



KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PARLAMENTNÝ INŠTITÚT
Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania

PARLAMENTNÁ ŠTÚDIA

č. 1/2017

**ROKOVANIE NR SR O NÁVRHOCH
ÚSTAVNÝCH ZÁKONOV O ZRUŠENÍ
NIEKTORÝCH ROZHODNUTÍ O AMNESTII
I. DIEL
II. – IV. volebné obdobie**

Vypracovali: JUDr. Milan Hodás, PhD., JUDr. Eva Panenková, JUDr. Peter Vodráška
Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania, Odbor Parlamentný inštitút K NR SR

Schválil: JUDr. Milan Hodás, PhD., riaditeľ Odboru Parlamentný inštitút K NR SR

Marec 2017

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje použité v materiáli sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Parlamentného inštitútu a autorov.

Anotácia

Predložená parlamentná štúdia rozoberá právny inštitút amnestie, tak ako je upravený v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky, analyzuje jeho obsah a formy a sumarizuje amnestie udelené prezidentom Slovenskej republiky v období po vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Analýza aktuálnej právnej úpravy inštitútu amnestie v podmienkach Slovenskej republiky je doplnená stručným všeobecno-teoretickým výkladom a rámcovými definíciami pojmového aparátu inštitútu amnestie a s ním súvisiacich pojmov. Parlamentná štúdia ďalej zachytáva všetky návrhy ústavných zákonov o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii z roku 1998, ktoré sú uvedené podľa jednotlivých volebných období spolu aj s grafickým vyjadrením politického zloženia zastupiteľského zboru v danom volebnom období. Okrem toho je táto štúdia doplnená o texty rozpráv k jednotlivým parlamentným tlačiam a o ďalšie grafy zobrazujúce politickú vôľu vyjadrenú hlasovaním poslancov Národnej rady Slovenskej republiky. Predkladaný materiál zároveň ponúka v prílohách autentické dokumenty k predmetným návrhom ústavných zákonov o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii z roku 1998, poskytnuté oddelením Parlamentného archívu Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky.

Kľúčové slová

amnestia, formy amnestie, kontrasignácia, milosť, netrestná amnestia, návrh ústavného zákona, hlasovanie, rozprava

OBSAH

Úvodné slovo	6
Teoreticko-právne vymedzenie	7
II. VOLEBNÉ OBDOBIE 1998 – 2002	18
<i>PARLAMENTNÁ TLAČ 520</i>	20
A. Dátum doručenia návrhu	20
B. Navrhovatelia	20
C. I. Čítanie	20
C.1 Rozprava v I. čítaní k tlači 520 na 28. schôdzi NR SR dňa 15. marca 2000	20
C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlači 520 na 28. schôdzi NR SR dňa 16. marca 2000	28
C.3 Uznesenie NR SR č. 751 zo 16. marca 2000	28
<i>PARLAMENTNÁ TLAČ 772</i>	32
A. Dátum doručenia návrhu	32
B. Navrhovatelia	32
C. I. Čítanie	32
C.1 Rozprava v I. čítaní k tlači 772 na 41. schôdzi NR SR dňa 18.–19. októbra 2000	32
C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlači 772 na 41. schôdzi NR SR dňa 19. októbra 2000	58
D. II. Čítanie	60
D.1 Hlasovanie v II. čítaní o tlači 772 na 43. schôdzi NR SR dňa 19. decembra 2000	60
D.2 Uznesenie NR SR č. 1224 z 19. decembra 2000	62
<i>PARLAMENTNÁ TLAČ 1427</i>	66
A. Dátum doručenia návrhu	66
B. Navrhovatelia:	66
C. I. Čítanie	66
C.1 Rozprava v I. čítaní k tlači 1427 na 60. schôdzi NR SR dňa 30. mája 2002	66
C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlači 1427 na 60. schôdzi NR SR dňa 30. mája 2002	81
D. II. Čítanie	82
D.1 Rozprava v II. čítaní k tlači 1427 na 61. schôdzi NR SR dňa 10. júla 2002	82
D.2 Hlasovanie v II. čítaní o tlači 1427 na 61. schôdzi NR SR dňa 10. júla 2002	84
D.3 Uznesenie NR SR č. 2395 z 10. júla 2002	84
III. VOLEBNÉ OBDOBIE 2002 – 2006	89
<i>PARLAMENTNÁ TLAČ 1131</i>	91

A. Dátum doručenia návrhu	91
B. Navrhovatelia	91
C. I. Čítanie	91
C.1 Rozprava v I. čítaní k tlačí 1131 na 42. schôdzi NR SR dňa 18. mája 2005	91
C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlačí 1131 na 42. schôdzi NR SR dňa 18. mája 2005	125
C.3 Uznesenie NR SR č. 1618 z 18. mája 2005	125
IV. VOLEBNÉ OBDOBIE 2006 – 2010	130
<i>PARLAMENTNÁ TLACĎ 103</i>	132
A. Dátum doručenia návrhu	132
B. Navrhovatelia	132
C. I. Čítanie	132
C.1 Rozprava v I. čítaní k tlačí 103 na 5. schôdzi NR SR dňa 19. októbra 2006	132
C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlačí 103 na 5. schôdzi NR SR dňa 19. októbra 2006	158
C.3 Uznesenie NR SR č. 111 z 19. októbra 2006	158
<i>PARLAMENTNÁ TLACĎ 783</i>	162
A. Dátum doručenia návrhu	162
B. Navrhovatelia	162
C. I. Čítanie	162
C.1 Rozprava v I. čítaní k tlačí 783 na 28. schôdzi NR SR dňa 28. októbra 2008	162
C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlačí 783 na 28. schôdzi NR SR dňa 28. októbra 2008	196
C.3 Uznesenie NR SR č. 1095 z 28. októbra 2008	196
<i>Prílohy</i>	200

Úvodné slovo

Len máloktorý problém vyvolal takú rozsiahlu spoločenskú diskusiu ako otázka zrušenia amnestie/amnestií. A riešenie máloktorého spoločenského problému generuje toľko nadväzujúcich otázok a významných ústavnoprávnych konotácií. Otvára sa otázka deľby moci, otázka limitov ústavodarcu, či otázka homeostázy spoločnosti. Zaznieva argumentácia právnymi princípmi ako spravodlivosť, právna istota, ako aj argumentácia rýdzo etická. I keď nemožno opomenúť, že i právo samotné má a musí mať významný etický rozmer. Výstižne to vyjadrujú slová rímskeho právnika Publia Iulia Celsa: „*Ius est ars boni et aequi*“ (právo je umenie dobrého a spravodlivého). Právo v kontexte predvídateľnosti pravidiel predstavuje významný prvok integrujúci spoločnosť. A práve akcent právneho poriadku na stabilitu, na dodržiavanie a nemennosť pravidiel (zákaz retroaktivity, právna istota) zabezpečuje spomínanú homeostázu spoločnosti. Zároveň je však potrebné pamätať i na hodnotovú orientáciu právnych noriem. Bez hodnotového stotožnenia sa spoločnosti s právnymi normami začínajú byť právne normy obsolétne. Veľmi výstižne to vyjadruje nemecký právnik a filozof Gustav Radbruch: „*Štyri prastaré príslovie nám názorne vysvetľujú posledné princípy práva a súčasne silné napätie, ktoré medzi nimi panuje. Prvé znie: Salus populi suprema lex esto,¹ ale druhé naň odpovedá: Iustitia fundamentum regnorum² – teda, nie že obecné blaho je najvyšším cieľom práva, ale spravodlivosť. Nie táto nadpozitívna spravodlivosť, ale spravodlivosť pozitívna - zákonnosť je tou, o ktorej tretie príslovie hovorí: Fiat iustitia, pereat mundus³ – totiž, že nezlomnosť zákona samotná stojí vysoko nad obecným blahom. A na to štvrté príslovie reaguje takto: Summum ius, summa iniuria⁴ – teda, že striktná aplikácia zákona môže často viesť k tej najhoršej nespravodlivosti. Teda: obecné blaho, spravodlivosť a právna istota sú najvyššie ciele práva, ale nie v príjemnej zhode, ale v príkrom rozpore voči sebe navzájom.*“⁵ Zdá sa, že pri riešení problému zrušenia amnestie/amnestií sa parlament nachádza medzi Scyllou spravodlivosti a Charybdou právnej istoty. Ako hovorí Rainer Maria Kiesow, ... tragikou práva je musieť dávať odpoveď aj tam, kde neprestáva príval otázok... .

Milan Hodás

¹ Blaho ľudu je najvyšším zákonom.

² Spravodlivosť je základom štátov.

³ Nech je spravodlivosť, aj keby mal svet zahnúť.

⁴ Zvrchované právo býva zvrchovaným bezprávním.

⁵ RADBRUCH, G.: O napětí mezi účely práva, Praha: Wolters Kluwer 2012, s. 95.

Teoreticko-právne vymedzenie

Súčasná podoba právnej úpravy udeľovania amnestie v slovenskom právnom poriadku je v podstate totožná s predchádzajúcimi historickými právnymi úpravami, čo vyplýva z pomerne stabilnej úpravy existencie a uplatňovania s tým súvisiaceho oprávnenia prezidenta vyhlásiť amnestiu. Legálna definícia pojmu amnestia, ako definícia uvedená priamo v právnom predpise, a teda definícia, ktorá je právne záväzná, v slovenskom právnom poriadku neexistuje.

Právny inštitút amnestie je v Slovenskej republike upravený v niekoľkých právnych predpisoch. Najdôležitejšiu právnú úpravu predstavuje **Ústava Slovenskej republiky** (ďalej len „Ústava“), podľa ktorej oprávnenie udeľovať amnestiu vyplýva z ustanovenia čl. 102 písm. j) Ústavy, v zmysle ktorého prezident *odpúšťa a zmierňuje tresty uložené súdmi v trestnom konaní a zahľadá odsúdenie formou individuálnej milosti alebo amnestie*. Tento rozsah právomoci má prezident od účinnosti ústavného zákona č. 90/2001 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorý zúžil pôvodnú právomoc prezidenta⁶ rozhodnúť o abolícii, tak ako ju upravovala Ústava v roku 1992, z dôvodu potenciálnej možnosti zneužitia.

Čl. 102 ods. 1 písm. j) Ústavy priznáva prezidentovi právomoc

- odpustiť trest uložený súdom v trestnom konaní,
- zmierniť trest uložený súdom v trestnom konaní,
- zahľadiť odsúdenie formou individuálnej milosti,
- zahľadiť odsúdenie formou amnestie.

Odpúšťanie a zmiernenie trestov uložených súdmi v trestnom konaní patrí medzi právomoci prezidenta, ktoré môže uplatniť na základe vlastnej úvahy, tzn. nie je viazaný na predchádzajúci návrh či inú formu spolurozhodovania iného ústavného orgánu (napr. niektoré menovacie právomoci a odvolávanie z funkcií). Každé vyhlásenie amnestie prezidentom má svoje dôvody, ktoré prezident ako autor amnestie uvádza, a je len na ňom, ktoré dôvody uvedie a ktorý dôvod bude považovaný pri vyhlásení konkrétnej amnestie za hlavný.

Súčasťou zmeny Ústavy v roku 2001 bolo aj zavedenie kontrasignácie rozhodnutia prezidenta o udelení amnestie alebo milosti predsedom vlády Slovenskej republiky alebo príslušným ministrom (čl. 102 ods. 2 Ústavy), pričom zodpovednosť za kontrasignované rozhodnutie neznáša predseda vlády Slovenskej republiky alebo príslušný minister, ale znáša ju vláda.

V zmysle ustanovenia čl. 102 ods. 1 písm. j) Ústavy prezident Slovenskej republiky *„odpúšťa a zmierňuje tresty uložené súdmi v trestnom konaní a zahľadá odsúdenia formou individuálnej milosti alebo amnestie“*. Ústava teda hlave štátu zveruje možnosť rozhodnúť o agrácii a rehabilitácii, a to vo forme amnestie alebo milosti.

Ustanovenie čl. 102 ods. 2 písmeno j) Ústavy má presah do systému trestného zákonodarstva, pretože amnestia udelená v zmysle uvedeného ustanovenia Ústavy bezprostredne spúšťa postupy podľa trestného práva, ktoré s udelením amnestie súvisia. Právne účinky amnestie udelené prezidentom Slovenskej republiky podľa čl. 102 ods. 2 písm. j) Ústavy

⁶ Znenie ustanovenia čl. 102 ods. 1 písm. i) pred účinnosťou ústavného zákona č. 90/2001 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.: *Prezident Slovenskej republiky udeľuje amnestiu, odpúšťa a zmierňuje tresty uložené trestnými súdmi a nariaďuje, aby sa trestné konanie nezačínalo, alebo aby sa v ňom nepokračovalo, a zahľadá tresty.*

sa prejavujú v tých ustanoveniach právneho poriadku, ktoré upravujú postup orgánov, pre ktoré je rozhodnutie prezidenta republiky záväzné.

V trestnoprávnej rovine je amnestia upravená **Trestným poriadkom** najmä v Piatej hlave *Udelenie milosti a použitie amnestie* Štvrtej časti *Zahľadenie odsúdenia* (§§ 472 – 476); **Trestný zákon** obsahuje ustanovenie súvisiace s amnestiou v Tretej hlave *Zánik trestnosti a trestu* Prvej časti (§ 92).

Z uvedeného vyplýva, že vzťahy vznikajúce udeľovaním, vyhlasovaním a aplikáciou amnestie v praxi možno rozdeliť do dvoch nadväzujúcich častí. Prvá časť je tvorba rozhodnutia o udelení amnestie do momentu vyhlásenia amnestie, pričom ide výkon právomocí prezidenta Slovenskej republiky udeľovať amnestiu, a teda realizáciu Ústavy. Druhá časť predstavuje samotnú realizáciu rozhodnutia o udelení amnestie a túto zabezpečujú najmä orgány činné v trestnom konaní prostredníctvom trestno-právnych noriem a trestno-procesných noriem.

Amnestia sa nemusí vzťahovať len na páchatel'ov trestných činov ale aj priestupkov; potom je označovaná ako tzv. **netrestná amnestia**. Podľa ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov amnestiu vo veciach priestupkov, ktorých prejednávanie patrí do pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky, udeľuje vláda Slovenskej republiky uznesením, ktoré sa vyhlasuje v Zbierke zákonov, z čoho vyplýva dôsledok, že priestupok nemožno prejednať, prípadne uloženú sankciu alebo jej zvyšok vykonať, ak sa na priestupok vzťahuje amnestia.

Pre úplnosť upozorňujeme na rozdiely medzi právnym inštitútom **amnestie** a právnym inštitútom **milosti**. Medzi oboma právnymi inštitútmi existujú rozdiely, z ktorých medzi najvýznamnejšie patria nadobúdanie právneho účinku, ich účel a spôsob ich udeľovania.

Pokiaľ rozhodnutie prezidenta o amnestii je platné až po jeho podpise predsedom vlády alebo ním povereným členom vlády, rozhodnutie prezidenta o milosti vyvoláva bez ďalšieho právny účinok.

Ďalší rozdiel je v účele medzi amnestiou a milosťou, tzn. pokiaľ amnestia sa udeľuje na konkrétny druh právoplatne uloženého trestu alebo na povahu trestného činu alebo výmeru trestu, milosť sa udeľuje osobe, pričom nie je podstatné, aký trestný čin spáchala. V porovnaní s milosťou je amnestia hromadným aktom, ktorá sa udeľuje vždy neurčitému počtu osôb.

Rozdiel medzi amnestiou a milosťou je aj v spôsobe ich udelenia, pretože pokiaľ rozhodnutie o amnestii sa uverejňuje v Zbierke zákonov (tzn. vyhlasuje), rozhodnutie o udelení milosti je individuálnym akt aplikácie práva, ktorý sa v Zbierke zákonov neuverejňuje.

*

Prezident Slovenskej republiky udelil amnestiu päťkrát, a to rozhodnutím č. 81/1993 Z.z. pri príležitosti jeho zvolenia za prezidenta Slovenskej republiky, rozhodnutím č. 172/1999 Z.z. pri príležitosti jeho zvolenia za prezidenta Slovenskej republiky občanmi v prvých priamych voľbách, rozhodnutím č. 438/2000 Z.z. pri príležitosti končiaceho sa jubilejného roka 2000, rozhodnutím č. 363/2004 Z.z. pri príležitosti jeho zvolenia za prezidenta Slovenskej

republiky a rozhodnutím č. 1/2013 Z.z. pri príležitosti 20. výročia vzniku samostatnej Slovenskej republiky.

Predseda vlády Slovenskej republiky v čase, keď vykonával právomoci prezidenta, udelil amnestiu trikrát, a to rozhodnutím č. 55/1998 Z.z. pri príležitosti 5. výročia vzniku Slovenskej republiky ako príspevok k dosiahnutiu občianskeho zmieru a v záujme odstránenia možných zdrojov napätia v spoločnosti, rozhodnutím č. 214/1998 Z.z. v záujme odstránenia sporov o výklad rozhodnutia o amnestii z 3. marca 1998, uverejneného pod č. 55/1998 Z.z., a rozhodnutím č. 375/1998 Z.z. v záujme odstránenia sporov o ústavnosť rozhodnutia o amnestii z 3. marca 1998, uverejneného pod č. 55/1998 Z.z., a rozhodnutia o amnestii zo 7. júla 1998, uverejneného pod č. 214/1998 Z.z.

Rozhodnutia predsedu vlády Slovenskej republiky sa stali príčinou sporu, ktorého predmetom sa stala možnosť zrušenia už raz udelenej amnestie. Ústavný súd Slovenskej republiky v tomto spore podal výklad,⁷ podľa ktorého *„Právom prezidenta Slovenskej republiky upraveným čl. 102 ods. 1 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta Slovenskej republiky akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.“* Ústavný súd v svojom rozsiahlom odôvodnení medziiným ďalej uviedol, že *„Ak naráža efektívnosť právneho systému pri aplikovaní oprávnení subjektmi, ktoré nimi disponujú, na prekážky vytvorené chybnými prezumpciami nie je to téma na riešenie otázok de lege lata ale de lege ferenda.“*

Národná rada Slovenskej republiky sa návrhmi ústavných zákonov na zrušenie amnestií z roku 1998, vyhlásených predsedom vlády v čase, keď vykonával právomoci prezidenta zaoberala v svojom II. volebnom období trikrát (parlamentné tlač 520, 772 a 1427), v III. volebnom období jedenkrát (parlamentná tlač 1131), vo IV. volebnom období dvakrát (parlamentné tlač 103 a 783), v V. volebnom období jedenkrát (parlamentná tlač 366) a v VI. volebnom období jedenkrát (parlamentná tlač 1240).

V prebiehajúcom VII. volebnom období Národnej rady Slovenskej republiky boli do dátumu dokončenia tejto informácie podané dva návrhy na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Na 3. schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky bol podaný návrh na vydanie *ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii* (parlamentná tlač 37) a na 11. schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky bol okrem návrhu na vydanie *ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii* (parlamentná tlač 318) podaný aj návrh *Deklarácie Národnej rady Slovenskej republiky o amnestiách z roku 1998* (parlamentná tlač 340).

*

Z teoreticko-právneho hľadiska je normatívnym obsahom pojmu amnestia zánik trestnosti a aj zánik realizácie dôsledkov trestného stíhania. Právo udeľovať amnestiu a milosť patrí k tradičným prerogatívam hlavy štátu. Inštitút amnestie a milosti je napriek istým

⁷ Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 30/1999 z 28. júna 1999 zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 182/1999 Z.z.

modifikáciám zachovaný vo všetkých krajinách, s ktorými je vhodné Slovenskú republiku porovnávať.

Z teoreticko-právneho hľadiska môže byť **amnestia** vyhlásená formou abolície, agrácie a rehabilitácie.

Abolícia znamená neprípustnosť trestného stíhania (tzn. aby sa trestné konanie nezačínalo, alebo aby sa v ňom nepokračovalo) a predstavuje trestno-procesné ustanovenie. Ide o výsadné právo právo hlavy štátu, ktorému nezodpovedá subjektívne právo konkrétnej osoby na aboličné rozhodnutie; je značným zásahom moci výkonnej do moci súdnej, keďže ešte pred právoplatným rozhodnutím a o vine a treste môže byť trestné stíhanie zastavené, resp. vôbec nezačne;

Agráciou, ktorá nie je v porovnaní s abolíciou trestno-procesným ustanovením, sa odpúšťa nevykonaná časť trestu alebo celý trest uložený súdom; predstavuje zásah do moci súdnej až po právoplatnom rozhodnutí súdu. Ide o výsadné právo právo hlavy štátu, ktorému nezodpovedá subjektívne právo konkrétnej osoby na agraciačné rozhodnutie.

Rehabilitácia ako forma amnestie patrí, rovnako ako agrácia, medzi dôvody zániku výkonu trestu a v užšom zmysle slova predstavuje „zahľadenie odsúdenia“, hoci v širšom slova zmysle predstavuje nielen „zahľadenie odsúdenia z hľadiska trestnoprávnych dôsledkov, ale aj náhradu spôsobených morálnych a materiálnych ujím spojených s odsúdením“.

Amnestia môže byť uložená spomínanými formami, a to ako jednotlivo, tak aj v ich súbehu alebo v ich kombinácii.

*

V súvislosti s problematikou zrušenia amnestií sa v diskusiiach vyskytujú a vyskytli ďalšie pojmy, ktoré stručne vysvetľujeme uvádzajúc ich v abecednom poradí, ako:

Aplikácia práva – je kvalifikovaná forma realizácie práva, uskutočňovaná orgánmi verejnej moci. Výsledkom procesu aplikácie práva sú akty aplikácie práva. Hlavnými druhmi procesu aplikácie práva je občianske súdne konanie, trestné konanie a správne konanie. Proces aplikácie práva možno rozdeliť na tri štádiá. Prvé štádium spočíva v zisťovaní skutkového stavu prostredníctvom dokazovania. Druhé štádium je zamerané na právne aspekty problematiky a spočíva v nájdení právnych noriem, ktoré budú aplikované na danú skutkovú podstatu, v posúdení otázok ich platnosti a účinnosti a ich interpretácie vo vzťahu k danej veci. V prípade medzier v práve de lege lata je výnimočne (hlavne v oblasti práva súkromného) možné za určitých podmienok použiť analógiu (zákona alebo práva). Prípadné rozpory v právnom poriadku je nutné riešiť najmä podľa právnej sily jednotlivých právnych predpisov a ďalších prameňov práva, v ktorých sú obsiahnuté na daný prípad sa vzťahujúce právne normy. Ak majú právne predpisy zhodnú právnu silu, použije sa ten z nich, ktorý nadobudol účinnosť neskôr, alebo ten, ktorý predstavuje osobitnú právnu úpravu, odlišnú od všeobecného právneho režimu. Tretím štádiom je vydanie aktu aplikácie práva. Akt aplikácie práva je záväzný od okamihu právoplatnosti. Ak je vykonateľný, možno pristúpiť k exekúcii, tj. donúteniu splnenia v ňom uloženej povinnosti.

Argumentácia v práve – spočíva v uvádzaní racionálnych dôvodov pre určité tvrdenie alebo stanovisko, ktoré má určitú právnu relevanciu. Pri argumentácii v práve treba rozlišovať rovinu skutkovú, kde je základom analýza a hodnotenie predložených dôkazov a rovinu právnu,

založenú na analýze zákonov a ďalších právnych predpisov. Dôvody (argumenty) sa opierajú o samotný text zákona, o závery dosiahnuté štandardnými metódami interpretácie a v prípade zložitých prípadov, pokiaľ sú použité argumenty nepresvedčivé, aj nadštandardnými metódami interpretácie, vrátane argumentácie právnymi princípmi.

Interpretácia práva – výklad práva, tzn. právneho textu, ktorého zmyslom je objasniť zmysel textu, ktorý vystupuje ako objekt interpretácie, najmä s ohľadom na následnú aplikáciu práva či iné formy realizácie práva. Interpretácia však nemusí sledovať praktické účely, ale môže byť vykonávaná aj z dôvodov pedagogických a vedeckých. Subjektom interpretácie môže byť každý človek so základnou rozumovou dispozíciou a schopnosťou čítať a pochopiť zmysel textu. Od tohto laického výkladu je však potrebné odlišiť doktrínálny výklad, vykonávaný právnymi odborníkmi, ktorý, hoci nie je (rovnako ako výklad laický) formálne záväzný, významne ovplyvňuje právnu prax, najmä súdnu. Záväzný vo vymedzenom rozsahu je výklad orgánov verejnej moci. Výklad vykonaný orgánom aplikujúcim právo (napr. súdom) je v danej veci záväzný (teda aj pre súdy nižšej inštancie) rovnako ako legálny výklad, ktorý podáva štátny orgán, ktorému ústava zverila právomoc podávať všeobecne záväzný výklad zákonov a ostatných právnych predpisov. Ústavný súd podáva výklad ústavy alebo ústavného zákona, ak je vec sporná. Pri výklade sa používajú rôzne metódy interpretácie (jazykový, logický, systematický, historický, teleologický a komparatívny výklad).

Kontrasignácia – doslova protipodpis či spolupodpis; kontrasignácia je potvrdenie určitého rozhodnutia podpisom ďalšieho ústavného činiteľa, inak nie je rozhodnutie platné. Rozhodnutie prezidenta o udelení amnestie je platné, ak ho podpíše predseda vlády Slovenskej republiky alebo ním poverený minister; v týchto prípadoch za rozhodnutie prezidenta zodpovedá vláda Slovenskej republiky.

Legalita – uplatňovanie zákonnosti v procese tvorby práva, aplikácie práva a realizácie práva, tj. dodržiavanie noriem práva hmotného aj práva procesného. Požiadavka dodržiavania zákonov je odlišná vo vzťahu k fyzickým a právnickým osobám a vo vzťahu k orgánom verejnej moci. Vzhľadom na to, že súkromným osobám je právne dovolené všetko, čo zákon nezakazuje (zásada legálnej licencie), je legálne aj ich konanie *praeter legem* (mimo sféry upravenej právom). Naopak verejné orgány môžu konať iba *secundum legem*, tj. na základe zákona a v jeho medziach. Legalitu (zákonnosť) možno posudzovať z legislatívneho aspektu a z aplikačného aspektu. Legislatívny aspekt zákonnosti predstavuje požiadavku tvorby práva – právny predpis môže vydávať len orgán na to oprávnený zákonom a spôsobom predpísaným zákonom. Aplikačný aspekt zákonnosti spočíva v povinnosti štátu a ďalších subjektov práva dodržiavať platné právo pod hrozbou sankcie za jeho nedodržanie.

Legálna licencia – princíp podľa ktorého fyzickým a právnickým osobám je právne dovolené konať všetko, čo zákon nezakazuje (konať *praeter legem*). Súvisí tiež s ústavnou normou, podľa ktorej právne povinnosti môžu byť ukladané iba zákonom alebo na základe zákona a v jeho medziach (*secundum legem*), pričom medze základných práv a slobôd môže stanoviť len zákon.

Legitímne očakávanie – je užšou kategóriou ako právna istota; súvisí s uplatňovaním princípu právnej istoty a z tohto hľadiska rovnako podlieha ochrane. K porušeniu princípu legislatívneho očakávania môže dôjsť napr. neočakávanou a náhlou zmenou pravidiel (iná ako retroaktivita alebo zásah do nadobudnutých práv), na ktoré sa adresáti právnych noriem spoliehali, čím zároveň dochádza aj k porušeniu princípu právneho štátu, v ktorom je zakázaná svojvôľa v činnosti orgánov verejnej moci, parlament z toho nevyjímajúc. V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva v svojich rozhodnutiach formuloval „princíp dobrého vládnutia“ ako vlastnosť právneho štátu nadväzujúcu na požiadavku „legitímneho očakávania“ subjektu práva.

Medzery v práve – situácie, keď určitá právne relevantná skutočnosť nie je buď vôbec, alebo nie je dostatočne upravená právnymi normami. V kontinentálnom type právnej kultúry treba striktno rozlišovať medzerami de lege lata, ktoré znamenajú len medzery zákona, ktoré sú odstrániteľné interpretáciou súdov v judikáte, a medzery de lege ferenda, ktoré vlastne medzerami v práve nie sú, lebo majú povahu viac či menej relevantných predstáv o možnej právnej úprave určitých skutočností.

Metódy interpretácie – spôsoby, ktorými sa vykonáva výklad práva, tj. výklad právneho textu (zákonov a iných písaných prameňov práva). K štandardným metódam patria metódy jazykového, logického a systematického výkladu. Jazykový výklad spočíva na gramatickej a sémantickej analýze právneho textu, logický výklad používa argumenty opierajúce sa o poznatky klasickej formálnej logiky aplikovanej na právo, systematický výklad sa opiera o posúdenie jazykového a logického kontextu interpretovaných ustanovení. Interpretácia textu v širších súvislostiach používa metódy historického, teleologického a príp. i komparatívneho výkladu. Historický výklad sa zameriava na analýzu dokumentov, ktoré sprevádzali vznik relevantného právneho textu (napr. dôvodová správa k zákonu); teleologický výklad zvažuje účel právnej úpravy vzhľadom k sociálnemu a politickému kontextu relevantnému v dobe jej aplikácie, komparatívny výklad zohľadňuje argumentáciu používanú pri obdobnej právnej úprave v porovnateľných právnych poriadkoch. Z hľadiska zákonnosti je dôležité, že pomocou metódy interpretácie možno príp. vyplňať aj medzery v práve de lege lata, nie však de lege ferenda. V tom leží hranica medzi interpretáciou a tvorbou práva.

Oprávnená dôvera – dôvera občanov v právnu istotu zaručenú právnym poriadkom, tzn. v to, že zákonné právne následky späté s uzavretými skutkovými stavmi sa uznávajú (zostanú uznané); ochrana oprávnenej dôvery štátom vyplýva z princípu právneho štátu a patrí k požiadavkám kladeným na tvorbu práva v právnom štáte.

Právna istota – jeden z princípov právneho štátu; je výsledkom dodržiavania zákonov a ďalších prameňov práva, uplatňovania legality v procese tvorby práva, aplikácie práva a realizácie práva. Právna istota súvisí s takým vznikom novej právnej úpravy, ktorý je v súlade s pravidlami tvorby práva v právnom štáte a neporušuje pravidlá ustanovené pre vzťah ústavy a všeobecne záväzných právnych predpisov nižšej právnej sily. Princíp právnej istoty zahŕňa okrem iného zrozumiteľnosť právnych noriem a na nej založenej predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci. Pri realizácii práva vystupuje do popredia požiadavka, aby orgány pri

aplikácii práva postupovali v obdobných situáciach rovnako a aby nedochádzalo k ich svojvôli. Právna istota úzko súvisí tiež s požiadavkou stability práva.

Právny inštitút – súhrn právnych noriem upravujúcich jeden druh spoločenského vzťahu (napr. inštitút vlastníctva atď.)

Právne princípy – hlavné zásady, regulačné idey, ktoré predstavujú východiská právneho poriadku alebo určitého právneho odvetvia. Právne princípy s právnymi normami spája ich preskriptívny (regulačný) charakter ale zároveň sa od nich odlišujú v dvoch smeroch, a to väčšou abstraktnosťou a tým, že z právnych princípov nevyplývajú bezprostredne subjektívne práva a právne povinnosti. Princípy majú veľký význam najmä v tvorbe práva, pri interpretácii práva (najmä pri tzv. teleologickom výklade) a pri aplikácii práva.

Právny štát – štát v ktorom sa uplatňuje legalita, a to voči orgánom štátu a ďalším orgánom verejnej moci, resp. štát, v ktorom sa metóda legality neoddeliteľne spojuje s jeho demokratickým charakterom, tzn. s ideou suverenity ľudu, princípom delby moci a s koncepciou neodňateľných ľudských práv. Požiadavka legality spočíva v tom, že každý štátny orgán, resp. i neštátny orgán verejnej moci môže konať iba *secundum et intra legem* (na základe a v medziach zákona), v rozsahu zákonom stanovenej právomoci a pôsobnosti a spôsobom v zákone stanoveným. Právny štát vychádza v otázke koncepcie ľudských práv z toho, že základné práva a slobody sú neodňateľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné a obmedzenie týchto práv je možné iba zákonom, pričom sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. V právnom štáte sa dbá na uplatňovanie právnych princípov v tvorbe, interpretácii a aplikácii práva. Princíp právneho štátu je základným ústavnoprávnym princípom v Slovenskej republike a je na ňom budovaný celý právny poriadok i celý systém fungovania štátu.

Predvídateľnosť právnej úpravy – je súčasťou právnej istoty ako jedného z princípov právneho štátu. Predvídateľnosť právnej úpravy pozostáva z predvídateľnosti práva a aj predvídateľnosti postupu orgánov verejnej moci v súlade s právom a zákonom stanovenými požiadavkami. Spája sa s možnosťou subjektu práva vytvárať si predstavy o svojom budúcom konaní zohľadnením objektívnych právnych podmienok, v ktorých sa toto konanie bude, resp. má odohrávať. Predvídateľnosť právnej úpravy sa spája požiadavkou, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (*mutatis mutandis*).

Radbruchova formula – v skrátenej podobe znie: „Rozpor medzi spravodlivosťou a právnou istotou môže byť vyriešený týmto spôsobom: Platné právo, zabezpečené zákonodarcom a mocou, má prednosť, aj keď má nespravodlivý obsah a škodí. Pokiaľ však rozpor medzi zákonom a spravodlivosťou dosiahne neznesiteľnú mieru, potom musí zákon ako „chybné právo“ ustúpiť spravodlivosti.“⁸

⁸ Procházka, R., Káčer, M. Teória práva 1. vydanie Bratislava : C.H.Beck, 2013, 88 s.

Realizácia práva – je uskutočňovanie právnych noriem právnymi subjektmi. Rozlišuje sa niekoľko foriem realizácie práva. Najjednoduchšou formou je bezprostredný výkon subjektívnych práv a dodržiavanie právnych povinností vyplývajúcich z právnych noriem mimo právnych vzťahov (napr. výkon práva na život, dodržiavanie povinností vyplývajúcich zo zákazu určitého správania a pod.). Zložitejšie formy realizácie práva sa týkajú právnych vzťahov medzi najmenej dvoma právnymi subjektmi a procesov aplikácie práva vykonávaných orgánmi verejnej moci. Za formu realizácie práva možno považovať aj právnu zodpovednosť.

Retroaktivita – spätná účinnosť (spätná časová pôsobnosť) zákona. Rozlišujeme pravú retroaktivitu, ktorá je z hľadiska právnej istoty nežiaduca, keďže spočíva v tom, že sa nová právna úprava použije na právne skutočnosti, ktoré sa stali už v minulosti, čo je možné len v prospech subjektívnych práv a vôbec právneho postavenia príslušných právnych subjektov (napr. v prospech páchatel'a v trestnom práve) a tzv. nepravú retroaktivitu, ktorá je dôsledkom zmien v právnom poriadku, teda nejde o spätnú účinnosť (spätná časová pôsobnosť) v pravom slova zmysle. Pri zmene právnej úpravy musí byť vznik právnych vzťahov, subjektívnych práv a právnych povinností posudzovaný vždy podľa zákonov účinných v čase ich vzniku a ich zmena sa musí (s určitými výnimkami) meniť s účinnosťou nových zákonov.

Stabilita práva – požiadavka kladená na právo ako systém právnych noriem. Je zabezpečovaná rigiditou ústavnej úpravy a dodržiavaním procesných požiadaviek v legislatívnom procese tvorby práva.

Tvorba práva – vytváranie právnych noriem ako všeobecne záväzných pravidiel uznaných a vynucovaných štátom. Právne normy vznikajú spravidla v zámernom procese rozhodnutím orgánu verejnej moci, môžu však byť vytvárané tiež konsenzom, tj. vo forme normatívnej právnej zmluvy (zvlášť v medzinárodnom práve) medzi štátmi ako suverénnymi právnymi subjektmi. Podľa spôsobu tvorby práva sa niekedy rozlišuje tzv. písané právo, vytvárané v legislatívnom procese (zákony a iné právne predpisy) a "právo nepísané" v podobe právnych obyčají a súdnych precedensov. Tvorbu práva je potrebné odlišiť od výkladu práva. Niektoré metódy interpretácie síce idú za rámec interpretovaného textu a možno hovoriť o určitom dotváraní práva (právnych noriem), avšak z hľadiska zákonnosti je dôležité, že pomocou interpretačných metód možno prípadne vyplňať aj medzery v práve de lege lata, nie však de lege ferenda. V kontinentálnom type právnej kultúry hlavným spôsobom tvorby práva je legislatívny proces.

Výklad práva – proces, v ktorom sa objasňujú jednotlivé normatívne slová a vety ako nositelia určitého normatívneho významu a obsahu, že je niečo dovolené, prikázané alebo zakázané. Výkladom teda rozumieme objasnenie obsahu, zmyslu a významu právnej normy, pričom sa vychádza z jej textu a zdôvodňuje sa jej vyjadrenie z jazykového hľadiska. Právna teória klasifikuje metódy výkladu práva podľa subjektu, ktorý výklad podáva, podľa rôznych metód a spôsobov výkladu a podľa pomeru výkladu k doslovnému zneniu právnej normy.

Zrozumiteľnosť právnej úpravy – významne znižuje nebezpečenstvo svojvoľného a diskriminačného uplatňovania právnych noriem výkonnou mocou. Zrozumiteľnosť právnej

úpravy má formulačnú a obsahovú stránku. Formulačný aspekt sa týka použitého jazyka, slov slúžiacich na vyjadrenie pravidla správania ustanoveného právnou normou. Obsahový aspekt sa týka logického usporiadania právnej normy, podmienok, za akých sa priznáva právo alebo ukladá povinnosť, postupu pri uplatňovaní práva alebo plnení povinnosti a všetkého ostatného, s čím sa spája dodržanie právnej normy a vznik zodpovednosti za protiprávne správanie.

Použitá literatúra:

1. Hendrych, D. a kol. Právnický slovník. 2. rozšírené vydání. Praha : C.H. Beck, 2003, 1340 s.
2. Klíma, K. a kol. *Encyklopedie ústavního práva*. Praha : ASPI, a.s., 2007, 776 s.
3. IVOR, J., POLÁK, P., ZÁHORA, J. 2016. *Trestné právo hmotné I. Všeobecná část*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 556 s.
4. Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. Bratislava : C.H. Beck, 2015, 1622 s.

Rešerš literatúra súvisiacej s problematikou amnestie:

Vylúčenie retroaktivity vo vzťahu k amnestii? / Peter Vršanský.

In: **Právny obzor**. - ISSN 0032-6984. - Roč. 100, č. 1 (2017), s. 4-15.

Anotácia: Amnestia a s ňou spojená otázka únosu syna prezidenta SR sa dotýka plnenia medzinárodných záväzkov SR v oblasti ochrany ľudských práv a základných slobôd. Cieľom príspevku je prispieť z pohľadu medzinárodného práva do odbornej diskusie o uvedených otázkach.

Eurovoc:

premlčanie výkonu trestu - medzinárodné právo - národné právo - retroaktivita zákona - medzinárodná dohoda - ľudské práva

1216 trestné právo

1231 medzinárodné právo

1206 pramene a odvetvia práva

0806 medzinárodná politika

1236 práva a slobody

Efektivní sankční politika - trendy a limity / Jana Hulmáková.

In: **Časopis pro právní vědu a praxi**. - ISSN 1210-9126. - Roč. 24, č. 1 (2016), s. 37-46.

Anotácia: Článok sa zaoberá aktuálnymi trendami v oblasti ukladania trestov a v aplikácii odklonov s restoratívnymi prvkami v trestnom konaní v Českej republike a tiež v jednotlivých krajoch ČR, ktoré môžu obmedzovať zásadu individualizácie trestu a ukladanie odklonov. Pozornosť je venovaná vývoju štruktúry alternatívnych trestov a krátkodobému nepodmienenému trestu odňatia slobody v spojení s reformou trestného práva hmotného, ďalšími novelizáciami trestného zákonníka, amnestiou prezidenta republiky v roku 2013, ale tiež vplyvom ukladania trestu trestnými príkazmi.

Eurovoc:

alternatívny trest - trestnoprávne konanie - trestné právo - odňatie slobody - trestná sankcia - trestný zákonník

1216 trestné právo

1221 súdnictvo

1206 pramene a odvetvia práva

K niektorým právnym a historickým aspektom amnestií / Adrián Jalč, Kristína Jurišová.
In: **Právnik**. - ISSN 0231-6625. - Roč. 155, č. 7 (2016), s. 588-603.

Anotácia: Prezident republiky a jeho právomoci vo vzťahu k trestnému konaniu. Komparácia slovenskej právnej úpravy a českej právnej úpravy. Pohľad na amnestiu v súčasných a historicko-právnych súvislostiach.

Eurovoc:

premlčanie výkonu trestu - hlava štátu - trestná sankcia

1216 trestné právo

0406 politický rámec

K výkladu čl. II amnestie prezidenta republiky č. 1/2013 Sb. v prípade opakovaně zahajovaného trestního stíhání / Michal Říha.

In: **Právní rozhledy**. - ISSN 1210-6410. - Roč. 22, č. 3 (2014), s. 98-104.

Anotácia: Príspevok si dal za cieľ upozorniť na panujúce pochybnosti pri stanovení rozhodnej osemročnej doby podľa čl. II amnestijného rozhodnutia prezidenta republiky č. 1 /2013 Sb. Opakovane zahájené trestné stíhanie v praxi. Význam pôvodného rozhodnutia. Polemika Najvyššieho štátneho zástupcu. Výpočet rozhodnej doby 8. rokov.

Eurovoc:

premlčanie výkonu trestu - hlava štátu - trestné stíhanie - trestné právo

1216 trestné právo

0406 politický rámec

1221 súdnictvo

Otázka zrušenia rozhodnutia o amnestii ústavným zákonom / Miroslav Šimala.

In: **Justičná revue**. - ISSN 1335-6461. - Roč. 63, č. 11 (2011), s. 1436-1443.

Anotácia: V roku 1998 boli na Slovensku udelené predsedom vlády SR kontroverzné rozhodnutia o amnestii. Už vyše desaťročia sú pokusy nájsť ústavný a zákonný spôsob zrušenia týchto rozhodnutí o amnestii. Posledný pokus o zrušenie týchto sporných rozhodnutí o amnestii predstavuje návrh na prijatie ústavného zákona o zrušení rozhodnutí o amnestii. Autor sa pokúša nájsť odpoveď na otázku, či možno zrušiť rozhodnutie o amnestii ústavným zákonom.

Eurovoc:

premlčanie výkonu trestu - ústavné právo - ústava

1216 trestné právo

1206 pramene a odvetvia práva

Amnestie z roku 1998 a nález Ústavného súdu SR č. I ÚS 48/99 / Marián Strmeň.

In: **Bulletin slovenskej advokácie**. - č. 5 (2000), s. 28-41.

Anotácia: Otázka predmetu a rozsahu amnestií z marca a júla 1998 vo vzťahu k trestnému činu zavlečenia občana SR v r. 1995 do cudziny. Niektoré právne účinky amnestie druhu abolície. Príslušnosť Ústavného súdu SR na konanie podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Nedostatok príslušnosti Ústavného súdu SR na konanie v trestných veciach. Nedostatky v zákonnosti nálezů Ústavného súdu SR č. I ÚS 48/99.

Eurovoc:

premlčanie výkonu trestu - trestné konanie - ústavný súd

1216 trestné právo

1226 organizácie justície

Abolice a některé procesní problémy s ní spojené / Dagmar Šídová.

In: **Právní rozhledy** : Časopis pro všechna právní odvětví. - Roč. 7, č. 9 (1999), s. 484-486.

Anotácia: Problematika spojená s aplikáciou amnestie prezidenta Českej republiky zo dňa 3.2.1998, ktorá sa týka jednočinného a viacčinného súbehu trestných činov.

Eurovoc:

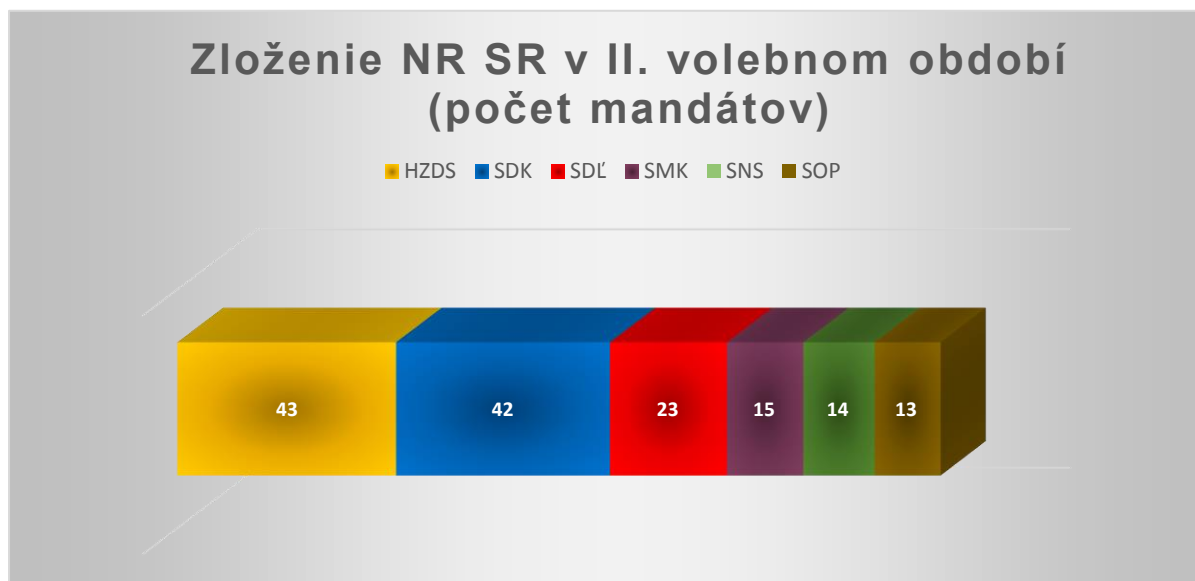
Česká republika - hlava státu - premlčanie výkonu trestu

0406 politický rámec

1216 trestné právo

7236 politická geografia

II. VOLEBNÉ OBDOBIE 1998 — 2002



Predseda Národnej rady Slovenskej republiky v II. volebnom období: Jozef Migaš (SDĽ)

Poslanecké kluby NR SR z II. volebného obdobia (1998 — 2002)⁹

Klub KDH: J. Brocka, P. Hrušovský, F. Mikloško, P. Muránsky, V. Palko, M. Pčolinská, A. Rakús, M. Sabolová, A. Záborská

Klub SNS: M. Andel, A. Belousovová, J. Honz, M. Kolláriková, M. Kotian, V. Móric, V. Oberhauser, J. Paška, J. Prokeš, J. Sitek, E. Slavkovská, J. Slota, R. Šepták, L. Škorvánek, D. Švantner, Š. Zedník

Klub SMK-MKP: G. Bárdos, E. Bauer, B. Bugár, P. Csáky, E. Dolník, Á. Duka- Zólyomi, M. Duray, P. Farkas, M. Fehér, B. Ferkó, L. Gyurovszky, I. Harna, L. Hóka, L. Köteles, J. Kvarda, L. Mészáros, L.A. Nagy, K. Sárközy, O. Szabó, L. Szigeti

Klub ĽS-HZDS: M. Aibeková, I. Andrejčák, P. Baco, B. Bak, I. Belohorská, A. Belousovová, J. Benčat, J. Binder, J. Božík, J. Brhel, P. Brňák, T. Cabaj, M. Cagala, F. Cibuľa, T. Cingel, J. Cuper, J. Danko, P. Delinga, M. Drobný, A. Engliš, J. Gabriel, J. Gajdoš, I. Gašparovič, R. Hofbauer, I. Hudec, S. Husár, A. M. Húska, P. Chudík, D. Jarjabek, J. Jasovský, P. Kačic, J. Kalman, P. Kandrác, G. Karlin, O. Keltošová, S. Kozlík, G. Krajči, P. Kresák, J. Krnáč, Ľ. Lackovič, I. Lexa, J. Lukáč, M. Maxon, V. Mečiar, R. Melicher, J. Michalovová, Ľ. Mušková, V. Pavelka, M. Podhradská, M. Púchovský, M. Rehák, D. Slobodník, J. Smerek, R. Šepták, L. Škorvánek, P. Šťastný, P. Števček, D. Štrofová, F. Švec, J. Tarčák, V. Tkáč, M. Topoli, K. Tóthová, M. Vojtko, J. Zlocha

⁹ <http://www.nrsr.sk/web/default.aspx?SectionId=69>

Klub SDE: Ľ. Andrassy, M. Angelovičová, M. Antecký, L. Ballek, S. Bartoš, M. Benkovský, P. Bohunický, Ľ. Dzurák, V. Faič, R. Fico, Ľ. Fogaš, M. Ftáčnik, P. Hajdúk, J. Halušková, A. Hoffmann, J. Hraško, M. Ištván, P. Kanis, J. Klemens, P. Koncoš, P. Magvaši, V. Maňka, J. Migaš, L. Orosz, Š. Rusnák, B. Schmögnerová, V. Sopko, R. Šipoš, I. Tóth, J. Tuchyňa, P. Weiss

Klub SOP: K. Čižmáriková, P. Find'o, M. Kadlečíková, D. Kovačič, P. Kresák, J. Malchárek, M. Mesiarik, F. Petrák, I. Presperín, J. Šimko, Š. Šlachta, D. Štrofová

Klub SDK: L. Ambróš, V. Bajan, R. Bauer, J. Brocka, J. Budaj, Ľ. Černák, P. Ďuračka, M. Dzurinda, D. Fedoročko, J. Figel', M. Fronc, M. Gaľa, T. Galbavý, F. Halmeš, P. Hamžík, Ľ. Harach, M. Hort, P. Hrušovský, A. Ivanko, A. Juriš, M. Kňazko, R. Kováč, P. Kresák, P. Kresánek, J. Krumpolec, M. Kujan, E. Kukan, J. Kužma, J. Langoš, F. Mikloško, M. Mikolášik, P. Muránsky, B. Orava, P. Osuský, P. Ošváth, G. Palacka, V. Palko, L. Pittner, P. Prokopovič, A. Rakús, J. Rusnák, E. Rusnáková, M. Sabolová, A. Slafkovský, J. Slaný, M. Suchár, T. Šagát, F. Šebej, I. Šimko, R. Šipoš, S. Škoda, J. Švec, P. Tatár, V. Vaškovič, R. Vavřík, J. Volf, P. Vrždák, A. Záborská, P. Zajac

Klub SOP-LDÚ-SZS: L. Ambróš, J. Budaj, K. Čižmáriková, P. Find'o, P. Hamžík, A. Juriš, D. Kovačič, P. Kresák, M. Machová, J. Malchárek, M. Mesiarik, F. Petrák, I. Presperín, V. Rusková, R. Schuster, J. Šimko, Š. Šlachta, D. Štrofová, J. Švec

Nezávislí: M. Aibeková, M. Andel, A. Belousovová, J. Benčat, M. Benkovský, J. Budaj, K. Čižmáriková, R. Fico, M. Ftáčnik, I. Gašparovič, R. Hofbauer, M. Kolláriková, M. Kotian, J. Krumpolec, J. Langoš, Ľ. Macháček, J. Malchárek, V. Móric, V. Oberhauser, L. Orosz, P. Osuský, J. Paška, M. Podhradská, J. Prokeš, B. Schmögnerová, J. Sitek, I. Sládeček, E. Slavkovská, J. Slota, F. Šebej, R. Šepták, Š. Šlachta, P. Šťastný, D. Štrofová, D. Švantner, J. Švec, P. Tatár, J. Tuchyňa, P. Weiss, Š. Zelník

Klub PSNS: M. Andel, M. Kolláriková, V. Móric, J. Sitek, E. Slavkovská, J. Slota, R. Šepták, D. Švantner, Š. Zelník

Poslanci NR SR zvolení za SNS (nie sú členmi poslaneckého klubu): A. Belousovová, M. Kotian, V. Móric, V. Oberhauser, J. Paška, J. Prokeš, E. Slavkovská

PARLAMENTNÁ TLAČ 520

A. Dátum doručenia návrhu:¹⁰ 11.2.2000

B. Navrhovatelja: R. Bauer, J. Brocka, P. Hrušovský, F. Mikloško, P. Muránsky, V. Palko, A. Rakús, M. Sabolová, J. Slaný, A. Záborská

C. I. Čítanie

C.1 Rozprava v I. čítaní k tlači 520 na 28. schôdzi NR SR dňa 15. marca 2000

I. Presperín, podpredseda NR SR:

Nasleduje prvé čítanie o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Návrh ústavného zákona ste dostali ako tlač číslo 520, návrh na pridelenie návrhu ústavného zákona na prerokovanie výborom Národnej rady máte v rozhodnutí predsedu Národnej rady číslo 543. Za skupinu poslancov návrh ústavného zákona uvedie poslanec Vladimír Palko. Prosím pána poslanca, aby sa ujal slova.

V. Palko, poslanec: Vážený pán podpredseda, vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, koncom leta roku 1995, a to 31. augusta, došlo k zavlečeniu slovenského občana do zahraničia. Týmto občanom bol Michal Kováč mladší, syn vtedajšieho prezidenta Slovenskej republiky Michala Kováča. Od prvého okamihu, ako sa začalo policajné vyšetrowanie tohto násilného činu, začali policajní vyšetrowatelia narážať na stopy nasvedčujúce, že tohto trestného činu sa dopustil štátny orgán - Slovenská informačná služba. Zakrátko vydal o tomto verejné svedectvo jeden z príslušníkov Slovenskej informačnej služby Oskar Fegyveres, aktér samotného činu. Už o pár týždňov však nebolo možné tento trestný čin vyšetrowať, pretože tomu zabránila vtedajšia moc. Od ministra vnútra Hudeka z HZDS až po predsedu vlády Vladimíra Mečiara. Vyšetrowanie mohlo byť obnovené až po parlamentných voľbách v roku 1998. Ako pred niekoľkými dňami oznámil minister vnútra Slovenskej republiky, do konca marca tohto roku bude vyšetrowanie ukončené. Na základe dôkazov zhromaždených vo vyšetrowacom spise možno konštatovať, že z vecného hľadiska je zrejmé, že tohto trestného činu sa dopustila viac ako desiatka bývalých príslušníkov Slovenskej informačnej služby vrátane ich riaditeľa Ivana Lexu a jeho námestníka Jaroslava Svěchotu. Ide však o to, aby vec mohol posúdiť nezávislý súd. Dnes však jeden zo spomenutých páchatel'ov, ktorý sa dokonca k účasti na trestnom čine zavlečenia verejne priznal, Jaroslav Svěchota, je trestne nestíhateľný. Došlo k tomu takto. Predseda vlády Vladimír Mečiar v čase, keď vykonával niektoré právomoci prezidenta, udelil rozhodnutím z 3. marca 1998 a neskôr pozmeneným rozhodnutím zo 7. júla 1998 amnestiu všetkým páchatel'om všetkých trestných činov súvisiacich s trestným činom zavlečenia a v súvislosti s referendom z 23. a 24. mája 1997. Predseda vlády Mikuláš Dzurinda tiež v čase, keď vykonával niektoré funkcie prezidenta, rozhodnutím z 8. decembra 1998 zrušil amnestie udelené Vladimírom Mečiarom. Viaceré osoby trestne stíhané za čin zavlečenia sa odvolali na Ústavný súd. Rôzne senáty Ústavného súdu rozhodli v týchto podnetoch rôzne. Prvý senát Ústavného súdu, známy tiež ako Šafárikov senát, 20. decembra 1999 vyhovel podaniu Jaroslava Svěchotu a zrušil uznesenie vyšetrowateľa o vznesení obvinenia. Z verdiktu je zrejmé, že tento

¹⁰ Príloha č.1.

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=161>

senát na rozdiel od iných senátov hľadel na Mečiarove amnestie ako na platné a účinné, prinajmenšom v prípade Jaroslava Svěchotu. Ak došlo k rôznym verdiktom rôznych senátov v rovnakej veci, možno vylúčiť, že aj iný súd nebude považovať tieto amnestie za platné a účinné? A to dokonca v prípade všetkých ľudí obvinených z trestného činu zavlčenia. Pozrime sa, kto bol človek, ktorý udelil amnestie páchatelom týchto trestných činov, a aký bol jeho vzťah k týmto trestným činom ešte predtým, než amnestie udelil. Vladimír Mečiar bol predsedom HZDS, ktoré hneď po spáchaní trestného činu zavlčenia v septembri 1995 spolu so svojimi terajšími koalíčnými spojencami hlasovaním v Národnej rade zabránilo, aby sa vytvorila parlamentná vyšetrovacia komisia na objasnenie tohto trestného činu. Bol predsedom strany, ktorej ministrom vnútra bol aj Ľudovít Hudek, človek, ktorý odstraňoval nepohodlných vyšetrovateľov, čoho dôkazom bol okrem iného aj jeho známy telefonický rozhovor s Ivanom Lexom. Vladimír Mečiar sám ohlasoval na verejných mítingoch výmenu vyšetrovateľov oveľa skôr, než k nej došlo. Sám opakovane vyhlasoval o tejto kauze množstvo nepravd, dokonca popieral, že k trestnému činu zavlčenia vôbec došlo. Politicky je zodpovedný za zmarenie referenda o priamej voľbe prezidenta, čím prispel k vytvoreniu stavu bez prezidenta, čo umožnilo, že on sám sa neskôr mohol zmocniť niektorých prezidentských právomocí. Teda amnestiu udelil človek, ktorý sa sám podieľal ešte pred jej udelením politicky na zmarení vyšetrovania trestného činu a nemožno vylúčiť, že sa podieľal aj na trestnom čine samotnom. Nie nadarmo boli Mečiarove amnestie označené priliehavo za samoamnestie. Preto môžeme konštatovať, že v súvislosti s kauzou zavlčenia bol zneužitý nielen štátny orgán Slovenská informačná služba, ale bol aj zneužitý inštitút amnestie, bol zneužitý prezidentský úrad. Tieto amnestie, ak sú platné a účinné a prvý senát Ústavného súdu vychádzal z toho, že sú platné a účinné, sú súčasťou právneho systému štátu. Vyšli predsa v Zbierke zákonov. Sú však nemravným, kriminálnym prvkom v našom právnom systéme. Štát stojí na svojom právnom systéme, a preto tento musí byť založený na mravných hodnotách a zdôrazňujem iba na mravných hodnotách. Právny systém nemôže stáť sčasti na hodnotách a sčasti na nemravnom kriminálnom prvku. A preto je súčasný stav neprípustný. Ak tento neprípustný stav nemožno zmeniť inak, Mikuláš Dzurinda sa o to pokúsil, ak ho však nemožno zmeniť inak, potom musí nastúpiť ústavodarná moc. Preto poslanci Kresťanskodemokratického hnutia predstupujú pred Národnú radu s návrhom ústavného zákona tohto obsahu. Ústavný zákon - jeho návrh hovorí, že sa zrušujú všetky dotyčné amnestie, teda ich časti. Po prvé článok 5 a článok 6 rozhodnutia o amnestii z 3. marca 1998 zrušuje sa rozhodnutie o amnestii zo 7. júla 1998 a tiež sa zrušuje rozhodnutie o amnestii z 8. decembra 1998. Ďalej návrh konštatuje, že účinnosťou tohto ústavného zákona zanikajú účinky rozhodnutí všetkých štátnych orgánov, ktoré zabraňujú v trestnom stíhaní páchatelov skutkov spáchaných v súvislosti so zavlčením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. a 24. mája 1997. Tieto rozhodnutia sa súčasne zrušujú v takom rozsahu, v ktorom zabraňujú v trestnom stíhaní páchatelov spomínaných skutkov. Vážené pani poslankyne, vážení páni poslanci, na Slovensku sa právo stalo v niektorých prípadoch prostriedkom nie na presadenie spravodlivosti, ale na presadenie nespravodlivosti. Máme možnosť zasadiť sa o to, aby opäť bolo právo prostriedkom na presadenie spravodlivosti a ničoho iného ako spravodlivosti. Môžeme tým obnoviť dôveru občanov v právo a štát a obnoviť česť Slovenskej republiky. Ďakujem vám za pozornosť.

Podpredseda NR SR I. Presperín: Ďakujem pánu poslancovi za uvedenie návrhu ústavného zákona a prosím ho, aby zaujal miesto určené pre navrhovateľov. Dávam slovo spravodajcovi, ktorého určil navrhnutý gestorský Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky, poslancovi Ivanovi Šimkovi. Prosím ho, aby sa ujal slova.

Poslanec I. Šimko: Ďakujem, pán podpredseda. Vážená snemovňa, dámy a páni, dovoľte mi, aby som v súlade s § 73 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o rokovanom poriadku vystúpil pri rokovaní Národnej rady v prvom čítaní o návrhu skupiny poslancov

Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii, tlač číslo 520. Pokiaľ ide o moje stanovisko k návrhu zákona v prvom čítaní, konštatujem, že predmetný návrh spĺňa z formálnoprávnej stránky všetky náležitosti uvedené v § 67 a v § 68 zákona Národnej rady o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, ako i náležitosti určené v legislatívnych pravidlách. S ohľadom na oprávnenia, ktoré pre mňa ako spravodajcu výboru vyplývajú z § 73 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o rokovacom poriadku, odporúčam, aby sa Národná rada uzniesla v zmysle § 73 ods. 3 písm. c) rokovacieho poriadku na tom, že po rozprave odporučí predmetný návrh ústavného zákona prerokovať v druhom čítaní. Ďakujem za pozornosť. Pán podpredseda, môžete otvoriť rozpravu.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem pánu poslancovi a prosím ho, aby zaujal miesto určené pre spravodajcu výborov. Otváram všeobecnú rozpravu o tomto bode programu. Konštatujem, že písomne sa neprihlásil nikto z poslancov. Pýtam sa, či sa hlási do rozpravy niekto z poslancov ústne. Pán poslanec Cuper. Nikto viac. Uzatváram možnosť podania ďalších ústnych prihlášok. Ešte niekto? Pán poslanec Krajčí do rozpravy k tomuto bodu programu. Nech sa páči, vystúpia dvaja páni poslanci. Pán poslanec Cuper, pán poslanec Krajčí. Ako prvý pán poslanec Cuper.

J. Cuper, poslanec: Vážený pán predsedajúci, milé dámy, vážení páni, vládna koalícia, respektíve jej právni experti radi hovoria o tom, že ja tu istým spôsobom personifikujem tie veci, ktoré oni predkladajú. Boli by radi, keby si zachovali aureolu nepoškvrnenosti a aby zároveň, keď predkladajú politicky účelové veci, sa tvárili, že ide o to, že to sú veci čisto odborné. Kto je dlhší čas v politike a vidí do problémov v tomto parlamente, nerobí mu problém odlišiť to, keď sa predkladá zákon, ktorý je čisto vecne a odborne právny, a ten zákon, ktorý má čisto politicky účelový podtext. Ten predchádzajúci a musím povedať, že aj väčšina z nich tu dnes bola čisto politicky účelových. Chce sa nimi dosiahnuť nejaký politický účel. Teda sú z hľadiska teleologického účelovými. Je pravda, že právna veda hovorí o tom, že účelové teleologické normy nepatria do právneho poriadku. Teleologicky alebo prísne účelovou normou je rozpočet. To je taká klasická norma. Všetky ostatné zákony by mali upravovať nejaké sféry spoločenského života, mali by sa dotýkať vecí, vecnej problematiky, a nie osôb. Tento zákon, pán Palko, tak ako ten predchádzajúci, sa dotýkal predovšetkým osôb. Zvyknete sa často oháňať otázkami morálky. Je potrebné povedať, pán Palko, že v právnej vede morálku z práva sme nevytlúčili my. Urobil to dávno pred nami Kahn Degel, iste pán poslanec Zajac by o tom možno vedel rozprávať, dokonca viacej ako ja, pretože sa tvári, že je znalec nemeckej klasickej filozofie a chodí aj prednášať do Berlína. Dnes hovoríme, že morálka a právo, to sú dve identity. Na tom ste vy postavili svoju filozofiu v predchádzajúcom období, keď ste boli v opozícii. Keď bol spáchaný alebo lepšie povedané uskutočnený únos Michala Kováča mladšieho, tak terajší minister Pittner ustanovil komisiu, občiansku komisiu, ktorá mala urobiť zadosť morálke, pán Palko. Musím povedať, že neurobila zadosť morálke, že sa jej nepodarilo nijakým spôsobom objasniť tento skutok, práve naopak, myslím si dodnes, že bola založená na úplne amorálnych princípoch, a to zahľadiť stopy tomu, aby sa objektívne tento trestný čin vyšetril. Predpokladali ste a iste vám to poradili vaši poradcovia, že budete mať šancu chytiť sa mocenských prostriedkov a doviest' tento akt, ktorý bol spáchaný a ktorý slúžil ako jeden diskreditačný bič, podotýkam, pán Palko, že prísne personifikovaný a personalizovaný na konkrétnych politikov Hnutia za demokratické Slovensko a k tomu ešte nielen personalizovaný, proti čomu sa búri pán Orosz aj pán Kresák, ale dokonca ste uplatňovali na nás aj princíp kolektívnej viny. Takže to je rovina morálky. Tá nemá nič spoločné s právom. Ak hovoríme o právnej rovine, tak váš návrh v nijakom prípade nespĺňa kritériá práva. Nič nemôže ospravedlniť amorálnosť jedného postupu tým, že by sa naprávala nejaká morálnosť iného postupu alebo amorálnosť. Zabudnite na to. Ak hovoríme o metafyzickej vine, tak za to, čo sa udialo, zodpovedáte prinajlepšom takým istým dielom vy vtedajšia opozícia aj my vládna koalícia. Nezabavíte sa zodpovednosti,

ktorú chcete zvaliť na nás, vtedajšiu vládnu koalíciu, dnes opozíciu. Vyzerá to v každom prípade len ako akt pomsty. A ak sa k tomu porušujú ešte odveké morálne, podotýkam, lebo aj amnestia patrí skôr do morálky alebo je to morálny prostriedok, ktorý si osvojilo právo, podotýkam nie ústavný zákon, lebo to je tiež niečo iné, teda je to odveké právo, ktoré tu existuje vo svete, pán Palko. Ale ani za feudalizmu, ba dokonca ani za otrokárskoho zriadenia sa nikdy takým spôsobom nezneužívalo toto odveké právo upustiť od potrestania, ako sa zneužilo Mikulášom Dzurindom. Mikuláš Dzurinda bude prvým panovníkom vo svete alebo ak chcete vladárom, ktorý toto odveké právo porušil. Je to právo štátu upustiť od potrestania. Nikto nikdy neurobil takýto akt a boli, môžem vám povedať a vy to určite viete, oveľa väčší despotovia v tomto štáte, ako je Mikuláš Dzurinda, aj oveľa vyšší, a tento akt neuskutočnili. Pán Mikuláš Dzurinda to uskutočnil. Vy, samozrejme, chcete urobiť ďalšiu politickú ohavnosť, vy chcete naprávať tento jeho akt ďalším protiústavným a nezákonným aktom. A tvrdíte občanom tohto štátu, že chcete postupovať v súlade s morálkou a etikou. Odhliadnuc od toho, čo som povedal, že morálka a etika doprava nepatria, že právne prostriedky nemôžu nahradiť morálne alebo nimi nemožno nahradiť nedostatok morálnych a hodnotových kritérií, ja si myslím, pán Palko, že ak by ste chceli tento problém riešiť morálne, tak by ste sa neboli dopúšťali protiprávných konaní. Neboli by ste nútili chorých ľudí, aby vypovedali, neboli by ste ich vypočúvali bez toho, aby boli prítomní pri výsluchoch advokáti, neboli by ste robili tie cirkusy od samotného začiatku. Ja som sa niektorých, žiaľbohu, možno trocha aj nechcene zúčastnil, ktoré sa odohrávali naproti ministerstvu vnútra v slávnom Divadle Stoka, kde sa už vtedy jednoznačne tvrdilo to, čo tvrdíte aj vy dnes a neviem, odkiaľ máte informácie, pretože ako bohorovnou istotou vy poslanec tohto parlamentu, ktorý nemá ovplyvňovať orgány činné v trestnom konaní, nemá nahliadať do ich spisov, to isté nemá čo minister vnútra robiť a vy všetci tvrdíte s takou istotou, že orgány činné v trestnom konaní už avizujú o tom, že bude postavený niekto pred súd, pretože orgány činné v trestnom konaní už vyšetrili samotný prípad. Tieto komédie, ktoré pre tento národ, pán Palko, robí pán Ivor, naozaj už národ zaujímajú veľmi málo. A môžem vám povedať aj to, že sú kontraproduktívne. A môžem vám povedať aj to, že asi ťažko sa nájdu sudcovia, ktorí na základe takto vykonštruovaných dôkazov, ktoré neboli robené v súlade s Trestným poriadkom, vynútených dôkazov, niekoho v tomto štáte môžu odsúdiť. Ja si myslím, že päťdesiate roky, pán Palko, sa nebudú opakovať. A na záver vám chcem povedať, že vy nestaviate nijaký chrám slovenskej morálky ani etiky, lebo vy sám ste tento štát nechceli, vy k nemu nemáte možno takmer nijaký vzťah, vy sa teraz inštalujete do pózy, že vy ste jedine oprávnený posudzovať morálku a etiku v tomto štáte, ktorý ste sám nechceli. Zabudnite na to. História zabudne aj na vás, na takých hrdinov, ktorí tento štát nechceli. A bude lepšie, ak pre tento štát ponecháte v platnosti tie odveké pravidlá, ktoré v každom civilizovanom štáte platia dodnes a nebudete hromadiť ďalšie amorálnosti a tvrdiť občanom tohto štátu, že chcete uskutočniť morálke zadosť. Nie, vy jednoducho chcete naďalej páchať politické amorálnosti. A to mi na vašom návrhu ústavného zákona najviac prekáža. Ďakujem za pozornosť.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán poslanec, za vystúpenie v rozprave. S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Peter Zajac a končím zároveň možnosť uplatnenia ďalších faktických poznámok. Dávam vám slovo, pán poslanec.

P. Zajac, poslanec: Ďakujem pekne. Pán poslanec Cuper, dnes ste neboli vo veľkej forme, ale možno, že je to preto, že ste hovorili pred takým troška preriedeným auditóriom. Ja si s vami kedykoľvek raz za teplých sobotných podvečerov pohovorím o tom, čo to je spravodlivosť, čo to je právo, čo to je legitimita, čo to je legalita a môžeme viesť akademickú debatu na túto tému. Môžeme sa baviť o tom, či právo je výrazom istej etiky alebo nie. Ja na rozdiel od vás si myslím, že je vždy výrazom istej etiky, vždy je výrazom istých hodnôt, vždy je výrazom istých aj záujmov, aj istých účelov, ale to patrí do akademickej diskusie. A tu určite akademickú diskusiu viesť nebudeme. Rád by som vám povedal, že ja sa netvárim ako profesor, rád by som to povedal, pretože sa to tu už dosť často hovorí, že ja som skutočne profesorom Humboltovej

univerzity a nie je asi tak celkom jednoduché byť profesorom Humboltovej univerzity, ale o tom by sme mohli diskutovať zase ďalej. Ale o to nejde. Ja som chcel povedať niečo iné, a to, čo chcem povedať, je toto. Viete, vy ste pripravili a prijali zlú ústavu, dnes už je to úplne jasné a dokonca samozrejmé. Už dnes váš predseda hovorí o tom, že treba prijať novú ústavu. Vy ste zneužili všetko, čo sa v tak prijatej ústave zneužiť dalo. Zneužili ste to hrubým spôsobom, použili ste to na to, aby ste vami samotnými pripravenú ústavu, aby ju to naprosto diskvalifikovalo, takže čokoľvek povieť už k tejto téme, povieť len na pozadí týchto dvoch faktov, zlej ústavy a zneužitia tejto zlej ústavy.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem. Ďalej vystúpi v rozprave pán poslanec Krajčí. Nech sa páči.

G. Krajčí, poslanec: Vážený pán predsedajúci, vážené panie poslankyne, páni poslanci, aj keď som vlastne dotknutý a tento zákon sa týka aj mojej osoby v prípade referenda z mája roku 1997, pôvodne som ani nechcel vystúpiť a nebudem vystupovať v rovine nejakej politickej alebo hádam aj v iných rovinách, ktoré tu odzneli, ale skôr by som chcel reagovať na vystúpenie pána poslanca Palka, ktorý tu niektoré veci zdôvodňoval. Chcel by som upozorniť na to, že niektoré veci sú polopravdami, zavádzajú a bolo by treba povedať, ako v skutočnosti vyzerajú. Po prvé otázka zrušenia amnestie Vladimíra Mečiara. Samozrejme, že všetci dnes aj právnici, aj verejnosť, aj zahraničná verejnosť jednoznačne konštatujú, že to bol akt, ktorý je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a ktorý potvrdil aj Ústavný súd Slovenskej republiky, keď jasne konštatoval, že podľa článku 102 písm. i) ústavy prezident má právo udeľovať amnestiu. V žiadnom prípade ju nemá právo rušiť. To už bol prvý signál, že keď teda hráme podľa určitých pravidiel, a týmito pravidlami je právny poriadok Slovenskej republiky, ku ktorému patrí aj ústava, ktorú spochybňujete, či je dobrá alebo zlá a či sa dá zlepšiť alebo nedá zlepšiť, je to otázka ďalších krokov, ale v každom prípade právny poriadok Slovenskej republiky a ústava je jeho súčasťou, platí, a teda na základe rozhodnutia Ústavného súdu už vtedy ste mali pristúpiť k opatreniam, ktoré by zabránili ďalšiemu zneužívaniu a postupu orgánov činných v trestnom konaní, a tým spôsobom malo byť trestné stíhanie v týchto veciach zastavené. Ďalšou nepravdou, ktorú uviedol pán Palko, je, že existujú dve rozhodnutia Ústavného súdu, ktoré sú rozporné. Nie je to pravda. Neexistujú žiadne dve rozhodnutia Ústavného súdu v tej istej veci. Existuje jediné jedno rozhodnutie, a to rozhodnutie senátu, ktorý viedol pán doktor Šafárik, a tento senát jednoznačne potvrdil, že boli porušené ľudské práva Jaroslava Svěchotu a zrušil trestné stíhanie v tejto veci. Je len paradoxné, že tak vy politici, predstavitelia zákonodarnej moci, ako aj Generálna prokuratúra, ktorá je zodpovedná za dodržiavanie zákonov Slovenskej republiky, nepristúpila k tomu, aby realizovala tento nálezh Ústavného súdu do praxe, aby jednoducho trestné stíhanie v týchto veciach bolo zastavené. Skôr naopak. Verejne sa deklaruje, že sa bude pokračovať v trestnom stíhaní a dokonca teraz tu počúvam aj z úst pána Palka, že do konca mesiaca marca bude prípad vyšetrený. No ja musím povedať, že takéto slová som už počul z úst pána Pittnera v novembri 1998, keď tvrdil, že je dostatok dôkazov a že tento prípad bude veľmi rýchle vyšetrený. Chvalabohu, rok a pol odvtedy prešlo, prípad ešte nie je ani v štádiu vznesenia obžaloby. Takže kdesi sa tu rozchádzajú slová s činmi a je to veľmi paradoxné, že aj napriek tomu, že ste si vedomí, že sa tu porušujú zákony, že sa tu porušuje ústava, že sú tu veľmi sporné veci o tom, či sa má pokračovať alebo nemá pokračovať v trestnom stíhaní, jednoznačne hovoríme, že nie. Naďalej masírujete verejnú mienku týmto spôsobom. Zaujímavé je aj to, že keď to nevychádza v systéme právneho poriadku, pretože keď je tu určitý poriadok a ten, ktorý nestačí v rámci týchto pravidiel dosiahnuť svoj cieľ, tak ho porušuje a obchádza, tak aj vy sa snažíte ho obísť a vymysleli ste spôsob formou tohto zákona, ktorý by mal zrušiť amnestie. No musím sa tu dotknúť aj kategórie morálky, o ktorej ste hovorili, pán Palko, a chcel by som povedať, že teda keď už ideme do tejto kategórie, tak potom zrušíme všetky amnestie aj Michala Kováča staršieho, ktoré dal v súvislosti s kauzou Technopol, kde omilostil ľudí, ktorí sú dôvodne a boli dôvodne podozriví, nedostali sa ani pred súd, súd o týchto veciach ani

nerozhodol. Bol omilostený aj jeho vlastný syn a dnes už všetci vieme, že dokonca aj orgány činné v trestnom konaní v Nemeckej spolkovej republike rozhodli, tak ako rozhodli. Nebudem to komentovať. Ja som na to svoj názor už verejne povedal, že je paradoxné, že dvaja z nich boli odsúdení. Boli vo väzbe. Väzbu ukončili. To znamená, že je zaujímavé, prečo zrazu niekto, Michal Kováč mladší, sa dostal úplne do inej roviny. Dnes pracuje na ministerstve zahraničných vecí na konzulárnom odbore a niekoľkokrát som už spomínal aj ten prípad v súvislosti s jeho zavlečením, keď spravodajský dôstojník, ktorý robí dnes na konzuláte v Mníchove telefonoval do Hainburgu, že v aute sa nachádza občan Slovenskej republiky. Všetci to vieme. Všetci sa tvárimo, že sa nič nedeje. Je to morálne. Takže keď sa bavíme o tejto morálnej rovine, tak treba povedať, pán Palko, aj druhú vec, že vy ako námestník FBIS ste niekedy prenasledovali a snažili sa zabrániť slovenským separatistom tomu, aby vznikol vlastný slovenský štát. Veľmi aktívne ste pôsobili proti týmto ľuďom. No aj napriek tomu slovenský štát vznikol a dnes sa s tým nemôžete uspokojiť. Možnože viacerí, možnože aj vy sám a jednoducho, keď ste vtedy proti štátu borili, dnes sa hrdinsky k nemu hlásite a dokonca vyhlasujete, že keď sa nevyšetrí prípad zavlečenia občana Slovenskej republiky, je narušená štátnosť Slovenskej republiky a zachádzate do absurdných rozmerov. Strašíte ľudí, občanov akýmisi nezmyselnými vecami. Ja si myslím, že zrušenie amnestií, ktoré uskutočnil premiér tejto vlády Mikuláš Dzurinda, je vašim veľkým fiaskom. Skončilo sa skutočne neúspechom a aj prijatie tohto zákona sa skončí vašim fiaskom. Ja by som chcel len jedno. Keď už sa to skončí fiaskom, aby ste už prestali traumatizovať túto spoločnosť, aby ste sa jednoducho venovali veciam, ktoré sú pre tento štát naozaj podstatnejšie. Ďakujem.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem pekne pánu poslancovi Krajčimu za vystúpenie. S faktickými poznámkami sa hlásia traja páni poslanci. Končím možnosť ďalšieho uplatnenia faktických poznámok. Prvý pán poslanec Husár, druhý pán poslanec Zajac, tretí pán poslanec Cuper. Prosím, nech sa páči. Ako prvý pán poslanec Husár.

S. Husár, poslanec: Vážené kolegyne, vážení kolegovia, poslanecký klub Hnutia za demokratické Slovensko sa pôvodne rozhodol na túto absurdnosť vôbec nereagovať. Dvaja kolegovia, ktorí slobodne porušili túto našu dohodu, zrejme reagovali na vystúpenie pána kolegu Palka. A chcem ešte raz zdôrazniť, že táto reakcia mojich kolegov bola vyvolaná práve tým, vážení páni, že toto vystúpenie, váš prístup je veľmi, skutočne veľmi politicky prefíkaný, pretože sa opiera o to, čo je pre mnohých ľudí veľmi citlivou témou, a to je morálka. A je to citlivou témou i pre mňa. Ale vážení páni, týmto, čo robíte, uveďte si, že číhate do niečoho vážnejšieho. Siahate na výsostné oprávnenia hlavy štátu či už zastupujúcej, či takej alebo onakej. Siahate na výsostné oprávnenia hlavy štátu, ktoré jej prislúchajú z ústavy. Deľba moci je jednou zo základných záruk demokracie a vlády práva, pokiaľ hovoríte o vlade práva. A pokiaľ hovoríte o morálke, opýtam sa z iného pohľadu. Je morálnou povinnosťou nás občana a každého dodržiavať právo a vážiť si právo a platné právo? Je. Na túto otázku v právnej teórii existuje jednoznačný nárok a odpovedal na ňu Sokrates veľmi dávno pred nami. I zlé právo si vážiť musíme. V tomto prípade končím. (Zaznel zvuk časomier.)

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Zajac.

P. Zajac, poslanec: Pán poslanec Krajčí, vy ste povedali na konci vášho vystúpenia, že nechajme už tieto veci, ktoré sa týkajú otázok práva, ktoré sa týkajú otázok etiky, a poďme sa venovať vážnejším veciam. Dovoľte mi, aby som povedal, a v tejto veci musím byť celkom osobný, že si myslím, že tento štát bude vyzeráť aj tak a možno predovšetkým tak, aká etika, aká morálka v ňom bude platiť, aké etické normy sa v tejto spoločnosti ujmú. Čo bude dovolené a čo dovolené nebude. Aká kultúra a, politická kultúra aj právna kultúra, bude v tomto štáte platiť. Myslím si, že nemožno oddelovať jednu vec od druhej, a myslím si, že základy sociálnej etiky sú pre existenciu a pre charakter tohto štátu rovnako dôležité, ak nie dôležitejšie ako všetko ostatné. To je moja prvá poznámka. Druhá poznámka bude veľmi krátka a bude sa týkať iba jednej jedinej veci. Znova poviem svoj osobný názor. Ja si myslím, že práve vy, pán

poslanec Krajči, pán Ivan Lexa a pán Mečiar by mali mať sami najjeminentnejší záujem na tom, aby ste predstúpili pred súd, aby vás súd oslobodil alebo odsúdil. Jednoducho ak sa, povedal by som, tomuto nepodrobíte, tomuto základnému imperatívu, vždy a do konca vašich životov na vás jednoducho bude ľpieť, či to budete chcieť alebo nie podozrenie, a to podozrenie nebude nevyvrátiteľné, z toho, že ste sa dopustili tých činov, o ktorých tu stále hovoríme. To sa nedá urobiť nijakým iným spôsobom. To sa dá len očistením pred súdom. Nehnevajte sa, že to takto hovorím. Ak ste sa sami nevydali na túto cestu, poškodili ste vlastne najviac sami seba.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Cuper.

J. Cuper, poslanec: Ja si myslím, že pán Krajči mal morálne právo vystúpiť, pretože chcel povedať pánu Palkovi, že on nemá nijaké morálne právo, aj mu to povedal, byť veľkňazom morálky na Slovensku a KDH jeho akýmsi kňazským seminárom. Ja si myslím, že ak by pán Palko chcel byť tým veľkňazom morálky na Slovensku, tak by bol musel protestovať aj proti individuálnej milosti, ktorú dal jeho kolegovi z vládnej koalície pánu Fedoročkovi prednádavným pán Schuster. Pretože sám Fedoročko priznal v novinách, že takých žiadostí pán prezident dostáva tisícky. Takže on vlastne bol tým vyvoleným, ktorému sa tá milosť ušla. Ak bola udelená, ak bolo toto právo využité predchádzajúcimi zastupujúcimi prezidentmi, pán Palko, tak bolo možno využité aj preto, že nebolo celkom jasné a neboli dôkazy na to, aby sa dospelo k nejakým všeobecným princípom morálky a práva uznaným záverom. Práve preto bola udelená amnestia, práve preto to, čo povedal pán Krajči, že už pán Kováč ako prezident nemohol byť tým, kto mal právo byť veľkňazom morálky, lebo on sám omilostil svojho syna, on sám zabránil tomu, aby sa objektívne vyšetrili prvopočiatky toho, čo vy chcete vyšetriť dnes. Nie je to tak. Ani vy, ani KDH nemá byť právo veľkňazom morálky na Slovensku. Ja viem, že z hľadiska politickej účelovosti je to váš jediný prostriedok, ako zvýšiť preferencie a v tom je tá politická ohavnosť vášho návrhu. Ďakujem.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem. V rozprave vystúpili všetci páni poslanci, ktorí boli prihlásení, preto vyhlasujem rozpravu o tomto bode za skončenú. Pýtam sa pána poslanca Palka, či chce zaujať stanovisko k rozprave? Áno. Nech sa páči.

V. Palko, poslanec: Vážené pani poslankyne, vážení páni poslanci, dovoľte mi len krátko reagovať na názory, ktoré odzneli v rozprave. Pán poslanec Cuper vyjadril názor, že návrh ústavného zákona z dielne KDH je protiústavný, je v rozpore s ústavou. Takéto tvrdenie je nezmysel, je to logický nezmysel. Ústavný zákon má takú silu, aká je ústava. Ústava hovorí v § 102, že prezident má právo udeliť amnestiu. Ale pokiaľ ústavodarná moc, teda ústavná väčšina v Národnej rade Slovenskej republiky sa zhodne na ústavnom zákone, že táto amnestia sa ruší, tak je to proste tak. Pretože to je akt ústavodarnej moci. Je to podobné, ako keď sa v ústave hovorí, že je štvorročné funkčné obdobie slovenského parlamentu, ale Národná rada je ústavná väčšina, má možnosť toto zmeniť a skrátiť toto volebné obdobie, a tak sa to aj stalo v roku 1994. Mimochodom o to isté, to znamená ústavným zákonom zasiahnuť do ústavy, o to isté sa práve v tejto chvíli pokúša Hnutie za demokratické Slovensko. Cez referendum sa snaží dosiahnuť schválenie ústavného zákona o skrátení obdobia Národnej rady Slovenskej republiky. To znamená, že toto tvrdenie o protiústavnosti je logický nezmysel.

K tomu, čo povedal pán poslanec Krajči. Predovšetkým pán poslanec Krajči tu tvrdí, že ja som niekedy bol proti samostatnému slovenskému štátu. To je nezmysel. Alebo že som ako príslušník Federálnej bezpečnosti informačnej služby prenasledoval zástancov slovenskej štátnosti. No tak to nemyslíte vážne! Ja si spomínam, ako sa v roku 1991 robili výtržnosti na Námestí Slovenského národného povstania, tam sa páchalo isté násilie a vtedajší predseda vlády Vladimír Mečiar, áno, on to bol v tom roku 1991, vtedy nás žiadal o to, aby sme aj my prispeli k tomu, nech je tam poriadok. Tak sme mu v tejto veci vyhovelí. Tam vtedy išlo o nejakých extrémistov a vôbec nie o Hnutie za demokratické Slovensko, ktoré vtedy podporovalo ešte federáciu. Pán poslanec Krajči ešte povedal, že malo by byť zastavené trestné stíhanie všetkých obvinených v kauze zavraždenia. No ale to logicky nesedí. Tam boli naozaj dva verdikty

Ústavného súdu, aj keď jeden bol vo veci, to bol Šafárikov senát, a v jednom bolo procesné rozhodnutie, to bolo u Drgoncovho senátu, ale každopádne zo Šafárikovho senátu vyplýva iba to, že nemá byť trestne stíhaný Jaroslav Svěchota a on nie je trestne stíhaný a my hovoríme, že áno, je správne, že v tejto chvíli nie je trestne stíhaný, ale ide o to, aby mohol byť trestne stíhaný. Neustále sa tu porovnáva amnestia Vladimíra Mečiara, ktorú udelil Vladimír Mečiar, s amnestiou, ktorú udelil Michal Kováč svojmu synovi. Tam treba poznamenať predovšetkým jednu vec. No po tom, čo nemecký súd rozhodol vo veci Michala Kováča mladšieho, tak sa vlastne pýtam, o aký trestný čin Michala Kováča ide. Nejde o žiadny trestný čin. K tomu dospel ten nemecký súd. Ten podstatný rozdiel je však v niečom inom. Totiž to, čo je hrozné na amnestiách Vladimíra Mečiara je to, že tam išlo do istej miery o samoamnestie. Totiž ten, ktorý udelil amnestiu, dlhé obdobie predtým, než tú amnestiu udelil, sám sa snažil, aby bolo zmarené vyšetrenie týchto trestných činov. Preto ide o samoamnestiu, a to je niečo, čo je naprosto raritou. A celý tento problém nie je o osobe. Je to o tom, teraz by som si dovoľil citovať profesora Prusáka, ktorý vo svojom článku v SME vlastne povedal, že to, k čomu dochádzalo za vašej vlády, k čomu dochádzalo v dôsledku činnosti Slovenskej informačnej služby, v dôsledku amnestie Vladimíra Mečiara, to bolo prenikanie neústavnosti a nezákonnosti do základov nášho štátu. Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, prípady zavlečenia, najmä prípad zavlečenia je tu ako nevyriešený prípad traumatizujúci slovenskú verejnosť už päť rokov. Toto obdobie sa už takmer kryje s obdobím existencie samostatného slovenského štátu. Na to, aby došlo k tomuto trestnému činu, bola zneužitá štátna moc. Na to, aby tento trestný čin nebol vyšetrený, bola tiež zneužitá štátna moc - prezidentský úrad. A tu niekde sa proste tvorí takýmto spôsobom charakter tohto štátu. Tých sedem rokov je málo v dejinách štátu a je to dosť na to, aby sa vytvoril istý charakter. A bolo by veľkým nešťastím pre Slovensko, keby sa násilie presadilo do právnych základov nášho štátu. Pretože tie Mečiarove amnestie, ako som už povedal, to je kriminálny, násilný, nemravný prvok v našom právnom systéme. A ide o to, ako to zmeniť. Viem, že nie je vôbec isté, že tento návrh ústavného zákona bude touto Národnou radou schválený. Som si však naprosto istý, že tieto Mečiarove amnestie raz zrušené budú. Nevieť, či to bude teraz, keď podávame tento zákon, alebo či to bude o rok, alebo či to bude o 10 rokov. Ale raz Národná rada naozaj dôjde k tomu, že tieto amnestie musia byť zrušené. Bol by som veľmi rád, keby to pochopila už táto Národná rada Slovenskej republiky, najmä jej vládna koalícia, ktorá disponuje ústavnou väčšinou, pretože pred voľbami v roku 1998 sme sľúbili, že sa zasadíme o to, že tieto trestné činy budú vyšetrené a že bude spravodlivosti učinené zadosť. Ďakujem pekne za pozornosť.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem pánu poslancovi Palkovi. Žiada si vystúpiť so svojím stanoviskom pán spravodajca? Nech sa páči, pán poslanec Šimko.

I. Šimko, poslanec: Ďakujem pekne, pán podpredseda. Pán poslanec Cuper, neodchádzaj, budem na teba reagovať. Ja som si poznačil jednu vetu, s ktorou súhlasím. Jednu vetu z tvojho vystúpenia, s ktorou súhlasím, a tá veta znela takto a musím sa s vami o ňu podeliť. Ty si povedal, že boli oveľa väčší despoti v tomto štáte, ako je Dzurinda. No ja s týmto naozaj súhlasím, prinajmenej teda o jednom viem. Nevieť, koho si myslel tými ďalšími. To je všetko, čo som chcel povedať. Ďakujem.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem pekne. Ďakujem zatiaľ pánu poslancovi Palkovi aj pánu poslancovi Šimkovi.

C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlači 520 na 28. schôdzi NR SR dňa 16. marca 2000

I. Presperín, podpredseda NR SR:

Nasleduje hlasovanie o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 520). Spravodajcom ústavnoprávneho výboru je pán poslanec Ivan Šimko. Najskôr budeme hlasovať o návrhoch podaných podľa ustanovenia § 73 ods. 3 zákona o rokovacom poriadku. Žiadam pána spravodajcu, aby návrh uviedol.

I. Šimko, poslanec: Ďakujem, pán podpredseda. Tak ako ste povedali, budeme hlasovať podľa § 73 ods. 3 písm. c) zákona o rokovacom poriadku Národnej rady o tom, že Národná rada odporúča návrh ústavného zákona prerokovať v druhom čítaní. Z rozpravy nevyplynul žiaden iný návrh, takže budeme rozhodovať o tomto.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Páni poslanci, poslankyne, počuli ste návrh pána spravodajcu. Prosím, pripravte sa na hlasovanie a hlasujte o predložennom návrhu.

(Hlasovanie)

Prezentovalo sa 120 poslancov.

Za návrh hlasovalo 50 poslancov.

Proti návrhu hlasovalo 42 poslancov.

Hlasovania sa zdržalo 27 poslancov.

Nehlasoval 1 poslanec.

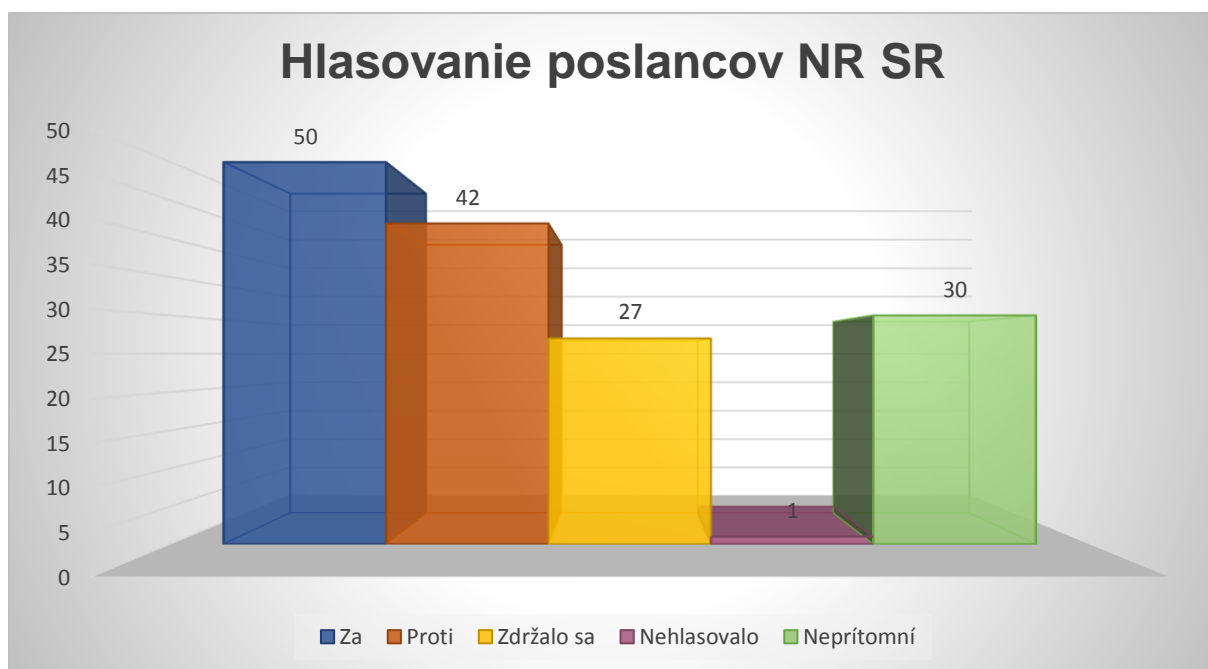
Konštatujem, že Národná rada sa uzniesla, že tento návrh skupiny poslancov Národnej rady nepostupuje do druhého čítania. Ďakujem, pán spravodajca.

I. Šimko, poslanec: Ďakujem aj ja.

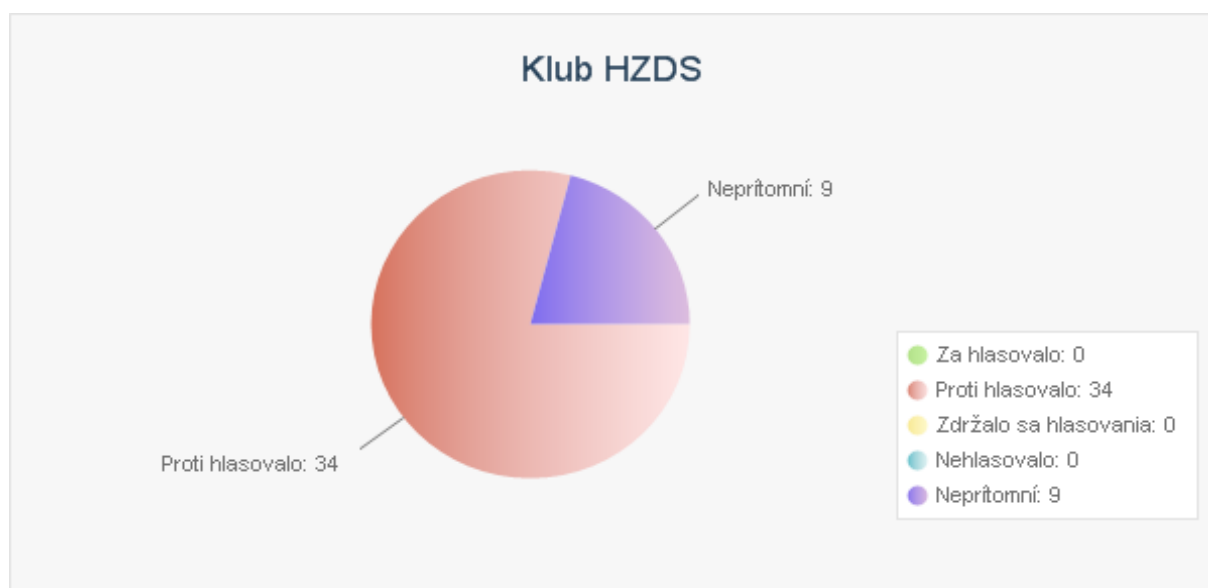
C.3 Uznesenie NR SR č. 751 zo 16. marca 2000¹¹

Národná rada Slovenskej republiky po prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 520) rozhodla, že v prvom čítaní podľa § 73 ods. 4 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky **nebude pokračovať v rokovaní o tomto návrhu zákona.**

¹¹ <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=161>

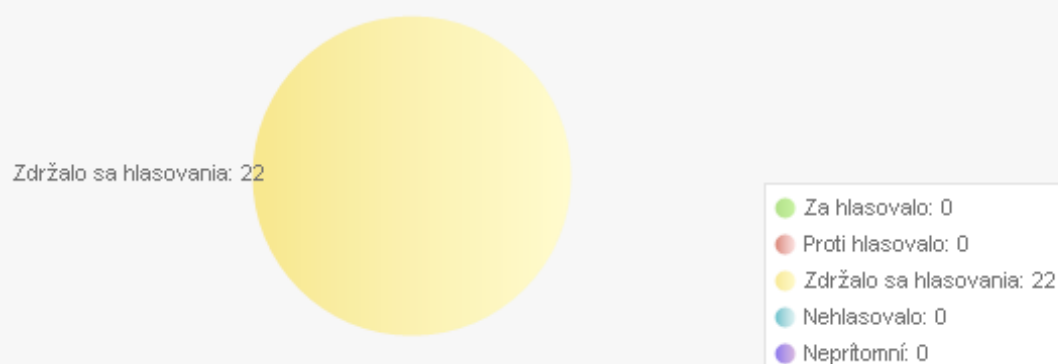


(Hlasovanie č. 85 zo 16. marca 2000 o tom, aby bol návrh zákona prerokovaný v druhom čítaní¹²)

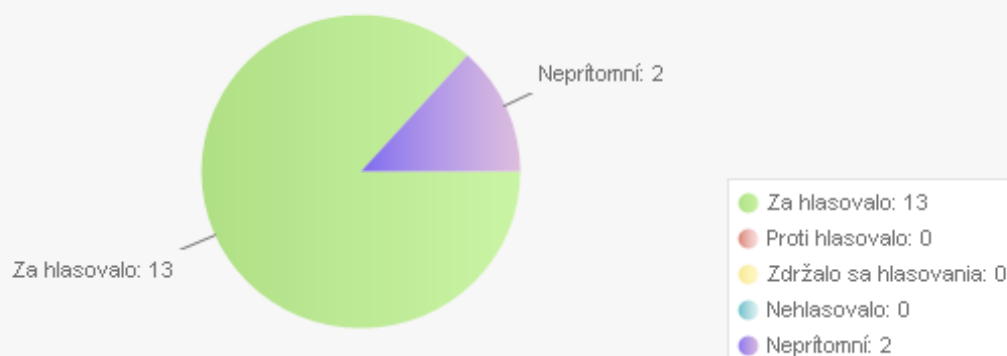


¹² <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=2650>

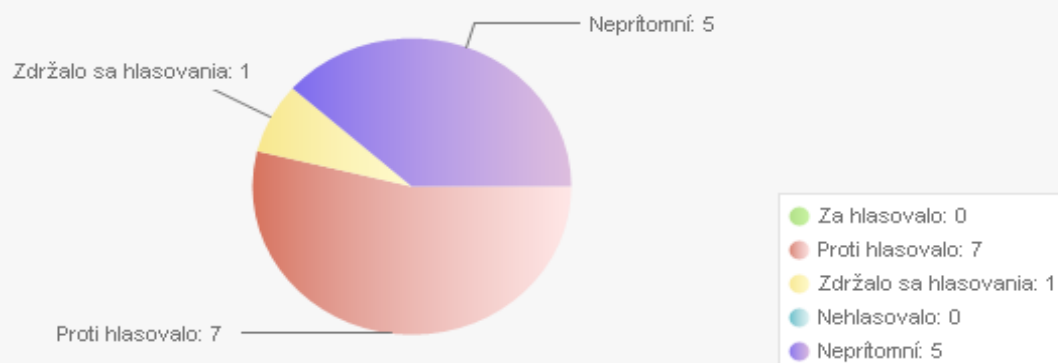
Klub SDL'



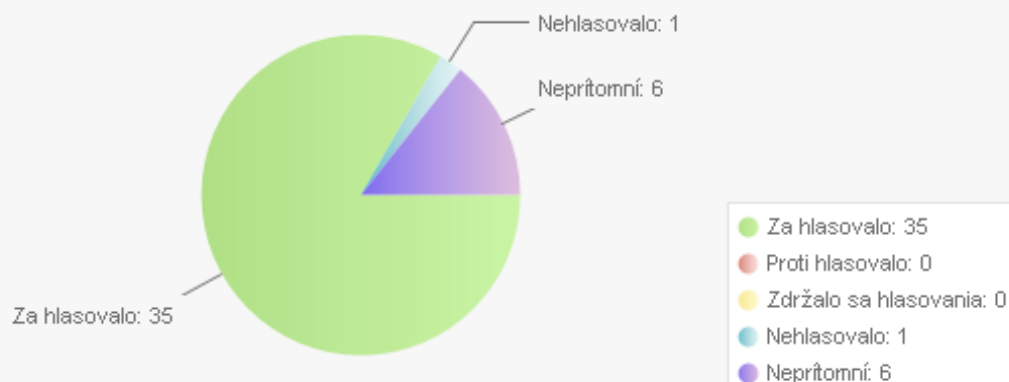
Klub SMK



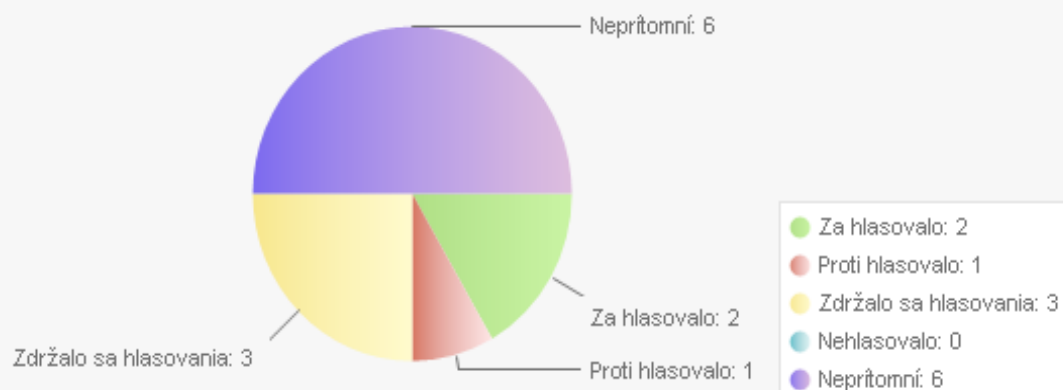
Klub SNS



Klub SDK



Klub SOP



PARLAMENTNÁ TLAČ 772

A. Dátum doručenia návrhu:¹³ 29. 9. 2000

B. Navrhovatelia: R. Bauer, J. Brocka, P. Hrušovský, F. Mikloško, P. Muránsky, V. Palko, A. Rakús, M. Sabolová, A. Záborská

C. I. Čítanie

C.1 Rozprava v I. čítaní k tlači 772 na 41. schôdzi NR SR dňa 18.—19. októbra 2000

P. Hrušovský, podpredseda NR SR:

(Rozprava zo dňa 18. októbra 2000)

Pristúpime k ďalšiemu bodu programu, ktorým je návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Je to tlač 772. Prosím teraz, aby za skupinu navrhovateľov predmetný návrh ústavného zákona odôvodnil pán poslanec Palko. Pán poslanec, máte slovo.

V. Palko, poslanec: Vážený pán predsedajúci, vážené pani poslankyne, vážení páni poslanci, 31. augusta 1995 došlo k zavlečeniu slovenského občana do zahraničia. Bol ním Michal Kováč mladší, syn vtedajšieho prezidenta Slovenskej republiky Michala Kováča. Od prvého okamihu, ako začalo policajné vyšetrovanie tohto násilného činu, začali policajní vyšetovatelia narážať na stopy nasvedčujúce, že tohto trestného činu sa dopustil štátny orgán Slovenskej republiky Slovenská informačná služba pod vedením jej riaditeľa Ivana Lexu. Zakrátko vydal o tom verejné svedectvo jeden z príslušníkov Slovenskej informačnej služby Oskar Fegyveres, aktér násilného činu zavlečenia. Už o pár týždňov nebolo možné tento trestný čin vyšetrovať, pretože tomu zabránila vtedajšia vládna moc od ministra vnútra Hudeka až po predsedu vlády Mečiara. Vyšetrovanie mohlo byť obnovené až po parlamentných voľbách roku 1998. Za spáchanie trestného činu zavlečenia bolo vyšetovateľom vznesené obvinenie proti viacerým bývalým príslušníkom Slovenskej informačnej služby vrátane Ivana Lexu a jeho námestníka Jaroslava Svěchotu. Vyšetrovanie bolo tohto roku skončené. Z hľadiska policajného vyšetrovania je tento prípad vyšetrený. Spis s rozsahom niekoľkých tisíc strán bol postúpený na prokuratúru. Možno očakávať podanie obžaloby prokurátorom a potom súdne pojednávanie. Na trestnú stíhatelnosť obvinených existuje viacero názorov. Predseda vlády Vladimír Mečiar totiž v čase, keď vykonával niektoré právomoci prezidenta, udelil rozhodnutím z 3. marca 1998 a neskôr pozmeneným rozhodnutím zo 7. júla 1998 amnestiu všetkým páchatelom všetkých trestných činov súvisiacich s trestným činom zavlečenia a v súvislosti so zmarením referenda z 23. a 24. mája 1997. Nasledujúci predseda vlády Mikuláš Dzurinda tiež v čase, keď vykonával niektoré funkcie prezidenta, rozhodnutím z 8. decembra 1998 zrušil amnestie udelené Vladimírom Mečiarom. Viaceré osoby trestne stíhané za čin zavlečenia sa odvolali na Ústavný súd Slovenskej republiky. Rôzne senáty Ústavného súdu rozhodli v týchto podnetoch rôzne. Takzvaný Drgoncov senát odmietol v lete 1998 podanie Ivana Lexu, pričom v rozhodnutí senátu sa uvádza, že Národná rada Slovenskej republiky pri zbavovaní imunity Ivana Lexu, ako i vyšetovatelia Policajného zboru, aj prokuratúra postupovali pri vyšetrovaní správne. Potom je tu verdikt tzv. Šafárikovho senátu z decembra 1999, ktorý vyhovel podaniu Jaroslava Svěchotu a zrušil uznesenie vyšetovateľa o vznesení obvinenia. Z verdiktu je zjavné, že tento senát na rozdiel od iných senátov hľadel na Mečiarove amnestie ako na platné a účinné. Takýto

¹³ Príloha č.2.

<http://www.nrsr.sk/dl/Browser/Document?documentId=137438>

výklad si osvojil aj Okresný súd Bratislava I, keď v júni 2000 zastavil trestné stíhanie Gustáva Krajčího za trestný čin zmarenia referenda, nie však z dôvodu konštatovania jeho neviny, ale z dôvodu amnestií. Ako sa treba pozeráť na amnestie udelené Vladimírom Mečiarom z hľadiska morálky. Nezabúdajme, že ich udelil človek, ktorý už dávno pred ich udelením bol zodpovedný za zmarenie vyšetrovania. Bol to neskorší udeľovateľ amnestií, ktorý už v roku 1995 na verejných mítingoch ohlasoval, že vyšetrovatelia zavlečenia budú odvolaní. Bol to neskorší udeľovateľ amnestií, ktorý sa politicky zasadil za zmarenie referenda o priamej voľbe prezidenta, čím vytvoril situáciu, že on sám sa neskôr zmocnil prezidentských právomocí, a tak mohol amnestie udeliť. Nie nadarmo boli Mečiarove amnestie označené ľudovou tvorivosťou priliehavo ako samoamnestia. Preto môžeme konštatovať, že v súvislosti s kauzou zavlečenia bol zneužitý nielen štátny orgán Slovenská informačná služba, ale bol zneužitý aj inštitút amnestie, bol zneužitý prezidentský úrad. Ak sú tieto amnestie platné a účinné a prvý senát Ústavného súdu Slovenskej republiky vychádzal z toho, že sú platné a účinné, sú súčasťou právneho systému štátu. Vyšli predsa v Zbierke zákonov. Sú však nemravným a kriminálnym prvkom. Štát stojí na svojom právnom systéme a tento musí byť založený na hodnotách a iba na mravných hodnotách. Nemôže štát sčasti na hodnotách a sčasti na nemravnom kriminálnom prvku, a preto je súčasný stav neprípustný. Týka sa samotných základov štátu a ak tento neprípustný stav nemožno zmeniť inak, potom musí nastúpiť ústavodarná moc. Preto pred vás, vážená Národná rada Slovenskej republiky, predstupujem už po druhýkrát s návrhom ústavného zákona tohto obsahu.

Článok I: Zrušujú sa

1. článok V a článok VI rozhodnutia o amnestii z 3. marca 1998,
2. rozhodnutie o amnestii zo 7. júla 1998,
3. rozhodnutie o amnestii z 8. decembra 1998.

Článok II: Účinnosťou tohto ústavného zákona zanikajú účinky rozhodnutí všetkých štátnych orgánov, ktoré zabraňujú v trestnom stíhaní páchateľov skutkov spáchaných v súvislosti so zavlečením Ing. Michala Kováča narodeného 5. decembra 1961 do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997. Tieto rozhodnutia sa súčasne zrušujú v rozsahu, v ktorom zabraňujú v trestnom stíhaní páchateľov týchto skutkov.

Článok III: Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2001.

Vážené pani poslankyne, vážení páni poslanci, vieme, že na Slovensku sa v minulosti v niektorých prípadoch právo stalo nie prostriedkom na presadenie spravodlivosti, ale na presadenie nespravodlivosti. Zasaďme sa o to, aby opäť bolo právo prostriedkom na presadenie spravodlivosti. Obnoví sa tým dôvera občanov v právo a štát a obnoví sa i česť Slovenskej republiky. Ďakujem vám za pozornosť.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Ďakujem pekne pánu poslancovi Palkovi. Dávam slovo spravodajcovi, ktorého určil navrhnutý gestorský Ústavnoprávny výboru Národnej rady Slovenskej republiky, poslancovi Ivanovi Šimkovi. Nech sa páči.

I. Šimko, poslanec: Vážené dámy, vážení páni, dovoľte mi, aby som v súlade s § 73 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov vystúpil na dnešnom rokovaní v prvom čítaní o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 772) ako spravodajca gestorského výboru. Konštatujem, že návrh spĺňa z formálnoprávnej stránky všetky náležitosti uvedené v § 67 a § 68 zákona o rokovanom poriadku, ako i náležitosti určené v legislatívnych pravidlách. Ako spravodajca výboru odporúčam podľa § 73 zákona o rokovanom poriadku, aby sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla podľa § 73 ods. 3 písm. c) rokovacieho poriadku Národnej rady v znení neskorších predpisov na tom, že po rozprave odporučí predmetný návrh ústavného zákona prerokovať v druhom čítaní. Podľa § 74 ods. 1 zákona o rokovanom poriadku v znení neskorších predpisov a v súlade s rozhodnutím predsedu Národnej rady číslo 813 zo dňa 2. októbra 2000

odporúčam prideliť návrh skupiny poslancov Národnej rady na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 772) na prerokovanie všetkým výborom Národnej rady Slovenskej republiky s výnimkou mandátového a imunitného výboru, výboru pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov, výboru pre európsku integráciu, osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva a osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti Slovenskej informačnej služby. V súlade s návrhom predsedu Národnej rady navrhujem, aby úlohy gestorského výboru plnil Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky. Odporúčam, aby výbory, ktorým bol návrh ústavného zákona pridelený, ho prerokovali v lehote do 22. novembra 2000 a gestorský výbor ho prerokoval v lehote do 24. novembra. Vážený pán predsedajúci, žiadam, aby sa o mojom návrhu hlasovalo po rozprave ako o prvom. Ďakujem pekne. Pán predsedajúci, môžete otvoriť rozpravu.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem pánu poslancovi a prosím ho, aby zaujal miesto určené pre spravodajcov výborov. Otváram všeobecnú rozpravu o tomto bode programu. Do rozpravy sa písomne za SDL prihlásil pán poslanec Orosz a potom sa prihlásil do rozpravy ústne pán poslanec Kandráč. Dávam slovo pánu poslancovi Oroszovi.

L. Orosz, poslanec: Vážený pán podpredseda, vážené poslankyne, poslanci, milí hostia, na rokovanie sa dostal návrh ústavného zákona predložený poslancami za KDH s mimoriadne závažným spoločensko-politickým dosahom. Je našou úlohou starostlivo posúdiť jeho klady a zápory a na základe toho sa zodpovedne rozhodnúť. Moje výhrady k zrušeniu amnestií Vladimíra Mečiara z roku 1998 prostredníctvom ústavného zákona som v poslednom období viackrát tlmočil prostredníctvom hromadných oznamovacích prostriedkov. Z tohto hľadiska som ani nepovažoval za nevyhnutné vystúpiť v dnešnej rozprave. Vzhľadom na to, že ma na vystúpenie v mene poslaneckého klubu požiadali a zároveň splnomocnili moji kolegovia, tak si dovoľím svoje výhrady tlmočiť aj v dnešnej rozprave. Ale najskôr si dovoľím vyjadriť súhlas s tvrdením predkladateľov vyjadreným v dôvodovej správe, v ktorej sa uvádza, že Ústava Slovenskej republiky neobsahuje explicitne ústavné limity, ktoré by sa týkali predmetu úpravy prostredníctvom ústavných zákonov. Inými slovami, z formálnoprávneho hľadiska neexistuje ústavná prekážka, aby sa prostredníctvom ústavného zákona riešila aj otázka amnestií. Ale na druhej strane je nepopierateľné, že z článku I Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého je Slovenská republika demokratickým a právnym štátom, vyplýva, že súčasťou ústavnej matérie sú aj explicitne nevyjadrené princípy právneho štátu. Ich obsah sa postupne formuje v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky. Okrem iného sa za princípy právneho štátu považuje aj princíp právnej istoty, princíp deľby moci a princíp zákazu retroaktivity. Je nepochybné, že v krajine, ktorá si ctí princípy právneho štátu, ich musí pri svojej ústavodarnej činnosti rešpektovať aj ústavodarca. Z tohto pohľadu predstavujú princípy právneho štátu určitú nadústavnú materiu, ktorú musí aj Národná rada Slovenskej republiky pri svojej ústavodarnej činnosti zohľadňovať. Je nepochybné, že ústavné riešenie, ktoré navrhujú poslanci za KDH, je minimálne v napätí, ak nie v rozpore so spomenutými princípmi právneho štátu. Tento fakt jednoznačne nepopierajú ani predkladatelia, ktorí zároveň argumentujú, že spomenuté ústavné princípy sú v konkurencii s inými princípmi právneho štátu, a to predovšetkým s princípom dôvery v právo, s princípom zákazu zneužívania práva a s princípom spravodlivosti a slušnosti v práve. V ústavnopolitickej praxi z času na čas vznikajú situácie, keď sa dostanú princípy právneho štátu do vzájomnej konkurencie, a potom je neľahkou úlohou ústavodarcu posúdiť konkrétny prípad a prijať rozhodnutie, v ktorom je nútený uprednostniť jednu skupinu princípov pred druhými. Je nepochybné, že pred takouto dilemou stojí aj Národná rada Slovenskej republiky. Na jednej strane sú akty bývalej vlády, resp. jej premiéra Vladimíra Mečiara o amnestii, ktorými sa zabránilo, resp. chcelo sa zabrániť vyšetrovaniu závažných trestných činov. Dnes môžeme s vysokou dávkou pravdepodobnosti povedať, že ich pravdepodobne spáchali niektorí predstavitelia bývalej moci, a pritom išlo o činy, ktoré sa stali v súvislosti s výkonom ústavných právomocí. Nikdy som sa netajil s názorom, že amnestie Vladimíra

Mečiara hodnotím ako brutálne zneužitie práva, ako potlačenie princípu slušnosti a spravodlivosti v práve. Na druhej strane je návrh ústavného zákona, ktorého účelom je náprava tohto stavu za cenu potlačenia princípu zákazu retroaktivity a určite aj princípu právnej istoty a azda aj princípu deľby moci. K takýmto právnym krokom sa v ľudskej histórii siahlo už viackrát. Na podobnej právnej konštrukcii, akú predkladajú poslanci za KDH, bol svojím spôsobom založený aj norimberský proces a môžem spomenúť aj súdny proces s bývalými príslušníkmi ozbrojených síl bývalej NDR, ktorí použili zbrane voči občanom Nemeckej demokratickej republiky, ktorí chceli prekročiť Berlínsky múr. Okrem iného je dnes našou úlohou posúdiť, či miera zneužitia práva bývalou vládou bola taká závažná, že to odôvodňuje neštandardný krok, ktorý navrhujú poslanci za KDH. Musíme posúdiť, či na riešenie tohto problému sa má použiť najsilnejší mocenský nástroj, ktorý má v rukách Národná rada Slovenskej republiky, a to je ústavný zákon. Považujem za potrebné upozorniť ešte na jedno úskalie navrhnutého riešenia. Jeho schválením sa v slovenskej ústavnej histórii vytvorí precedens, ktorý umožní za určitých okolností prijať ústavodarný akt, ktorým sa prelomia niektoré princípy právneho štátu. Na toto považujem za potrebné upozorniť v mene svojom i v mene mojich kolegov z poslaneckého klubu, pretože viem si s určitou dávkou fantázie predstaviť situáciu, že s podobnou argumentáciou iná ústavná väčšina v budúcnosti predloží do slovenského parlamentu návrh ústavného zákona, ktorým sa napríklad v záujme nastolenia verejného poriadku obmedzia niektoré základné práva a slobody a de facto, de iure sa nastolí diktatúra. Viem si s určitou dávkou fantázie predstaviť aj situáciu, že v záujme stabilizácie mocenských pomerov sa v budúcnosti predloží ústavný zákon, ktorým sa predĺži funkčné obdobie Národnej rady Slovenskej republiky. Viem si dokonca ešte s väčšou dávkou fantázie predstaviť, že predmetom rokovania Národnej rady Slovenskej republiky sa v budúcnosti stane návrh ústavného zákona, ktorým sa KDH postaví mimo zákona s argumentáciou, že to bolo práve KDH, ktoré niekedy v minulosti iniciovalo ústavný zákon, ktorým sa porušili princípy právneho štátu. V záujme odstránenia určitých výhrad, ktoré som spomínal, som v štádiu prípravy tohto zákona formuloval našu predstavu riešenia tohto zložitého ústavnoprávneho problému. Jeho podstatou by bolo prijatie ústavného zákona, ktorým by sa Ústavnému súdu Slovenskej republiky ad hoc zverila právomoc posúdiť, či amnestie Vladimíra Mečiara boli vydané v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Ak by sa Ústavný súd Slovenskej republiky stotožnil s takýmto právnym názorom, teda vyhlásil by amnestie Vladimíra Mečiara vydané v rozpore s ústavou, tak by bolo možné nespochybniteľne pokračovať v trestnom stíhaní. Nespornou prednosťou riešenia, ktoré navrhujem, je to, že riešenie tohto zložitého ústavnoprávneho problému sa neponecháva na poslancoch Národnej rady Slovenskej republiky, teda v podstate politický orgán, ale zveruje sa do právomoci orgánu na to povolaného, orgánu ochrany ústavnosti. Ak sa tento ústavný zákon, návrh tohto ústavného zákona dostane do druhého čítania, je možné v rámci neho pri určitej ústretovosti predkladateľov diskutovať aj o riešení, ktoré som práve načrtol. Vystúpenia za poslanecký klub sa spravidla končia informáciou o tom, ako budú členovia poslaneckého klubu hlasovať. Chcem vám preto povedať, že poslanci za SĎL budú zodpovedne zvažovať klady i zápory navrhnutého riešenia a podľa toho sa rozhodnú. Ďakujem pekne za pozornosť.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem. V rozprave ďalej vystúpi poslanec Pavel Kandráč. Predtým je ešte jedna faktická poznámka. Prosím vás, páni poslanci, reagujte skôr. Uzatváram ďalšiu možnosť faktických poznámok. Dávam slovo pani poslankyni Podhradskej.

M. Podhradská, poslankyňa: Ďakujem za slovo, pán predsedajúci. Chcem sa poďakovať pánovi poslancovi Oroszovi za to, že povedal, že ak by sa prijal tento návrh z dielne KDH, tak nevylučuje, že sa tu vytvorí precedens, ktorý, budem citovať jeho slová: "Aj v budúcnosti umožní, že aj v budúcnosti iná skupina sa pokúsi takýmto spôsobom prelomiť princípy právneho štátu." Tým vlastne pán poslanec Orosz priznal, že prijatie zákona, ktorý máme teraz na stole, je porušením princípov právneho štátu. K návrhu alebo k riešeniu, o ktorom hovoril

pán poslanec Orosz, teda k čomu by sa on prikláňal. Viete, mám z vášho návrhu, pán poslanec, taký pocit, ako keď chce niekto preprať špinavé peniaze. Vy chcete preprať tento návrh KDH cez Ústavný súd, aby ste ho takto mohli vrátiť do parlamentu, a tým sa vlastne prijalo také riešenie, aké si želá KDH. Nepovažujem to za poctivú hru. A ešte mi dovoľte povedať jednu poznámku. Odznelo tu pred chvíľou z úst pána predkladateľa niečo o amorálnosti. Viete, je naozaj obdivuhodné, že niekto hovorí o týchto kategóriách, a pritom celkom pokojne podporí to, aby sa človek, ktorý bol dôvodne podozrivý, že sa podieľal na miliónovom podvode okolo Technopolu, a bol preto naň vydaný medzinárodný zatykač, stal konzulom v Indii a reprezentoval Slovenskú republiku v zahraničnej politike. To považujete zrejme za normálne a morálne. Tak to sú skutočne paradoxy, ktoré zrejme Slovenskú republiku... (Zaznel zvuk časomier.)

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Orosz má právo vyjadriť sa, nech sa páči.

L. Orosz, poslanec: Chcem reagovať len dvoma krátkymi vetami. Pani poslankyňa, nie je dobré, ak vytrhávate z kontextu môjho vystúpenia určitú vetu. A tiež nie je dobré, ak sa miešajú vo vašej faktickej poznámke jablká s hruškami. Ďakujem pekne.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Pavel Kandráč vystúpi v rozprave ako posledný písomne prihlásený. Potom vystúpia tí, ktorí sa budú chcieť prihlásiť ústne, majú možnosť.

P. Kandráč, poslanec: Vážený pán predsedajúci, vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, myslím si, že prerokujeme veľmi interesantný a zaujímavý problém, ktorý je z hľadiska stability ústavy, stability právneho systému a, samozrejme, aj právnej istoty občanov veľmi závažný, a mali by sme mu venovať zvýšenú pozornosť. Predtým ešte jednu poznámku. Myslím si, že pán kolega poslanec Palko mojim vystúpením nadšený nebude, ale aj tak si ho dovoľm poprosiť, aby sa zamyslel ako jeden z predkladateľov nad obsahom, a možno potom výsledok by mohol byť taký ako v prípade, keď predkladal zákon pred niekoľkými málo minútami. Som veľmi prekvapený, že sa vôbec tento návrh zákona dostáva na rokovanie parlamentu. Som prekvapený, že otvárame prípady, ktoré sú právne vyriešené, ústavne vyriešené. A najvyšší zákonodarný orgán by nemal podľa mňa rokovať o návrhoch, ktoré nie sú v súlade s ústavou, s našim právnym poriadkom, ktoré nie sú v súlade s jeho princípmi, s jeho zásadami. Napriek tomu však jednoznačne otvárame, sami si viete odpovedať čo. Ale aj napriek tomu, pretože to považujem za skutočne veľmi vážny problém, dovoľm si pred touto ctenou snemovňou uviesť niekoľko poznámok k návrhu skupiny poslancov Národnej rady na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii a súčasne vás poprosiť, aby sme svojimi rozhodnutiami nespôsobovali právny chaos, aby sme pri tvorbe práva nepostupovali nezákonne, neústavne a účelovo. Návrh, ktorý páni poslanci predkladajú, nie je na prospech aplikačnej praxe, nie je na prospech nášmu právnemu poriadku, nie je na prospech právnemu vedomiu a nie je na prospech ani nášmu štátu z pohľadu jeho prestíže ako právneho štátu. Dovoľm si upozorniť na významnú skutočnosť, na ktorú treba upozorniť, a to, že predmetný návrh je v rozpore, ako som už uviedol v úvode, s mnohými princípmi a zásadami nielen trestného práva, ale práva vôbec, pričom si veľmi dobre uvedomujem, že každý zákon je určitým kompromisom, pomocou ktorého je potrebné upravovať ako súkromné, tak aj verejné právo. K samotnému meritu návrhu ústavného zákona. Páni poslanci predkladajú návrh ústavného zákona, ktorým sa snažia dosiahnuť zrušenie amnestie, ktorú ako zastupujúci prezident udelil vtedajší premiér pán Vladimír Mečiar. Veľmi dobre si uvedomujem, že ide o veľmi vážny problém, a preto aj my poslanci, či chceme, či nie, mali by sme takto tento problém brať. Jednoznačne si treba uvedomiť, že amnestia udelená expremiérom Mečiarom je platná a účinná, že nebol správny postup premiéra Dzurindu, ktorý ju pozmenil, a tak sa dopustil závažného protiústavného konania, čo malo za následok mnohé ďalšie porušenie príslušných ustanovení právneho poriadku nielen orgánmi činnými v trestnom konaní, ale aj samotnou Národnou radou Slovenskej republiky. Ďalej si dovoľm pripomenúť, že slovo amnestia je

gréckeho pôvodu a znamená zabudnutie, odpustenie. Z pohľadu členenia slovenského právneho poriadku i právomocí prezidenta republiky patrí medzi pojmy, ktoré, samozrejme, náležia do ústavného práva, ale nie je možné nevšimnúť si jeho obsah a praktický význam, ktorými sa zaraďuje medzi významné inštitúty trestného práva. Preto ešte raz si dovoľím pripomenúť, že amnestia znamená dobrodenie v prospech občana, dobrodenie v prospech niekoho. A je nesprávne tvrdenie právnikov a mnohých ďalších, ktorí si túto amnestiu zamieňajú s opravnými prostriedkami, že v prípade amnestie ide o nápravu nejakých chýb, ktoré urobili orgány činné v trestnom konaní. Nie. Na to v trestnom práve poznáme inštitúty opravných prostriedkov riadnych a mimoriadnych. To sú inštitúty, ktorými sa napravujú chyby orgánov činných v trestnom konaní, ako chyby právneho, tak aj skutkového charakteru.

Ctená snemovňa, v súvislosti s predkladaným návrhom si treba ďalej pripomenúť, že rozhodnutie súčasného predsedu vlády Slovenskej republiky číslo 375/1998 Z. z. o amnestii bolo protiústavné a nezákonné a vlastne zrušil už raz dané právo zániku trestnosti, zrušil právo nestíhatelnosti. Predmetné rozhodnutie predsedu vlády privodilo paradoxný stav, ktorý v právnej praxi je neuveriteľný. Zrušil predchádzajúcu amnestiu, zrušil niečo, o čom bolo právoplatne natrvalo rozhodnuté. Natrvalo, veru. Takéto konanie je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, s Trestným poriadkom i s obsahom samotného práva prezidenta republiky udeľovať amnestiu. Súčasný predseda vlády prekročil svoju právomoc. V dôsledku toho vznikol spor o amnestiu, jej obsah, právoplatnosť, účinnosť i vykonateľnosť. Jednoznačne treba povedať, že z jeho strany neboli dodržané základné podmienky vzťahujúce sa k inštitútu amnestie. V takomto duchu rozhodol aj jeden zo senátov Ústavného súdu Slovenskej republiky. Podľa teórie i aplikanej praxe amnestia a jej udeľovanie je výsostné ústavné individuálne právo určitej osoby, ktorej obsah a dôsledky sú dané natrvalo. A nie je možné ich následne zrušiť, meniť inou osobou, i keď funkčne rovnakého postavenia. Je to verdikt, ktorý je konečný. Momentom vyhlásenia nadobúda právoplatnosť a účinnosť. Je okamžite vykonateľný a, samozrejme, nepreskúmateľný. Možno ju opraviť, ale iba opätovným rozhodnutím tej istej osoby, ktorá vydala pôvodné rozhodnutie, čiže ten, kto pôvodne o nej rozhodol, môže o nej ďalej rozhodovať, ale len v zmysle opravy, ale nie jej odvolania či zrušenia. Amnestia znamená hromadné udeľovania milosti, t. j. konanie dobra, právo na dobro, a nie zrušovanie tohto práva. Teda oprávnená osoba v danej veci daruje, či udeľuje právo nestíhatelnosti, resp. zániku trestnosti. Ďalej si treba uvedomiť, že Trestný poriadok ani žiadny iný zákon nepozná ustanovenie, podľa ktorého sa môže trestnosť skutku obnoviť, keď už raz zanikla. V tejto súvislosti si veľmi dobre treba uvedomiť i existenciu § 11 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ktorý hovorí o neprípustnosti trestného stíhania, a to navždy v prípade, ak to nariadi prezident republiky, použiť svoje právo udeľovať milosť alebo amnestiu. Na podporu svojich tvrdení a úvah si dovoľím uviesť i stanoviská niektorých významných predstaviteľov právnej vedy ako z oblasti ústavného práva, tak aj trestného. Je to predovšetkým bývalý profesor Masarykovej univerzity v Brne František Weyer, ktorý vo svojom významnom diele Československé právo ústavné jednoznačne konštatuje, že ide v prípade amnestie o výsostné právo prezidenta republiky s trvalými účinkami. A ďalej si dovoľím pripomenúť známeho profesora Právnickej fakulty Karlovej univerzity JUDr. Alberta Milotu, ktorý v monografickej práci Trestní právo hmotné, časť obecná, naprosto svojimi tvrdeniami dochádza do súladu so spomínaným profesorom Weyerom. V neposlednom rade, vážení kolegovia, by som si na potvrdenie svojich úvah dovoľil uviesť i v tejto snemovni veľmi často používaný argument Ústava Spojených štátov amerických. Táto ústava takisto priznala prezidentovi republiky právo, že môže nariadiť, aby sa trestné stíhanie vôbec nezačínalo. Na ilustráciu si dovoľím uviesť príklad prezidenta Forda a prezidenta Busha. Prezident Ford zastavil trestné stíhanie voči bývalému prezidentovi Nixonovi, prezident Bush zastavil trestné stíhanie voči bývalému ministrovi obrany Weinbergerovi práve tým, že použil právo udeľovať milosť. Vážená snemovňa, na záver si dovoľím už iba pripomenúť, neustále zdôrazňujem prednosť odbornosti pred politickou

účelovosťou. Preto si kladiem otázku v súvislosti s prerokúvaním tohto ústavného návrhu: Ako je to vlastne s odbornosťou? Až na jedného odborníka, ktorého si veľmi vážim, všetci ostatní sú ďaleko od odborného merita veci. Samozrejme, to neznamená, že si nevážim pánov poslancov. Vážim si, ale nie je to ich odbornosť. Sú veľmi vzdialení odbornosti problému. Položme si otázku, čo spôsobí schválenie predmetného návrhu. Odpoveď je jednoznačná. Porušíme viaceré základné princípy a zásady jednotlivých právnych odvetví, ale aj významný právny princíp, o ktorom som ešte nehovoril a to je princíp ne bis in idem - nie dvakrát o tej istej veci. Jeho obsahom je, že nie je možné konať o tom, čo bolo rozhodnuté. A amnestia je vlastne rozhodnutie. Čiže bolo o veci rozhodnuté. Súčasne dôrazne upozorňujem, že ak prijmeme tento návrh, prijmeme zásadu, resp. porušíme princíp, veľmi vážny princíp retroaktivity. Samozrejme, náš právny systém toto odmieta, tak ako aj iné ostatné právne systémy významných demokratických štátov. Či chceme, alebo nie, amnestia udelená Vladimírom Mečiarom sa nedá zrušiť žiadnym právnym prostriedkom. Celkom na záver si dovoľm poznamenať, že z mojich úvah vyplynul jednoznačný záver: Nemožno podporiť predmetný návrh zákona. A súčasne navrhujem, aby sme ho neodporučili do druhého čítania. Ďakujem za pozornosť.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem. Sú štyri faktické poznámky na vystúpenie pána poslanca. Končím možnosť ďalších uplatnení faktických poznámok. Prvý pán poslanec Mikloško.

F. Mikloško, poslanec: Pán poslanec, vy ste profesor práva, presne ako ste povedali, ja nemám právnické vzdelanie, ale som jeden z tých, ktorí podpísali návrh ústavného zákona. Ako profesorovi práva vám je, samozrejme, celkom známe, že súdy sú nezávislou inštitúciou a rozhodnutia súdov nemožno zmeniť. To znamená, vo chvíli, keď najvyšší súd definitívne uzavrie nejakú kauzu, tú kauzu nemožno meniť. Ak mi dovoľíte, pán profesor, v päťdesiatych rokoch prebiehali súdy, politické súdy na úrovni krajskej a potom na Najvyššom súde v Prahe. Po roku 1989 parlament Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ale aj parlament Slovenskej republiky rušil tieto rozsudky a prijímal takzvané rehabilitačné zákony. Bol porušený princíp retroaktivity z jednoduchého dôvodu, že, prepáčte, ale právo nie je povýšené nad všetko. Proste, ak bolo raz právo zneužit v neprospech, povedal by som, nemorálnej veci, je právo v parlamentnej republike, v parlamentnom systéme, aby parlament zaujal aj retroaktívne k tomu stanovisko, čoho dôkazom sú všetky rehabilitačné zákony smerom ku komunistickému obdobiu. A to isté je, prosím, v tomto prípade. Pretože amnestia bola daná dopredu všetkým, ktorí spáchali zločin zavlečenia občana do cudziny, parlament Slovenskej republiky má právo presne v tom duchu, ako sme prijímali rehabilitačné zákony, zaujať spätné stanovisko a je to správne, z politického hľadiska naprosto v poriadku.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Gajdoš.

J. Gajdoš, poslanec: Nežijeme v päťdesiatych rokoch. Myslím si, že to, čo sa deje momentálne v tejto snemovni, pripomína skôr časy inkvizície. Nemali by sme sa baviť o inštitúte amnestie, pretože tá je presne zafinovaná v Ústave Slovenskej republiky a Ústavu Slovenskej republiky si treba ctiť. Skôr by sme sa mali zaoberať dôsledkami nenávisti v politike. To by bola aktuálna téma, ktorá by mohla byť na pretrase dňa, pretože nenávisť viedla poslancov z okruhu predsedu KDH Jána Čarnogurského, ktorý je v súčasnosti ministrom spravodlivosti, na predloženie návrhu ústavného zákona o zrušení amnestie. Nemá to nič spoločné s právom. Nemá to nič spoločné so snahou objasniť, vyšetriť, rozuzliť. Je tu evidentný akt nenávisti, ktorým chcú dokončiť dielo skazy smerom k predsedovi strany Hnutia za demokratické Slovensko ako vendetu za to, že založil samostatný slovenský štát, presadzoval, samozrejme, politiku svojbytnosti, zvrchovanosti pre slovenský národ. Nenávisť je zlý radca. Myslím si, že nastali časy, keď sa treba skôr zjednocovať na profesijnej úrovni, na odbornej úrovni pri riešení základných otázok základných problémov tejto spoločnosti.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Hudec.

I. Hudec, poslanec: Ďakujem za slovo. Rád by som podčiarkol vystúpenie pána poslanca a profesora práva, ktorý zvýraznil skutočnosť, že sú isté piliere a základy práva, o ktorých, keď sa začne diskutovať, tak nehovorme potom o práve. Beriem, že mnohí zo súčasných politikov ešte žijú v revolučnom pseudopráve a mnohí z nich by najradšej videli, keby mohli byť zobrazení sami pred sebou ako krvilačné, pomstychtivé individúá, ktoré nič iné nechcú, len vyvršiť svoje zakomplexované duše na čomsi, čo vedia zaobaliť do krásnych slov, do nádherných rehabilitácií kvázi, ale pritom v podstate im o nič nejde, len o nízke pudy, ktoré ventilujú cez politiku. Je zaujímavé, že napríklad v tomto návrhu sa nehovorí o iných amnestiách, čo by bolo takisto hrubou chybou, keby predkladatelia žiadali zrušenia amnestie aj prezidenta Kováča voči svojmu synovi, aj k jeho "konfáblom". Aj to by bolo nespravodlivé. Žiaľbohu, ani k tomu sa nedopracovali predkladatelia, pretože ich zámer je veľmi jasný, účelový, protiústavný, protiprávny. Škoda, že neuviedli aspoň jeden prípad vo svete, kde sa takýto akt udial. Ďakujem.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Peter Kresák má slovo.

P. Kresák, poslanec: Ďakujem pekne, pán predsedajúci. Musím, i keď je pomerne obtiažne v tomto krátkom čase, reagovať na to, čo odznelo v príspevku pána kolegu Kandráča, ktorého si osobne veľmi vážim, ale v tejto veci s ním nemôžem súhlasiť. Pokúsim sa veľmi stručne vyjadriť veci, v ktorých nachádzam rozpor v obsahu jeho vnútornej výpovede alebo vnútorný rozpor obsahu jeho výpovede. V prvom rade si myslím, že právo je nie iba bezduchý sumár právnych predpisov a noriem, ale právo je určitým zosobnením hodnôt, hodnôt, ktoré spoločnosť akceptuje, ktoré si váži a ktorými vyjadruje aj princípy spravodlivosti, pretože právo bez spravodlivosti nie je právom. Chcem povedať, že, žiaľ, zastávam názor, že aj on vo svojom príspevku ako niektorí ďalší kolegovia z opozície nechcú vidieť kvôli paragrafom samotné právo, čo ma veľmi mrzí. Pán kolega sám povedal, že amnestia predstavuje konanie dobra. Nuž, pýtam sa: Je možné označiť každé rozhodnutie za amnestiu, ktoré spĺňa formálne znaky amnestie, bez toho, aby sme sa pozreli na obsah tohto rozhodnutia? Ak hej, pretože to tvrdia kolegovia z opozície a to teraz vyslovil aj pán kolega Kandráč, tak potom súhlasím s tým starým rímskym, keď jeden zo známych cisárov vymenoval svojho koňa za senátora. Nuž, mal to oprávnenie, že to bola hlúposť, ale to prekážalo už aj vtedy viacerým rímskym právnikom. Nám to dnes neprekáža, lebo tvrdíme, že on má na to právo, mal na to právo, tak túto logiku, prepáčte, v právnom poriadku nemôžem akceptovať, takisto ako nemôžem akceptovať to, že vlastne súhlasíme s tým a dovoľáme sa dokonca známych osobností...(Zaznel zvuk časomier.)

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Kandráč má slovo v rozprave k jeho vystúpeniu.

P. Kandráč, poslanec: Ďakujem veľmi pekne. Vážený pán predsedajúci, vážení kolegovia, iste zaznelo tu množstvo, alebo azda štyri také veľmi interesantné faktické poznámky na moje vystúpenie. Dvoma sa nebudem zaoberať, pretože boli podporné a v podstate aj pán poslanec Mikloško podporne vystupoval, ale tu by som ho azda len poprosil, že nepochopil princíp amnestie, pretože nie je možné zrovnávať obsah amnestie s obsahom rehabilitácie. Pán docent Kresák, povedal by som len toľko. Jednoznačne boli splnené formálne náležitosti práva a nebolo žiadnych prekážok, aby nastala účinnosť, aby nastala právoplatnosť, aby nastala vykonateľnosť. Ak by sme chceli to, čo tvrdíte, tak potom zmeňme ústavu, zmeňme obsah práva prezidenta republiky vyhlasovať amnestiu. Znova opakujem, je to výsostné právo hlavy štátu. Toto neplatí len pre súčasnosť. V dávnych spoločnostiach tomu bolo tiež tak a aj sa to realizovalo. Nedá sa nič robiť. Momentálny právny prostriedok na zrušenie amnestie nie je. Ďakujem.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem. Skončili sme rozpravu tých, ktorí boli prihlásení do rozpravy písomne. Pýtam sa, kto sa chce prihlásiť ústne. Pýtam sa, či ešte niekto, aby potom nebolí námietky, že som nedal šancu, pokiaľ neuzavriem. Uzatváram možnosť ďalších

prihlásených do rozpravy, posledná je pani poslankyňa Tóthová, takže v poradí, tak ako ste na tabuli. Prvý v rozprave vystúpi pán poslanec Brňák. Nech sa páči.

P. Brňák, poslanec: Vážení pán predsedajúci, vážená Národná rada Slovenskej republiky, vo vzťahu k téme, o ktorej máme dnes rokovať, tak ako k mnohým iným politickým citlivým témam, myslím si, platí, že táto téma má okrem právnej dimenzie tiež dimenziu politickú a tiež dimenziu morálnu. Ak by sme sa pokúsili vo svojich vystúpeniach všetci poslanci dôsledne oddeľovať minimálne tieto tri kategórie a hovoriť na základe, povedzme, práva alebo hovoriť na základe politiky a morálky, mohli by sme možno dospieť minimálne k nejakej rozprave a možno ku konečnej istej katarzii v spoločnosti v tom smere, že mnohé témy, ktoré sú politicky citlivé, by si zaslúžili aj širší priestor na pôde parlamentu, aby sme ich do istej miery ventilovali a hovorili o nich, ale nie tak, že budeme zmiešavať problémy právne, problémy politické, problémy morálne, problémy osobné a z celej tejto zmesky sa pokúsime vyvodit' nejaký podľa nás objektívny záver. Jednoducho si myslím, že všetci tí, ktorí vo vzťahu k teraz predloženému návrhu ústavného zákona sa snažia hľadať nejaké právne argumenty, v skutočnosti sa pokúšajú o vypráždenie snehových gúľ. Jednoducho právne argumenty na zdôvodnenie tohto návrhu neexistujú. Samozrejme, ak som povedal, že táto téma môže byť predmetom istej otvorenej diskusie medzi, povedzme, aj koalíciou, aj opozíciou vo vzťahu k chápaniu a vnímaniu politiky a morálky, veľmi rád by som požiadal, či už pána Palka alebo ďalších, aby sme spolu iniciovali napríklad na niektorých z budúcich schôdzí bod programu, ktorým by mohla byť nejaká téma, všeobecná politická situácia, kde by sme si pokúsili povedať naše a prípadne vaše názory na niektoré témy, ktoré existujú a, povedzme, nie sú ideálne ani z minulosti. Ale určite by to nebola iba téma - ak by sme pristupovali k tejto téme z hľadiska morálnych princípov -, iba téma udelenej amnestie exprezidentom Mečiarom. Určite by tých tém bolo oveľa viac. A určite by medzi tieto témy napríklad patrila aj téma ohľadne spojenia dvoch referendových otázok exprezidentom Kováčom, keď sa nám vyčíta zase nejaká politická téza o zmarení alebo zneužití predchádzajúceho referenda. Ak sa vyčíta morálny a politický dosah a obsah Mečiarových amnestií, tak zároveň treba otvoriť aj individuálne udelenú milosť skutočne exprezidentom Kováčom - hovoril o tom pán poslanec Hudec -, keď je maximálne preukázané, že v princípe morálky a v princípe politiky táto amnestia alebo táto individuálna milosť neobstoí, keď otec omilostí svojho syna a jeho spolupáchateľov alebo jeho "partákov" pri spáchaní podvodu presahujúcom 100 miliónov Sk. Mohli by sme hovoriť aj o niektorých veciach, ktoré nás trápia ako opozíciu vo vzťahu k tomu, čo konáte vy dnes. Mám na mysli predovšetkým niektoré inkvizičné postupy parlamentu, ktorých je dnes tiež nie málo. Mohli by sme hovoriť o zrušenej amnestii pánom Dzurindom, ale naopak, zase by sme mohli hovoriť aj o témach, ktoré vás ťažia, a snažíte sa o nejaký stupeň v podstate nájdienia východísk z tých, ktoré zase dávate na krk nám. Čiže v tomto smere, ešte raz to poviem, táto téma môže byť predmetom nejakej diskusie, ale dôsledne oddeľujme otázku práva, otázku zákona na jednej strane a otázku politiky a prípadnej morálky na druhej strane. Mňa osobne z tohto návrhu ústavného zákona, ak hovorím na princípe politickom, prípadne morálnom, mrzia dve základné skutočnosti. Prvou je tá prvá okolnosť, ktorá do istej miery súvisí s týmto návrhom, spočíva v tom, že tým, že skupina poslancov vládnej koalície predkladá návrh ústavného zákona, ktorý má zrušiť nielen predchádzajúce Mečiarove amnestie, ale, tiež treba povedať to, čo je zahmlené v druhom článku, tiež zrušuje rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, tak je to predovšetkým priznanie si toho, že minimálne tie postupy, ktoré sa dodnes dejú a dejú sa stále orgánmi činnými v trestnom konaní, mám na mysli predovšetkým činnosť a pôsobnosť polície, vyšetrovateľov, ich nadriadených, sčasti možno niektorých prokurátorov, jasne hovoria o tom, že podaním tohto návrhu ústavného zákona sa dokladuje a dokazuje, že v tejto súvislosti s činnosťou spomínaných policajtov a vyšetrovateľov nemožno dnes hovoriť iba o akejsi politickej zodpovednosti, ale už aj právnej. Ak otvorene predovšetkým poslanci Kresťanskodemokratického hnutia hovoria o tom, že stále platia Mečiarove amnestie, na

základe ktorých nie je možné, aby sa stíhali, aby jednoducho policajti postupovali tak, ako postupujú, tak jednoducho vyplýva z tohto postupu aj záver, že práve tento návrh ústavného zákona je dôkazom tejto do istej miery nezákonnosti alebo odlišnosti v postupoch práve v spomínaných orgánoch činných v trestnom konaní. A druhá pripomienka, ktorá má azda charakter skôr vzťahu k morálke, o ktorej hovoril už pán poslanec Hudec. Myslím si, že je potrebné ešte raz prízvukovať a zdôrazňovať, chcem povedať, že pán poslanec Palko aj v minulosti, keď zdôvodňoval tento návrh zákona, hovoril o tom, že chce mať na Slovensku akýsi chrám čistoty a že sú to dôvody a príčiny, ktoré ho vedú k podaniu a k predkladaniu tohto návrhu práve tam niekde smerujúce. Ale skutočne potom otázka stojí tak, pán Palko, či tento princíp morálky, ktorý chcete vtiahnuť na tento prípad, by ste skutočne nemali, tento morálny princíp, použiť, povedzme, aj na adekvátne iné udelené milosti alebo amnestie, ktoré boli v minulosti uskutočnené a ktoré sa dotýkajú, povedzme, milosti, ktorú dal otec svojmu synovi, exprezident Kováč svojmu synovi Kováčovi ml. a jeho spoločníkom pri podvodnom konaní tiež značného rozsahu. A myslím si, že ak možno hovoriť z hľadiska morálneho o istom zneužití práva, zneužití ústavných právomocí, že je, povedal by som, veľmi silným zneužitím, subjektívne silným zneužitím ústavných práv, ak prezident v pozícii prezidenta s ústavnými právami prezidenta využije svoje ústavné právo na to, aby dal milosť svojmu synovi, teda osobe veľmi blízkej a rodinnej. Čiže to sú v podstate skôr také základné dve pripomienky, na ktoré by som chcel upozorniť práve v spojitosti s predloženým návrhom zákona. Pokiaľ ide o pripomienky právneho charakteru, myslím si, že na túto tému bolo povedané a napísané veľmi veľa. A stotožňujem sa v podstate s tým, čo povedal pán docent Kandrác z hľadiska právnych záverov. Myslím si, že na túto tému odznelo skutočne aj veľa erudovaných právnických príspevkov, ktoré sú obsiahnuté či už v tlači alebo v iných médiách. Takže nie je táto téma podľa môjho názoru na výsosť vhodná preto, aby sme diskutovali o návrhu tohto ústavného zákona z pozície práva. Môžeme hovoriť z pozície politiky a morálky, ale to je téma o niečom inom. Ďakujem.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem pánu poslancovi. Sú dve faktické poznámky na vystúpenie rečníka. Končím možnosť uplatnenia ďalších poznámok. Slovo dávam pani poslankyni Tóthovej.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem. Chcem podčiarknuť, že vysvetlenie pána poslanca Brňáka, vzťah, spravodlivosť a právo je jedine správne vysvetlenie. Vysvetľovať si vzťah spravodlivosti a práva, ako to pán poslanec Kresák uviedol, že spravodlivosť sa má dostať do práva v individuálnom prípade, to znamená, prv ako sa uzákoní pre všetky prípady, na ktoré by sa uplatňovala, je veľká právna chyba. Takýto prístup začal v päťdesiatych rokoch v Sovietskom zväze presadzovať teoretik Vyšinskij, kde vlastne začal pretláčať, aby sa právo dostalo pod spravodlivosť, resp. aby sa právo neuplatňovalo na základe vyššieho princípu, princípu spravodlivosti, a došlo k takej deformácii práva, ktorú dlhé roky nebolo možné napraviť. Tak chcem upozorniť na to, že takýto výklad spravodlivosti a práva nielenže nie je správny, ale je veľmi nebezpečný, politicky zneužiteľný a v súčasnosti v právnom štáte vonkoncom neprijateľný. Ak chceme, aby bola spravodlivosť upravená právom, pripravme zákon, ktorý sa bude vzťahovať na všetkých, teda ako bolo aj povedané, na Kováča ml. aj na prezidenta, ktorý volebné lístky spojil, ale nie retroaktívne. Čiže takéto vylomeniny nemožno robiť.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Rakús má slovo.

A. Rakús, poslanec: Ďakujem za slovo. Nie som právnik a pozerám sa na to očami prostého občana, ale to, čo mi prekáža aj vo vystúpení pána poslanca Brňáka, je také umelé oddeľovanie rovín: politickej, morálnej a právnej, ako keby nejako vzájomne nesúviseli. Ako prostému občanovi mi prekáža jedna vec. Stal sa jeden, musím povedať, odporný zločin, odporný zločin, ktorý podľa všetkého súvisel aj s vraždou a akýmsi rozhodnutím, aj keď podľa právneho hľadiska právne čistým sa znemožnilo, aby sa tento zločin riadne vyšetril, aby sa z toho

vyšetrenia vyvodili dôsledky. A to sa mi zdá, že je povyšovanie práva nad spravodlivosť a nad morálku. A keďže sa zaoberám trošku históriou, dovoľm si povedať zovšeobecnenie, že vždy, keď sa povýšil majestát justície nad majestát morálky, tak to so spoločnosťou vyzeralo zle. A pokiaľ ide o otázku, čo prezident Kováč udelil a podobne, prosím, veď možno aj z toho vyvodit' isté dôsledky. Ale vyhovárať sa v tejto chvíli na tento príklad sa mi zdá také, ako keď rodičia hrešia svojho syna za to, že doniesol päťku a on sa ospravedlňuje tým, že nejaký spolužiak, ktorého mu dovtedy kládli za vzor, dostal štvorku. Ďakujem.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Brňák má slovo.

P. Brňák, poslanec: Pán profesor, súhlasím s vami, že v podstate nie je dobré izolovane hovoriť o týchto záležitostiach alebo o pojmoch, ako je právo, politika a morálka, ale v každom prípade je potrebné minimálne z hľadiska istej systematiky oddeliť vystupovanie, povedzme, politika alebo právnika a hraničnej situácie, ktorú človek cíti za potreby nejakým spôsobom reflektovať. Ak by som sa pokúsil ako právnik vystúpiť v tejto veci, tak by som musel konštatovať a vecne hovoriť na túto tému z hľadiska práva a zákona. A keď tam začnú prenikať nejaké zložky politického vnímania reality a veľakrát aj morálky, ktorá nie vždy je naplnením platného právneho poriadku, tak si myslím, že tam vzniká do istej miery diskrepancia. Súhlasím s vami, keď povieť, že, samozrejme, aj keď niekto z hľadiska práva udelil milosť alebo dal amnestiu nejakému človeku, to môže pobúriť, iného človeka to môže vyvieť z rovnováhy a môže proti tomu aj protestovať, aj sa vyjadrovať, tak ako, povedzme, mňa pobúrila Havlova amnestia, keď prepustil z Leopoldova množstvo väzňov, ktorí, keď boli vypustení z väzníc, doslova vraždili ľudí. Čiže, samozrejme, nikto mi neberie môj názor na to, že v danom prípade pán Havel prestrelil ako prezident, keď dal takúto amnestiu. Ale na druhej strane predseda nemôže na základe aj týchto záverov jednoducho teraz povedať, že je potrebné a je žiaduce Havlovu amnestiu, ktorá bola udelená minimálne z hľadiska dôsledkov nemorálne, zle a dokonca v rozpore so základnou hodnotou, ktorým je život, že teraz chcem zrušiť túto Havlovu amnestiu. (Potlesk.)

I. Presperín, podpredseda NR SR: V rozprave vystúpi pán poslanec Baco. Nech sa páči.

P. Baco, poslanec: Vážený pán predseda, vážení páni predkladatelia, kolegyne, kolegovia, budem hlasovať proti tomuto návrhu zákona a nebudem sa miešať do ústavnoprávnych a legislatívnych pojmov a hľadísk tohto problému. Nakoniec si myslím, že profesor Kandráč za nás veľmi dôsledne rozobral celú situáciu a nezmyselnosť vlastne takéhoto prístupu k problému. Pán Palko sa vo svojom vystúpení oprel o myšlienky, že ide o právo a spravodlivosť. Pán kolega, teraz aj predrečník, aj pán Mikloško sa opierajú o morálku a snažia sa pozrieť na tento problém z tohto hľadiska. Tak chcem povedať, dámy a páni, že predkladateľom ani ich obhajcom tu nejde vôbec o právo a spravodlivosť a vôbec nejde o morálku. Ide o snahu prispôbiť ústavu, prispôbiť právo Slovenskej republiky svojim snahám politicky znemožniť, poraziť protivníka. Minimálne by som chcel poukázať na dvojtvornosť predkladateľov a ich morálky. Chcem sa opýtať neprítomného pána Mikloška aj pána poslanca Rakúsa, o akú morálku ide, keď jeden prezident urobí amnestiu synovi a ďalším osobám, ktoré sú spojené s jeho synom v prípade, za ktorý sú medzinárodne stíhaní, a je preukazné, že tento skutok sa stal. Tento prezident dá amnestiu synovi a jeho komplicom. Samozrejme, vy svojím spôsobom alebo viac-menej viacerí z vás spolupracovali s prezidentom aj okolo tohto problému. A keď druhý zastupujúci prezident príde a podá ruku s tým, uzavrieme tento problém, prestaňme traumatizovať spoločnosť, dá tiež amnestiu na skutok, ktorý dodnes nebol preukázaný, že sa stal trestný čin, o ktorom sa stále iba domnievame, že sa takýto skutok stal, tak toto považujete za nemorálne a považujete za morálne, aby sa jeden tento čin nechal bokom, ten si nevšímame, ale druhý taký čin, ktorý sa stane, že sa dá amnestia, považujete za špinavé zneužitie ústavy, zneužitie práva. Kde je vaša morálka? Máte dve morálky, prepáčte, kde je vaša morálka, keď úradujúci prezident Dzurinda legitímne potvrdené najvyššími kompetentnými orgánmi porušil vo vzťahu k amnestii takisto ústavu? Kde je vaša morálka?

Prečo Dzurindu nestíhate, prečo nepripravujete na neho stíhanie v tejto veci? Prečo nepripravujete zákon, ktorým by ste sa snažili napraviť tieto kroky? Čiže nie je pravda, že vám ide o spravodlivosť, právo a morálku. Ide vám o to, aby ste cez dvojaké videnie toho istého problému používali právo na boj proti svojmu politickému protivníkovi. Keby vám išlo o právo, o spravodlivosť, o morálku, vážení kolegovia z Demokratickej strany, z KDH a z SDK, tak by ste boli inak postupovali voči teroristom vo vile pána Mečiara, pretože ten istý skutok, za ktorý ste ho teroristickým činom predviedli na vyšetrovanie, spáchal Moravčík, pretože dával takisto odmeny členom vlády, dával Dzurinda odmeny členom vlády, dal, vrátili, ale skutok sa stal. To, že vrátili, neznamená, že nedal. Moravčík dal odmeny a dal aj Dzurinda. Tak kde je vaša morálka, kde je vaša deklarovaná snaha o spravodlivosť? Prečo ste voči Mečiarovi súhlasili s tým a ticho mlčíte nad tým, že takýmto teroristickým činom bol Mečiar predvedený na vyšetrovanie vo veci, ktorú spáchal, keď je to už trestný čin podľa vás, aj váš predseda vlády, a toho nechávate tak? Áno, nie je vyšetrovaný pán premiér Dzurinda v tejto veci, nie je vyšetrovaný v tejto veci. Nie je obvinený. Ak máte takú morálku, akou sa hrdíte, máte moc v rukách, prečo ste sa nepostarali o to, aby bol aj pán premiér Dzurinda obvinený, aby bol stíhaný? Keď to urobíte, tak budem vaše tvrdenie o morálnych ambíciách, ktoré chcete pri tomto zákone presadiť, korigovať. Takže, dámy a páni, nehnevajte sa, nie som právnik, nevyjadrujem sa k právnym hľadiskám tohto aspektu, ale keď tu šibrinkujete snahou o spravodlivosť, snahou o právo, nehnevajte sa, vyznieva to minimálne trápne. Vy ste nedostali túto republiku, vy ste ju nezdedili, vy ste ju dostali od občanov tejto republiky na to, aby ste sa o ňu starali, aby ste sa starali o blaho občanov, aby ste zveľaďovali túto republiku. A už vôbec ste nedostali, tak ako sa domnievate, moc na to, aby ste si vybavovali účty so svojím politickým protivníkom. Na to ste nedostali moc. To, čo navrhujete, je váš jednoznačne deklarovaný názor, že máte moc na to, aby ste svojho politického protivníka likvidovali pomocou ústavy, pomocou práva a za podpory parlamentu. Nehnevajte sa, preto nebudem podporovať tento zákon a mne to pripadá tak, troška sa tu pozerám na kolegov, ako sa tvária pri tejto predlohe návrhu zákona, že im je to tiež trápne. Ale nakoniec bolo to kedysi predsedom KDH sľúbené, že sa takýto zákon pripraví, tak ho tu máme. Všetci cítime, že je to vlastne nejaký formálne plnený sľub a je skutočne trápne, ak chcete týmto spôsobom deklarovať vašu snahu o spravodlivosť a o právo a o morálku. Ďakujem. (Potlesk.)

I. Presperín, podpredseda NR SR: Dve faktické poznámky: pán poslanec Húska, poslanec Kužma. Končím možnosť ďalších faktických poznámok. Dávam slovo pánu poslancovi Húskovi.

A. M. Húska, poslanec: Ďakujem. Chcem doplniť slová pána poslanca Baca. Treba osobitne zdôrazniť, že morálka má krátke nohy. Veď si vezmite taký príklad, že pána Dzurindu trestne nestíhali, hoci sa bránil, tak ako sa bránil zloděj bicyklov, ktorý povedal, veď ja som ten bicykel vrátil. To predseda nie je žiaden argument. Ak je to trestný čin, musia na neho použiť to isté ako na naháňaného pána Mečiara. A druhá poznámka. Vážení kolegovia z KDH, uvedomte si, napríklad pán, ktorý telefonoval rakúskej polícii, že pán Kováč mladší sa nachádza v určitom aute na určitej ulici, tak ten pán vám blízky je aj teraz zástupcom generálneho konzula v Mníchove. Z toho sa ukazuje, že išlo o spravodajskú hru, ktorá mala celkom iné pozadie, ako teraz rozčúlene alebo rozhorčene chcete prezentovať. Ďakujem.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Pán poslanec Kužma. Zapnite mikrofón pánu poslancovi.

J. Kužma, poslanec: Pán poslanec Baco, vy dobre viete, že pán Mečiar nebol predvádzaný preto, lebo dal vyplatiť neoprávnené odmeny. Bol predvedený preto, lebo nebol ochotný zúčastniť sa na vyšetrovaní. Pritom premiér Mikuláš Dzurinda na základe pozvania zástupcov Policajného zboru sa na vyšetrovaní zúčastnil. Čiže ide o veľký rozdiel, či niekto, kto tento čin teraz či úmyselne, či neúmyselne spáchal, je ochotný spolupracovať s políciou, alebo sa jej vyhýba. A ak narážate na akciu vo vile Elektra, kontrola prokuratúry Trenčianskeho kraja

dokázala, že nedošlo k porušeniu zákona, čiže neviem, o čom teraz hovoríte. Výsledok po prešetrení vašej sťažnosti bol taký, že zákon nebol porušený. Ďakujem.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Poslanec Peter Baco má slovo. (Ruch v sále.) Prosím, pokoj, pán poslanec Kačic.

P. Baco, poslanec: Pán kolega, vaše vysvetlenie má len jednu chybu krásy, a to, že nie je pravdivé. Obvinenie pána Mečiara z toho, že dal neoprávnene odmeny členom vlády, bolo mu predložené, až keď bol na vyšetrovaní. Ani vtedy nebolo vyšetrené, čiže nebol dodnes obvinený. Tak nehovorte, že sa konal ten skutok v súlade s právom, že vedel o tom, teda, že...(Ruch v sále.) Prosím vás pekne, skutočne si myslím, že to netreba ďalej komentovať.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem. Páni poslanci, panie poslankyne, sú tu dve možnosti, dokončiť túto rozpravu dnes, ak je všeobecný súhlas parlamentu, ak nie je, dokončiť túto rozpravu zajtra. Súhlasí parlament s tým, aby sme dokončili túto rozpravu zajtra o 9.00 hodine? (Ruch v sále.) Pretože sme si povedali, že budeme od rána rokovať o skrátených konaniach, čiže dokončíme túto rozpravu, vrátane hlasovania, potom pôjdeme k ďalším bodom. Je taký všeobecný súhlas bez hlasovania? Ďakujem. Prerušujem rokovanie Národnej rady do zajtra do 9.00 hodiny. Prajem vám príjemný večer, dobrú noc.

(Rozprava zo dňa 19. októbra 2000)

J. Migaš, predseda NR SR: Otváram tretí rokovací deň 41. schôdze Národnej rady Slovenskej republiky. Podľa § 23 ods. 2 zákona o rokovanom poriadku o ospravedlnenie svojej neúčasti na dnešnom rokovanom dni požiadali títo poslanci: podpredseda Národnej rady Marián Anđel a poslanci Dubovská, Andrejčák, Bajan, Hort, Juriš, Kresánek. Na zahraničnej služobnej ceste je podpredseda Národnej rady Béla Bugár a poslanci Národnej rady Belohorská, Záborská, Cuper, Ferkó, Osuský a Paška. Panie poslankyne, páni poslanci, budeme pokračovať v prerušenej rozprave o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Návrh máte ako tlač číslo 772. Do rozpravy sú prihlásení ešte páni poslanci Gašparovič, Jarjabek a Tóthová. Nech sa páči, pán poslanec Gašparovič, a po ňom sa pripraví pán poslanec Jarjabek.

I. Gašparovič, poslanec: Vážený pán predseda, kolegyne, kolegovia poslanci, tým, že som nemohol vystúpiť včera, že padla hodina, keď sa rokovanie Národnej rady prerušilo, moje vystúpenie malo nadväzovať na tie názory, ktoré tu boli prezentované. Nemusel som ich znovu opakovať, ale som presvedčený, že aj teraz ste si zapamätali tie vystúpenia, a preto si myslím, že nebude ani z mojej strany dnes potrebné, aby som opakoval tie skutočnosti, ktoré tu predniesli moji kolegovia. Napriek tomu musím znovu zdôrazniť, že návrh na rokovanie Národnej rady, ktorý predložili vo forme novely Ústavy Slovenskej republiky naši kolegovia poslanci, je absolútne nezvyklý a môžem povedať, že z tohto pohľadu do Národnej rady ani nepatriaci. Je jasné a bolo to niekoľkokrát zdôraznené, že právo udeľovať milosť je výsostným právom prezidenta Slovenskej republiky podľa ústavného článku 102 písm. i), kde sa hovorí, že prezident má právo udeľovať amnestiu, odpúšťať a zmierňovať tresty uložené trestnými súdmi, rozhoduje, aby sa v trestnom konaní nepokračovalo, môže zahľadiť trest a tak ďalej a tak ďalej, a teda nič ho nemôže v týchto jeho právach obmedziť. Mohlo by sa tak stať len zmenou ústavy. Tento krok navrhujú páni poslanci, ale to sa môže stať len v takom prípade, ak by ústava tieto jeho práva obmedzila alebo by mu ich úplne zrušila. No neviem si predstaviť, aby takouto formou, akú nám tu páni kolegovia ponúkajú, mohol zasiahnuť do ústavy poslanec a takto ju zmeniť. Je tu jednoznačné, že do ústavy by sa malo doslova vsunúť zrušujúce ustanovenie prezidentovho rozhodnutia ku konkrétnej veci a konkrétnym osobám, čo by tlačilo na zmenu rozhodnutia Ústavného súdu. A myslím si, že to už je veľmi povážlivé, aby sme takouto formou naliehali na Ústavný súd, aby zrušil svoje rozhodnutie. Myslím si, že by to bol nezmyselný precedens k možnosti budúcich zmien v slovenskej ústave. A som presvedčený, že by bol ojedinelým vo všetkých existujúcich demokratických štátoch a, samozrejme, aj v ich

ústavách. Pani poslankyne, páni poslanci, keďže naša ústava aj do budúcnosti bude tento inštitút poznať a k tomuto inštitútu je aj určité stanovisko, pokiaľ ide o obsah a možnosti rozhodovania prezidenta v takejto veci v rozhodnutí Ústavného súdu PL ÚS 8/97, kde sa hovorí, že milosť je autonómnou ústavnou inštitúciou, nezávislou od trestného konania, jeho priebehu a výsledkov. Na výkon práva milosti sa viažu iné hodnoty, to zdôrazňujem, iné hodnoty, ktoré sú rozhodujúce na posúdenie v samej veci na súde. Táto skutočnosť je základom presvedčenia, že vedľa práva sú tu na mysli kritériá spravodlivosti, viny, trestu a tak ďalej, existujú ešte iné hodnoty, ktoré sa môžu niekedy uplatniť aj v rozpore s obsahom formálneho právneho poriadku, samozrejme, za predpokladu, že prezident nesmie byť v postavení, že automaticky pravidelne a bez dôvodov kedykoľvek bude takúto milosť udeľovať. To by sa skutočne mohlo stať, že prezident by si osvojil meniť takouto formou zákony a niektoré zákonné princípy. A viete všetci, že toto patrí len poslancom, teda Národnej rade. Dôsledkom milosti, ktorá je udelená formou abolície, tak ako ju prezident v tomto prípade v zastúpení predsedom vlády dal, je nielen skutočnosť, že trestné stíhanie nesmie byť konané, resp. má byť zastavené, ale aj to, že obnova takéhoto konania - tu, samozrejme, pre ten istý skutok - v neprospech obvineného je navždy vylúčená. Čiže chceme dnes rozhodovať o tom, aby sme zmenili tieto princípy a zásady vyplývajúce z ústavy našej republiky. Pani poslankyne, páni poslanci, nechcem opakovať, aké amnestie boli prijaté v minulosti a v krátkej minulosti. Nechcem hovoriť ani o tom, o čom rozhodoval súd o zrušujúcich aktoch predsedu vlády v postavení prezidenta vo vzťahu k predchádzajúcim amnestiám. Došlo by to k takej anomálii, že každý prezident by si mohol povedať kedykoľvek, že zruší predchádzajúcu amnestiu bez ohľadu na to, kedy bola udelená, z akého dôvodu bola udelená a čo je vlastne jej poslaním. Povedal som na začiatku, že sa nebudem vracieť k tým dôvodom, ktoré predniesli moji kolegovia, ale musím sa aspoň niekoľkými vetami zmieniť aj o názore, ktorý predniesol pán poslanec Orosz, keď hovoril asi v tom zmysle, že princípy trestného poriadku sú nad ústavnými teóriami. Myslím si, že je to trochu pomýlené a nie celkom dobre tomu rozumiem, pretože ústava, tiež naša ústava a ústavy demokratických štátov sú práve tvorené na týchto princípoch a vychádzajú z princípov. Nevieť, ako by Ústavný súd konštatoval, keby mal rozhodnúť o tom, že naša ústava je mimo iných princípov, na ktorých sú zakladané demokratické ústavy. To by Ústavný súd mal povedať, že naša ústava nie je v súlade s ústavou? Nevieť si to veľmi jednoznačne vysvetliť. Podstatou celého tohto konania je, aby sme pochopili, že to, čo tu bolo zdôrazňované, že prezident svojím rozhodnutím skutočne nenapráva porušenie zákona, ale doslova dáva milosť. Ten skutok, pre ktorý dáva milosť, ostáva naďalej trestným činom, len vo vzťahu k tejto osobe sa stáva iným ako trestným. O tom hovorí aj Trestný poriadok, aj ústava. Páni poslanci, a keby sme aj náhodou prijali tento váš názor, keby ho snemovňa prijala, myslím si, že aj rozhodnutie Ústavného súdu, ak by bolo pozitívne vo vzťahu k vášmu návrhu, by aj tak platilo len do budúcnosti, a nie do minulosti. Lex retro non agit - je staré rímske príslovie a dá sa povedať v tom čase bolo zákonné, čím sa hovorí, že zákon nemá spätnú pôsobnosť. Takže si myslím, že naše konanie v tomto smere je skutočne do určitej miery aj stratou času. Preto si, pani poslankyne, páni poslanci, myslím, že zasahovať do ústavného práva prezidenta republiky takouto formou nie je možné. A vrátim sa ešte teda k Ústavnému súdu. Pani poslankyne, páni poslanci, v článku 125 ústavy sa hovorí, že Ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou a ústavnými zákonmi. V tomto prípade, o aký súlad zákona a zákonov s ústavou ide, keď ústava vyslovene dáva prezidentovi toto právo, ktoré mu nikto nesmie vziať, pokiaľ je obsahom našej ústavy? Ďakujem pekne za pozornosť.

J. Migaš, predseda NR SR: Faktické poznámky na vystúpenie pána poslanca Gašparoviča - ako prvý pán poslanec Orosz, ako posledný pán poslanec Húška. Uzatváram možnosť podania prihlášok na faktické poznámky. Nech sa páči, pán poslanec Orosz.

L. Orosz, poslanec: Ďakujem pekne. Pán poslanec Gašparovič, chcem sa dotknúť tej časti vášho vystúpenia, kde ste reagovali na moje vystúpenie. Je zrejmé, že ste moje vystúpenie

nepochopili. Ja som nehovoril o princípoch Trestného práva, resp. Trestného poriadku, ale o princípoch právneho štátu ako o určitej nadústavnej materii, ktorú by mal ústavodarca vo svojej ústavodarnnej činnosti akceptovať, rešpektovať. A myslím si, že môžeme o týchto veciach diskutovať, ale potom niekedy na inom mieste. Ďakujem pekne.

J. Migaš, predseda NR SR: Pán poslanec Langoš.

J. Langoš, poslanec: Ďakujem pekne. Pán poslanec Gašparovič, určite sa zhodneme na tom, že hrubým alebo brachiálnym porušením práva nemôže vzniknúť nové právo. Ak nevzniklo právo, nezanikla trestnosť.

J. Migaš, predseda NR SR: Pán poslanec Halmeš.

F. Halmeš, poslanec: Pán poslanec Gašparovič, na citáciu vášho starého latinského dovolíte mi povedať tiež staré latinské, ktoré som sa naučil už v detstve: Fiat iustitia, pereat mundus - Nech je spravodlivosť, aj keby mal zahynúť svet. V tomto prípade si to vysvetľujem tak, že nič, žiadna prekážka neexistuje pred nastolením spravodlivosti, akékoľvek právne kľučky, akákoľvek ústava, akákoľvek zákonná norma je menej, ako je nastoľovanie spravodlivosti. A v tomto prípade je to vyšetrenie, potrestanie a zverejnenie celej záležitosti.

J. Migaš, predseda NR SR: Pán poslanec Húška, nech sa páči.

A. M. Húška, poslanec: Mám obavy, že motív tohto návrhu zákona je skôr taký, že aj keď sa svet zrúti, Mečiar musí byť chytený. Je to jednoducho stav, pri ktorom sa vlastne loví pán Mečiar a vytesňuje sa mu stále priestor. A viete, dokonca môžem povedať, že aj v love zveri sú hájené obdobia, sú obdobia, keď je ochraňovaná. A vy vlastne každodenne, každotýždenne, každomesačne a každoročne organizujete lov tohto predstaviteľa, ktorý pomohol podstatným spôsobom založiť slovenský štát. Nikdy sa nezbavíte toho biľagu, že prenasledujete zakladateľa štátu.

J. Migaš, predseda NR SR: reakcia na faktické poznámky - pán poslanec Gašparovič.

I. Gašparovič, poslanec: Ďakujem, pán predseda. Pán poslanec Orosz, ja som tomu veľmi dobre rozumel a práve tu je tá určitá tolerancia, možnosť z vášho pohľadu, pokiaľ ide o ústavu a niektoré princípy. Povedal som, že ústava je budovaná nielen na tých trestnoprávných princípoch, ale aj na princípoch právneho poriadku toho-ktorého štátu. A ak si dobre pamätám, tak existuje aj princíp ústavnosti a tento princíp ústavnosti v sebe absorbuje práve tie dôvody, o ktorých som ja hovoril. Čiže je tu aj jeden z tých dôvodov, o ktorých tu hovorili páni kolegovia poslanci - ďalej ich nebudem rozoberať -, kde sa hovorí, že ide o inak trestný čin. A v tomto prípade ide skutočne o to, že ide o inak trestný čin, kde jeho trestnosť ostáva, ale z hľadiska rozhodnutia prezidenta republiky, ústavného rozhodnutia prezidenta republiky sa tento skutok ďalej v trestnom konaní neprerokúva. Takže tu nejde o žiadne vytvorenie nového zákona porušením iného zákona. To vôbec nie je tak. Tu ide proste o stav, ktorý je vzhľadom na našu súčasnú ústavu legitímny a z hľadiska právneho poriadku tiež jednoznačný. Ďakujem pekne.

J. Migaš, predseda NR SR:: Ďalej v rozprave vystúpi pán poslanec Jarjabek a po ňom pani poslankyňa Tóthová.

D. Jarjabek, poslanec: Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, milí kolegovia, pôvodne som vôbec nechcel vystúpiť k tejto problematike, lebo, ako som to už niekoľkokrát povedal, táto problematika vôbec nie je mojou a v podstate som veľmi rád, že nie je mojou. Ale vo svojom vystúpení pán poslanec Palko niekoľko ráz hovoril o morálke ako o istej kategórii, niekoľko ďalších poslancov a kolegov tiež hovorilo o morálke. Nakoniec pán poslanec Mikloško tiež začal hovoriť o morálke. A myslím si podľa svojho vedomia a svedomia, že táto kategória by sa nemala takto zlacneno používať vtedy, keď vlastne prerokúvame istý pragmatický návrh zákona. Jednoducho si myslím, že v tejto chvíli aj pán poslanec Palko to predznačil vo svojom úvodnom slove, jednoducho svoje subjektívne dojmy vyhlasuje za akúsi objektívnu realitu a takýmto spôsobom sa nám snaží podsunúť istú faktografiu. Ja by som k tomu hádam povedal len toľko, keď už sa bavíme o tej morálke, pán poslanec Palko, mohli by sme sa baviť o vašej morálke, ale aby sa vás to nedotklo, môžeme sa baviť aj o mojej morálke a môžeme sa baviť

vôbec o morálke, ktorú má KDH, môžeme sa baviť o kresťanskej morálke, či sa morálka KDH stotožňuje s kresťanskou morálkou, môžeme sa baviť, keby sme hovorili vôbec o morálke tejto koalície. Bolo by dobré, keby sme hovorili o morálke napríklad pána exprezidenta Slovenskej republiky, o morálke jeho výchovy, potom by bolo možno dobré, keby sme hovorili o morálke jeho syna, dnes ctihodného diplomata, ktorý bol ešte nedávno držiteľom, ak to takto môžem povedať, medzinárodného zatykača. Dnes to už, samozrejme, neplatí. Je to morálne, je to amorálne? Nevieť, toto sú všetko otázky, na ktoré by sme si skutočne mohli v tejto chvíli odpovedať, a myslím si, že sto ľudí, sto názorov. V tom možno budete so mnou súhlasiť. Vôbec by bolo možno dobré, keby sme sa pozreli vašim morálnym okom na problém napríklad dvojitého členstva v parlamente, dvojitého členstva morálky, dvojitej morálky, dvojitých poslancov tohto morálneho parlamentu. Vôbec so slovom morálka sa dá manipulovať, akýmkoľvek spôsobom chceme a akýmkoľvek spôsobom to komu vyhovuje z týchto 150 poslancov, ktorí sú v tomto ctenom parlamente. Otázka možno znie veľmi jednoducho: Je morálne, aby niektorí poslanci boli v dvoch stranách v súčasnom morálnom parlamente? A nakoniec dovoľte len jednu veľmi malú poznámočku: Je morálne spochybňovať morálne referendum, ktoré má nastoliť morálne pomery v tomto pre niekoho nemorálnom parlamente? To sú všetko otázky, ku ktorým by bolo možno dobré sadnúť si medzi morálnou opozíciou a morálnou koalíciou a jednoducho prispieť tým k istej debate o morálke a jednoducho sa dopracovať k istým názorom, ktoré iste budú morálnymi názormi. Ďakujem za pozornosť.

I. Presperín, podpredseda NR SR: S faktickými poznámkami sa hlásia piati páni poslanci, posledná pani poslankyňa Kolláriková. Uzatváram možnosť ďalších faktických poznámok. Ako prvý pán poslanec Slobodník.

D. Slobodník, poslanec: Ďakujem pekne, pán predsedajúci. Samozrejme, toto je všetko právna otázka a ja sa nebudem vyjadrovať k tým právnym otázkam. Nesporné je tu v tejto právnej rovine len to, že nijaká európska inštitúcia neprijme takýto návrh, aký predložil pán poslanec Palko. Ale keď je už reč o morálke, ja by som tu nadviazal práve v tomto na pána poslanca Jarjabka. Nevieť, kto z vás videl amnestiu vydanú bývalým prezidentom Slovenskej republiky pánom Michalom Kováčom, keď je reč o morálke, hovorím. V tejto jednej amnestii sa hovorí, dokonca sa to priamo priznáva, že Michal Kováč mladší sa zúčastnil na podvode v Technopole a delil sa o majetok s ďalšími dvoma, nebudem ich menovať, pretože sú amnestovaní, ale Michal Kováč je známa postava. Takže nehovorte, prosím vás, o morálke, kým si nevyriešite vec Technopolu a kým nevyriešite takú vec, že Michal Kováč dal amnestiu dvom ľuďom, zase ich nebudem menovať, za vec, na ktorej - to je iný prípad ako Technopol - sa nezúčastnil jeho syn. Dal ju len preto, lebo vedel, že keby ich súdili za tamten druhý čin, ktorý sa stal na strednom Slovensku a ktorý bol ohodnotený na vyše 100 miliónov, odsúdil by ich súd na dlhé väzenie a im by bolo potom jedno, čo by hovorili o kauze Technopol, lebo v najhoršom prípade by mohli dostať o rok alebo o pol druhého roka viac. Takže, prosím vás pekne, neapelujte na morálku. A ak chcete argumentovať právom, ja som presvedčený, že právne normy, ako to tu dokázali právnici, nepripúšťajú s amnestiami také manipulovanie, o aké sa chce pokúsiť pán Palko.

I. Presperín, podpredseda NR SR: Ďakujem. Pán poslanec Kresák.

P. Kresák, poslanec: Ďakujem pekne, pán predsedajúci. Chcel by som v tomto krátkom čase trošička nadviazať na akýsi taký filozofický prejav, ktorý mal pán kolega Jarjabek, ale chcel by som pokračovať a chcel by som poukázať aj na určité východiská, ktoré mi tam chýbali. Samozrejme, o morálke sa dá rozprávať veľmi široko a veľmi dlho, ale my nemôžeme zabúdať, alebo nesmieme zabúdať na niektoré veci. Po prvé, v demokratickej spoločnosti právny poriadok musí odzrkadľovať určitú morálku, musí obsahovať určitú spravodlivosť. To je, myslím si, nepochybné. Len sa vrátim k inému, iné pokladám za dôležité povedať. Od roku 1789, keď Veľká francúzska revolúcia priniesla výdobytky, ktoré dodnes všetci využívame, priniesla v svojej Deklarácii práv človeka a občana aj ustanovenie o tom, že zákon je vyjadrenie všeobecnej vôle, každý sa mu musí podriaďovať, je to teda vyjadrenie všeobecnej morálky. Zákon,

rešpektovanie zákona je vlastne jednou zo súčastí právneho štátu, ale táto ctená snemovňa niekedy ako keby zabúdala na jednu významnú vec, že právny štát mal vždy a má dve náležitosti a to je formálnoprávna a materiálnoprávna. Formálnoprávna hovorí o záväznosti právnych noriem, ale materiálnoprávna hovorí o potrebe spravodlivosti právneho poriadku. Táto filozofia je, samozrejme, známa a akceptovaná, pretože ak právny poriadok nie je spravodlivý, nie je v súlade s právnym štátom, inými slovami, nie je v súlade s právnym štátom ani akékoľvek rozhodnutie normatívneho charakteru, ktoré nie je spravodlivé. A tu sme pri koreni veci. Norimberské zákony boli odsúdené ako zákony v rozpore s právnym štátom. Boli to zákony prijímané v súlade s procesnými ustanoveniami, formálnoprávne, ale obsahovo nezodpovedali spravodlivosti a morálke. Tieto premisy sú známe v každom právnom štáte už dlho. A z toho istého dôvodu nemohli vzniknúť následky toho, čo sa označí ako amnestia, pretože to nespĺňalo, nikdy to nespĺňalo základné požiadavky právneho štátu. (Zaznel zvuk časomieri.)

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pán poslanec Hudec.

I. Hudec, poslanec: Ďakujem za slovo. Je zaujímavé, že celý tento prípad, ako na to upozornil aj pán poslanec Jarjabek, sa začína presúvať z odbornej, právnej roviny do veľmi ťažko postihovateľnej a postihnuteľnej etickej roviny. Upozorňujem na to, že morálok je toľko, koľko je ľudí na svete. A jeden z dôvodov, prečo vzniklo právo, je ten, aby bolo možné urobiť medzi týmito rozličnými morálkami jednotlivých ľudí jasno. Aj dnes chodí po svete veľa ľudí, ktorí napríklad hovoria: Škoda, že vy ste nevydali toho mladého Kováča, vy ste ho neodniesli a vy ste ho nevydali, pretože to bol obyčajný zločinec. Vidíte, to je ich morálny pohľad na vec. Druhý morálny pohľad na vec je ten, ktorý prezentovali rakúske sudy, ktoré povedali, že nemožno nemorálnym spôsobom trestať nemorálny čin. To je druhý pohľad. Tretí je váš, ktorým nepozeráte na morálnu podstatu začiatku celého javu, ale zneužívate vec politicky. Robíte tak úplne bezostyšne a dokonca som tu už v tomto parlamente počul aj také hlášky, pri ktorých mi skutočne nabiehala husia koža. Niektó je tu dokonca presvedčený o zločine. O čom to tu hovoríme? Kde platí prezumpcia neviny? Načo máme sudy? Veď stačí nám tento parlament a zopár krvižiznivých poslancov, ktorí si myslia, že Urválek mal bojovú morálku a najlepšiu morálku na svete. No tak vitajte "urválkovia" na svete znovu v našom konkrétnom živote a chopte sa moci a konajte tak ako Urválek. Ďakujem.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pán poslanec Halmeš.

F. Halmeš, poslanec: Vnímam predložený návrh zákona ako obrovskú príležitosť pre HZDS a pre jeho budúcnosť. Ak sa nájde dosť síl a odvahy tých, ktorí nemali s týmto činom nič spoločné, distancovať sa od tohto činu, prípadne priznať to všetko, čo sa udialo v jeho súvislosti, to marenie, to klamanie, to zavádzanie slovenskej verejnosti, tak v tom vidím jedinečnú šancu aj pre túto politickú stranu pre jej budúcnosť. To je môj priateľský pohľad na problém. Pokiaľ sa týka právnej stránky veci, samozrejme, k tomu sa neviem kvalifikovane vyjadriť. Únos Kováča ma nezaujímal z pohľadu morálky prezidentovho syna alebo z pohľadu toho, čo mu bezprostredne predchádzalo. Považoval som to však za najväčší úder slovenskej štátnosti a hlave samostatného slovenského štátu i s dôsledkami, ktoré z toho vyplývali. To bol úder aj proti vám, aj proti vašim snahám o upevnenie slovenskej štátnosti. Preto vyšetrenie vnímam ako uholný kameň, na ktorom sa rysuje budúcnosť politických strán. A, samozrejme, keďže nebol súd, nemôžeme už dopredu o nikom povedať, kto to spáchal, pán poslanec Hudec, ale povedal som a zaviazal som sa kedysi, keď sme hovorili o imunite Ivana Lexu, že ak sa ukáže, a nezávislý súd to potvrdí, že Hnutie za demokratické Slovensko, resp. Slovenská informačná služba nemá nič spoločné s týmto činom, vzdám sa svojho poslaneckého mandátu. To platí, samozrejme, až doteraz.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pani poslankyňa Kolláriková.

M. Kolláriková, poslankyňa: Ďakujem. (Ruch v sále.) Páni kolegovia, umožnite mi vyjadriť sa. Áno? Pán poslanec Jarjabek sa veľmi správne vyjadril, keď konštatoval, čo je to vlastne morálka, čo je morálne v tejto Slovenskej republike. Zrejme je morálna podľa predkladateľov

amnestia od bývalého prezidenta Kováča, ktorý amnestoval dokonca vlastného syna, na ktorého bol vydaný medzinárodný zatykač v Nemecku. Nerušte ma, páni kolegovia, ja viem, že je to pre vás veľmi ťažké počúvať, pretože keď sa koná v jednom smere, musí sa konať aj v druhom smere. To je podľa vás tá morálka, že jeden môže páchať podvody. Ide tu o podvody v Technopole. Doteraz, vážení, nepoznáme vinníka, nevieme, či už bol ukončený tento proces, a ja sa vás pýtam: Kto nahradí škodu, ktorá tu vznikla? Vážení, toto zaujíma občanov. Opakujem znovu, keď sa dokonca takto účelovo pripravuje ústavný zákon, tak ja by som to akceptovala v tom prípade, keby sa to bralo v oboch smeroch. Ale tento návrh je pripravený vyslovene účelovo. A to budete musieť zrejme vysvetliť občanom. Na jednej strane je morálne, že Kováč dal amnestiu vlastnému synovi, a zrazu na druhej strane je to úplne niečo iné. A na toto sa vás budú pýtať občania. Ďakujem.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pán poslanec Jarjabek.

D. Jarjabek, poslanec: Ďakujem pekne za slovo, pán predsedajúci. Chcel by som reagovať možno len v krátkosti na pána poslanca Halmeša v tomto prípade. Ja vítam jeho úprimný záujem o Hnutie za demokratické Slovensko. Je to z jeho strany nesmierne morálne. No a chcel by som reagovať, samozrejme, na pána poslanca Kresáka a vlastne k tomu, čo hovoril, by som chcel dať jeden príklad na to, aká je morálka relatívna. Nechcem spochybňovať jeho morálku, s akou hovorí o norimberskom procese, no podľa môjho názoru hovoriť v tomto prípade o nejakej morálke a spomínať pri tom tento návrh zákona je krajne amorálne. Ďakujem za pozornosť.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR:: Pani poslankyňa Tóthová je posledná prihlásená do rozpravy. Nech sa páči, máte slovo.

K. Tóthová, poslankyňa: Vážený pán predsedajúci, vážené kolegyne, kolegovia milí hostia, ktorí tu takmer nie sú, dovoľte, aby som sa vyjadrila k predloženému legislatívnemu návrhu, ktorý je nielen pozoruhodný tou diskusiou, ktorá tu prebehla, ale je pozoruhodný aj tým, že vlastne obsahuje preambulu, čo je nezvyklé, a je budovaný na princípe myšlienky spravodlivosti. Táto myšlienka spravodlivosti je proklamovaná ako základný kameň tohto návrhu. Ale dovoľte mi povedať, že v tomto návrhu sa žiadna spravodlivosť nerieši, riešia sa výsostne politické záujmy, politické záujmy vládnucej koalície. Ako to vlastne s tou spravodlivosťou je? Včera ju načrtol pán poslanec Kresák. Ja pánu poslancovi Kresákovi, ako aj ostatným, ktorí tu mali plamenné reči o spravodlivosti, chcem povedať nasledovné. Áno, právo musí byť spravodlivé, v právnom štáte nemôže byť nespravodlivé právo. Ale tú spravodlivosť musíme prv zakotviť do práva a keď je platné právo, potom ho uplatňovať, a nie za existencie určitého práva povedať, že nemáme tú spravodlivosť v práve a ideme ju uplatňovať podľa našich názorov. A my politici budeme hovoriť: Toto je spravodlivé, toto je nespravodlivé, tamto bolo spravodlivé, ale toto už nebolo spravodlivé.

Vážení, to je postavenie spravodlivosti nad právo, a nie zakotvenie spravodlivosti do práva. A toto je veľká chyba. Toto už história pozná. Takéto postavenie spravodlivosti nad právo urobil v bývalom Sovietskom zväze teoretik Vyšinskij. A kto trošku pozná históriu kultu osobnosti a nezákonných rozhodnutí, tak práve v tomto mali svoj podklad, že v rozpore alebo inak aplikovala právo sovietska moc zastrešujúca spravodlivosťou, než bolo napísané. A robila diferenciáciu pri jeho uplatňovaní. Ďalej nespravodlivá amnestia v tomto prípade, vážení, dovoľte, aby som povedala: Každá amnestia je svojou podstatou nespravodlivá. Nemajte mi za zlé, keď uvediem príklad, ktorý som uvádzala študentom na právnickej fakulte: Piatu ukradnú po tehličke zlata. Všetci sa dopustia trestného činu. Prezident, ktorý má právo amnestie, jedného z nich amnestuje. Dopustili sa trestného činu spoločne za rovnakých podmienok. Vážení, voči tým štyrom je to nespravodlivé, ale prezident má právo amnestie. Čiže to mohol urobiť, pretože takéto oprávnenie je v práve. A my skutočne môžeme diskutovať, či to bolo, alebo nebolo spravodlivé. Opakujem: Amnestia je svojou podstatou veľakrát nespravodlivá. Ak nás irituje takéto nespravodlivosť amnestie, vážení, ja som za to: Zrušme ju, vyjmime ju z ústavy. Budeme síce jediný štát v Európe a dovoľm si tvrdiť, že možno aj vo svete, ale ak nám to vadí, zrušme

právo amnestie prezidenta, ale pre všetkých a pre budúcnosť, lebo toto je podstata právneho štátu, že určité regule zákonom sa nemôžu robiť pre individuálne prípady, ale vždy pre neurčitý počet subjektov, tých, ktorým je adresovaný. A nemožno to robiť spätne, ale to treba vždy robiť do budúcnosti. Toto sú slová, ktoré som dlhé roky v rámci trestného práva správneho a uplatnenia prípadnej amnestie v tejto oblasti vždy študentom uvádzala. Ďalej dovoľte, aby som sa vrátila k včerajšiemu vystúpeniu pána poslanca Mikloška, presnejšie povedané k jeho faktickej poznámke o norimberských zákonoch, ktoré dnes opakoval pán poslanec Kresák. Vážení, tu je veľká chyba lávky. Norimberské zákony riešili otázku premlčania, riešili otázku, že to, čo sa udialo ako trestné, aby bolo možné aj po väčšej lehote postihnúť, znovu sa obnovil proces. To vtedy nepostihli. Áno? Prosím, nepostihli to a tak. Lenže v otázke amnestie je iná vec. Tuto niečo sa domnievame, že bolo trestné, teda v zmysle platného práva, ale amnestia zrušila túto trestnosť. A to je úplne iná pozícia. To je úplne iná pozícia. A keď som už spomenula pána poslanca Kresáka, ja tiež hovorím: Právny štát má formálnu stránku práva a obsahovú stránku práva. Ale tú obsahovú stránku práva, kde má byť tá spravodlivosť, opakujem, musím dostať prv do práva a až potom to môžem uplatňovať. Moje názory nie sú ojedinelé, sú v učebných textoch. V tlači sa objavilo napríklad vystúpenie akademika v oblasti trestného práva pána Milana Čiča, bývalého predsedu Ústavného súdu, ktorý 12. októbra tohto roku uviedol, že spravodlivosti sa možno domáhať len v duchu ústavy, to je inými slovami povedané, že spravodlivosti, to čo som ja povedala, len v súlade so zákonmi. Teda spravodlivosť treba dať prv do zákonov a potom ju voči všetkým uplatňovať. Ďalej akademik Čič povedal, že spravodlivosť nemožno dosiahnuť protiústavne. A predložený návrh, vážení, je jednoznačne protiústavný. Ja o chvíľu budem argumentovať, prečo je protiústavný, ale predtým by som sa chcela akosi pozastaviť nad odvahou predkladateľov, ktorí už v tomto parlamente dostali informáciu o protiústavnosti tohto návrhu. Dokonca aj niektoré politické subjekty v koalícii sa vyjadrili, že tento návrh je protiústavný, a máme ho opätovne v parlamente aj s rizikom, že by ho Ústavný súd jednoznačne zrušil podľa môjho názoru. Otázka je prečo. No blíži sa referendum, vážení. Blíži sa referendum, spravili sa priame prenosy, tak treba rozprávať o tejto téme, ktorú pestujete už počas dvoch rokov vládnutia v rôznych podobách a obmenách so strategickým cieľom - útok nielen na HZDS, ale hlavne na jeho lídra, čo sa pri politickom boji vždycky deje vo vzťahu k lídrovi. A miesto toho, aby ste hneď po nástupe do vlády a prevzatí moci dali návrh na súd - napriek tomu, že to bolo amnestované -, tak vy vlastne na súd nič nedávate, spisy neodtajňujete, ale o tom hovoríte. A teraz využívate pôdu parlamentu, aby sme tu o tom debatovali, i keď viete, že máme pred sebou veľa vážnych zákonov a prerokúvanie rozpočtu. Navyše, je to ústavný zákon a mňa zaráža, že to nepodpísali právnici, ktorí pripravovali ústavu. Nepodpísal to poslanec Kresák, nepodpísal to poslanec Orosz, nepodpísal to pán poslanec Šimko. Jediný, ktorý to podpísal, je pán poslanec Hrušovský. To mám len takú ilustračnú poznámku na okraj. Teraz zdôvodnenie protiústavnosti a nezvyklosti tohto návrhu, ktorý si dovoľím uviesť, že je perlou legislatívnych návrhov, ktoré prišli od môjho pôsobenia a účasti v parlamente. Po prvé, Ústavný súd už vyriekol - a ja som požiadala aj naše oddelenie, len doteraz mi ešte nedali výpis z uznesenia, teda nálezu Ústavného súdu -, že individuálne rozhodnutia rušiť zákonom nie je možné. Ak by sa to náhodou dostalo do druhého čítania, z tohto miesta vám budem čítať nález Ústavného súdu, pretože individuálne rozhodnutia a ich rušenie majú svoj právny režim rušenia a nemožno to robiť zákonom. To platí na Slovensku, v Čechách, v Maďarsku, Francúzsku, všade. Môže to urobiť súd alebo orgány štátnej správy. Po ďalšie, použiť právnu silu ústavného zákona na rušenie konkrétneho rozhodnutia je úplne absurdné. Ústavné zákony svojou vysokou právnou silou skutočne vyžadujú veľký stupeň zovšeobecnenia. Tretí argument, to je zároveň otázka: Máte, prosím vás, niekde v ústave zakotvenú kompetenciu, že môžete zákonom rušiť rozhodnutia prezidenta republiky? Amnestia je totiž rozhodnutie prezidenta republiky a ja som lúskala ústavu a dokonca ju poznám, pretože v roku 1992 som ju v bývalom parlamente predkladala a

obhajovala vo výboroch, nikde také ustanovenie nie je. Článok 86, ktorý je špeciálne zameraný na kompetenciu parlamentu, takúto kompetenciu parlamentu nedáva. A navyše, dostávate sa do rozporu, že nemáte v ústave na to kompetenciu, a ďalej do rozporu s článkom 2 ods. 2, ktorý uvádza, že štátny orgán môže len to, čo mu ukladá, resp. umožňuje ústava. A vám to ústava neumožňuje a predsa parlament je štátny orgán. Tak hráme sa tu na niečo? Hráme - určite a na pekný teáter. Po ďalšie, keby ste aj týmto ústavným zákonom, ako to nerobíte, takúto kompetenciu založili, veľmi výrazne by ste vstúpili do vzťahu Národnej rady, t. j. parlamentu a prezidenta. Boli by sme štát veľmi-veľmi čudne realizujúci trojdelenie štátnej moci. A teraz trochu k meritu problému. Vážení, základný princíp právneho štátu a v histórii už veľakrát potvrdeného a vo všetkých učebniciach Trestného práva jednoznačne zakotveného princípu je princíp, že amnestiu nemožno zrušiť. Amnestiu možno nepripustiť - ale to by bolo treba dať do ústavy a pred chvíľou som sa vyjadrila, že ja osobne s budem súhlasiť tým, že nepripustíme amnestiu -, ale nemožno ju rušiť. Nevie, či vám niečo hovorí otázka, kto sú to Píšťalkári? Píšťalkári to je americká inštitúcia, ktorá sleduje prechmaty a prešľapy vlád a vládných činiteľov. Táto inštitúcia sídli vo Washingtone a má skratku GAP. Táto inštitúcia má riaditeľa právnika a ten právnik sa volá Tom Devine. Je to veľmi uznávaný americký právnik, ktorý v novembri minulého roku navštívil Slovensko. Mala som možnosť sa s ním stretnúť a tento bol úplne ohúrený skutočnosťou, že prezident Slovenskej republiky nemajúc v ústave na to oprávnenie zrušil amnestiu svojho predchodcu. Že si nevymýšľam, citujem, tento jeho postoj bol publikovaný aj v tlači a doslova uviedol: "Amnestia je svätá. Žiadna moc nemá možnosť zrušiť amnestiu." Kto neverí, môžem mu xerox príslušného jeho vyjadrenia v tlači, ktorý urobil, dať k dispozícii. Ďalej, možno ste si nepovšimli: Pred niekoľkými dňami prebehla informácia o stretnutí predsedov najvyšších súdov, myslím si, vo Varšave. A tam sa vraj hovorilo o návrhu na stiahnutie nášho predsedu Najvyššieho súdu bez splnenia podmienok, ktoré sú zakotvené v ústave. A jeden z účastníkov - teda tam boli len predsedovia najvyšších súdov viacerých európskych krajín - sa pýtal: "To Slovensko, aha, to je tá krajina, kde zrušili aj amnestiu?" Nechcem komentovať, ako sa zatvárali. Takže, vážení, robíte výborný chýr Slovenskej republike ako právneho štátu. Ďalej z právneho hľadiska veľmi stručne pripomeniem to, čo už povedal pán poslanec Kandráč, ktorý jednoznačne rozviedol problematiku trestného práva a uviedol, že Trestný poriadok v § 11 jednoznačne uvádza, že uložením amnestie sa vlastne ruší trestnosť. Teda nie že sa nepostihuje, ale úplne sa trestnosť ruší. Vážení, dovoľte, aby som sa na záver vyjadrila k samotnému vystúpeniu pána poslanca Palka, ktorý vlastne uvádzal tento návrh. Povedal, že je neústavný, že amnestiu možno zrušiť. Nie je právnik, zrejme nečítal ani učebnice a komentár k ústave, kde sa jednoznačne hovorí, že amnestiu nemožno zrušiť, ale vyriekol toto: "Aj Ústavný súd mal dva názory na túto otázku." Pán poslanec, nie je to pravda a už sme vám to hovorili, Ústavný súd, dva senáty rokovali. Senát predsedu Drgonca nerozhodoval vo veci, pretože konanie na Ústavnom súde je dvojstupňové, prvý stupeň - každý návrh pozrie Ústavný súd a rozhodne, či ho prijme alebo neprijme. Druhý stupeň rozhoduje vo veci a to je nález. V prvom stupni sa žiadne rozhodnutie nevydáva a prijíma sa len procesné uznesenie, v ktorom sa povie, či Ústavný súd príslušný návrh prijal, alebo neprijal. Senát Drgonca vydal len uznesenie, neprijal návrh, čiže on sa vôbec meritom veci nezaoberal. Drgoncov senát, keďže zrejme návrh bol kvalifikovanejšie spracovaný, mal všetky náležitosti jasne vyargumentované. Šafárikov senát návrh prijal a rozhodol vo veci, čiže pravda je takáto: Existuje len jeden nález Ústavného súdu, ktorý jasne povedal, že premiér nemohol zrušiť amnestiu udelenú od bývalého premiéra vo funkcii prezidenta. Taká je realita, taká je pravda. Čiže, pán poslanec Palko, vy zavádzate úmyselne, pretože to viete. A keď tu toľko hovoríme o morálke, dovoľm si položiť osobnú otázku. Pán poslanec Palko, je to morálne, že vedome zavádzate? Ja si myslím, že to nie je morálne. A vedome dávate informácie so zámerom niekoho poškodiť. Nesplňate § 158, zneužitie funkcie verejného činiteľa? Ja sa to pýtam a možno niektorí začnú aj o tom uvažovať. (Reakcia poslanca z pléna.) No nebudem vám to

vysvetľovať. Usmievate sa, pretože my sme raz boli v relácii spolu na VTV a tam ste citovali zo Šafárikovho odôvodnenia rozhodnutia, kde ste povedali: "Aha, tu je napísané na 19. strane," ešte si to pamätám, nemám sklerózu, "že vlastne amnestia je protiústavná." A ja som vám povedala: Pán poslanec Palko, je to tam napísané, pretože odôvodnenie má tri časti, prvú časť, ktorá uvádza, čo vraví navrhovateľ, druhú časť, čo hovorí odporca, to znamená, pán premiér Dzurinda, a tretiu časť, čo je názor Ústavného súdu. Nehceli ste to pochopiť. Dlhú sme o tom diskutovali, takže ak budete mať záujem, podujmem sa vám vysvetliť rozdiel medzi uznesením Ústavného súdu a nálezom Ústavného súdu. Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, dovoľte, aby som spravila resumé. Predložený legislatívny návrh je nielen v rozpore s ústavou, ale je v rozpore aj s nálezom Ústavného súdu, a teda nemá čo hľadať druhýkrát na rokovaní parlamentu. Je to politická otázka, je to otázka, v ktorej si vlastne riešite len politické záujmy, preto ja osobne nemôžem tento návrh podporiť ani do druhého čítania. Ďakujem vám za pozornosť. (Potlesk.)

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Sedem pánov poslancov sa hlási s faktickými poznámkami. Končím možnosť ďalších prihlášok. Pán poslanec Brňák.

P. Brňák, poslanec: Ďakujem pekne, pán predsedajúci. Pani poslankyňa Tóthová, ale aj mnohí pred ňou použili vo svojich vystúpeniach konštatáciu o norimberskom procese. Chcem povedať, že môžeme diskutovať aj na tému norimberského procesu, ale treba veľmi jasne povedať a veľmi jasne konštatovať a určiť si minimálne štyri základné princípy, ktoré sú veľmi dôležité pri zosúladení povedzme tohto návrhu s princípom použitým v norimberskom procese. Prvý je princíp holokaustu, druhý princíp právnej diskontinuity, potom princíp kolektívnej viny a princíp prípustnosti trestnej retroaktivity v neprospech obžalovaného. Ak skutočne budeme považovať tento prípad za prípad podobný tomu, čo sa dialo v podstate po druhej svetovej vojne, tak v zmysle revolučnej spravodlivosti je prípustné za istých okolností riešiť tieto veci tak, ako pán Palko navrhuje vo svojom návrhu, ale treba povedať, že musí zároveň povedať, že celé obdobie predchádzajúcej vlády pána Mečiara bolo obdobím právnej diskontinuity, že v tomto období nebola demokracia, nebola deľba moci a v podstate neboli občianske práva. Ale potom sa pýtam a zároveň sa čudujem: Načo v prípade revolučnej spravodlivosti volí tento spôsob, keď je možný iný? Práve v zmysle revolučnej spravodlivosti totiž nie je potrebné prijať ani ústavné zákony, ale je možné potom rovno hrdelne trestať, dávať hrdelné tresty, je možné v zmysle stanného práva v podstate do podozrivých ľudí bez nejakých problémov, by som povedal, strieľať a podobne, pretože aj to je výraz revolučnej spravodlivosti. Takže ak skutočne pôjdeme na túto bázu, pýtam sa: Načo je tento ústavný zákon? Ďakujem.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pán poslanec Orosz.

L. Orosz, poslanec: Ďakujem pekne. Pani poslankyňa, v čase, keď pán Vladimír Mečiar rozhodoval o vydaní svojich amnestií, boli ste veľmi blízko neho, boli ste podpredsedníčkou vlády pre legislatívu. Mali ste možnosť a myslím si, že aj povinnosť upozorniť ho na to, že týmto rozhodnutím pošliapava základné pravidlá etiky a spravodlivosti a že zrejme koná v rozpore s ústavným sľubom, a teda aj v rozpore s ústavou. Je zrejmé, že by vás pán Mečiar nebol počúvol, ale od vás ako profesorky práva by sa žiadalo, aby ste sa verejne dištancovali od tohto rozhodnutia. Z tohto pohľadu hodnotím dosť pokrytecky, keď ste vo svojom vystúpení hovorili o vzťahu k spravodlivosti a právu. K vašej poznámke o norimberskom procese si myslím, že máte veľmi chabé informácie o tejto otázke, zďaleka nešlo len o premlčanie, ešte že vás pán poslanec Brňák doplnil. K tej konferencii vo Varšave - predsedov najvyšších súdov tiež si myslím, že máte dosť jednostranné informácie, a mám taký pocit, že z jedného zdroja, ja viem z akého. Čo sa týka vašich ústavnoprávnych výhrad k tomuto ústavnému zákonu, ja som svoje formuloval včera vo svojom vystúpení. Vo vzťahu k väčšine z nich je možné mať jednu poznámku a to tú, že tu nejde o zákon, ale o ústavný zákon. Isteže, výhrady je možné mať, ale nie tie, ktoré ste formulovali vy. Ďakujem pekne.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pán poslanec Švantner.

D. Švantner, poslanec: Ďakujem, pán predsedajúci. Pani poslankyňa Tóthová reagovala ako právnička, ale ja si myslím, že na tento problém sa treba pozrieť aj očami občana. A ja sa chcem pozrieť na tento problém ako neprávnik. Je tu veľa hovorené o veciach, ktorým podstatná časť nášho obyvateľstva určite nerozumie. Nevedia o tom, čo sa chce povedať tým, keď tu spomíname norimberské zákony. Ja by som chcel apelovať na vládnu koalíciu, tak ako som povedal, ako občan a chcel by som sa spýtať, aká asi bude reakcia, keď sa prijme táto alternatíva, ktorú teraz vládna koalícia navrhla, keď sa zmení konštalácia vo vládnej koalícii, keď vo vláde bude HZDS, prípadne ďalšie politické strany, ktoré na tento názor majú iný pohľad ako máte vy. Potom sa znova bude revidovať aj amnestia udelená prezidentom Kováčom? Ja si myslím, že týmto sa otvorí problém, ktorý do budúcnosti nemusí mať nikdy konca, a preto sa treba nad tým zamyslieť a povedať si, či má zmysel tento problém otvoriť takýmto spôsobom. Ďakujem.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pani poslankyňa Kolláriková.

M. Kolláriková, poslankyňa: Ďakujem. Návrh skupiny poslancov na vydanie ústavného zákona Národnej rady Slovenskej republiky o zrušení niektorých amnestií je účelovo pripravený a dokonca je aj s retroaktívnym pôsobením. Je zaujímavé, a to chcem znovu zopakovať, že je zameraný len na zrušenie amnestií udelených bývalým predsedom vlády Vladimírom Mečiarom, ale nedotýka sa amnestií, ktoré udelil bývalý prezident Slovenskej republiky Michal Kováč vo veci Technopol človeku, ktorým bol jeho syn a jeho kolega, na ktorých bol dokonca vydaný medzinárodný zatykač. Toto som musela opäť zopakovať. Je neobvyklé, aby sa vyrobil na objednávku dokonca ústavný zákon, ktorý vlastne ruší rozhodnutie o amnestii s retroaktívnou pôsobnosťou. Určite sa zaskvieme medzi ostatnými štátmi ako čierna výnimka. Nebudeme mať byť na čo hrdí. Právo na udelenie amnestií je zakotvené v ústavách všetkých demokratických štátov a toto právo prezidentovi alebo v zastúpení predsedovi vlády je umožnené i v Ústave Slovenskej republiky. V Ústave Slovenskej republiky je zakotvené v článku 102 právo prezidenta udeliť amnestiu, zmierniť tresty uložené trestnými súdmi a nariadiť, aby sa trestné konanie nezačínalo, alebo aby sa v ňom nepokračovalo. Pýtam sa: Bolo tu niečo trestné? Nie. Bývalý predseda vlády Mečiar konal teda len a len v súlade s ústavou. (Zaznel zvuk časomier.)

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pán poslanec Hofbauer.

R. Hofbauer, poslanec: Sedím desiaty rok v parlamente a myslím si, že také nekvalifikované a také nevzdelané poslanecké grémium som za toto obdobie tuná nezažil. Dovoľte, páni poslanci, aby som vás trošička vyškolil, pretože to, čo tu ctená koalícia uvádza, to sú bohapusté nezmysly, ktoré dokumentujú vašu nevzdelanosť a vašu nesčítanosť. V nacistickom Nemecku sa nepostupovalo dokonca ani podľa norimberských zákonov, ale podľa ľudových súdov, ktoré postupovali podľa direktív nacistickej strany. Za Česko-slovenskej republiky si retribučné súdy ustanovili svoj vlastný právny systém s antidatovaním zákonov 7 rokov dozadu. Pán Vyšinskij bol medzi dvomi svetovými vojnami generálny prokurátor generalissima Stalina a jeho právo bolo právom boľševického proletariátu. Pán Urválek bol generálny prokurátor komunistickej vlády po roku 1948 a jeho interpretáciou práva bolo právo pracujúceho ľudu. Dámy a páni, keď tu rozprávate o morálke, tak vám pripomeniem niektoré veľmi podivuhodné "morálne" kroky, ktoré obhajujete. Obhajujete morálne tvrdenia prezidenta Michala Kováča staršieho, že jeho syn nie je stíhaný, že na jeho syna nie je vydaný zatykač. Následne mu bola udelená amnestia vlastným otcom. Následne v Rakúsku bol prepustený z basy na kauciu 1 mil. šilingov, z nemeckej basy bol prepustený na kauciu 150 tis. DEM. No a bodku za týmto morálnym prípadom dáva chladnokrvné zavraždenie Róberta Remiáša, ktorý vám do tohto scenára jednoducho nezapadol. Bol zavraždený, zlikvidovaný, keď krátko predtým posledným, ktorý s ním rozprával, bol KDH redaktor Peter Tóth zo SME. Nerozprávajte o morálke a skôr než prehovoríte, tak si aspoň preštudujte, o čom hovoríte. (Zaznel zvuk časomier.)

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pán poslanec Langoš.

J. Langoš, poslanec: Keď pani profesorka Tóthová hovorila o princípoch, na ktorých stojí európske právo, počúvalo sa to dobre, ale povedala a spomenula aj realitu a pravdu, dokonca jeden z jej súdruhov z HZDS hovoril o objektívnej realite a obvinil Vladimíra Palka zo subjektívnych pocitov. Ja poviem o svojich subjektívnych pocitoch, ktoré však má niekoľko miliónov ľudí na Slovensku. Keď prezident Michal Kováč amnestoval svojho syna, nebolo to dobré a nesúhlasil som s tým, ale viem pochopiť otca, keď chráni svojho syna. Ale Vladimír Mečiar ako predseda vlády je dodnes podozrivý, že sa podieľal na organizovaní štátneho terorizmu, a Vladimír Mečiar amnestoval samého seba. O tom je to.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pán poslanec Kandráč.

P. Kandráč, poslanec: Ďakujem veľmi pekne. Vážený pán podpredseda, dámy, páni, mrzí ma, že odchádzame od právneho riešenia problému. Je to skutočne vážny právny problém, aj keď nevylučujem, že sa dotýka morálky, že sa dotýka spravodlivosti, ba dotýka sa aj tzv. pravidiel občianskeho spolužitia. Ide o to, aby sme raz navždy pochopili princíp amnestie, pochopili, čo to znamená. To je výsostné právo prezidenta, ktoré má len on, nikto iný, a my ho ideme rušiť. Aké máme na to oprávnenie? Pýtam sa: Na základe čoho zasahujeme do jeho právomoci? Prezident republiky nesie predsa za to, že amnestiu udeľuje, i morálnu zodpovednosť, a teda nezamieňajme niečo, čo vôbec nie je predmetom riešenia. Dá sa iste rozprávať o jeho morálke, o práve, o spravodlivosti, ale nie práve v tejto situácii, pretože takto problém nevyriešime. Je tu jedno riešenie, vážení predkladatelia, zrušme amnestiu ako inštitút ústavného práva i trestného práva - samozrejme, je to veľmi ľahké -, ale nie na daný skutok, ale len do budúcnosti. Veď treba pochopiť, že skutok zostáva, len trestnosť toho skutku zaniká. Ďakujem.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Vyhlasujem rozpravu o tomto bode programu za skončenú. (Hlasy z pléna.) Pani poslankyňa, ak chcete odpovedať, tak sa prihláste na svetelnej tabuli, prosím vás pekne. Pani poslankyňa Tóthová.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem. Budem reagovať na tie názory, ktoré sa dotkli mojej funkcie ako predsedníčky vlády Slovenskej republiky. Pokiaľ bol korunný svedok v danej kauze amnestovaný, vzniká podozrenie, že kauza nebude dobre vyšetrená, že sa spolitizuje. To boli dôvody, prečo som nepostupovala, alebo nevystúpila proti uloženej amnestii. To je po prvé. Po druhé, v zmysle ústavy prezident a zastupujúci prezident má právo uložiť amnestiu a nikto nemá právo ho v tom obmedziť. To je ďalšia neodškriepiteľná skutočnosť. Teda Vladimír Mečiar postupoval v zmysle ústavy aj na základe dôvodu, ktorým bola Kováčova amnestia korunného svedka pána Fegyveresa. Ďalej chcem konštatovať, že to, čo sa dnes robí, nemá podklad v ústave, pretože niet článku v ústave, ktorý by dával možnosť parlamentu jeho prostriedkami rušiť rozhodnutie prezidenta. Parlament môže zmeniť ústavu, môže neudeliť v ústave právo prezidentovi udeľovať amnestie, ale nemá právo rušiť jeho individuálne rozhodnutia. To nikde v ústave také oprávnenie nemáte. Takže takto postupovať je postup v rozpore s právnym štátom, pretože tam nemožno nadradiť politický názor o spravodlivosti. (Zaznel zvuk časomier.)

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Vyhlasujem rozpravu o tomto bode programu za skončenú. Pýtam sa pána navrhovateľa, či sa chce vyjadriť k rozprave. Áno. Nech sa páči.

V. Palko, poslanec: Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, dovoľte mi reagovať na niektoré názory, ktoré zazneli v rozprave. Opakovane viac ako desaťkrát tu odznelo porovnanie amnestie udelennej Vladimírom Mečiarom a amnestie, ktorú udelil prezident Michal Kováč svojmu synovi. Chcem povedať, že sa tu porovnáva neporovnateľné, a to z nasledujúceho dôvodu. Michal Kováč mladší bol trestne stíhaný na Slovensku, bolo to za vlády Vladimíra Mečiara. To trestné stíhanie sa začalo už v roku 1994 a trvalo v podstate až do roku 1998. V období, keď už končil prezident Michal Kováč svoje funkčné obdobie, vtedy mu dal amnestiu, to znamená, že tu štyri roky prebiehalo trestné stíhanie Michala Kováča mladšieho za kauzu Technopol a toto trestné stíhanie jednoducho nič neodhalilo. A okrem toho Michal Kováč mladší bol trestne stíhaný orgánmi Nemeckej spolkovej republiky a tam bol naňho vydaný

medzinárodný zatykač. Michal Kováč mladší vycestoval do Nemecka a tam sa očistil, tam to trestné stíhanie bolo zastavené. To znamená, keby aj zrovna bola zrušená amnestia, ktorú udelil prezident Michal Kováč svojmu synovi, aký by bol praktický dôsledok? Praktický dôsledok by nebol žiadny. V Nemecku trestne stíhaný nie je a na Slovensku trestné stíhanie bežalo 4 roky a nič sa nepreukázalo. Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, ja mám pre vás jednoduchý návrh a ešte takto chcem dodať: Zatiaľ čo budú zrušené amnestie Vladimíra Mečiara, tak sa stane to, že na základe vyšetrovacieho 7 000-stranového spisu, ktorý obsahuje tieto veci podrobne popísané, bude môcť byť prokurátorom vznesená obžaloba a bude môcť byť súd. To je ten rozdiel medzi amnestiou Vladimíra Mečiara a amnestiou prezidenta Michala Kováča. Ale aby sme tieto diskusie ukončili, vážení kolegovia z Hnutia za demokratické Slovensko, pokojne podajte návrh ústavného zákona, ktorým sa ruší amnestia prezidenta Michala Kováča udelená svojmu synovi a ja to môžem podporiť a to môže byť koniec diskusie k tejto veci. Rád by som reagoval na vystúpenie pána poslanca Orosza. Pán poslanec Orosz hovoril o viacerých princípoch - princípe právnej istoty, princípe dôvery v právo, princípe retroaktivity. Mohol by som polemizovať s týmto, čo povedal pán poslanec Orosz, ale vidím v jeho diskusnom príspevku možnosť istého ďalšieho zblížovania názorov, ktoré, samozrejme, bude možné len v prípade, ak tento zákon postúpi do druhého čítania, preto sa chcem zatiaľ zdržať tejto polemiky a pokračovať v diskusii po hlasovaní o tomto zákone. Pán poslanec Kandráč, pán poslanec Gašparovič spochybňovali najmä, či to je v súlade s právom, že takýto ústavný zákon môže byť prijatý. A hovoria, že takýto zákon prijatý byť nemôže. Pán poslanec Kandráč položil otázku: "Aké máme na to oprávnenie, aby sme oberali prezidenta alebo zastupujúceho prezidenta o jeho právo?" Tá odpoveď je jednoduchá. Sme nielen zákonodarná moc, čo sme tu v parlamente, sme aj ústavodarná moc. A ústavodarná moc je aj nad zákonodarnou aj výkonnou, aj súdnou mocou. Sme ústavodarná moc. Jednoducho ústavný zákon má silu ústavy. To znamená, že ak sa tuná 90 poslancov zhodne na tom, že tie amnestie sú zrušené, tak prosté sú zrušené. A nie je to tak, ako hovorí pani poslankyňa Tóthová, že Ústavný súd by to zrušil. Pred ústavným zákonom sa Ústavný súd skláňa, a nie ho ruší. Dovoľte, aby som uviedol príklad, paralelu. Veď aj v ústave je napísané jasne, že volebné obdobie poslancov Národnej rady trvá štyri roky, ale ústavným zákonom to možno skrátiť. Ešte by som chcel reagovať na to, čo povedal pán poslanec Orosz, ktorý nespochybňoval z právnej stránky možnosť prijatia takéhoto zákona, ale položil si otázku, s ktorou súhlasím. A hovorím, že je si to potrebné klásť. On sa pýtal, či je situácia taká závažná, že treba prikročiť k takej silnej zbraňi, ako je ústavný zákon, či to treba urobiť. A bola postavená otázka, čo ak tu bude nová vláda, nejaká nová ústavná väčšina, čo potom, ak táto posilnená alebo inšpirovaná nami urobí nejaké iné kroky, ktoré by mohli byť osudové, prijme ústavný zákon o niečom inom, napríklad o zákaze KDH - to uviedol pán Orosz ako príklad. Myslím si, že je to závažné, a pri týchto otázkach musím povedať, že trošku ma to prekvapuje, že my si nekladíme otázku, či túto silnú zbraň, ktorú chceme použiť, či si ju kladieme v prospech dobra alebo v prospech zla. Mne sú cudzie, mne sú naprosto cudzie relativistické filozofie. Ja sa hlásim k učeniu svätého Tomáša Akvinského, zakladateľa tomizmu. A tomizmus má dve základné kategórie, v ktorých vy neuvažujete, vážení páni poslanci z Hnutia za demokratické Slovensko, to je bonum a malum - dobro a zlo -, a nie relatívne, ale absolútne. A každý človek, ktorý má elementárny cit pre právo, spravodlivosť a tieto dve kategórie, ktoré vám sú cudzie, a chápem, že to potom nemôžete pochopiť, každý takýto človek s tým musí súhlasiť. A rád by som sa tu ešte raz odvolal na pána poslanca Kresáka, ktorý povedal, že koniec koncov to právo tu je pre spravodlivosť. Krátko k tvrdeniu pána poslanca Brňáka, ktorý povedal, že z nášho postupu, z toho, že predkladáme ústavný zákon, vyplýva, že Mečiarove amnestie stále platia, a teda že orgány činné v trestnom konaní, ktoré pokračovali vo vyšetrovaní kauzy zavraždenia, porušujú zákony. Tu chcem poznamenať, že to nie je tak jednoznačné. Opakujem, sú tu dve rozhodnutia Ústavného súdu. V lete roku 1999 tzv. Drgoncov senát jasne potvrdil, že aj Národná rada, keď rozhodla o zbavení

imunity Ivana Lexu, aj vyšetrovatelia pri vyšetrovaní, aj prokuratúra postupovali v kauze zavlčenia v súlade so zákonmi, a nie protizákonne. Pán poslanec Húška, vy ste povedali, že touto našou činnosťou, týmto predkladaním ústavného zákona sledujeme len to, aby sme prenasledovali zakladateľov slovenskej štátnosti. No dúfam, že ste nemysleli Ivana Lexu, lebo to by vrhalo trochu tieň na slovenskú štátnosť. Ubezpečujem vás, že to tak nie je. Pán poslanec, predsa aj vy dobre viete, aké je zmýšľanie poslancov Kresťanskodemokratického hnutia v otázke slovenskej štátnosti, aká je tu kontinuita za celých desať rokov. Vy si to predsa uvedomujete tiež, že v čase, keď bola zakladaná slovenská štátnosť, tak sme si uvedomovali, že je tu hrozba toho, že táto štátnosť bude sklamaním pre všetkých tých, ktorí nedávali dôraz iba na to, či tá štátnosť bude, ale aj akej bude kvality, pán poslanec Húška. Tieto obavy ľudí, ktorí si tieto otázky kladli, sa naplnili. To znamená, vážený pán poslanec Húška, a to je v súlade s tým, čo povedal pán poslanec Halmeš, že kauza zavlčenia, to bol ťažký úder slovenskej štátnosti a my tu teraz robíme demokratickú korekciu slovenskej štátnosti, ktorú ste vy zaviedli do slepej uličky, pán poslanec. Vážený pán poslanec Hudec, mňa zaujalo vaše tvrdenie, že koľko ľudí, toľko morálok a že vlastne jediným zjednocovateľom, a to vlastne dočasným, je právo. A to treba rešpektovať, že vlastne právo je istým oficiálne potvrdeným prímerom miliónov morálok, miliónov ľudí. Vážený pán poslanec Hudec, to je skutočne presná definícia relativistickej filozofie, filozofie, na ktorej boli založené systémy, ktoré priniesli veľmi veľké škody ľudstvu v tomto storočí: Vy proste tvrdíte, že jednoducho neexistuje nič, čo je absolútne, nemenné, žiadny taký princíp pevný nemenný, ktorý je nad všetkým. Toto pán poslanec Hudec popiera. Pani poslankyňa Tóthová, vy ste tvrdili, že v lete 1999 na VTV som citoval z verdiktu Šafárikovho senátu, pričom tento verdikt bol z decembra 1999. Tu je istá vaša popletenosť, pani profesorka, a, bohužiaľ, táto popletenosť charakterizovala celé vaše vystúpenie. A ešte jedna vec mi prekáža, pani poslankyňa Tóthová. Viete, ja som strašne citlivý na to, keď ste hovorili o inštitúcii - Píšťalkároch - v Spojených štátoch amerických. Viete, príde sem nejaký človek z Washingtonu, nerozumie pomerom, nerozumie pozadiu celej veci a vy ho už beriete ako bernú mincu. Netreba sa poklonkovať všetkým Američanom, ktorí nám chodia dávať rozumy, pani poslankyňa. Buďme trochu hrdí Slováci. (Ruch a potlesk v sále.) Čo sa týka argumentu neobvyklosti, tam by som chcel poznamenať - to hovorila naposledy pani poslankyňa Kolláriková -, že tento ústavný zákon je neobvyklý. Áno, on je neobvyklý, ale veď s tým sme sa nikdy netajili, to neznamená, že nie je dobrý. Pani poslankyňa, keby ste mi tak vedeli poradiť, akým obvyklým spôsobom by sme mali riešiť to, že štátny orgán unesie syna hlavy štátu, vzápätí predseda strany, ktorý je predsedom vlády a ktorý je straníckym nadriadeným šéfa tohto štátneho orgánu, spravodajskej služby, sa zasadí za to, aby bolo zmarené referendum o priamej voľbe prezidenta, čím ostane prezidentský stolec neobsadený a on sa potom môže zmocniť prezidentských právomocí a takto udeliť amnestiu. Keby ste mi chceli povedať a poradiť, pani poslankyňa, akým obvyklým spôsobom môžeme riešiť takúto situáciu. Ešte k pánu poslancovi Hofbauerovi. Vážený pán poslanec, akákoľvek ostrá diskusia aj v parlamente má svoje hranice. Viete, naozaj neberte do úst meno Róberta Remiáša, lebo to sú príliš vážne veci a fakty nasvedčujú čomusi inému. Viete, vedenie Policajného zboru za vlády Vladimíra Mečiara, mám na mysli konkrétne viceprezidenta Maňáka, urobilo všetko pre to, aby sa verejnosť dozvedela, že tam šlo o vraždu. Po niekoľkých mesiacoch aj tak vyšlo na svetlo božie, že to vražda bola, že tam bola výbušnina. Odborník Kriminalisticko-expertízneho ústavu ministerstva vnútra, ktorý to preukázal, musel odísť z Kriminalisticko-expertízneho ústavu. Ale keď už ste spomenuli Róberta Remiáša, chcel by som upozorniť, a prosím pánov poslancov, aby aj toto brali do úvahy pri hlasovaní, pri posunutí tohto zákona do druhého čítania, že jednoducho mená ľudí, ktorí sú podozriví a ktorí sú už dnes trestne stíhaní za vraždu Róberta Remiáša, tie sú známe. Oni niektorí sa skrývajú. Raz sa možno budú musieť zodpovedať pred orgánmi činnými v trestnom konaní aj za túto vraždu, keď budú dolapení. A potom, ak nebude prijatý náš ústavný zákon, možno im bude stačiť, keď sa odvolajú na to, že prepáčte, ale veď táto kauza súvisí so

zavlečením a tým pádom sa na nás vzťahuje amnestia. A ani oni potom nebudú môcť byť trestne stíhaní za vraždu človeka, ktorý zhorel zaživa.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, slovenská štátnosť trvá necelých 8 rokov. Je to strašne málo. Čo je to oproti históriám štátov, ktoré sú tu stáročia? Ale toto sú roky, keď sa tvorí charakter tejto štátnosti. A ja by som bol veľmi rád, keby sa Národná rada Slovenskej republiky pričínala o to, že tento štát bude demokratickým, európskym štátom, a preto vás prosím, aby ste podporili tento návrh ústavného zákona. Ďakujem. (Potlesk.)

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Pán spoločný spravodajca sa chce vyjadriť k rozprave. Nech sa páči.

I. Šimko, poslanec: Vážený pán podpredseda, vážené dámy, vážení páni, v rozprave vystúpilo šesť poslancov a jedna poslankyňa ako riadne prihlásení rečníci v rozprave, vo faktických poznámkach vystúpilo 23 poslancov. Nazdávam sa, že to bola dobrá rozprava. Bola to rozprava o niektorých základných otázkach, na ktorých je postavený náš právny poriadok. Myslím si, že bolo dobré, že sa hovorilo o právnej rovine, o morálnej rovine, o politickej rovine, a myslím si, že je dobré, že sme si povedali aj možno niektoré názory, v ktorých sa práve pri týchto základných otázkach líšime. Napriek tomu si myslím, že istá jednota tu predsa len je, a to by som rád na to upozornil. Absolútne súhlasím s tým, čo povedala pani poslankyňa Tóthová, pani profesorka Tóthová, že postavenie spravodlivosti nad právo je nemysliteľné v demokratickej spoločnosti. To bol princíp nielen Vyšinského, ale aj iných totalitných štátov, ktoré nevychádzali z toho, čo je napísané v zákone pri trestnom postihovaní občanov, ale prakticky všetky totalitné štáty sa hlásili k abstraktnému princípu, podľa ktorého potom súdili občanov. S týmto absolútne súhlasím a súhlasím aj s tým, že spravodlivosť má byť premietnutá do práva. A tu sa dostávame aj vôbec k tomu vzťahu morálnej roviny s právnou rovinou. A v tom zmysle si myslím, že celkovo väčšinou aspoň podľa tých vystúpení bez ohľadu na to, či pochádzame z opozície alebo z koalície, sa hlásime k tomu, že to právo by malo mať mravný základ. Myslím si, že len málo ľudí tu vyjadrovalo taký ten právny pozitivizmus, že na čom sa tu uznesieme, to je zákon a to je hneď aj spravodlivé. Ten mravný základ by tu mal byť. A nepochybne jednou zo základných mravných a filozoficko-mravných hodnôt, na ktorých je postavený náš právny poriadok, i v súvislosti s tým, o čom hovoríme, je spravodlivosť. A tá spravodlivosť je ďalej v našom práve upravená tak, že tí ľudia, u ktorých vznikne podozrenie, že sa dopustili skutku, ktorý príslušný zákon charakterizuje ako trestný, by mali byť vyhľadani, usvedčení podľa prísnych pravidiel a mali by byť potrestaní. Takto chápe naše právo a aj právo mnohých iných demokratických krajín tento princíp spravodlivosti. Takto ho vlastne vykonáva, realizuje v tej právnej rovine. Ale máme tu aj iný princíp, ktorý je v tejto našej otázke tak trochu v napätí s týmto princípom spravodlivosti, a to je práve v tej ústavnej a právnej rovine princíp alebo inštitút amnestie. Pán poslanec Kandráč povedal, čo vlastne znamená slovo amnestia v gréčtine, že je to zabudnutie, odpustenie, možno keby sme chceli hľadať tú filozofickomravnú kategóriu, tak by sme mohli povedať milosrdenstvo. A princíp milosrdenstva a princíp spravodlivosti sú v istom napätí. Ja by som to necharakterizoval celkom tak ako pani poslankyňa Tóthová, že amnestia je nespravodlivosťou. Je to v istom napätí, je to možno vyšší stupeň spravodlivosti niektorých filozofií a niektorí teológovia to takto označujú. A myslím si, že potiaľto môžeme byť vcelku zajedno, že je dobre, že náš právny poriadok obsahuje aj zakotvenie tohto princípu možno vyššej spravodlivosti, alebo milosrdenstva, alebo odpustenia, ale taktiež náš právny poriadok zakotvuje pomerne veľmi prísne mechanizmy na to, ako je možné tento princíp dosahovať v živote spoločnosti, lebo by ju bolo možné asi ťažko organizovať, keby to bol absolútny princíp, a preto sa viaže na osobu prezidenta, ktorý by mal byť nad vecou a ktorý podľa veľmi prísnych procesných a ďalších pravidiel môže o realizácii tohto princípu rozhodnúť. Potiaľto, myslím si, asi nemáme s touto vecou problém. Problém nastáva však možno niekedy v konkrétnej realizácii, a to práve možno v tej základnej otázke, či ten, kto udeľuje tú vyššiu spravodlivosť, to odpustenie, či je naozaj nad vecou. A tu sa stretávame s tým

problémom, že, áno, existuje tu vážne podozrenie, že ten, kto to udeľoval, nebol nad vecou, že bol zúčastnený istým spôsobom, možno straníckym, možno chcel kryť. A tu sa dostávame k tomu základnému, k tej základnej pohnútke, prečo vznikol tento ústavný zákon. Ústavný zákon môže, samozrejme, iným spôsobom realizovať to ústavné premietnutie týchto základných princípov spravodlivosti alebo aj tej vyššej spravodlivosti do nášho právneho poriadku. A taktiež ste podľa môjho názoru veľmi korektne povedali, že toto nie je vôbec naše nejaké slovenské špecifikum, že by sa to tu objavilo prvýkrát na svete. Máme v živej pamäti mnohí, že prezident Gerald Ford udelil amnestiu prezidentovi Nixonovi v súvislosti s aférou Watergate a Kongres Spojených štátov taktiež prišiel s návrhom ústavného zákona, ktorý by bol dodatkom k ústave, ktorý sa pokúšal túto amnestiu zrušiť. Jednoducho vychádzal z presne rovnakých základov. Druhá vec je, že Kongres rozhodol tak, ako rozhodol. Veď napokon aj Národná rada rozhodne podľa hlasovania poslancov. Chcem tým povedať iba toľko, že tento problém naozaj vychádza z tej mravnej roviny, ktorá je základom práva. Teraz nehovorím o morálke konkrétne nás ľudí, čo tu sme, teraz hovorím o vzťahu tej mravnej roviny a práva. Ja som vo svojom úvodnom vystúpení navrhol, aby sme hlasovali o tomto návrhu po uskutočnení rozpravy v prvom čítaní podľa § 73 ods. 3 písm. c) zákona o rokovacom poriadku, to znamená, aby sa Národná rada uzniesla na tom, že návrh bude prerokovaný aj v druhom čítaní. Taktiež som navrhol, aby sa o tomto návrhu hlasovalo ako o prvom, ale pán poslanec Kandráč predniesol návrh podľa toho istého ustanovenia, ale písm. b), to znamená, aby sa o návrhu nepokračovalo v druhom čítaní. A keďže ma medzitým upozornili, že ústavnoprávny výbor prijal v roku 1998 výklad toho ustanovenia, že najskôr sa musí hlasovať o návrhoch, ktoré vzišli z rozpravy, tak, pán predsedajúci, navrhujem, aby sme teraz hlasovali o návrhu pána poslanca Kandráča, ktorý navrhuje, aby sa podľa § 73 ods. 3 písm. b) zákona o rokovacom poriadku nepokračovalo v druhom čítaní o tomto návrhu ústavného zákona.

C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlači 772 na 41. schôdzi NR SR dňa 19. októbra 2000

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán spoločný spravodajca. Panie poslankyne, páni poslanci, pristúpime k hlasovaniu o jednotlivých návrhoch, ktoré je potrebné prijať, aby sme mohli návrh zákona prerokovať v druhom čítaní, preto prosím pána spoločného spravodajcu, aby ich uviedol, tak ako boli podané, najskôr o návrhu pána poslanca Kandráča, ktorý neodporúča prerokovať tento návrh zákona v druhom čítaní.

I. Šimko, poslanec: Navrhujem, aby sa nepokračovalo v druhom čítaní, teda podľa písmena b).

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Panie poslankyne, páni poslanci, počuli ste návrh, prezentujme sa a hlasujme o návrhu. (Hlasovanie.)

Prezentovalo sa 118 poslancov.

Za návrh hlasovalo 40 poslancov.

Proti návrhu hlasovalo 57 poslancov.

Hlasovania sa zdržalo 21 poslancov.

Konštatujem, že návrh neprešiel.

I. Šimko, poslanec: Pán predsedajúci, prosím teraz, aby ste dali hlasovať o mojom návrhu, to znamená, aby podľa § 73 ods. 1 písm. c) sa Národná rada uzniesla na tom, že návrh prerokuje v druhom čítaní.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Prezentujme sa a hlasujme, páni poslanci, o návrhu prerokovať predložený návrh zákona v druhom čítaní.

(Hlasovanie.)

Prezentovalo sa 118 poslancov.

Za návrh hlasovalo 75 poslancov.

Proti návrhu hlasovalo 39 poslancov.

Hlasovania sa zdržali 3 poslanci.

Nehlasoval 1 poslanec.

Návrh sme schválili.

Teraz by som prosil o návrh na pridelenie výborom - prerokovať návrh zákona v druhom čítaní a určiť gestorský výbor.

I. Šimko, poslanec: V súlade s rozhodnutím predsedu Národnej rady navrhujem, aby sa návrh ústavného zákona prideliť všetkým výborom Národnej rady Slovenskej republiky okrem mandátového a imunitného výboru, výboru pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov, výboru pre európsku integráciu, osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva a osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti Slovenskej informačnej služby. Zároveň navrhujem, aby tieto výbory prerokovali návrh ústavného zákona v lehote do 22. novembra tohto roku a aby gestorský výbor, za ktorý navrhujem, aby bol ustanovený ústavnoprávny výbor, prerokoval tento návrh v lehote do 24. novembra tohto roku.

P. Hrušovský, podpredseda NR SR: Páni poslanci, počuli ste návrh. Presentujeme sa a hlasujeme. Hlasujeme o pridelení návrhu zákona výborom, určení gestorského výboru, ako aj lehoty na prerokovanie tohto návrhu zákona v druhom čítaní.

(Hlasovanie.)

Prezentovalo sa 83 poslancov.

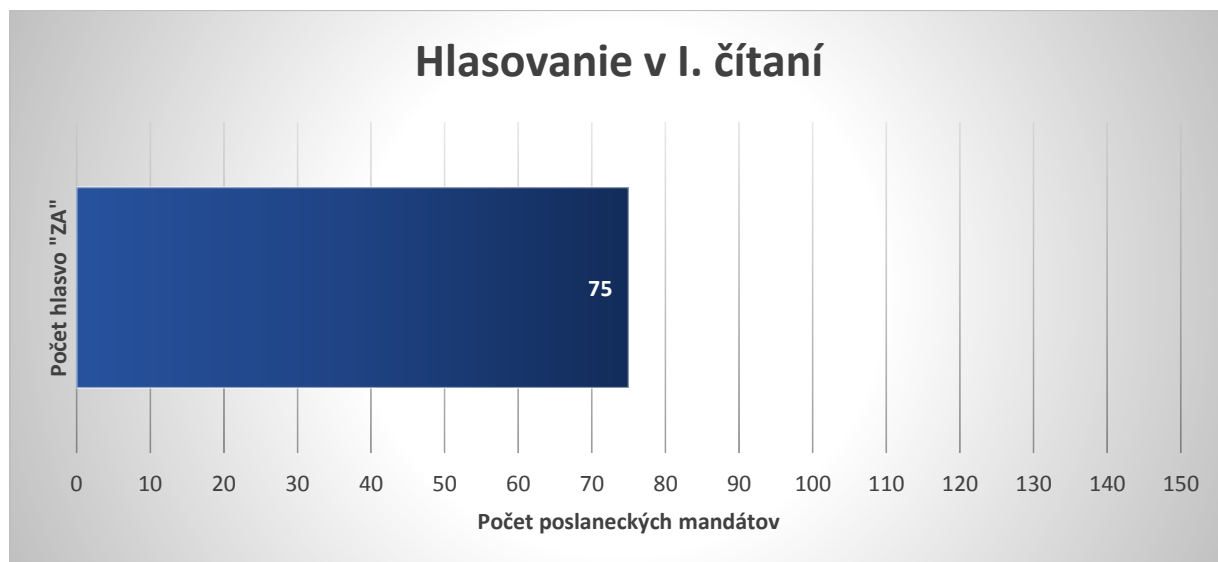
Za návrh hlasovalo 75 poslancov.

Proti návrhu hlasovali 3 poslanci.

Hlasovania sa zdržal 1 poslanec.

Nehlasovali 4 poslanci.

Návrh sme schválili. Ďakujem pánovi navrhovateľovi a spoločnému spravodajcovi za spoluprácu pri prerokúvaní tohto návrhu zákona.



(Hlasovanie č. 44 z 19. októbra 2000 o tom, aby bol návrh prerokovaný v druhom čítaní¹⁴)

¹⁴ <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=4844>

D. II. Čítanie

D.1 Hlasovanie v II. čítaní o tlači 772 na 43. schôdzi NR SR dňa 19. decembra 2000

B. Bugár, podpredseda NR SR:

Teraz pristúpime k hlasovaniu o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 722) v druhom čítaní. Spoločným spravodajcom výborov je člen ústavnoprávneho výboru pán poslanec Ivan Šimko. Nech sa páči, uvádzajte jednotlivé hlasovania.

I. Šimko, poslanec: Pán podpredseda, budeme hlasovať najskôr o procedurálnom návrhu pána poslanca Kandráča, ktorý navrhol, aby sa o návrhu ústavného zákona ďalej nerokovalo.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Nech sa páči, hlasujme o tomto návrhu pána poslanca Kandráča. Pán poslanec navrhuje, aby sme ďalej nerokovali o tomto návrhu.

(Hlasovanie.)

Prezentovalo sa 133 poslancov.

Za návrh hlasovalo 50 poslancov.

Proti návrhu hlasovalo 60 poslancov.

Hlasovania sa zdržalo 23 poslancov.

Konštatujem, že tento návrh pána poslanca Kandráča nebol prijatý. Nech sa páči, môžeme pokračovať.

I. Šimko, poslanec: V rozprave k návrhu vystúpilo 6 poslancov, z toho dvaja poslanci uplatnili svoje právo navrhnúť pozmeňujúci návrh. Prvý z pozmeňujúcich návrhov treba chápať ako komplexný pozmeňujúci návrh, podal ho pán poslanec a predseda ústavnoprávneho výboru Orosz. Druhý návrh podal pán poslanec Palko. Prosím, pán podpredseda, dajte hlasovať o návrhu pána predsedu ústavnoprávneho výboru pána Orosza s tým, že upozorňujem, že na prijatie aj pozmeňujúceho návrhu k ústavnému zákonu je potrebná ústavná väčšina.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Nech sa páči, hlasujme o návrhu pána poslanca Orosza.

(Hlasovanie.)

Prezentovalo sa 135 poslancov.

Za návrh hlasovalo 73 poslancov.

Proti návrhu hlasovalo 45 poslancov.

Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov.

Nehlasovali 3 poslanci.

Konštatujem, že tento návrh nebol prijatý.

I. Šimko, poslanec: Druhým návrhom, ktorý vzišiel z rozpravy, je návrh pána poslanca a predsedu výboru Vladimíra Palka. Je to návrh na posunutie účinnosti, resp. na zmenu ustanovenia o účinnosti.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Nech sa páči, prezentujme sa a hlasujme.

(Hlasovanie.)

Prezentovalo sa 131 poslancov.

Za návrh hlasovalo 75 poslancov.

Proti návrhu hlasovalo 43 poslancov.

Hlasovania sa zdržalo 11 poslancov.

Nehlasovali 2 poslanci.

Konštatujem, že ani tento návrh nebol prijatý. Nech sa páči.

I. Šimko, poslanec: Ďakujem, pán podpredseda. Nemám splnomocnenie alebo návrh výboru na to, aby sme postupovali do tretieho čítania, z toho dôvodu musíme o tomto návrhu v treťom čítaní rokovať až na budúce. Ďakujem pekne.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Budeme pokračovať, vážení páni poslanci, a to hlasovaním o návrhu uznesenia k návrhu rozpočtu. Procedurálne návrhy, nech sa páči, pán poslanec Brňák.

P. Brňák, poslanec: Pán predsedajúci, dovoľte, aby som protestoval proti tomu stanovisku, ktoré teraz podal pán poslanec Šimko. Nie je to pravda. Súčasťou štandardného uznesenia ústavnoprávneho výboru vo všetkých prípadoch, kde sme spravodajcami, je takáto podmienka. Ak nie je v spoločnej správe, to ešte neznamená, že nebola v uznesení ústavnoprávneho výboru, pretože je to štandardná súčasť našich uznesení tam, kde vystupujú naši poslanci ústavnoprávneho výboru ako spoloční spravodajcovia. To platí univerzálne vo všetkých prípadoch. Ďakujem.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Gašparovič.

I. Gašparovič, poslanec: Pán podpredseda, ako člen ústavnoprávneho výboru chcem potvrdiť to, čo povedal pán poslanec Brňák, pretože tiež som bol účastný na týchto rozhodnutiach, a musí to potvrdiť aj pán predseda nášho výboru, že pri rozhodovaní je súčasťou návrhu ústavnoprávneho výboru nie písomne, ale jednoznačne verbálne aj táto podmienka. Ak si myslíte, že nie, pán predseda, tak zoberte všetky naše rozhodnutia výborov, kde v uznesení máte explicitne takto písomne napísané. A hlasovali sme vždy z druhého do tretieho čítania. Takže žiadam to ako procedurálny návrh - zistiť túto poznámku.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Fico.

R. Fico, poslanec: Pán predsedajúci, v druhom čítaní neboli schválené žiadne pozmeňujúce ani doplňujúce návrhy. Myslím si, že podľa § 84 ods. 1 nám nič nebráni, aby sme okamžite pristúpili k hlasovaniu.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Orosz.

L. Orosz, poslanec: Ďakujem pekne. Odporúčam urobiť 5-minútovú prestávku a overiť. (Ruch v sále.)

B. Bugár, podpredseda NR SR: Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, prosím pokoj, zatiaľ vediem toto rokovanie ja. Budeme hlasovať. Pán spoločný spravodajca, nech sa páči, uvádzajte hlasovanie, budeme hlasovať o tomto návrhu.

I. Šimko, poslanec: Pán predseda, jediné, o čom môžeme hlasovať, je o návrhu, neviem, koho, ale o návrhu na to, aby prešiel návrh do tretieho čítania, pretože nie sme zatiaľ v treťom čítaní. Hlasovali sme len o pozmeňujúcich návrhoch v druhom čítaní. Tento návrh ústavnoprávny výbor nedal. (Hlasy z pléna.) Môžete si prečítať spoločnú správu a ja som ho taktiež nedal.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Fico.

R. Fico, poslanec: Pán predsedajúci, ja naozaj neviem, v čom je teraz problém. Opakujem ešte raz...

B. Bugár, podpredseda NR SR: Nech sa páči, hovorte. Prosím vás, nefunguje mikrofón pánovi poslancovi. Skúste ešte raz. Poslanec R. Fico: Pán predsedajúci, neviem, v čom je teraz zásadný problém, pretože po prvé ak v druhom čítaní nie sú schválené žiadne pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, nemusíme hlasovať o postupe do tretieho čítania a automaticky sa pristúpi k hlasovaniu o návrhu zákona ako o celku. Je to podľa § 84 ods. 1. Čo teraz môžeme urobiť je, že pán predsedajúci otvorí tretie čítanie bez hlasovania. Spýta sa, či niekto má alebo nemá nejaké návrhy v treťom čítaní, a hneď potom sa musí pristúpiť k hlasovaniu o zákone ako o celku. Iný postup jednoducho neprichádza do úvahy. Paragraf 84 ods. 1, nerobme z rokovacieho poriadku trhací kalendár.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec, mali ste ma nechať dohovoriť. Pán spoločný spravodajca, nech sa páči. V poriadku, takže keď nemáte iný návrh, tak otváram rozpravu v treťom čítaní. Pýtam sa, či sa hlási niekto do tretieho čítania k tomuto bodu. Nie je to tak. Končím rozpravu v treťom čítaní. Pán spoločný spravodajca, uvádzajte záverečné hlasovanie.

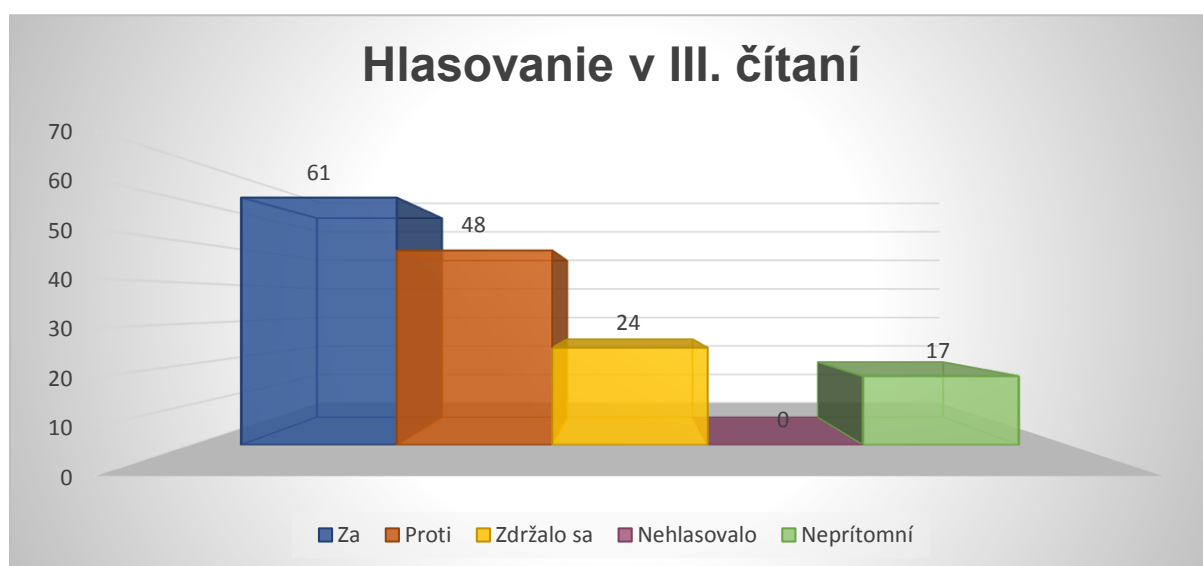
I. Šimko, poslanec: Pán predseda, hlasovať možno iba o návrhu ústavného zákona ako o celku. Takže ak sme sa naozaj dostali do tretieho čítania, tak v takom prípade o ňom hlasujeme.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Nech sa páči, budeme hlasovať o návrhu ako o celku. Prezентujeme sa a hlasujeme.

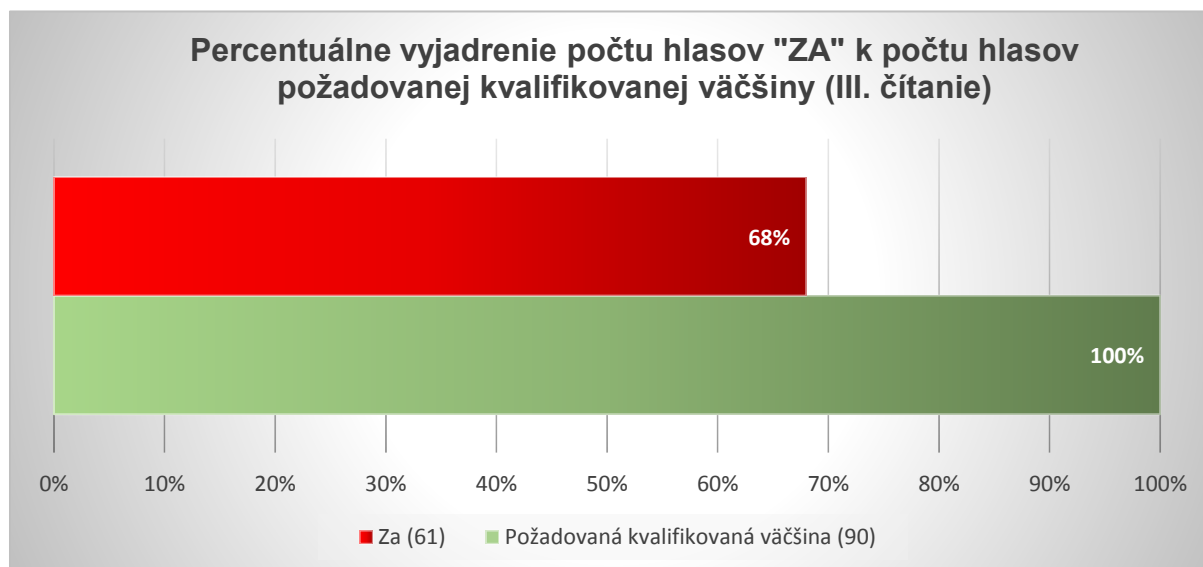
(Hlasovanie.)
Prezentovalo sa 133 poslancov.
Za návrh hlasovalo 61 poslancov.
Proti návrhu hlasovalo 48 poslancov.
Hlasovania sa zdržalo 24 poslancov.
Konštatujem, že tento návrh nebol prijatý. (Potlesk.)

D.2 Uznesenie NR SR č. 1224 z 19. decembra 2000¹⁵

Národná rada Slovenskej republiky po prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 772) **v druhom a tretom čítaní neschvaľuje** návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii



(Hlasovanie č. 434 z 19. decembra 2000 o návrhu zákona ako o celku¹⁶)



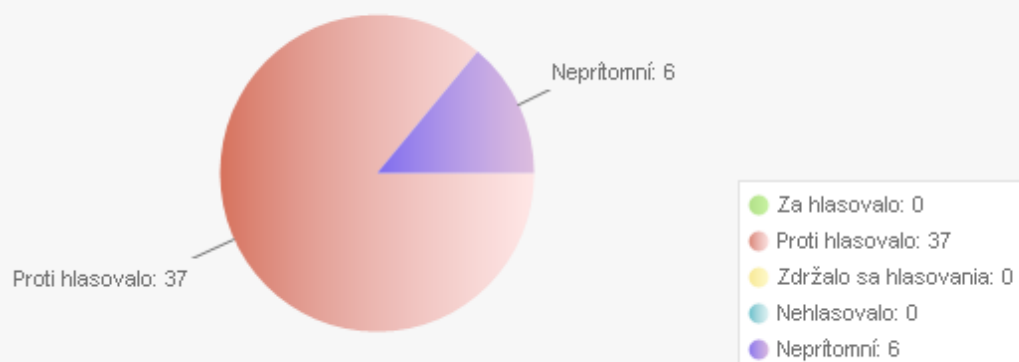
(Hlasovanie č. 434 z 19. decembra 2000 o návrhu zákona ako o celku¹⁷)

¹⁵ <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=287>

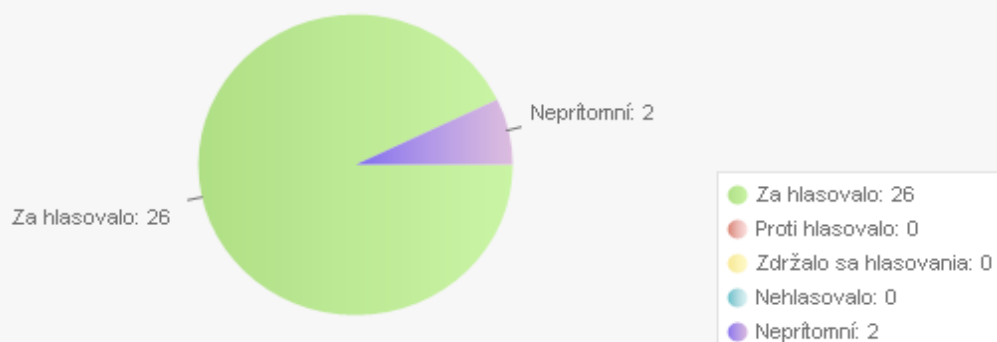
¹⁶ <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=5512>

¹⁷ [Tamtiež](#)

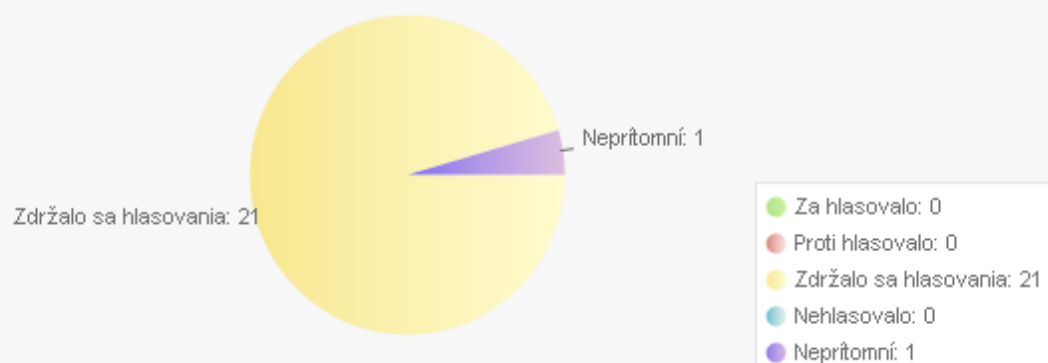
Klub HZDS



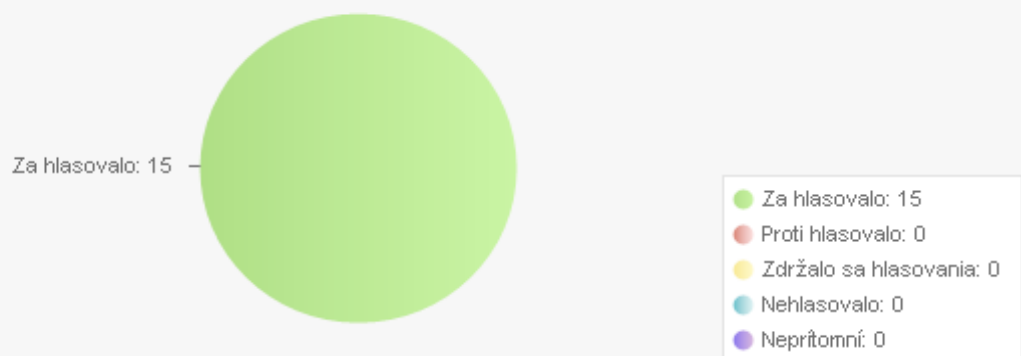
Klub SDK



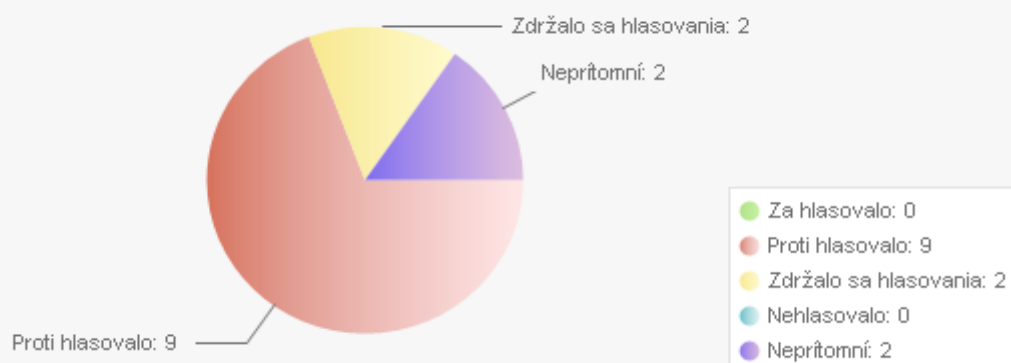
Klub SDL'



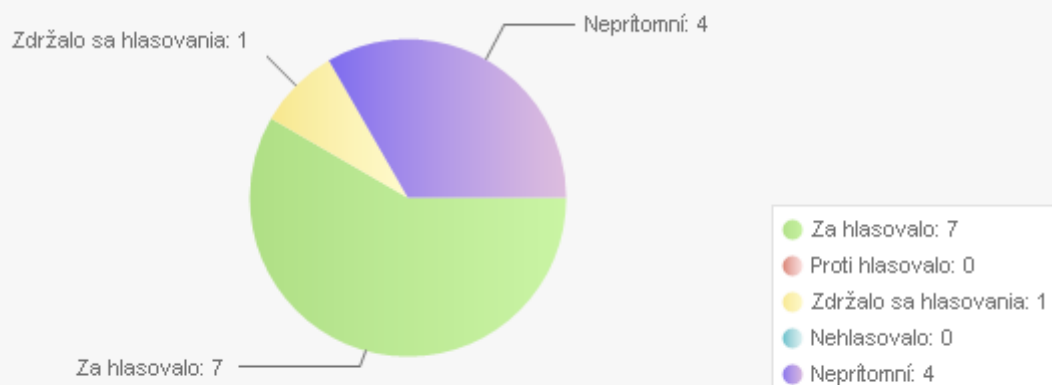
Klub SMK



Klub SNS



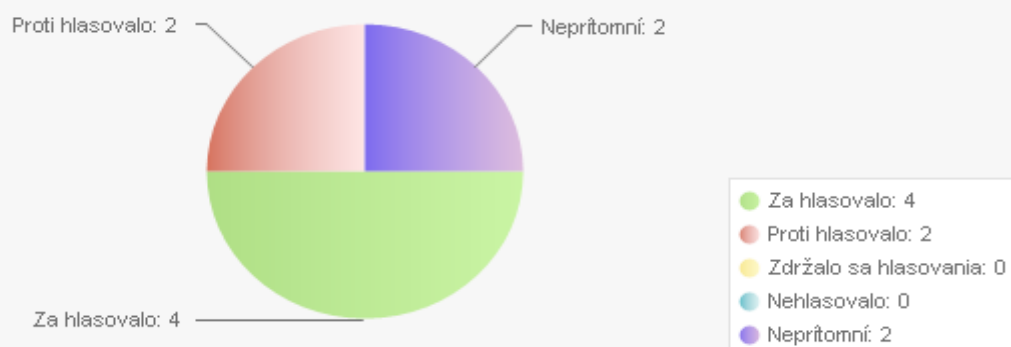
Klub SOP



Klub KDH



Klub Nezávislý



PARLAMENTNÁ TLAČ 1427

A. Dátum doručenia návrhu:¹⁸ 14. 3. 2002

B. Navrhovatel: J. Brocka, P. Hrušovský, F. Mikloško, P. Muránsky, V. Palko, M. Pčolinská, A. Rakús, M. Sabolová, A. Záborská

C. I. Čítanie

C.1 Rozprava v I. čítaní k tlači 1427 na 60. schôdzi NR SR dňa 30. mája 2002

M. Andel, podpredseda NR SR:

Teraz budeme pokračovať, pretože ešte máme čas do hlasovania, prvým čítaním o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Návrh zákona ste dostali ako tlač 1427. Návrh na pridelenie návrhu zákona na prerokovanie výborom Národnej rady máte v rozhodnutí predsedu Národnej rady pod č. 1587. Teraz dávam slovo pánovi poslancovi Palkovi a prosím ho, aby uvedený návrh predniesol. Zároveň žiadam, aby sa poslanci dostavili do rokovacej miestnosti, pretože po tomto uvedení návrhu zákona budeme hlasovať. Takisto by som prosil pána poslanca Orosza, ktorý je spravodajca k tomuto zákonu a je mimo rokovacej miestnosti, aby sa dostavil na rokovanie pléna. Ďakujem.

V. Palko, poslanec: Vážený pán predseda, vážené panie poslankyne, páni poslanci, prichádzam v mene poslaneckého klubu KDH opäť pred vás s takým evergreenom, návrhom ústavného zákona na zrušenie amnestií, ktoré udelil Vladimír Mečiar. V podstate ide o veci, ktoré každý z nás dobre pozná. Každý pozná, ovláda základné fakty. Každý z nás vie, že v roku 1995, áno, je tomu už 7 rokov, v lete došlo k únosu slovenského občana do zahraničia. Každý z nás, čo sme tu, si pamätá, že už pred 3 rokmi vyšetrovatelia Policajného zboru vzniesli obvinenie voči 10 príslušníkom Slovenskej informačnej služby za tento trestný čin. Každý z nás vie, že už pred 2 rokmi prokurátor podal obžalobu na súde za tento trestný čin. Každý vie z nás, čo sme tu, že jeden z tých desiatich je náš tu neprítomný kolega Ivan Lexa, bývalý riaditeľ Slovenskej informačnej služby. Každý z nás vie, že pred rokom Okresný súd Bratislava III zastavil trestné stíhanie, a to z dôvodu amnestie, ktorú udelil, a to tiež každý z nás vie, pán Vladimír Mečiar v roku 1998 ako zastupujúci prezident. Každý z nás vie, že to, že tento parlament, ktorý sa zaoberal amnestiami už teraz po tretíkrát, to, že nezrušil tieto amnestie ústavným zákonom, ktorý predkladáme, má za následok, že aj niektoré iné trestné činy nie sú posudzované súdom, ale súd zastavuje vzhľadom na amnestie, trestné stíhanie. Naposledy sa tak stalo včera pri trestnom čine odcudzenia služobného mercedesu príslušníkmi Slovenskej informačnej služby, a to z toho dôvodu, že amnestia sa vzťahuje aj na to, lebo amnestia hovorí o trestnom čine zavlečenia a trestných činoch s týmto trestným činom súvisiacich. Panie poslankyne, páni

¹⁸ Príloha č. 3.

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=2&CPT=1427>

poslanci, tieto fakty každý z nás dobre pozná a už netreba o nich nejako sa viacej rozširovať. Čo ma trápi, je to, že sú zrejme aj iné veci, pri tých sa však tvárime, ako keby sme o nich nevedeli, ako keby sme im nerozumeli, a pritom sú tiež nad slnko jasné. A teda tvárime sa, ako keby sme nevedeli, že tým, že nedošlo k vyšetreniu týchto závažných trestných činov v minulosti, že táto skutočnosť súvisí so súčasnými problémami slovenskej politiky, že táto skutočnosť nevyšetrenia súvisí s vývojom Slovenska po budúcich parlamentných voľbách. Tvárime sa, ako keby sme si neuvedomovali, že nevyšetrenie trestných činov priamo súvisí s tou skutočnosťou, že sa tu vytvára tlak na vytváranie vládnych koalícií z parlamentných strán, ktoré často majú protichodné programy napr. v oblasti ekonomiky. A potom takéto vlády nevedia tieto svoje programy plniť. Tvárime sa, ako keby sme nevedeli, že nevyšetrenie trestných činov z minulosti súvisí s tým, že teraz po rokoch stále sme nútení počúvať niekedy dosť ponižujúce odporúčania zo zahraničia o tom, kto má, kto nemá byť vo vláde po budúcich parlamentných voľbách a ako to bude súvisieť s našim pozvaním alebo nepozvaním do NATO. Pritom táto súvislosť je samozrejماً. Táto súvislosť je evidentná. Panie poslankyne, páni poslanci, ak tieto amnestie nebudú zrušené, tak tieto problémy budú pretrvávajúť a budú naďalej brzdiť v slovenskej politike. Naďalej sa tu budú vytvárať širokospektrálne vlády všetkých proti jednému, vlády, ktoré budú proti niečomu a budú mať problém dohodnúť sa na niečom pozitívnom. Takýto stav, keď bude pretrvávajúť, tak bude aj mariť akúkoľvek nádej na zmenu v slovenskej politike. KDH nevidí žiadnu inú cestu, iba tieto problémy vyriešiť a vrátiť sa k podstate, to znamená zrušiť Mečiarove amnestie. Teraz si dovoľím pár slov voči kolegom z Hnutia za demokratické Slovensko. Pozrite sa, panie poslankyne, páni poslanci, vy môžete chodiť do Washingtonu, môžete chodiť presviedčať nás na State Departement, že ste sa zmenili, a bude to márne, pokiaľ nebudete ochotní zrušiť Mečiarove amnestie. Nikto vám neuverí, že ste sa zmenili. Ak tieto amnestie zrušíte, ak nám pritom pomôžete, tak potom ušetríte peniaze za letenky. Nemusíte nikam cestovať a všetci budú vedieť, že k nejakej zmene došlo. V podstate chápte aj tento opakovaný návrh KDH ako podanie istej ruky, poskytnutie šance, poskytnutie príležitosti pre vás, aby ste ukázali Slovensku a svetu, že ste sa naozaj zmenili. Panie poslankyne, páni poslanci, ja myslím, že každému je všetko jasné, netreba už ďalšie argumenty uvádzať. Ak túto ponuku využijete, tak môže to byť istým začiatkom novej politickej scény na Slovensku, začiatkom stavu, keď sa tu budú vytvárať vlády na základe príbuznosti programov, na základe toho, že hlasujú rovnakým spôsobom pri predkladaní návrhov v parlamente, pri riešení problémov v parlamente. Ak túto šancu nevyužijete, tak budú pokračovať súčasné problémy slovenskej politiky. Panie poslankyne, páni poslanci, Národná rada o všetkom rozhodne. Ďakujem za pozornosť.

M. Andel, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán predseda, za uvedenie návrhu zákona. Nech sa páči, zaujmite miesto určené pre navrhovateľov, pán predseda. Teraz dávam slovo predsedovi povereného ústavnoprávneho výboru poslancovi Ladislavovi Oroszovi. Pán kolega, nech sa páči, máte slovo.

L. Orosz, poslanec: Ďakujem za slovo, pán podpredseda. Vážené dámy, vážení páni, dovoľte mi, aby som v súlade s § 73 ods. 1 zákona o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky vystúpil v rámci prvého čítania o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii, ktorý máme pod tlačou 1427. Môžem konštatovať, že tento návrh ústavného zákona spĺňa z formálnoprávnej stránky všetky náležitosti, ktoré sú uvedené v § 67 a v § 68 zákona Národnej

radu o rokovacom poriadku Národnej rady, ako aj náležitosti, ktoré sú uvedené v legislatívnych pravidlách. Ide o návrh ústavného zákona, ktorý je po tretí raz v tomto volebnom období v legislatívnom procese. V oboch predchádzajúcich prípadoch som vystúpil v rozprave a uviedol svoj postoj k tomuto návrhu ústavného zákona, chcem zdôrazniť, nie politický, ale odborný, postoj právnika. Navrhovatelia nesporne navrhujú neštandardné riešenie, pričom ide o riešenie, ktoré ak nie je v kolízii, tak je minimálne v napätí, pokiaľ ide o určité princípy demokratického a právneho štátu. Navyše už len samotná skutočnosť, že bol predložený tento ústavný zákon, vytvára barličku na rozhodovaciu činnosť súdov, pretože spochybňuje právny výklad, právny názor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorá vychádza z toho, že platí len prvá amnestia Vladimíra Mečiara, resp. vlády Slovenskej republiky a tá v tom znení, v akom bola prijatá, nevyklučuje trestné stíhanie trestného skutku zavraždenia občana do cudziny. Nechcem ďalej rozvádzať vecnú stránku. Opakujem, ja som o tom hovoril obsiahnejšie pri prvom a druhom prípade. Napriek môjmu osobnému postoj, budem navrhovať, ak nepadne iný návrh, štandardné uznesenie v rámci prvého čítania, to znamená v zmysle § 73 ods. 3 písm. c) zákona o rokovacom poriadku v tom smere, že sa odporúči prerokovať tento návrh v rámci druhého čítania v zmysle § 74 ods. 1 zákona o rokovacom poriadku. V súlade aj s rozhodnutím predsedu Národnej rady č. 1587 zo 14. marca 2002 odporúčam, aby sa tento návrh pridelený na prerokovanie všetkým výborom Národnej rady okrem mandátového a imunitného výboru, výboru pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov, výboru pre európsku integráciu a osobitných kontrolných výborov na kontrolu činnosti SIS a kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva. V súlade s návrhom predsedu Národnej rady ďalej chcem navrhnúť, aby úlohu gestorského výboru plnil Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky. Odporúčam ďalej, aby výbory, ktorým bude pridelený tento návrh, prerokovali ho v lehote do 30 dní a ústavnoprávny ako gestorský výbor ho prerokoval v lehote do 32 dní od jeho prerokovania v prvom čítaní na schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky. Vážený pán podpredseda, skončil som, môžete otvoriť rozpravu.

J. Migaš, predseda NR SR: Medzitým som predseda. Tak, pán predseda výboru, ďakujem za prednesenie stanoviska výboru. Teraz sa pýtam, kto sa do rozpravy hlási ústne, pretože nikto sa neprihlásil do rozpravy písomne. Pán poslanec Cuper ako prvý, pán poslanec Mikloško ako posledný. Uzatváram možnosť sa prihlásiť do rozpravy ústne. Nech sa páči, pán poslanec, Ján Cuper.

J. Cuper, poslanec: Milé dámy, vážení páni, vážený pán predseda, dovoľte, aby som povedal pár slov k predlohe poslaneckého návrhu KDH na zrušenie amnestií, ktoré udelila predchádzajúca vláda. Keďže ide o návrh KDH, tak si neodpustím jedno podobienstvo, aby sme zachovali dekorum. Pán poslanec Palko, musím vám povedať, že vaše vystúpenie mi strašne pripomenulo jednu redaktorku Markízy nazývanú tiež Bibiána Gunišová, ktorá rozohnená ako 15-ročná tinedžerka sa ma prišla dnes spýtať, prečo sme pokrikovali na pána Dzurindu. Nezaujímal ju, že nám neodpovedal na vážne otázky, ktoré sme mu položili. Pána Dzurindu som sa pýtal, ktoré mediálne agentúry, s prepáčením za výraz, rozflákali vládne peniaze určené na propagáciu vstupu do NATO. Nevie, o čom je tá propagácia, keď väčšina občanov aj tak vstup do NATO Slovenskej republiky podporuje. Takže peniaze boli naozaj minuté alebo minuli sa svojho cieľa. Ale to pani Gunišová nezaujíma. Samozrejme, ju zaujímajú predovšetkým poslanci opozície. A to bude vtíkať cez televíznu stanicu Markíza občanom Slovenskej republiky zase do hlavy, že my sme tí, kto spôsobuje to, že pán Dzurinda neplní

programové vyhlásenie vlády. Takže, pán Palko, aj vy skúšate šťastie s niečím, čo jednoducho nie je priechodné, pretože v každej učebnici trestného práva je napísané, že každá amnestia, či už v podobe abolície, agraciácie alebo milosti jednoducho je právo štátu upustiť od potrestania. Toto právo vykonáva, samozrejme, nejaký štátny orgán. Toto právo je absolútne okamžité vykonateľné a nikdy nikým nezrušiteľné. Takže ak vám hovoria z Washingtonu, že my máme zrušiť amnestie nejaké, tak, samozrejme, sú proti 5 000-ročným dejinám. Nech to nahovárajú možno africkým vládcom alebo asi vás pokladajú za nejakého predstaviteľa bábkovej vlády, ktorá v nejakom štáte vládne. Inak by ste to ani vy nemohli brať vážne. A ak by ste boli právnikom, tak rozhodne by ste sa pod to nepodpísali. To je po prvé. Po druhé. Pán Palko, ja by som možnože zahlasoval aj za váš návrh ústavného zákona, dúfam, že to nepočúva jedna redaktorka Slovenskej televízie Ľuba Lesná, ktorá zostrihala moje vystúpenie v televízii tak, že malo vyznieť, akože ja súhlasím s tým. Nie, nesúhlasím s tým, ale možnože by som zahlasoval za to, pán Palko, keby ste doplnili váš návrh aj o zrušenie amnestií, ktoré udelil pán predchádzajúci prezident Michal Kováč. O čo tu totižto ide, pán Palko. Ide o jednu špinavú politickú hru, ktorú ste začali vy tým, že ste vy vyrábali kauzy, možno ste sa na nich podieľali aj vy, pán Pittner, a ďalší, možnože pán Mitro, možnože niektorí iní členovia spravodajskej služby, ktorá mala tieňový charakter. Vyrábali ste ich na diskreditáciu vtedajšej vlády, tajných služieb, politických protivníkov. Samozrejme, tieto kauzy vy potrebujete spasiť zo sveta. A nepriamo vaše vystúpenie naznačuje, ktorým ste sa nám vyhrážali s Washingtonom, že vari nechcete povedať, že sa na nich podieľal aj niekto iný alebo nejaké iné spravodajské služby. To by od vás nebolo príliš rozumné, lebo tým prezrádzate príliš veľa. Samozrejme, tieto kauzy zo sveta nespasia vaše amnestie. Ide to, pán Palko, až tak ďaleko, že dokonca sa vyhrážate sudkyňiam, nie preto, že by išlo o to, že museli vrátiť tieto kauzy z titulu toho, že platia Mečiarove amnestie, ale z titulu nedostatku dôkazov, pán Palko. A to je veľmi vážna vec. Nikoho bez dôkazov nijaký sudca v tomto štáte neodsúdi. Ale vaši predstavitelia vašich politických štruktúr sa chodia vyhrážať sudcom, sem do tohto parlamentu ich rodičia chodia plakať, aby sme im pomohli. Je to tragédia, ak toto chcete vydávať za demokraciu a právny štát. Áno, stalo sa to pred týždňom, pán Palko. Sudkyňa nemôže alebo sudca nemôže odsúdiť niekoho na základe nepriamych dôkazov, na základe dôkazov, ktoré ste získali nezákonným spôsobom, keď ste jedného z bývalých príslušníkov Slovenskej informačnej služby zavreli do vyšetrovacej väzby do Leopoldova a bez prítomnosti advokáta ste z neho vytĺkali nejaké dôkazy. Povedzte mi, pán Palko, v ktorom štáte demokratickom a právnom na základe takýchto dôkazov sudca odsúdi niekoho do väzenia. Asi v nijakom, aj keby sa mu vyhrážali z Mesiaca, nie z Washingtonu. To nemá nič spoločného s civilizovaným prístupom. Ja, pán Palko, na vašom mieste by som urobil jedno, jednoducho by som nedráždil občanov tohto štátu. Vy dobre viete, že kauza triptych bola objasnená, vyriešená a že na nej Slovenská informačná služba nemala nijakú zásluhu, že ľudia, ktorí v nej účinkovali, boli agentmi či už domácich alebo cudzích rozviedok, že Slovenská informačná služby si plnila len svoju psiú zákonnú povinnosť, aby zabránila vývozu takéhoto vzácneho diela do cudziny. Vy viete dobre, že som navrhoval už pred rokom, aby sa táto kauza civilizovaným spôsobom spasila zo sveta, aby ste dali biskupskému úradu 10 mil. a aby triptych bol prevezený na Bratislavský hrad do kaplnky, aby ho mohli obdivovať ľudia ako jeden zo skvostov kultúry na Slovensku. Nechcete, aby sme sa ospravedlňovali niekomu z cirkevných hodnostárov za túto kauzu. Nemáme s ňou absolútne nič spoločného. Obdobne by som mohol hovoriť aj o únose Michala Kováča ml. do cudziny.

Pán Palko, pýtam sa vás, prečo nežiadate aj zrušenie Kováčových amnestií, pretože na tie sa viaže návrat svedka Fegyveresa. Civilná komisia, ktorú tu zriadil kedysi pán Pittner, čoby vtedy poslanec opozície, odpovedala v médiách, že nemôže jednoducho doviesť Fegyveresa ako korunného svedka, pretože údajne by ho dal odpraviť, nedajbože, pán Mečiar alebo vtedajšia vláda zo sveta. Štyri roky ste pri moci, kde je Fegyveres ako korunný svedok, ktorý mal dosvedčiť všetky obvinenia, ktoré ste vzniesli na bývalého riaditeľa Slovenskej informačnej služby. A zapamätajte si, pán Palko, že ste zodpovedný prvýkrát v dejinách tohto demokratického štátu, že jeden politik opozície musí sedieť už takmer tri roky v exode, ja neviem, či doma alebo v zahraničí. Samozrejme, zneužívali ste pritom a zneužívate či už médiá súkromné alebo, žiaľbohu, ako to dosvedčuje prípad redaktorky Ľuby Lesnej, aj médiá, ktoré sú platené občanmi tohto štátu. Takže na vašom mieste, pán Palko, by som jednoducho zbalil tento nepodarený ústavný zákon alebo jeho návrh a zmizol s ním do dejín, nedráždil by som občanov, nedráždil by som opozíciu, pretože nič, absolútne nič ním nedosiahnete. Jednoducho to, čo ste upiekli, nech sa stratí. U nás to prebolelo, vy ste dostali vládu do rúk, to, čo ste chceli, občanov Slovenskej republiky to už ani nezaujíma. A ja vás ubezpečujem, že z toho nevtlčiete ani nijaký politický kapitál, pravý opak je pravdou. Takže zabudnime na váš ústavný zákon. Radím vám tak, ako najlepšie viem. Ďakujem za pozornosť.

J. Migaš, predseda NR SR: S faktickými poznámkami na vystúpenie pána poslanca Cupera sa hlásia pán poslanec Brňák ako prvý, pani poslankyňa Podhradská, pán poslanec Tatár, pani poslankyňa Tóthová ako posledná. Uzatváram možnosť sa prihlásiť s faktickou poznámkou. Nech sa páči.

P. Brňák, poslanec: Ďakujem pekne, pán predseda. Ja by som chcel reagovať na vystúpenie môjho kolegu pána Cupera a tiež by som chcel zdupľovať tú otázku, ktorú položil aj on vo svojom vystúpení, pretože mám taký dojem, že hovoriť odborne k tejto téme už nemá význam, už sme hovorili dvakrát na pôde tohto parlamentu a už sa veľa popísalo na túto tému aj v médiách a v novinách a mám dojem, že z hľadiska práva je tá vec pomerne jasná. Ale predsa len by ma zaujímalo, pán poslanec Palko, keď vám ide o ten vyšší stupeň spravodlivosti, prečo ste nerozšírili tento návrh ústavného zákona aj na amnestiu alebo individuálnu milosť, ktorú poskytol exprezident Kováč svojmu synovi. To je prvá otázka, veľmi vážna, ktorá do istej miery by mala vysvetliť vaše počínanie ako univerzum, a nie ako nejaká pinzetovú selektívnu metódu. A druhá otázka je: Prečo v rozsahu asi jedného roka sa mladý pán Kováč, terajší konzul v Indii, neobrátil na príslušné súdne orgány, ktoré mohli začať konať v tejto veci? Mám na mysli účelovú novelizáciu zákona o organizácii Ústavného súdu, ktorá toto umožnila mladému Kováčovi, aby preklenul rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky a aby sa domáhal iného rozhodnutia buď Ústavného súdu alebo Medzinárodného súdu pre ľudské práva v tom smere, ak sa domnieval, že vtedajšie rozhodovanie vtedajšieho senátu Ústavného súdu bolo nejaké politické alebo účelové. Asi rok trvala v účinnosti uvedená úprava zákona o organizácii Ústavného súdu, mladý pán Kováč mlčal, neobrátil sa na súd a vy chcete takto principiálne a radikálne riešiť vec, ktorú mohol veľmi elegantne on zmiesť zo stola, že by uplatnil svoj nárok na príslušných súdnych orgánoch.

J. Migaš, predseda NR SR: Nech sa páči, pani poslankyňa Podhradská.

M. Podhradská, poslankyňa: Ďakujem za slovo, pán predseda. Ja by som chcela pánovi poslancovi Cuperovi povedať k jeho vystúpeniu, že pochybujem o tom, že pán Palko na to, aby tu dnes vystúpil, tak ako vystúpil, dostal nejaké pokyny z Washingtonu, lebo si myslím, že

Spojené štáty asi sotva by presadzovali také princípy riešenia, ako ich predstavuje tento návrh KDH. Chcem pripomenúť napr. názor renomovaného amerického právnicka Toma Devina, ktorý stojí na čele úradu, ktorý kontroluje činnosť americkej vlády, Kongresu USA a dodržiavanie zákonov zo strany týchto inštitúcií. A keď sa dozvedel o tejto aktivite KDH ešte v tom čase, keď predkladalo takýto návrh prvý raz do slovenského parlamentu, tak vlastne charakterizoval tento návrh, že takéto niečo, čo chce dosiahnuť KDH týmto návrhom zákona, by sa mohlo stať iba v totalitnom režime. Nuž, pán Palko, ak chcete, aby si napr. niektorí americkí právnici mysleli, že tu na Slovensku vládne totalitný režim, trvajte na tom, aby sa tento návrh zákona v tomto parlamente schválil, určite vylepšíte tým meno Slovenska. A keď ste tu hovorili o tom, ako sa tvárime, ako keby sme niečo nevedeli, tak my sa rovnako tvárime. A tvárite sa najmä vy tak, ako keby ste nevedeli, že Michala Kováča ml., tento človek, bol dôvodne podozrivý zo spáchania trestného činu a že bol naňho vydaný medzinárodný zatykač. Ale bohorovnosť, s ktorou vystupujete napr. aj pri predkladaní tohto návrhu zákona, svedčí o tom, že by ste sa možno nerozpakovali, keby vyhovovalo vašej strane predložiť návrh aj na zmenu Desatoro Božích prikázaní.

J. Migaš, predseda NR SR: Pán poslanec Tatár, nech sa páči.

P. Tatár, poslanec: Ďakujem za slovo. Pán poslanec Cuper, žiadnym vašim ani podobným rozprávaním nemorálne činy, ktoré spáchala vláda Vladimíra Mečiara vrátane týchto amnestií, sa nedajú ani teraz, ani v budúcnosti ospravedlniť ani zastrieť. Tento návrh, ktorý predkladá pán poslanec Palko, sa snaží právnym spôsobom očistiť tento štát od oných nemorálnych činov. A ja si myslím, že je našou naozaj povinnosťou sa pokúsiť o očistu. A v tomto prípade hovorím aj za ten návrh, ktorý predkladá KDH, hovorím aj sám za seba a hovorím zrejme za všetkých, ktorí naozaj by sa radi zbavili takejto minulosti, aby sa už nikdy takáto minulosť neopakovala. A, opakujem, všetky právne, morálne, iné a podobné vaše pseudoargumenty to dodatočne nemôžu ospravedlniť. A či nám vyjde tento pokus alebo nevyjde, tak pokiaľ sa nezbavíme takého správania, kde jednoducho ste prejavili, zdá sa, celoživotnú otrlosť k tomu, čo sa patrí a sluší, tak jednoducho v takejto krajine sa bude veľmi ťažko potom žiť. Ďakujem pekne.

J. Migaš, predseda NR SR: Pani poslankyňa Tóthová.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem. Vážený pán predseda, vážení kolegovia, kolegyne, chcem vyjadriť obdiv pánovi poslancovi, keďže už viackrát sme o tom rokovali v parlamente, uvádzali sme argumenty právne, že tento legislatívny návrh je nezmyselný, že je proste nezmyslom ústavným zákonom riešiť takúto situáciu, nech sa týka kohokoľvek. A pán poslanec Palko tu prichádza opätovne. Pán poslanec, pripomeniem to, čo už tu povedal pán poslanec Brňák. Vy ste účelovo zdeformovali zákon o Ústavnom súde, len aby ste vytvorili priestor pre Kováča ml., aby mohol začať kauzu oživovať. Mal možnosť sa očistiť. Bola možnosť zrušiť ustanovenie, uznesenie Ústavného súdu. Konkrétne ja som vypracúvala ten návrh na Ústavný súd, že vami navrhnuté ustanovenie zákona je v rozpore s ústavou, a vy ste rýchlo vypracovali návrh, ktorým ste to ustanovenie zrušili. Je nehorázne, že pred voľbami takýmto zákonom opätovne zamestnávate parlament. Ja som sa prihlásila do rozpravy a budem opakovať to, čo som už povedala, a budem dokumentovať to, čo povedala pani poslankyňa Podhradská, pretože pán riaditeľ Devine sa so mnou stretol a mne osobne uviedol, že v prípade, ak by došlo k zrušeniu amnestie, nejde o právny štát.

J. Migaš, predseda NR SR: Pán poslanec Cuper chce reagovať na faktické poznámky.

J. Cuper, poslanec: Na tie vystúpenia našich poslancov nebudem reagovať. Chcem zareagovať na pána Tatára, aj to mi už nestojí za to, ale budiž. Pán poslanec Tatár, už len pár teplých slov, lebo tak ste sa očisťovali morálne, až ste sa prečistili na smetisko dejín. Nakoniec ste ostali na ťarchu všetkým. Všetkým ste sa ponúkali ako politické prostitútky. Nikto vás nechce. Už nechce vás ani maďarská koalícia. A nechce vás preto, pán Tatár, lebo nič iné v živote ste nerobili, iba protislovenskú, protinárodnú politiku. Nespoliehajte sa na to, že večne budete mať pána veľvyslanca Bútoru v Spojených štátoch. Ja pevne verím, že politika slovenských politických strán musí raz byť na platforme takej, že všetky budú zajedno v zahraničnej politike a že prestanú zneužívať centrály v zahraničí na to, aby odrovnávali svojich politických protivníkov. Pán Tatár, ja vám môžem zodpovedne povedať, že vy ste nijakú inú politiku celý život v tomto parlamente nerobili. Vy o morálke radšej nekážte, lebo jednoducho, ak vás človek počúva aj na Rádiu Nitra, opakujete donekonečna frázy o morálke a o etike, ale reálnej politickej praxe ste sa nikdy nedržali. Vždy ste podrážali nohy svojim politickým protivníkom a, žiaľbohu, pán Tatár, aj občanom tohto štátu. Pokiaľ ide o amnestie – jednoducho, pán Tatár, vy to nikdy nepochopíte, lebo ste z práva nič neprečítali –, sa zrušiť nedajú. Taká je, chvalabohu, prax, pretože ide morálne právo najvyššej hodnoty, pán Tatár, morálne právo upustiť od potrestania. Práve preto sa nemôže zrušiť. Ďakujem.

J. Migaš, predseda NR SR: Panie poslankyne, páni poslanci, ďalej v rozprave vystúpi pán poslanec Gašparovič, nech sa páči, a po ňom pán poslanec Húska.

I. Gašparovič, poslanec: Ďakujem za slovo, pán predseda. Kolegyne, kolegovia, ja skutočne týmito pár vetami chcem povedať, že pristupujem k tomuto problému ako k evergreenu, tak ako to povedal pán poslanec. Je to skutočne takáto predloha. Chcem len konštatovať jedno. Ak by došlo k situácii, že Národná rada by pristúpila a rozhodla v ústavnom zákone, že ruší rozhodnutia prezidenta, ktoré vydal vo forme amnestií, tak to bude prvý parlament na svete, ktorý takto rozhodol. Nikde v histórii nenájdete, a môžete hľadať, koľko chcete, aby boli zrušené práva prezidenta v tejto forme, v ktorej ich podáva ústava. Ústava Slovenskej republiky v tom čase túto formu pripúšťala. Pripúšťa ju aj dnes v čl. 102 zákona, kde sa hovorí o prezidentovi, o jeho právach. Sú tam tri odseky a prvý odsek od písmena a) až pod písmeno t) hovorí o právach prezidenta, ktoré nie je možné zrušiť nijakým rozhodnutím ani rozhodnutím súdu ani Ústavného súdu. Takže z tohto pohľadu si myslím, že to je už prvý chybný krok. Po druhé. K rozhodnutiam, ktoré sú niekedy pochybné alebo sa zdajú nesprávne, môže autor pristúpiť tak, že ich zruší sám. V tomto prípade formou autoremedúry prezidentovi ústava nedáva ani žiadny zákon. Čiže ak by aj sám prezident chcel zrušiť toto rozhodnutie, nemôže ho zrušiť, pretože mu to zákon nedovoľuje. Preto chcem na vás apelovať: Skončime už prosím vás, s tým, aby sme rozhodli o niečom, čo nejde. Pokiaľ ide o morálku, ja viem, že pán poslanec Palko možno bude reagovať na amnestiu prezidenta Kováča, že Kováčov syn bol oslobodený v Nemecku nemeckým Spolkovým súdom. Lenže tento bol oslobodený nie z titulu nedopustenia sa viny, ale z titulu, že nie je ho možné predviesť pre Spolkový súd. A to je veľký rozdiel. A len tak na okraj. Pozrite sa do dnešného internetu, kde sa píše o 103 alebo 130 amnestiách, ktoré prezident Clinton dal pár hodín predtým, ako mu skončila funkcia. A išlo o drogových dílerov a neviem kohokoľvek. A nikomu to nevadí? Ale nechcem, aby sme sa na túto kauzu pozerali z tohto pohľadu, ale pozerajme sa na túto kauzu z pohľadu, že ide o ústavné právo prezidenta, ktoré je právoplatné a nezrušiteľné. Ďakujem.

J. Migaš, predseda NR SR: S faktickou poznámkou na vystúpenie pána poslanca Gašparoviča sa hlási pán poslanec Šebej. Uzatváram možnosť sa prihlásiť s faktickou poznámkou. Pán poslanec Šebej, nech sa páči.

F. Šebej, poslanec: Ďakujem, pán predsedajúci. Len dve krátke poznámky. Nevieť, či si spomínate, pán poslanec, ale bolo na túto tému publikované množstvo článkov. Jeden je z pera jedného najvýznamnejších amerických ústavných právnikov, ktorý hovorí, že ale áno, samozrejme, v čase, keď je potrebné narovnať právny systém, parlament štátu, najvyšší volený orgán štátu, nielenže môže, ale má morálnu povinnosť niečo takéhoto napraviť. Po druhé. Prezident Clinton dal tie amnestie, ktoré boli pochybné, samozrejme, nie bez pozornosti médií a tiež nie bez toho, aby nebol za to odsúdený. A pravdepodobne aj platí jeho povest' svoju cenu za to, ale prezident Clinton neurobil jednu vec, nezbavil viny človeka, ktorý bol vo vedení tajnej služby štátu, a nezbavil viny potenciálne sám seba. Takúto obludnosť, akú urobil pán Mečiar vo funkcii prezidenta, neurobil dosiaľ, pokiaľ sa pamätám, v demokratickom štáte nikto.

J. Migaš, predseda NR SR: Pán poslanec Gašparovič chce reagovať na faktickú poznámku. Nech sa páči.

I. Gašparovič, poslanec: Pán poslanec Šebej, k tomu, že Clintona morálne odsúdili. Kto ho odsúdil? Americký ľud? Kongres USA? Senát USA? Ak ho odsúdil v poriadku. Ale odpovedzte mi: Kongres USA alebo Senát USA zrušil tieto rozhodnutia Clintona? Nezrušil, pretože ich nemôže zrušiť. A pokiaľ ide o to, čoho sa dopustil Mečiar vo funkcii prezidenta. Prečo hneď nepoviete, ak je to skutočne tak, váš názor aj na prezidenta Kováča? To nie je to isté s jeho synom? Teraz som hovoril o tom, že viny zbavený nebol. Skutok sa stal. Nemôžu ho len súdiť v Nemecku, pretože ho tam nemôžu dostať. Takže nepleťte morálku, právo. Tieto vaše argumenty skutočne spolu nesúvisia. Povedzte mi, kedy Kongres Spojených štátov zruší amnestie prezidenta Clintona. Potom vám poviem, mali ste pravdu, je tu jedna krajina, ktorá to urobila. Ale neurobí to.

J. Migaš, predseda NR SR: Ďalej v rozprave vystúpi pán poslanec Húska, nech sa páči, po ňom pani poslankyňa Tóthová.

A. M. Húska, poslanec: Vážený pán predseda, vážené kolegyne, kolegovia, predkladateľ tu použil určitý taký oslovovací spôsob, veľmi účinný hlavne v kázňach, kde sa hovorí opakovane jedna téma a vždycky na základe nej sa stupňuje záležitosť ináč, naozaj účinná aj krásna. Najkrajší výraz tohto opakovaného postupu dokonca môžem uviesť. Bol práve vo vystúpení veľkého bojovníka za ľudské práva Martina Luthera Kinga, ktorý hovoril, I have Dream (Mám sen.). A potom povedal určitú myšlienku o tom a potom znova opakoval, tak dúfam, že toto nebol sen, lebo tu ste stále opakovali, tvárime sa, akoby sme nevedeli. Tak vám chcem povedať, tvárime sa, akoby sme nevedeli, že človek, ktorý telefonoval vo Viedni, že kde je umiestnený Kováč ml., bol človek a je človek veľmi blízky práve vášmu politickému hnutiu a doteraz generálnym konzulom v Mníchove. Z toho jasne vyplýva, že to bola spravodajská hra, ale kohosi inakšieho a odkiaľsi inde. Tvárime sa, akoby sme nevedeli, že ide naozaj o návrh zrušenia nezrušiteľného postupu. Kludne ignorujete samotný fakt, že právne je to neriešiteľná otázka, ale z dôvodov, aby ste buď kludne to ignorovali, alebo jednoducho využívali to na politické vytlákanie, ktoré je nie naozaj namieste. Tvárime sa, akoby sme nevedeli, že dôvodne podozrivý, ktorý bol práve s týmto spojený a na ktorého bol vydaný medzinárodný zatykač, vlastne nepreukázal svoju nevinu a skutočne bol zrejme v rôznej podvodnej hre za ťažké milióny, a dokonca svedkovia, ktorí okolo toho hrali, ako Fegyveres a pod., mali určité

vzájomné pripojenia aj s tými ľuďmi, ktorí práve boli dôvodne podozriví. Tvárime sa, akoby sme nevedeli, že keď obhajujeme niečo z titulu nejakej fundamentalistickej idey, že takáto idea má veľmi blízko, keď je tvrdo presadzovaná bez ohľadu na zákonné postupy, k radikalizmu, ktorý nakoniec vyúsťuje do terorizmu, a dokonca, chcel by som povedať, že samotný postup napr. použitia výbušniny na predvolanie predsedu najväčšej opozičnej strany pri vstupe do jeho domu je niečo, čo je celkom regulárne a v poriadku, a pritom to naozaj hraničí so štátnym terorizmom. A aj vyhlásenie generálneho prokurátora, aj vyhlásenie krajského prokurátora celkom zrejme povedali, že išlo o postupy, ktoré prestupujú zákonné opatrenia a primeranosť použitých prostriedkov. Takže z takýchto dôvodov jednoducho nemôžeme prijať tento postup. Môžete sa síce tváriť, že nás môžete opakovaným spôsobom pribíjať na kríž. Ale vás ubezpečujeme, že sa vám to nepodarí. Je to záležitosť, ktorá je svojím spôsobom hrubo-hrubo nemorálna. Ďakujem.

J. Migaš, predseda NR SR: S faktickou poznámkou na vystúpenie pána poslanca Húsku sa hlási pán poslanec Husár. Uzatváram možnosť sa prihlásiť s faktickou poznámkou. Nech sa páči.

S. Husár, poslanec: Ak sa niekto pousmial nad možno aj emotívnym vystúpením pána Húsku, ja mu dám možnosť sa pousmiať aj nad mojím. Ja, vážené kolegyne, kolegovia, hádam do svojej smrti nezabudnem na moje začiatky vo veľkej politike, keď som práve s pánom Húskom, pani Keltošovou ako posledný vyjednávajúci z KDH sa skoro rozplakal v centrále KDH od úprimnej snahy presvedčiť našich priateľov, aby sme robili všetci a spoločne a pre Slovensko. Poviem veľmi otvorene, či mi to pridá alebo nepridá, že za tie ďalšie roky stále úplne súkromne a tajne dúfam, že sa raz všetko zmení a bez toho chrapúnenia a všetkého ostatného začneme robiť všetci pre Slovensko. Je mi preto veľmi ľúto, že na záver volebného obdobia sa týmto návrhom kladú takéto základy budúcej spolupráce a umiernenia toho, čo sme všetko dokázali za tých 10 rokov povyvádzať. Myslím, že to naozaj veci nepridá. Aj z tohto pohľadu bolo, páni a dámy, treba rozmýšľať pred opätovným podaním tohto návrhu, ak vaša snaha ukončiť to čo sa na Slovensku deje, ak vaša snaha a záujem o Slovensko je naozaj úprimný a skutočný.

J. Migaš, predseda NR SR: Tak, nech sa páči, pani poslankyňa Tóthová a po nej excelencia Mikloško, pán poslanec.

K. Tóthová, poslankyňa: Vážený pán predseda Národnej rady Slovenskej republiky, vážené kolegyne, vážení kolegovia, dovoľte, aby som konštatovala, že tento legislatívny návrh je v tomto momente súčasťou predvolebnej kampane, ale v celej jeho histórii vlastne prezentáciou sa KDH ako samostatného politického subjektu, ktorý sa má odlíšiť od SDKÚ a má nabráť voličov práve z radov tých občanov, ktorí nie sú nadšení politikou Hnutia za demokratické Slovensko. Čiže tým chcem povedať, že je to politický legislatívny návrh, ktorý už viackrát bol tu v parlamente a vytrvalo svedčí len o tom, že sa opätovne predkladá, že tento politický subjekt chce bodovať aj pred voľbami. Vážené panie poslankyne, páni poslanci, preto podľa § 73 ods. 3 písm. b) navrhujem, aby snemovňa hlasovala o tom, že sa v rokovaní o tomto legislatívnom návrhu nebude pokračovať. Ďalej, vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, chcem uviesť niekoľko stručných dôvodov, prečo nemáme pokračovať v prerokúvaní tohto návrhu. Prevažne už v tejto snemovni bolo vysvetlené predkladateľovi, tu prítomnému pánovi poslancovi Palkovi, že vlastne tu ide o retroaktivitu, ďalej bolo uvedené, že riešenie zrušenia konkrétnych rozhodnutí štátnych orgánov, o čom hovorí čl. 2, nie je možné. Ústavný súd už v minulosti rozhodol, že zákonom, resp. ani ústavným zákonom nemožno rušiť konkrétne rozhodnutia.

Citovali sme tuto rozhodnutie Ústavného súdu. Čiže aj keby to prijala snemovňa, obrátením sa na Ústavný súd musí toto konštatovať opätovne. Takže pán poslanec Palko by si mal uvedomiť, že vlastne takéto rušenie konkrétnych rozhodnutí v dôsledku tohto ústavného zákona tiež nie je možné. Lenže, neviem či pán poslanec, treba to viac vysvetliť. Ja sa o to teraz vzhľadom z časových dôvodov nebudem pokúšať, pretože my sme sa raz stretli v jednej televíznej relácii už neexistujúcej televízie, kde ste vy mne niečo citovali z rozhodnutia Ústavného súdu a ja som vám vysvetľovala, žiaľ, márne napriek tomu, že to pochopili tisícky divákov, že to, čo je citované v rozhodnutí, je názor predkladateľa, a nie názor Ústavného súdu. Bolo to márne. A viem, že hovoríte mi, že som zlá, ale tým vlastne vysvetľujem, prečo tu nebudem rozvádzať tie argumenty, že ide o hľadisko časové, lebo keby som chcela, aby sme si porozumeli, musela by som hovoriť oveľa dlhšie. Chcem však uviesť jedno. Zrušiť amnestiu, to by bol svetový unikát. Keď som tento zámer osobne tlmočila pánu riaditeľovi Tomovi Devinovi, ktorý viackrát bol na Slovensku, a tlmočila som to hneď pri vašom prvom legislatívnom návrhu, ten úplne zamrkal očami a povedal: „Také niečo nie je možné a ak sa to stane, Slovensko nie je právnym štátom.“ Tento jeho výrok vyšiel aj v dennej tlači. Teraz vám neviem povedať kde. Nový Deň vtedy neexistoval ešte. Vyšiel v dennej tlači a bol autorizovaný článok aj samotným riaditeľom inštitútu, ktorý sleduje prešľapy štátnych úradníkov a vlády. To je po prvé. Po druhé, veľmi stručne. Pán poslanec, keby sme aj prijali tento ústavný zákon a zrušili amnestie, súdy by museli zastaviť konanie. A zastaviť konanie by museli z toho dôvodu, že raz uložená amnestia znamená zánik trestnosti. A doposiaľ žiadne právo nevytvorilo konštrukciu na obnovenie trestnosti. Takže aj keby sme ho prijali museli by sme konštatovať, že síce amnestie boli zrušené, ale trestnosť už zanikla a tým pádom súdy by opätovne museli zastaviť konanie už vzhľadom prvýkrát na amnestiu, teraz na zánik trestnosti. Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, opätovne chcem uviesť, že pokiaľ ste chceli a mali záujem riešiť túto otázku, táto snemovňa dala právny základ, a to základ na aktivizáciu sa Michala Kováča mladšieho podaním na Ústavný súd, ktorý mohol opätovne rokovať a prehodnotiť rozhodnutie senátu Jozefa Šafárika, ktorý vyriekol to, čo by vyriekol každý právnik, ktorý sa nedá kúpiť, že uloženou amnestiou trestnosť zaniká a pokračovať v konaní sa nedá. Ale vy ste tento zákon nevyužili, resp. Michal Kováč ho nevyužil aj keď ste mu túto možnosť na tácke doniesli. Prečo to asi nevyužil? No asi preto, že by vedel, že keby sa to konalo, nebolo by to v jeho prospech. A navyše chcem povedať, že napriek amnestii vyšetrovacie orgány konali a nevedeli zhromaždiť argumenty, ktoré by usvedčili Ivana Lexu, o ktorého vlastne tu ide, alebo Hnutie za demokratické Slovensko z takých konaní, ktoré by ste mohli zverejniť. Preto bol celý spis daný na prísne tajný a nič sa z neho nezverejňovalo. Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, ja ľutujem, že v snemovni, ktorá má pred sebou veľa úloh, opätovne prichádzajú tančeky, o ktorých dopredu je zrejmé, že nikam nevedú, a ja som presvedčená, že táto snemovňa tento ústavný zákon ani nepodporí, a uchádzam sa u vás z hľadiska domáhajúceho sa zdravého rozumu a vedomostí právnych zásad, aby sme v tomto konaní v ďalšom čítaní nepokračovali. Je to aj môj návrh na hlasovanie. Ďakujem vám za pozornosť.

J. Migaš, predseda NR SR: Pani poslankyňa, treba dať návrh potom spravodajcovi, aby sa potom mohlo hlasovať, lebo hneď...Ja chcem upozorniť panie poslankyne, pánov poslancov, že budeme hlasovať o tomto zákone, potom by sme hlasovali o návrhu vlády na skrátené legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona o ochrane prírody a krajiny, potom budeme hlasovať o správe o plnení úloh zahraničnej politiky Slovenskej republiky za rok 2001 a

zameraní zahraničnej politiky na rok 2002, potom o správe o plnení úloh Slovenskej informačnej služby za rok 2001 a o správe o plnení úloh Vojenského spravodajstva za rok 2001 a nakoniec by sme uskutočnili tajnú voľbu člena Súdnej rady Slovenskej republiky za Národnú radu Slovenskej republiky. A týmto by sme dnešné rokovanie ukončili. Takže taký asi bude priebeh. Samozrejme, to závisí od toho, ako to zvládneme, pokiaľ ide o ďalšiu diskusiu. Pani poslankyňa Podhradská ako prvá a pán poslanec Hofbauer ako posledný sa prihlásili s faktickou poznámkou na vystúpenie pani poslankyne Tóthovej. Uzatváram možnosť sa prihlásiť do faktických poznámok. Nech sa páči, pani poslankyňa.

M. Podhradská, poslankyňa: Ďakujem za slovo, pán predseda. Ja chcem vyjadriť podporu návrhu pani poslankyne Tóthovej, a síce návrh, aby sa nepokračovalo ďalej v rokovaní o tomto návrhu zákona. A chcem súčasne vyzvať poslancov KDH, aby sa stotožnili s jej návrhom a hlasovali za jeho prijatie. Ak bude KDH hlasovať za tento návrh, tak to bude dôkaz, že KDH sa naozaj zmenilo a že chce robiť v budúcnosti politiku, ktorá bude riešiť skutočné problémy občanov tohto štátu. Aj sám Boh vie, že je týchto problémov neúrekom, len vy, páni poslanci KDH, sa tvárite, ako keby ste to nevedeli.

J. Migaš, predseda NR SR: Nech sa páči, pán poslanec Roman Hofbauer.

R. Hofbauer, poslanec: Ďakujem. Trpezlivý a vyčerpávajúci výklad pani profesorky Tóthovej v smere k pánovi poslancovi Palkovi neprekvapuje jeho nechápavosťou, pretože zrejme uvažovanie tohto pána poslanca je mimo rámca právnej chápavosti nielen jeho samotného, ale aj samotného KDH, bohužiaľ, pretože zatiaľ KDH iba dokumentuje, že to nie je stav politickej strany, ale stav diagnózy. Neurazte sa, kolegovia, poslanci, že toto konštatujem, ale ak navrhujete zrušenie amnestie, tak ste úplne mimo rámca reality právneho štátu a možno sa vraciate niekedy do 12. storočia. Navrhnete potom aj zrušenie amnestie v kauze Technopol. To by bolo veľmi zaujímavé, koľkí ľudia by začvirikali na túto tému, pretože viete, o čom je reč. Táto vaša nenápaditosť je svojím spôsobom až dojímavá, pretože v podstate dokumentuje vašu fantastickú predvolebnú nenápaditosť s predstúpením s niečím konkrétnym, čo sa týka občanov. Týmto neoslovujete prakticky nikoho, nanajvýš znevažujete sami seba. Ale to je váš problém.

J. Migaš, predseda NR SR: Posledný je prihlásený do rozpravy pán poslanec František Mikloško. Nech sa páči.

F. Mikloško, poslanec: Vážení pán predseda, kolegyne, kolegovia, pokúsím sa byť veľmi stručný. Po prvé chcem povedať niečo, čo nie je ani podstatné. K celej tejto kauze chcem sa spýtať na motívy, ktoré viedli pána Mečiara k tomu, že udelil túto veľkú amnestiu. (Hlasy z pléna.) Môžeš mi odpovedať, ale až potom, keď ja skončím. Pán Mečiar povedal, že preto, aby sa veci nejatrli, aby došlo k zmiereniu. Ako vidíte, k zmiereniu neprichádza. Čiže úmysel pána Mečiara, ktorý vtedy vyslovil, nebol asi celkom úprimný. Naozaj by ma zaujímal jeho vnútorný motív preto, že túto kauzu chcel takýmto spôsobom zahladať. Pokiaľ si pamätám, v časoch, keď pán Michal Kováč ako prezident dal amnestiu v kauze Technopol, predtým Michal Kováč vyhlásil, že jeho synovi bol odobratý pas a nikde nepokračovalo vyšetrovanie. A on povedal, že ak vyšetrovanie nebude pokračovať, on dá amnestiu. Čiže takýmto spôsobom dopredu to vyhlásil. A pamätám sa... (Hlasy z pléna.) Pani kolegyňa, nie vy ste tam boli, ale ja som tam bol, keď to hovoril pán prezident Kováč. Ale opakujem, toto nie je podstatné. O motívoch nech hovorí pán Mečiar a nech hovorí pán Kováč. Ale čo je podstatné. Kolega Cuper povedal: „Zhodme to do histórie.“ Kolega Cuper, ty si neuvedomuješ, že je súčasťou histórie už raz

navždy únos prezidentovho syna? Vy hovoríte: „Zabudnime na to.“ Vážené kolegyne a kolegovia, na to sa nedá zabudnúť. V prvých rokoch slovenskej štátnosti prezidentovho syna niekto uniesol do Rakúska a tam ho našli, fotografie o tom boli, jednoducho sa to nedá zmiestť. A, vážené dámy a páni, prepáčte mi, teraz to neberte ako obvinenie, ale podozrenie padá na vás, lebo vy ste boli pri moci. Akým spôsobom vy chcete vyriešiť tento problém, ktorý sa stane naprosto trvalým problémom slovenskej štátnosti? Masaryk povedal... (Hlasy v sále.) Gusto Húska kričieval: „Naša zrada.“ (Neustále hlasy v sále.) Gustinko, nebol väčší federalista ako váš guru. Zmenil názory, prosím, veď... (Krik v sále.) Ale chcem povedať inú vec. Masaryk povedal: „Národy žijú z tých ideí, na ktorých vznikajú.“ Dámy a páni, ako chcete vyriešiť problém, že v prvé dva roky slovenskej štátnosti prvému prezidentovi slovenskému po 40 rokoch, teda komunizmu, uniesli syna? Čo chcete s týmto robiť? Vy hovoríte: „Zbavme sa toho a zmierme sa.“ My hovoríme: „My sa chceme zmieriť, ale tento problém nedá sa zhodiť zo stola.“ Tento problém nejako treba vyriešiť, aby sme sa pohli ďalej. Navrhnete lepší spôsob. A v tomto smere ja si vážim, samozrejme, pána budúceho ústavného sudcu Orosza a pani profesorka Tóthová je moja slabosť (Potlesk a smiech.), ale právna diskusia je úplne mimo. Tu nejde o žiadny právny problém. Čo chcete spraviť s týmto problémom, ktorý bude trvalým problémom slovenskej štátnosti? My sme boli v opozícii a vy ste mali moc a všetky tieto vyšetrovania smerujú k tomu, že bola prítomná Slovenská informačná služba, bezpečnosť, hraničná polícia. Ako to chcete vyriešiť? (Hlasy v sále.) Tak to odtajníme, doriešme to a potom skúsme to nejakým spôsobom prekonať. Ja hovorím veci, ktoré sú indikáciami, ja nehovorím tuná tvrdenia, ale vyriešme tieto náznaky. A teraz už len posledné, čo chcem povedať. Tohto problému, či chceme alebo nechceme, či ho budeme riešiť dneska, odsúhlasíme amnestiu alebo nie, sa nezbavíme, tak ako sa nezbavíme niektorých problémov druhej svetovej vojny, ako sa nezbavíme niektorých problémov päťdesiatych rokov, nejde to. Sú neuralgické problémy, ktorých sa nezbavíme. Čiže môžeme strčiť hlavu do piesku. A v tomto smere je KDĽK tá strana, ktorá má nos (Smiech v sále.), vie, čo je podstatné (Hlasy a smiech v sále.), a vo svojej všeobjímajúcej láske aj vás chce doviesť k tomu, aby aj vám sa trochu oči otvorili. (Potlesk.)

J. Migaš, predseda NR SR: Tak, pán poslanec, bolo to šarmantné. Poďme teraz k faktickým poznámkam na vystúpenie pána poslanca Františka Mikloška. Hlásia sa pán poslanec Hofbauer ako prvý, pani poslankyňa Mušková ako posledná. Uzatváram možnosť sa prihlásiť s faktickou poznámkou. No, nech sa páči, pán poslanec Hofbauer, ideme na to.

R. Hofbauer, poslanec: Pán Mikloško, v tom nebolo šarmantné nič, ale groteskné dosť. Ale to je váš osobný problém a problém zaťaženia KDĽK. Michal Kováč mladší nebol unesený, ale zavlčený. A nebol ešte tuším ani v Rakúsku, keď KDĽK už vystúpilo s tým, že to odviekla SIS, Lexa a Mečiar. Ešte sa ani nezohrial v Rakúsku a už ste to vedeli s jasnozrivosťou. Černogurský videl Mečiara na hranici, vypytoval sa, čo tam robil, proste tieto historky sú tak staré ako vaša plešina na hlave. (Smiech.) Prosím vás, nestrápnajte svoj vlastný poslanecký klub, lebo myslím, že si to nezaslúži, a nevychádzajte z toho, že my nemáme pamäť. My si to pamätáme veľmi dobre. My si pamätáme veľmi dobre kauciu, na ktorú bol prepustený Michal Kováč mladší v Rakúsku, kauciu, na ktorú bol prepustený Michal Kováč mladší v Nemecku. Tieto kaucie tam prepadli. Ak by neprepadli, tak by to bolo len v dôsledku toho, že by sa tam dostavil pred súd a ten súdny proces by sa konal, on sa nekonal. Čiže to sú rukolapné fakty a argumenty. Pamätáme si na celý stoh amnestií, ktoré udelil Michal Kováč, od Kočnera počnúc a cez

Fegyveresa a sériu všetkých komplicov, vzdialených, blízkych, budúcich i súčasných. Ten prípad sa nedal uzavrieť, pretože bol zablokovaný sériou amnestií z jednej strany. To, čo spravil Vladimír Mečiar, to bola akcia z núdze, z núdze, pretože sa to nedalo uzavrieť nijakým spôsobom. Tí, ktorí mali vypovedať, boli amnestovaní a mohli klamať ľubovoľným spôsobom, na nich sa vzťahovala amnestia otca zavlečeného, nie uneseného. Vy to veľmi dobre viete, ale vám je to zbytočné opakovať, pretože vy ste presvedčený o svojich tvrdeniach a navyše máte jednu obrovskú výhodu. Vy keď ste sa dopustili ešte za prvej Národnej rady jedného nehorázneho klamstva a Milan Sečánsky sa vás spýtal, ako ste to mohli spraviť, vy ste povedali: „Ja už som sa z toho vyspovedal.“

J. Migaš, predseda NR SR: Nech sa páči, pán poslanec Cuper.

J. Cuper, poslanec: Vzhľadom na to, že pán kolega Mikloško má dnes 55 rokov, musíme ho trochu aj šetriť. Ale len predsa mu odpoviem. Pán kolega Mikloško, práve preto museli prísť Mečiarove amnestie, a v tom možnože sme trochu podcenili vašu schopnosť neustále byť konfrontační, lebo boli udelené amnestie hlavnému poškodenému aj hlavnému svedkovi. Takže jednoducho tí ostatní, ktorých ste poobviňovali vrátane kolektívnej viny celého hnutia, museli byť omilostení, aby bolo fifty-fifty, aby jednoducho ste si uvedomili, že takto sa nehrá. Ja vám nebudem hovoriť, pán kolega Mikloško, čo sú to dvojité agenti, to vám porozpráva pán Palko aj s pánom Pittnerom lepšie, lebo ja som dvojitého agenta nikdy nehral, ale možnože v tomto parlamente takí ľudia sedia. Samozrejme, nie je problém v nijakej spravodajskej službe nájsť dvojité agentov. Možnože boli vtedy aj v SIS-ke. Bolo to plánované, bolo to jednoducho zrealizované a nám prišité, ale samo osebe to ešte nedokazuje našu vinu. A tú vinu nevedia dokázať ani na súde vyšetrovatelia. Snáď mi, pán kolega Mikloško, nechceš povedať, že kolegyňa Škarbová a Hezounová sú tie odborníčky, ktoré to mali urobiť? Poznám ich, robotnícke kádre, zo štúdia na fakulte. Také ste si povyberali, aby to vyšetrili, aby to dokázali. Ale ja neviem, prečo tým traumatizujete tento parlament štyri roky. Veď ste vyhrali, vládli ste, odvdáčili ste sa svojim zahraničným mecenášom, v záujme čoho ste chceli vládu. A prečo s tým otravujete tento národ? Ja sa ti divím, máš 55 rokov, už by si mohol mať aj rozum, naozaj. Ďakujem. (Smiech.)

J. Migaš, predseda NR SR: Pani poslankyňa Tóthová a po nej pán poslanec Brňák.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem za slovo. Po komplimente pána poslanca Mikloška asi budem trochu koktať, ale mám takéto otázky. Pán poslanec, ako sa dalo vyšetriť celé zavlečenie, keď vlastne hlavné výpovede boli zablokované Kováčovými amnestiami? Keď hovoríte, že Mečiar chcel zmierenie, tak práve preto, lebo bez týchto výpovedí by došlo len k rôznym dohadom, ktoré by sa nedali preukázať. A práve v prvých rokoch Slovenskej republiky takúto kauzu sme mali rozmazávať? Ďalej sa pýtam: Komu a čomu zavlečenie slúžilo, keď tak vehementne hovoríte, že bolo organizované HZDS? Nuž celé zavlečenie slúži a slúžilo na očierňovanie Hnutia za demokratické Slovensko, a to bez dôkazov a očierňovanie Ivana Lexu. A v komplexe ďalších káuz, ktoré proti nemu sa vedú, veľmi evidentne trčí čertovo kopytko, že sa hľadá chomút, do ktorého by sa on mohol navliecť. Ja si pamätám tu jeden návrh na odňatie imunity, kde za trestný čin zneužitia funkcie verejného činiteľa sa predkladal prípad, kde podľa zákona sa mohol riaditeľ SIS, konkrétne Ivan Lexa, zachovať pozitívne aj negatívne. Čiže ten zákon nemohol byť porušený a vy ste s tým sem prišli.

J. Migaš, predseda NR SR: Nech sa páči, pán poslanec Peter Brňák, po ňom pani poslankyňa Podhradská.

P. Brňák, poslanec: Ďakujem pekne. Ja by som chcel reagovať na pána poslanca Mikloška. Chcem povedať, že nebolo to Hnutie za demokratické Slovensko, ktoré po týchto voľbách urobilo z tejto kauzy predmet politického zápasu. Myslím si, že táto kauza bola do istej miery akýmsi uholným kameňom predvolebných a volebných sľubov tejto vládnej koalície, ktorá mala dokázať zverstvo a svinstvo, ktoré sa páchalo z pozície ja neviem individuálnej alebo kolektívnej predchádzajúcej vlády. Ale mám dojem, že sa točíme v celej tejto kauze v začarovanom kruhu, pretože zmiešavame tam veľa vecí, ktoré jednoducho tam nepatria. A pán poslanec Mikloško to dosť sugestívne podal tak, ako isté fátum do budúcnosti, že ako to bude znieť, únos prezidentovho syna, do budúcnosti, ak to nebude vyriešené. Len veď už v tom je to mystifikujúce, pretože nemusí sa to nazývať únos prezidentovho syna, ale môže sa to nazývať napr. aj zavlčenie do cudziny Michala Kováča mladšieho, podozrivého zo spáchania trestného činu podvodu. A takýto obsah takéhoto slovného vyjadrenia už je ďaleko odlišný a ďaleko iný od toho, než sa, povedzme, prezentuje práve v tejto podobe. My od začiatku, ako táto kauza bola na pôde parlamentu, sme nenamietali, pokiaľ ide o veci, by som povedal, právneho charakteru šetrenia a podobne. Ešte raz poviem, bola možnosť, aby mladý Kováč sa do istej miery obrátil nieže z hľadiska svojej rehabilitácie, ale z hľadiska zistenia páchatel'a, zistenia pravdy na súdne orgány, ktoré sú jediné kompetentné, nie parlament, nie poslanci, nie pán Palko ani žiadny politik. A nič mladý Kováč neurobil. Bola zaplatená za neho miliónová kaucia v šilingoch, prepadla, nie preto, že bol oslobodený. V Nemecku bolo zastavené konanie nie preto, že bol nevinný.

J. Migaš, predseda NR SR: Pani poslankyňa Podhradská, nech sa páči.

M. Podhradská, poslankyňa: Ďakujem za slovo, pán predseda. Pán poslanec Mikloško vo svojom vystúpení niekoľkokrát apeloval na nás, aby sme boli zodpovední a aby sme si uvedomili, čo znamená vlastne tzv. únos Michala Kováča mladšieho do zahraničia. Veď to bol syn prvého prezidenta Slovenskej republiky po totalitnom režime. Pán poslanec Mikloško, a vás netrápi, že súčasťou histórie je aj to, a už to nikto z tej histórie nezmyje, že syn prvého prezidenta Slovenskej republiky bol obvinený zo spáchania trestného činu a že bol na neho vydaný medzinárodný zatykač? Mňa ako občana tohto štátu, práve tento fakt znepokojoval a znepokojuje doteraz. A za to, že sa to nevyšetrilo, môžu aj Kováčove amnestie. Ale vám je to, zdá sa, v tomto prípade jedno. A ešte jedna poznámka, ktorá naozaj vyjadruje môj úžas nad spôsobom vášho myslenia, teraz vás budem citovať. Vy ste povedali: „Však to je samozrejmé, že ten únos ste spáchali vy. Bol unesený syn prezidenta, vy ste boli pri moci, tak vy ste ten únos spáchali.“ To ste presne povedali, pán poslanec, pred chvíľou. Ak by som mala vlastne aplikovať spôsob vášho myslenia, tak poviem rovnako – bol zavraždený exminister a exposlanec Slovenskej republiky Ján Ducky, ste vrahovia, lebo vy ste boli pri moci.

J. Migaš, predseda NR SR: Pán poslanec Gašparovič.

I. Gašparovič, poslanec: Pán poslanec Mikloško, ja som počúval, ako ste hovorili, a trošinku aj tak na city a históriu, ale fakt si myslím, že ide vyslovene zo strany KDH o predvolebnú kampaň. Ale je táto predvolebná kampaň vo vzťahu k občanom spravodlivá? Pán poslanec, koľko aj za bývalej vlády, aj za tejto vlády bolo unesených mladých dievčat? Koľko neznámych osôb bolo zavlčených a unesených? A nevidím žiaden protest z vašej strany, aby ste takouto formou sa dožadovali nápravy týchto skutkov, ktoré sa stali. Viete, pokiaľ ste povedali, že to bolo za našej vlády, ja mám na to svoj názor. Mám na to svoj názor asi aj taký, že buď to urobili vyslovení amatéri a takto to spackali na príkaz niekoho, kto chcel dostať to postavenie, ktoré

sme vtedy mali vo vláde do tohto smeru, alebo to boli skúsení profesionálni, ktorí presne chceli, aby takáto situácia nastala, pretože vedeli, že ju budú môcť využívať. Takže nedával by som to nikdy, pokiaľ je niečo nepreukázané, do súvislosti s niekým. Čas to už dneska asi ťažko vyrieši, ale čas môže vyriešiť to, že nieže sa na to zabudne, ale že proste budeme brať tento fakt, ktorý sa stal a ktorý sa stal v dobe, keď na Slovensku bolo veľmi veľa problémov, problémov s tým, aby sme do budúcnosti už nikdy niečo takéto si neželali a neuskutočnili zo žiadnej strany, zo žiadneho názoru aby nevznikol len návrh takéto niečo urobiť. V tomto by sme mali hľadať určitý konsenzus, ako sa hovorí. Ale dávať to za vinu niekomu a nemať dôkaz, to, myslím, nepatrí do parlamentu.

J. Migaš, predseda NR SR: Žiadam poslancov, aby prišli do rokovacej miestnosti budeme za chvíľu hlasovať. Nech sa páči, pani poslankyňa Mušková.

E. Mušková, poslankyňa: Ďakujem, pán predseda. Po mojich predrečníkoch nemám už moc čo dodať, ale napriek tomu zdá sa mi, že vystúpenie pána poslanca Mikloška bolo skôr také viac-menej šoumenské, a k tým jeho celým vyjadreniam môžem dodať, že súhlasím jedine s jediným jeho výrokom, a to s tým, že právna diskusia je úplne mimo. A chcem ubezpečiť pána poslanca Mikloška, že ani nos nemá taký dlhý, ako si myslí. (Smiech v sále.)

J. Migaš, predseda NR SR: Pán poslanec František Mikloško chce reagovať na faktické poznámky. Nech sa páči.

F. Mikloško, poslanec: Bude veľmi stručná. Argumenty, ktoré tu odzneli ako poznámky na moje vystúpenie, ma nepresvedčili, boli dosť slabé. Takže by som sa len chcel spýtať pána poslanca Cupera, či to mám chápať ako gratuláciu k tej päťdesiatpäťke alebo ešte niečo chystá ako nejaký darček.

J. Migaš, predseda NR SR: Panie poslankyne, páni poslanci, vyhlasujem všeobecnú rozpravu o tomto bode programu za skončenú. Pýtam sa navrhovateľa, či sa chce vyjadriť. Áno. A ešte raz žiadam poslancov, aby prišli do rokovacej miestnosti, budeme hlasovať.

V. Palko, poslanec: Panie poslankyne, páni poslanci, v rozprave bola reč teda o všeličom, napr. o tom, kto počúva príkazy Washingtonu. Prosím vás, všetci sme videli, všetci sme počuli spôsob, akým pán predseda HZDS rokoval vo Washingtone, a to nie s prezidentom, ale so subalternými úradníkmi. Plazil sa pred nimi ako taký leguán. Tak o čom tu rozprávate, o akom plazení? To je na margo plazenia. Čo sa týka opakovaných argumentov o protiústavnosti tohto ústavného zákona, ktoré spomínala pani poslankyňa Tóthová, pán poslanec Gašparovič, tak, ešte raz, ústavný zákon, to je ústava. A ústava nemôže byť protiústavná. To je veľmi jednoduché a veľmi prosté. Panie poslankyne, páni poslanci za HZDS, k vašim opakovaným argumentom alebo poukazovaniu na prípad amnestií, ktoré udelil prezident Kováč. Tento návrh, ktorý teraz prednášame, sme tu prednášali pred rokom. Bol aj v druhom čítaní. Aj vtedy ste poukazovali na Kováčove amnestie a ja som vám ponúkol – je druhé čítanie, dajte doplňujúci návrh, ktorým zrušíme aj Kováčove amnestie. A povedal som, že ja to podporím. Ale nikto z vás v tom druhom čítaní taký návrh nepodal, aj keď sa domáhate toho, aby to tam bolo. Nikto z vás to tam nepodal. A keď teraz na to poukazujete, tak proste iba podvádzate. Ešte by som chcel reagovať na to, čo povedal pán poslanec Husár, pretože to bol v podstate jediný príspevok, ktorý má z vašich radov trochu upútal, pretože pán poslanec Husár reagoval aj na to, čo som hovoril vo svojom úvodnom vystúpení. On totižto hovoril o potrebe spolupráce. A ja vám hovorím úplne otvorene, že Slovensko už veľakrát potrebovalo za posledné mesiace aj v budúcnosti bude potrebovať spoluprácu KDĽH a HZDS a možno aj iných strán pri mnohých významných hlasovaniach v

Národnej rade, ktoré sa budú týkať záujmu Slovenska. A toto tu bude. Ale, bohužiaľ, napriek tomu, že mnohé naše postupy sú spoločné a názory sú spoločné a mnohokrát budeme hlasovať spoločne, nebudeme môcť s vami vstúpiť do vlády, z jednoduchého dôvodu, že šancu na to ste zmarili vašimi hlúposťami, hlúposťami vášho predsedu v roku 1995. A túto šancu maríte doteraz vašim hlúpym postojom a vašimi hlúpymi a nezmyselnými rozprávkami. Čo sa týka toho únosu, čo sa týka páchatel'ov tohto trestného činu, prosím vás, veď v tom vyšetrovacom spise to všetko je. Veď čo sa týka pána zástupcu vášho poslanca pána Lexu, veď pán Svěchota to verejne priznal, že tento trestný čin zorganizovala Slovenská informačná služba. Ale, prosím, keď chcete, pokojne pokračujte v tých vašich rozprávkach. Ale, bohužiaľ, je to tak trochu tragédia nielen vaša alebo tohto parlamentu, ale celého Slovenska. Prosím, budeme hlasovať o tomto zákone, možno prejde, možno neprejde. Ak neprejde, pre nás problém zostáva otvorený a budeme ho riešiť aj v budúcom parlamente a je možné, že nakoniec tieto amnestie zrušíme spoluprácou alebo v spolupráci s budúcou generáciou poslancov za HZDS, ktorá vás tu už zakrátko vystrieda. Ďakujem.

C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlači 1427 na 60. schôdzi NR SR dňa 30. mája 2002

J. Migaš, predseda NR SR: Pán spravodajca, chcete vystúpiť? Panie poslankyne, páni poslanci, pristúpime k hlasovaniu o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii, o návrhu pani poslankyne Tóthovej, aby Národná rada nepokračovala v rokovaní o tomto návrhu. Uvedie ho spravodajca, je to prvé čítanie, najprv podľa § 73 ods. 3 zákona o rokovacom poriadku. Nech sa páči.

L. Orosz, poslanec: Ďakujem pekne, pán predseda. Ja len chcem dodať, že po tých rétorických cvičeniach, ktoré tu zazneli pred chvíľou, myslím si, niet už čo dodať. Pani poslankyňa Tóthová predložila návrh, o ktorom treba dať hlasovať v zmysle príslušných ustanovení zákona o rokovacom poriadku, a to je návrh, aby Národná rada nepokračovala v rokovaní o tomto návrhu ústavného zákona.

J. Migaš, predseda NR SR: Panie poslankyne, páni poslanci, prezentujme sa a hlasujme o návrhu, ktorý odznel v rozprave, aby sme nepokračovali v rokovaní o tomto návrhu zákona. Hlasujeme o návrhu pani poslankyne Tóthovej.

(Hlasovanie.)

Prítomných je 98 poslancov,

za 41,

proti 44,

zdržalo sa 12,

nehlasoval 1.

Konštatujem, že tento návrh pani poslankyne sme neschválili.

Nech sa páči, hlasujeme o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii, o jeho postúpení do druhého čítania.

L. Orosz, poslanec: Keďže nebol schválený tento návrh, tak dávam návrh v zmysle § 73 ods. 3 písm. c) o tom, aby sa Národná rada uzniesla, že bude rokovať o tomto návrhu v rámci druhého čítania.

J. Migaš, predseda NR SR: Prezентujme sa a hlasujme. Hlasujeme v súlade § 73, aby sme tento návrh zákona prerokovali v druhom čítaní. Hlasujeme.

(Hlasovanie.)

Hlasovanie v I. čítaní k tlačí 1427

Prítomných je 99 poslancov,

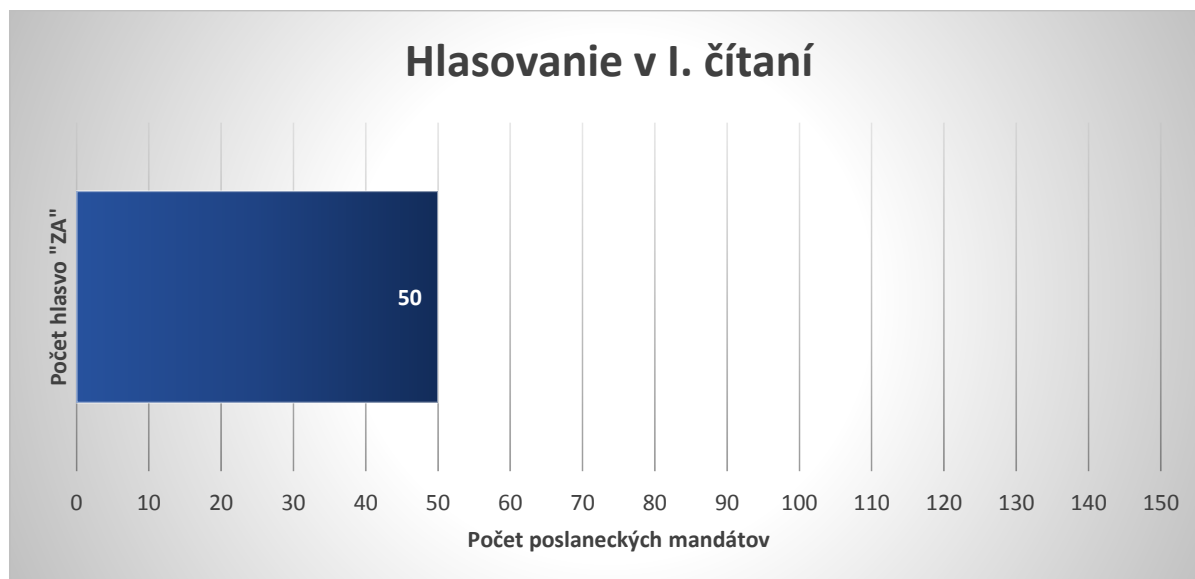
za 50,

proti 33,

zdržalo sa 15,

nehlasoval 1.

Konštatujem, že sme schválili návrh do druhého čítania.



(Hlasovanie č. 462 z 30. mája 2002 o tom, aby bol návrh zákona prerokovaný v druhom čítaní¹⁹)

D. II. Čítanie

D.1 Rozprava v II. čítaní k tlačí 1427 na 61. schôdzi NR SR dňa 10. júla 2002

B. Bugár, podpredseda NR SR:

Budeme pokračovať druhým čítaním o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Návrh ústavného zákona ste dostali pred prvým čítaním ako tlač 1427, spoločnú správu ako tlač 1427a. Dávam slovo poslancovi Palkovi a prosím ho, aby návrh zákona odôvodnil. Ďalšie rokovanie bude viesť pán podpredseda Andel.

¹⁹ <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=10145>

V. Palko, poslanec: Ďakujem, pán podpredseda. Kolegyne, kolegovia, KDH predkladá opätovne návrh ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Konkrétne ide o amnestie udelené Vladimírom Mečiarom. Tento zákon navrhujeme po tretíkrát. Prvýkrát nepostúpil do druhého čítania, druhýkrát postúpil. Tentokrát opäť postúpil, čiže už celkovo piatykrát odôvodňujem tento návrh ústavného zákona. Všetky argumenty, ktoré bolo možné uviesť, už som uviedol, takže chcem už len zdôrazniť, je to dobrý, užitočný a správny zákon a prosím vás, aby ste ho podporili. Ďakujem za pozornosť.

M. Andel, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán kolega, za odôvodnenie návrhu ústavného zákona a prosím vás, aby ste zaujali miesto určené pre navrhovateľa. Teraz dávam slovo predsedovi ústavnoprávneho výboru poslancovi Ladislavovi Oroszovi a prosím ho, aby informoval Národnú radu Slovenskej republiky o výsledku rokovania výborov o tomto návrhu zákona a aby odôvodnil návrh a stanovisko gestorského výboru. Pán kolega, máte slovo.

L. Orosz, poslanec: Ďakujem pekne, pán podpredseda. Vážené kolegyne, kolegovia, dovoľte mi, aby som rečou suchých faktov naplnil funkciu spravodajcu k tomuto poslaneckému návrhu zákona. Poslanecký návrh zákona, návrh na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o Stanovisko Odboru legislatívy a aproximácie práva Kancelárie NR SR Národná rada Slovenskej republiky uznesením pridelená na prerokovanie všetkým výborom Národnej rady Slovenskej republiky okrem osobitného kontrolného výboru na kontrolu Slovenskej informačnej služby, Osobitného kontrolného výboru Národnej rady Slovenskej republiky na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva, mandátového a imunitného výboru, výboru pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov, výboru pre európsku integráciu. Výbory, ktorým bol tento návrh pridelený, prerokovali tento návrh v lehote, ktorá sa určila uznesením Národnej rady. Medzi poslancami nebol nikto, kto by využil právo podľa § 75 ods. 2 zákona o rokovanom poriadku Národnej rady, to znamená neoznámil stanovisko k tomuto návrhu zákona gestorskému výboru. Čo sa týka stanovísk jednotlivých výborov: Výbor pre kultúru a médiá odporučil schváliť tento návrh ústavného zákona bez pozmeňujúcich návrhov. Výbor pre pôdohospodárstvo odporučil tento návrh neschváliť. Ďalších sedem výborov neprijalo platné uznesenie, nakoľko prednesený návrh nezískal podporu potrebnej trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov. Výbor pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie, výbor pre sociálne veci a bývanie, takisto výbor pre verejnú správu neprerokovali návrh zákona pre neprítomnosť predkladateľa. Výbor pre obranu a bezpečnosť nebol uznášaniaschopný. Gestorský výbor, teda ústavnoprávny, rokoval o stanoviskách výborov, ktorým bol návrh ústavného zákona pridelený na svojej 163. schôdzi 20. júna 2002. Spoločnú správu gestorský výbor neschválil. Gestorský výbor uznesením ma poveril informovať Národnú radu o priebehu a výsledkoch rokovaní výborov podľa § 80 ods. 2 zákona o rokovanom poriadku. Túto povinnosť som si v tomto okamihu splnil. Pán podpredseda, môžete otvoriť rozpravu.

M. Andel, podpredseda NR SR: Ďakujem veľmi pekne, pán kolega, že ste oboznámili snemovňu so stanoviskom výborov. Teraz otváram rozpravu o tomto bode rokovania. Keďže som nedostal písomne žiadnu prihlášku do rozpravy, pýtam sa, kto sa hlási ústne. Pán navrhovateľ. Nech sa páči, máte slovo. Uzatváram možnosť podania ďalších prihlášok do rozpravy.

V. Palko, poslanec: Ďakujem za slovo, pán podpredseda. Dávam pozmeňujúci návrh v mene 15 poslancov Národnej rady, ktorý znie takto: „Čl. III. znie: „Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť 1. septembra 2002.“.“ Ďakujem za pozornosť.

M. Andel, podpredseda NR SR: Ďakujem. Uzatváram rozpravu o tomto bode nášho rokovania, keďže nebola žiadna faktická pripomienka.

Prerušujem rokovanie o tomto bode nášho programu.

D.2 Hlasovanie v II. čítaní o tlači 1427 na 61. schôdzi NR SR dňa 10. júla 2002

J. Migaš, predseda NR SR: Panie poslankyne, páni poslanci, pokračujeme hlasovaním o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 1427).

Hlasujeme o zákone 1427, o ústavnom zákone o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii.

Spoločným spravodajcom je pán poslanec Ladislav Orosz. Nech sa páči, pán poslanec, uveďte hlasovanie.

L. Orosz, poslanec: Ďakujem pekne, pán predseda. Počas rozpravy bol predložený jeden pozmeňujúci návrh, týkajúci sa účinnosti zákona. Prosím, dajte o ňom hlasovať.

J. Migaš, predseda NR SR: Prezentujme sa a hlasujme o danom návrhu.

(Hlasovanie.)

Prítomných je 97 poslancov,

za 61,

proti 24,

zdržalo sa 12.

Pri ústavnom zákone aj pozmeňujúce návrhy musia byť schválené ústavnou väčšinou. Tieto pozmeňujúce návrhy neboli schválené. Nech sa páči.

L. Orosz, poslanec: Áno, pán predseda, mám splnomocnenie, aby som predložil návrh, aby sa pokračovalo okamžite v treťom čítaní. Vzhľadom na to, že nebol schválený pozmeňujúci návrh, de facto tento návrh je už nadbytočný, teda sme v treťom čítaní. Môžete dať hlasovať o návrhu ústavného zákona ako celku. Odporúčanie nemôžem vysloviť, pretože spoločná správa nebola schválená.

J. Migaš, predseda NR SR: Tak, prezentujeme sa a hlasujeme. Hlasujeme o ústavnom zákone ako o celku.

(Hlasovanie.)

Prítomných je 96 poslancov,

za 56,

proti 26,

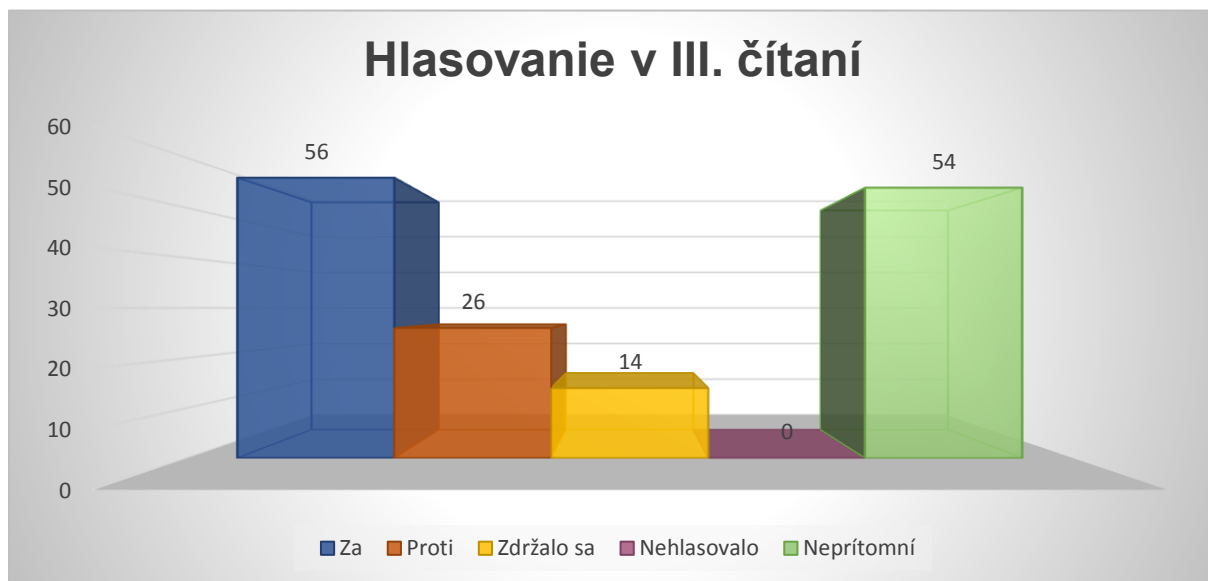
zdržalo sa 14.

Konštatujem, že sme návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii neschválili.

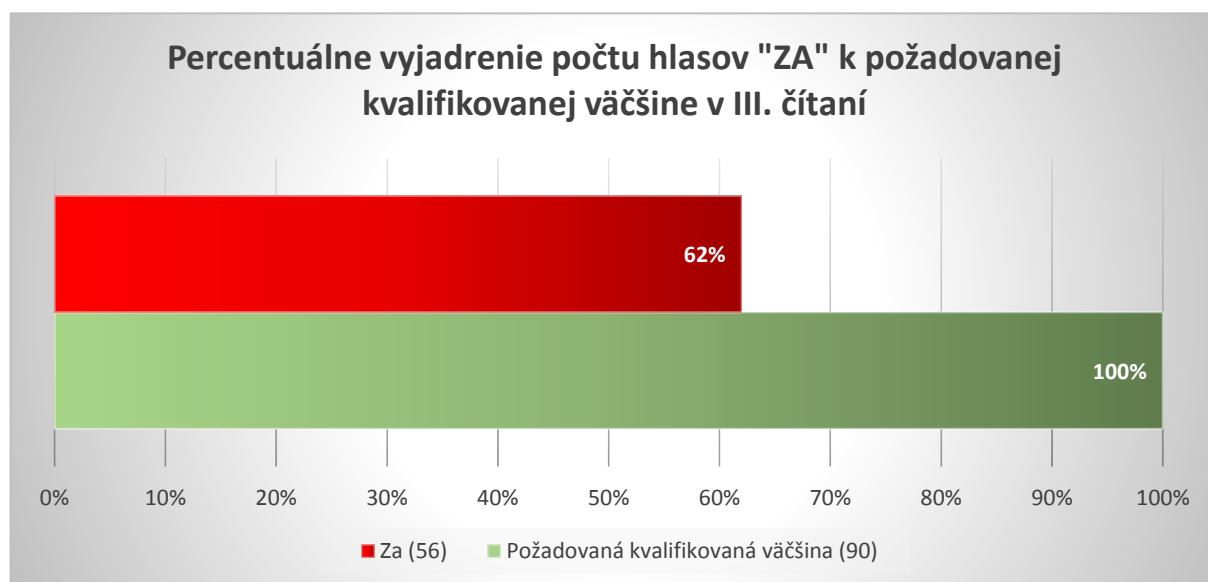
D.3 Uznesenie NR SR č. 2395 z 10. júla 2002²⁰

Národná rada Slovenskej republiky po prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 1427) **v druhom a treťom čítaní neschvaľuje** návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii.

²⁰ Príloha č. 4.



(Hlasovanie č. 597 z 10. júla 2002 o návrhu ústavného zákona ako o celku²¹)

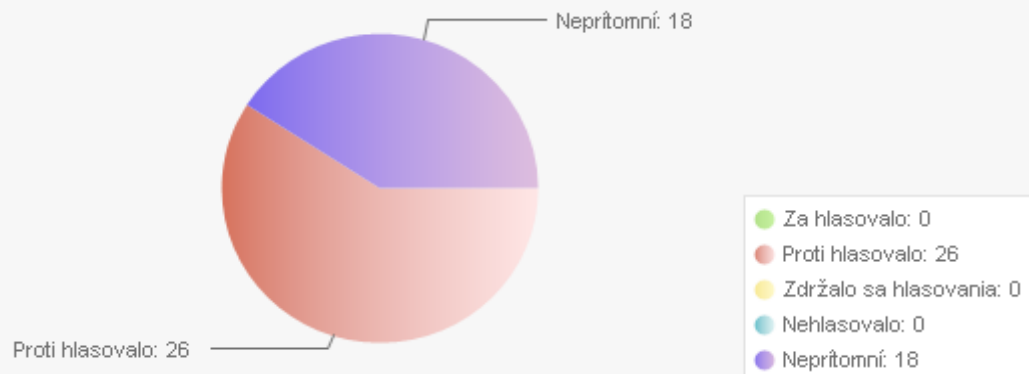


(Hlasovanie č. 597 z 10. júla 2002 o návrhu ústavného zákona ako o celku²²)

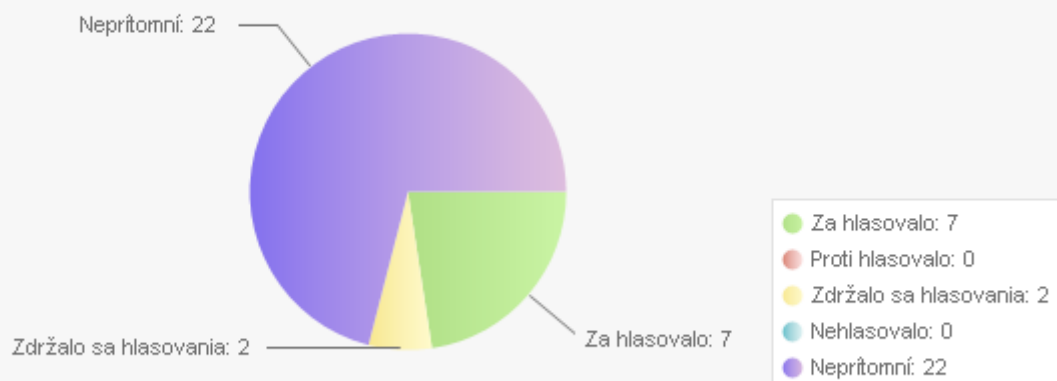
²¹ <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=10800>

²² [Tamtiež.](#)

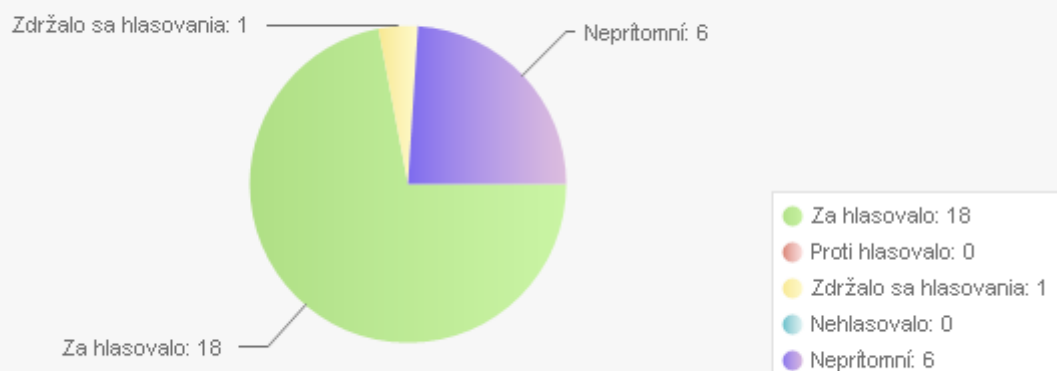
Klub HZDS



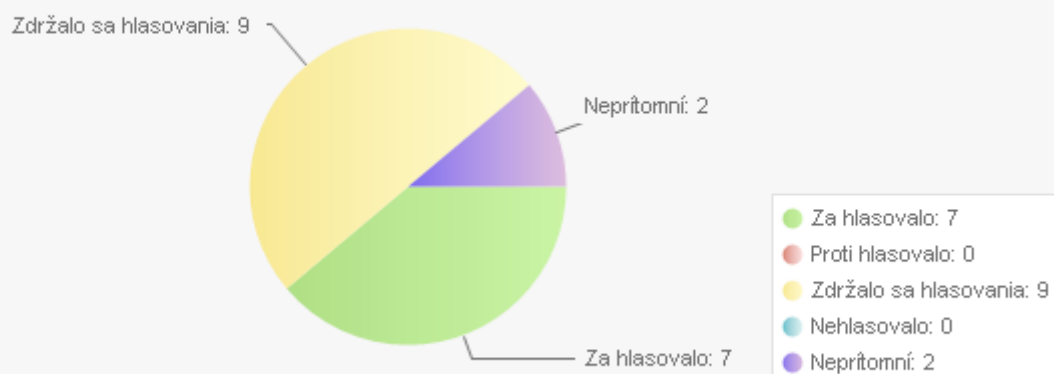
Klub Nezávislý



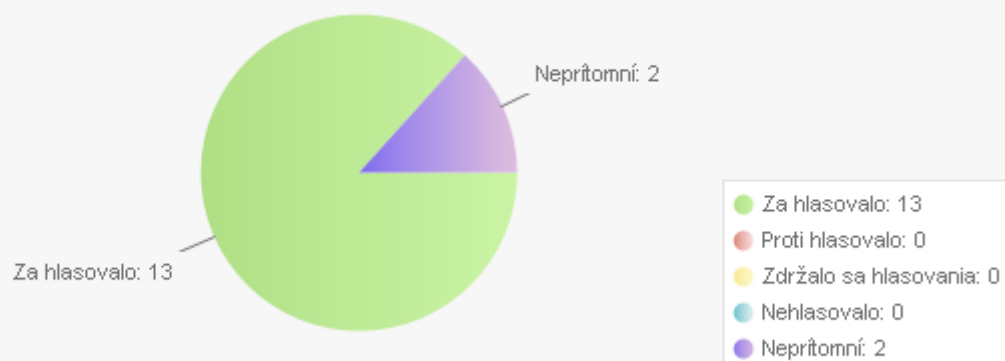
Klub SDK



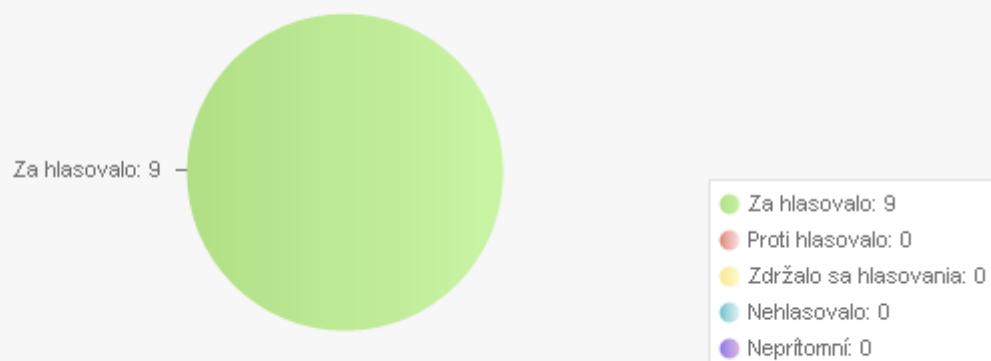
Klub SDL'



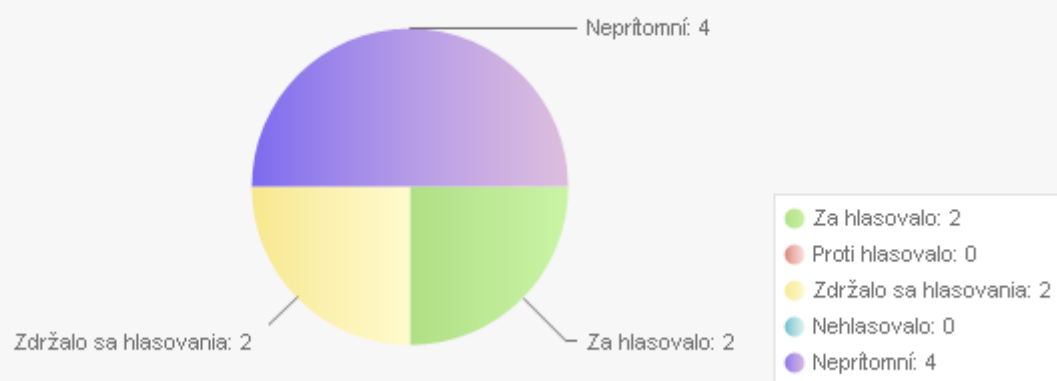
Klub SMK



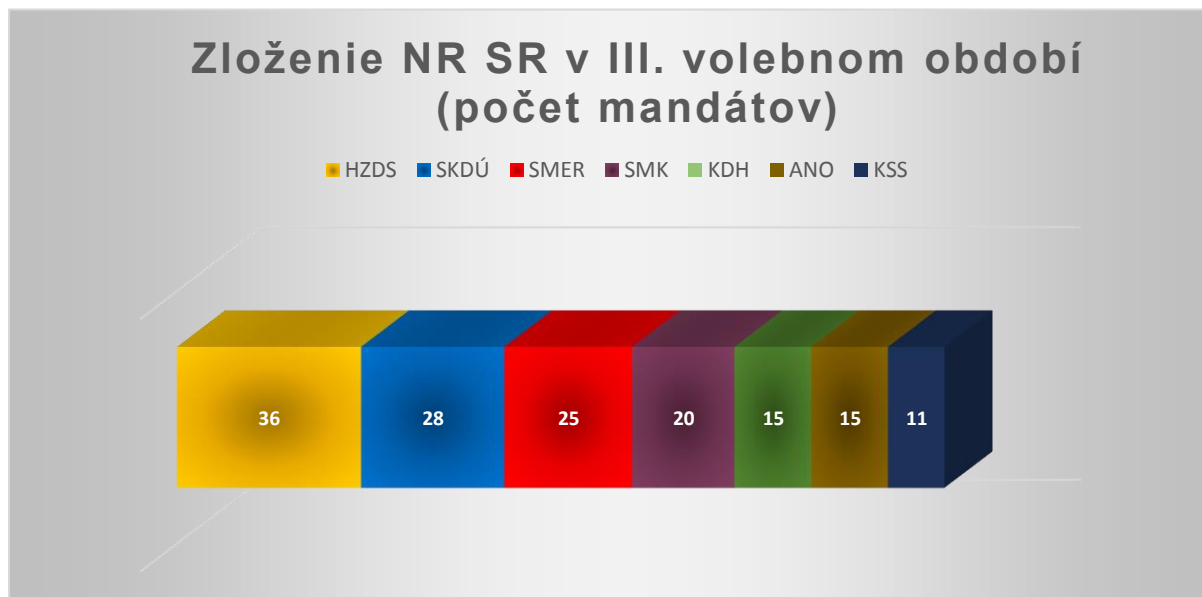
Klub KDH



Klub SOP-LDÚ-SZS



III. VOLEBNÉ OBDOBIE 2002 — 2006



Predseda Národnej rady Slovenskej republiky v III. volebnom období: Pavol Hrušovský (KDH)

Poslanecké kluby NR SR z III. volebného obdobia (2002–2006)²³

Klub SMER- SD: E. Angyalová, J. Baška, M. Beňová, J. Blanár, J. Buček, J. Burian, D. Čaplovič, M. Číž, I. Federič, R. Fico, D. Gabániová, B. Hanzel, M. Chovanec, D. Jariabek, R. Kaliňák, M. Kondrót, J. Laššáková, R. Madej, D. Muňko, M. Murgaš, P. Oremus, P. Paška, I. Šulaj, V. Tkáč, I. Varga, L. Vážny, M. Záhumenský, B. Zala, R. Zmajkovičová

Klub SDKÚ-DS: J. Banáš, P. Bódy, F. Devínsky, M. Gaľa, T. Galbavý, V. Horák, M. Hort, Z. Horváth, J. Hurban, J. Ivančo, A. Ivanko, S. Janiš, Z. Kondrlíková-Plháková, P. Kubovič, J. Liška, Z. Martináková, L. Martinčeková, P. Masáková, J. Mikuš, P. Miššík, K. Mitrik, L. Navrátilová, V. Novotný, J. Pataky, P. Prokopovič, J. Rusnák, E. Rusnáková, I. Šimko, S. Škoda, J. Tkáčová, T. Tóth, R. Vavřík

Klub KDH: P. Abrhan, J. Bielik, J. Brocka, M. Demeterová, J. Figel', M. Fronc, A. Hajduk, P. Hrušovský, S. Kahanec, D. Lipšic, M. Majdová, F. Mikloško, J. Miklušičák, P. Minárik, P. Muránsky, V. Palko, A. Přidal, M. Sabolová, J. Šimko, A. Záborská

Klub SMK-MKP: A.Sándor, G. Bárdos, T. Bastrnák, E. Bauer, J. Berényi, B. Bugár, E. Dolník, Á. Duka- ZÓLYOMI, m. Duray, I. Farkas, P. Farkas, G. Gál, L. Gyurovszky, R. Hamerlik, I. Harna, G. Juhász, P. Keszegh, Z. Komlósy, L. Köteles, J. Kvarda, L. Ladányi, L. A. Nagy, I. Pásztor, K. Sárközy, J. Szigeti, L. Szigeti

²³ <http://www.nrsr.sk/web/default.aspx?SectionId=69>

Klub ĽS- HZDS: M. Abelovský, E. Antošová, I. Belohorská, A. Blajsko, J. Brhel, T. Cabaj, M. Cagala, J. Cuper, J. Dlhopolček, K. Džupa, J. Elsner, J. Gabriel, S. Husár, J. Jaduš, D. Jariabek, J. Jasovský, G. Karlin, I. Kiňo, E. Kolesár, J. Kovarčík, S. Kozlík, G. Krajči, M. Maxon, V. Mečiar, J. Mikolaj, J. Mikuš, T. Mikuš, Ľ Mušková, V. Pavelka, I. Pinkava, D. Podracká, L. Polka, M. Rehák, V. Soboňa, J. Štefanková, D. Štrofová, V. Tkáč, K. Tóthová, M. Urbáni, V. Veteška, R. Žiak

Klub KSS: H. Arvay, D. Bollová, V. ĎaĎo, K. Fajnor, I. Hopta, J. Hrdlička, M. Juščík, K. Ondriáš, J. Ševc, M. Vajda, S. Zubo,

Klub ANO: H. Arvay, J. Banáš, I. Béreš, V. Béreš, P. Biroš, B. Brestenská, E. Černá, A. Danko, J. Drgonec, J. Elsner, I. Hamarčák, I. Henzélyová, J. Heriban, R. Chmel, K. Jandzíková, S. Kropilák, P. Kuliaček, Ľ. Lintner, J. Malchárek, R. Nemešics, V. Ondrejka, B. Opaterný, P. Rusko, F. Tóth, R. Zajac

Nezaradení poslanci NR SR: M. Abelovský, J. Brhel, A. Danko, J. Elsner, J. Gabriel, I. Kio, G. Krajči, J. Mikolaj, I. Pinkava, L. Polka, V. Tkáč, R. Žiak

PARLAMENTNÁ TLAČ 1131

A. Dátum doručenia návrhu:²⁴ 21. 4. 2005

B. Navrhovatelia: P. Abrhan, J. Bielik, J. Brocka, M. Demeterová, A. Hajduk, P. Hrušovský, S. Kahanec, M. Majdová, F. Mikloško, J. Miklušičák, P. Minárik, P. Muránsky, A. Pridal, M. Sabolová, J. Šimko

C. I. Čítanie

C.1 Rozprava v I. čítaní k tlači 1131 na 42. schôdzi NR SR dňa 18. mája 2005

P. Hrušovský, predseda NR SR:

Panie poslankyne, páni poslanci, prosím, zaujmite svoje miesta. Budeme pokračovať v rokovaní ďalším návrhom zákona, ktorým je návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 1131). Poprosím teraz jedného z navrhovateľov zákona pána poslanca Minárika, aby návrh uviedol a odôvodnil. Nech sa páči, pán poslanec.

P. Minárik, poslanec: Vážený pán predseda, ďakujem za slovo. Vážená snemovňa, predložený návrh ústavného zákona je opakovaný, no pre toto zloženie parlamentu prvý pokus zrušiť neštandardné amnestie udelené bývalým predsedom vlády Vladimírom Mečiarom, ktorý vykonával niektoré oprávnenia prezidenta republiky. Tieto amnestie v časti týkajúcej sa zavlčenia Michala Kováča mladšieho do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája, sú zmätočné a ako také nezodpovedajú princípu právnej istoty, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu. (Ruch v sále.)

P. Hrušovský, predseda NR SR: Páni poslanci! Prosím, keby ste zatvorili dvere na rokovacej sále. Pán doktor Knapp.

P. Minárik, poslanec: Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 1996 jediné ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky limitujúce právomoci prezidenta Slovenskej republiky je obsiahnuté v sľube, ktorý skladá pred Národnou radou Slovenskej republiky a v ktorom sa zaväzuje, že svoje povinnosti bude vykonávať v záujme občanov, zachovávať i obhajovať ústavu a ostatné zákony. Predseda vlády Vladimír Mečiar svojimi rozhodnutiami o amnestii, ktoré sa v jednej časti týkali konkrétneho skutku zavlčenia slovenského občana do cudziny a konkrétneho skutku zmarenia riadne vyhláseného referenda, nezohľadňoval záujmy občanov ani zachovávanie, obhajobu ústavy, ktoré predstavujú jediné ústavou upravené dôvody, ktoré musí prezident republiky aj zastupovaný predsedom vlády zohľadňovať pri výkone ktorejkoľvek zo svojich ústavných právomocí. Svojimi rozhodnutiami negatívne zasiahol do prirodzenej spravodlivosti a slušnosti v práve a právo zneužil. Z uvedeného dôvodu zrušil predseda vlády Mikuláš Dzurinda svojím rozhodnutím z 8. decembra 1998 príslušné články dvoch amnestií udelených v roku 1998 bývalým premiérom Vladimírom Mečiarom. Ústavný súd však dňa 28. júna 1999 vyslovil, že právom prezidenta Slovenskej republiky je udeliť amnestiu, súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta Slovenskej republiky akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. V právnom štáte je možno revokovať rozhodnutie Ústavného súdu jedine zmenou ústavy alebo schválením ústavného zákona. V tomto prípade určite nejde o prípad zasahovania zákonodarnej moci do moci súdnej, pretože v uvedenom

²⁴ Príloha č. 5.

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=3&CPT=1131>

prípade neprichádza k revokácii rozhodnutia súdu zo strany zákonodarcu, ale zo strany ústavodarcu. Uvedený postup je úplne legitímny a už bol použitý v našom ústavnom systéme, keď novelou ústavy zo 14. januára 1999 prišlo k prelomeniu rozhodnutia Ústavného súdu z 2. 6. 1993, podľa ktorého čl. 116 ods. 4 ústavy prezidentovi neukladá povinnosti odvolať člena vlády, ak to predseda vlády nenavrhne. Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami. Vážená snemovňa, podľa čl. 1 Ústavy SR Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Základnou charakteristikou právneho štátu je bezvýnimočné panstvo zákona, ktoré zaväzuje štát, t. j. všetky štátne orgány, a zákon o realizácii štátnej moci. V prípade skutkov, v súvislosti s ktorými boli udelené predmetné amnestie, je vážne podozrenie, že sa na trestnej činnosti podieľali štátne orgány. Využitím prezidentského oprávnenia udeliť amnestiu došlo k potlačeniu princípov právneho štátu a zneužitiu práva. Udelenie amnestie malo za následok nemožnosť trestného stíhania páchatel'ov dotknutých skutkov. Dámy a páni, pár slov k námietke retroaktivity. Áno, právna úprava platí v zásade do budúcnosti, sú však princípy, resp. zásady, ktoré konkurujú zákazu retroaktivity. Sú spôsobilé vylúčiť jeho aplikáciu a nastoliť uplatnenie iného právneho princípu. Medzi najvýznamnejšie konkurujúce princípy treba zaradiť princíp dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva, účel vylúčenia nositeľov štátnej moci z udelenia amnestie, zákaz potlačovať základné práva a slobody. Na záver sa ešte chcem oprieť o známu Radbruchovu formulu. Vážené poslankyne a poslanci, bezpochyby tu došlo k závažným trestným činom. Mladý muž bol zavlečený do cudziny. Iný mladý muž to neprežil. Občanom bolo upreté právo vyjadriť sa v riadne vyhlásenom referende. A o všetky tieto skutky sa s najväčšou pravdepodobnosťou pričínili nositelia štátnej moci. Amnestie bránia dosiahnuť spravodlivosť, ak teda v tejto krajine niekedy došlo k nezmesiteľnému rozporu medzi právom a spravodlivosťou, tak to bolo v tomto prípade. Preto tieto nemravné amnestie, s najväčšou pravdepodobnosťou samoamnestie, musia ustúpiť spravodlivosti. My jediní sme schopní, len táto Národná rada môže z nášho právneho poriadku odstrániť časti, ktoré sa priečia morálke. Na to nesmieme, vážené dámy a páni, resignovať. Ani po desiatich rokoch od spáchania zločinu, ani po siedmich rokoch snahy o jeho vymazanie. Netrestaný zločin sa z pamäti vymazať nesmie. Ináč sa môže stať právo prostriedkom nielen na dosahovanie spravodlivosti, ale rovnako aj na dosahovanie nespravodlivosti. Verím, že raz slovenský parlament toto musí urobiť. Vážené dámy a páni, nevidím dôvod, aby to nebol tento parlament v tomto zložení. Ďakujem pekne.

P. Hrušovský, predseda NR SR: Ďakujem pánovi poslancovi Minárikovi. Dávam slovo teraz poslancovi Miššíkovi, ktorého poveril ústavnoprávny výbor, aby informoval Národnú radu o stanovisku predloženého návrhu zákona skupinou poslancov. Nech sa páči.

P. Miššík, poslanec: Ďakujem za slovo, pán predseda. Vážené pani poslankyne, vážení páni poslanci, vážení prítomní, ústavnoprávny výbor ma uznesením z 27. apríla 2005 určil za spravodajcu k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Podľa § 73 ods. 1 zákona o rokovanom poriadku podávam v prvom čítaní spravodajskú informáciu. Návrh ústavného zákona obsahuje z formálnoprávnej stránky všetky náležitosti uvedené v príslušných paragrafoch zákona o rokovanom poriadku. Zo znenia návrhu ústavného zákona je zrejмый účel navrhovanej úpravy. Dôvodová správa uvádza, že návrh ústavného zákona nepredpokladá zvýšené nároky na štátny rozpočet, rozpočty obcí alebo rozpočty vyšších územných celkov a nezakladá nároky na pracovné sily a organizačné zabezpečenie. Nezakladá nároky na verejné financie, nebude mať ekonomický dosah na obyvateľov, hospodárenie podnikateľskej sféry, správy a iných právnických osôb. Nebude mať vplyv na životné prostredie, nebude mať vplyv na zamestnanosť. Osobitná časť dôvodovej správy obsahuje odôvodnenie jednotlivých ustanovení návrhu ústavného zákona. Doložka zlučiteľnosti návrhu zákona s právom Európskej únie spĺňa náležitosti určené v čl. 3 legislatívnych pravidiel tvorby zákonov. Vyplýva z nej, že problematika návrhu zákona nie je prioritnou oblasťou aproximácie podľa čl. 70 Európskej

dohody o pridružení a ďalších príslušných dokumentov. Je upravená v čl. 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii, je upravená v práve Európskych spoločenstiev, stupeň zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie je úplný. Vychádzajúc z oprávnení, ktoré pre mňa ako spravodajcu vyplývajú zo zákona o rokovacom poriadku, odporúčam, aby sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla, že podľa § 73 ods. 3 písm. c) rokovacieho poriadku prerokuje uvedený návrh ústavného zákona v druhom čítaní. V súlade i s rozhodnutím predsedu Národnej rady Slovenskej republiky č. 1133 z 25. apríla 2005 podľa § 74 rokovacieho poriadku navrhujem, aby návrh ústavného zákona prerokovali všetky výbory Národnej rady Slovenskej republiky s výnimkou mandátového a imunitného výboru, výboru pre nezlučiteľnosť funkcií, výboru pre európske záležitosti, osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti Slovenskej informačnej služby, osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti Vojenského spravodajca a osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti Národného bezpečnostného úradu a výboru na kontrolu používania informačno-technických prostriedkov. Za gestorský výbor navrhujem Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky, pričom odporúčam, aby výbory vrátane gestorského predmetný návrh ústavného zákona prerokovali v druhom čítaní do 20. júna 2005. Pán predseda, prosím, otvorte rozpravu.

P. Hrušovský, predseda NR SR: Ďakujem pánovi spravodajcovi.

Chcem vás informovať, že som dostal k predloženému návrhu dve písomné prihlášky: za poslanecký klub HZDS pán poslanec Mečiar, za poslanecký klub KDH pán poslanec Mikloško. Pán predseda poslaneckého klubu HZDS ma informoval, že prvý prihlásený poslanec Mečiar bude mať viac ako 10-minútové vystúpenie k predloženému návrhu, preto odporúčam, už aj z dôvodu, že boli zvolané viaceré výbory na 12.00 hod., prerušiť teraz rokovanie na obedňajšiu prestávku a budeme pokračovať v rokovaní o 14.00 hodine. (Prerušenie rokovania o 11.50 hodine.) (Pokračovanie rokovania o 14.00 hodine.)

V. Veteška, podpredseda NR SR: Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, budeme pokračovať v 42. schôdzi Národnej rady. Prosím pána navrhovateľa Pavla Minárika a aby zaujal svoje miesto pán spravodajca a budeme pokračovať v rozprave. Do rozpravy sa za kluby prihlásili ako prvý pán poslanec Mečiar za klub Ľudovej strany HZDS a ako druhý pán poslanec Mikloško za klub Kresťanskodemokratického hnutia. Potom dám možnosť podania prihlášok ústne do rozpravy k tomuto bodu programu. Ako prvý vystúpi pán poslanec Mečiar. Nech sa páči, pán poslanec.

V. Mečiar, poslanec: Vážené dámy a páni, aj keď sála je prázdna, pre zdokumentovanie histórie záznam zostane. Ďalej takisto treba pripomenúť druhú dôležitú vec, že slová návrhu a odôvodnenia návrhu – spravodlivosť, právo a podobne – sú vznešené, ale bude treba ozrejmiť aj veci, ktoré spravodlivosťou sú a právom sú a v tomto doklade sú písané úplne opačne.

Ja som nebol poslancom minulé volebné obdobie a nemal som možnosť komplexne vysvetliť stanovisko a postoj, prečo boli amnestie udelené, dokonca som to nemohol urobiť ani nikdy verejne a vždycky všetky mediálne vyjadrenia boli také kľúčkovacie, pretože veľmi veľa skutočností bolo utajených a dodnes je utajených, ale využívam právo poslanca Národnej rady, že pred Národnou radou môže povedať čokoľvek a nemôže byť za to trestne stíhaný, volaný k trestnoprávnej zodpovednosti ani k občianskoprávnej zodpovednosti. Takže do istej miery je to moja prvá šanca vôbec o zákulisí, dôvodoch a príčinách rozprávať. Návrh prichádza v čase, keď končí jedenásť káuz Ivana Lexu. Jedenásť káuz, ktoré rozbiehalo Kresťanskodemokratické hnutie ako svoj politický program, kde funkcionári z Kresťanskodemokratického hnutia, ktorí boli vo funkciách, vykonávali všetky základné úkony, kde poslanci Národnej rady vedení stranickou príslušnosťou a disciplínou hlasovali za zbavovanie imunity. Jedenásť káuz, v ktorých nie že sa nedokázala vina, ale veci a skutky sa nestali. Skutky sa nestali. Na to sú rozsudky súdov. Ak teda takto sa postupovalo v období minulosti, v tomto predloženom návrhu vidím snahu po katastrofe a po politickej, právnej zodpovednosti tých, čo „Lexiádu“ rozbiehali,

držať tému ďalej a držať tému ako diskusie na predvolebné obdobie. Nie je obava ani moja, ani Ivana Lexu, že by bol niekto stíhaný z nás alebo že by sme porušili zákony, to jednoducho nebolo, to je vymyslené. Arogancia, s akou mi bývalý dôstojník Federálnej bezpečnostnej informačnej služby pán Minárik, ktorý nás už v tom období považoval za extrémistov a pripravoval kroky proti strane, ktorú som viedol, i proti osobám, ktoré v jej čele stáli, ide dnes hovoriť o vine, chce byť prokurátor aj sudca, nemá obdobu. O vine rozhodujú súdy, o treste rozhodujú súdy. Ak si to prisvojuje niekto, tak len s aroganciou, ktorá je istému typu politiky a istému typu politikov vlastná v tomto štáte niekoľko rokov. Zamorili nenávisťou veľa občanov Slovenska, pustili veľké množstvo pseudokáuz a budeme ich musieť riešiť. Z týchto kauz utajených ako materiály SIS-ky, verejnosti nie dostupných, sa robila politika. Robila sa politika pre voľby 1998, 2002 a niektorí potrebujú ten nástroj aj dnes. Potrebujú, lebo inak nevedia. Môžu robiť politiku, pri ktorej potrebujú nepriateľa. Potrebujú ho mať hmatateľného, čitateľného a útočiť. Pozitívny program absentuje, tak sa nahrádza pseudoprogramami a spravodajskými hrami. HZDS sa s tým vyrovnáva od roku 1991 a vyrovná sa i ďalej. Pokiaľ ide o kroky a súvislosti, ktoré tu sú povedané a o ktorých sa má rokovať, tak si dovoľím povedať, že ten návrh je v plnom rozsahu zmätočný. Obsahuje toľko protirečivých vecí a nezmyslov, že jednoducho sa právne nedajú akceptovať. Prvá. V roku 1992 bola prijatá Ústava Slovenskej republiky ako ústava demokratického štátu, ústava, ktorá bola celou Európou akceptovaná. Táto ústava demokratického štátu zakladala kompetencie jednotlivých ústavných orgánov a ústavných osôb, umožňovala konanie ústavné a podľa ústavy. A ak osoby podľa tejto ústavy konali a vydávali individuálne akty v súlade s ústavou a zákonom, tak zmeniť možno len ústavu a od toho dňa, odkedy sa ústava mení. Pod zámienkou úpravy individuálneho aktu sa tu má ústavným zákonom niečo meniť spätne. Ale ak sa to má meniť spätne, tak to znamená, že tie rozhodnutia doteraz boli ústavne platné a zákonné. A potom je namieste otázka všetkým tým, ktorí sa okolo točili: Prečo ste nebrali na trestnú zodpovednosť všetkých, ktorí tieto ústavné zákony alebo toto amnestované rozhodnutie nerešpektovali? Ide o vyšetrovateľov, ktorí bez oprávnenia v tejto kauze konali po udelení amnestie. Ide o vášho ministra spravodlivosti pána Čarnogurského, ktorý v tejto veci vydával rozhodnutia v rozpore s ústavou a nálezmi amnestií. Ide aj o sudcu, ktorý rozhodol o väzbe Ivana Lexu aj na základe tohto skutku v čase, keď nebolo oprávnenie úradných osôb takto konať. Vy dnes potvrdzujete, že tie úkony boli ústavné a platné, lebo i ústavným spôsobom hľadáte cestu, ako rušiť. Prečo ste tolerovali neústavnosť doteraz? Nechcete dať amnestiu tým, ktorí neústavne konali a ospravedlniť ich konanie? Poďme ďalej. Navrhujete zrušenie tzv. Mečiarových amnestií. Mečiar nemohol udeliť amnestiu, tie mohla udeliť len vláda a vláda Slovenskej republiky pri udeľovaní oboch amnestií bola jednomyselná. Prešli rokovaním vlády, boli publikované, zverejnené tak, ako boli. Je možné spätne desať rokov od skutku a sedem rokov od amnestie rušiť ju? Amnestia je predsa verejné dobro. Ak bola udelená amnestia, má to niekoľko dôsledkov. Prvý, že zanikla trestnosť. Ako chcete obnoviť trestnosť? Hovoríte v mene európskych zákonov, ale tie všetky hovoria, ak raz trestnosť zanikne, žiadnym iným zákonom sa obnoviť nedá a žiaden súd nemôže prihliadať na zákony nové, ak medzičasom od skutku po rozhodnutie boli zákony v prospech veci priaznivejšie alebo rozhodnutia v prospech veci priaznivejšie. A vy si myslíte, že takýmto politickým aktom, ktorý tu chcete oktrojovať tomuto parlamentu, chcete obnoviť trestnosť v mene zákonnosti. To je hrubá nezákonnosť, to nemožno. Ďalej hovoríte o tom, že treba zrušiť tri amnestie, a spomínate aj amnestiu z 8. decembra, pričom je to amnestia, ktorú mal udeliť Mikuláš Dzurinda a mal zrušiť predchádzajúce dve amnestie. Ale, vážení, tu si šliapete po jazyku. Nemôžete ju zrušiť, pretože ona neexistuje. Je v tomto smere nález Ústavného súdu pána JUDr. Šafárika, ktorý hovorí, že nejde o právny akt, ide o akt, neplatný akt, ktorý vykonala osoba k tomu nepríslušná. Pán Mikuláš Dzurinda ako osoba i ako predseda vlády nemohol amnestie zrušiť bez toho alebo nemohol zrušiť vôbec a nemohol ani sám rokovať bez toho, aby nemal splnomocnenie vlády. A pán Mikuláš Dzurinda to splnomocnenie vlády nemá dodnes.

Maximálne, ak sa k téme vraciate, tak to otvára otázku pokusu Mikuláša Dzurindu o zneužitie právomoci verejného činiteľa, pretože bez oprávnenia sa pokúšal konať vo veci, na ktorú nemal ústavné ani procesné právomoci. Ak cez ústavné mechanizmy alebo koaličné mechanizmy zaväzujú strany jedna druhú, tak tí z SDKÚ, ktorí budú hlasovať za toto, súčasne hlasujú aj za to, aby Mikuláš Dzurinda mohol byť obvinený zo zneužívania právomoci verejného činiteľa, konkrétne v pokuse o udelenie amnestií bez ústavného oprávnenia a bez zodpovednosti iných štátnych orgánov. To sa jednoducho nedá. Ďalej. Ústava predpokladá, že existuje delenie moci a existuje právny systém, ktorý predpokladá, kto čo robiť môže. Výkonná moc mala právo rozhodnúť o amnestii. Súdny mali povinnosť pri obvineniach rozhodovať podľa stavu platného v čase rozhodnutí. O zastavení konania a zániku trestnosti rozhodli na Slovensku súdy všetkých stupňov, t. j. okresný, krajský, najvyšší a ústavný. A vy dnes navrhujete vec, ktorá vo svete a v civilizovanej demokratickej krajine nemá obdobu, aby ústavným zákonom boli zrušené rozsudky súdov. Rozumiete tomu? Vytvárate precedens, pri ktorom, ak niekto získa tu 90 hlasov, tak bude môcť parlament sa rozhodnúť, že jeho rozvod nie je právoplatný, lebo tu sa prijme ústavný zákon, že ten rozsudok nie je právoplatný. Aký precedens to vytvárate? V mene práva pre právo. A v mene takejto nestability pre stabilitu. Veď je to blbosť! Ale ak ju chcete spáchať, je to vaša vec. Samozrejme, s vecnými, politickými dôsledkami. Tie dôsledky boli a budú i v našom konaní a sú i vo vašom konaní. Pokiaľ ide o otázku, ktorá súvisí s tým, aké bolo rozhodovanie a čo všetko vláda musela brať do úvahy pred rozhodnutím amnestií, treba povedať, aký bol skutkový stav. A z toho sme vychádzať museli a na to sme reagovať museli. A reagovali sme nie podľa pocitov viny. Podľa pocitu zodpovednosti za osud tohto štátu, podľa pocitu zodpovednosti za vývoj demokratickosti a zákonnosti v tomto štáte. A teraz, keď si myslíte, že to bolo inak, som rád, že to viete, ako to bolo, pretože ja som mal prístup i ku skutočnostiam utajeným a nebyť tejto šance, nebudem môcť o nich nikdy hovoriť. Tú šancu ste mi dali, tak ju využívam a potom to komentujte, keď budete vedieť, o čom vlastne hovoríte. Keď budete vedieť o čom, lebo zatiaľ neviete o čom. Reagujete pocitovo, neracionálne, bez znalostí elementárnych vecí, ktoré sa udiali. Samozrejme, že v politickom živote Slovenskej republiky bolo mnoho napätých životov a osudov. Boli sme v konflikte, ktorý bol medzi KDH a HZDS veľmi silným, o vznik Slovenskej republiky. KDH bolo veľmi výrazne proti, my sme boli za. Postavilo nás to do blokov, z ktorých dodnes nevieme poriadne vyjsť, pričom my sme sa šesť rokov úprimne snažili o to, aby sa táto tradícia prerušila. Boli spory, ktoré sa prenášali do ústavných orgánov, to bolo povedzme konanie prezidenta voči vláde. V roku 1993 počas návštevy pána Michala Kováča v Prahe požiadal prezidenta Českej republiky Václava Havla o pomoc pri príprave prevratu vo vláde na Slovensku. Havel mu tú pomoc prisľúbil a realizoval. Istý čas potom som bol informovaný o tom, že tieto kroky bežia. Nezdá sa vám, pán Šimko? Je to pravda, historická pravda. Je mi jedno, čo si myslíte, lebo neviete, vy reagujete s pocitom, ja so znalosťou vecí. Pokiaľ ide o ďalšie otázky, ktoré sa rozvíjali na Slovensku, riešili sa medzinárodné vzťahy a potrebovali sme Slovensko v týchto medzinárodných vzťahoch umiestniť a zasa sme my boli protagonisti – KDH a HZDS. Aj v týchto otázkach medzinárodných vzťahov. A zasa ten tvrdý zápas sa prenášal ako súboj strán, pritom išlo o zásadné koncepčné veci osudu Slovenskej republiky. Do toho kdesi sa nám zamotal aj Michal Kováč, ktorý sa, súč zvolený za HZDS, postavil jednostranne na stranu kresťanských demokratov a robil politiku, ktorá zodpovedala im a prezentoval túto politiku, ktorá takto zodpovedala. Išiel do konfliktu s vládou, ktorý končil pádom mojej vlády a opätovným nástupom mojej vlády, s výnimkou toho polročného medziobdobia. Samozrejme, že už v roku 1994 začali prenikať prvé správy z Nemeckej spolkovej republiky, že Michal Kováč je trestne stíhaný v Nemeckej spolkovej republike a je vydaný na neho zatykač. Vtedy, keď som počul prvú informáciu, som jej nevenoval pozornosť. V januári 1995 ma navštívili dôstojníci, ktorí riešili otázku spolupráce s Interpolom, a oznámili mi, že Michal Kováč mladší je v Nemeckej spolkovej republike trestne stíhaný pre trestné činy, boli uvedené skutkové podstaty, je vydaný

na neho medzinárodný zatykač a ako sa majú správať, pretože nemecká služba pýta od nich informácie a žiada vydanie. Moja odpoveď bola v zmysle ústavy: Nemožno vydať občana Slovenskej republiky na stíhanie, spolupráca je možná aj tak, že Nemecká spolková republika nám pošle všetky doklady a uskutoční sa konanie na území Slovenskej republiky. Súčasne som požiadal ministra vnútra, aby vo veci konali a aby mi oznámili, aký je stav. Minister vnútra mi vtedy oznámil: Michal Kováč je podozrivý nielen z tohto, ale z niektorých ďalších trestných činov na území Slovenskej republiky, myslím tým Michala Kováča mladšieho, polícia vedie v tomto smere vyšetrowanie a je možné, že v druhej polovici roku 1995 bude toto vyšetrowanie skončené a Michal Kováč mladší môže byť aj väznený vo vyšetrovacej väzbe. Moja odpoveď bola: Skúmajte skutok, nesmiete vidieť, čie dieťa to je. Tak sa aj konalo. Vo veci konali príslušné orgány, konštatovali podozrenie v niekoľkých veciach. Vo veci konali orgány Nemeckej spolkovkej republiky, ktoré žiadali, aby sa veci vyjasnili – a vychádzali najavo mnohé veci. A vyšetrowanie preukázalo kauzu Technopol v úplne inom svetle, ako ju pozná verejnosť. Samozrejme, že Michal Kováč a spol. robili obchody, ktoré boli podozrivé. Jeden z týchto obchodov bol navrhnutý aj Technopolu, pričom referenti Technopolu ho zamietli, vedeli, že pôjde o nezákonný obchod, a tento obchod sa neuskutočnil. Po tomto rozhodnutí referentov sa stala vec v štáte, ktorá ovplyvnila ďalší chod veľmi výrazne. Bola uskutočnená devalvácia koruny česko-slovenskej. Technopol ako organizácia zahraničného obchodu z titulu devalvácie mal veľké straty a na vyrovnanie týchto strát potrebovali, aby z federálnych fondov prišli čo najskôr peniaze a mohli tieto straty sanovať. Preto o pomoc požiadali predsedu Federálneho zhromaždenia Michala Kováča staršieho. Michal Kováč starší navštívil generálneho riaditeľa Technopolu, je to zdokumentované, rokoval s ním, dohodli sa, že zabezpečí prenos týchto prostriedkov a súčasne sa zabezpečí, že Technopol urobí obchod s jeho synom podľa pravidiel určených jeho synom. To sa stalo, zdokumentované je a preukázané je. Na základe toho boli vyplatené peniaze, nebol dodaný tovar, obchod sa prejavil negatívne v Holandsku, a šetrilo sa všade inde. V priebehu šetrenia tejto kauzy sa ukazovali i ďalšie podozrenia z ďalších vecí, ktoré mohli priniesť a osvetliť pravdu, čo sa vlastne stalo. V tomto zmysle na prvopočiatku nebol Kováč mladší, bol jeho otec. Preto keď skúmate postoj otca ku kauze, bol podmienený a bol a vedel som, že je podmienený inými skutočnosťami. Nakoniec pán Kováč starší mi to vytkol, dal na mňa trestné stíhanie v tom období a trestné stíhanie skončilo, že mám pravdu. Ďalej. Ak táto kauza bežala, potrebovali sme sa dopracovať k pravde o podozreniach z trestnej činnosti a iných podvodov okrem Technopolu, ktoré boli vtedy políciou Slovenskej republiky dokumentované. Súčasne v tom istom období, keď sme si mysleli, že je dostatok dôvodov, aby vstúpil prokurátor do veci a aby mohol byť braný Michal Kováč mladší na zodpovednosť, došlo k tomu, čo nazývame kauzou zavlčenie Kováča mladšieho do cudziny, ktorá tieto zámery do istej miery naštrbila. Prečo by vláda, ktorá má v rukách nástroje, aby mohla riešiť väzobne na území Slovenska, umožnila, ak by sme sa chceli pomstiť otcovi, akýmkoľvek spôsobom únik jeho syna od tejto zodpovednosti? Syn bol v Rakúsku pol roka, samozrejme, že nie za ťažkých podmienok, pretože jeho pobyt hradil Leo Danihels a honoroval ho sumou 100-tisíc dolárov, sám mi to potvrdil, čo bol luxusný pobyt. Michal Kováč mal v Rakúsku slobodné podmienky pohybu s výnimkou tých troch dní, čo bol v zadržiavacej väzbe. Ja sám som s rakúskymi orgánmi rokoval o tom, že nechceme vyvážať svoje politické problémy, aby nám ho vrátili naspäť. To, čo hovoril o spôsobe zavlčenia a dôkazoch, bolo trochu iné a preukazovali sa tam mnohé iné súvislosti potom na území Slovenskej republiky, že naraz sa nám začali strácať papiere a obvinenia, ktoré voči Michalovi Kováčovi smerovali. Zistilo sa, že nepríslušný policajt išiel do Technopolu, vyžiadal príslušné doklady a zlikvidoval ich. Odmena za to, podľa informácií, ktoré som mal vtedy od inšpekcie, mala byť potvrdená aj súdom, bola 800-tisíc Sk. Kto ich zaplatil? Vláda Slovenskej republiky a ja? Kto hľadal tú pravdu? Kto chcel spravodlivosť? Naraz aj v tých veciach, v ktorých bolo obvinenie, sa začali veci strácať. A to, čo malo byť v jeseni, konanie o väzbe a slobode sa nekonalo, pretože prezident využil túto

situáciu a svojho syna amnestoval. Tí, čo sa pamätáte, tak viete, že tú amnestiu synovi udelil na tento skutok, z ktorého sa potom odvíjalo všetko ostatné. Aby to nebolo dosť, tak bola amnestia nielen na tento skutok, ale aj na ďalšie skutky a bola amnestia daná aj istému Kočnerovi, ktorý bol podozrivý zo spolupáchateľstva v tejto kauze. A keď sme vtedy vyhodnocovali, koľko je to peňazí, tak to bolo 280 mil. Sk. Nechcete rušiť tieto amnestie? Bolo to v poriadku? Ved' ste spravodliví, hľadáte česť a právo. Tam bola amnestia synovi – na meno, na skutky. Amnestia Kočnerovi bola zdôvodnená tým, že sa pôjde dobrovoľne vydať do Nemeckej spolkovej republiky, čo nikdy neurobil, úspešne podniká na Slovensku a sem-tam sa so svojím spolužiakom Ruskom naťahujú v rôznych kauzách ako protihráči dvoch strán. To trvá od toho obdobia. Pokiaľ ide o otázky okolo kauzy Technopol a spol., pravda sa naplno nepreukázala, pretože vo vnútri Policajného zboru boli ľudia, ktorí strácali doklady a kde pre politické veci síce bola výmena ministra, ale nebolo možné pred verejnosťou pravdu obnažiť. Nie preto, že sme nechceli, pretože jednoducho niekto ten únik dokladov zariadil, takže z policajných spisov unikli. To sa stalo v období mojej vlády, ja som ministra bral na zodpovednosť, ale to bolo všetko, prišli noví ľudia na celé vedenie ministerstva, ale stav bol nevratný. Pokiaľ išlo o otázky spojené s podozrením na zavraždenie a všetko, čo sa okolo toho uvádza, treba zase veci uviesť na správnu mieru a povedať tú pravdu, takú, aká bola. O tom, že Michal Kováč mladší bol zavraždený, som sa dozvedel od ministra vnútra v čase, keď prišiel za mnou, že jeho otec mu telefonoval, že Kováč bol zavraždený a že sa majú stretnúť o polnoci na hraniciach, čo sa stalo, a minister tam nebol sám. Po tomto stretnutí prišiel za mnou a informoval ma. Michal Kováč nám oznámil, že vedel, že jeho syn bude zavraždený, vedel o všetkom, že sa to pripravuje, a na ten čas, keď sa to pripravovalo, odišiel na Donovaly. Takisto zadokumentované v spisoch svedeckými výpoveďami ľudí, ktorí tam boli. Dokázané je to. Takže, vážení, prečo prezident Slovenskej republiky, keď vedel, že sa pripravuje trestný čin, neoznámil trestný čin? Ja som o tom nevedel, on vedel. Prečo v situácii, keď vláda, aby nebolo podozrenie, že máme cez ochranu niečo proti nemu, vyčlenila do jeho osobnej dispozícii dôstojníkov ochrany ústavných činiteľov, tímu, čo ho mal v osobnej dispozícii, nedal pokyny na ochranu svojich rodinných príslušníkov? Mohol to urobiť, bolo to v súlade so zákonom a uzneseniami vlády, ktoré boli v tomto smere dispozitívne na prezidenta prenesené, len aby bol pokoj a nebolo podozrenie, že sa niečo robí. To sa stalo. Druhá vec, ktorá potom po čase vyšla najavo, je, že v čase, keď mal Michal Kováč prekročiť slovensko-rakúske hranice, tesne pred tým boli vymenení dôstojníci na rakúskej strane, aj na colnej, aj pohraničnej správe. Na celý úsek cesty až do Rakúska bola uvalená mimoriadna akcia, celá bola pod kamerovými skúškami. Požiadal som rakúsku stranu, aby nám vydala dôkazy, ak má akékoľvek, ktoré by nám pomohli prípad objasniť. Rokoval som o tom s prezidentom Rakúska, kancelárom Rakúska – opätovne a opakovane – a požiadal som, aby táto správa a pravda bola obnažená. Nebola. V takto rozbehnutej situácii, plnej emócií, bože, čo sa to stalo a kto ho zavraždil – a všetci si myslia, že to som hádam ja urobil z pomsty voči Kováčovi otcovi –, sa naraz objavilo meno utajeného svedka, ktorý mal vypovedať s tým, že to urobila Slovenská informačná služba a že tento utajený svedok oznamuje skutočnosti, ktoré verejnosť predtým nepoznala a na základe jeho výpovede bola urobená dominujúca a rozohraná situácia, že to bola Slovenská informačná služba a máme dôkaz. Vážení, aký dôkaz to bol? Oskára Fegyveresa k prezidentovi doniesol v kufri auta jeden z bratislavských advokátov. (Reakcia z pléna.) V kufri auta, Ferinko, len vydržte, je to vaša hanba, nie moja hanba. A je všeličo, za čo sa budete musieť hanbiť, všeličo. (Reakcia z pléna.) Je to dokázané, procesnými úkonmi je dokázané, že to takto bolo, aj kto to robil a prečo to robil. Na základe toho boli u prezidenta dané nejaké prisľuby. Zdá sa vám to legenda? Ale je to pravda dokázaná v spisoch, v tých, čo tajíte a nechcete, aby verejnosť poznala. Vo výpovediach ľudí, o ktorých nechcete, aby verejnosť poznala. A rozohrávate na základe utajenia ďalšiu špinavú hru. Na základe toho bol rozhovor s Oskárom Fegyveresom. Oskár Fegyveres sa podujal, že bude vystupovať ako svedok. Urobil niekde nejaký úkon pre políciu, o ktorého obsahu som nevedel – a v podstate

ani som veľmi o to nestál. Ale vzápätí Oskár Fegyveres dostáva milión šilingov, odchádza do Maďarskej republiky po istom stretnutí na slovenskej strane. SMK s tým nemá nič, buďte spokojný, pán poslanec Bugár. Bola to vec KDH. (Ruch v sále.) Odchádza do Maďarska, dostáva milión šilingov na pobyt, sám nepopiera, že peniaze zobral za pobyt. A vzápätí prezident republiky mu udeľuje doživotnú amnestiu na viacero skutkov. Čiže svedok utajený, svedok zaplatený, svedok amnestovaný má byť zárukou spravodlivého procesu. A keď toto zrušíte, tak ho znova obnovíte. Samozrejme, že aj osud Oskára Fegyveresa v zahraničí bol veľmi zaujímavý. Nemohol vydržať v Maďarsku, v istom období pohrozil, že sa vráti na Slovensko a bude vypovedať – takisto dokázané v spisoch, ktoré utajujete –, že bude vypovedať a povie pravdu, ako to bolo a čo bolo, a zruší tú svoju pôvodnú výpoveď. Tak sa hľadal spôsob, kde ho sanovať, ako mu zaplatiť pobyt na ďalšie obdobie, bol tam s priateľskou, ktorá potom odišla, bola to zhodou okolností dcéra dôstojníka SIS a bývalého kádrového riaditeľa na ministerstve vnútra za socializmu. Tá potom tiež odišla. A hľadal sa spôsob, čo s ním robiť. Tak sa najprv hľadal spôsob, v ktorom štáte ho umiestniť. Tak preto tí funkcionári, ktorí boli z KDH a z Demokratickej únie zainteresovaní na jeho pobyte v zahraničí, dokonca sa rozhodli pre takú vec, že mu nájdu manželku vo Švédsku, len bola taká škaredá, že ju neprijal, ale tú Švédku mu doniesli, aby si ju zobral. (Reakcie z pléna.) To nie sú rozprávky, to je všetko, všetko v spise, vážení. Ja hovorím to, čo v tom spise je, čo tajíte! A už prestaňte klamať a tváriť sa bohorovne, že vy ste tí, ktorí sú spravodliví! Vy ste tí, čo tieto svinstvá robili – nemyslím na osoby, ktoré tu sedíte, ale na tých spomedzi vás, ktorí ich robili. Dokonca v tom prípade sa išlo ďalej, hľadal sa pobyt vo Švajčiarsku, že by dostal v niektorom z kantónov pobyt, údajne išiel do iného, ako mal. A keď sa vybavoval pobyt vo Švajčiarsku, tak sa odohrala jedna vec v Prahe, kde boli s ním aj zástupcovia KDH, aj Demokratickej únie, konkrétne tam vybavoval veci Milan Kňažko, a zástupcovia médií. A Ľuba Lesná vtedy nahrala s jeho dvomi priateľmi, Oskára Fegyveresa, rozhovor, pri ktorom obidvaja mali na kameru povedať, že budú zavraždení a že za ich vraždu som zodpovedný ja. To bolo nahraté a nahrávka zostala u Ľuby Lesnej schovaná. Je to takisto svedecky potvrdené a dokázané, že tak bolo. Kto potreboval dôkaz, že zodpovedám za vraždu chorého človeka, o ktorom som nevedel, že existuje? Kto potreboval tento argument pre voľby? Samozrejme, tí dvaja, ktorí toto vyhlásenie urobili, sa potom vyľakali, a čo keď ich niekto zabije, aby ste mi v tých voľbách dali zabráť, nakoniec som to tiež nevyučoval, a priznali, že takéto vyhlásenie urobili. Dostali odo mňa ochranu a pomoc. Keď sa rozhodovalo o amnestiách, okrem toho, že bol vylúčený spravodlivý proces cez zaplateného amnestovaného svedka, bolo vylúčené aj toto konanie, aby sme vôbec v tejto veci mohli konať, čo keď bude niekto z nich zavraždený len preto, aby sa získavali body proti nenávidenému Mečiarovi. Nakoniec na všetkých mítingoch KDH ste ma obviňovali z vraždy človeka Róberta Remiáša, o ktorom som ani nevedel, že taký človek žije. Dokonca kňaz na Námestí SNP hovoril, že vďačne odprevadí pána V. M. a I. L. do večnosti. Protest som urobil u arcibiskupa Sokola. To ste robili, takí ste boli – z politickej nenávisti. Samozrejme, že ak sme brali do úvahy túto ďalšiu skutočnosť, tak sme museli hodnotiť aj iné súvislosti a skutky, ktoré v tomto procese boli. Otec Michala Kováča mladšieho ovplyvňoval úradné orgány na konanie. Prvý vyšetrovateľ, ktorý bol, bol u prezidenta, čo bolo obsahom rozhovoru, neviem, no viem, že po návrate domov oznámil okresnému prokurátorovi: Rob tak ako ja a za tri mesiace budeš generálny prokurátor aj minister vnútra. Vláda padne, bude prevrat. A ozaj, začal robiť tlačovky, prestal vyšetrovať, prokurátor oznámil tieto skutočnosti svojmu šéfovi a generálny prokurátor oznámil mne. Ďalej začali zvláštne úkony medzi dôstojníkmi Slovenskej informačnej služby, kde povedzme Ján Čarnogurský chodil a sľuboval amnestiu všetkým, ktorí povedia, že to urobila SIS. Medzi príslušníkmi boli sľubované odmeny tým, ktorí povedia, že to bude SIS, a amnestia, že to bude Slovenská informačná služba. To sa z vašich radov robilo. Samozrejme, záležalo nám aj na tom, aby sa obnažilo, odkiaľ išli peniaze na financovanie pobytu Oskára Fegyveresa v zahraničí, ktorého teraz pod iným menom zasa minister vnútra z

KDH prijal do Policajného zboru. Bol som veľmi smutný, keď vo svedeckej výpovedi, vo svedeckej výpovedi pred orgánmi činnými v trestnom konaní Ján Čarnogurský povedal: Bolo to z peňazí Kresťanskodemokratického hnutia. Milan Kňažko oznámil: Bolo to z peňazí Democratickej únie. Čiže dve strany financovali útek korunného svedka do zahraničia, marenie vyšetrovania v tom, že zdržiavali tohto svedka v zahraničí a že nemohli byť úkony vykonané, preto, aby získavali body pre politickú propagandu. Bol to váš šéf, ktorý to potvrdil, nie je to môj výmysel. Ste v tom až po uši. Iné strany chcete zakázať, ktoré sa trestných činov nedopúšťali, tu ste nejaké skutky podporovali a považujú to za preukázané, že ste to robili. Pokiaľ ide o ďalšie otázky, ktoré súviseli s procesom, boli tam nepravdivé výpovede Michala Kováča, bol pokus o ovplyvnenie vyšetrovania. Bolo možné, a prečo by som to tajil, niekoľkí ľudia z HZDS sa na to tešili, keď nebude prezident, začať voči nemu okamžité konanie pre podozrenie z viacerých trestných skutkov aj v tejto kauze. Prečo sa tak dialo? Aký to malo zmysel? Mala vláda úmysel likvidovať samu seba? Každý vedel, že takáto kauza by sa proti vláde obrátila, bola proti tejto vláde zneužitelná. Takže bolo tu niekoľko momentov, ktoré sme pri udeľovaní tejto amnestie museli brať do úvahy. Prebrali sme kompetencie v deň odchodu Michala Kováča z funkcie. Odpreval som ho v prezidentskom paláci, predtým sme mali rozhovor, ako prebehne odovzdanie, prebehlo poriadne. A na prvom rokovaní vlády som postavil pred vládu otázku: Je hriešny a chybný, ale bol prvý, budeme ho stíhať alebo veci odložíme? Vláda sa priklonila k názoru, ktorý v HZDS bol väčšinový, ale nebol 100-percentný, nestíhať. Zastaviť tento proces a odložiť. Neobnovovať toto bahno. Druhá otázka, ktorá bola, vyšetrovací spis v kauze zavlčenia Michala Kováča mladšieho bol odložený s tým, že nie je realizovateľný. Vyšetrovali to traja vyšetrovatelia. Prvý bol z kauzy stiahnutý, druhý sa odovzdal sám, pán Vačok, tretí bol vymenovaný potom neutrálny. Jedinú chybu, čo som urobil, že som pred médiami zverejnil, kto bude vymenovaný, v čase, keď mi to minister vnútra povedal. Nie ja som to ovplyvnil, ale zverejnil som. Tam som urobil chybu. Mal som sa ďalej tváriť, že neviem, ale vedel som, povedal som to čestne. Bol tretí vyšetrovateľ, ktorý spis odložil. Stála otázka, vy ste chceli procesy a vedeli sme, že budete robiť procesy: Ako v tejto kauze pokračovať ďalej? Je možný spravodlivý proces či nie je možný spravodlivý proces? Odpoveď bola: Spravodlivý proces v tejto kauze nie je možný. Je vylúčený. Toľko v tom bolo politických strán, toľko ústavných činiteľov, ktorí ho ovplyvňovali, že vlastne nie je riešiteľný. Bol druhý dôvod, prečo aj sme o amnestii rozhodli. Tretí. Je preukázané, ktorá z osôb sa skutku dopustila, alebo či je podozrenie, že to bola Slovenská informačná služba? Podľa toho, čo bolo v spise, bolo vylúčené, že to bola Slovenská informačná služba. Tu v tom, čo máte ten materiál pred sebou, hovoríte o jednej výpovedi, ktorá akoby mala potvrdzovať túto vašu pravdu. Ide o výpoveď Jaroslava Svěchotu vo väznici, ktorý bol ťažko chorý na srdce, a podľa listu, ktorý z väznice poslal mne, všetkým poslancom nášho klubu, vtedajšieho, aj Generálnej prokuratúre, pravda, generálny prokurátor sa potom zatváril, že nevie, o čom je reč, kde nám napísal: „Som ťažko chorý, hovoria mi, ak toto poviem, pustia ma z väzby. Prepáčte, prosím, ja to poviem.“ Vy sa opierate o túto výpoveď, ja to považujem za svinstvo, a nie za výpoveď. Tam je naše hodnotenie rozdielne. Pokiaľ ide o iné dôkazy, ktoré boli vykonané, ktoré by nám mali poslúžiť, neboli. Iného sa nebolo čoho chytiť. A tak sme stáli pred otázkou: Budeme riskovať, že vo volebnom období niekto zavraždí dvoch ľudí a obviní mňa osobne, že som za jeho smrťou? Ved' ste ma obviňovali z toľkých svinstiev, že som to nestačil ani evidovať, čo všetko hovoríte a o čom to je. Bolo povedané dosť, niekde to musí skončiť. Vláda Slovenskej republiky v súlade s ústavou rozhodla, že vec amnestuje a odkladá. Vy dnes chcete toto rozhodnutie zrušiť. Nie podľa práva, lebo podľa práva nemôžete. Nemôžete obnoviť trestnosť, nemôžete zrušiť uznesenia súdov, to je všetko kryté aj medzinárodnými zmluvami. Odvolávate sa tam na európske doklady alebo svetové doklady o únosoch, ale tie doklady hovoria o dvoch veciach. Jedno je únos a jedno je zavlčenie. Unášať môžete dieťa a toho, kto nie je spôsobilý na právne úkony. Nechcem rozoberať všetky veci okolo drobností Kováča mladšieho. Napríklad je tam

stále otázka, či bolo auto SIS pri dome Michala Kováča mladšieho, alebo nebolo. Bolo. Ale prečo? Do domu Michala Kováča mladšieho večer prišiel Chylo-Pták, medzinárodne hľadaný pre viacero trestných činov, občan Slovenskej republiky. Slovenská informačná služba dostala informáciu, Chylo-Pták je u Michala Kováča mladšieho. Mala predtým informáciu o dôvernom vzťahu Michala Kováča mladšieho a Chylo-Ptáka a ich stretnutiach. Dokonca jedno stretnutie mali v istom „bordeli“ vo Švajčiarsku, kde za prítomnosti päť ľudí sa rozoberalo, ako riešiť situáciu na Slovensku, a predpokladám, že len s humorom Michal Kováč mladší požiadal Chylo-Ptáka, aby zohnal buď strelca, alebo zbraň, lebo s tým predsedom vlády sa nedá. Dokázané. SIS-ka o týchto veciach vedela, Chylo-Pták im unikol. Kováč mladší potvrdil, že bol u neho, ako prišiel a prečo prišiel a ako unikol, prečo tam bol vôbec – neviem. To sa nikdy nepotvrdilo, ale bolo. Tento skutok bol. Keď sme zobrali všetko do úvahy, že od samého začiatku vlastne táto kauza bola vnímaná ako nový útok na vládu a pokus destabilizovať vládu z iných dôvodov, skutkom, ktorý s vládou nemal nič spoločné, okrem toho, že nám veľa rokov sťažil, no nie zásadným spôsobom, ale predsa len vo verejnej mienke áno, rozhodli sme tak, ako sme rozhodli. So znalosťou týchto faktov, s úvahou o týchto faktoch, o takto chápanom práve a o takto chápaných dôkazoch. Keby ste boli na mojom mieste a v mojej koži, rozmýšľajte, ako by ste rozhodli. Rozmýšľajte, nemyslím tým kresťanských demokratov, tí sú zo zásady iní a inde – a som rád, že sú iní. Pokiaľ ide o otázky, ktoré súvisia s poskytnutou amnestiou na neplatnosť referenda. V konaní, ktoré prebiehalo o integráciu do NATO, bolo Slovensko najmladším zo štyroch členov, boli prijaté medzinárodné úzy, podľa ktorých sa vo všetkých veciach voči Slovensku postupovalo rovnako ako voči Českej republike. Keď sa pripravovalo začlenenie do NATO, prvý raz bola úvaha, že sa nebude voči Slovensku postupovať rovnako ako voči Českej republike. Odôvodnenie bolo: nejasnosť politického postoja a záujmov o integráciu na strane slovenskej. Zabezpečili sme a bolo vyriešené, že armáda bola pripravená, právne normy boli pripravené, technické podmienky integrácie boli pripravené a vysoko hodnotené štábom NATO. Nevedeli sme zabezpečiť – u občanov áno, vtedy najväčšie percento Slovákov podporovalo NATO, to bolo, tuším, 58 % –, nevedeli sme zabezpečiť dohodu politických subjektov o tom, že do NATO chcú. A vtedy zasa iniciatíva vyšla od kresťanských demokratov, veľmi vtipná, ako projekt som to hodnotil dobre, ktorí v čase rozhodovania povedali, sme za NATO, ale až vtedy, keď nebude Mečiar predsedom vlády. To bolo o dva roky po madridskom sneme. A s touto témou sa chodilo po celej Európe. S touto témou ste boli v Nemeckej spolkovej republike, boli ste s touto témou u toho, ktorý zodpovedal za bezpečnostné otázky, u kancelára, boli ste u Rity Süsmuthovej, v tomto smere prebiehali rokovania s ambasádami v Prahe, vedel som o nich, že tam chodíte a koho kontaktujete, skade, to je nezaujímavé, čo sa tam deje. O týchto veciach som vedel. A dostali sme sa do situácie, keď Slovenská republika prezentovala záujem o NATO, ale v nerovnakom čase. Vtedy nás pochytil nápad, priznávam dnes, že nápad nie zlý a na realizáciu nešťastný, že keď máme 58-percentnú podporu do NATO, poďme urobiť referendum, a keď sa preukáže občianska podpora NATO, že získame mimoriadne silný argument pre vládu Spojených štátov amerických a pre presvedčenie americkej ministerky zahraničných vecí pani Albrightovej, česko-slovenskej občianky, že záujem o NATO na Slovensku je úprimný. Bolo rozhodnuté, že referendum vládna koalícia urobí, ale pri formulovaní otázok sa prejavil záujem aj SNS, aj ZRS, ktorý do obsahu otázok vložil dve vety, to bola tá o atómových zbraniach, prítomnosti cudzích vojsk na území Slovenska, ktoré vlastne spochybňovali, či s takto formulovanými otázkami referendum bude platné. Ešte vtedy som bol presvedčený, že dokážem svojou iniciatívou a podporou ľudí referendum zvládnuť a prejde. Ale neboli by to naši kamaráti, keby nedali prezidentovi štvrtú otázku, a to otázku o tom, či má byť prezident Slovenskej republiky volený priamo, alebo nie. Nemali sme nič proti otázke, len sme žiadali, aby prezident do jedného referenda nedával štyri otázky, ale vytvoril dve referendá – jedno o tých troch a druhé o otázke priamej voliteľnosti prezidenta. Mali sme záujem pôsobiť ústavne, a tak namiesto efektívneho času na kampaň sme

sa trápili na ústavných súdoch, ktoré v podstate niekoľko dní pred tlačou otázky dali stanovisko, že takéto spájanie referenda nie je možné. Ak sme mali stanovisko Ústavného súdu, vo vláde bolo rozhodnuté, že bude referendum s tromi otázkami, štvrtá otázka nebude jeho súčasťou a žiadali sme prezidenta, aby urobil referendum o samostatnej otázke voľby prezidenta, že ho vďaka vykonáme. Bolo to rozhodnuté vo vláde. Gusto Krajčí vtedy urobil gesto, možno zbytočné, že sa postavil pred kamery a povedal, ja beriem osobnú zodpovednosť. Nie, boli sme všetci za to, čo sme hlasovali, nebol to Gusto Krajčí. Referendum prebehlo tak, že bolo neúspešné, skončilo v podstate fiaskom, vnútropolitickým i medzinárodnopolitickým. Namiesto jednoznačného postoja k NATO sme utržili hanbu. Keď sa ma dnes pýtate, aké bolo asi moje hodnotenie situácie vtedy, vedel som, že váš predseda nechce NATO za žiadnu cenu. Vedel som, že to neurobí priamo. Vedel som, že to ide z vášho štábu, že vy potrebujete zaplietť konflikt do toho, ktorý mi neumožní túto vec rozhodnúť. Nakoniec to sa historicky potvrdilo. Ved' to bol váš predseda, ktorý organizoval iné referendum a podpisové akcie proti NATO, aby prijaté nebolo. To ste robili celý čas ako dvojtvárnu politiku: jednu ústretovú, že áno. Áno, ale nie. To vždy tak bolo, kopa rokov, že sa formálne prezentovalo, že za a že proti. Ďalej. V referende vznikla veľmi zaujímavá situácia v tom, že sa objavila výzva predsedov opozičných strán, ktorá oznamovala verejnosti a vyzývala organizátorov na miestnej úrovni, aby referendum neorganizovali. Dal som analyzovať odborníkom na právnu problematiku a na prokuratúru, či táto výzva môže zakladať trestné stíhanie pre týchto činiteľov. Oznámili mi, že áno. Ďalej. Niekoľko starostov a primátorov uposlúchlo túto výzvu a buď nekonali referendum vôbec, alebo začali s niekoľkohodinovým oneskorením, odmietli publikovať otázky a podobne. Na moju otázku, či to zakladá trestnú zodpovednosť, mi prokuratúra odpovedala áno. A zase sme stáli pred otázkou, keby bola spochybnená demokracia na Slovensku – čo mám robiť? A nielen ja, ale celá vláda. Budeme stíhať predsedov všetkých opozičných strán v mesiaci apríl, keď voľby boli v septembri? Koho by som presvedčil, že toto myslíme, s tou demokraciou, úspešne? Vytvorili ste zápletku, ktorá bola pre mňa banánovou šupkou, ale riešil som ju tak, že nikto stíhaný nebol, vec sa odložila ako celok ad acta a vo veci sa nekonalo. To je rozdiel povedzme medzi našou politikou a vašou politikou, keď za mojej vlády, ktorá mala byť podľa vás diktatúrou, stíhaný nebol žiaden funkcionár politických strán, keď ste prišli k moci, väčšie množstvo. Tam sme rozdielni a bude to takto stále, že budeme rozdielni. Preto vláda Slovenskej republiky s plnou zodpovednosťou rozhodla o tom, že aj tento skutok bude amnestovaný, nebudeme sa k nemu vracieť, že viacej v ňom bol politický zápas ako pokus o porušenie práva, a preto nebude z tohto politického zápasu vyrábať trestnú kauzu. Čo sa stalo zlé. To nebola kauza Gusta Krajčího a proti Gustovi Krajčímu. To bola kauza, v ktorej sme omilostovali všetkých, čo porušili zákon a dopustili sa podozrení z trestného činu marenia referenda, ktorý je totožný so skutkom marenia volieb. Vy ste si to zrejme nikdy nevážili a mysleli ste si, že Gustu Krajčího podhodíte verejnosti, tak ako ste ho podhodili v tom, že bol obvinený z nejakých trestných činov nepriameho úplatkárstva, ktoré sa nestali. Ale trvalo šesť rokov, kým tú pravdu dokázal. Dnes sme každý inde, ale vraciam sa k histórii a história vtedy bola takáto. Takže, dámy a páni, keď hovoríte o morálke, o cti a komu sme amnestiu dávali, riešili sme tieto súvislosti aj tieto vzťahy. Mali sme možnosť ísť do konfrontácie politiky cez políciu, ale mali sme povedať, nech sa to vyrieši vo voľbách politickým rozhodnutím, aj keď sme si boli plne vedomí – a dúfam, že za toľko skúseného ma považujete –, že celú kauzu bude možné politicky zneužiť proti strane a rozohrať na nej fantastickú mediálnu hru. To sme vedeli. Nakoniec bez ohľadu na to, že amnestia bola, keď ste prišli k moci, vyšetrovanie prebiehalo. Zadržívanie ľudí prebiehalo. Keď hovoríte o tom, komu sa robila krivda, koho z vás som kedy prenasledoval, ale na Zelený štvrtok ste nechali aj výbušniny použiť proti mne, aj odviecť do Bratislavy, aj nútiť k výpovediam, ktoré boli v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky – a boli to ľudia, ktorí vyšli znútra KDH na tieto funkcie. To neboli ľudia, ktorí by prišli z kozmu. Čiže tu nás už skutky preverili, kto sme či a kto sme akí. Pokiaľ ide o otázky, ktoré súvisia s

politickou časťou tejto kauzy. Doteraz sa slovenská politická scéna nevyprofilovala jasne na hranici na tábory, na skupiny alebo na smerovania. Naša pozícia je šesť rokov taká, že hľadáme partnerstvo, hľadáme dohody, nevyvolávame politické konflikty a nedorozumenia, snažíme sa veci viacej vyrokovať ako vykonfrontovať. Pre nás taký jazýček postojov k spravodlivosti, k právu, ale aj k predpokladu partnerstva je táto kauza. Samozrejme, že reagujeme na výzvu, ktorú jeden čas urobil pán poslanec Hrušovský a predseda tohto parlamentu, keď povedal: S HZDS žiadne rokovania. Prijímame túto vašu výzvu. S KDH žiadne rokovania. Nemáte zmysel a cit pre spravodlivosť, česť a právo. Keď sa obnoví, príd'te. Nemáme záujem. Aj tam, kde boli predpokladané koalície a dohody, nebudeme uzatvárať. Takisto nebudeme uzatvárať dohody s tými stranami, ktoré s vami budú v koalícii. A to ani v Nitre nie. (Reakcie z pléna.) Takže pre nás je táto otázka vašim dnešným postojom zjednodušená a pre nás je aj mierou výberu ďalších partnerov podľa toho, ako sa v tejto kauze zachovávajú. Politickú scénu Slovenska to niekde pohne. Pohne ju to k tomu, že ju to znovu rozdelí. Ja som myslel, že nás to bude deliť v dobre a v tom, čo dobré chceme. Delí nás to znovu v zle, v intrige, vo falošnosti, spravodajských hrách, ktoré sa do politiky zanášajú. Pokiaľ ide o tieto kroky a rozhodnutia, ktoré v budúcnosti budú urobené alebo v tomto parlamente budú urobené, nemožno meniť ústavu a nemožno mať zákon v rozpore s ústavou. Nemožno jedným popierať druhé. Nemožno hovoriť o konaní podľa práva ako o konaní proti právu a nemožno hovoriť o morálke tam, kde nemorálnosti bolo veľmi veľa. Dámy a páni, ozrejmil som niekoľko zo skutočností, ktoré v reťazení tejto kauzy boli, ešte ich je viac, ešte je stále niečo v zálohe. Každá jedna z vecí, o ktorej som hovoril, je procesne vyšetrovateľmi preukázaná. Každá jedna! V tom je bieda tohto parlamentu, že prístup nemáte, ale hlasujete. Odsudzujete nás, vyberáte si ľudí, ktorí sú vinní, a publikujete, kde môžete. Hovoríte o náprave chýb komunistov. Ste horší ako oni. Toto už komunisti po roku 1970 nerobili a vtedy som bol trestne stíhaný tiež. Ale už toto sa nerobí. Takže ak sa dnes chcete vrátiť k týmto metódam a naplniť tento odkaz, tak vždy bolo, takí ste. Sme iní a som rád, že patríam k tejto inej skupine. Ďakujem za pozornosť. (Potlesk.)

V. Veteška, podpredseda NR SR: S faktickými poznámkami na vystúpenie pána poslanca Mečiara sa prihlásili páni poslanci Fajnor, Husár, Tóthová, Jaduš. A pán poslanec Cuper – áno? (Odpoveď poslanca.) Končím možnosť podania ďalších prihlášok s faktickými poznámkami. Ako prvý bude hovoriť pán poslanec Fajnor.

K. Fajnor, poslanec: Ďakujem pekne, pán predsedajúci, dovoľte mi, aby som nadviazal na predrečníka. V tom období, o ktorom pán Mečiar tu rozprával, som pracoval ako výkonný riaditeľ v jednej spoločnosti, kde mal Technopol 30 %. Sídlili sme v tej budove. Rozprával som sa s ľuďmi a môžem potvrdiť jednu vec. Skutočne došlo ku škode Technopolu vo výške takmer 100 mil. Sk. Bol otvorený neodvolateľný akreditív do Holandska v súlade s platnými akreditívnymi podmienkami, boli predložené dokumenty, ale tovar nikdy na Slovensko nedošiel. To som sa dozvedel od referentov, ktorí mali za to byť zodpovední. Našťastie, potom nikdy neboli, pretože to odmietli. Ďakujem pekne. Všetko.

V. Veteška, podpredseda NR SR: Pán poslanec Husár.

S. Husár, poslanec: Dámy a páni, chcem doplniť, ako tu odznelo „pohádky“, pána kolegu Mečiara o svoj osobný poznatok. Pred rokom 1989 som mal podriadeného, ktorý sa na mňa mimoriadne citovo prilepil a volal sa Štefan Bačinský. Tento chlapec sa dostal do Prahy a po rozdelení federácie ostal pracovať na BIS-ke ako poradca pre Slovensko. Ani v tejto funkcii nedokázal zaprieť svoju veľkosť a pri cestách na Slovensko sa zastavil u mňa, pričom mi poreferoval, čo povieš na to, keď sa o chvíľu preukáže, že tvoj veľký šéf znásilnil neplnoletú. Táto informácia prebehla v médiách. Bol z toho dlhú chvíľu poriadny kabaret. Keď prišiel za mnou s informáciou, čo poviem na to, že tvoj veľký šéf nie je Vladimírom Mečiarom, Slovákom z Nemšovej, ale ruský agent, ktorý získal totožnosť na Slovensku, pamätám si dodnes, čo som mu povedal: To by ju musel získať už v pôrodnici. A, vážení priatelia, výsledkom týchto „pohádok“, týchto hier je i to, že od výbuchu v Trenčianskych Tepliciach som dodnes na pravé

ucho hluchý. Má to jednu obrovskú výhodu. Keď si násluchové zariadenie vyberiem, nemusím počúvať všetky sprostosti okolo seba.

Ďakujem. (Potlesk.)

V. Veteška, podpredseda NR SR: Pani poslankyňa Tóthová.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem. Dovoľte, aby som doplnila, resp. potvrdila pravdivosť myšlienok a informácií, ktoré dal pán poslanec Mečiar v otázke amnestií. Mám pred sebou kópie rozhodnutia prezidenta Kováča, ktorý v decembri 1997 dal amnestiu svojmu synovi Ing. Michalovi Kováčovi. Mám v rukách kópiu, samozrejme, budete si ju môcť pozrieť, kto chce, že Kováč 17. 7. 1996 dal amnestiu Mariánovi Kočnerovi, že Michal Kováč 17. 7. 1996 dal amnestiu Ing. Mariánovi Syč-Milému, že Kováč dal amnestiu 12. 12. 1997 Petrovi Krylovi – sú veľmi zaujímavé skutky, pre ktoré dal amnestiu. Ďalej mám záznam Hlasu Ameriky z 12. februára 1998, kde sa uvádzajú podrobnosti týkajúce sa Technopolu vrátane rozhodnutia pani ministerky Parkanovej, ale to vo vystúpení, pretože nemám už toľko času.

Ďakujem za pozornosť.

V. Veteška, podpredseda NR SR: Pán poslanec Jaduš.

J. Jaduš, poslanec: Ak základný spor medzi KDH a HZDS bol boj o vznik a existenciu samostatného štátu, po vzniku samostatnej Slovenskej republiky sa ťažisko politického súperenia medzi KDH a HZDS posunulo k zápasu o moc. Ak sa dnes KDH prezentuje ako strana presadzujúca integritu a národnoštátne záujmy Slovenskej republiky, vy ste sami rehabilitovali politické aktivity HZDS presadzujúce samostatnosť republiky. Ak dnes akceptujete štátnosť Slovenskej republiky svojou účasťou vo vláde, potom základný spor, aj ten sekundárny spor o moc, je už dnes vyriešený. Je mi preto veľmi nepochopiteľné, prečo znovu hľadáte spôsob, ako vyvolávať nesvár a nenávisť a nestabilitu na politickej scéne. Je to vari preto, že je potrebné zakryť rozpaky nad neúspechom vykonštruovaných káuz s predstaviteľmi Mečiarových vlád? Je to vari preto, že treba nájsť spôsob, ako si vydobýť svoju ďalšiu účasť v budúcej vláde? Nie je, páni z KDH, skôr namieste ospravedlnenie sa? Nie je cestou skôr podaná ruka ako znovu ďalšie série klamstiev? V duchu kresťanskej morálky sme vám schopní odpustiť, ak vy ste schopní toto odpustenie prijať. A ja pevne verím, že potom budeme schopní pracovať spoločne pre tých, kvôli ktorým tu v tomto parlamente sedíme. Ďakujem pekne.

V. Veteška, podpredseda NR SR: Pán poslanec Mečiar.

V. Mečiar, poslanec: Samozrejme, že to, čo hovorím, sa mnohým nepáči. Pred voľbami v roku 2002 som sa stretol s jedným, ktorý sedel vo vrcholnom štábe boja proti mečiarizmu a potvrdil mi, že v januári 1998 na kontá, ktoré neboli evidované, bola k dispozícii miliarda korún. Do septembra 1998 táto suma narástla na tri. Nebol som sám, bolo nás veľa, keď sa tieto veci potvrdzovali. Nemienime z toho robiť precedens a trestné stíhanie. Nemienime z toho robiť udania a všelijaké iné „povyky“ a prenasledovať ľudí a naháňať. Skôr sa riadime zásadou, že Slovensko potrebuje rozumnú dohodu o koncentrovaní sa na ciele ako v permanentnom vybíjaní sa v rôznych hrách. Veľa zla medzi oboma stranami urobili ľudia, ktorí pracovali vo Federálnej bezpečnostnej informačnej službe a ktorých tam delegovalo Kresťanskodemokratické hnutie, ktorí sa stretli s niektorými ľuďmi z HZDS, ktorých delegovalo do SIS-ky, a tento ich súboj a hry pokračovali ďalej a zamorili politiku všeličím iným. Naša politika je od týchto vplyvov očistená, vaša ešte stále nie. Ste poplatní a neviete sa z toho dostať a stále myslíte, že je to vec politiky. Pre nás, pretože sa tiež hlásime ku kresťanským hodnotám, platí jedno z prikázaní, ale v podobe hodnoty životnej, a nie v podobe iba citácie Písma, že kto je tvoj blížny. Blížny je každý – tvoj priateľ i nepriateľ. A každého máme mať radi, tak ako seba samého. Ak sa máte tak radi, ako znášate ľudí z HZDS, udusíte sa vlastnou nenávisťou voči sebe a budete sa protiviť sami sebe. Bude mi vás ľúto, ale neviem vám pomôcť.

V. Veteška, podpredseda NR SR: Budeme pokračovať v rozprave. Za klub KDH vystúpi pán poslanec Mikloško.

F. Mikloško, poslanec: Vážený pán predsedaajúci, vážené kolegyne, kolegovia, najprv začnem od niektorých detailov, drobností. Pánovi Husárovi som chcel len povedať, že pán Bačinský po rozdelení federácie odišiel hneď z tajnej služby alebo bol odídený a išiel na ministerstvo vnútra, kde mal na starosti požiarnikov. Pamätám si veľmi dobre, lebo sme sa na tom zabávali, ako rýchlo naši federálni Slováci odišli z tajných služieb. Čiže trochu to máte nejako posunuté. K pánovmu Mečiarovmu vystúpeniu. Najprv také malé detaily. Povedali ste, že ste sa doteraz nemohli k tomu vyjadriť. Ved' ste boli predsedom vlády. Mohli ste prísť kedykoľvek do parlamentu a povedať všetko to, čo ste dnes povedali. Všetko ste mohli povedať. Že máte dnes prvýkrát? Ved' ste boli do roku 1998 predsedom vlády. A únos sa udial v roku 1995. Čo vám bránilo tri roky? Prvá vec. Druhá, že amnestiu dala vláda. Áno, amnestiu dala vláda, ale váš podpis je tam, bohužiaľ. Čiže ak sa to volá Mečiarove amnestie, lebo je tam váš podpis. A teraz. Hovoríte Michal Kováč starší, prezident, vedel o únose. Hovoríte, že sme v tom po uši, my kádeháci. Hovoríte, že tajíme dokumenty. Hovoríte o Fegyveresovi a podobne. Pán poslanec Mečiar, mám len jednu otázku. Keď sme v tom po uši, čo vám bráni, aby ste hlasovali za zrušenie amnestií a dostali nás po uši do toho? Čo vám bráni, čo? (Reakcia poslanca.) Kresťanská láska, ďakujem veľmi pekne. Dobré. Hovoríte, že SIS v tom nebola. Ak dovolíte, dva sudy s Ivanom Lexom nedopadli oslobodzujúco. Prvý bol triptych, bolo tam 500-tisíc, nebol tam trest. Ak dovolíte, prípad Mercedes priamo súvisel s únosom Michala Kováča, a bol amnestovaný, a to bol prípad Mercedes zo SIS-ky. A to je dôkaz, že SIS-ka v tom bola. Súd to vyriešil. Hovoríte ďalšie detaily. Hovoríte, že Michal Kováč starší spolu s Michalom Kováčom mladším robili veci okolo Technopolu. Prečo ste nepodali na nich trestné oznámenie? Prečo ste si nekonali svoju povinnosť občana, navyše, keď ste boli predseda vlády? Prečo ste tie veci zatajovali? Lebo Michal Kováč ešte vtedy bol v HZDS? Alebo prečo? Ako predseda Federálneho zhromaždenia bol nominovaný HZDS. Keď ste to vedeli, prečo ste nezačali trestné stíhanie? Hovorili ste o tom, že Michal Kováč dal amnestiu svojmu synovi. Presne si pamätám, ako bolo. Minister vnútra, už neviem ktorý, mu odobral pas. Michal Kováč verejne hovoril a hovoril to aj nám politikom, že chce, aby jeho syn išiel do Nemecka, aby mohol vypovedať. Ministerstvo vnútra – už si nepamätám, kto bol ministrom vnútra – mu odmietalo dať pas. (Reakcia z pléna.) Možno pán Hudek. A on povedal, že ak mu nevrátia pas, tak mu dá amnestiu, aby mohol ísť vypovedať, lebo vy ste tvrdili, že je voči nemu trestné stíhanie a kvôli tomu ste mu zadržovali pas. Dopredu hovoril, že chce, aby jeho syn išiel vypovedať do Nemecka, a ak mu nevrátia pas, dá amnestiu. Presne si na to pamätám a viem, ako to bolo. A teraz k celému problému. Jaj, ešte jedna vec. Hovoríte, že retroaktívne nemožno. Retroaktívne nemožno riešiť mnohé veci, ale morálne áno. My sme retroaktívne zrušili všetky rozsudky za komunizmu, ktorými sa viedli politické procesy. Všetky sme zrušili a všetci boli nie že amnestovaní, ale všetci boli odškodnení, pretože boli odsúdení neprávoplatne. V otázkach morálnych retroaktivita neplatí. Okrem toho, ústavu možno meniť ústavným zákonom. Ak sa prijme ústavný zákon, že táto amnestia sa ruší, tak platí v tomto jednom prípade ústavný zákon, ktorý je najvyšší zákon. (Reakcia z pléna.) Nech sa páči, kedykoľvek bude mať parlament na to 90 hlasov. A teraz by som prešiel trochu k všeobecnému. Pamätáme sa, po novembri 1989 aká bola situácia. VPN, do ktorého ste vtedy aj vy patrili, ale aj KDH, aj maďarské strany, aj ja som tam patrila, sme sa rozhodli – a dovoľm si povedať, že to bolo aj gesto Václava Havla v tej, by som povedal, úplne ojedinelej amnestii, ktorú dal všetkým, teda mnohým vážnym –, že sa urobí za minulosťou hrubá čiara, že sa urobí za komunistickou minulosťou, keď komunistická moc zneužívala tajné služby na teror voči obyvateľstvu. Dúfam, že túto tézu nemusím nikomu tu dokazovať, celé 50., 60., ale aj 70. roky, ktoré spomínate, a 80. sa niesli v znamení teroru Štátnej bezpečnosti. Nakoniec možno aj vy ste to na svojej koži pocítili. My sme napriek tomu, pretože sme to považovali za epochálny koniec jednej éry v Európe, povedali, urobíme hrubú

čiaru. Prišiel 1. marec, keď sa Ján Budaj chcel stať predsedom parlamentu, a po ňom bol míting na Námestí SNP, iste sa naň dobre pamätáte. Prvýkrát som z tohto mítingu odišiel preč, pretože vy ste odrazu v celom tom koncepte VPN povedali, že väznice sú prázdne, a pokiaľ si dobre pamätám, mysleli ste tým bývalých komunistov. (Reakcia z pléna.) No, ale veď, samozrejme, dnes môžete hovoriť niečo iné, ale bol to jasný kontext... Veď to bolo presne v kontexte, ale nebudeme, dobre, prosím, ale povedali ste, väznice sú prázdne, po tom, čo Ján Budaj nebol zvolený za predsedu parlamentu. To bol veľmi zaujímavý signál z vašej strany, politický signál. Vy ste nepovedali v kontexte nejakých zločinov, krádeží a lúpeží. V kontexte nezvolenia Budaja do parlamentu, ste poobede povedali, že väznice sú prázdne. Tam sa naše postoje zásadne rozchádzali a začali rozchádzať. A potom prišiel teroristický čin. Prišiel teroristický čin, keď Michal Kováč mladší bol unesený brutálnym spôsobom do Rakúska. Unesený a nechaný v Hainburgu pod kapotou auta, teda vzadu v kufri, a ešte telefonátom niekto upozornil bezpečnosť, aby tam išla. Už som povedal, že prípad Mercedes to potvrdzuje, potvrdzovala to Fegyveresova výpoveď a potvrdzovala to správa SIS-ky, ktorú tu priniesol pán Mítro, a potvrdzuje to vlastne celý spis, že Slovenská informačná služba mala na tom účasť. A vtedy sme si povedali, že dosť. A vtedy sme si povedali dosť v tom zmysle, že druhýkrát sa hrubá čiara nebude robiť, keď vláda zneužíva tajné služby, a druhýkrát si Slovensko tento problém musí nejako samo vyriešiť, lebo sa nepohne dopredu. Pán poslanec Mečiar, my by sme mohli tieto amnestie pokojne obísť, keby sme podali trestné stíhanie vo veci v Rakúsku, tam vaše amnestie neplatia. Tam bol vykonaný skutok únosu. Pokojne by to tam mohlo ísť. A všetko by sa tam odovzdalo, čo je vyšetrené. Ale preto, že si to Slovensko, tento čin a tento krok, keď ste dali amnestie, musí samo odniesť a samo vyriešiť, ak sa má na ceste k demokracii niekam pohnúť, preto tieto témy otvárame, pretože toto je kardinálny problém, bez ktorého sa nikam ďalej nedostaneme. Vaše amnestie majú ešte jednu veľmi zvláštnu stránku. Boli to amnestie pre únos Michala Kováča mladšieho a všetky činy, čo s tým súvisia. Čo ste mali na mysli pod tými činmi? Čo ste mali na mysli pod činmi, ktoré súviseli s únosom? Mercedes sa ukázal, že už súvisel, ale ja sa pýtam, veď súd tak rozhodol. (Reakcia z pléna.) No veď som zvedavý. A ja sa pýtam: Súvisí vražda Róberta Remiáša s únosom? Róbert Remiáš sa stretával s Fegyveresom. V roku 1996, keď vy ste boli na vrchole svojej moci, Kriminalistický ústav dal vyhlásenie, teda skúmanie, skúmaním dal výsledok, nález, že bola uložená nálož pod pumpou. V roku 1996. (Reakcia z pléna.) No tak to sa mýlite. Bolo, bolo. To sa mýlite. Čiže bola to vražda. A ak aj dnes hovoríme o tej vražde s takým, by som povedal, ľahkým tónom, no tak by som vám chcel pripomenúť, ako o tomto horení mladého chlapca hovorili ľudia, čo ho počuli. On bol priviazaný v aute, to auto vybuchlo a narazilo tam, kde je dnes kríž, a on ručal od bolesti, lebo horel. Strčte si niekto prst nad sviečku a držte ho tam a pomyslíte si, ako to je, keď človek celý horí. A preto sme povedali, že vražda Remiáša musí byť vyšetrená. Nie je vyšetrená tak, ako je pravda. To, že vrátil krajský prokurátor alebo niekto z krajskej prokuratúry naspäť, aby všetky úkony sa vykonali ešte raz, to je vec krajského prokurátora, ako si to zdôvodní. (Reakcia z pléna.) Samozrejme, vydržím. Ale čo vlastne patrí a čo nepatrí pod únos? Čo toto je za amnestiu? Čo toto je za veľký čin, za veľký kresťanský čin, keď hovoríte, že dám amnestiu teroristom a zároveň za všetky činy, ktoré s tým súvisia? Ktokoľvek môže povedať, že môj čin, ak budem mať šikovného advokáta, súvisel s únosom. Ktokoľvek. To je taká nejasná vec. Toto bol právny krok, ktorým ste budovali Slovenskú republiku. A pre toto, pre toto všetko sme si povedali, že tomuto problému nedáme pokoj. A, pán Mečiar, znovu sa pýtam, hovoríte, že všetci v tom väzíme okrem vás. Ja tomu verím. Ale dajme to vyšetriť – čoho sa bojíte? Zrušme amnestie. Dajme to vyšetriť. A môžeme to robiť za účasti medzinárodných sudcov, medzinárodných pozorovateľov. Nech sa páči, sme otvorení pre všetky alternatívy – ale prečo sa toho bojíte? My sa toho nebojíme, nech sa páči. Zahlasujte a môžeme ísť. Ďakujem. (Potlesk.)

V. Veteška, podpredseda NR SR: S faktickými poznámkami pán poslanec Cuper, Tóthová, pán poslanec Mečiar, Jaduš. Končím možnosť podania prihlášok s faktickými poznámkami. Ako prvý – pán poslanec Cuper.

J. Cuper, poslanec: Ďakujem, pán predsedajúci. Pán kolega Mikloško, vieš dobre, že sme ošediveli v politike spolu, máme rovnaký životný štýl, sme konzervatívci, ale dovoľ, aby som s tebou hlboko v danom prípade nesúhlasil, a mrzí ma, že sa budem musieť prihlásiť do rozpravy a hovoriť dlho o detailoch, pretože jednoducho nehovoriš pravdu.

V Mercedese takisto ako vo všetkých troch skutkoch, ktoré blázon prokurátor, ktorého ste selektívne vybrali, a sú dva posudky, ktoré jednoznačne ukazujú, že prokurátor Serbin nebol normálny, je chorobopis a nakoniec je aj prepustenie zo služieb prokuratúry, tento blázon spojil tri nespojiteľné skutky dohromady. Aj napriek tomu všetkému, že pani prokurátorka na pojednávaní šibrinkovala a práve to zo skutkovej vety zobrala, že by sa taký Mercedes bol použil zároveň aj na nejaký únos, aj napriek tomu všetkému, aby sa o tom vôbec konalo, súd vyriekol aj v tejto otázke nevinu a povedal, že skutok sa absolútne nestal. To, že sa pani prokurátorka odvolala, je to jej právo, ale ja som hlboko presvedčený, že to prokurátor blázon, a to znovu opakujem, zneužívať bláznov na politické procesy, to nerobil nikto v tomto štáte. Jednoducho sú na to indície, že pod čou kuratelou bol pán prokurátor Serbin, kto mu sľuboval, že bude z neho urobený špeciálny prokurátor, dokonca šéf špeciálnej prokuratúry. No Boh vás ochraňuj, aby vás žaloval špeciálny prokurátor blázon! To vy ste tam všetci skončili, kde skončil... (Prerušenie vystúpenia časomierou.)

V. Veteška, podpredseda NR SR: Pani poslankyňa Tóthová.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem. Pán poslanec Mikloško hovoril, že Kováč mladší chcel ísť vypovedať. Veď on bol v Nemecku. Ja mám záznam z rozhlasovej stanice Hlas Ameriky z 12. februára 1998, ktorý znie: „Ešte včera podpísala česká ministerka spravodlivosti Parkanová súhlas s vydaním Michala Kováča mladšieho do Nemecka na stíhanie v kauze Technopol. Michal Kováč mladší bol nemeckým orgánom odovzdaný o 11.00 hodine na priechode v Rozvadove. Michal Kováč mladší bol zadržaný českými orgánmi na základe medzinárodného zatykača minulý týždeň a umiestnili ho do tzv. vydávacej väzby. Konanie v tejto kauze na Slovensku nie je možné, pretože Michal Kováč mladší prijal udelenie amnestie od svojho otca.“ Čiže on v Nemecku bol, svedčiť mohol. A konanie končilo, vieme ako, pretože nemecké orgány dovoľujú na základe kaucie ukončiť trestné konanie. Čiže kto má peniaze, zaplatí a potom nie je trestné stíhanie. Toto sa takto udialo a na doplnenie váš minister spravodlivosti takýto systém chcel zaviesť aj na Slovensku. Chvalabohu, nebolo to zavedené. Ďakujem.

V. Veteška, podpredseda NR SR: S procedurálnym návrhom pán poslanec Bódy.

P. Bódy, poslanec: Ďakujem za slovo, pán predsedajúci. Chcem vás láskavo poprosiť, aby ste viedli schôdzu tak, aby ste zamedzili akémukoľvek používaniu invektív na adresu iných osôb a zvlášť používaniu nezmyselných diagnóz. Ďakujem pekne. (Potlesk.)

V. Veteška, podpredseda NR SR: Vždy sa budem o to snažiť, samozrejme. Teraz má slovo s faktickou poznámkou pán poslanec Mečiar.

V. Mečiar, poslanec: Ak pospájate množinu chybných prvkov, volí sa chybný záver. To je celá tragédia Ferka Mikloška. Množinu blbostí a nezlučiteľných vecí pospájal do záveru, ktorý je chybný – tak ako veci, z ktorých vychádza. Pokiaľ ide o vyjadrenie, predseda vlády nikdy nebol zbavený mlčanlivosti a nevzťahuje sa na neho ústavné právo, že nemôže byť pre svoje vyjadrenia v Národnej rade stíhaný, to je len právo poslanca. Kauza Mercedes vôbec nesúvisí s kauzou. Prezident nebol stíhateľný, prezident nedal amnestiu na nevydanie pasu, prezident dal amnestiu na stíhanie, ktoré bolo odôvodnené voči svojmu synovi na území Slovenskej republiky. Vy ste sanovali tieto postoje Michala Kováča mladšieho tak, že ste ho umiestnili v Indii na zastupiteľskom úrade a poverili ste ho zastupovaním v diplomacii. Koľko musí mať „prúserov“, alebo koľko iných statočných ľudí, ktorí neurobia takéto veci, v diplomacii nie sú?

Pokiaľ ide o Havlovu amnestiu, takisto viem, o čom hovoríte, pretože som bol na likvidácii vzbury v Leopoldove a takisto som sedel medzi väzňami, keď im oznamoval Ján Langoš Havlov list a Havlovo oznámenie, na základe ktorého tá vzbura vznikla. Voľakto tiež za to preberá zodpovednosť. Pokiaľ ide o vetu o prázdnych väzniciach, smerovala k osobám, ktoré zneužívali funkcie, nebola menovaná stranícka príslušnosť. To, že Budaj nebol zvolený, bola blbosť tých, čo to organizovali. Večer pred nezvolením som vás na to upozornil a na druhý deň stála otázka tak, že Havel mal pokus vymeniť predsedu parlamentu i predsedu vlády. Tento pokus bol neúspešný. Bol všeobecne hodnotený tak, že kontrarevolúcia na Slovensku zvíťazila. Moje slová na mítingu boli tvrdé. Pokiaľ ide o správu SIS, išlo o účelový dokument, všetky veci boli procesne vyvrátené. Pokiaľ ide o Viedeň, bol som požiadať, ak sú dôkazy, aby boli vykonané. Pokiaľ ide o Remiáša, nehovoríte pravdu. Nemyslím, že to nemyslíte poctivo. Pokiaľ ide o fakt, nehovoríte pravdu, ale aj Ducký trpel a je prvý zavraždený politik, kde ste jeho páchatelovi dali amnestiu nekvalitným sledovaním... (Prerušenie vystúpenia časomierou.)

V. Veteška, podpredseda NR SR: Pán poslanec Jaduš.

J. Jaduš, poslanec: Vážený pán Mikloško, napriek tomu, že si vás veľmi vážim, je mi ťažko pochopiť, ako sa vo svojom vedomí dokázate vysporiadať s tvrdením, ktoré ste povedali za rečníckym pultom, keď vy ste vo svojom diskusnom príspevku absolútne nerešpektovali výroky nezávislých súdov. Ved', preboha živého, Ivan Lexa bol oslobodený vo všetkých kauzách! (Reakcia z pléna.) No ja si myslím, že za triptych sa mu skôr bolo treba poďakovať, lebo dnes visí v Slovenskej národnej galérii. A vy ste človeka, ktorý toto umelecké dielo, ktoré je kultúrnym dedičstvom nášho národa, tak vy ste sa mu poďakovali za to tým, že ste ho roky prenasledovali, že ste mu zničili osobný život, že ste ho psychicky a fyzicky perzekvovali. Toto je poďakovanie za jeho postoj k národnému kultúrnemu dedičstvu. Ak hovoríte o ceste k demokracii, ktorej bolo HZDS prekážkou v minulosti, tak cesta k demokracii vedie cez vykonštruované kauzy, dlhoročné politické prenasledovanie nevinných osôb a cez mocenskú perzekúciu? To je cesta k demokracii podľa receptu KDH? A ako vás trápí vražda Duckého? Ako vás trápia množstvá ďalších nevyšetrených vražd? A ako vás trápí vražda človeka, o ktorej bola polícia vopred informovaná a vôbec nekonala? A to je tiež vo vašej kompetencii, je to tiež výsledkom vašej politiky. Pán Mikloško, takže vážte slová a skutočne vystupujme korektne, vystupujme tak, aby sme sa vedeli aj zajtra pozrieť do očí. Ďakujem pekne.

V. Veteška, podpredseda NR SR: S reakciou na faktické poznámky pán poslanec Mikloško.

F. Mikloško, poslanec: Veľmi stručne. Pani kolegyňa Tóthová, keby bol mohol cestovať pán Michal Kováč mladší do Nemecka, tak by nebol utekal do Čiech a odtiaľ by nemusel byť vydaný. Ved' presne potvrdzujete to, čo bola pravda. Jemu bol odobratý pas, dostal sa tam načierno a tak bol vydaný do Nemecka, aby mohol vypovedať, pretože ste mu nechceli dať pas. Ved' to presne dopĺňa to, čo som povedal. Čo sa týka... (Reakcia z pléna.) Ale to sú len detaily, pán Mečiar, ved' mohli ste byť zbavený mlčanlivosti, mohli ste vypovedať o tejto kauze vtedy, keď ste boli poslancom. Ved' ste boli poslancom, až kým ste nedali svoj mandát Ivanovi Lexovi a podobne, čiže mali ste dosť príležitostí. Ale, prosím, dnes ste vystúpili. Ale znovu opakujem, dajme veci prešetriť. Hovoríte, že sme v tom po uši. Nech sa páči, sme pripravení nieť všetku zodpovednosť, o ktorej ste rozprávali. Zahlasujte za zrušenie amnestií. Pod medzinárodným dozorom sme pripravení celú túto záležitosť pokojne vyšetriť.

V. Veteška, podpredseda NR SR: Pán Cuper, procedurálny návrh. (Reakcia z pléna.) A tak... Teraz je príležitosť na prihlášky ústne do rozpravy. Prosím, kto sa hlási do rozpravy? Pán poslanec Husár, Tóthová, Cuper. Pán poslanec Mikloško sa hlási do rozpravy. Pán poslanec Mečiar. (Reakcie z pléna.) Tak ešte raz opakujem: Husár, Tóthová, Mečiar, Mikloško, Cuper. (Reakcie z pléna.) Na to je to poradie. Ja vás poprosím, na to je to poradie, ten počítač nemá kamaráta. To znamená, to poradie sa... Tak ešte raz opakujem: pán Husár, pani poslankyňa Tóthová, pán poslanec Mikloško, pán poslanec Mečiar. Končím možnosť ďalších... (Reakcie z pléna.) Pán poslanec Cuper posledný. Končím možnosť podania ďalších prihlášok do rozpravy.

Ako prvý vystúpi v rozprave pán poslanec Husár. Vy sa nakoniec s tým počítačom skamarátite.

S. Husár, poslanec: Vážený pán predsedajúci, vážené kolegyne, kolegovia, ak hovoríme na takúto vážnu tému, myslím, že by sme si mali v prvom rade povedať, o čom hovoríme.

Kto z vás pri štipke zdravého rozumu hovorí v súvislosti s právom milosti, o spravodlivosti, pravdepodobne nie celkom dobre vie, o čom hovorí. Pýtam sa vás: Čo bolo spravodlivé na Havlovej amnestii? Čo je spravodlivé na udelení individuálnej milosti vynikajúcemu športovcovi, ktorý neúmyselne, z nedbanlivosti zabije človeka na ceste? Odpoveď na toto si dám aj sám. Ani v jednom prípade nič. Nič. Ide o uplatnenie historickej výsady hlavy štátu, ide o jednu časť oprávnení hlavy štátu, ktoré mu priznáva najvyšší zákon každého štátu, t. j. ústava. O čo v tomto parlamentnom spore dnes v podstate ide? Je to úplne o niečom inom, ako sa hovorilo dosiaľ. Áno, súhlasím jednou vetou s tým, že v prvom rade je tento problém jednou z foriem politického zápasu, ktorý stále ešte takto surovo a tvrdo na Slovensku prebieha. Ale z hľadiska právneho nejde absolútne o nič iné ako o ústavný výklad výkonu kompetencií a právomocí jednotlivých ústavných funkcií a štátnych orgánov, tak ako im ich ústava ukladá.

Musím uznať, pretože som si niekoľkokrát prečítal odôvodnenie návrhu zákona, že toto odôvodnenie je urobené – bez úvodzoviek – kvalitne, vysoko účelovo a sú v ňom pospájané mnohé vnútorné protirečenia, o ktorých sa ešte dovoľím zmieniť. Avšak ani v jednom prípade alebo jednou jedinou vetou celé toto odôvodnenie nerieši problém konfliktu kompetencií, pokúša sa o to, keď hovorí, že „v tomto prípade nebude rozhodovať zákonodarný orgán, a preto sa nejedná o stret zákonodarnej moci a prezidenta, ale ústavodarný orgán“. Vážení priatelia, nedajte sa pomýliť. Je pravda, že právna teória tieto dva pojmy rozlišuje, ale v tomto prípade, prípade konkrétneho a vecného riešenia vecného problému ide len o jeden orgán, ktorým je parlament Slovenskej republiky, ktorý má v Ústave Slovenskej republiky jednoznačne vymedzenú svoju pôsobnosť a svoje kompetencie. A nedajte sa, prosím, pomýliť ani tým, že sa v ďalších častiach tohto odôvodnenia uvádza, že, áno, je to presne tak a slovenský parlament práve využíva tú kompetenciu, ktorú má danú ústavou a prijme ústavný zákon. Rímska doktrína hovorila už veľmi dávno o tom, že poznať zákony neznamena poznať slová, ale predovšetkým ich obsah a význam. Aj v tomto prípade teda musíme predovšetkým poznať obsah a význam týchto slov. A z jeho obsahu je jednoznačné asi toto: Prezident Slovenskej republiky, zastupujúci prezident Slovenskej republiky využil svoju ústavnú kompetenciu a právomoc danú mu ústavou a udelil amnestiu, ako správne, pravdivo a poctivo uvádza zdôvodnenie tohto návrhu. V ďalšom náleze Ústavného súdu sa objavil výrok, ktorý hovorí, že takto udelenú amnestiu nemôže ani samotný prezident meniť alebo zrušiť. Odpovedzme si – prečo? A na toto chcem, prosím, upriamiť vašu pozornosť. Je tým jedno zo základných ustanovení ústavy a to je čl. 2 ústavy ods. 2, ktorý hovorí: „Štátny orgán môže konať iba v súlade s ústavou a zákonmi tejto republiky a spôsobom, ktoré zákony pre tento orgán stanovujú.“ Toto ustanovenie nemá len preventívnu, všeobecnú pôsobnosť na dodržiavanie zákonnosti, ale zároveň rámcovo v úvodných ustanoveniach ústavy vymedzuje aj toto dôležité upozornenie, o ktorom hovorím, že každý orgán v súlade so zákonmi a ústavou môže konať iba v rámci svojej pôsobnosti. Ak teda, ešte raz opakujem, Ústavný súd vyriekol to, čo som uvádzal, zároveň zdôrazním, že ústava prezidentovi, teda najvyšší zákon štátu, dáva iba jednu jedinú možnosť, jednu jedinú kompetenciu, jednu jedinú právomoc – amnestiu udeliť. Nič iné. Za týchto okolností, vážené kolegyne a kolegovia, je odpoveď na otázku, ktorú pred sebou máme, myslím, že úplne jednoduchá. Parlament má momentálne iba dve ústavné možnosti. Pretože, a teraz sa už obraciam na dokument, ktorý máte vo svojich laviciach, pretože zhodne s tým, čo navrhovatelia uvádzajú v odôvodnení, v prípade nálezu Ústavného súdu 39/93 zacitujem: „Čl. 116 ods. 4 ústavy prezidentovi neukladá povinnosť odvolať člena vlády, ak to predseda vlády navrhne.“ A navrhovatelia píšú: „Keďže Slovenská republika má parlamentnú formu vlády, zodpovedá za výkon funkcie vlády predseda vlády, bolo by preto v rozpore s princípmi fungovania parlamentnej vládnej formy, aby prezident mohol ingerovať do personálneho zloženia vlády.“

A teraz tá dôležitá veta: „Z uvedeného dôvodu sa ústavodarca rozhodol revokovať rozhodnutie Ústavného súdu zmenou príslušného článku ústavy.“ Áno, páni, veľmi správne napísané, je to jediná možná forma revokovať uznesenie, nález Ústavného súdu, ale do budúcnosti, tak ako to bolo aj v tomto konkrétnom prípade. Teda hovorím, ak slovenský parlament príde k záveru, že inštitút milosti je v Slovenskej republike v 21. storočí prekonaný, je archaizmom, má regulárnu ústavnú možnosť tento inštitút zrušiť, parlament má podľa čl. 102 ústavy možnosť na výkon prezidentských kompetencií prijať osobitný zákon, ale nič viac. Nič viac. My nemôžeme žiadnym rozhodnutím rozhodnúť, že účinky tohto výsostného rozhodnutia prezidenta, ktoré žiaden iný ústavný orgán nemá, neexistujú, že nenastali a že majú nastať nové dôsledky. Vážení priatelia, sprímitívnim to na príklade: Ak by sme prijali túto filozofiu, tak je možné, že parlament ústavným zákonom môže rozhodnúť o zrušení všetkých rozhodnutí vlády vo veci strategických podnikov. Odôvodnenie absolútne identické, pretože je to ústavným zákonom, ktorým môže prelomiť a zmeniť všetko. Právny, naozaj, ako voľakedy pán Fico povedal, suterén a absolútny nezmysel. Navrhovatelia ďalej v odôvodnení píšú veľmi zaujímavú vetu, na ktorú by som si tiež dovolil zareagovať: „Požiadavkou právnej istoty je, aby sa amnestia nestala nástrojom stálej derogácie Trestného zákona a aby sa politicky nezneužívala.“ Veľmi múdra a potrebná veta. K nej však treba predovšetkým doložiť: Bodaj by sa žiadna amnestia v tomto štáte politicky nemusela zneužívať len z toho dôvodu, že predtým sa na politické ciele zneužíval Trestný zákon a Trestný poriadok. Vážení priatelia, majte, prosím vás, toto upozornenie na mysli aspoň na ten čas, ktorý ešte budete vládnuť. Navrhovatelia ďalej vo svojom odôvodnení píšú: „Podľa čl. 86 písm. a) patrí do pôsobnosti Národnej rady Slovenskej republiky uznávať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch, kontrolovať, ako sa dodržiavajú. Z tohto vyplýva možnosť Národnej rady uznieť sa na ústavnom zákone. Pritom okrem článku“ a tak ďalej atď. „nie je nikde vymedzený možný predmet úpravy ústavného zákona. Domnievame sa, že uvedené štyri ustanovenia ústavy nie sú limitom možného predmetu úpravy ústavného zákona.“ Samozrejme, že nie, vážení kolegovia. Ale žiadnym ústavným zákonom nie je možné retroaktívne odňať, lebo ide o odňatie právomoci ústavného orgánu prezidenta republiky. Toto je právny fakt, ktorý nielen právnici, ale aj triezvo uvažujúci laik, myslím, že musí bez akýchkoľvek problémov pochopiť. Vážení priatelia, nemal by som urobiť, čo teraz urobím, lebo viem, že poučovať, vyzývať, apelovať v tomto parlamente sa nie vždy vypláca. Ale napriek tomu to urobím. Ja sa veľmi poctivo domnievam, že hlasovaním o tomto návrhu zaujme každý z nás stanovisko k dvom veciam súčasne: stanovisko k právnemu poriadku tohto podľa mňa právneho štátu a stanovisko k svojej ústavnej funkcii zákonodarcu ako takého, čo je zodpovednosť nemalá. Hovorím to len preto, že sa domnievam, že prijatím takéhoto zákona by sme nalomili absolútne základy právneho štátu a otvorili cestu k ďalšiemu chaosu. Tú cestu, ktorú, ako som počul aj spoza tejto tribúny dnes a nejednou, tú cestu k demokracii, na ktorú sa, dúfam, už dnes absolútna väčšina z nás poctivo chystá. Ďakujem za pozornosť. (Potlesk.)

V. Veteška, podpredseda NR SR: V rozprave bude pokračovať pani poslankyňa Tóthová.

K. Tóthová, poslankyňa: Vážení pán predsedajúci, vážené kolegyne, vážení kolegovia, nedá mi inak ako právnikovi, ktorý už zažil rôzne legislatívne návrhy, ktoré boli vecne nesprávne, protiústavné a boli navrhnuté v tomto parlamente, nepovedať, že toto je perlou legislatívnych návrhov, ktoré sú skutočne neprijateľné. A je to druhýkrát perla v tomto parlamente, pretože skupina poslancov v užšom zložení v roku 2002, taktiež pred voľbami aj v roku 2000 a teraz opätovne v čase, keď sa chýli k voľbám, nepočúvajúc argumenty, pre ktoré v tejto snemovni tieto legislatívne návrhy neprešli, opätovne prinášajú túto tému. Ja by som chcela k dôvodom návrhu. V dôvodoch je uvedené – preambulu má tento legislatívny návrh, tento ústavný zákon, čo je taktiež nezvyklé – a tam sa uvádza, že dôvodom predloženia je spravodlivosť, právo a morálka. Nuž sú to pekné floskuly, ktorými sa zakrýva, ako už tu bolo naznačené, skutočný, pravý dôvod tohto legislatívneho návrhu a to je nepriamy útok na určitý politický subjekt a na

jeho predsedu. To treba jasne povedať, treba jasne artikulovať, že táto snaha bola cez kauzy Ivana Lexu. A tiež treba jasne povedať, že súdy, ktoré mali problémy s týmito kauzami, predseda z nedostatku dôkazov vyriekli, že žalované skutky sa nestali. Pokiaľ ide o triptych, dovoľte, aby som tu povedala myšlienku, ktorú som v jednej relácii už vyslovila a teraz ju zopakujem. Pokiaľ ide o triptych, raz bude pod ním pripevnené poďakovanie Ivanovi Lexovi, že zachránil túto kultúrnu pamiatku pre nasledujúce generácie na Slovensku. Som o tom hlboko, ale hlboko presvedčená. Pretože taký moment, ako dať spraviť úplnú kópiu, ktorú poviesim namiesto originálu, tam končí všetko. Tam končí všetko o účelnosti, o správnej myšlienke. Nebudem to rozvádzať, pretože to nie je mojím účelom. Ako členka vlády, ktorá vyriekla amnestiu, som hlboko presvedčená, že jednak amnestia jedna, druhá, ktoré sú uvedené, boli v súlade s ústavou a boli v tom čase skutočne motívom na to, aby nedošlo pred voľbami k turbulenciám na politickej scéne. Slovensko to nepotrebovalo a Slovensko takéto zbytočné turbulencie nepotrebuje ani dnes. Pokiaľ ide o morálku, pretože predložený návrh sa na ňu odvoláva, pýtam sa predkladateľov: Bolo morálne dať amnestiu vlastnému synovi na trestný čin v celkovej sume 2 308 920 amerických dolárov, ktorou bola spôsobená škoda Technopolu? Vidím, pán poslanec Mikloško, že si robíte poznámky. No určite taká škoda bola, inak by túto sumu nebol vtedajší prezident vo svojej amnestii uviedol. Ešte s rozpočtom na jednotlivých spolupáchateľov jeho syna. Bolo morálne v tom čase postaviť sa pred televíznu kameru a z obrazoviek presviedčať v prvej fáze všetkých občanov Slovenska, že to nie je jeho syn, že to je len zhoda mien? A konečne položíme si otázku, či vlastná amnestia akákoľvek je morálna, keďže z určitej skupiny skutkov sa niečo amnestuje? Ja tu mám článok, keď americký prezident Clinton omilostil dílera i daňového podvodníka. Je to článok zo SME zo 16. februára 2001. Sú tam úvahy z americkej tlače o nemorálnosti, keďže išlo o jasného dílera drog a daňového podvodníka, ale americká tlač konštatovala, že bola daná amnestia a tým je akceptovaný daný prípad, pretože ide o amnestiu, ktorá vždy nie je posudzovaná z hľadiska morálky, ale z hľadiska práva. Ďalej sa pýtam, či je amnestia spravodlivá? Nuž vy ste sami povedali v tejto snemovni, že Havlova amnestia nebola spravodlivá. To tiež nie je dôvod na jej zrušenie. Základom amnestie totiž je jej nezrušiteľnosť a nedotknuteľnosť. Kto tomu neverí, nech si pozrie Trestný poriadok § 11, ktorý jasne hovorí o nezrušiteľnosti amnestie z toho dôvodu, že amnestiou zaniká trestnosť. Amnestiou zaniká trestnosť. To uznávajú všetky odvetvia trestného práva v celej Európe aj v zámorí. Čiže neviem, čo sledujete, ak nesledujete politický cieľ. Čo je ako čertovo kopýtko, ktoré sa z toho vreca vyklúva, pretože zánikom trestnosti je, akoby ste chceli mŕtveho oživovať, čo nie je možné. Možno poviete, že ako bývalá členka vlády, ktorá sa touto otázkou zaoberala, hovorím tieto úvahy. Ja som ich konzultovala aj v zahraničí, konzultovala som ich s mnohými právnymi expertmi a dovoľm si vám uviesť jeden prípad. Jeden prípad, keď som ho konzultovala s pánom de Vainom, ktorý je riaditeľom inštitútu GAB vo Washingtone, a to je orgán, ktorý skúma v Spojených štátoch amerických prešľapy ústavných činiteľov a tento ústav posudzuje, čo už je za hranicou morálky, čo je možné, čo je nemožné, a v prípade, ak ústavní činitelia alebo štátne orgány urobia nejaký krok, ktorý je nezlučiteľný, neprijateľný, tak tento ústav dáva svoje stanovisko. A musím vám povedať, že tento ústav si veľmi považujú v Spojených štátoch amerických. Okrem názoru, ktorý mne osobne pri našom osobnom stretnutí povedal, tento svoj názor tlmočil aj pre našu tlač, žiaľ, nechala som ten výstrižok z tlače na stole, je z novembra, budem vám ho vo faktickej poznámke citovať, kto má záujem, môžem vám kópiu ukázať, a dovoľm si vám jasne pretlmočiť to, čo povedal do tlače. Citujem: „Základom amnestie je to, že je nedotknuteľná. To znamená, že nie je podriadená politickej strane alebo politikovi, ktorý je v súčasnosti pri moci. Teda nemôže s ňou nakladať. Amnestia je doslova svätá. Nijaký orgán nemá moc ju zrušiť. V USA by sa také niečo nemohlo stať. Nijaký americký prezident nemá právo zrušiť amnestiu danú predchádzajúcim prezidentom.“ Ešte raz opakujem, že: „Udelenie amnestie nepodlieha času. Po tom, ako bola udelená, zostáva permanentná a nezrušiteľná.“ Je to citát slov, ktoré pán de Vain povedal pre našu tlač. Ak

dovolíte, ešte pridám názor pána Kumaraswamyho, ktorý bol tu na návšteve, ktorý v súvislosti s návrhom KDH na odvolanie vtedajšieho predsedu Najvyššieho súdu osobne navštívil parlament, osobne sa zúčastnil rokovania ústavnoprávného výboru. V tom čase som bola jeho členkou. A pokiaľ si pozriete záznamy v ústavnoprávnom výbore, keď mu bola položená otázka na zrušenie amnestie, doslova uviedol: „Štát, ktorý by zrušil amnestiu, nie je právnym štátom.“ Myslím si, že každý vie, kto je pán Kumaraswamy. Je to právny poradca v OSN, je to vysoko vážená osobnosť pre právne problémy Organizácie Spojených národov. Vážené dámy, vážení páni, ak chcete, hlasujte za tento legislatívny návrh. Hlasujte za tento politický, legislatívny návrh, ale vedzte, že Slovenská republika má už čierny bod už len vzhľadom na to, že takýto legislatívny návrh môže prísť do parlamentu, a dokonca podpísaný aj právnikom. Ďakujem vám za pozornosť. (Potlesk.)

V. Veteška, podpredseda NR SR: Teraz vystúpi v rozprave pán poslanec Mečiar.

V. Mečiar, poslanec: Nebýva zvykom dvakrát po sebe ísť, ale reakciu na pána Mikloška treba, keď sa už reže vred, nech ten hnis vyjde von. Čo mám robiť? Pokiaľ ide o okolnosti, ktoré tu boli spomínané, povedané, pozrite sa, keď sme voči sebe úprimní, ja som v predminulom prejave pokritizoval Lipšica, povedal som, prečo by mu mala byť vyslovená nedôvera, vy ste zareagovali tak, že ste hodili materiál sem cez koalíčnú zmluvu, hľadáte podporu politických strán, je to jediné, na čom ste sa na vtedajšej koalíčnej rade zhodli, lebo v ostatnom sú také hlboké rozdiely. Urobili ste politikum z veci, ktorá politická nie je a už právna vôbec nie. Vzhľadom na skutočnosti, ktoré tu boli uvedené, ďalšie by som rád povedal. Ferko Mikloško hovorí, že vďaka urobí zodpovednosť a záver. Dámy a páni, ale veď vy ste hlasovali viacerí, čo ste tu boli v minulom volebnom období, za zbavenie Ivana Lexu mlčanlivosti a odovzdanie trestným orgánom a ukázalo sa, že skutky neboli. Veď vy ste mali nielen riaditeľa SIS aj námestníka riaditeľa SIS, keď predložil správu plnú falošných dôkazov. Uvediem jednu skutočnosť. Vo vtedajšej správe sa hovorilo, že predsa existovali v SIS-ke mŕtve duše. Dvanásť ľudí, ktorí načierno poberali peniaze. A keď sa začínali procesné úkony, riaditeľ SIS ich zbavil mlčanlivosti pre príslušnosť k SIS. Čo ste to robili? Veď ste mali námestníka SIS-ky, bol z KDH, dokonca bol u vás istú dobu riaditeľom zahraničného odboru, či čo to bolo. Predtým robil v FBIS pre Slovensko. Čo ste to robili? Veď ste to robili. Akú politickú zodpovednosť chcete za to brať? Tvárite sa ako najvyšší sudcovia a chcete vynášať rozsudky ďalej. Ďalej je tu ďalšia otázka. Spomínali sa niektoré kauzy minulosti. Úprimne mi je ľúto akéhokoľvek násillia voči každému človekovi, a napriek tomu, že vyzerám inak, ja nemám rád násillie. Nebojím sa ho, ale nemám ho rád. A veľmi úprimne som prijímal a dosť ťažko všetko, čo sa hovorilo okolo smrti Remiáša, lenže som bol v pozícii predsedu vlády a potreboval som vedieť pravdu, nielen emócie. A tá pravda bola trochu iná, ako ju tu prezentujete. Róbert Remiáš bol príslušníkom polície. Ako sa dostal k prezidentovi, neviem. Neskôršie, keď prebiehali už potom zisťovania všetkých možných variantov, bol aj variant, že bol jednou z kontaktných osôb medzi prezidentom a Oskárom Fegyveresom. Či toto mohlo mať vplyv na jeho smrť, neviem povedať, ale mohlo byť aj opačne, že mohli byť nároky väčšie a niekto sa mohol chcieť zbaviť svedka. SIS-ka na to nemala dôvod. Máloktoí viete, alebo nikto neviete, že Róbert Remiáš požiadal o vstup do Slovenskej informačnej služby. Chcel byť dôstojníkom Slovenskej informačnej služby. Práve ten Oskár Fegyveres bol jeden z tých, ktorý sa podieľali na vybavovaní celej veci. Prečo by SIS-ka voči nemu podnikala, keď sa ponúkol dobrovoľne do jej služieb a chcel plniť jej úlohy? Veď to je nezmysel. To je absolútny nezmysel! A dokladmi a výpoveďami potvrdené. Je jedno, čo sa vám páči. Fakty nepustia. Druhá otázka je, ako to bolo s jeho smrťou a vyšetrovaním jeho smrti. Samozrejme, v hláseniach, ktoré boli prvé, bola hlásená dopravná nehoda, neskôršie prišlo meno a podozrenie, že tam bola vražda. Tak, samozrejme, prvé vyšetrovanie, ktoré bolo urobené – a znovu potvrdzujem, že ja som sa začal zaujímať o to vtedy, keď duchovný na námestí hovoril, že ma vďaka odprevaďí do večnosti, vtedy som počul toto meno a chcel som vedieť, kto to je. Dozvedel som sa, že je príslušník polície, dozvedel som sa,

že je tam viacero konaní, ktoré sa okolo jeho osoby motajú a ten jeho život mladistvý bol veľmi, veľmi komplikovaný a veľa vecí bolo okolo toho. Je mŕtvy, treba mu vzdať úctu, a to, čo netreba spomínať, netreba, ale kvôli historickej pravde treba niekoľko vecí povedať, že ak vnútro chcelo uzatvoriť celý prípad s tým, že to bola technická porucha, tak ja som ich žiadal, aby bol spracovaný znalecký posudok, ktorý by vylúčil, že to mohla byť vražda. Ak sa preukázalo vtedy zranenie istej časti tela, na ktorom sa stavalo, boli urobené nové posudky, či mohla byť použitá pri tejto vražde výbušnina. Tieto posudky vylúčili použitie výbušniny. (Reakcia z pléna.) Vylúčili použitie výbušniny. Teraz... (Reakcia z pléna.) Ja som rád, že z ucha rozlíšite, že z čoho to bolo. Boli spracované znalecké posudky dvoch znalcov, ktoré pracovali ďalej na tom, čo mohlo byť príčinou explózie. A bolo niekoľko zaujímavých vecí zistených. Prvá, že do auta tohto typu nemohli byť montované plynové zariadenia a tu nejaký amatér v Trnave namontoval plynové zariadenie a explózia tohto plynového zariadenia potvrdila, že nebolo poškodené znútra, ale zvonku. Výbušnina išla smerom von, črepy z toho vyleteli smerom von, nie dovnútra. To sa stalo. Ale z toho bol urobený politický problém, že ho chcel niekto zavraždiť. Ďalej bol vyrobený politický problém, že ho sledovala SIS-ka. Je preukázané, že v tom čase a celú dobu za Róbertom Remiášom nechodila žiadna SIS-ka, ale Ferusova skupina z Nitry, ktorá svoje kroky a sledovanie odôvodnila tým, že jej dlhoval alebo dlžil nejaké peniaze z obchodu s autami. Tak ako potom? Kto to bol? Tí ľudia sa priznali k týmto skutočnostiam, uviedli ich. Ďalej. Keďže hovoríte, že tam bolo niečo iné, tak je preukázané, že predtým Róbert Remiáš navštívil svojho otca, jeho otec urobil kontrolu na aute a na aute, hoci bol dôstojníkom armády špecializovaným na výbušniny, na aute nič nebolo. Samozrejme, že od toho stretnutia s otcom ešte uplynul nejaký čas. Vtedy kontrolu nad autom a nad jeho pohybom vykonávali Ferusovci. To bola skupina z podsvetia, ktorá tam bola, čo je zadokumentované. Zase nezmysel hľadať súvislosti. Prepáčte mi, hovoríte o akejkoľvek humanite, zdalo sa mi byť neľudské matku Róberta Remiáša vodiť po mítingoch ako obeť politického násillia. Kto to kedy začal robiť? Akým právom? Koho? Právom koho ste nás osočovali? Označovali za vrahov? Vy sa za to nehanbíte? Kresťanskí demokrati?! Vyrábať zločincov z vecí, ktoré sa nestali? To bolo všetko v súlade s akou morálkou a akým presvedčením? Pokiaľ ide o otázku, že sa vyšetruje, šesť rokov ste pri moci, siedmy, čo prebieha vyšetrovanie. Nepreukázali ste, že sa stala vražda, nie že bol páchatel'. Nepreukázali ste. Na toto sa nevzťahujú amnestie a na toto prebieha riadne vyšetrovanie samostatným trestným spisom. (Reakcie z pléna.) Ja už tieto vaše hlúposti poznám. Hlasujte za zrušenie amnestií, preberte zodpovednosť za rozhodnutia, ktoré ste urobili. Len čo to urobíte, budem za všetko. A teraz mi hovoríte, hlasujte za zrušenie amnestií. Prečo nemohli byť veci riadne vyšetrené? Prečo ste z peňazí KDH držali svedka, aby nemohol byť vypočutý a nemohli byť vykonané dôkazy? Prečo ste nepreukázali vtedy, v čase, keď ste mohli, že dôkazy sú, aby boli podložené? Prečo ste vyrábali ďalšie kauzy o zločinoch, ktoré nikdy neboli? A skôr mali väzby niekde inde. Môžem uviesť niektoré prípady, ktoré boli. Pokiaľ ide o otázku triptychu. Povedzme si, ako to bolo. Vláda disponovala dlhodobo informáciami... (Reakcie z pléna.) Sme iní. Vláda disponovala dlhodobo informáciami o predaji umeleckých diel zo Slovenska v Rakúsku, Švajčiarsku, Nemeckej spolkovej republike. Informácie boli i od spolkovej služby Bundesnachrichtendienst. Prišiel čas, začali sme preverovať úniky a začínali sme múzeami, galériami a tak sme išli postupne, až sme prišli k priekupníkovi, ktorý falšoval umelecké veci a predával. Našiel sa uňho aj triptych, o ktorom nikto nevedel, či je a kde je. Ak sa začínalo konanie vo veci, tak sa začínalo na základe toho, že sa identifikovalo, že bol v pracovni biskupa Baláža a že prvá výpoveď otca biskupa bola, že mu to bolo ukradnuté. V dobe, keď my sme išli chrániť biskupa pred krádežou a zlodejmi, niektorý z kresťanských demokratov sa v Banskej Bystrici postavil do okna a kričal: „Zachráňte biskupa Baláža!“ A boli sme my proti cirkvi a robili sme nejaké kroky voči cirkvi? Naopak, boli sme vždy ústretoví voči cirkvi. Len čo otec biskup povedal, že to bolo s jeho vedomím, konanie sa zastavilo. O čom teraz chcete rozprávať, že to boli akty protiprávne? Boli to akty polície vykonané v súlade

s právnym poriadkom a hľadali toho, kto biskupa okradol. A kto okradol cirkevný majetok. Iné sme nehľadali. A vôbec nebol pokus zdiskreditovať cirkev, ale aféra v tomto smere išla a mnoho veriacich a ľudí blízkych cirkvi na to naleteli a mysleli si, že je to tak. Nebolo to tak. Podobne sa vráťme k ďalšej kauze, ktorú ste všade prezentovali, aj mediálne prezentovali, dokonca aj pri jednej televíznej debate pán predseda parlamentu, že SIS-ka položila na mítingu KDH dve bomby. No to je taká vec, že na tom by mohla padnúť každá vláda, tak sa urobili všetky kroky na to, aby sa zistilo, ako to vlastne bolo a čo za tým bolo. Človek, ktorý bol podozrivý z toho, že tam položil jednu atrapu výbušniny a druhú neiniciovanú výbušninu, deň predtým po Žiline roznášal letáky „Smrť Mečiarovi“, „Zabite Mečiara“, letáky doniesol z Českej republiky. Keď tento človek potom vypovedal a preverovali sa jeho kontakty, zistilo sa, že mal kontakty na Jána Čarnogurského, ktorý ho po roku 1989... (Reakcie z pléna.) – Výpoveďami doložené, Čarnogurským potvrdené! Čo sa „čúlite“? Nehanbite sa za svoju minulosť! – ... ktorý ho navádzal alebo naviedol na spoluprácu v istom stredisku v Mníchove, kde pôsobil v rozličných zložkách istú dobu, až sa vydal na túto cestu. Na Slovensku bol väznený vo vyšetrovacej väzbe, z ktorej bol podmienene prepustený a za tú dobu unikol za hranicu a prípad zostal nedoriešený. Dodnes sa používa ako kauza. Hovoríte o kauze Mercedes. Uzatvorená v samostatnom konaní. Amnestia sa na ňu nevzťahovala a nevzťahuje. Takže uzatvorená v prospech veci s tým, že k trestnému činu nedošlo. Všetko ostatné je konštrukcia. Konštrukcia, nezmyselná konštrukcia! Už sa tej pravde pozrite do očí, že žijete v zajatí mylných faktov. Spojili ste veci, ktoré nesúvisia, vytvorili skutočnosti, ktoré sú domnienkou a nie sú potvrdené. Samozrejme, že ja nehovorím, že sme nerobili nijaké chyby. Však nakoniec ten rok 1992 až 1998 bol obdobím zakladania štátu, a keď nemáte štátne štruktúry vybudované, dokonca mnohé ministerstvá nemali ani budovy, aparát, nič nebolo zabehnuté, mena sa vytvárala, obeh sa vytváral, rozpočty sa vytvárali, okruhy peňazí, obchod sme celý preorientovávali z Východu na Západ – to boli obrovské zmeny. Chyby boli, ale nie tieto. Nie tieto. Ochotný som kedykoľvek niesť účty z toho, čo som robil, ako som robil, ale toto nebolo. Takisto pokiaľ ide o obviňovanie v Slovenskej informačnej službe. Prečo by sme tajili, že časť ľudí z FBIS pôsobila u kresťanských demokratov v rôznych funkciách a pokračovali vo svojich hrách. Prečo by sme tajili, že obdobie rokov 1991, 1992 ste prijali, alebo teda tí vaši ľudia, ktorí boli poverení vo federálnych službách pracovať, prijali ste rozhodnutie, že sme extrémisti a že pred nami treba chrániť všetko a treba sa pripraviť, že extrémisti môžu nastúpiť. A tak aj v rámci ochrany pred extrémistami ste pod samopalmi presťahovávali archívy Štátnej bezpečnosti z Bratislavy do Zástavky u Brna a do Prahy. Dnes sa o tých archívov zase bavíme. Vtedy to bolo inak. Veď to sú ľudia, ktorí majú dnes vašu dôveru. A boli robené iné aktivity proti nám. Kde sme išli až na hranicu nasadenia vlastného života, ale bez strachu, ako teraz bez strachu. Takže, dámy a páni, tie skutočnosti, ktoré uvádzate, sú iné. Keď hovoríte o bolesti a smrti, je ľúto každého života. Prečo nepreberiete zodpovednosť za to, že po smrti Jána Duckého neboli riadne vykonané úkony v rámci rezortu ministerstva vnútra: zabezpečené vyšetrovanie, vyhladávanie stôp, spohotovosť? Robilo sa lokálne v Bratislave, bolo treba urobiť na celom Slovensku. Smrť je nevyšetrená! Je mŕtvý. Prečo sa nevykonávali riadne úkony? A hovoríte, sme pripravení brať zodpovednosť. Tak ju zoberte. Akú beriete? Smrť nevyšetrená, skutok nezistený, kopu vražd takisto nezistených. Takže niekto za to tiež nesie zodpovednosť. Nechcem tým zľahčovať a myslím si, že veľká škoda života mladého človeka, ktorý prešiel, ale nemyslím, že by ktokoľvek zo štátnych orgánov mal záujem usilovať o jeho život, nebol na to dôvod. Žiaden dôvod. Ale urobili ste z toho kampaň v roku 1998, čiastočne aj v roku 2002 a chcete robiť z toho kampaň aj pri voľbách 2006. Je to neľudské, čo robíte. Neľudské voči rodine aj voči ľuďom, ktorých klamete o tom, že ako bolo a čo bolo. Pokiaľ ide o skutočnosti politickej zodpovednosti, vyšetrovanie a podobne. Amnestie sú dané a platné. Obhajujem dnes čo? Aby sa nevytvoril precedens, že parlament bude rušiť rozsudky súdov. Aby sa nevytvoril precedens, že parlament bude rušiť individuálne právne akty ústavných činiteľov, kedykoľvek sa to novej politickej moci hodí, a

vytvára sa stav právnej neistoty. Obhajujem precedens aj v súvislosti s Václavom Havlom. Ved' Havel nejednal politicky v amnestii, dával všetkým, ja som v Leopoldove bol a likvidoval vzburu v Leopoldove, a tam dal amnestiu i ľuďom, ktorí boli zodpovední za vraždy. Dal amnestiu ľuďom, ktorí zodpovedali za ťažké ujmy na zdraví. Pred tým, než sa vzbúrili, som sedel medzi nimi a rozprával s nimi, o čo ide. A to sanujete a hovoríte, že to bolo spravodlivé a iné spravodlivé nebolo? Takisto, pán Mikloško, sa mýlite, keď hovoríte, že nemohol Kováč mladší, že musel ísť cez Čechy a podobne. Ved' v Českej republike bol zatknutý, keď je medzinárodný zatykač, na každom inom území ako Slovenska by bol zatknutý. Išiel po dohode, že cez Českú republiku prejde, a v Českej republike ho na hraniciach zatkli. Keby bol išiel cez Rakúsko, na hraniciach ho zatknú. Potrebovali ho dostať bez medziväzby do Nemecka. Ved' vy viete predsa, že predtým tam bol Michal Kováč ako hlava štátu na návšteve Bavarska a tam sa nejaké veci vybavovali. (Reakcia z pléna.) S Jánom Čarnogurským, áno, predsedom KDH. Takže, vážení, skúste tak necítiť sa nadľuďmi a necítiť sa bohorovní. Zamecté si pred vlastným prahom! Skúste to urobiť. Skúste porovnať, čo sa robilo. Ja napríklad, Ferko Mikloško, vám budem veľmi dlho povďačný za to, ako ste v roku 1996 chceli zorganizovať môj pohreb, lebo ste boli presvedčení, že mám nádor v mozgu. Prejavili ste mi veľkú úctu, keď ste boli požiadať, ktorý duchovný by mal slúžiť zádušnú omšu a podobne. Bolo to pekné. (Reakcia z pléna.) Až na to, že to nemalo pravdivý základ. A toto je o všetkom. Toto je o všetkom. Vo všetkom sú tie závery také. Vymyslený dôvod a potom za tým istý vklad. Ferko vie, o čom hovorím, a vie, že hovorím pravdu, ako kresťan to potvrdí. Takže, dámy a páni, ak sa takto posplietajú nepravdivé veci, vytvorí sa z toho politický prúd, vznikne spor. Ten spor zhorší naše vzťahy, bude zase polarizovať verejnú mienku, možnože sa na ňom odohrá kryštalizácia scény pre budúce obdobie, predpokladám, že áno, a zasa niekomu poškodíme. Vždy človek musí mať na úvahe, čo spoločnosti pomôže. V tom čase som bol presvedčený a som presvedčený o tom dodnes, že slovenskej spoločnosti viacej pomohlo to, že predsedovia strán, starostovia a primátori trestne stíhaní neboli, ako keby boli, a že politickú vec som nechcel kriminalizovať, v tom prípade a v tom stave dôkazov, aké boli a aké sa dodnes nezmenili, naopak, zlepšili prospech vecí, som bol presvedčený, že sme konali čestne, zákonne a spravodlivo pri zrušení amnestií. Môžete mať s tým nesúlad a chcete niečo napraviť, len nemôžete naprávať tak, že škody z nápravy budú násobkami väčšie ako skutok sám – a vy tak pracujete. Vykopali ste znovu veľkú brázdú a postavili „čínsky múr“ medzi nás. Dobré. Existovali sme tak roky, budeme tak existovať roky ďalej. Pokiaľ ide o veci, ktoré súvisia s Jánom Budajom a podobne, nechcete, aby som odpovedal. Ja som upozornil, že to tak zle dopadne, išlo o niečo iné vtedy, boli sme tam obaja. (Reakcia z pléna.) Práve preto. Škoda rozprávať, ostatní tam neboli. (Reakcia z pléna.) Snáď ma môžete, pri veciach ste neboli. Ja vidím vašu tvár a nevidím do vás, neviem, čo ste zač. Neviem povedať, či ste dobrý, či zlý, len viem, že vidím vašu tvár, to je všetko, čo vidím. Vidím váš kabát, nepoznám vaše životné skutky. Takže pokiaľ ide o – tie moje skutky založili tento štát, vaše ho rúcali. Vaše ho rúcali. (Reakcia z pléna.) Áno, na všetko sa môžete pamätať. Zasa na skutky a na právo. Aj na vás, pán Brocka, aj na ďalších. Takže, dámy a páni, takže keď ide o tieto stanoviská, ktoré ste urobili a ktoré vnucujete spoločnosti – porušenie ústavy a práva, a chcete ho internacionalizovať, prečo nie? Možno to urobíme sami. Nech sa zase na nás raz odborníci v celom svete pobavia. Bolo tu „kocúrkovo“, môže byť aj „gašparkovo“. (Potlesk.)

B. Bugár, podpredseda NR SR: Na vystúpenie pána poslanca Mečiara s faktickými poznámkami deviati. Končím možnosť sa prihlásiť s faktickými poznámkami. (Reakcia z pléna.) Ukázalo, akurát to ešte raz zatlačte, lebo stláčate to zbytočne. Raz treba. Končím možnosť sa prihlásiť. Boli ste pred pani poslankyňou Sabolovou aj tam budete. Takže, pán poslanec Banáš.

J. Banáš, poslanec: Ďakujem, pán predsedajúci. Dámy a páni, ako to sledujem, ide tu o klasický večný spor práva a pravdy. Nechcem vstupovať do detailov diskusie, pretože obe strany sú v argumentácii presvedčivé, myslím si však, že nie je úlohou poslancov súdiť, našou

úlohou je hľadať pravdu. Myslím si, že sme zákonodarcovia, muži a ženy zákona, musí byť pravda nadovšetko, pretože pravda je dokonalá a právo nie. Preto podporujem a podporím hľadanie pravdy. Chcem preto poďakovať poslancom HZDS, že dnes ráno svojím hlasovaním podporili moje hľadanie pravdy o ŠtB a vysloviť ľútosť, že poslanci KDH moje hľadanie pravdy dnes doobeda nepodporili. Ďakujem. (Potlesk.)

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pani poslankyňa Tóthová.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem. Dovolím si doplniť informáciu, ktorú povedal pán poslanec Mečiar, že viacerí poslanci v tejto sále hlasovali za zbavenie imunity Ivana Lexu. Ale chcem povedať ešte viacej, nielenže hlasovali za zbavenie jeho imunity, ale v médiách, vo verejnosti jasne formulovali skutok, ktorý nebol preukázaný. Nerešpektovali prezumpciu nevinu, ktorá musí byť rešpektovaná v právnom štáte, a dodatočne súdy preukázali nevinu Ivana Lexu v tých kauzách, kde vy poslanci KDH ste jasne hovorili o ňom ako vinníkovi s prídavkami ako gangster a podobne. Ďalej chcem doplniť svoje vystúpenie o sľúbenú informáciu, tu je článok aj s fotografiou pána Toma de Vaina, a táto informácia, ktorú som citovala, vyšla jedenásteho 1999 v denníku Republika. A posledná vec, ja som vo svojom vystúpení zabudla povedať, že predložený legislatívny návrh je v rozpore s dvomi nálezmi Ústavného súdu, a keď aj bude prijatý, na Ústavnom súde bude musieť byť zrušený, pretože je v rozpore s jeho nálezmi, konkrétne s nálezom, že zákonmi, ani ústavnými, nemožno rušiť rozhodnutia súdov. Takže perspektíva predloženého návrhu je jasná, ako skončí. Ďakujem.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Mikloško.

F. Mikloško, poslanec: Už len fakty. Pán poslanec Mečiar, v roku 1996 Kriminálny úrad a ústav vydal nález o tom, že v Remiášovom aute bola nálož. O tom je nález. Číže o tom už nehovorme. Po druhé. Okresný súd v Bratislave zastavil kauzu Mercedes preto, lebo spadá pod amnestie. Ved' o tom je nález. O tom už nehovorme. Tretí fakt. Čarnogurský bol s tým človek, ktorý mal teda položiť tú nálož, vo väzení pred rokom 1989, keď sedel v auguste. Číže to bolo priateľstvo Jána Čarnogurského, že komunistická justícia ich dala dokopy, neviem z akých dôvodov, ale prosím. Pán poslanec Mečiar, prosím vás veľmi, povedzte meno duchovného, s ktorým som ja pripravoval váš pohreb. Buďte taký dobrý, veľmi vás o to prosím, povedzte meno toho duchovného. Povedali ste, že som s ním pripravoval váš pohreb. Veľmi vás o to prosím. A čo sa týka denníka Republika, pamätám si, že raz priniesla, myslím, konto Michala Kováča v Rakúsku v šilingoch, takže dúfam, že toto má väčšiu výpovednú hodnotu ako to konto.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Cabaj.

T. Cabaj, poslanec: Ďakujem pekne za slovo, tiež budem reagovať len na niektoré veci. Po prvé. Ak sa tu hovorilo o tom, že pán Mečiar bol poslancom, tí, ktorí tu sedia, vedia, a tým, čo tu nesedeli, musím povedať, že tri sekundy a dosť. Zložil sľub poslanca a odovzdal predsedovi Gašparovičovi vzdanie sa mandátu. To len pre poriadok. Druhá vec. Keď sú tu mnohí takí spravodliví a vykrikujú, o čom je tá spravodlivosť, ja sa pýtam: Aspoň trikrát sme predkladali návrh, aby boli odtajnené spisy, ktoré sa dotýkali Ivana Lexu, v tomto parlamente. Sú tu poslanci, ktorí tu sedeli v parlamente a nikdy za toto odtajnenie nehlasovali. Tak vtedy nechceli vedieť, taká bola pravda, odrazu teraz sú spravodliví. Tretia vec. Zbavovanie imunity. Ja som možno potrestaný tým, že v tom imunitnom výbore sedím celý čas a viem, koľkí poslanci v tomto imunitnom výbore sedeli. Pri mojich vystúpeniach som vždy upozorňoval, že mandátový a imunitný výbor si nikdy nesplnil svoju úlohu, pretože mal zistiť veci a predložiť správu o svojich zisteniach tomuto plénu, aby plénum mohlo hlasovať, pardon, nie tomuto, ale tomu predchádzajúcemu, pretože ten rozhodoval o zbavovaní imunity. Všetci vtedy vysvetľovali, že spis neexistuje, a preto nie je predložený mandátovému a imunitnému výboru. Niektorí, tí istí teraz pôsobia tiež v mandátovom a imunitnom výbore a odrazu pri posledných riešeniach už tie spisy existujú a mandátový a imunitný výbor sa zaoberá tak svojou prácou, ako sa má. Prečo nebol záujem, aby sa v mandátovom a imunitnom výbore niektoré veci zistili, aby boli poslanci

informovaní a aby so znalosťou veci predstúpili pred svojich kolegov, aby sa v tomto pléne potom hlasovalo so znalosťou veci, nie politicky, tak ako boli nalinkované a povedané, ako majú poslanci hlasovať – vtedy nebol záujem o spravodlivosť, zistenie spravodlivosti?

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Miklušičák.

J. Miklušičák, poslanec: Ďakujem, pán podpredseda. Pán poslanec Mečiar, tvrdíte, že kresťanskí demokrati si robia z tejto kauzy pred každými voľbami predvolebnú kampaň. Pán poslanec, vyzývam vás, zbavte nás tejto šance, podporte zákony, podporte tento návrh zákona. Ďakujem pekne.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Husár.

S. Husár, poslanec: Vážení kolegovia, kto rozpráva dnes bajky a kto ich rozprával, na to je, myslím si, odpoveď veľmi jednoduchá. Z bajok, ktoré boli vytvorené vo všetkých kauzách Ivana Lexu, sa dajú vydať omnoho hrubšie knihy ako Dobšinského povesti. Omnoho hrubšie. Je to hanba a dupľovaná hanba je, keď sa minister spravodlivosti vyjadrí na otázku, čo hovorí na tento stav, odpovie, že tieto kauzy boli len drobnosti oproti únosu Kováča mladšieho a zavraždeniu Remiáša. Vážení, toto povedal minister spravodlivosti na Slovensku. Kvôli týmto drobnostiam bol Ivan Lexa dovlečený z Juhoafrickej republiky na Slovensko.

A položím ešte jednu otázku: Čo vám bránilo, čo vám bráni dnes, keď už Mečiar, ako hovoríte, nedrží nôž na krku sudcov, nezávislých sudcov, prokuratúry, čo vám bráni dnes, keď máte tanky, transportéry, políciu, armádu k dispozícii na ochranu korunného utajeného svedka Fegyveresa a ďalších, keď už nemôže byť trestné konanie pre uložené amnestie, urobiť verejný súd? Prečo sa títo ľudia už neobjavili dávno na televíznej obrazovke – a Markíza by vám za tento program zaplatila strašné peniaze – a nepovedali tam svoju pravdu, ktorú vedia. Nie je to ani trestné z ich strany, nie je to ani porušením žiadneho zákona na Slovensku, pokiaľ krivo neobvinia. A urobiť ste to mohli. Toto vyvoláva vážne podozrenie, veľmi vážne podozrenie a mnohé ďalšie otázky. Číže naozaj tieto kauzy sú len živené... (Prerušenie vystúpenia časomierou.)

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Jaduš.

J. Jaduš, poslanec: Vážené kolegyně, kolegovia, ja som skutočne už nechcel reagovať, ale nedôstojné reakcie pánov poslancov za KDH ma k tomu jednoducho vyprovokovali. Dovoľte, aby som vám prečítal citát, na základe ktorého budem potom hovoriť ďalej. V Nočných dialógoch Slovenského rozhlasu v apríli 2002 povedal Ján Čarnogurský, minister spravodlivosti Slovenskej republiky: „Nech sa Ivan Lexa radšej nevracia na Slovensko, nech ostane v zahraničí alebo nech tam radšej zomrie.“ Reakcia poslucháča: „Pán Čarnogurský, vy tak trochu ako kádehák klamete.“ Odpoveď: „Vyspovedám sa z toho.“ Pán Miklušičák, pán Brocka, pani Demeterová, pani Sabolová, nemáte pocit, že po rokoch... Prostredníctvom Mečiara a jeho vystúpenia by som sa chcel vyjadriť k tomu, že či náhodou prejavy kresťanskej lásky takéhoto charakteru nie sú v rozpore s prezentovanou úctou k životu politiky KDH. Vážení priatelia, ja si myslím, že ak sa bude stále šíriť zloba a nenávisť v tomto parlamente, skutočne nemôžeme posunúť Slovensko ani o krok ďalej, čo sa týka úcty človeka k človeku, úcty k morálke a úcty k sebe samým. Ďakujem veľmi pekne. (Potlesk.)

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pani poslankyňa Sabolová.

M. Sabolová, poslankyňa: Ďakujem pekne za slovo. Pán poslanec Mečiar, za tých desať rokov som počula už niekoľko, nazvem to tak, ako hovoril pán poslanec Husár, bajok, ja som to chcela nazvať novodobých románov, v tejto kauze. A vždy po nejakom čase počujeme viac, niečo menej, čiže za 10 rokov toho tu odznelo strašne veľa a v rôznych verziách aj z vašej strany. Čo sa týka amnestií. Vaše amnestie boli všeobecné, ale všetky ostatné, voči ktorým môžeme a môžete mať aj vy výhrady, boli adresné na jednotlivých ľuďoch a konkrétne mená. Vaše boli tak, že všetkých, ktorých sa to môže dotýkať. Nevieť, čo to je? Nezaťahujte do týchto kázam amnestií ešte aj problémy Ducký, pretože už by sme potom mohli skutočne rozoberať 15-ročnú históriu Slovenska. Ja si v kauze Ducký pamätám jeden veľmi krásny výrok. Sedela som v opozícii,

keď tu pán minister Ducký povedal pánu ministrovi Bacovi: „Aj ty, Brutus?“ Čiže ak boli medzi vami problémy, nevŕahujte ich do tohto parlamentu a nevŕahujte ich k amnestiám. A čo sa týka ešte ďalšej veci, o ktorej ste hovorili, a to je – vlastne všetky kauzy, ktoré sa týkali bývalého nášho kolegu poslanca Lexu, prečo ste mu odovzdali mandát v roku 1998 ako predseda strany, ak by bolo všetko v poriadku? V tom čase, ak by bolo trestné stíhanie, ak by sa boli veci mohli odкрыť, ešte v roku 1998 boli čerstvé, nebol by ušiel do zahraničia, neboli by problémy. Peniaze majú veľkú moc v každej situácii a v každej veci. Takže všetko je veľmi zahalené a všetko je nejaké veľmi zvláštne. A čo... (Prerušenie vystúpenia časomierou.)

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Mečiar, nech sa páči, môžete reagovať na faktické.

V. Mečiar, poslanec: Ak niekto sedí desať rokov v parlamente, tak by mal ovládať také minimum, že nemôže poslanec odovzdať mandát inému poslancovi. Môže ho vrátiť Národnej rade a strana nominuje druhého. Napriek tomu, že Ivan Lexa bol riadne zvoleným poslancom, z vašej iniciatívy nebol zvolený do žiadneho klubu a ešte v tomto období bol trestne stíhaný. Ak sa Ivan Lexa rozhodol pre útek, tak nerozhodol sa preto, že chce porušovať zákony, ale pretože počas väzby sa dostal na izbu s viacnásobným vrahom, kde oprávnené s pobytom tohto človeka na izbe videl ohrozený svoj život, lebo ten už bol odsúdený na doživotie. Psychiatrom potvrdené, že nevie ovládnuť svoje konanie. Mal čakať len na to, ktorú noc ho zavraždí a dnes by sme sa nad mŕtvolou uškierali alebo už ani nehovorili o tom? Komu sa to chcete pomstiť a robiť ďalej takto? Lexa bol v južnej Afrike a sám požiadal o začatie vydania na Slovensko Najvyšší súd Juhoafrickej republiky. Kto zariad'oval, aby bol z južnej Afriky unesený na Slovensko, skôr ako bolo toto skončené potupným spôsobom a v rozpore so zákonom? Ktorí dôstojníci ministerstva vnútra boli v južnej Afrike vybavovať a sledovať? A kto im platil cesty na toto? Je to v súlade so zákonom alebo nie je toto v súlade so zákonom? Takže ak sa vytvárajú podmienky, pri ktorých človek už nebráni pravdu a spravodlivosť, ale holú existenciu a život – a toto chcete používať proti nemu? To je podlosť najvyššieho zrna! Tam už ja na to väčšie vyjadrenie nemám. Pretože každý máme iné kritériá pre život, pravdu a spravodlivosť. Nechcem, aby sa toto robilo voči nikomu z KDH, ale nebudem mlčať, trpieť a znášať, ako sa to robí voči niekomu od nás len preto, že je z inej strany, má iný názor a v istom kontexte ste ho chápali inak. Je mnoho skutkov, o ktorých som nehovoril, ktoré vrhajú množstvo podozrení. Nie sú predmetom vyšetrovaní, nie sú priame dôkazy, mlčím. Tam, kde dôkazy sú, prosím, uvoľnite spisy pre verejnosť, prosím... (Prerušenie vystúpenia časomierou.)

B. Bugár, podpredseda NR SR: Ako posledný v rozprave vystúpi pán poslanec Cuper. Nech sa páči.

J. Cuper, poslanec: Vážený pán predsedajúci, milé dámy, vážení páni, skôr než začnem niekoľko preliminárnych otázok, bolo by odo mňa viac-menej nie celkom férové, pretože z vás som najinformovanejší o veciach, ktoré sa tu premieľajú a podľa môjho názoru úplne zbytočne, možno právne aj ústavnoprávne, ale nie politicky, lebo, nehnevaj sa, Ferko, mám taký pocit, že najmä vám prekážala skutočnosť, že akosi sme sa dostávali z politickej izolácie, a dokonca sme s vami chceli aj spolupracovať, možno zatiaľ aj na regionálnej úrovni. A toto celé divadlo malo odstrašiť nielen nás, ale aj ostatné politické subjekty v tomto parlamente, aby sme začali nejakú spoluprácu a ostali v izolácii, aby sa tak naplnil osud, ktorý nám bol predurčený. Kedysi, keď sme organizovali referendum za neprivatizáciu strategických podnikov, čo nám vaši zahraniční tútori nikdy neodpustia, lebo ak niekomu nechcete dať majetky, to je najväčší zločin, ktorý sa jednoducho neodpúšťa. Ale my sme tie majetky chceli, aby zostali v Slovenskej republike, pretože tie majetky prinášali do štátneho rozpočtu peniaze, z ktorých sa financovalo školstvo a sociálne veci, na ktoré teraz peniaze chýbajú a ktoré sme chceli nahradiť z vreciek daňových poplatníkov alebo z vreciek chudobných občanov, ktorí majú nadané deti, aby mohli študovať. Teraz niekoľko slov k tomuto bezprecedentnému paškvilu, ktorý tu predložila skupina na čele s Pavlom Minárikom. Tomu sa nedivím, pretože je matematik. Tento návrh nie je právny

suterén, to je jednoducho paškvil, ktorý z hľadiska formálnoprávneho, pán spravodajca, musím skonštatovať, že sa hanbím, že som v ústavnoprávnom výbore, ktorý to odobril a skonštatoval, že spĺňa všetky formálnoprávne náležitosti, ktoré má návrh zákona a tobôž ústavného zákona spĺňať. „Budiž.“ Začína sa slávnostnou preambulou. Preambulou sa začínali vždy takéto honosné dokumenty už za čias kráľovských a najstarších kráľovstiev, len sa odvolávali, že kráľ, ktorý ich vydáva alebo prijíma, tlmočí iba vôľu Božiu. Vy sa tu odvolávate na akúsi vôľu založenú na prirodzenej spravodlivosti a slušnosti. Potom by som bol rád, keby ste tú prirodzenú spravodlivosť a slušnosť definovali. Pán Mikloško, ja vám pomôžem, mám doma okolo stovky učebníc prirodzeného práva od 16. až po 20. storočie, takže o prirodzenej slušnosti a spravodlivosti niečo viem. V danom prípade nejde ani o prirodzenú slušnosť, ani o prirodzenú spravodlivosť a už tobôž preambula do takejto novely ústavného zákona jednoducho nepatrí. Pretože čím je? Z hľadiska systémového – kde ju chcete zaradiť? Je to úplne nová ústava, ktorú predkladáte vy ako Kresťanskodemokratické hnutie, ktorá ma negovať preambulu predchádzajúcu, s ktorou bol, pokiaľ viem, nespokojný iba Bugár, alebo to bude už nová „biblia“, ktorou sa budeme my riadiť podľa zásad prirodzenej spravodlivosti a slušnosti. Len nás Boh ochraňuj, aby to nebolo vo vašom podaní, lebo o tej by som mohol rozprávať celé hodiny, ak by tu bol čas. Pokiaľ ide o ďalšie ustanovenia. Svojich študentov učím, že každý zákon sa líši od individuálneho právneho aktu najmä tým, že sa vzťahuje na neurčitý počet subjektov a upravuje nejakú triedu prípadov alebo vecí. Amnestie boli, pani Sabolová, predsa adresné. Vzťahovali sa na páchatel'ov. Neboli v podobe agraciácie alebo abolície. Aj Kováčove boli adresné. Vzťahovali sa na jeho syna. Takže boli to individuálne právne akty. Akty milosti, všeobecne prirodzenej spravodlivosti a slušnosti, ktorej však slušnosť káže nerušiť ich. Za 5 000 rokov dejín prirodzeného práva sa to nestalo a vy sa na to odvolávate predsa v preambule. Takže sa pýtam: Do ktorej časti ústavy to chcete zaradiť? Na čo to nadväzuje, na ktoré články alebo ustanovenia ústavy? Kde to systémovo bude patriť? Je to nová ústava alebo čo to je? Alebo sú to dodatky ako podľa americkej ústavy? Lebo ja, nehnevaj sa, pán predkladateľ, ja nevidím, že či, pardon, pán spravodajca, ako člen ústavnoprávneho výboru a jeho podpredseda nevidím, že by sa to týkalo, že by to malo názov, že to dopĺňa čl. 80 alebo 90 alebo že sa zaraďuje nový čl. 91a alebo 91b. Takže novela ústavy to rozhodne nie je a nemôže to byť ani ústavný zákon, ktorý sa nedotýka ústavného textu. Je to jednoducho individuálny právny akt. A tento zákonodarný orgán prijíma všeobecne záväzné právne akty. Postavili ste sa do úlohy sudcov. Chcete dokonca rušiť rozhodnutia Ústavného súdu a niekoľko ustanovení všeobecných súdov. A ja vám iba pripomínam, že čl. 133 ústavy hovorí, že tie sa rušiť nedajú. Takže celkom logicky mi z toho paškvilu vyplýva, že kto za takýto paškvil bude hlasovať, porušuje práve demokratické a ústavné zriadenie a patril by práve právom pred súd, lebo o tom sú ustanovenia v Trestnom poriadku. Pokiaľ ide o to, že nebude mať dosah na štátny rozpočet ani na životné prostredie. Dovoľte, aby som sa vysmial tejto sprostosti, ak musím použiť silné slová. Bude mať. Veď ste odhlasovali 300 mil. na Úrad vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti. Navyše 300 mil., ktoré mohli byť použité oveľa užitočnejšie. Ja som navrhol, aby boli dané na obnovu Tatier. Vy platíte úrad, ktorý si vymýšľa neuveriteľné hlúposti, ktorý je politicky zneužívaný na riešenie politických káuz a ktorý je jedine, alebo jeho opodstatnenie je za brannej pohotovosti štátu. Ukážte mi demokratický štát v strednej Európe alebo v Európskej únii, ktorý má takúto inštitúciu – Úrad pre vyšetrovanie obzvlášť závažnej trestnej činnosti. Ukážte mi! Ja som sa naň nachodil dosť. Môžem vám zodpovedne povedať, neodporúčal by som vám, aby ste sa pre týchto ľudí s takým právnym vzdelaním a s takým právnym vedomím, ako títo ľudia majú, ktorí rozhodovali o bytí a nebytí ľudí. Ďakujem pekne. Väčšina z nich bola politicky na to naverbovaná. Väčšina z nich aj po vykonaní svojej práce – zrejme za slušnú odmenu – odišla z tohto úradu. Ostali tam ešte niektorí, ktorí doriešujú aj kauzy Ivana Lexu. Takže, nehnevajte sa, hanbím sa za to, že toto do predkladacej správy napísal ústavnoprávny výbor. Toto bude hanbou tohto parlamentu, hanbou pána ministra spravodlivosti, lebo za ním je jeho rukopis ako

člena KDH, a hanbou bude každého z vás, kto za to budete hlasovať. Ak vôbec nejaká hanba v tomto parlamente niekedy bola. Lebo ja si pamätám, ako ste robili svojho času z tohto parlamentu morálnu práčku, pán Mikloško. Ako ste vy dávali ľudí na trestné stíhanie s dôvetkom: „Nech sa očistia pred súdom.“ Prial by som vám raz, pán Mikloško, byť pred tým súdom, aby ste, a pred orgánmi činnými v trestnom konaní, ktoré zriadil váš minister spravodlivosti a minister vnútra, aby ste sa očisťovali. No bola by to pekne zadrhávajúca pračka. Vyšli by ste z nej určite nie bez poškvŕny. Tak ako vyšli všetci. A to už v tomto parlamente došlo až tak ďaleko, že ešte aj tí, ktorí sú obvinení, hlasujú za svoje vydanie na trestné stíhanie, čo mi veľmi pripomína časy Veľkej francúzskej revolúcie alebo Sovietskeho Ruska. Nebojte sa, až tak ďaleko nepôjdeme. Pokiaľ ide o veci, ktoré sa tu prepierali, môžem zodpovedne povedať, že pán Mečiar hovoril absolútnu pravdu a nehovoril ešte pravdu v detailoch a vo všetkom. Ak sa s ňou chcete oboznámiť, zrušte ten politicky účelový príkaz, aby sa viedli tajné procesy. V demokracii tajné procesy? Ak sa bojíte vy pravdy, vážení predkladatelia z KDH, tak ju zverejnite pred občanmi, ak my sa jej nebojíme, ak tvrdíte, že smeruje v náš neprospech. Nech tu bude tajné rokovanie trebárs parlamentu, na ktorom sa budú čítať úryvky z vyšetrovacieho spisu, a ja vás ubezpečujem, že tu bude kopec zábavy. Pán Mikloško, my kresťania sme prejavili veľmi veľa dobrej vôle, napr. zvolili sme vám aj viceguvernéra Národnej banky. Môžem vám zodpovedne povedať, že v spise som zistil isté skutočnosti, ktoré by ma dnes neprinútili, aj keby ma rovno vyhodili z poslaneckého klubu, aby som hlasoval za túto osobu. (Reakcia z pléna.) To je v poriadku. Ale náš predseda Najvyššieho kontrolného úradu neriadil odbor na spravodajskej službe, nemal, samozrejme, kanceláriu svojej firmy vedľa Emílie Kováčovej a istého pána advokáta, ktorý vozil toho spomínaného svedka o pol dvanástej v aute, vo svojom bavoráku, k pánovi prezidentovi, kde bol istým pánom vyšetrovateľom vypočutý, bol mu daný milión šilingov, bol privezený do Petržalky, tam odovzdal tým dvom svedkom, ktorí to všetko potvrdzujú, a odvezený do Maďarska. Odtiaľ bol, samozrejme, dopravený ešte do Poľska, odtiaľ bol dopravený naozaj do Břeclavi, kde ho pán exminister kultúry chcel oženiť s istou Švédkou, aby sa ho zbavili, pretože pýtal stále ďalšie a ďalšie peniaze. Dozvedeli by ste sa aj také hlúposti, ktoré Ľuba L., ktorá dostáva priestor opätovne v TA 3, pán Mikloško, ak ste taký spravodlivý a patríte k spravodlivým, prečo ste nikoho nepozvali alebo vaši exponenti v TA 3 nepozvali aj z druhej strany, teda z obhajoby, ktorá o tom tiež niečo vie, a dozvedeli by ste sa, ako Ľuba L., chudina, nemala iné, iba kilo ryže doniesla pánovi Oskárovi F. do zahraničia. Všetko je v spise. Aj to, ako prezidentská kancelária Michala Kováča robila reklamnú kanceláriu a na prezidentskom hlavičkovom papieri vyzývala firmy, aby prispievali novinám Spotrebiteľ. Aj tí svedkovia sa vysmievali z toho, že boli prvými novinami, ktoré, samozrejme, mali prezidentskú kanceláriu ako sponzora. Chcete mi povedať, pán Mikloško, že toto sme zariaďovali my všetko? Že toto, áno, vypovedali to, to boli všetko členovia vašej komisie, ktorú ste zriadili vy, tzv. občianskej komisie Ladislava Pittnera na vyšetrovanie vraždy Remiáša. Ja vám môžem zodpovedne povedať, pán Mikloško, že dodnes nie som presvedčený, aj keď som tam odsedel vyše 100 výsluchov, že by to bola vražda. Je mi ľúto tej osoby, ktorú ste naozaj politicky zneužívali. Je mi ľúto, že ste mali až takých hlúpych svedkov, ktorí potvrdili, že tú správu, o ktorú sa vy odvoláte, Kriminalisticko-expertízneho ústavu zakomponovali na požiadanie pána exministra Pittnera. Je mi ľúto, že ešte boli schopní vypovedať aj to, že na požiadanie pána poslanca Palka s ňou prišli a prečítali ju na Námestí SNP pri prvom výročí údajnej Remiášovej vraždy, aby ste diskreditovali našu politiku, nášho predsedu. Je mi ľúto, keď svedkovia vypovedali, že ich Ľuba Lesná nahovárala, aby sa postavili pred švajčiarske veľvyslanectvo po tej nepodarenej udalosti, keď ste chceli oženiť Oskára F. so Švédkou, že, samozrejme, im bude poskytnutá ochrana, ak sa postavia pred kamery a povedia, že ak sa im niečo stane, že za tým je Vladimír Mečiar, a že im došlo, že sa nie v našich, ale v opozičných kruhoch povráva, že ak táto udalosť nezlomila Mečiarovi krk, že bude treba nejakú vraždu. Je to smutné, ale toto všetko v spisoch je. A vy sa dožadujete tu nejakej spravodlivosti.

Len ju čítajte, ja budem veľmi rád. Ja budem veľmi rád. Môžem vám zodpovedne povedať, že aj ďalšie, čo ste tu tak „barvito“ rozprávali a korunní svedkovia prítomní rozprávali, že bol priviazaný nebohý Remiáš, že sa nezakladá absolútne na pravde. Že svedok, ktorý bol údajne korunný pri horiacom aute, nevedel a tvrdil, že videl, ako to auto išlo zhora dole Karlovou Vskou a začalo horieť, nevedel ani, akú farbu má, lebo tvrdil, že to auto bolo biele, a to auto bolo čierne. Samozrejme, tvrdil, že bol pekný večer, a ono lialo ako z krhly, pán Mikloško. Samozrejme, že aj pán vyšetrovateľ musel vybehnúť a povedať, že ja som vždy hovoril, že to nie je normálny človek. Takže nechcem začať tú kauzu, alebo z tej strany, pán Mikloško, kde si orgány činné v trestnom konaní hľadali v nápravných výchovných zariadeniach svedkov, ktorých zjavne učili výpovede a ktoré dnes popierajú. To už nechcem hovoriť to, že celé to vyšetrovanie sa opiera o údajne šesť rokov mŕtve svedectvo mŕtveho Sýkoru. Toto všetko raz vyjde najavo, ak vy aj spisy neodtajníte. O čom to chcete tu ľuďi presviedčať? A akej pravde? Veď je to jedno politické svinstvo. Jedna spravodajská hra, aké ste zorganizovali na Ivana Lexu štrnásť. Štrnásť, pán Mikloško. Jedenásť skončilo tak, ako skončilo – pred súdmi. Jednoducho najtragikomickesia bola naozaj tá posledná kauza, ktorá hovorila o tzv. mŕtvych dušiach, kde vypovedali svedkovia, ktorí sa šesť rokov báli prísť vypovedať pred orgány činné v trestnom konaní, pretože nielen pána priemera bol prepadnutý dom a vylámané okná, dvere, ale tam defilovali svedkovia, ktorí to isté potvrdili, že prišli ich kukláči predvolať na výsluch, spustili sa na povrazoch na prvé poschodie paneláku, vylámali im okná a druhá skupina dvere, zdemolovali nábytok, vystrašili ženu a deti, ktoré museli vyhľadať ošetrovanie, a takto ich hľadali doma, aby ich predvolali na výsluchy. Právom skonštatovali sudcovia, že takto sa v demokratickej spoločnosti predsa nemohlo diať. Ale dialo, pán Mikloško. To bolo nie za Mečiarovej vlády, to bolo za Pittnera. A ľuďom sa servírovali Ivorove pondelníčky, na ktorých sa im rozprávali rozprávky. Pán Mikloško, ja sa pýtam: Ako sa dostali niektoré súčasti auta Oskára, pardon, Remiáša na míting KDH? (Reakcia z pléna.) Aha, dostali. A kto dnes potvrdí, že boli, pán Mikloško? Experti povedia, že auto, v ktorom by bolo údajne 30 dkg výbušniny, že by z neho neostal jeden šroub na mieste. To auto bolo zhorené, ale nie rozhádzané. Aj menej výbušniny dokáže zničiť aj väčšie auto, ako je vetrieska. Pod tým autom nebol nijaká diera. A 30 dkg výbušniny musí urobiť polmetrovú diery do asfaltu. Ani tá sa nenašla v Karlovej Vsi. Takže nehovorme o tom, že Remiášov otec bol pyrotechnik a o pol siedmej prehliadol auto a konštatoval, že nič pod ním nebolo. Nie na požiadanie pána Mečiara, ale na požiadanie orgánov činných v trestnom konaní celkom dobrovoľne vypovedal. Nezodpovedané sú len niektoré otázky, prečo Remiáš ten deň napríklad sledoval príslušníkov Slovenskej informačnej služby, ktorí plnili svoje povinnosti v Prievidzi a inde. A dali také hlásenia, to je tiež vyčítateľné zo spisu. Takže toto by som ja na vašom mieste naozaj bol nechal tak, ako je. Mohli ste si ušetriť trapasy, ktoré tu musíte zažívať, pretože to sú nezvratné fakty, sú zadokumentované. Nikto zo Slovenskej informačnej služby s Remiášovou vraždou nič nemal. Ja si to dovoľím tvrdiť dnes, pán Mikloško, tak ako som vyzval pána ministra Palka, že raz sa musí mne aj môjmu mandantovi ospravedlniť, na tom si trvám. Obdobne to bude s triptychom. Ja sa pýtam, ak už teda dostal Lexa 500-tisíc pokuty a bol uznaný údajne vinným len preto, že bolo zo zákona mu povinnosťou podpísať 200-tisíc na akciu. Pán premiér povedal ostatné náležitosti. Nemecká tajná služba avizovala, že sa odtiaľ predávajú vzácne umelecké diela. Len na základe toho začal nebohý Svěchota sledovať týchto ľudí. (Ruch v sále.) Pán Mikloško, ešte mám stále nejakých asi 17 minút, takže budem hovoriť bez toho, že budeš provokovať. Samozrejme, že začali stíhať Hrtúsa. Prečo ho začali stíhať, Hrtúsa? Nie preto, že Lexa uvoľnil 200-tisíc dolárov na akciu, ale preto, že prišiel biskup na výsluch do Žiaru nad Hronom a vypovedal, že o ničom nevie, že sa nakladá s biskupským majetkom tak, ako sa nakladá. To je zaprotokolované. Pán Mikloško, to sme doručili do spisu pani sudkyňi. Len na základe toho, nie na základe toho, že Lexa o akcii vôbec nevedel, pretože ju dohodoval s pánom prezidentom Policajného zboru Holdošom. A ja sa pýtam: Ak odsúdili Lexu a Svěchotu by boli odsúdili, ak nezomrie, prečo neodsúdili

Holdoša? Ved' on uvoľnil 80 policajtov na akciu. On dohodoval celú akciu s pánom Svěchotom, nebohým. Prečo odsúdili rovno Lexu, ktorý si plnil len svoju zákonom stanovenú povinnosť, že na každú spravodajskú akciu, na ktorú treba viac ako 50-tisíc, musí podpísať riaditeľ. A mnohí svedkovia nie z Lexovej éry, ale z terajšej SIS-ky vypovedali, že nemohol a ani ho to nemohlo zaujímať, ako bude akcia prebiehať. Takže môžem vám zodpovedne povedať, že tých 500-tisíc – a to tu znova opakujem – bolo smiešnym kompromisom, ktorý vznikol tak, ako som to už bol povedal, za ktorý ma pani sudkyňa údajne chce pohnať pred orgány činné v trestnom konaní, za čo ja ju chcem pohnať pre ďalšie tri skutky, že si neplnila svoje povinnosti. To nebudem, pán Mikloško, hovoriť o tom, že každý sudca, ktorý bol nejakým spôsobom zaangažovaný do Lexových káuz, už bol na disciplinárnom konaní. A to svinstvo, ktoré sa udialo voči sudcovi Lipovskému, nebudem komentovať. Mám tu vyjadrenie žilinských sudcov, ktorí sú podpísaní a jednoznačne protestujú proti praktikám ministra spravodlivosti Lipšica. Kto zasahuje do výkonu spravodlivosti? Pán minister, toto je jasný zásah do súdnej nezávislosti. Chcete nanútiť, chcete zrušiť dokonca rozsudky všeobecných súdov. My nie sme sudcovia. My sme zákonodarcovia. Takže ak ešte pár minút mi ostáva, vyjadrím sa k tej druhej veci, lebo ju pokladám tiež za veľmi podstatnú. Údajné zmanipulovanie referenda. Zákon o vykonaní referenda jednoznačne ustanovuje, že vláda má zodpovednosť za to, ako budú vyzeráť otázky do referenda. To je § 30, ak sa nemýlim, zákona o vykonaní referenda. Referendová komisia iba dozerá na priebeh a vykonanie referenda. Referendová komisia nemôže zasahovať do podoby otázok, ale vláda a minister vnútra áno. To vláda aj urobila. Ja vám vysvetlím, aj prečo to urobila. Pán Šimko totižto zmanipuloval referendum, nie vláda. Pán Šimko vtedy vypracoval tú otázku, ktorá nebola otázkou. Ono totižto bolo schválenie ústavného zákona o priamej voľbe prezidenta, ktorý bol prílohou jeho otázky. A ak si pozriete zákon o vykonaní referenda a Ústavu Slovenskej republiky, dáte mi za pravdu, že iba podľa čl. 7 je možné hlasovať o ústavnom zákone ako o ratifikačnom referende, ktoré sme mohli teraz použiť na schválenie Ústavnej zmluvy pre Európu. Nepoužili sme ju, lebo je to medzinárodná zmluva. Ani Šimkov zákon preto nemohol minister vnútra a Mečiarova vláda dať na schvaľovanie do referenda. Z tohto jednoduchého dôvodu museli z tejto otázky odstrihnúť ústavný zákon o priamej voľbe prezidenta. Bolo to v súlade s ústavou a zákonmi tohto štátu. Môžem vám zodpovedne povedať, že bol svedkom toho nebohý Dušan Slobodník, pán Magvaši a pán Čarnogurský, ktorý to zariaďoval v Organizácii o bezpečnosti a spolupráci v Európe. Vtedy som viedol delegáciu tohto parlamentu. Môžem vám zodpovedne povedať, ako sme dostali vo Varšave pozvanie od šéfa americkej delegácie. Môžem vám však povedať aj to, že pán Čarnogurský už sedel medzi americkými delegátmi, tak som musel protestovať, že zoznam delegátov slovenskej delegácie obsahuje aj meno Čarnogurský. Môžem vám zodpovedať aj to, ako boli dezinformovaní predstavitelia amerického parlamentu o tom, že teda pán Stany Hoyer, kongresman, mi rozprával o tom, ako Ústredná referendová komisia môže, len ona môže meniť a povedať, ako budú vyzeráť otázky do referenda. Presne to, čo som povedal tu, povedal som aj jemu, nie, pán Hoyer, vláda a minister vnútra dávajú tlačiť aj rozhodujú o tom, ako budú vyzeráť otázky v definitívnej podobe do referenda. Ak tam nebol petičný výbor, samozrejme, čo v Šimkovom prípade bol návrh zákona 30 poslancov. Môžem vám tiež povedať, že sme odišli s tým, že páni z amerického Kongresu povedali, že pán minister vnútra Slovenskej republiky bude odsúdený za zmarenie referenda Organizáciou o bezpečnosti a spolupráci. A môžem vám zodpovedne povedať, že drvivá väčšina delegácie hlasovala proti americkému návrhu. Takže Organizácia o bezpečnosti a spolupráci povedala, nie niekto iný, že minister Krajčí sa nijakého prehrešku nedopustil. Je to v záznamoch tej organizácie, nech sa páči vybrať si, bolo to hlasovanie o 29. dodatku, ktorý americká delegácia navrhla. Ďalší dodatok vtedy bol, že voľby bude riadiť Organizácia o bezpečnosti a spolupráci v Európe, pretože údajne pán Mečiar je nedemokrat a nie je záruka, že budú sa riadiť podľa jeho predstáv. Tak bolo nadiktované pánom Čarnogurským. Ja sa vás pýtam: Kto sial vietor vtedy – my alebo KDĽ? Áno, bol tu potom

príslušný funkcionár Organizácie o bezpečnosti a spolupráci. Keď som ho previezol vo vládnom aute po Slovensku, hovorí: Pán Cuper, prečo ten Čarnogurský hovorí, že tu nie je demokracia, keď ja tu vidím, že sú tu dodržiavané všetky demokratické princípy. Stretol sa okrem iného aj s vtedajším pánom premiérom Mečiarom a konzultoval s ním tri hodiny celú situáciu. Prešiel si až po stredné Slovensko. Takže nehovorte mi, že ste konali v súlade len s vašim kresťanským presvedčením. Mohol by som ešte dlho hovoriť, ako pán Čarnogurský sial vietor v Kodani, ako sial nenávisť proti Ľudovej strane Hnutie za demokratické Slovensko, ktorá sa v Ľudovej internacionálne obracia proti nám dodnes. Toto je kresťanská láska? Ak už sme, pán Mikloško, pri tom, prečo dodnes brzdíte naše prijatie do Ľudovej internacionálnej, čo vám v tom bráni? Veď už bolo konštatované, že spĺňame všetky demokratické princípy, vy ste šesť rokov, takmer sedem, pri moci. Dali ste majetky svojim zahraničným tútorom, takže niet o čom. My sme, samozrejme, vždy boli pripravení s vami na spoluprácu. Mrzí ma, že týmto spôsobom idete rozoštvávať. Áno, spoliehate sa, pán Mikloško, na dve veci. Spoliehate sa na to, že ostatní z SDKÚ a ANO budú hlasovať, aby sa nedostali do podozrenia, že spolupracujú s Mečiarom. Veď plagáty ste už rozvesili. A ja sa divím Silošovi Pohankovi, ale aj Michalovi Kováčovi, že sa opätovne necháva vťahovať do tejto špinavej politickej hry vami, z ktorej by mohol vycúvať už konečne s nejakým štítom. Pretože jednoducho toto nemá obdobu, aby sa tu vyťahovali tieto primitívnosti opätovne po 10 rokoch. Áno, pán Mikloško, mne ostáva len jedno, že chcete opätovne robiť volebnú kampaň za štátne peniaze. Za tých 300 mil. Sk, ktoré ste si odhlasovali na Šátekov odbor vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti. Ja vám môžem zodpovedne povedať, že tie štyri kauzy, ktoré tam má ešte Ivan Lexa, budú v dohľadnom čase zastavené, pretože som presvedčený, že dnešná prokuratúra už nie je tá, ktorá tu bola, a že si bude plniť svoje povinnosti, pretože kde niet dôkazov, tam jednoducho sa nemôže ustáť trestné stíhanie. Áno, našli ste si prokurátora, aby som pána Bódyho opätovne neurazil, našli ste si prokurátora, ktorý pre prípad, že by musel niešť, a on by niesol trestnú právnu zodpovednosť za zneužívanie svojej právomoci a mnohí iní by museli, ak by sme boli pomstychtiví, čo i len z jednej desatiny ako vy, on by musel niešť tú zodpovednosť, bude vyhlásený za človeka, ktorý nenesie právnu zodpovednosť, ale na tom sa stavať nedá. Robili ste z neho hrdinu, posilňovali ste vy, ale nie v jeho viere, ale v jeho chorobe. Pretože ste mu sľúbili, že bude šéfom špeciálnej prokuratúry, dali ste mu ochranu, vyrábali ste komédie pre národ. Tak ako sa ospravedlnil Peter Tóth, tak by sa mala ospravedlniť Ľuba Lesná, mal by sa ospravedlniť minister vnútra, riaditeľ Slovenskej informačnej služby, vy všetci. Nielen, samozrejme, vrátane Dzurindu, ktorý hovoril, že máme „krvavé paprče“. Vy všetci sa máte ospravedlniť nám, pretože celé toto svinstvo smerovalo proti Ľudovej strane Hnutiu za demokratické Slovensko, jej politikom a predsedovi Mečiarovi. To je nepopierateľné. Použili ste na to metódy, ktorými sa pracovalo pri norimberskom procese. Pán Mikloško, odporúčam vám prečítať Jaspersa „Otázka viny“. Tu nebola nijaká kriminálna vina, nebola nájdená v Lexovom prípade, ale Jaspers hovorí, že ešte je vina metafyzická, vina náboženská a vina morálna. Ja sa vás pýtam, pod ktorú chcete subsumovať? Lebo pod tú poslednú potom by sme subsumovali len konanie tých ľudí, ktorí viedli tento celý nehanebný proces a vedú a nechcú sa ho vzdať, lebo im prináša politický profit. Ale už norimberský proces povedal, pán Mikloško, že kolektívna vina neexistuje, i keď váš minister spravodlivosti ju chce vsunúť za každú cenu do Trestného zákona a Šátekovci ju používajú voči Prezídiu Fondu národného majetku, že môže sa súdiť len nejaká inštitúcia, tak vy ste vybrali Slovenskú informačnú službu, za tým účelom ste ju rozvrátili, dekonšpirovali. Stojí to neuveriteľné množstvo peňazí a prestíže. Je to hanba na demokracii, ktorú ste tu prezentovali šesť rokov. Tým aj končím.

Ďakujem za pozornosť. (Potlesk.)

B. Bugár, podpredseda NR SR: Na vystúpenia pána poslanca s faktickými poznámkami ôsmi. Končím možnosť sa prihlásiť do faktických poznámok. Pán poslanec Urbáni ako prvý.

M. Urbáni, poslanec: Ďakujem pekne, pán predsedajúci. Vážení kolegovia z KDH, ja možno nie som taký pobožný, priznám sa, ako vy, ale ako lekár mám rád ľudí, mám rád dobré vzťahy medzi ľuďmi a doniesol som si to aj do politiky a myslel som, že môžu byť aj v politike dobré vzťahy a že môže byť spolupráca a tam spelo aj moje snaženie a, myslím, snaženie aj našej strany. Aby sme išli dopredu pre rozvoj Slovenska, tak sme boli mnohokrát ochotní v niečom prižmúriť oko, na niečo zabudnúť a v rámci dobra a budúcnosti aj proti svojej vôli, aj možno – ako aj kolega Cuper spomínal – aj zahlasovať niečo v rámci tejto spolupráce. Musím vám povedať, že tým, že ste podali tento návrh, tak buď po tých rokoch, čo ste v politike, ste nedozreli, alebo ste to podali cielene. A ak ste to podali s tým, že nie budovať, ale rozbiť, tak to sa vám podarilo. A ja budem dnes odchádzať z tejto siene veľmi smutný a veľmi nešťastný. Ďakujem pekne.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Ondriaš.

K. Ondriaš, poslanec: Ďakujem za slovo. Páni poslanci, predstavte si, že by bolo len 50 % pravdy na tom, čo tu bolo dnes povedané. Ja som z toho v pomykove a pýtam sa sám seba, kde sú až hranice súčasnej demokracie? Ďakujem.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Mikloško.

F. Mikloško, poslanec: Pán kolega Cuper, mrzí ma, že ste uhýbali. Hlavný problém dnes je únos. Prečo vyberáte všetky výpovede a nespomínate výpovede tých, ktorí vypovedali, keď vyšetrovateľ v roku 1995, kto mu vtedy mohol čo sľúbiť, ani sme nevedeli, aké je jeho meno. V roku 1995 povedal, že mu padajú všetky dôkazy samy do rúk, že za tým stojí informačná služba. Tieto nespomínate. Kauzu Remiáša som spomenul len ako otázku, lebo všetci, ktorí ako právnici ste tu vystúpili, povedali ste, že všetky amnestie boli adresné, aj tie na činy, ktoré boli spáchané. Ja som sa len spýtal, či aj vražda Remiáša spadá pod toto. Pretože ak je to adresné, tak musíte vedieť, o ktoré činy ide.

Ale, opakujem, uhýbate od podstaty celej dnešnej diskusie a to je únos. Únos syna prezidenta Slovenskej republiky, ktorý vyvolal šok na celom svete. Nepamätám sa, aby sa v demokratickej krajine niečo také stalo. (Reakcie z pléna.) Jeho syna, ospravedlňujem sa.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Kolesár.

E. Kolesár, poslanec: Ďakujem za slovo. V kontexte toho, čo povedal pán poslanec Cuper, by som chcel svoju poznámku formulovať. Zaznelo od vážených kolegov z KDH tu veľmi veľa krát dnes, že máme zahlasovať za tento návrh, aby sa pravda mohla ukázať. Nuž chcem vám k tomu povedať, jasne vám tu bolo aj predrečníkmi, hlavne predrečníkmi z môjho poslaneckého klubu, povedané, že už dlhé roky máte politický a hlavne politický záujem živiť túto kauzu. Máte v rukách rezort, máte v rukách rezort vnútra, máte v rukách rezort spravodlivosti a v podstate aj Slovenskú informačnú službu. A nehnevajte sa, ale v takejto konštelácii neexistuje čo i len jedno zrnko, jedno mačné zrnko nádeje, že by sa postupovalo v záujme pravdy nezaujato, pretože neviete nezaujato vystupovať a postupovať, to ste aj dnes tu preukázali. Opäť by sa len postupovalo účelovo – v záujme vás a vašej strany. Ďakujem.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pani poslankyňa Sabolová.

M. Sabolová, poslankyňa: Ďakujem pekne. Pán poslanec Cuper, očakávala som od vás – to, čo už aj povedal pán kolega Mikloško –, že ako obhajca bývalého poslanca Lexu budete adresnejšie sa vyjadrovať, nechcem, aby ste tu prečítavali spisy, ako ste nám ponúkali, ale budete sa adresnejšie a ako právnik vyjadrovať. Je tu tvrdenie proti tvrdeniu. A nikdy si nemyslím, ste nakoniec hovorili, že tu dekonšpirovali sme my SIS, a chcem povedať, že to vôbec nie je pravda, práve preto ani mandátový výbor nikdy nechcel, aby sme odtajovali spisy, aby sme sa my ako poslanci mandátového výboru dostávali do spisov. Na to sú súdy a na to sú advokáti, aby ste vlastne vo veciach konali. Takže by som očakávala, že nie my sme rozkryli SIS-ku, ale tá SIS-ka pracovala v tom čase tak, ako sme mali možnosť mnohí to v tom období v rokoch 1994 – 1998 vidieť a registrovať. A ešte začiatkom ste niečo hovorili o tom stíhaní, ako sme museli uvoľňovať imunitu poslancov, aby bolo trestné stíhanie. Zrušme imunitu na všetky

trestné činy, nebudeme musieť v parlamente rozhodovať o tom, či poslanca budeme zbavovať imunity, dajme tomu voľný priebeh. A možno už len jedna krátka poznámka. Chcela by som vás poprosiť, páni poslanci z HZDS, nehovorme tu o nejakých kresťanských princípoch a o kresťanských veciach, nepolitikárčite s týmito hodnotami, ale každý skúsme vstupovať sám do svojho svedomia, aj vy, pán poslanec Jaduš, pretože vy v tom čase, neviem, kde ste boli v politike v roku 1995, ani vy, pán poslanec Kolesár, čiže myslím, že ste dnes veľmi aktívni, vďaka vám... (Prerušenie vystúpenia časomierou.)

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Bódy.

P. Bódy, poslanec: Ďakujem za slovo. Pán kolega Cuper, ja som sa snažil svojím procedurálnym návrhom len dosiahnuť to, aby táto snemovňa a my poslanci v tomto parlamente sme nepoužívali invektívy jeden voči druhému alebo voči osobám, ktoré sa práve nenachádzajú v sále. V žiadnom prípade takéto invektívy nemôžu prispieť k dôveryhodnosti parlamentu a ku kultúrnej úrovni rétoriky, ktorá sa v tomto parlamente odohráva. Myslím si, že v každom prípade sa dá nájsť iná formulácia, slovná formulácia, ktorú ste mohli použiť. Práve preto si myslím, že ak budeme používať slušné formulácie voči sebe samým a voči iným osobám, dôveryhodnosť parlamentu bude podstatne vyššia. Ďakujem.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pani poslankyňa Podracká.

D. Podracká, poslankyňa: Uvedomujem si, že so svojou politickou skúsenosťou možno nemám ani celkom právo vstupovať do tejto kauzy, ale ak pán poslanec Cuper hovoril o štyroch druhoch Jaspersovej viny, dovoľm si obohatiť Jaspersov slovník, ktorý nemohol tušiť, že takéto kauzy a takéto politické vášne sa môžu práve na slovenskej politickej scéne rozpútať, takže tie štyri druhy politickej, metafyzickej, kolektívnej a individuálnej viny, ktoré definoval Jaspers, by som chcela obohatiť o úplne nové, moderné viny, ktoré vznikajú aj na pôde tohto parlamentu. Je to vina mediálna, vina spravodajských hier, vina vykonštruovaná, ktorá by sa dala zjednotiť pod pojem „slovenská vina“. Pociťujem z toho až mrazenie v chrbte, že ak to zo záznamu budú sledovať naši občania, povedia si: Tak toto je tá politika? Toľko je v tej politike špiny? Takouto špinou sa má hájiť môj záujem, môj čistý záujem môjho života, môjho bytia? Myslím si, že občania budú z tohto znechutení. Uvedomujem si, že ide o historickú chvíľu, ktorú teraz prežívame, že Pandorina skrinka sa čistí, a nesúhlasím s tým, že tí, čo hádzu kameňom, nie sú bez viny.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Cabaj.

T. Cabaj, poslanec: Ďakujem pekne, pán predsedajúci. Ja by som nebol rád, aby sa tu hovorilo na tému, či niekto je tu mladý alebo starý poslanec alebo niečo podobné, pretože každý hlas poslanca je rovnocenný v tomto parlamente a každý poslanec bude hlasovať pri tomto návrhu podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia. A ja chcem povedať tým starším, že ich zodpovednosť je práve v tom, že boli tu prítomní, podieľali sa na mnohých veciach pri zbavovaní imunity a je na nich, aby o tej pravde hovorili, pretože tí novší, ktorí sú tu, tí to nemohli na vlastnej koži zažiť. A ja musím len zopakovať to, čo sa mi podarilo povedať jeden raz pri zbavovaní imunity Ivana Lexu. Aby som priblížil trochu atmosféru, ktorá bežala na mandátovom a imunitnom výbore, povedal som na adresu jednej pani poslankyne, že keby mala v ruke povraz, tak ona Lexu tam rovno obesí. Nie, že ho zbaví imunity.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Pán poslanec Cuper, môžete reagovať na faktické poznámky.

J. Cuper, poslanec: Pán kolega Mikloško, lebo len na teba budem reagovať, na Máriu Sabolovú nebudem reagovať, lebo bola bezobsažná. Áno, nehovoril som o týchto veciach, ktoré sa týkajú únosu. A poviem ti aj prečo. Pán Čarnogurský ako minister spravodlivosti zaviedol inštitút utajeného svedka. Nechci počuť, čo hovorila o ňom jedna z manželiek takého svedka, ktorá bola dopravená do Maďarska, jej manžel tri roky neexistuje, ona sa tri roky schovala tak, že ju ani Šátekov odbor nevedel nájsť. Práve preto, že už nechcela mať s takýmto inštitútom nič spoločné. Práve preto, pán Mikloško, my ako advokáti sa musíme postaviť mnoho ráz utajeným svedkom, zakukleným, ktorí sa prenášajú televíziou ako občania obhajujúci pravdu,

z očí do očí. Ale mnoho ráz nám títo ľudia aj povedia, že ako môžeme dopadnúť. Ja mám však malého syna a rodinu, mám rád aj svoj život a nie raz za tie tri roky som sa o neho musel obávať. Práve kvôli týmto inštitútom, ktoré ste zaviedli do trestného práva a ktoré odhlasujete, pretože ste sa už dohodli na Trestnom poriadku. Prečo nezrušíte tento inštitút? Ak niekto vie pravdu a chce s ňou ísť na svetlo Božie, nech sa postaví. Platí rovnosť zbraní. Ja ako advokát sa musím v občianskom obleku, bez masky, postaviť svedkovi, ktorý je schovaný a ešte 300 km odo mňa a je prenášaný televíznou kamerou. A on si môže zariadiť všeličo. A ja som povedal, s kým a aké dôkazy zadovážovali orgány činné v trestnom konaní. Raz aj o tom bude debata. (Potlesk.)

B. Bugár, podpredseda NR SR: Vyhlasujem rozpravu o tomto bode programu za skončenú. Pán navrhovateľ, chcete sa vyjadriť k rozprave? Nech sa páči, máte slovo.

P. Minárik, poslanec: Ďakujem pekne. Dámy a páni, vypočuli sme si siahodlhý príbeh Kováčovcov, myslím, že mal rovnakú výpovednú silu ako „skazky“ o Elektre. Ďalej sme sa dozvedeli, že vlastne to sme všetko popáchali my kresťanskí demokrati našimi intrigami, zlými činmi a vlastne len vďaka kresťanskej láske pána Mečiara sme ešte tu, pretože nás omilostil. Ďakujeme pekne, toto nepotrebujeme. Dámy a páni, my nechceme nič iné, len aby ste svoj príbeh mohli verifikovať. Verifikovať pred nezávislými súdmi. A my sa tej verifikácie nebojíme. Aj keby to bolo tak, ako ste rozprávali, pôjdeme pred ten súd a postavíme sa tam. My sa jej nebojíme, pretože sa jednoducho báť nemusíme. Ďakujem pekne. (Potlesk.)

C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlači 1131 na 42. schôdzi NR SR dňa 18. mája 2005

B. Bugár, podpredseda NR SR:

Budeme pokračovať teraz hlasovaním v prvom čítaní o vydaní ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 1131). Prosím teraz pána spravodajcu Miššika, aby uviedol jednotlivé hlasovania. (Hlasovanie o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii, tlač 1131.)

P. Miššík, poslanec: Vážený pán predsedajúci, v rozprave k tomuto návrhu ústavného zákona vystúpilo celkom šesť poslancov, žiaden z nich nepodal žiaden procedurálny návrh. Preto prosím, pán predsedajúci, aby ste dali hlasovať o tom, že Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla podľa § 73 ods. 3 písm. c) zákona o rokovanom poriadku prerokovať predložený návrh ústavného zákona v druhom čítaní.

B. Bugár, podpredseda NR SR: Nech sa páči, prezentujme sa a hlasujme o tomto návrhu. (Hlasovanie.)

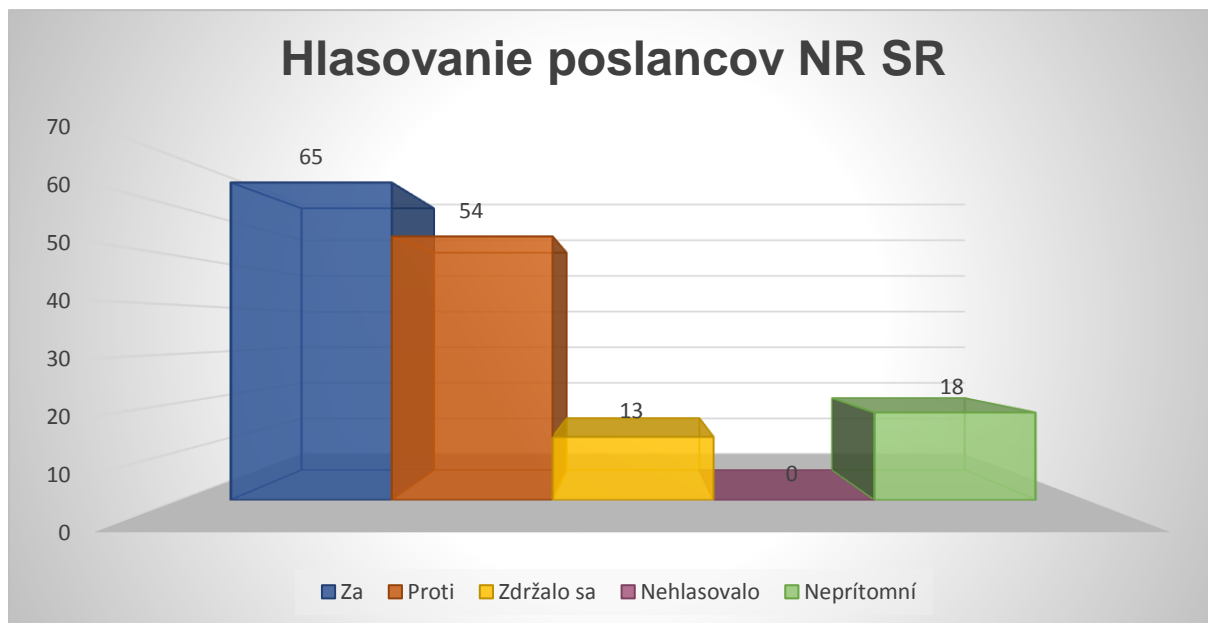
**Prítomných je 132 poslancov,
za 65,
proti 54,
zdržalo sa 13.**

Konštatujem, že návrh nebol prijatý.

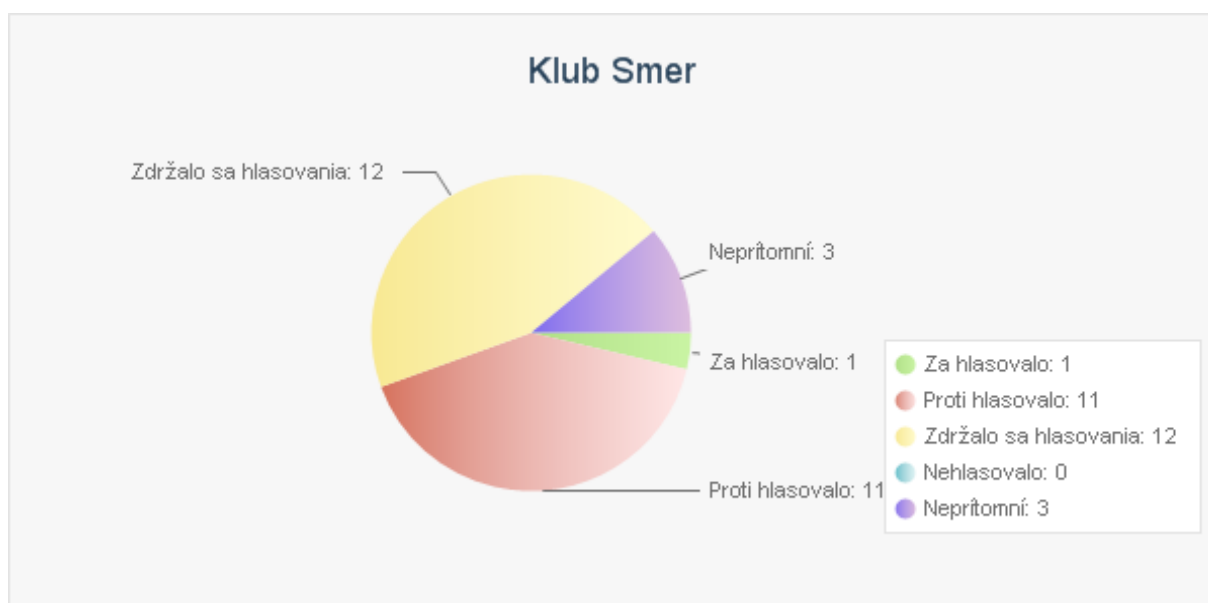
C.3 Uznesenie NR SR č. 1618 z 18. mája 2005²⁵

Národná rada Slovenskej republiky po prerokovaní uvedeného návrhu ústavného zákona v prvom čítaní rozhodla, že podľa § 73 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov **nebude pokračovať v rokovaní o tomto návrhu ústavného zákona.**

²⁵ <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=3&CPT=1131>

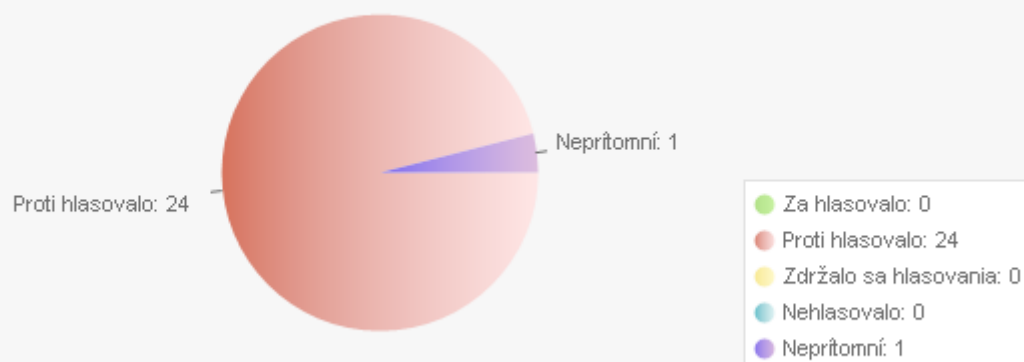


(Hlasovanie č. 123 z 18. mája 2005 o tom, aby bol návrh zákona prerokovaný v druhom čítaní²⁶)

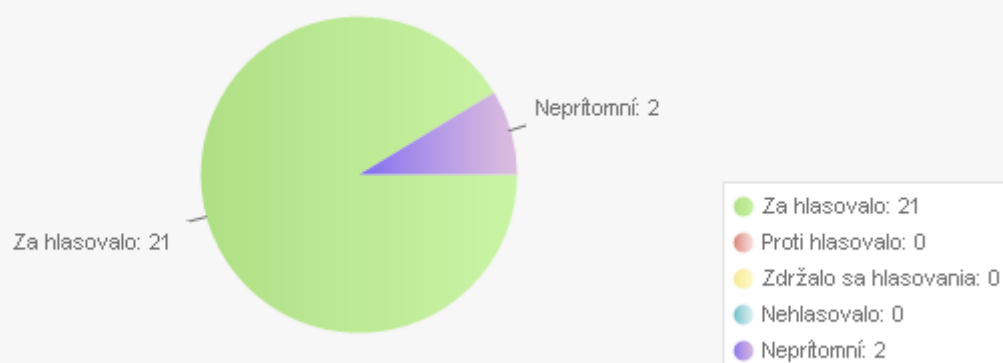


²⁶ <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=17524>

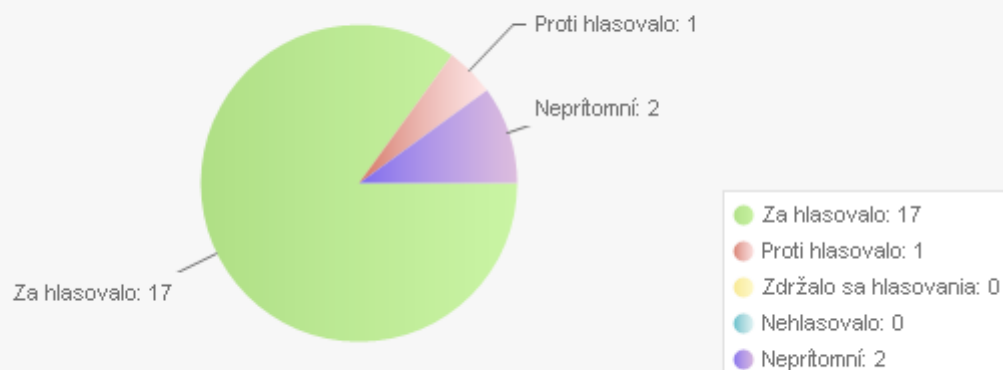
Klub HZDS



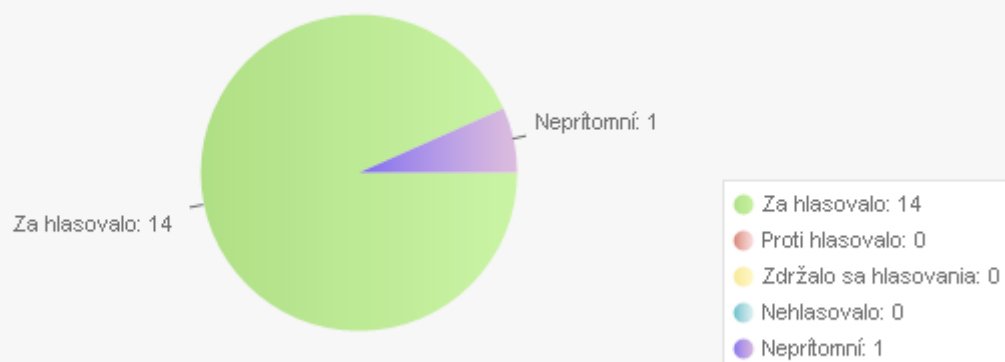
Klub SDKÚ



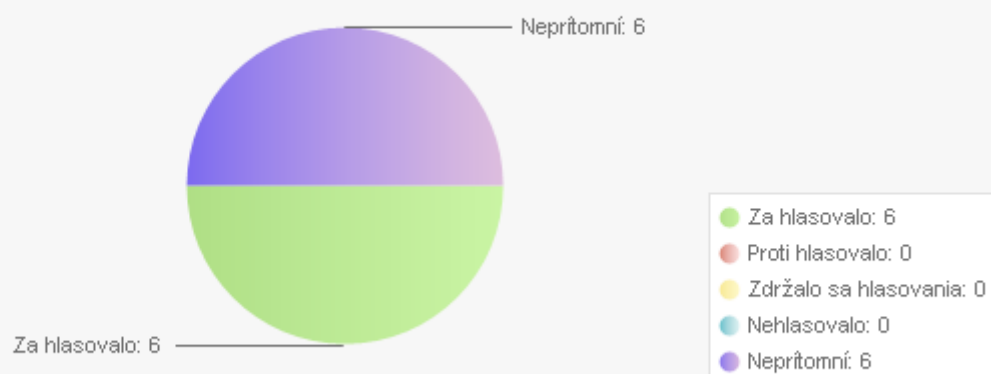
Klub SMK-MKP



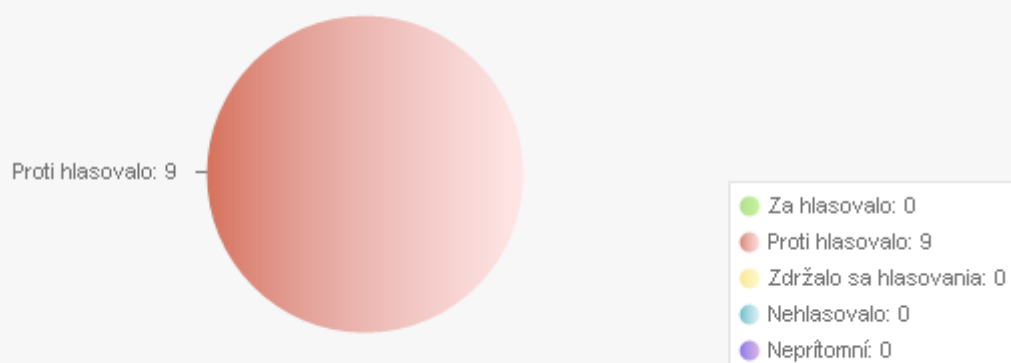
Klub KDH



Klub ANO



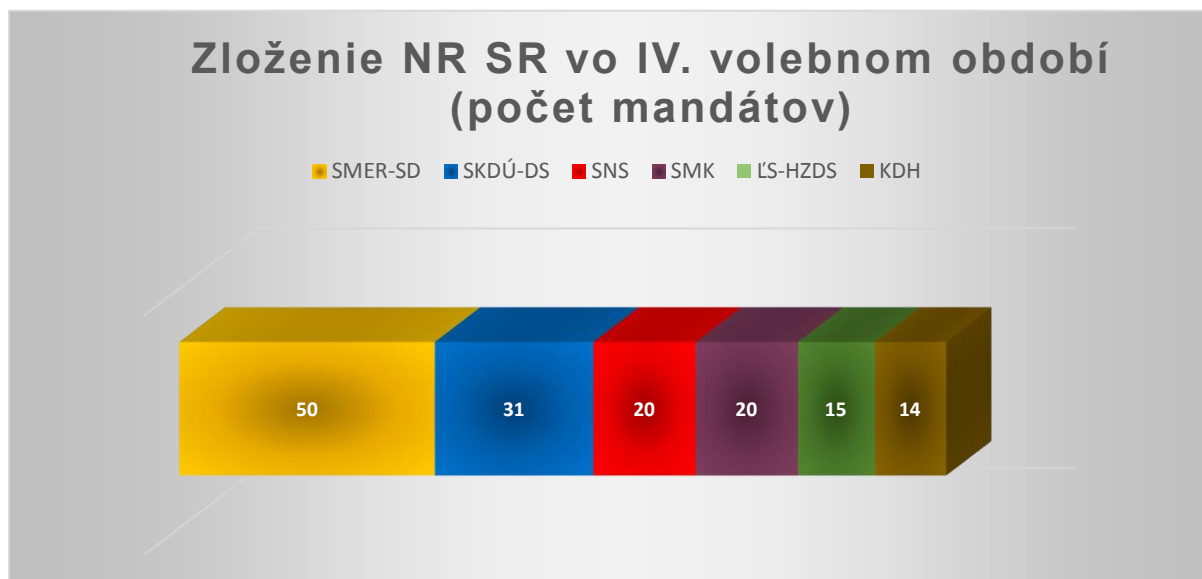
Klub KSS



Poslanci, ktorí nie sú členmi poslaneckých klubov



IV. VOLEBNÉ OBDOBIE 2006 – 2010



Predseda Národnej rady Slovenskej republiky vo IV. volebnom období: Pavol Paška (Smer-SD)

Poslanecké kluby NR SR zo IV. volebného obdobia (2006 – 2010)²⁷

Klub SMER- SD: E. Angyalová, J. Babič, B. Bačík, J. Baška, A. Bobrík, J. Buček, J. Burian, D. Čaplovič, J. Čech, M. Číž, J. Demian, V. Faič, I. Federič, R. Fico, D. Gabániová, D. Galis, M. Géci, T. Glenda, M. Glváč, P. Goga, L. Grečková, J. Horváth, B. Hradecký, M. Chovanec, V. Jánoš, D. Jarjabek, V. Jasaň, R. Kaliňák, P. Kažimír, M. Kondrót, M. Košútová, M. Kovačocy, M. Krajčovič, S. Kubánek, J. Kvorka, J. Laššáková, T. Lebocký, M. Lukša, M. Maďarič, R. Madej, M. Mamojka, Ľ. Martinák, V. Matejička, V. Mazúrová, M. Mojš, E. Müllerová, D. Muňko, O. Nachtmannová, P. Obrimčák, P. Paška, P. Pavlis, P. Pellegrini, Ľ. Petrák, J. Počiatek, J. Podmanický, J. Richter, Ľ. Rošková, J. Senko, M. Smolková, I. Šulaj, V. Tomanová, J. Valocký, J. Vaľová, I. Varga, Ľ. Vážny, M. Záhumenský, B. Zala, R. Zmajkovičová, J. Zvonár, P. Žiga

Klub SDKÚ-DS: K. Cibulková, F. Devínsky, M. Dzurinda, M. Fedor, P. Frešo, T. Galbavý, J. Golian, F. Halás, M. Hort, Z. Horváth, J. Ivančo, S. Janiš, Ľ. Karaba, T. Korček, P. Košút, P. Kubovič, E. Kukan, M. Kuruc, Š. Kužma, J. Liška, P. Markovič, P. Masáková, Ľ. Michel, J. Mikuš, P. Miššík, V. Novotný, M. Pado, J. Pataky, P. Prokopovič, I. Radičová, T. Rosová, J. Rusnák, A. Slafkovský, R. Sokol, I. Štefanec, J. Tkáčová, M. Vášaryová, Ľ. Žitňanská

Klub KDH: P. Abrhan, R. Bauer, J. Brocka, M. Fronc, P. Gabura, M. Gíbalová, P. Hrušovský, S. Kahanec, D. Lipšic, F. Mikloško, P. Minárik, V. Palko, M. Sabolová, J. Šimko

²⁷ <http://www.nrsr.sk/web/default.aspx?SectionId=69>

Klub SNS: M. Belásová, A. Belousová, M. Damborská, P. Dubravay, J. Ďuračka, J. Gajdošík, S. Chelemendik, J. Chrbet, J. Izák, A. Korba, M. Kotian, J. Líška, J. Mikolaj, J. Paška, R. Pučík, R. Rafaj, J. Rydlo, J. Slabý, J. Slota, I. Šaško, D. Švantner, V. Švidroň, E. Vestenický, Š. Zelník

Klub SMK-MKP: I. Andruskó, G. Bárdos, T. Bastrnák, J. Berényi, Á. Biró, B. Bugár, P. Csáky, M. Duray, I. Farkas, G. Gál, L. Gyurovszky, E. Jakab, G. Juhász, L. Köteles, I. Kovács, L. Miklós, L. A. Nagy, I. Pásztor, E. Pogány, L. Pomothy, K. Sárközy, Z. Simon, J. Szigeti, L. Szigeti, A. Szögedi

Klub ĽS-HZDS: T. Cabaj, P. Džurina, J. Halecký, M. Hal'ko, M. Jureňa, M. Kotian, J. Kovarčík, Z. Kramplová, V. Mečiar, T. Mikuš, Ľ. Mušková, M. Rehák, B. Sániová, J. Tarčák, K. Tóthová, M. Urbáni, V. Veteška

PARLAMENTNÁ TLAČ 103

A. Dátum doručenia návrhu:²⁸ 29. 9. 2006

B. Navrhovatelia: P. Abrhan, R. Bauer, J. Brocka, M. Gibalová, S. Kahanec, D. Lipšic, F. Mikloško, P. Minárik, V. Palko

C. I. Čítanie

C.1 Rozprava v I. čítaní k tlači 103 na 5. schôdzi NR SR dňa 19. októbra 2006

P. Paška, predseda NR SR: Dobré ráno. Vážené pani poslankyne, vážení páni poslanci, otváram tretí rokovací deň 5. schôdze Národnej rady Slovenskej republiky. O ospravedlnenie svojej neúčasti na dnešnom rokovaní dni písomne požiadali páni poslanci Ivan Mikloš, Viliam Veteška, Rudolf Pučík, Mikuláš Dzurinda, Béla Bugár, Pavol Goga, Dušan Galis, László Nagy. Pani poslankyne, páni poslanci, budeme pokračovať v rokovaní 5. schôdze a pristúpime k prvému čítaniu o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Návrh ústavného zákona máte v tlači 103, návrh na pridelenie na prerokovanie výborom je v rozhodnutí č. 90. Za skupinu poslancov návrh ústavného zákona uvedie pán poslanec Vladimír Palko. Nech sa páči, máte slovo, pán poslanec.

V. Palko, poslanec: Vážený pán predseda, ďakujem vám za slovo. Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, dovoľte na úvod niekoľko faktov. V lete 1995 bol zavlečený do cudziny slovenský občan, syn vtedajšieho slovenského prezidenta. Od prvých dní vyšetrovania smerovali stopy k podozrivým osobám z radov Slovenskej informačnej služby, ktorú vtedy riadil Ivan Lexa. Postupne v priebehu niekoľkých týždňov museli odísť z polície vyšetrovatelia tohto trestného činu. Až keď tretí vyšetrovateľ dostal prípad, vyšetrovanie začalo byť utlmované. Jedným zo svedkov bol príslušník Slovenskej informačnej služby Oskar Fegyveres, ktorý otvorene svedčil o svojej účasti na akcii SIS, ktorá mala vykonať zavlečenie. V ďalších mesiacoch sa mohla slovenská verejnosť oboznámiť s nahrávkou telefonického rozhovoru medzi riaditeľom SIS Lexom a ministrom vnútra Hudekom, v ktorom riaditeľ SIS ďakujem ministrovi vnútra za odstránenie vyšetrovateľa. V marci 1998 udelil pán Vladimír Mečiar, vtedy vykonávajúci niektoré funkcie prezidenta Slovenskej republiky, amnestiu páchatelom trestného činu zavlečenia. Neskôr túto amnestiu upresnil v júli 1998. V decembri 1998 vtedajší predseda vlády Mikuláš Dzurinda, tiež vtedy vykonávajúci niektoré právomoci prezidenta, obe amnestie, ktoré udelil Vladimír Mečiar, zrušil. V priebehu roku 1999 policajný vyšetrovateľ obvinil z trestného činu zavlečenia bývalého riaditeľa SIS Lexu a desať bývalých príslušníkov SIS. V decembri 1999 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie o obvinení jedného z obvinených, bývalého námestníka riaditeľa SIS Jaroslava Svěchotu, ktorý sa obrátil na Ústavný súd s tým, že mali byť porušené jeho práva. V roku 2000 vyšetrovateľ ukončil vyšetrovanie zavlečenia návrhom na podanie obžaloby proti ostatným desiatim príslušníkom

²⁸ Príloha č. 6.

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=4&CPT=103>

SIS, keďže už Svěchota bol mimo na základe rozhodnutia Ústavného súdu. Vzápätí prokurátor podal voči nim obžalobu. V roku 2001 Okresný súd Bratislava III, ktorý sa zaoberal obžalobou, zastavil trestné stíhanie voči všetkým obžalovaným s odôvodnením, že platia amnestie, ktoré udelil Vladimír Mečiar. Od tohto okamihu bolo jasné a zrejmé, že jediná cesta, ako možno na súde objasniť prípad zavraždenia, je schválenie ústavného zákona, ktorý by zrušil amnestie, ktoré Vladimír Mečiar udelil. Vážené dámy, vážení páni, tento prípad je notoricky známy. Stokrát bol mediálne prepieraný, diskutovaný, podávaný. Základný problém, ktorý v amnestiách spočíva, je tento: Je tu dôvodné podozrenie, že orgány štátu, štátne orgány Slovenskej republiky, funkcia prezidenta Slovenskej republiky boli zneužitú na krytie páchatel'ov, ktorí tiež boli súčasťou štátnej moci. Nič viac ani nič menej. Tento problém je bremenom, ktorý poškodzuje našu štátnosť. Nič viac, ale ani nič menej. Tento prípad je i výrazom, dôkazom plytkosti spoločenských, mediálnych a politických diskusií na Slovensku. Stokrát sa diskutovalo o rôznych podružných, podružných kauzách SIS z rokov 1994 až 1998. Komentovalo sa to všelijakými športovými výsledkami, 10 : 0, 12 : 0 a tak ďalej, pritom sa nezdôrazňuje to podstatné, to podstatné, že je tu kľúčový prípad zavraždenia, ktorý bol objasnený v zmysle vznesenia obvinenia políciou už pred šiestimi rokmi, žalovaný prokurátorom pred šiestimi rokmi, ale neobjasnený na súde pre prekážku amnestií. Mimoriadne významná je súvislosť medzi prípadom zavraždenia prezidentovho syna a prípadom vraždy Róberta Remiáša. Súvislosť spočíva v tomto: Róbert Remiáš bol sledovaný SIS v období pred svojím zavraždením, Róbert Remiáš bol v kontakte so spomínaným príslušníkom SIS, ktorý svedčil o zavraždení a potom sa ukrýval v zahraničí. Je samozrejmé, že vraždu tohto typu, kde je použitý nástražný výbušný systém, je ťažké objasňovať. Vyjadrovanie ľútosti nad tým, že nebola objasnená na súde ani po desiatich rokoch, je však pokrytecké, ak neodstraňujeme všetky prekážky, ktoré stoja tomuto objasneniu v ceste. Ak nám je to ľúto, schváľme zrušenie amnestií, umožníme objasnenie zavraždenia na súde a možno, možno dôjde k tomu, že niektorí obžalovaní začnú spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní aj v iných veciach, trebárs z dôvodu, aby s nimi bolo zaobchádzané zhovievavejšie. Toto je v súlade s našim zákonodarstvom. Môžeme to urobiť. Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, povedzte, prečo toľké roky toľký odpor proti tomu, aby sa ukázala pravda o minulosti? Vážené panie poslankyne a páni poslanci, prečo toľká nechúť proti tomu, aby pred súdom mohli stanúť podozriví zo spáchania závažného násilného trestného činu? Prečo majú ísť poslanci zákonodarného zboru príkladom nie v snahe o naplnenie spravodlivosti, ale, naopak, v snahe o nespravodlivosť? Lebo brániť objasneniu zločinu na súde je nespravodlivosť. Vážené dámy, vážení páni, ak v tomto prípade nie sme ochotní poslúžiť spravodlivosti, ako nám majú ľudia veriť, že v inom našom konaní sa o spravodlivosť snažíme? Vážené panie poslankyne, páni poslanci, ako vyznievajú naše náreky nad problémami v súdnictve, keď v tomto prípade tolerujeme zneužitie štátnych orgánov a sami nečinnosťou chceme brániť objasneniu zločinu na súde? Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, návrh na zrušenie amnestií sa predkladá v tejto Národnej rade, myslím, už piatykrát. Tento prípad sa k nám bude vracáť stále, znova a znova, či to chceme, alebo nechceme, a zbaviť sa ho môžeme len naším činom, splnením svojej povinnosti, poslúžením spravodlivosti, ochotou ukázať pravdu. Dámy a páni, v mene predkladateľov vás prosím, aby ste ústavný zákon o zrušení amnestií podporili. Nech sa pravda ukáže. Ďakujem vám za pozornosť.

P. Paška, predseda NR SR: Ďakujem pekne navrhovateľovi. Požiadam teraz pani poslankyňu Katarínu Tóthovú, ktorú určil navrhnutý gestorský ústavnoprávny výbor, aby sa ujala slova. Ďakujem.

K. Tóthová, poslankyňa: Vážený pán predseda Národnej rady Slovenskej republiky, vážené kolegyne, vážení kolegovia, Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky ma uznesením z 11. októbra 2006 určil za spravodajkyňu k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Podľa príslušných ustanovení zákona o rokovacom poriadku podávam v prvom čítaní nasledujúcu spravodajskú informáciu. Predovšetkým konštatujem, že uvedený návrh spĺňa z formálnoprávnej stránky náležitosti uvedené v zákone o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, ako i náležitosti určené v legislatívnych pravidlách. Zo znenia návrhu ústavného zákona je zrejmy a jasný účel navrhovateľov a účel navrhovanej úpravy. Návrh ústavného zákona nepredpokladá zvýšené nároky na štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočty vyšších územných celkov a nezakladá nároky na pracovné sily a organizačné zabezpečenie prípadnej realizácie tohto ústavného zákona. Osobitná časť dôvodovej správy obsahuje odôvodnenie ustanovení navrhovaného ústavného zákona. Taktiež je pripojená doložka zlučiteľnosti návrhu zákona s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie, t. j. spĺňa náležitosti určené v čl. 3 legislatívnych pravidiel tvorby zákonov. Informuje, že problematika návrhu právneho predpisu nie je upravená v práve Európskych spoločenstiev ani v práve Európskej únie. Vychádzajúc z oprávnení, ktoré pre mňa ako spravodajkyňu vyplývajú z § 73 zákona o rokovacom poriadku, odporúčam, aby sa Národná rada uzniesla, že podľa § 73 ods. 3 písm. b) rokovacieho poriadku nebude pokračovať v rokovaní o návrhu predmetného ústavného zákona. Pán predseda Národnej rady, to je všetko a hneď ako prvá sa hlásim do rozpravy.

P. Paška, predseda NR SR: Ďakujem pekne, pani spravodajkyňa. Otváram všeobecnú rozpravu. Konštatujem, že písomne som nedostal prihlášku. Dávam možnosť prihlásiť sa ústne. Pán poslanec Mečiar? (Reakcia poslanca.) Technika, skúste, zrejme... Končím možnosť prihlásiť sa do rozpravy. Do rozpravy sa prihlásili pán poslanec Slafkovský, pán poslanec Mečiar, pán poslanec Lipšic. Končím možnosť... (Reakcia z pléna.) Áno, jasné, myslím, pán poslanec Mečiar sa hlásil ako prvý, avizoval, že mu nefunguje technické zariadenie. Končím možnosť prihlásiť sa do rozpravy a dávam slovo pani poslankyni Tóthovej.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem za slovo. Moje vystúpenie v rozprave, vážené kolegyne, vážení kolegovia, bude veľmi stručné. Keď som počula predkladáciu správu za navrhovateľov pána poslanca Paška, bolo mi úplne jasné, že ide o politikum. Politikum veľmi silné, politikum, ktoré má záujem prezentovať sa vo verejnosti s touto agendou, ktorá poprípade má riešiť aj vnútropolitickú otázku v rámci KDH. Samozrejme, chcem konštatovať i to, čo som už veľakrát uviedla, a to, že moje stanovisko známe, jasné a nemenné, že amnestia v právnom štáte sa zrušiť nemôže. Je to jedna z axiém kontinentálneho práva a ako vieme, zmeny axiém majú veľmi výrazné dosahy na celý právny systém. Takou axiómou je napríklad mnoho ďalších ustanovení a táto axióma má jeden základný znak, že amnestiou zaniká trestnosť. A keď niečo raz zanikne, môžete prijať desať ústavných zákonov o zrušení amnestie, trestnosť nikdy neobnovíte. Je to taká axióma, ak si môžem dovoliť porovnať, že keď zruším jeden zákon a zrušujúci zákon je zrušený, nikdy už opäť nenadobúda platnosť a účinnosť bývalá právna úprava. Vedela by som viacej modifikáciami, ako je preklúzia a ďalšie axiomy práva, ktoré sú v kontinentálnom práve

nemeniteľné. Ďalej chcem povedať jednu poznámku, pretože ak vidím prihlásených, zrejme pán poslanec Lipšic bude prezentovať nejaké názory určitých ústavných právnikov a podobne, chcem zdôrazniť nasledovné. Amnestia je kategória trestného práva. Učebnice v kontinentálnych štátoch Francúzska, Nemecka, Maďarska, Talianska, všetky učebnice obsahujú vetu o nezrušiteľnosti amnestie. Prečo hovorím o učebniciach? Pretože do učební práva k otázkam, ktoré sú axiómy, sa zakladajú nespochybniteľné názory, poprípade verifikované spoločenské názory, prevažujúce názory, platné názory. Teda argumentácia stanoviskami učebníc je argumentácia, ktorú prípadne jeden názor autora nemôže zmeniť, pretože výučba právnikov musí byť založená na prevažne zastávajúcich názoroch. Toto som chcela len povedať a toto je moje posledné vystúpenie aj v parlamente k tejto otázke. Nebudem reagovať ani faktickými poznámkami, aj keby tu zazneli veci, s ktorými absolútne nemôžem súhlasiť, poprípade. A chcem povedať, že nie z toho dôvodu, že by som bola zbabelá, ako bolo povedané, že niektorí ústavní činitelia nereagujú na niektoré názory určitého poslanca, lebo sú zbabelí, ja nie som zbabelá, ale nepovažujem diskusiu s určitými osobami za prínosnú. Záverom chcem v rámci diskusie opätovne prejaviť názor, ktorý som prejavila aj ako spravodajkyňa, že navrhujem v rokovaní o tomto bode programu ďalej nepokračovať.

Ďakujem vám za pozornosť.

P. Paška, predseda NR SR: Ďakujem pekne, pani poslankyňa. Budeme pokračovať v rozprave ústne prihlásenými. Ako prvý sa prihlásil pán poslanec Mečiar. Pán poslanec Mečiar nie je v sále. Budeme pokračovať vystúpením pána poslanca Slafkovského, takisto nie je v sále. Poprosím pána poslanca Lipšica. Nech sa páči.

D. Lipšic, poslanec: Ďakujem, pán predseda. Tak predsa len poslední budú prvými, dúfam, že nie je problém s parkovaním v Národnej rade, že treba preparkovať, možno.

Vážený pán predseda, vážené pani poslankyne, vážení páni poslanci, zameriam sa na dve právne otázky, ktoré považujem za vecné a ktoré sa týkajú návrhu ústavného zákona o zrušení niektorých amnestií, a to sú namietané otázky ohľadne princípu del'by moci a princípu zákazu retroaktivity. Princíp del'by moci zabezpečuje nezávislosť moci zákonodarnej, výkonnej a súdnej. Nezávislosť troch mocí, ako aj ich vzájomné vzťahy určuje ústava, teda moc ústavodarná. Ústavodarná moc stojí nad všetkými tromi mocami a samotný princíp del'by moci zakotvuje a definuje. Ústavný zákon je aktom moci ústavodarnej, nie zákonodarnej, a preto argument, podľa ktorého by prijatím ústavného zákona prišlo k zásahu zákonodarnej moci do moci súdnej, je zjavne pomýlený. V právnom štáte je možné revokovať alebo prelomiť rozhodnutie Ústavného súdu práve a jedine aktom moci ústavodarnej. Tento postup je legitímny a bol použitý aj v ústavnom systéme Slovenskej republiky, keď novelou ústavy z roku 1999 prišlo v čl. 111 ústavy k prelomeniu rozhodnutia Ústavného súdu z roku 1993, podľa ktorého prezident nebol povinný na návrh premiéra odvolať člena vlády. Aj v iných krajinách, či na kontinente, alebo v Severnej Amerike, prišlo zmenou ústavy alebo prijatím ústavného zákona k revokácii rozhodnutí ústavných súdov. Druhým problémom je namietaná retroaktivita návrhu ústavného zákona. V prvom rade treba podotknúť, že návrh nie je o nič viac retroaktívny ako tzv. druhá Mečiarova či ako Dzurindova amnestia, ktorej je aj obsahovo podobný. Jedným z princípov právneho štátu je nepochybne zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý vyjadruje požiadavku právnej istoty. V oblasti trestnoprávnej je vyjadrený v čl. 50 ods. 6 ústavy, v zmysle ktorého sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Táto zásada je akceptovaná všetkými demokratickými štátmi. Základným účelom

zákazu retroaktivity je chrániť dôveru občanov v právo. Retroaktivita je totiž v protiklade so zásadou oprávnenej dôvery v právo, podľa ktorej ten, kto koná podľa práva v danej dobe účinného, sa môže spoľahnúť, že nebude spätne postihnutý sankciou za protiprávnosť svojho konania. Princíp zákazu retroaktivity v trestnom práve je teda naplnený, ak má každý možnosť vopred vedieť, aké konanie môže byť predmetom jeho trestnej zodpovednosti, inými slovami, nie je prípustné trestať bez existencie primeranej právnej výstrahy. Práve takto vníma zákaz retroaktivity v trestnom práve nielen judikatúra ústavných súdov západných demokracií, ale aj Európskeho súdu pre ľudské práva. Spomením rozhodnutia napríklad vo veci Kokinakis proti Grécku alebo C. R. proti Spojenému kráľovstvu. Je celkom zjavné, že v prípade kauzy zavlčenia Michala Kováča ml. do cudziny, ako aj kauzy zmareného referenda tento základný zmysel zákazu retroaktivity úplne absentuje. Obidva skutky boli totiž aj v čase ich spáchania trestnými činmi. Páchatelia skutkov teda boli adekvátne varovaní v tom čase platným a účinným Trestným zákonom a prelomenie princípu retroaktivity preto nemôže sklamať ich dôveru v právo. Trestnosť ich činu síce udelením amnestie zanikla, ale to zároveň znamená, že ich skutok v čase spáchania trestným činom nepochybne bol. A tu sa dostávame k základnej otázke. Je za týchto okolností možné porušiť princíp retroaktivity? Podľa Nemeckého spolkového ústavného súdu je neprípustnosť retroaktivity výsledkom rešpektovania občanovej dôvery v právo. Ide však o ochranu oprávnenej dôvery. Takže ochranu dôvery si nezaslúži neoprávnené spoliehanie sa na právo, najmä také, keď občan podľa právnej situácie v dobe, na ktorú sa retroaktívna norma vzťahuje, si musel byť vedomý jej morálnej závadnosti, a teda musel počítať s možnosťou jej retroaktívnej zmeny. Retroaktívna norma – ústavný zákon v tomto prípade – sa vzťahuje na právnu situáciu v dobe udelenia dvoch amnestií. Táto právna situácia bola pritom celkom zjavne morálne neprijateľná. Z uvedeného dôvodu je retroaktivita, ktorá však neohrozuje dôveru občanov v platné právo, prípustná. Pani kolegyňa Tóthová spomínala, že neboli v minulosti prípady, keď boli amnestie zrušené. Neboli. (Reakcia poslankyne.) Tak sa ospravedlňujem, ale často sa argumentuje tým, že je to precedens, ktorý nemá obdobu. Nie je to celkom pravda, sú krajiny, kde došlo, najmä výrokmi súdov, k zrušeniu amnestií, ale napríklad aj podľa štatútu Norimberského tribunálu udelené amnestie a milosti nemali žiadnu záväznosť. To bolo priamo v štatúte konštatované. V opačnom prípade by nebolo možné postaviť pred súd osoby zodpovedné za stratu mnohých, mnohých ľudských životov. Formálne právo by teda zabránilo výkonu spravodlivosti. A to by bol v záujme morálneho zdravia spoločnosti aj v záujme autority práva absolútne neprijateľný výsledok. Významný nemecký právny filozof Gustav Radbruch vyjadril riešenie rozporu medzi pozitívnym právom a spravodlivosťou v podobe, ktorá bola neskôr pomenovaná ako Radbruchova formula a ja si ju dovoľím odcitovať: „Konflikt medzi spravodlivosťou a právnou istotou je možné riešiť iba tak, že pozitívne právo zabezpečované predpismi a mocou má prednosť okrem prípadu, ak rozpor medzi zákonom a spravodlivosťou dosiahne takú neznesiteľnú mieru, že zákon musí ako nenáležité právo spravodlivosti ustúpiť.“ Nenáležité právo – unrichtiges Recht. To, že aboličná forma milosti je problém, už potvrdil aj ústavodarca. Ako viete, v roku 1999 aboličná forma milosti a amnestie bola z našej ústavy vypustená. Dnes má hlava štátu možnosť udeliť amnestiu alebo milosť len po právoplatnom rozhodnutí vo veci. Teda možnosť trest buď zmierniť, alebo odpustiť, alebo zahľadiť odsúdenie. Nemá možnosť zastaviť trestné stíhanie pred tým, ako rozhodnú na to povolané orgány činné v trestnom konaní a súd. Amnestie bývalého premiéra Vladimíra Mečiara mali za cieľ zabrániť trestnému stíhaniu páchatel'ov násilných trestných

činov. Je preto našou morálnou a právnou povinnosťou tento stav napraviť. Preto navrhujem, aby, a to je môj procedurálny návrh, aby Národná rada rozhodla, že prerokuje návrh ústavného zákona v druhom čítaní. Ďakujem, pán predseda. (Potlesk.)

P. Paška, predseda NR SR: Ďakujem pekne, pán poslanec. S faktickými poznámkami na vystúpenie pána poslanca Lipšica – pán poslanec Mikloško a pán poslanec Cabaj. Končím možnosť prihlásiť sa s faktickou poznámkou. Nech sa páči, pán poslanec Mikloško.

F. Mikloško, poslanec: K problému retroaktivity, ktorý tak často tu opakuje pani profesorka Tóthová, podotýkam, profesorka práva teda, chcem povedať, že v rokoch 1968 – 1969 a najmä po roku 1990 prebehli rehabilitačné súdy s politickými väzňami, ktoré zrušili desaťtisíce, desaťtisíce platných rozsudkov, ktoré vtedy, v čase, keď boli vynesené, boli súdené podľa platných zákonov. Zrušili ich z jednoduchého dôvodu, že boli proti ľudskosti, že porušovali ľudské práva a že boli nemravné. Ak si niekto myslí, že amnestia, ktorá sa dala teroristom a zločincom, je mravný čin, ktorý podľa úst vtedajšieho zastupujúceho prezidenta mal upokojiť situáciu, nuž možno upokojil situáciu tých teroristov a zločincov, čo vykonávali ten čin, ale istotne neupokojil právny stav a spoločnosť a vôbec obsah štátu, ktorý vtedy vznikol na Slovensku. Takže v tomto zmysle, pani profesorka, by som rád veril, že aj vy ako univerzitná profesorka viete, že spravodlivosť stojí nad zákonom.

P. Paška, predseda NR SR: Ďakujem pekne. Pán poslanec Cabaj, faktická poznámka.

T. Cabaj, poslanec: Ďakujem pekne za slovo, pán predseda. Na predrečníka chcem len reagovať, že jeho mladý vek by zvädzal k tomu, že niektoré veci nemusia vedieť, že prebehli vtedy, keď si ešte asi nevnímal reálny politický život a že vystupoval trochu inak. Na druhej strane, ak v tomto parlamente vystupuje ako Vševedko, tak by som predpokladal, že na svoje vystúpenie sa dôkladne pripraví, pretože to jeho vystúpenie v časti, kde hovorí o zmene ústavy v roku 1999, keby si preštudoval záznamy z rokovaní tejto Národnej rady, tak by niečo iné mohol potom hovoriť ako to, čo hovoril. Totižto v rokoch 1994 – 1998 nastal problém, keď bol prezidentom Michal Kováč, ktorý odmietol vymenovať niektorých členov vlády a začal si vyhradzovať právo, že on bude posudzovať a rozhodovať, či ho vymenuje, alebo nevymenuje. Tu v parlamente sa viedla veľká polemika o tom, že ústava hovorí jednoznačne, že v tomto ponímaní – a nechcem ani znížovať, ani zvyšovať túto funkciu –, ale v tomto ponímaní prezident republiky je poštár. Ak mu predseda vlády doručí návrh na vymenovanie alebo odvolanie člena vlády, že toto vykoná. Michal Kováč sa tak nesprával. V tomto parlamente bola o tom polemika. My sme zastávali názor, že by tak mal urobiť. Vtedajšia opozícia tvrdila v čele s Ivanom Šimkom, že nie. Ivan Šimko, váš bývalý kolega v strane, bol ten, ktorý dával návrh potom do novely ústavy v roku 1999, kde si vlastne osvojoval ten názor, ktorý sme už my mali, že prezident by mal na návrh predsedu vlády vymenovať alebo odvolať člena vlády. Takže nebolo to žiadne prelomenie, ale jednoducho len potvrdenie toho názoru, ktorý už v tomto parlamente panoval a ktorý si niektorí právnici nechceli osvojiť.

P. Paška, predseda NR SR: Ďakujem. S reakciou na faktické poznámky pán poslanec Lipšic.

D. Lipšic, poslanec: Vážený pán poslanec Cabaj, prekvapuje ma, že vy nepoznáte rozhodnutia Ústavného súdu. To nebol názor Ivana Šimka, pán poslanec, to bolo rozhodnutie Ústavného súdu, zacitujem vám spisovú značku, môžete si písať, spisová značka 1ÚS39/1993, kde Ústavný súd konštatoval, že podľa vtedy platného znenia ústavy prezident nie je viazaný návrhom predsedu vlády vymenovať a odvolať ministra, a preto – no je to tak, môžete sa nad tým pousmiať, ale je to tak, ja vám fotokópiu, samozrejme, toho rozhodnutia poskytnem – a

preto bolo potrebné, aby sa prelomilo rozhodnutie Ústavného súdu zmeniť čl. 111 tak, aby prezident návrhom premiéra bol viazaný. Kedykoľvek vám judikát poskytnem a budem rád, keď sa s ním oboznámite. Ďakujem.

P. Paška, predseda NR SR: Ďakujem pekne, pán poslanec. Ako posledný v rozprave vystúpi pán poslanec Mečiar.

V. Mečiar, poslanec: Dámy a páni, návrh na zrušenie amnestie predkladá skupina poslancov Kresťanskodemokratického hnutia v počte 9, hoci klub má počet 14. Ďalej, ak budem v tejto súvislosti hovoriť o Kresťanskodemokratickom hnutí, myslím tým tých a len tých, ktorí právo zneužívali a zneužívajú, ktorí zavádzali do práva a spoločenského života veci právu cudzie, ktorí deformovali, klamali, organizovali kampane, zneužívali dezinformáciu na tvorbu politiky a zneužívali orgány činné v trestnom konaní. Ak budem hovoriť, hovorím o týchto, nie o tých čestných ľuďoch, ktorí Kresťanskodemokratickú stranu volili v presvedčení, že asi je to pravda, alebo o tých, ktorí už pozreli a dozreli v poznaní, že je to celé vec, ktorá nepatrí na ďalšie prerokovávanie, ale ešte nemajú silu zakričať v mene tejto strany a povedať: Radikáli, prestaňte! Počúval som pozorne vystúpenie pána poslanca Lipšica a pripomínal mi Hamleta: „Slová, slová, slová.“ Až na to, že Hamlet bol šialený. A samozrejme, že pripomína mi to aj dvojité meradlá, pretože keď existuje všeobecne prijatý úzus u kresťanských demokratov, nech sa každý postaví pred súd – prečo sa tu pán Lipšic trepe a nepostaví sa pred súd? Veď má prečo. Namiesto toho urážky, pokriky a do konca roka by pred tým súdom mal stáť a tú svoju zodpovednosť by mal odniesť. Pokiaľ ide o vlastný návrh ústavného zákona, dovoľm si upozorniť, že ten zodpovedá a je výsledkom psychológie, ktorá tu začala veľmi intenzívne po roku 1994, keď Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko po vytvorení štátu, kde mimochodom celé KDH bolo proti, potom, ako dosahovalo vynikajúce výsledky v rozvoji stabilizácie tohto štátu a v integrácii, sa táto strana postavila proti a nemôžuc prelomiť pozitívny výsledok vlády, využila zásady, ktoré pozná aj demokracia, zvrátené, ale rešpektované zásady, že pracovala metódou, keď nemôžeme pozitívne, negatívne. Čistému je všetko čisté, ale v tomto prípade bolo všetko špinavé. A celý tlak smeroval z toho... (Reakcia z pléna.) Čo ste robili, Ferko, hej. Celý tlak smeroval z toho, že ako išiel, tak sa spochybňovalo všetko, čo sa urobilo, akýkoľvek krok, ktorý sa urobil, a v tomto boji sa zašlo tak ďaleko, že sa vyrábali legendy skutkov, ktoré sa nestali, že sa začali využívať orgány činné v trestnom konaní na to, aby konali inak, a po prevzatí politickej moci dochádzalo k masívnemu porušovaniu zákona proti mnohým ľuďom, tisícom ľudí z Ľudovej strany – HZDS, ktorí budú čakať, tak ako tí z 50. rokov, na rehabilitáciu moci kresťanskodemokratických hnutí posledných osem rokov. Budú čakať na morálne, zákonné, finančné odškodnenie. Nebude hneď, dočkajú sa ich. Keď tie skutky budú rozobraté a preukáže sa obludnosť systému, ktorý tu osem rokov na Slovensku pamätal a panoval a ktorý ľudia nedocenili, veď tie straty neboli až také veľké, veď v tom väzení sedelo len niekoľko desiatok ľudí nespravodlivo posadených do väzenia, veď nebol nikto odsúdený nakoniec, všetci boli po niekoľkých rokoch oslobodení, niektorí boli zbavení majetku, stali sa z nich žobráci, niektorí vytlačení z územia Slovenskej republiky – veď čože sa stalo? Ale to sú ľudia, občania tohto štátu, takže stalo sa. A treba na tieto veci reagovať. Pokiaľ ide o vlastný návrh, existujú prípady desiatok a tisícov ľudí, ktorí majú právo sedieť a povedať: Prečo? V mene koho? Akých zákonov? V mene akej spravodlivosti? A táto tu porušovaná bola v masívnom meradle. Pokiaľ ide o právne aspekty tohto, dostali sme sa do situácie, že rôzne orgány činné v trestnom konaní si počínali rôzne. Časť ľudí, najmä špeciálne útvary zriadené a

organizované ministerstvom vnútra prijali filozofiu Kresťanskodemokratického hnutia a pracovali zásadou: Dajte nám človeka, my už niečo naňho nájdeme. A výsledok sú desiatky procesov, ktoré skončili, skutok sa nestal. Po rokoch. Kto vráti ľuďom náklady na obhajobu, náklady cti, utrpenia rodín, materiálne škody a aj spoločenské a politické postihy? Kto to chce rehabilitovať a napraviť? Kto to berie na seba? Z čích peňazí sa to urobí? Z peňazí štátu? Tesne pred voľbami napríklad prišlo rozhodnutie Špeciálnej prokuratúry, podvod v Kúpeľoch Piešťany sa nikdy nestal a organizovaná trestná skupina nikdy neexistovala. Po ôsmich rokoch? Po emigrácii? Mŕtvej obeti, ktorá ide na konto tejto politiky? To ste chceli? Hlásate sa k tomu, je to vaša práca. Pokiaľ ide o aspekty, vôbec vo všetkých týchto oblastiach, návrh na vydanie skupiny poslancov ústavného zákona o zrušení niektorých amnestií by som veľmi rád podporil, keby som mohol, pretože by sa prichádzalo ku skutočným vinníkom. Tá pravda, ktorá zostala stále pred verejnosťou zakrytá, by sa ľahšie obhajovala, ale je tu niekoľko vecí, pre ktoré to možné nie je. Prvá. V roku 1948 Česko-slovenská republika pristúpila k Paktu o ľudských a občianskych právach, ktoré prijala Organizácia Spojených národov. A v tomto pakte sa hovorí: „Ak trestnosť skutku raz zanikne, s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v prílohe, nikdy ju nemožno obnoviť.“ Nikdy ju nemožno obnoviť! Zanikla trestnosť, nie je možné, aby bola v neskoršom období opakovaná, s výnimkou skutkov uvedených v prílohe. Zavlečenie do týchto skutkov nepatrí. Ďalej. Existuje Ústava Slovenskej republiky takisto o ľudských a občianskych právach, ktorá hovorí, kedy a za akých okolností je možné stíhanie občana, a znovu hovorí, „po zániku trestnosti nemožno obnoviť“ a tá trestnosť zaniká štyrmi spôsobmi v danom prípade a vy v návrhu ústavy reagujete na jeden. Čiže bez ohľadu na to, či by to bolo prijaté, alebo nie, tri spôsoby garantujú pokračovanie zániku trestnosti ďalej. Veď ste smiešni! Tak máte právne vzdelanie absolventov prvého semestra Právnickej fakulty. Pokiaľ ide o otázky Ústavy Slovenskej republiky, dôsledne rešpektuje trojdelenie moci, a to trojdelenie moci znamená: parlament rozhoduje a prijíma zákony, vláda zákony vykonáva a súdy podľa zákonov rozhodujú. Z moci síce tvoria cez zákonnú líniu jedno, ale sú rozdelené a nesmú si do seba zasahovať. V návrhu toho, čo predkladáte, hovoríte, že treba zrušiť všetky uznesenia orgánov, t. j. aj orgánov súdnych, okresného, krajského, Najvyššieho a Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré všetky povedali: Trestnosť zanikla, nemožno pokračovať. Čiže ako teraz? Ide Národná rada vstúpiť do kompetencie súdov? Prosím vás, v ktorom Kocúrkove – veď už nerobte bláznov zo Slovákov –, v ktorom Kocúrkove sa stalo, že Národná rada zrušila individuálne rozhodnutia voči osobám súdnych orgánov? Tu je to návrh, že Slovenská republika ako unikát má právo rušiť rozhodnutia súdov, rozsudky súdov. Veď to nikde nerobia! Pokiaľ ide o otázky trestnosti vôbec a posudzovanie ďalej, tak mi dovoľte, aby som trpký úsmev mal ešte ďalej a ešte viacej, pretože v danej situácii, čo je právo, povedal Ústavný súd. Tuto, že má pán poslanec jeden alebo druhý nejaký názor, no má. Občiansky má právo na názor, ale nemôže žiadať, aby sa štát riadil jeho názorom, keď inštitúcie k tomu legitimované rozhodli inak. Demokratický občan sa podriadi, chaotik nie. Pokiaľ ide o otázky rozhodnutí, sú tu ďalšie medzinárodné normy, ktoré vylučujú možnosť obnovy trestnosti. Sú tu ďalšie – čas, lehota ako zánik trestnosti. No a tu je potom ešte ďalšie, čo vyplýva aj z návrhu, ktorý predkladajú navrhovatelia, o prirodzenej spravodlivosti a o slušnosti – krásne slová, čo? Hovoria, že treba stíhať Jaroslava Svěchotu a obnoviť trestné stíhanie voči Jaroslavovi Svěchotovi, lebo ten sa aj priznal. Vážení, vám „drblo“. Jaroslav Svěchota je dva roky mŕtvy. Idete ho vyhrabať alebo čo budete robiť? To znamená, že prvýkrát v histórii sa majú porušiť nielen kompetenčné vzťahy,

ale prvýkrát v histórii má byť právne stíhaný mŕtvý. To ešte tiež nebolo. A tiež môžete povedať, že ste novátori a vymysleli ste niečo, čo ešte nikto na svete nevymyslel. Ak budeme uvažovať „blbosť“ za unikát. Takže smrťou podozrivého trestnosť tiež zanikla a tento zánik žiaden parlament sveta nemôže obnoviť. Ešte nikde na svete a nikdy, ani v tých najstarších časoch, mŕtvych neodsudzovali. Tí skončili, uzatvorili a táto cesta ďalej nebola. Ďalej sa tu odvolávate na tú časť, v ktorej sa údajne Jaroslav Svěchota mal priznať. Nuž dovoľte, aby som vám niečo prečítal, ako sa vlastne u orgánov činných v trestnom konaní voči ľuďom, ktorí sa ocitli náhodou vo väzbe, postupovalo. Prečítam vám kópiu listu, z ktorého originál som videl. A tento list adresoval Jaroslav Svěchota 13. 8. 1999 z väznice istému človeku, pred ktorým sa časť ľudí aj verejnosti dodnes skláňa ako pred kapacitou a ktorého som nikdy neuznával a považujem za človeka porušovateľa zákona, a list sa začína veľmi pekným oslovením: „Vážený pán Šátek, po našom rozhovore som rozmýšľal o celej veci. Pamätám si, že ste hovorili, že po mojej výpovedi ma pustíte z väzby. Potom ste hovoril, že po zadržaní Lexu ma prepustíte a potom, že keď Sujová v Plus 7 dní uverejní článok“, čiže tri prísľuby na prepustenie z väzby, čo musí urobiť: vypovedať, pre Plus 7 dní vypovedať a povedať nepravdu, takisto aj tretiu, zatknutie Lexu, mali byť skutočnosťou, ktoré mali znamenať jeho prepustenie z väzby. Keď urobí, môže ísť domov. Podotýkam, že Svěchota bol človek, ktorý bol po dvoch infarktoch a mal ďalšiu srdcovú slabosť. Ďalej píše Svěchota: „Ja sa domnievam, že by bolo správne, keby som bol z väzby von a potom budem hovoriť. Sám viete, že tie výpovede budú pre mňa veľmi nebezpečné. O amnestii môže byť reč až po mojich výpovediach.“ Páni, nie o akejkoľvek amnestii. Nech Svěchota nabrýzga na druhých a dostane ďalšiu amnestiu. Toto bol postup orgánov činných v trestnom konaní. Tu máte dôkaz, keď nechcete veriť ani tomu, čo sa tu všetko stalo. „Po zrelej úvahe som sa preto rozhodol, že hovoriť budem, až keď budem von z väzby. Prostredie väzby v Bratislave už neznesiem. A moje ďalšie zotrvanie tam... Budem...“ Hneď, dosť dobre čítam. „Som už dosť starý, aby som už život neľutoval. Na toto rozhodnutie má vplyv aj sústavná mediálna kampaň generála Ivora voči mojej osobe. Nehnevajte sa na mňa, ale inak to nejde. Veľmi sa bojím. Jaroslav Svěchota.“ Samozrejme, že jeho hlas nezostal jediný. A tento Jaroslav Svěchota takisto z tejto istej väzby na 11. mája 1999, t. j. dva dni pred tým, napísal list generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky, ktorý vtedajší generálny prokurátor Hanzel na to, keď som ho vyzval, aby list uverejnil, zamlčal. Poprel, že existuje, pritom ho mali skoro všetci členovia klubu poslancov Ľudovej strany – HZDS. Svěchota ho doručil iným spôsobom. Výkon väzby a vyšetrovania – sťažnosť: „Dňa 1. 2. 1999 o 6.05 hod. som bol zadržaný príslušníkmi Policajného zboru Slovenskej republiky v Bratislave a predvedený pred vyšetrovateľa sekcie vyšetrovania, kriminality a expertíz pani Králikovú Ľubicu a pplk. Hochsteinerja.“ Tie mená nesmú zostať zabudnuté, preto ich budem zverejňovať v plnej výške. „Keďže vyšetrovateľka nemohla telefonicky zohnať mnou navrhovanú obhajkyňu, zabezpečila cez Okresný súd Bratislava I advokátku Dr. Vlhovú. Táto ihneď po príchode odmietla moje zastupovanie, ale napriek tomu jej vyšetrovateľka odovzdala dve uznesenia o začatí trestného stíhania a uznesenia.“ Čiže konala bez riadneho právneho zastúpenia osoby. „V tejto situácii som odmietol vypovedať a bol som umiestnený v cele policajného zadržania. Až dňa 2. 2. 1999 asi o 14.40 hod. sa dostavil sudca Okresného súdu Bratislava I Mgr. Tomík, ktorý rozhodol o mojom vzatí do väzby. V uznesení č. 3NT9999 uviedol absolútne nepravdivé dôvody, ktoré sa dali preveriť cez tzv. personálny zošit. Proti tomuto uzneseniu som podal sťažnosť na súd v Bratislave, ktorý ju zamietol. Dňa 2. 2. 1999 asi o 17.30 hod. som bol prevedený do väzby v

Bratislave, kde som bol umiestnený v prijímači s tým, že ráno budem preradený na inú celu na poschodí. Od 2. 2. 1999 do 25. 2. 1999 som však bol stále na prijímači a úplne sám. Dňa 25. 2. 1999 som bol prevezený do nemocnice v Trenčíne a 12. 3. 1999 opäť prevezený do Bratislavy a umiestnený v tej istej cele. Napriek niekoľkým ústnym a jednej písomnej sťažnosti mi bolo zdôvodnené, že vo väzbe nie je vhodná osoba, ktorá by sa mohla dať ku mne. Teda v novom ústavnom poriadku som bol stále sám. Až dňa 20. 4. 1999 v odpoľudňajších hodinách mi bol na celu pridelený 19-ročný muž, ktorý je stíhaný pre vraždu spoluvojaka.“ To už bol vhodný kandidát pre Lexu, teda pre Svěchtu. U Lexu to bolo ešte horšie, tam bol štvornásobný vrah. „V piatok dňa 23. 4. 1999 došlo u mňa opäť k zhoršeniu zdravotného stavu a v pondelok 26. 4. 1999 som bol prevezený do nemocnice v Trenčíne. Prijímacia cela č. 70, v ktorej som bol po celú dobu prakticky sám, patrí medzi najhoršie cely. Je tu ešte tzv. turecký záchod, umývadlo s rozmermi 12 x 15 cm a ďalšie. Podľa môjho názoru dlhodobé umiestnenie v osamotení v takomto prostredí pôsobilo na mňa tak ubíjajúco, že môj psychický stav sa veľmi zhoršil. K tomuto iste prispelo aj to, že mám takmer imobilnú manželku, ktorá naviac sa podrobila ťažkej onkologickej operácii. Ja sám som prekonal dva srdcové infarkty a niekoľko srdcových záchvatov. Som pod stálym lekárskeym dozorom. Vážený pán generálny prokurátor, v minulosti som pracoval ako druhý námestník ministra vnútra Slovenskej republiky a od apríla 1995 som pracoval v SIS, kde neskôr som zastával funkciu námestníka riaditeľa SIS. Aj keď sa na SIS kladie vina za veľa vecí, ktoré nerobila, myslím si, že aj vo väzbe by som mal mať aspoň také práva ako iné osoby. Pri zadržaní som odmietol vypovedať k prípadu únosu Michala Kováča len preto, že dňa 7. 3. 1998 bola vyhlásená amnestia 214 v Zbierke zákonov, v ktorej bolo nariadené, aby sa nezačínalo, a ak sa začalo, aby sa zastavilo trestné konanie pre podozrenie z trestných činov, ktoré mohli vzniknúť v súvislosti so zavlčením Michala Kováča ml. do cudziny, ku ktorému malo dôjsť. Novovymenovaný predseda vlády Mikuláš Dzurinda však rozhodnutím zo dňa 8. 12. 1998 rozhodol o vypustení čl. 1 a 2 pôvodnej amnestie, čím sa protiústavne odstránila možnosť neuskutočniť úkony trestného konania vo veci údajného zavlčenia. Údajného zavlčenia. Podľa čl. 102 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky prezident udeľuje amnestiu, odpúšťa a zmiernuje tresty a nariaďuje, aby sa konanie nezačínalo alebo aby sa v ňom nepokračovalo a zahľadá tresty. Ústava SR nepripúšťa zrušiť dobrodenie, ktoré bolo priamo priznané ústavou ako následný zákon štátnosti v tomto odôvodnenom prípade, ktoré je potom prevedené aj do Trestného zákona a v ňom uplatňované. Preto som podal aj ústavnú sťažnosť na Ústavný súd, a preto som aj odmietol vypovedať. Na základe psychického teroru vo väzbe, samoväzba, obavy o rodinu, na základe niekoľkých návštev pána Šátka zo sekcie vyšetrovania a kriminality ministerstva vnútra, príslubu prepustenia z väzby, vyhrozkovanie likvidáciou a podobne som dňa 13. 4. 1999 vypovedal pred vyšetrovateľom sekcie kriminálnych expertíz ministerstva vnútra. Ako obvinený som vo výpovedi kritizoval skutočnosti, ktoré sú pravdivé, a viem o tom, že existuje dôkaz, ktorý tieto moje slová potvrdzuje. Z toho dôvodu preto aj odvolávam svoju výpoveď. Vážený pán... Ktoré nie sú pravdivé, tak. Skutočnosti, ktoré nie sú pravdivé. Odvolávam svoju výpoveď. Vážený pán generálny prokurátor, obraciam sa preto na Vás so žiadosťou o prešetrenie mojej sťažnosti. Táto sťažnosť nikdy nebola šetrená, doručenie listu, a napriek tomu, že som sa obrátil o pomoc na médiá a médiá mi pomohli, prokuratúrou zrušené a nikdy sa vo veci nekonalo.“ Aj to je dôkaz práva. Tak na čo sa to odvolávate? Na psychický, fyzický, morálny nátlak na väžňa? Na odvolané priznanie? Nehanbite sa! Keď to považujete za fakt pre vás relevantný? Ďalej v

súvislosti s týmito zrušeniami tiež nie je ešte všetko v poriadku. Je tu veľa vecí, ktoré treba otvoriť a veľmi jasne k nim zaujať stanovisko. V záverečných ustanoveniach navrhujete, aby bola zrušená aj tá časť, ktorú rozhodol pán predseda vlády Dzurinda. Ale Ústavný súd predsa v tejto veci v dôvodovej časti uviedol, že je to časť neplatná. A teraz vzniká veľmi smiešny stav pre túto Národnú radu. Návrh hovorí, zrušte dve rozhodnutia o amnestii, ktoré vydala Mečiarova vláda, nie Mečiar, Mečiarova vláda ako celok ju schválila. Dzurinda vydal rozhodnutia, ktoré rušia tieto dve časti. Vy navrhujete zrušiť tieto dve časti, ale aj zrušenie rozhodnutia o zrušení týchto častí a vlastne zavedenie platnosti toho rozhodnutia o zrušení týchto dvoch častí. Dvakrát nie, nie je áno. Matematika nepustí. Čo to vlastne chcete? Pokiaľ ide o rozhodnutie Mikuláša Dzurindu v tejto veci, Ústavným súdom bolo konštatované, urobil ho bez oprávnenia a splnomocnenia vlády, preto ide o úkon neplatný, o tzv. paakt – predstieraný akt bez právnych účinkov. Ako možno zrušiť to, čo nie je? Keď ten úkon neexistuje? A Ústavným súdom potvrdené, že neexistuje. Ale tých deväť ľudí sa rozhodlo, že je viac ako Ústavný súd, viac ako orgány štátu a oni povedia, že to existuje. Na názor máte pravdu, ale presadiť ho ešte ako princíp rozhodnutia Národnej rady už vôbec nemožno. Ďalej. Pokiaľ ide o otázky morálky a nemorálky v tomto prípade, by som sa veľmi rád zastavil, pretože to nie je jeden prípad izolovaný, že bolo zastavené konanie o zavlečení. Veď tých amnestií v tejto súvislosti bolo viac. Prvá amnestia bola predsa o tom, že otec Michal Kováč dal amnestiu svojmu synovi dôvodne podozrivému z trestných činov v Nemeckej spolkovej republike a aj z postupu orgánov činných v trestnom konaní pri vyšetrovaní jeho podozrenia z trestnej činnosti na území Slovenskej republiky. Tieto skutky tu boli. Otec synovi. To je morálka? Ďalej. V súvislosti s tým, aby bol omilostený celý skutok, otec udelil amnestiu aj spolupáchateľom Michala Kováča ml. Jeden z nich sa teraz tuším uchádza o funkciu primátora Bratislavy. A išlo o celkovú škodu a zisk, ktorý mali títo páchatelia 280 mil. korún. Čiže na základe amnestie sú nevinní pred zákonom. Zostalo im 280 mil. korún a nemusia nikde ísť. Očistení. Ďalej. Aby sa zabránilo stíhaniu Michala Kováča kedykoľvek v budúcnosti, ho štátne orgány tohto štátu legalizovali tak, že ho prijali do diplomatických služieb. Dali mu diplomatický pas a diplomatickú ochranu v Indii na to, aby bol zbavený možnosti ďalších stíhaní, aby uplynul istý čas a tým časom tá jeho trestnosť zanikla. Toto bolo v súlade s akou morálkou? Pokiaľ ide o vyšetrovanie skutku Michala Kováča ml., mal som záujem na vyšetrení väčší ako vy ktokoľvek. Existuje dôkaz, a nie jeden, vo výpovediach svedkov, ktorí potvrdzujú, že jediný úmysel tohto skutku bolo do viesť vládu Vladimíra Mečiara k pádu okamžite a začať preberať inak. To malo dôjsť na základe tohto skutku k politickému prevratu a to svedkovia potvrdzujú, že je to tak, a hovoria, aj ktoré osoby z vedenia KDH tieto názory vyslovovali, akým spôsobom ich realizovali a realizoval ich aj sám Michal Kováč. Pokiaľ ide o otázky objektívneho vyšetrovania, prvý vyšetrovateľ Šimunič odišiel preto, že po návrate od prezidenta ohlásil, vláda padne, ja budem generálny prokurátor a robte všetko tak ako ja. To bolo mediálne dokázané, aj všade inde. Robil tieto skutky tak, sú to zmedializované, zdokumentované vystúpenia. Tie vystúpenia boli. U prezidenta bol. Pokiaľ ide o otázky ďalšieho priebehu vyšetrovania, bolo dôležité, aby vypovedal tzv. kľúčový svedok Oskar Fegyveres vo veci a mohlo byť zdokumentované, že k trestnému činu došlo a kto ho spáchal. Ale div sa svete, začínajú sa diať divné veci. Nevie, ktorý z funkcionárov KDH doviedol Róberta Remiáša (pozn. red.: správne má byť „Oskara Fegyveresa“) k prezidentovi. Viem určite, že Fegyveresa doviedol k prezidentovi advokát Havlát v kufre auta. Viem, že ho z kufra auta vytiahol a uviedol

k prezidentovi hore, je to svedecky preukázané, že rozhovor s ním prebiehal tak, že boli pootvorené sklenené dvere. Na jednej strane bol Fegyveres, na druhej pán prezident. Rokovali o tom, že bude vypovedať. Rokovali o tom, že za túto výpoveď, mimochodom krivú výpoveď, dostane amnestiu na celý život a dostane peniaze na pobyt v zahraničí. Za túto krivú výpoveď preukázateľne z výpovede svedkov vyplýva, že prevzal milión šilingov. Delenie potom toho milióna bolo vo vnútri tejto skupiny. A ozaj sa začal najprv schovávať v Maďarsku a potom prešiel do iných štátov – Čechy, Rakúsko, Švajčiarsko. Chceli ste ho vyviezť aj do Kanady. A Oskar Fegyveres bol skrývaný pred orgánmi činnými v trestnom konaní, takže úkony vykonať nemohli. Keď sa riešila otázka, odkiaľ boli peniaze na takýto dlhodobý pobyt v zahraničí, tak predseda Kresťanskodemokratického hnutia vo výpovedi pred orgánmi činnými v trestnom konaní povedal, že to bolo z peňazí Kresťanskodemokratického hnutia. To bolo v čase, keď ste nás chceli zakázať pre porušenie zákonov. Toto bolo čo? To ste chceli v mene akej morálky a spravodlivosti uložiť vyšetrovanie? Veď tak široko mediálne a spoločensky chránenému človeku by sa predsa nič nemohlo stať a prvá úloha štátnych orgánov by bolo garantovať, že sa mu nič nestane. Ďalej. Aby sa pokračovalo ďalej, jeden z predstaviteľov KDH, konkrétne je tam zdokumentovaný Ladislav Pittner, hovorí, že „tomuto národu je jedna vražda málo, ešte jedna by sa zišla na to, aby sa spamätal“. No a kto potreboval národ, aby sa spamätal a prestal podporovať moju vládu? A prestal podporovať mňa osobne? My? My sme iné v zásobe nemali, len podporu ľudí a na tom sme stavali celú politiku. Ak teda takéto úvahy vo vnútri boli, bolo logické, že sme chceli prípad vyšetriť a zistiť páchatel'ov, nech by to bol ktokoľvek, a brať ich na prísnu zodpovednosť. Kto teda maril vyšetrovanie? Pred vyšetrovateľom je aj záznam, výpoveď Milana Kňažka, ktorý hovorí, že aj z peňazí Democratickej únie sa platil pobyt Oskara Fegyveresa v zahraničí. Boli stanovení novinári, ktorí preberali informáciu od neho, spôsob a komu poskytovať informácie. A starali ste sa o tohto utajeného svedka skvele, keď bol vonku. Vybavovanie pobytu vo Švajčiarsku, pokus o pobyt v Kanade. Pokus vydať ho za škaredú Švédku do Švédska, aby cez svadbu získal občianstvo. A tá bola škaredšia ako Kónyová, takže si ju nezobral, tá bolo s ním vonku. A starali ste sa skvele o všetky jeho potreby, ktoré si len človek môže predstaviť, z peňazí vašej strany, poplatkov štátu a vašich členov, daňových poplatníkov tohto štátu, vy ste to robili. A robili ste to preto, aby ste to vyšetrovanie znemožnili. Ak teda bolo rozhodnutie o amnestii vykonané v roku 1998, tak vychádzali sme z tohto: prvá vec, ktorá bola na útvaroch posúdená, spis bol vyšetrovateľom odložený. Vyšetrovateľ pri výsluchoch potvrdil, že najviac ho marili úkony vyšetrovacie, Ján Čarnogurský z KDH a Milan Kňažko z SDKÚ, SDK to vtedy bolo alebo DÚ, z DÚ-čky. Tento otvorene povedal: Nie HZDS marilo, HZDS bolo hnacím mottom, zistíte páchatel'a, zistíte motívy, nech nejdeme s týmto biľagom do ďalších rokov. Samozrejme, že to nebol jediný pokus o kriminalizáciu, ale neviem, kto organizoval výpovede pred niektorými ambasádami, aj Fegyveresa. Nevie, kto organizoval, ale viem, že to bola Ľuba Lesná, nazývaná inak Besná, ktorá robila a dokumentovala záznamy o tom, že som dal zavraždiť ďalších dvoch ľudí, a pripravovala ich ako kampaň na voľby, keď mali byť tieto záznamy spustené, ibaže tí dvaja dostali strach: Čo keď ich ozaj z vášho prostredia voľakto zavraždí len preto, aby ma mohol obviniť? Tak sa priznám. Tam sme mohli zabrániť vražde. Amnestiu, keď zoberiete a vysvetľujete akokoľvek, objektívne nepomohla vláde. Vláda končila, odchádzala preč. Amnestia pomohla Michalovi Kováčovi mladšiemu aj staršiemu. Ostatným nie. Bola vedená na skutok, nebola vedená na osobu. Aj dneska niet osoby, ktorá by stíhaná mohla byť. Keby všetko vám Národná rada

vyhovela, vo všetkom, tak na druhý deň musí prokurátor zrušiť, keď už by všetko, zavrel oči a postupoval by tak ako predchádzajúci servilne a oddane voči vám, tak by musel povedať, že smrťou trestnosť zanikla. Mŕtveho nevyhrabeš. Takže tak sa konať nemá. Ďalej je tu legenda o tom – inak o Fegyveresa ste sa starali, aj keď prišiel domov. Dostal prácu v Policajnom zbore, napriek interpeláciám v Národnej rade ho pán Palko slušne živil a zamestnával. Dokonca mu zmenili aj meno. Takže pod cudzím menom pracuje v polícii dodnes. Gratulujem! Ozaj príkladná starostlivosť o falošného svedka. A priekupného svedka! Na základe toho ste chceli viniť stranu, ľudí, chodiť medzi ľuďmi a rozprávať to, čo nebola pravda? Je to hanba, ale nie naša. Je to hanba vaša. Pokiaľ ide o princíp retroaktivity, spätného obnovenia trestnosti, takisto nie je možné. Pokiaľ ide o zneužívanie práva, je preukázané, kto právo zneužíval, ktoré orgány činné v trestnom konaní to robili, ktorí politici to robili. To je. Pokiaľ ide o okolnosti, keď odôvodňujete Radbruchovou formulou. Tak čo je právo a čo je výkon práva, to by bývalý minister spravodlivosti mal vedieť. Ale neďivím sa, že to nevie, aký je v tom právny rozdiel. Takže to je jedna časť, ktorá hovorí o tom, že kde sú právne dôvody, kde sú politické dôvody, spôsoby robenia politiky tak, že kriminalizujeme odporcu. To sa tu porobilo v 50. rokoch. Vydávanie falošných dokumentov, obvinením sa upravovala verejná mienka, to sa stalo na Slovensku teraz. A ak sa treba tým zaoberať preto, aby sa to viac nezopakovalo. Ďalej ste tu použili jednu veľmi peknú definíciu, že „nedá sa vyšetriť trestný čin vraždy Remiáša, lebo existujú amnestie“. Nuž, keby ste to mali názor, tak by som to bral ako názor, ale vy cigánite. Cigánite, kade idete, a nehanbíte sa za to a ešte sa staviate do pózy, že ste bohvieкто a bohvieako spravodliví. Pričom vyšetrovanie vraždy Róberta Remiáša vôbec, ale vôbec nebolo ovplyvnené amnestiami, prebehlo dokazovanie niekoľko rokov, dokonca 10 rokov, ale toto dokazovanie prebehlo s veľkým porušovaním práva. A nakoniec záver: Skutok sa nestal. Ešte raz, skutok sa nestal. (Reakcia z pléna.) Skutok sa nestal, ešte raz. Rozhodnutie je, že skutok sa nestal. To znamená, že žiadne ovplyvňovanie, objednávanie vraždy nebolo. Rozhodol o tom ten, kto je oprávnený rozhodnúť. Ostatní ste gágaji, táraji a pre mňa prďúsi! Nemá viac význam väčší názor ako toto. Pokiaľ ide o otázky dôkazov o tom, kto bol a kto nebol, tak dovoľte, aby som uviedol aj tie stránky životopisu Róberta Remiáša, ktoré sa vedome zamlčovali a nikdy ste ich neprezentovali verejne, ani pre médiá, ani pre občanov, a klamali ste. Predstavovali ste matku, ktorá trpí, a zabudli ste povedať, že túto matku ste vybrali, zamestnali v Správe technických a rekreačných zariadení v Bratislave a táto matka vo výpovedi pred vyšetrovateľom priznala, že za tieto náreky pred verejnosťou bola zaplatená v rámci volebnej kampane. To je jej výpoveď. Nie moja výpoveď. Urobila ju pred vyšetrovateľom, pred obhajcom svojou prítomnosťou. Je to pravda? Bohužiaľ. Takéto sprosté zneužitie udalostí je príliš sprosté na to, aby mohlo takto zostať. Pokiaľ ide o Róberta Remiáša, veď vy ste vedeli, kto to je Róbert Remiáš. Existovali predsa policajné spisy. Bol najprv príslušníkom pohraničnej stráže, potom príslušníkom polície, kde klesal dole, až bol zo zboru prepustený a po prepustení začalo voči nemu trestné stíhanie. Ako sa tento Róbert Remiáš trestne stíhaný dostal k prezidentovi republiky? Pokiaľ vyhodnocujeme všetky dôkazy, tak zistíme potom, že svedkovia, ktorí všetci hovorili o jeho priamej angažovanosti v ilegálnych aktivitách, a to predovšetkým v nezákonných činnostiach typu krádeže áut spojené s falšovaním dokladov k vozidlám, predaj do zahraničia, obchod s drogami, obchod s bielym mäsom, obchod so zbraňami, obchod s kradnutou elektronikou, ovplyvňovanie športových výsledkov a korupcia príslušníkov Policajného zboru. To bolo to, čím sa zaoberal. A môžem povedať, že na Slovensku je jediný unikát, keď okrem Escobara v

Bolíviu, ktorý bol narkomanom, sa k dílerovi drog chodia kresťanskí demokrati modliť v Bratislave. Zaviedli krásny pojem „mafia-friendly“. Kto sa chodí k mafiánom modliť okrem Kresťanskodemokratického hnutia? Pokiaľ ide o otázky Róberta Remiáša, ktorý sa narodil v Bratislave, v čase úmrtia mal 26 rokov, po absolvovaní vojenskej služby bol prijatý do rôznych postupov. Ale aj uvediem tú časť života, ktorá má vzťah k tejto veci. V roku 1994 vzhľadom k slabej výpovednosti práce bol Róbert Remiáš prevelený na Oddelenie kriminálnej polície expozitúra Bratislava II. V zmysle správy bezprostredne nadriadeného veliteľa zo 7. 10. 1996 vyplýva, že jeho pracovná aktivita spočiatku bola priemerná, neskôr ochabovala a dosahoval podpriemerné výsledky. Sám nemal iniciatívu a ochotu vykonávať činnosti v zmysle služobných predpisov. Z dôvodov jeho slabých výsledkov a neschopnosti výkonu služby bol v rámci reorganizácie Policajného zboru zaradený k Poriadkovej polícii. Ani na tomto úseku riadne nepracoval. Neprevzal si ani uniformu a na vlastnú žiadosť bol prepustený k 31. 12. 1995 do civilu. Z výpovede svedka, tú opomeniem, ďalej vyplýva, že Róbert Remiáš a Oskar Fegyveres neustále navštevovali diskotéky a podniky s pochybnou povestou, kde sa schádzali osoby z kriminálneho podsvetia, a obaja mali prezývku „Tanečníci“, ktorú dostali z toho dôvodu, že po prebdených nociach dokázali chodiť ešte do práce. Podľa svedka Remiáš využíval na svoju prax a kontakty osoby z prostredia polície a prostredníctvom nich získaval heslá potrebné na nelegálny vstup do policajných databáz. Nedodržiaval služobnú disciplínu ani pracovnú disciplínu. Tam, kde podával veliteľ, viceprezident pre kriminálnu políciu, vysvetlenie, hovorí, že Remiáš bol konfliktný typ. Za slabé pracovné výsledky mu bol viackrát uložený disciplinárny trest. Z krajskej úrovne bol prvostupne preradovaný až na najnižší stupeň, a to Poriadkovú políciu Bratislava II. Zo služobného pomeru policajta bol na základe negatívneho hodnotenia uvoľnený bez akýchkoľvek ďalších finančných záležitostí. Vo svojej výpovedi upresňuje ďalej, kto to bol Róbert Remiáš, a z toho vyplýva, že mal pracovné problémy s pracovnou morálkou, mal byť zapletený do činnosti s kriminálnym podsvetím. Touto informáciou sa pokračovalo ďalej a ďalší svedkovia z tohto prostredia, všetci do jedného, tieto skutočnosti kriminálneho prostredia potvrdili. Pokiaľ ide o výpoveď ostatných, hovoria, že v podstate to bol človek jednoduchý, v zmysle akcie Čisté ruky musel opustiť rady polície, nevedel vysvetliť biele auto BMW, ako sa zistilo, čo bolo. Ďalej zhodil akciu na Zlatých pieskoch, ktorá bola vedená proti bývalým občanom Juhoslávie, ktorí robili obchod s drogami. Uvádzať závadovo kriminálnym osobám skutočnosti o akciách polície, čo dosvedčujú viacerí. Styky s podsvetím boli zadokumentované štyrmi výpoveďami. Pred jeho smrťou istý čas načierno, bez živnostenského oprávnenia zmluvného vzťahu, vykonával činnosť pre súkromnú firmu, pričom patrila táto firma príslušníkovi polície Hochsteinovi a Jaroslavovi Šimuničovi, ktorá mala ako predmet činnosti vymáhanie dlhov. Remiáš identifikoval, navštevoval a „dohováral“ dlžníkom, aby zaplatili. A uvedenú činnosť vykonával aj v deň svojej smrti v Trenčíne a v Dubnici nad Váhom. V zmysle výsluchov svedkov vyplýva, že chodil neustále ozbrojený, mal zbraň, bol držiteľom zbrojného preukazu, ale trpel aj stíhomamom. Pokiaľ ide o otázky získaných poznatkov, Róbert Remiáš sa podieľal na obchodovaní s drogami. Bol neustále v kontakte s osobami z drogového prostredia. Dokonca tam dochádzalo k tomu, že z Juhoslávie nezaplatil za viacero drog a mal dlhšiu dobu problémy so sledovaním a prenasledovaním z toho dôvodu, že drogy zadržal, ale nevyplatil. Prečo tieto skutočnosti neboli nikdy predmetom šetrenia? Prečo to boli orientované v smere len na Lexu a HZDS? A neboli povedané, zaznamenané skutočnosti a vyšetrované tieto pravdy až do roku minulého, keď

potom vďaka Špeciálnej prokuratúre boli prípady vrátené a obnovené veci tak, aby boli vykonávané riadne. Šetrenie jeho súvislosti s podnikaním s drogami bolo už pred jeho smrťou zahájené, nebolo to účelovo vyrobené skôr. Malo sa jednať o cca 6 kg drog, mala pochádzať droga od osôb z tureckého podsvetia. Ďalej bolo potvrdené, že tam bol aj obchod s bielym mäsom. Dokonca na hraniciach s Rakúskom ho vrátili, keď prevážal prostitútky a jednej z nich zakázali vstup na pôdu Rakúska. Ale treba sa k nemu pomodliť. Pokiaľ ide o otázky dôkazov, ktoré boli zhromaždené, sú dva druhy dôkazov. Jeden sú svedecké výpovede, boli spočiatku až dve. A druhé sú technické a znalecké odborné dokazovanie. Pokiaľ ide o svedecké výpovede, boli dve. Jednu svedeckú výpoveď dal obvinený a väznený Szatmári o tom, že počul – že počul, čiže nie prvé počutie, ale druhé počutie –, že mal byť Sýkora požiadaný Ivanom Lexom, aby dal Sýkora zavraždiť Remiáša. Ďalej tento Szatmári, ktorý to počul, uviedol, že v roku 1998 to počul od Oláha. Na základe tohto ministerstvo vnútra pod vtedajším vedením ministra Szatmáriho prepustilo z väzby, zaradilo do zoznamu chránených svedkov, odkiaľ zdrhol. Szatmári zostal na slobode, až po niekoľkých rokoch ho našli mŕtveho. Ale tento Szatmári svoju výpoveď odvolal písomne aj vyšetrovateľovi, aj prokurátorovi, priznal sa, že klamal, že boli to nepravdivé veci a chcel byť na slobode. Prečo vrah dostal za krivú výpoveď takúto výhodu? No a ešte to nebolo všetko. Tento Szatmári bol hodnotený ako človek s mimoriadnymi vlastnosťami. Preto keď hovoril, že rozprával s Oláhom, tak rozprával s duchom. V čase hovoru bol Oláh rok mŕtvy. Jeho smrť podľa dôkazov polície zavinil Szatmári. Čiže na úkor Lexu dával alibi sám sebe na vraždu, ktorú spáchal. Nikto to nešetril, či tá výpoveď je pravdivá, či sa tieto skutočnosti zakladajú na pravde. Ale na základe stretnutia s duchom a alibi sebe krivo vypovedá, potom to síce napravuje, ale vy sa domáhate, že treba hľadať ďalšiu súvislosť k tejto vražde. Čiže tento dôkaz nebol. Ani to nemožno hodnotiť ako dôkaz. Nepostupovali ste takto len v tomto prípade. Druhý svedok utajený, ktorý najprv vypovedal, potom nevypovedal, bol Mikuláš Černák. Bola paradoxná situácia. Vo svete predsa len existuje suma náhod, ktorá mení organizátorov takýchto podujatí na niečo iné. Mikuláš Černák dostal totožnú ponuku na pobyt na slobode za predpokladu, že povie, že počul – že počul –, že to Lexa objednal. Černák ako utajený svedok toto urobil a ozaj bol na slobodu prepustený. Len o tom, že je prepustený za odmenu na slobodu, nevedel Mikuláš Dzurinda, do ktorého narazil na lanovke, a Mikuláš Černák sa vrátil naspäť do väzenia. Samozrejme, výpoveď zrušil a viacej vo veci nevypovedal. Ale existuje jeho list, ktorý poslal z väzenia tento rok a kde hovorí: Ešte pred voľbami roku 2006 boli za ním vyšetrovatelia, traja boli, jeden mal vrkôčik, a hovoria mu: „Ak nedáš dôkazy na Mečiara a Lexu pred voľbami, tak zhniješ v tomto väzení.“ A opakovane toto žiadali. Ak teda na základe vyjadrenia toho istého Mikuláša Černáka bolo možné zahájiť trestné stíhanie voči Lexovi, prečo tieto vyjadrenia Mikuláša Černáka o nahovárani na krivú výpoveď voči mne ako politickému protivníkovi Kresťanskodemokratického hnutia, Černák je pre mňa osoba neznáma, prečo toto má zostať nepotrešné? A má legalizované podať, nič sa nestalo. (Reakcia z pléna.) Ako? Stalo. Na základe krivých, vyrobených výpovedí, ktoré vyrobili príslušníci polície, učili, ako vypovedať, čo vypovedať a dávali za to odmeny pobytom na slobode, legalizovali vrahov na slobode a vraždy. Tak ako v danej situácii možno hovoriť o nejakej spravodlivosti a zákonnosti? Viacej svedkov nebolo. Bolo preukázané, že je vylúčené, aby sa v tom čase Sýkora a Oláh vôbec poznali, je vylúčené, aby to títo urobili, čo bolo potvrdené výsledkami vyšetrovania. Ďalšie posudky, keď zoberiem, že kresťanskí demokrati na tlačovú konferenciu doniesli nejaký plech, ktorý tam ukazovali a nevedeli povedať, prečo majú plech

tam a nemajú ho orgány činné v trestnom konaní, kde sa zobrali fotografie o tom, ako prebiehal samotný vývoj a ostatné. Vychádzali z jedného posudku, ktorý urobil kriminálno-expertízny ústav, ale to nebol posudok, to bolo odborné stanovisko na otázky vyšetrovateľa v dobe, keď mu nebolo ukázané auto a nemal k dispozícii výpovede svedkov. Preto aj vyjadrenie bolo nie znaleckým posudkom, ale úvahou, čo sa mohlo stať, a vlastne motív tejto úvahy nebude nikdy dokončený, lebo príslušný pán *Ronic(?)* je tiež mŕtvy. Vzhľadom na to, že sme zistili, že počas vyšetrovania advokáti majú zmrazené úkony a do spisu sa nedostali, až po zásahu špeciálneho prokurátora advokáti získali prístup k časti spisu, o veľkej časti spisu nemajú ani tušenie, čo v ňom dneska je. Nepustili k overeniu si dôkazov, bolo organizované nezávislé získavanie dôkazov a nezávislé znalecké posudky tak na území Slovenska, ako Českej republiky aj Nemeckej spolkovej republiky. Pokiaľ ide o sumy týchto poznatkov – čo hovoria? Predovšetkým pokiaľ ide o vlastný priebeh smrti, všeobecne sa usudzovalo a aj vychádzali tí, čo uzatvorili prípad ako vraždu, z toho, že vraždiaci element bol kúsok kovu, ktorý v tejto časti mal vniknúť do mozgu Róberta Remiáša a usmrtiť ho. Svedeckými výpoveďami, odbornými posudkami bolo preukázané, že je to lož. Tá lož je založená na niekoľkých momentoch. Prvá lož. Kúsok kovu, ktorý bol predložený ako úlomok z hlavy Róberta Remiáša, bol falzifikát. Róbert Remiáš mal veľmi zriedkavú krvnú skupinu, a vzácnu, A1 Rh pozitív, ale to, čo bolo v hlave, bola skupina 0. Aj keby to bolo v tele dvoch osôb, musia byť na tom úlomku znaky obidvoch krvných skupín. Kto vložil falošný dôkaz do spisu preto, aby sa legenda potvrdila? Kto mal k nemu prístup a kto to urobil? Lexa nie. Od nás nikto, veď my sme boli bití, to boli desiatky ľudí pred vyšetrovateľmi. Ďalej. Pokiaľ išlo o vlastné miesto obhliadky činu, bolo dokázané, že v aute bola pištoľ, v aute bol fotoaparát, v aute bol pager, v aute bola striekačka naplnená neznámou tekutinou. Tí, ktorí robili záznamy a obhliadku miesta činu, konštatovali, že to tam je, a nafotili to do dokumentácie. Ale keď sa začalo vyšetrovanie, tak tieto veci sa z neznámych dôvodov stratili. Čiže to, čo bolo v injekčnej striekačke, čo to bolo, k čomu, za akým účelom to má slúžiť, kde bol pager, zaznamenané posledné hovory a ďalšie, a nazbieraná dokumentácia vo foto sa stratili. A neboli viacej k dispozícii. Samozrejme, potom keď advokáti začali do spisu vstupovať a hľadať, kde to je a čo to je a prečo to je, tak vystupovalo niekoľko príslušníkov Policajného zboru, ktorí hovoria: ja som zadokumentoval, ja som doviezol, odovzdal, ja som odovzdal, ja som odovzdal, ale po tej línii odovzdávaní závažné dokumenty dokazujúce konanie v tom momente zmizli. Ďalej. V celej veci sa opomenul okrem toho kriminalistického aj druhý moment náhodilého výbuchu spôsobeného zlou montážou plynového zariadenia do auta typu BMW, čo ani dnes nie je dovolené a je zakázané. Nielenže bola zakázaná táto časť, ale vyšetrovaním bolo preukázané, že celé montovanie plynového zariadenia do auta bolo v rozpore so všetkými zákonmi tohto štátu a laicky zbabrané tak, že vlastne bolo zárukou toho, že to exploduje. Napríklad namiesto kovových hadíc gumené hadice, namiesto utesnenia kovového utesnenie lepiacou páskou. Čiže keď auto dostalo istý odklon, narazilo bokom, dochádza k tomu, že sa dej začal rozvíjať najprv zahorením tohto potrubia. Vyšetrovateľ napísal znalcovi, aby uvažoval tak, že tam ten plyn nebol. Ale neskúmali, či bol, či nebol. Preukázalo sa, že bol. Prečo to vyšetrovateľ robil? Veď on má postupovať nestranne v prospech každej alternatívy. A vyšetrovateľa nemôžete spochybníť, toho dodnes berieme ako oddaného kádeháka. Pokiaľ ide o ďalšie dôkazy súvisiace s teóriou výbuchu, tak táto teória je neobhájiteľná. Neobhájiteľná! Ide o niekoľko vecí. Prvá. Keby tam bolo nástražné výbušné zariadenie, tak vyžaduje, aby tam bolo niečo, v čom je to uložené, vyžaduje iniciátor, vyžaduje

to výbušnú zmes, ktorá by mala explodovať, a vyžaduje zvyšky spalínového procesu. Na mieste ani výjazdová skupina polície, ani nikto druhý nenašiel absolútne nič. Bolo pripojené zdokumentovanie výbuchu 200 g výbušniny na lietadle Boeing, čo to urobí, takže keby tu bolo k výbuchu 200 – 215 g výbušniny došlo, musí byť na mieste urobená jamka, niečo roztopené, a nie jamka, ale jama riadna, musí ten kov, ktorý smeruje, niekde ísť dole a musí byť na tej ceste. Ale nikde nič nebolo. Po akomkoľvek výbuchu zostávajú stopy aj hmotné, aj chemické. Nikde nič nebolo. Pričom ohrazené územie bolo veľmi veľké. Dôkaz o výbuchu nebol. Oheň z plynového zariadenia sa preniesol na motor. Pokiaľ ide o prenasledovanie SIS-kou, ktoré sa hovorilo, veď predsa všetci vedia a priznal sa ku tomu člen ďalšej organizovanej skupiny z Nitry Ferus, že Remiáša naháňali oni, pretože im nevyplatil za kradnuté veci. To boli siskári? Vybavovanie účtov. Prečo to bolo zatajené pred verejnosťou a nepovedané verejnosti, že to takto bolo? Niekoľko znalcov, svedkovia, všetci dokázali, že ak by to bolo tak, ako to hovoria kresťanskí demokrati, a viacerí z nich sú z Matematicko-fyzikálneho ústavu, tak vlastne matematické a prírodné zákony, fyzikálne, chemické zákony v tomto prípade neplatia. Napr. pre domnienku výbuchu tam jeden tiež expert tvrdí, že sa 18 kg vyparilo. Ďalší na výbušninu hovorí, to je možné pri výbuchu atómovej bomby. A ten je rozhodne kvalifikovanejší v tejto veci a vysvetlil predsa tie druhy. Takže lekári, odborníci na výbušniny, odborníci aj výrobcovia áut hovoria, že tu niekto moc zneužíval, materiálmi manipuloval a robil preto, aby desať rokov podporoval tézu o Lexovej vine a desať rokov robil tézu a dokazovanie o pozadí Hnutia za demokratické Slovensko. Vážení, vy ste mali vtedy ministra vnútra, ministra spravodlivosti, vy ste museli vedieť, že sa tieto svinstvá robia. Alebo na čo tam tí vaši ľudia boli? Dneska sedíme ako kolegovia v tomto parlamente, pozeráme na seba a ja vám kladiem otázku: Prečo ste mi tie svinstvá robili? Prečo ste chceli za cenu falošných svedkov z kriminálneho prostredia urobiť zo mňa kriminálnu osobu? Z politickej nenávisti, ideovej nenávisti? Môže tá nenávisť prekročiť túto hranicu? Nemyslíte, že ste urobili niečo, čo sa nedá ospravedlniť a vysvetliť, čo musí z politiky slovenskej odísť – a rozprávam o tom preto, aby sa to viac neopakovalo, ale aj preto, aby tí, ktorí to organizovali, dostali po nose a boli potrestaní pred súdmi. Ide o príslušníkov Slovenskej informačnej služby, ktorí vedome vyrábali nepravdivé dôkazy. Vedome vyrábali. Niekoľkí sa odmietli týchto nepravdivých výrob zúčastniť, no tak ich Mitro vyhodil. Ale v spisoch je zaznamenané, že oznamujú, že ich chcú zneužiť pre nepravdivé veci. Z vyšetrovateľov zo Šátekovej skupiny, koľko ľudí doslova ušlo preto, že cítili, že robia niečo iné. Aj výbery do tejto skupiny, poverovanie úlohami – aké bolo? Zmeny na prokuratúre zákonnosti pomohli, ale aj tak veci trvali príliš dlho, a keď nie je dôkaz o vine, tak pokračovanie stíhania je vlastne zneužitím funkcie verejného činiteľa. Za starého prokurátora Hanzela sa vám robilo dosť dobre. Ukazuje sa, že bolo vynikajúce prepojenie medzi bývalým riaditeľom odboru závažnej činnosti na Generálnej prokuratúre a Šátekovcami na vnútre a Ivorom na vnútre, a tak sa vyrábali kauzy za kauzou a médiá išli a valila sa vlna za vlnou na vedomie ľudí a mnohí ľudia tomu uverili a dodnes vedia a veria. Nedivím sa tým, čo veria, kým nemali možnosť poznať inú pravdu. Je mi ľúto tých, čo nebudú sa vedieť s tým, že boli podvádzaní, vyrovnat' ani po dnešku. My sme vždy hovorili, že tá pravda je iná. Ako mi chcete povedať, a tuto ma bude voľačo poučovať pán Lipšic, keď dal návrh ako minister spravodlivosti a zúčastňoval sa týchto vecí? Myslím, že vtedy ešte nebol minister, to bolo pred voľbami. Ale za jeho obdobia bol Lexa v druhej väzbe pre skutky, kde 13-krát súdy povedali: Skutok sa nestal alebo nie je trestný čin. Ako je možné, že rok sedí niekto vo väzbe, dehonestovaná rodina, dehonestovaná

politická príslušnosť, a táto Národná rada sa tiež pod tým podpísala? Ved' tu bolo rozhodnuté, Lexa nesmie byť v žiadnom výbore – že, pán Palko? –, lebo je to budúci zločinec. A ešte nebol zločinec. Vláda prijíma uznesenie o tom, že prípad Lexa je pre ňu politicky dominantný na riešenie, ako kriminálny skutok je dominantný pre vládu, alebo teda ešte ani nezačaté stíhanie a už vláda vyhlasuje – zločinec. Ako takto v tomto prípade robiť? Ako robiť v tých prípadoch, keď sa vedome v kriminálnom prostredí zháňajú dôsledky, nech za výhody skutočným kriminálnikom nech kriminalizujú politikov. Sú komunisti z 50. rokov horší ako vy alebo ste rovnakí?! Tí, čo ste to organizovali. Naprosto rovnakí! Robíte to isté, len našťastie ten demokratický spôsob umožnil súdom sa s tým vyrovnat' trošičku iným spôsobom. Už tam potom ste tlačit' na súdy nemohli. Pokiaľ ide o množstvo vykonaných dôkazov, bolo urobené obrovské množstvo. Zúfalo sme hľadali pravdu, pretože ide o vyčistenie mena aj môjho, aj strany, ktorú som viedol. A mám česť ešte stále viesť. Boli sme zainteresovaní na pravde a hovoril som aj pri každej príležitosti Lexovi, že ak je zrno pravdy, že zavinil, prídem ho navštíviť, ale nepravdu brániť nebudem. Ukázalo sa, že sme robili dobre, lebo sme bránili pravdu. Všetky prípady skončili tým súdom, na ktorý ste sa odvolávali. Rozhodnutie súdu: väčšina skutkov sa vôbec nikdy nestala. Ako je možné, že tam obviňuje znalec vo veci zbraní, a pritom zbrane nikdy nevidel a hodnotí ich cenu a technický stav? Ako sa to môže stať? Ako je možné, že napr. Slovenská informačná služba vyfabrikuje balík o tom, ako neznáme osoby ukradli neoprávnene peniaze, a pritom sa zistí, že to sú jej vlastní dôstojníci, o ktorých všetci vedia, len sú v legalizácii. Poberajú platy a za to...(?) A tí poberajú platy aj za Pittnera. Ako je možné, že obžalujú príslušníka SIS-ky, že deformoval materiály na území Slovenskej republiky, a v tom istom čase tá istá SIS-ka ho posielala plniť úlohy v zahraničí a celú dobu je v zahraničí a nie na území Slovenska? K čomu sa to vyrábalo? Prečo to takto bolo? Ako je možné v ďalších prípadoch vyrábať takéto falošné dôkazy len preto, aby ste mohli dehonestovať politického partnera? Demokracia predpokladá medzi nami súťaž a súťaž isté pravidlá. Ale pravidlá ľudí, nie pravidlá luzy. Riešenie a využitie moci v prospech upevnenia zákonnosti. Nie zneužitie moci na politický zápas s politickým protivníkom. Do toho rámca zapadá aj tento návrh, ktorý ste urobili. Vo všetkých Lexových prípadoch ste kričali: Vinný! To kričali aj na Krista. A dneska ho prosíme o odpustenie všetci. Kto vám dal splnomocnenie na to? Ste sudcovia, prokurátori? Čo ste? Aby súdy povedali: Nevinný. Čo chcete povedať jeho rodine, jeho známym, jeho priateľom a verejnosti? Ved' ste kričali ako vonku, akí sme zločinci. Pán Palko, pamätáte si. Aj frajerka ho opustila, aj vraždu urobili, aj Kováča zanesli a živili ste s tým celé Slovensko. Otravovali ste vedomie ľudí len preto, aby sa teraz preukázalo – klamali ste! Môžem vám do očí hovoriť: Klamali ste – a robili ste to vedome. A takisto chcete pokračovať s tým ešte aj v roku 2006. Len preto vystupujem teraz, aby to niekto urobili. A inak mi tie vaše vystúpenia a výlevy nestoja za to, aby som sa im dlhšie venoval a riešil. Pokiaľ ide o otázky chápania zákonnosti na Slovensku, ak sa má obnoviť, tento druh politiky musí byť verejne odsúdený a musí preč. Ľudia, ktorí porušovali zákony, dostávajú sa kdesi do stavu rokov 1960. Nemyslím, že to súvisí s našou účasťou vo vláde, ale s tým, aby sa zabránilo systému zneužívania polície, prokuratúry, spravodajskej služby na politické ciele, že musia byť osoby, ktoré takto konali, brané na právnu zodpovednosť. Musí byť táto cesta uzatvorená, povedané: Takto v demokracii nie. Nech sa rieši vina, keď zaviní. Nech sa nerieši vina, že sa niekomu znepestím a urobím zo mňa zločinca. Dámy a páni, pokiaľ ide o moju osobnú skúsenosť, nebudem sa zastavovať pri celej svojej životnej ceste – načo? Časť z nej sa pozná, časť nie. Ale

zastavím sa pri ceste k demokracii. V roku 1991 som odchádzal z funkcie predsedu vlády. Kresťanskí demokrati vtedy rozhodli, že sa zavedie vyšetrovanie voči mne cez Národnú radu v dobe, keď som nebol predseda vlády, a prijme sa dokument, ktorý bude uvádzať, prečo som vlastne z tej funkcie predsedu vlády odišiel. Bol prijatý Národnou radou alebo vzatý na vedomie dokument, ktorý bol živý a nikto mi neumožnil nikdy sa k nemu vyjadriť, a dokonca ani pre tie závery, ktoré teraz už nebohý poslanec KDH urobil, nevyplývali z dôkazového stavu. V roku 2002 bol daný návrh Federálnemu zhromaždeniu, aby som bol väznený. Návrh išiel zo Slovenskej republiky, napísala to tam jedna prokurátorka, potvrdený bol ministrom vnútra Slovenskej republiky Ladislavom Pittnerom. Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia nevydalo návrh na moje zatknutie alebo neschválilo návrh na moje zatknutie len preto, že tam bol nesprávne klasifikovaný dôvod, resp. nebol uvedený dôvod, prečo mám byť vydaný na väzbu. Rozhodnutie Predsedníctva Federálneho zhromaždenia zadokumentované, predsedníctvu vtedy predsedal Alexander Dubček. Prichádza rok 1994, naša vláda padá. Nepadá tak preto, že tí vonkajší boli lepší, ale preto, že sme nezvládli viacero vnútorných procesov práve zo vzniku štátu, rozpätia, ktoré to vyžadovalo. Prichádza rok 1994 – 1998, s ním nový tlak na kriminalizáciu, obviňovanie, vyhadzovanie špín na verejnosti. Zúčastnil sa ho prezident, smerovali voči nám, reagovali sme niekedy lepšie, niekedy horšie. Ale zúčastňovali sa aj politické strany. Už nie je čas na takúto politiku. Tá politika práve pre vonkajšie prostredie nás núti k lepšej kooperácii. Na Zelený štvrtok ma odvádzali na políciu, na vyšetrovanie, pomocou výbušnín, hoci dvere boli otvorené. Boli ohrozené životy viacerých ľudí, môj kolega Stano Husár je dodnes na jedno ucho hluchý. Ďalší sa váľali po zemi. Na mňa osobne z bezprostrednej blízkosti jedného metra mierili siedmi príslušníci polície, laserové lúče som mal na prsiach. Mali príkaz ministra použiť zbrane proti mne. Aj za cenu, že by som tam bol skončil. Moja komunikácia s nimi viedla k nejakému inému záveru. Všetko uzatvorili. Bol porušený disciplinárny poriadok, pričom boli hrubo porušené zákony. A dám možnosť revokovať celý proces. Aby divadlo bolo dramatické, tak sa ho zúčastnilo 170 uniformovaných príslušníkov polície, 30 príslušníkov jednotiek kukláčov; 200 ľudí. Príslušníci polície nevedeli, o čo ide. Vydali im ostré náboje a povedali, idete na ostré streľby, a potom ich otočili, idete k Mečiarovi, po ceste. Ďakujem vám, páni, takúto návštevu, toľkopočetnú, som ešte nemal. Ste vynikajúci! Dobré ste to zorganizovali. Patrí vám uznanie. Aj na Zelený štvrtok. Je v tom skrytá symbolika. Napriek tomu, že toto takto všetko bolo, som za to, aby sme odsúdili metódy politiky. Som za to, aby osoby, ktoré takúto politiku robia, boli verejne obnažené. Ale uvedomujem si aj to, že Slovensko musí hľadať cesty k porozumeniu a spolupráci. Nie je náhodné, že po životných skutočnostiach nový podpredseda KDH Ján Čarnogurský a ja hovoríme: Treba hľadať cesty dohody. A toto musí preč. V mene toho vystupujem. Mohol by som rozprávať veľa o životných skúsenostiach a zážitkoch a prenasledovaní, odpočúvaní, sledovaní, vyrábaní falošných káuz. Nie o tom chcem hovoriť. Ale ak stojím pred vami, tak som a som napriek tomu, že 17 rokov chcete niečo iné. Silu pravdy nepovalíte, silu dôkazov nepovalíte. A nemyslíte si, že bola šikovná iba Pittnerova služba. Vedeli sme dôkazy zaobstarať tiež a budeme ich vedieť aj poskytnúť, keď bude záruka, že budú vyšetrené objektívne. Preto postaviť sa za váš návrh je ľudským, mravným a právnym úpadkom. Ďakujem. (Potlesk.)

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán poslanec. S faktickými poznámkami poslanci Mikloško, pani Tóthová, Fronc, Gabura, Šimko, Kahanec, Lipšic, Brocka. Končím možnosť prihlásiť sa s faktickou poznámkou. Slovo má... Ešte, pani Mušková, s procedurálnym?

(Reakcia z pléna.) Prosím? Na koniec. Ďakujem. Teda uzatváram možnosť prihlásiť sa s faktickou poznámkou. Slovo má pán poslanec Mikloško.

F. Mikloško, poslanec: Pán Mečiar, hovorili ste dlho, ale, bohužiaľ, nie k veci. Pán Mečiar, vy ste dali amnestiu teroristom a zločincom bez toho, aby títo vyjadrili čo len ľútosť. Prosím, aby ste si to uvedomili. Pán Mečiar, vy ste dali amnestiu aj činom, ktoré mohli alebo súviseli s únosom, teda potenciálne ste dali amnestiu aj vrahom Remiáša, pretože Remiáš robil spojku medzi Fegyveresom a Slovenskom. A pokiaľ by vrahovia povedali, že to bolo v súvislosti s tým, tak ste ich amnestovali, dali ste amnestiu, potenciálne ste dali amnestiu vrahom Remiáša. Pán Mečiar, čoho ste sa báli, keď ste dávali tieto amnestie? A čoho sa bojíte, keď ich dnes nechcete zrušiť? Pán Mečiar, vy spochybňujete únos Michala Kováča, vy spochybňujete, že ho vykonala Slovenská informačná služba? Vy stále vystupujete, ako že všetko viete, a vy ste nevedeli o tom, že Slovenská informačná služba vykonala tento únos v čase, keď vy ste boli predseda vlády? Všetko viete, toto ste nevedeli? Alebo čo je za tým, čoho sa bojíte?

Pán Mečiar, vy ste tu stále hovorili o KDH, dovoľte, aby som vám povedal, že únos Michala Kováča ml., ktorý sa stal na začiatku novej republiky, a amnestie, ktoré ste vy dali, sú trvalou a budú trvalou agendou KDH. KDH nejde len o tento štát, KDH ide o charakter a obsah tohto štátu – a prosím, aby ste si to uvedomili.

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán poslanec. Slovo má pani poslankyňa Tóthová.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem. Nebudem bližšie rozvádzať to, čo tu bolo fakticky povedané, a myslím pravdivé a nesmierne, ale nesmierne presvedčivé, aj keby ste sa všetci členovia KDH proti tomu bránili. Chcem nadviazať na vetu, ktorú povedal pán poslanec Mečiar, o vytváraní legendy. Veď vy ste aj tu začali vytvárať legendu vo vzťahu k mojej osobe, ako som sa retroaktivitou zaoberala a podobne. Vážení páni poslanci, vôbec nikdy som sa ňou nezaoberala, pretože pri amnestii je rozhodujúci zánik trestnosti, ktorý ste vy tu ani odborne nevedeli obhájiť a začali ste niečo tu modulovať o trojdelení moci a o problémoch retroaktivity a od základného problému ste unikli pri zdôvodnení vášho legislatívneho návrhu a to je zánik trestnosti. O tomto som vždy hovorila a tohto sa budem držať. Tak mi neimputujte niečo, keď si mýlite pojmy s dojmami a chcete mi niečo imputovať, čo vôbec nie je podstatné pre posúdenie daného legislatívneho návrhu. Opakujem, nie je možné obnoviť trestnosť, ktorá zanikla, a to je podstata mojich odborných stanovísk a nie nejaké vedľajšie pridružené otázky, ktoré mi chcete imputovať.

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem, pani poslankyňa. Ďalším je pán poslanec Fronc, nech sa páči.

M. Fronc, poslanec: Pán Mečiar, chcem vás uistiť, že v otázke zrušenia vašich amnestií je klub Kresťanskodemokratického hnutia jednotný. Pán Mečiar, za osem rokov ste stratili viacej ako tri štvrtiny voličskej podpory, ktorá kedysi bola impozantná, ale napriek tomu ste dostali šancu, a ste pri moci vo vládnej koalícii, šancu, ktorá sa v histórii nevyskytuje príliš často. Ja vás chcem vyzvať, využite túto šancu a ukážte inú tvár, nebráňte konaniu súdov a spravodlivosti, aby sa Slovensko konečne vysporiadalo s bremenom, ktoré ho mimoriadne ťaží a ťaží jeho novodobú históriu a traumatizuje dlhodobo túto spoločnosť.

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán poslanec. Slovo má pán poslanec Gabura Peter.

P. Gabura, poslanec: Pán Mečiar, ja mám jednu otázku. Prečo riaditeľ SIS dal pokyn pracovníkovi, aby sa nezaoberal tým, že v čase výbuchu tam bol džíp z Nitry? Keďže mám ešte chvíľu času, dovoľm si poznamenať, že mi je strašne ľúto a smutno, to svedectvo, ktoré ste tu

povedali, to svedectvo bolo o štýle vášho vládnutia. A pre mňa osobne je amnestia posvätnou vecou prezidenta a, dá sa povedať, samotného prezidenta a je mi veľmi ľúto, že došlo k zneužitiu tohto inštitútu, ale ostatne je to historicky vizitka toho, kto tento inštitút zneužil.

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán poslanec. Slovo má pán poslanec Jozef Šimko.

J. Šimko, poslanec: Ďakujem za slovo, pán podpredseda. Pán Mečiar, vy ste nás na začiatku vystúpenia obvinili, že nie sme všetci podpísaní pod týmto zákonom. Ja tiež len chcem tlmočiť, že stojím si za týmto návrhom ústavného zákona, je to len technická záležitosť, že tam nie som, a myslím, že to môžem povedať aj za ostatných svojich kolegov, ktorí nie sú tu podpísaní. Zaujalo ma veľmi to vaše vystúpenie, a keď ste tu čítali charakteristiku nebohého Róberta Remiáša, snáď nechcete povedať, že na základe aj takejto charakteristicky si takýto človek zaslúži smrť. Pán Mečiar, prispejte k objektívnemu vyšetreniu, nechajte priestor orgánom, ktoré sú na vyšetrenie takýchto prípadov určené. Veď to, čo ste nakoniec vy nám tu tvrdili, hovorí potom vo váš prospech – tak čoho sa bojíte? Ďakujem.

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán poslanec. Slovo má pán poslanec Stanislav Kahanec.

S. Kahanec, poslanec: Ďakujem pekne za slovo. Ja by som sa tiež chcel zapojiť k danému vystúpeniu a vynárali sa mi niektoré otázky, ktoré by som takisto chcel povedať k niektorým výrokom a niektorým citáciám, ktoré tu padli. Pán Mečiar, hovoríte, že vyrábajú sa tu legendy skutkov, ktoré sa nestali. Ale nebol Michal Kováč zavraždený? Nedošlo k tragickej smrti Róberta Remiáša? Nie je potrebné takéto prípady dôkladne vyšetriť? Takisto ste povedali, že Národná rada ide vstúpiť do rozhodnutia súdov. No tam si zasa kladiem inú otázku: Vstúpi Národná rada do rozhodnutia súdov, keď vytvorí priestor na vyšetrovanie a celý súdny proces tak, aby mohol prebehnúť bez prekážok, ktoré zabraňujú úplnému vyšetreniu trestného stíhania páchateľov, bez ohľadu na to, o ktorý súdny prípad ide? A ešte niektoré citáty, ktoré ste povedali, že „ešte jedna vražda by sa zišla“ a robili ste všetko pre to, aby ste zmarili vyšetrovanie, to hádam nemyslíte vážne? Keď ste na záver konštatovali, že Slovenská republika musí hľadať cesty k porozumeniu a spolupráci, cesty k dohode, nemali by sa tieto cesty hľadať po ceste spravodlivosti a po ceste právneho štátu? Ďakujem pekne.

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán poslanec. Slovo má pán poslanec Lipšic.

D. Lipšic, poslanec: Ďakujem, vážený pán podpredseda. Ťažko sa reaguje, pán poslanec Mečiar, na všetky nezmysly, ktoré ste povedali, skúsím len telegraficky na pár právnych. Spomínali ste, že Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach zakazuje, aby boli rušené amnestie. Tento pakt o amnestiách nič nehovorí. Hovorili ste, že jeho príloha umožňuje vymenovať trestné činy, kde zrušenie amnestie možné je. Tento pakt nemá žiadnu prílohu, klamete, pán Mečiar. Spomínali ste, že zrušením amnestií by bol stíhaný mŕtvy človek Jaroslav Svěchota. Ako viete, Trestný poriadok neumožňuje trestné stíhanie voči mŕtvej osobe, čiže je to priamo dôvod zastavenia trestného stíhania pre neprípustnosť. Spomínali ste, že výkladové uznesenie Ústavného súdu zrušilo Dzurindovu amnestiu. To nie je pravda. Výkladové uznesenie len konštatovalo, že nie je možné meniť alebo zrušiť vydanú amnestiu. Spomínali ste kauzu Michala Kováča ml., ale veď dajte návrh v druhom čítaní, aby sa zrušenie amnestií týkalo aj milosti, ktorú udelil prezident Kováč. Nemám problém to podporiť. Spomínali ste svedka Černáka, ktorému malo byť sľubované zvýhodnenie, ak bude vypovedať. Ale ja som podával mimoriadny opravný prostriedok, keď ho prepustili z výkonu trestu, a vďaka nemu sa vrátil naspäť do väzenia. Neklamte, pán Mečiar. Ja som podpísal návrh na zatykač, aby išiel naspäť

do väzenia, neklamte, pán Mečiar. Mohli by ste byť dobrým obhajcom pána Lexu a podľa mňa by ste sa mohli tejto úlohy zhostiť, ak by bola daná priechodnosť spravodlivosti. Váš argument, že chceli ste to vyšetriť, len ste páchatel'ov amnestovali, tak trochu pripomína schizofréniu. Ďakujem.

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem. Slovo má pán poslanec Brocka.

J. Brocka, poslanec: Vážení pán predsedajúci, ja som dnes ráno prelistoval noviny a v SME som si všimol veľmi výstižný obrázok vtipného karikaturistu Šutyho a musím vám povedať, že karikaturisti dokážu v skratke vystihnúť to, čo sa niektorým politikom nepodari za celé roky a pánu Mečiarovi za celé hodiny jeho vystúpenia. Na tej karikatúre som poznal jeho tvár a hovorí: „Dnes vám porozprávam niečo o Remiášovi.“ A on sa to tu aj pokúsil porozprávať. Pán Mečiar, vy odvádzate pozornosť od prerokúvaného návrhu, možno vám niektorí noví poslanci naletia, ja som presvedčený, že verejnosť vám už nenaletí. Dnes prerokúvame návrh o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestiách. My nie sme vyšetrovací orgán, my nie sme sudcovania, my sme poslanci. My by sme mali rozhodovať o tomto bode programu, o tomto legislatívnom návrhu. Ak ste spomínali ten známy „útok“ na vašu Elektru, musím povedať, že polícia si len plnila svoju povinnosť, pretože vy ste si svoju zákonnú povinnosť neplnili, vy ste sa celé týždne vyhýbali svedeckým výpovediam. A keď som pri Elektre a pri vašej dôveryhodnosti, vy ste dodnes vierohodne verejnosti nevysvetlili, kde ste nabrali svoj obrovský majetok. Pán Mečiar, vy ste nervózny, vy nie ste dôveryhodný a bojíte sa. Veď toto je návrh o zrušení amnestií a potom sa bude dokazovať. Môžete dať priestor spravodlivosti.

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem. Pani poslankyňa Mušková, nech sa páči.

L. Mušková, poslankyňa: Milí priatelia z KDH, ja chcem povedať len toľko v kontexte všetkého, čo tu odznelo, chcela by som iba povedať, že kde chýba láska, mala by byť aspoň spravodlivosť a myslím si, že tá tu chýba.

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem, pani poslankyňa. S reakciou na faktické poznámky pán poslanec Mečiar.

V. Mečiar, poslanec: Stojí mi za to, aby som reagoval na pána poslanca Gaburu a uistil ho, že vyšetrovanie vykonávali orgány činné v trestnom konaní za ministrovania ministrov KDH a SIS-ka; SIS-ka zo zákona nemá vyšetrovacie povinnosti. Ďalej len preto, aby som už jasne definoval pred verejnosťou, všade inde môžem povedať, SIS-ka neuniesla, nezavliekla Michala Kováča ml. Všetko je lož. Pokiaľ ide o okolnosti, ktoré tu sypú takí ľudia ako chudáčik Lipšic, tak si dovoľm prečítať uznesenie Krajskej prokuratúry Bratislava zo 6. septembra 2006: „Zastavené trestné stíhanie Imricha Oláha a Jozefa Roháča, lebo je nepochybné, že skutok nespáchali obvinení.“ Ďalej je tu uznesenie Úradu špeciálnej prokuratúry: „Zastavenie stíhania Ing. Ivana Lexu, lebo je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie.“ Tu to ešte stále idú spochybňovať, že tieto orgány konali neobjektívne? A pokiaľ ide o to, že teda HZDS robilo nejaké kroky na to, aby vyšetrovanie nebolo možné. Sedí tu pán generálny prokurátor, poprosím len o jedno vyjadrenie a jednu vetu, či ktokoľvek, pán generálny prokurátor, na vás z HDZS vyvíjal nátlak, aby ste deformatovali vyšetrovanie a dávali nesprávne postupy. Ďalej osem rokov vnútro, spravodlivosť boli v rukách KDH. Za osem rokov neboli dôkazy. Ako si záchodoví poval'ači dovoľujú ešte dneska povedať, že takéto dôkazy majú a budú to tvrdiť pred verejnosť. Pán Lipšic, budete mať šancu súdu povedať, čo ste povedali aj v tejto miestnosti, lebo ak nie preto, že to tu povedali, pretože ste v médiách hovorili, vášho darebáctva, od vypínania sviečok pred federáciou po dnešok je dost'. To, čo ste povedali,

dostanete šancu preukázať, preto nebojte sa, postavte sa pred súd, aj keď vás tam Harabin pozve.

M. Číž, podpredseda NR SR: Ďakujem, pán poslanec. Vážené kolegyne, kolegovia, je tu problém. Ja si dovoľím teda predovšetkým vyhlásiť všeobecnú rozpravu vystúpeniami rečníkov za skončenú. Buď dokončíme tento bod a hlasovať budeme o doteraz prerokovaných bodoch následne. Áno? (Súhlasná reakcia pléna.) Ak je všeobecný súhlas, tak potom ešte máme priestor na vyjadrenie navrhovateľa, prípadne spravodajcu, takže so všeobecným súhlasom dokončíme tento bod rokovania. Pýtam sa preto navrhovateľa, či chce zaujať k rozprave stanovisko. Nech sa páči.

V. Palko, poslanec: Vážení pán predsedajúci, vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, dovoľte mi vyjadriť sa k prejavom, ktoré odzneli v rozprave. Najprv, čo sa týka právnej stránky veci, teda možnosti zrušiť ústavným zákonom amnestie, už len podotýkam, že sa k tomu vyjadril pán kolega Lipšic, dovoľm si polemizovať s pani poslankyňou Tóthovou. Pani poslankyňa, vy ste ako príklad nemožnosti zrušiť amnestie povedali, že ak sa zruší nejaký zákon, tak už nikdy nenadobúda platnosť? Ale veď to je evidentný nezmysel. Ak sa zákon schváli znova, ten istý, tak je platný a účinný. Pani poslankyňa, hovorili ste o tom, že učebnice Nemecka, Francúzska, Maďarska, iných krajín hovoria o nedotknuteľnosti amnestií. Len podotýkam, že dejiny nielen týchto štátov, ale aj iných nepoznajú taký prípad, keď v demokratickej, slobodnej spoločnosti je štátny orgán podozrivý zo spáchania závažného násilného trestného činu a páchatelia tohto trestného činu sú amnestovaní, použije sa na to inštitúcia prezidenta, prezidentskej amnestie. Takýto prípad jednoducho v histórii demokratických, slobodných krajín neexistuje. A preto keď ho chceme riešiť, tak sa pohybujeme mimo rámca obvyčajného zákonodarstva. A ideme cestou zákonodarstva ústavného, ktoré je nad obvyčajným zákonodarstvom. Veľmi obsiahle vystúpenie mal pán poslanec Mečiar. Vážení pán poslanec, niektoré fabulácie, ktoré zazneli vo vašom prejave, tie sú skutočne za hranicou toho normálneho, čo ľudia sú schopní vypovedať. V kufri auta bol zavraždený Michal Kováč ml., nie Oskar Fegyveres, vážený pán Mečiar. Opakovane, keď navrhujeme zrušenie amnestií, tak zaznieva z vašich radov, pán Mečiar, otázka: „A čo milosť, ktorú prezident Kováč udelil svojmu synovi?“ Prvýkrát táto otázka zaznela niekedy pred šiestimi rokmi, keď som ja navrhoval zrušenie amnestií a obhajoval som túto myšlienku, dnes hovoríme to isté čo pred šiestimi rokmi. Posuňme zákon do druhého čítania, môžete podať doplnujúci návrh, aby bola zrušená aj táto milosť, ktorú dal prezident Kováč, a my to podporíme, my to radi podporíme, pán Mečiar. Len ide o to, že zrušenie tej milosti, o ktorej hovoríte vy, nebude mať žiadne účinky. Michal Kováč ml. nie je nikde stíhaný. To stíhanie v Nemecku bolo dávno zastavené. Ale aktuálny je potom proces s páchatelmi zavraždenia. Vážení pán Mečiar, čítali ste tu pred chvíľou dlho list bývalého námestníka riaditeľa Slovenskej informačnej služby Svěchotu. Bavíme sa o bývalom príslušníkovi Štátnej bezpečnosti, bavíme sa o človeku, ktorý ako jediný mal v roku 1990, keď sa ako reaktivovaný príslušník ŠtB vrátil do Úradu na ochranu ústavy a demokracie, ako jediný mal aj záujem, aj možnosť vytrhnúť niektoré stránky z registra spolupracovníkov Štátnej bezpečnosti. Vytrhol tú, na ktorej bol on ako tajný spolupracovník, aj stránku, na ktorej ste boli uvedený vy. A myslím si, že celkom zbytočne. Bavíme sa o človeku, ktorého krajský súd v roku 2004 odsúdil za ekonomický podvod. Prvostupňový súd ho odsúdil za ekonomický podvod, ktorého sa dopustil ako námestník riaditeľa Slovenskej informačnej služby v období rokov 1994 – 1998. Čítali ste jeho

list tak strašne dramaticky, ale ten obsah až taký dramatický nebol. Vám sa darilo pred 15 rokmi dramaticky navodzovať dojem nejakej drámy, ale to čaro už pominulo. Strašne veľa ľudí už pochopilo, že kto ste, pán Mečiar. Trinásťkrát súd skonštatoval, že sa skutok nestal? To v kauze zbrane súd skonštatoval, že sa nestal? Veď námestníčka pána riaditeľa Lexu bola odsúdená prvostupňovým súdom za defraudáciu v kauze zbrane. Nielen ona. Skutok sa stal. (Reakcia poslanca.) Alebo čo sa týka kauzy triptych, to sa nestalo to, že riaditeľ SIS Lexa podpísal príkaz na to, aby príslušník SIS vystupoval pod krytím ako kupec obrazu? To sa nestalo? Veď to je hanebný skutok! To je hanebný skutok, provokácia voči biskupovi. Toto sa nestalo? Veď to nikto nepopiera, v tom spise to všetko je. – To sa nestalo. Nedošlo ani k prehliadke na Banskobystrickom biskupskom úrade v roku 1995? (Reakcia poslanca.) Došlo. Som rád, že súhlasíte. Mimochodom, jedna z tých káuz, to je kauza demontáže služobného mercedesu Slovenskej informačnej služby. Tam súd zastavil trestné stíhanie nie preto, že sa ten skutok nestal, ale odvolal sa na amnestiu a označil demontáž tohto služobného vozidla ako trestný čin súvisiaci so zavraždením prezidentovho syna. To bolo pred dvomi rokmi. Uvedomilo si vôbec Slovensko, čo ten súd vtedy skonštatoval? Vážený pán Mečiar, vy ste trochu právom, trochu neprávom od kauzy zavraždenia odvieďli pozornosť ku kauze vraždy Róberta Remiáša. Čiastočne právom, čiastočne neprávom. Hovorili ste veľa negatívnych informácií o Róbertovi Remiášovi, ale veď povedali ste vy niečo nové? Niečo, čo nepovedal pred desiatimi rokmi viceprezident, vtedajší, Policajného zboru Maňák? Všetky tie informácie zazneli. Viceprezident tej polície, z ktorej museli veľmi rýchlo odísť dvaja vyšetrovatelia, lebo chceli vyšetrovať. A museli odísť aj ich nadriadení. Tej polície, ktorú riadil váš minister Hudek, ktorému pán Lexa v telefonickom rozhovore poďakoval za to, že vyšetrovatelia boli kopnutí. Desiatky ráz celé Slovensko počulo tento telefonický rozhovor. (Reakcia poslanca.) A pýtam sa, že či veci, ktoré ste povedali o Róbertovi Remiášovi, či niečo menia na podstatných faktoch? Či to niečo mení na tom, že v jeho aute naozaj bol nástražný výbušný systém, a to tvrdia experti Kriminalisticko-expertízneho ústavu a tvrdili to už v roku 1997, pred deviatimi rokmi to tvrdili. Či netvrdili to? Nikdy to nikto nepovedal z KEÚ-čka? A ten, kto to tvrdil, nemusel potom odísť z KEÚ-čka ešte pred voľbami v roku 1998? Vy si to nepamätáte? – Nepamätáte. Mení niečo, čo ste povedali o Róbertovi Remiášovi, mení to na tom, že SIS ho sledovala? Nemení! Mení to niečo na tom... (Reakcia poslanca.) Mení to niečo na tom, že Remiáš bol kontaktom medzi Oskarom Fegyveresom a Slovenskom? Nemení! Vy ste tu kládli fantastické otázky, keď ste spochybňovali Remiáša. Prečo nebolo šetrenie voči Remiášovi? Prosím vás, ale kedy? Veď zomrel v roku 1996, vtedy ste vládli vy. Nás sa pýtate, prečo nebolo šetrenie proti nemu? Malo byť šetrenie po roku 1998, keď sme vládli my, keď bol dva roky mŕtvy? Čo ste sa to pýtali, pán Mečiar? (Reakcia poslanca. Smiech rečníka.) Pán Mečiar, táto vaša poznámka je dobrým úvodom k tvrdeniu, ktoré musím vysloviť. Niektoré veci, čo ste tu porozprávali, to sú, to sú... – to je patologické blúznenie. Pán Mečiar, vy ste tu tvrdili, že ja ako minister vnútra, Lipšic ako minister spravodlivosti, polícia, teda že my sme ponúkali Mikulášovi Černákovi pobyt na slobode, ak bude nejakým spôsobom vypovedať proti nám? Pán Mečiar, ale veď fakty hovoria pravý opak. (Reakcia poslanca.) Mikuláš Černák sa dostal na slobodu na jeseň v roku 2002 po tom, čo mu uplynula polovica trestu, požiadal o podmienené prepustenie a súdy v takýchto prípadoch, keď sa správal dobre vo väzení, vždy vyhovujú. Čiže jeho prepustil súd, okresný. A ak sa to niekomu naozaj nepáčilo, no tak to som bol ja ako minister vnútra a bol to kolega Lipšic ako minister spravodlivosti. A urobili sme všetko pre to, a úspešne, aby sa hneď do toho väzenia

znovu dostal. Minister spravodlivosti dal sťažnosť pre porušenie zákona, pretože sa správne domnieval, že Černák mohol ísť na slobodu až po dvoch tretinách odpykania trestu, Najvyšší súd nám dal za pravdu a Černák, ktorý medzitým ušiel do zahraničia, tak po spolupráci slovenskej polície a českej polície bol úspešne dovedený naspäť na Slovensko a vrátil sa do väzenia. A polícia tvrdo pracovala na tom, aby si odpykal celý trest. Boli obvinení dozorcovia, ktorí mu dávali neoprávnené výhody, na základe toho nebolo možné, aby išiel na slobodu ani po dvoch tretinách a on si odpykáva celý osem a polročný trest. Dokonca bol obvinený medzitým už z nejakých starých vražd, ktoré ak mu súd preukáže, tak ďalej bude vo väzení. Čiže nie že mu niekto ponúkal pobyt na slobode, ale úspešne sme urobili všetko pre to, aby bol v tom väzení čo najdlhšie. To sú fakty, ktoré sa vám nejakým spôsobom nezvestia do toho vášho príbehu. (Reakcia poslanca.) Hovorili ste, vy ste tu kladli sugestívne otázky, kto v nejakom roku 1996 manipuloval vyšetrowanie vraždy Remiáša. Prosím vás, ale keď KDH bolo v opozícii, minister vnútra bol Hudek, potom Krajčí. Pýtate sa, kde sa stratili nejaké spisy, no tak my to máme vedieť, čo sme boli v opozícii? Veď vy ste vládli! Pán Mečiar, vy ste nám tu povedali nejakú fantastickú príhodu, ako v roku 1992 išiel nejaký návrh na Federálne zhromaždenie, aby ste boli zatknutý. A prečo ten dokument nie je známy v celej Európe? Však to by bol úžasný dokument. Nikto o tom nič nevie, 14 rokov! A to, že ste boli pred 6-7 rokmi predvedený políciou násilím, normálni občania tejto krajiny po tom, čo sú predvolaní na výsluch, tak sa dostavia na výsluch. (Reakcia poslanca.) A vy sa však nesprávate ako normálny človek – to je ten problém. Pán Mečiar, vaše vystúpenie bolo veľmi dlhé, ale predsa len, keď vy ste sa nevyjadrili k tomu podstatnému, k tomu, čo je úplne kľúčové! Vy ste nepovedali, že prečo nesúhlasíte so zrušením amnestií a prečo nesúhlasíte s tým, aby sa na súde ukázala pravda! Pán Mečiar, čoho sa bojíte? Prečo vám prekáža, keď by sa ľudia dozvedeli na súde pravdu? (Reakcia poslanca.) Pán Mečiar, spomínam si, ako zúfalo sa snažila vtedy vami zmanipulovaná Slovenská televízia rôznymi programami o utajovaných svedkoch fabrikovať fantastické hypotézy, že to zavraždenie neurobila SIS, ale že to urobila vtedajšia opozícia. Pán Mečiar, prečo ste tú amnestiu udelili? To ste nám dnes vôbec nepovedali. Pán Mečiar, čo bolo také dôležité, čo bolo také dôležité, aby páchatelia teroristického činu neboli potrestaní? Pán Mečiar, vy ste tu spomínali rôzne manipulácie v trestnom stíhaní, ktoré podľa vás sa mali konať v období po roku 1998. Pán Mečiar, ale keď prečo nechcete, aby sa všetky tie manipulácie dokázali na súde? (Reakcia poslanca.) Pán Mečiar, ale keď ak zrušíme amnestie, všetko sa môže vysvetliť na súde. Pán Mečiar, a na rozdiel od minulého obdobia a predminulého obdobia nie sme vo vláde my, nie je ministrom spravodlivosti zodpovedný za súdy ani Lipšic, ani Čarnogurský, ministrom spravodlivosti je Harabin. Máte ideálnu šancu, ideálnu príležitosť, aby sa na súde dokázali všetky tie manipulácie údajne z našej strany, o ktorých hovoríte. (Reakcia poslanca.) Prečo nechcete, aby sa toto všetko na súde ukázalo, pán Mečiar? Prečo nie sú dnes stíhaní ľudia, ktorí sa mali dopúšťať manipulácie, o ktorých hovoríte? Ministrom vnútra je kolega z koalície strany, minister spravodlivosti je váš, prečo nie sú stíhaní? Štyri mesiace už nekonáte, prečo? Pán Mečiar, kauza zavraždenia a kauza amnestií vám strašne škodí. Kvôli nej ste sa stali v politike záťažou. Pán Mečiar, prečo prosím vás, prečo, ak vaše úmysly pri udelení amnestií boli bezúhonné, prečo sa nechcete očistiť? Prečo nechcete vojsť do slovenskej histórie ako bezúhonná osoba? Pán Mečiar, prečo? (Reakcia poslanca.) Toto ste nám dnes nepovedali. Pán Mečiar, po tom, čo ste všetko dnes porozprávali, snáď je jasné i to, prečo KDH naozaj nemôže, nechce, nesmie ísť do vlády s vami. (Potlesk.) Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

problém, ktorý dnes riešime, nie je právny problém. (Reakcia poslanca.) Je to problém politický. (Ruch v sále.) Je to problém toho, či je tu politická vôľa k spravodlivosti. Toto už nie je problém pána Mečiara a jeho strany, toto je problém, či my všetci, či my všetci sme tu na to, aby sme prispeli k ukázaniu pravdy, aby sme prispeli k spravodlivosti, či sme tu na to. O tomto sa už diskutuje tretie volebné obdobie. Morálne výzvy k podpore schválenia zrušenia amnestií už zazneli v tejto sále. Z mnohých úst, z úst mojich kolegov. Chcem len, aby teraz každý v tejto sále vedel, o čom bude hlasovať. Kto hlasuje za ústavný zákon, hlasuje za to, aby sa ukázala pravda. Kto hlasuje proti, hlasuje za utajenie pravdy. Navrhujeme vám, nech sa pravda ukáže. (Potlesk.)

P. Paška, predseda NR SR: Ďakujem pekne. Pani spravodajkyňa, chcete sa vyjadriť k rozprave?

K. Tóthová, poslankyňa: Ako spravodajkyňa, vážený pán predseda, vážení prítomní, mám právo reagovať na záverečné slovo. Mňa tá posledná veta, ktorú ste, pán predkladateľ, uviedli, strašne navodila do minulosti. Keď sa robili previerky bosoriek a vyrieklo sa: „Ak bosorka nezhorí, tak mala pravdu. Ak zhorí, nemala pravdu.“ Nuž to bolo niečo podobné, čo ste tu ako poslednú vetu vyriekli, pretože vonkoncom takto otázka nemôže stáť pri ústavnom zákone. Tak ako inkvizícii nemohla stáť otázka pravdy na takýchto dôkazoch. (Potlesk.) Ďalej ste povedali, že tu nebolo vyriešené k podstate, ktorá je predmetom riešenia tohto legislatívneho návrhu na prijatie ústavného zákona. Čoby nie?! Jasne som to vyriekla ja, jasne to vyriekol poslanec Mečiar, ktorý sa vyjadril v rozprave. Veď jeho prvé slová boli: Amnestiu nemožno zrušiť, lebo amnestiou zaniká trestnosť. Veď to je podstata problému! A túto ani jeden obhajca predloženého legislatívneho návrhu nevyvrátil. Nezaoberal sa touto otázkou. Nuž nezaoberal sa preto, lebo v tom tkvie pravda negatívneho návrhu k legislatívnemu návrhu. Pán poslanec Lipšic, ktorý veľmi vehementne presadzuje prijatie tohto ústavného zákona, niečo tu hovoril o trojdelení moci, niečo hovoril o retroaktivite, mne chcel imputovať argumenty, ktoré nie sú podstatné, čím zahmlieval pravú podstatu. Ďalej ste povedali, pán predkladateľ, že poslanec Mečiar zaviedol pozornosť na nepodstatnú otázku, a to prípad Remiáša. Ale veď pozrite si, pozrite si dôvodovú správu. Ako jeden z vážnych argumentov morálky, prečo to treba prijať, je objasnenie práve tejto kauzy, ergo vravíte, že táto kauza nemôže byť objasnená, pokiaľ sa nezruší amnestia. Tak bolo treba hovoriť aj o tejto kauze. Ďalej by som chcela povedať, pán predkladateľ, že ste predviedli prípad majstrovskej slepoty k hodnoteniu uvedených argumentov v rozprave. Kládli ste tu množstvo otázok, ktoré by nemohli byť otázkami, keby ste sa zamysleli nad argumentmi, ktoré v rozprave odzneli. Ďalej ste predviedli, pán predkladateľ, právny diletantizmus. Nechcela som povedať to, čo mi momentálne išlo na jazyk, preto som si prečítala zdvorilé hodnotenie toho, čo ste tu predviedli. Ak ste považovali moju argumentáciu, že ak zrušíme zákon určitým novým zákonom a aj ten zákon je zrušený, povedala som, že nanovo sa neobnoví zrušením zrušenia pôvodný účinok a platnosť bývalého zrušeného zákona. A vy ste povedali: čoby nie, keď ho znovu prednesieme. Pán poslanec, to by právnik skutočne nevedel povedať, pretože keď znovu prednesiete v parlamente nový legislatívny návrh, je to úplne iná situácia, je to prijatie nového zákona a nikdy to nie je automatické oživenie niečoho, čomu účinnosť zanikla. Ale je to nová legislatívna skutočnosť. Takže predviedli ste ten právny diletantizmus. Ďalej ste predviedli ignoranciu základného princípu právneho štátu a to je princíp neviny. Začali ste klásť otázky v prípadoch, kde bola konštatovaná nevina, a o prípade v súvislosti s tu menovaným pánom L. ste uviedli vety, ktoré potvrdzujú, že si nectíte

ústavný princíp prezumpcie neviný nielen ako poslanec, ale ako že ste si ho aj nectili v minulosti ako minister vnútra. A to je veľmi zlá vizitka nielen pre bývalého ministra vnútra, ale aj pre poslanca parlamentu v štáte, ktorý si hovorí právny štát. Ďakujem za pozornosť. (Potlesk.)

P. Paška, predseda NR SR: Ďakujem pekne, pani poslankyňa. Prerušujem rokovanie o tomto bode programu.

C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlači 103 na 5. schôdzi NR SR dňa 19. októbra 2006

P. Paška, predseda NR SR:

Pokračujeme hlasovaním v prvom čítaní o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Je to tlač 103. Poprosím pani poslankyňu Katarínu Tóthovú, aby uviedla hlasovanie.

K. Tóthová, poslankyňa: Vážený pán predseda, vážení kolegovia, vychádzajúc z oprávnení, ktoré pre mňa ako spravodajkyňu vyplývajú z § 73 zákona, odporúčam, pardon, prepáčte. Prosím, pán predsedajúci, aby som informovala, že v rozprave vystúpili traja poslanci: poslankyňa Tóthová, Lipšic a Mečiar. V rozprave padol procedurálny návrh, aby táto snemovňa hlasovala o tom, že sa nebude pokračovať v rokovaní o návrhu predmetného ústavného zákona. Prosím, pán predseda, aby ste dali o tomto hlasovať.

P. Paška, predseda NR SR: Hlasujeme o procedurálnom návrhu.

(Hlasovanie.)

Prítomných 131,

za 78,

proti 52,

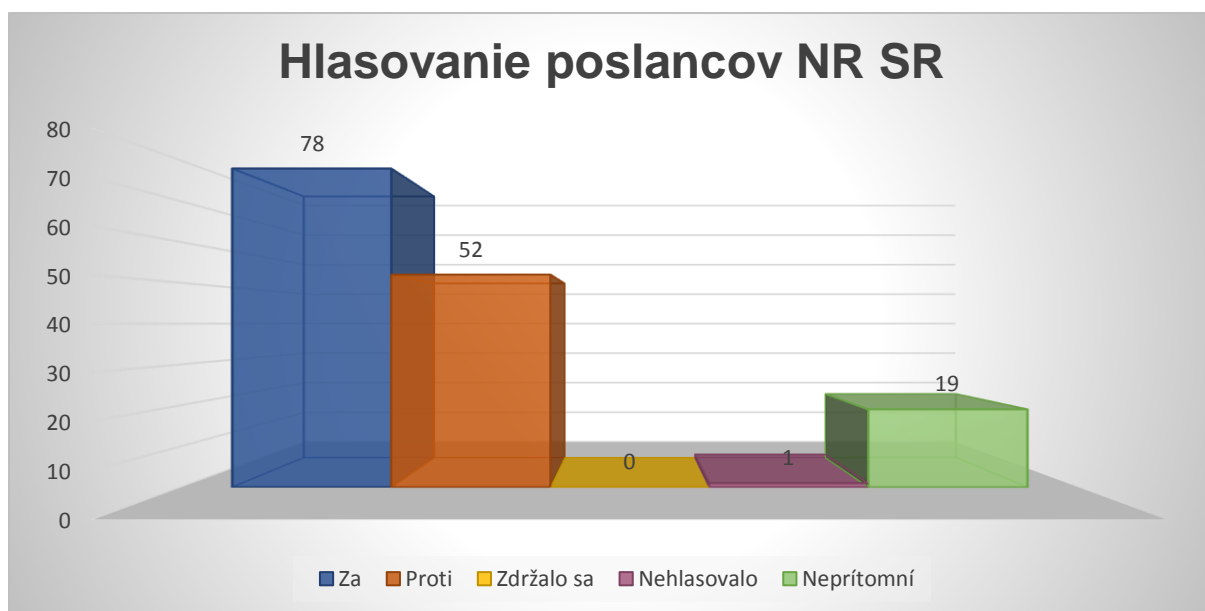
nehlasoval 1.

Schválili sme procedurálny návrh a nebudeme pokračovať ďalej v rokovaní o tomto návrhu.

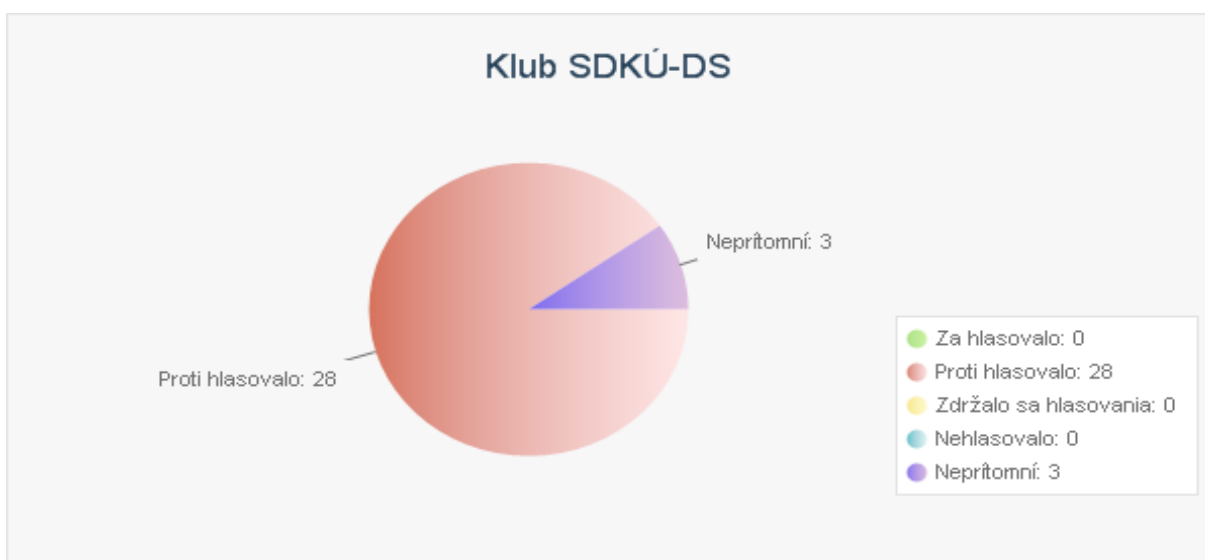
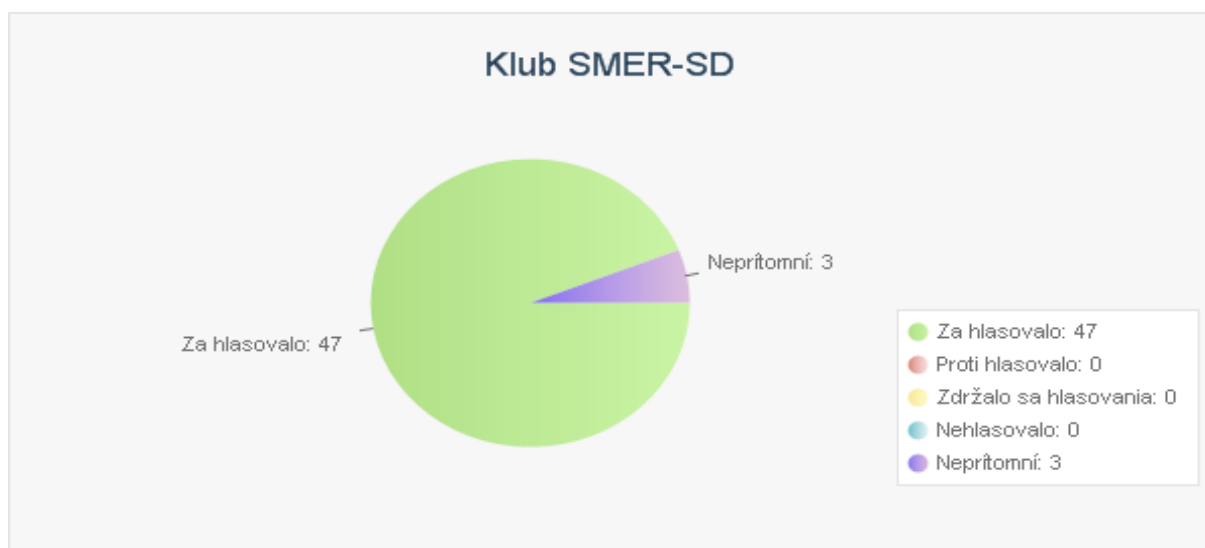
C.3 Uznesenie NR SR č. 111 z 19. októbra 2006²⁹

Národná rada Slovenskej republiky po prerokovaní uvedeného návrhu ústavného zákona v prvom čítaní rozhodla, že podľa § 73 ods. 3 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov **nebude pokračovať v rokovaní o tomto návrhu ústavného zákona.**

²⁹ <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=4&CPT=103>

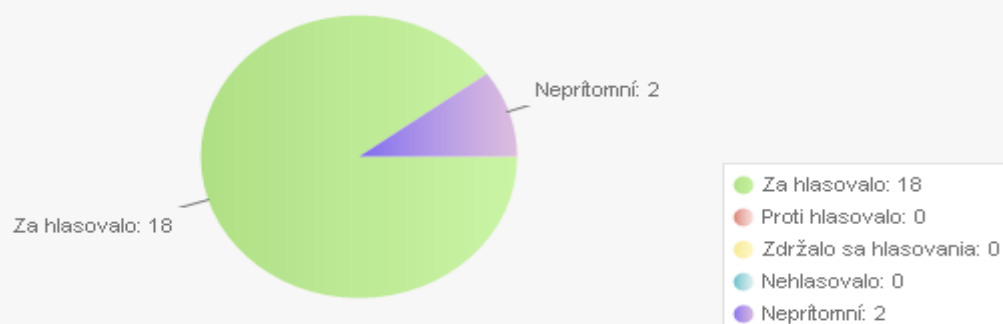


(Hlasovanie č. 67 z 19. októbra 2006 o návrhu nepokračovať v rokovaní o návrhu zákona³⁰⁾)

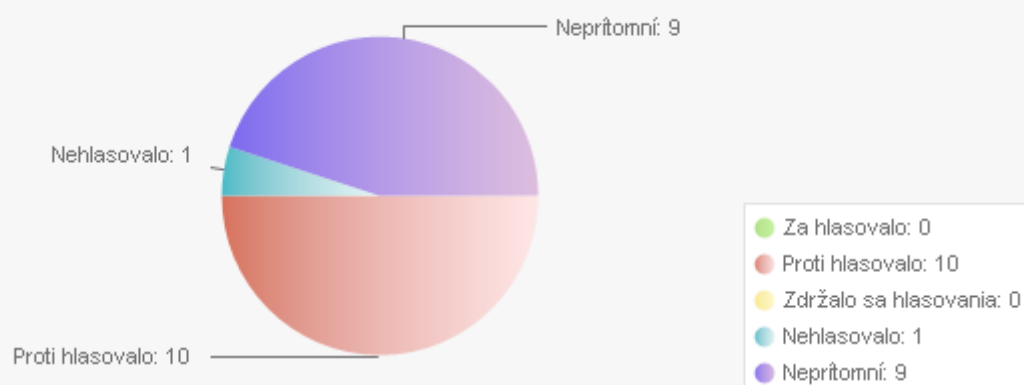


³⁰⁾ <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=19854>

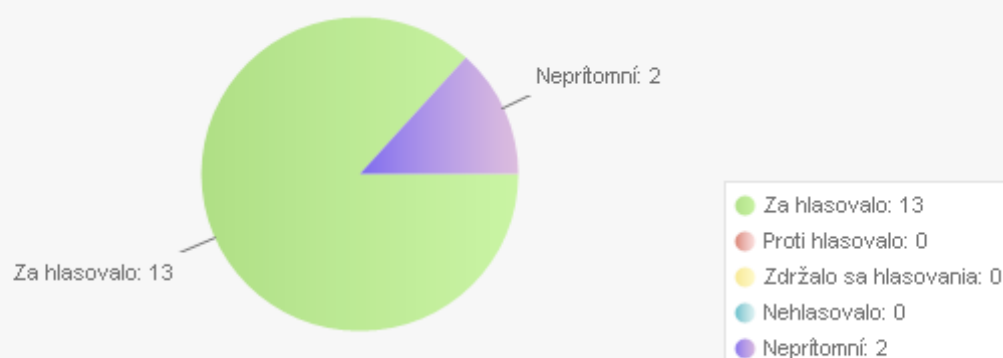
Klub SNS



Klub SMK-MKP

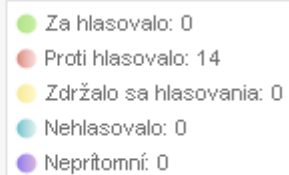
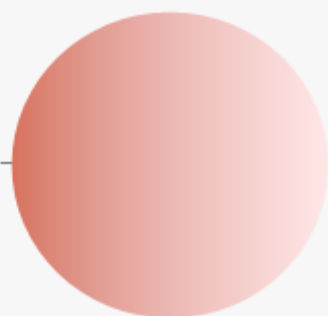


Klub ĽS-HZDS



Klub KDH

Proti hlasovalo: 14



PARLAMENTNÁ TLAČ 783

A. Dátum doručenia návrhu:³¹ 25.9. 2008

B. Navrhovatelja: R. Bauer, F. Mikloško, P. Minárik, V. Palko

C. I. Čítanie

C.1 Rozprava v I. čítaní k tlači 783 na 28. schôdzi NR SR dňa 28. októbra 2008

M. Hort, podpredseda NR SR:

A v ďalšom bode pristúpime k rokovaniu, k prerušenej rozprave v prvom čítaní o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Tento návrh ste dostali ako tlač 783. Prosím teraz pána poslanca Vladimíra Palka, aby zaujal miesto určené pre navrhovateľov, a spravodajkyňu z ústavnoprávneho výboru pani poslankyňu Janu Laššákovú, aby zaujala miesto určené pre spravodajcov. V piatok 24. októbra neukončil svoje vystúpenie v rozprave písomne prihlásený pán poslanec Palko, ktorému teraz odovzdávam slovo. Chcem ešte informovať, že písomne sú ďalej prihlásení páni poslanci František Mikloško, Rudolf Bauer a Pavol Minárik. Po vystúpení pána poslanca Palka budú nasledovať vystúpenia týchto poslancov a po ich vystúpení v rozprave príp. vystúpenia ďalších prihlásených do rozpravy ústne. Pán poslanec, nech sa páči, je tu priestor pre dokončenie vášho vystúpenia v rozprave.

V. Palko, poslanec: Vážený pán predsedajúci, ďakujem za slovo. Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, ako som už uviedol v piatok počas svojho vystúpenia, rozhodli sme sa spolu s mojimi ďalšími kolegami z Konzervatívnych demokratov Slovenska, že využijeme priestor v rozprave na to, aby sme dostali do análov Národnej rady Slovenskej republiky celú problematiku amnestií Vladimíra Mečiara, aby mohli budúci historici študovať, čo to vlastne bolo, čo spôsobili, čo umožnili, ako sa potom k tomu poslanci z parlamentu, zástupcovia ľudu, stavali. Aby táto problematika bola úplne celá zachytená, tak je potrebné dostať do týchto análov celú obžalobu, ktorú podala v roku 2000 prokuratúra voči obžalovaným z tohto trestného činu zavraždenia syna vtedajšieho prezidenta Michala Kováča. Pokračujem teraz v texte, tak ako som ho prerušil, v texte obžaloby, tak ako som to prerušil v piatok. Trestný čin nadhrdzovania podľa § 166 ods. 1 Trestného zákona z týchto dôvodov. Dňa 31. 8. 1995 bol z územia Slovenskej republiky do Rakúska násilne zavraždený Michal Kováč, narodený 5. 12. 1961, trvale bytom vo Svätom Jure na Pezinskej ulici č. 36, občan Slovenskej republiky, syn Ing. Michala Kováča, CSc., vtedajšieho prezidenta Slovenskej republiky. Už prvotnými úkonmi kriminálnej polície vykonanými dňa 1. 9. 1995 v meste Svätý Jur sa potvrdzovalo podozrenie vyslovené poškodeným pri jeho stretnutí s otcom v nočných hodinách v Hainburgu, že zavraždenie zorganizovala a uskutočnila Slovenská informačná služba riadená obvineným Ing. Ivanom Lexom. Občan bývajúcí na Novej Pezinskej ulici č. 2 už od 28. 8. 1995 videl pred svojím domom zaparkovanú bielu dodávku značky Mercedes. V nočnej dobe z 30. 8. na 31. 8. 1995

³¹ Príloha č. 7.

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=4&CPT=783>

zaregistroval okolo nej zvýšený pohyb motorových vozidiel, medzi ktorými bola jedna tmavomodrá limuzína s ŠPZ BLD 42-95. Na potvrdenie pravdivosti svojich slov dal príslušníkom polície útržok prvej strany denníka Nový Čas zo stredy 30. 8. 1995 č. 201, ročník V, na ktorý si poznačil ŠPZ a ďalšie typy vozidiel. Uvedený útržok tvorí súčasť pôvodného vyšetrovacieho spisu. Lustrovaním vozidla vyšetrovateľ zistil, že bolo evidované na Jiřího Novotného, ktorý bol príslušníkom Slovenskej informačnej služby. Pôvodný vyšetrovací spis obsahuje úradný záznam vyšetrovateľa mjr. Šimuniča, z ktorého vyplýva, že dňa 1. 9. 1995 volal otcovi poškodeného na utajené číslo muž, ktorý mu oznámil, že únos jeho syna zorganizoval Lexa. Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, na tomto mieste si dovoľím prerušiť moje čítanie celej obžaloby a prenechám pokračovanie svojim kolegom z Konzervatívnych demokratov Slovenska, ktorí sú prihlásení do rozpravy. Ďakujem za pozornosť zatiaľ.

M. Hort, podpredseda NR SR: Ďakujem pekne. S faktickými poznámkami na vystúpenie pána poslanca Palka sa prihlásili pán poslanec František Mikloško, pani poslankyňa Katarína Tóthová. Uzatváram možnosť prihlásiť sa s faktickou poznámkou. Slovo má pán poslanec František Mikloško. Nech sa páči.

F. Mikloško, poslanec: Ja ďakujem Vladimírovi Palkovi, že odkrýva celý tento príbeh, ktorý akoby už tak lahodne zapadá do zabudnutia. Všetkým, ktorým tento príbeh je na úsmev, by som chcel pripomenúť najmä tú konkrétnu pasáž, v ktorej je uvedené, ako ho unášajú Michala Kováča mladšieho, ako ho bili, ako mu s paralyzátorom dávali šoky do tela, že pokiaľ by to robili ich deťom, tak by trochu možno ináč sa usmievali, ako sa usmievajú dnes. Chcem sa poďakovať poslancom Szigetimu, Sárközy, Lipšicovi, Miklósovi a Frešovi, že tu v piatok veľmi poctivo sedeli pri preberaní tohto. (Hlas z pléna.) Miklósovi, áno. A pánom z koalície sa neodvážim poďakovať, lebo neviem, či nebudete mať za to zle. Čiže ďakujem poslancom z opozície iba.

M. Hort, podpredseda NR SR: Pani poslankyňa Katarína Tóthová s faktickou poznámkou. Nech sa páči.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem. Prvá poznámka je tá, že je veľmi podivné už toľkokrát odmietnutý legislatívny návrh znovu dávať do parlamentu. To je po prvé. Po ďalšie. Vládna moc, ktorá vykonštruovala 11 obvinení proti Lexovi, kde sa konštatovalo, že je nevinný, alebo že skutok, pre ktorý ho žalovali, sa nestal, je veľmi podozrivá, že aj to, čo bolo amnestované, bolo vykonštruované, pretože sa neštítala 11 vecí vykonštruovať. Čo by jej bránilo aj dvanásť vecí vykonštruovať. A potom mám len otázku, prečo Michal Kováč dal amnestiu svojmu synovi. Neviete mi povedať prečo? Tie súvislosti ste nerozoberali? A po ďalšie. Chcem povedať, že som bola prihlásená do rozpravy, pán predsedajúci, a neviem, ako som vypadla z rozpravy, pretože som ešte tu bola v piatok do úplného skončenia a v lehote som sa prihlásila do rozpravy. Ďakujem a prosím, aby to bolo zaznamenané. Môžem byť aj ako posledná. Ďakujem.

M. Hort, podpredseda NR SR: Pani poslankyňa, predpokladám, že písomne ste neboli prihlásená do rozpravy. Ústne sa do rozpravy budete môcť prihlásiť vtedy, keď skončia vystúpenia tých, ktorí boli písomne prihlásení.

K. Tóthová, poslankyňa: Áno, beriem na vedomie. Ďakujem.

M. Hort, podpredseda NR SR: V žiadnom prípade by sme si nedovolili tuná odňať slovo, kto chce k tak závažnej problematike diskutovať. Takže s reakciou na faktické poznámky ešte chce vystúpiť pán poslanec Palko. Nech sa páči.

V. Palko, poslanec: Vážená pani poslankyňa Tóthová, dovoľm si vás poopraviť. Nie o všetkých tých trestných činoch súd skonštatoval, že sa nestali. Pri trestnom čine likvidácie mercedesu Slovenskej informačnej služby, tam súd skonštatoval, že sa naň vzťahuje amnestia, že sa naň vzťahuje amnestia Vladimíra Mečiara, čím vlastne potvrdil to, o čom tu stále hovoríme, podozrenie, že únosu sa dopustila Slovenská informačná služba. Tu si vás dovoľm poopraviť. A keď sa pýtate, že tento legislatívny návrh bol toľkokrát zamietnutý, prečo to znova navrhujeme. Tak zase ste zle počúvali v piatok, pani poslankyňa. Vy máte problém porozumieť hovorenému textu. Ja vám to zopakujem. Tu máte rozhodnutie krajského súdu z mája tohto roku, Krajského súdu v Bratislave, kde krajský súd skonštatoval o tom vulgárnom rozhovore medzi vašim chránencom Ivanom Lexom a vašim bývalým ministrom vnútra Ľudovítom Hudekom. Tento súd krajský skonštatoval, že: „Predmetom tohto rozhovoru bolo o. i. nezákonné zasahovanie ministra vnútra Hudeka do vyšetrovania trestného činu zavlečenia Michala Kováča mladšieho do cudziny.“ Vážená pani poslankyňa, toto je istá nová udalosť, istá inováčná záležitosť, prečo si myslíme, že treba sa tejto záležitosti venovať znova.

M. Hort, podpredseda NR SR: Ďakujem. Ďalej sa do rozpravy písomne prihlásil pán poslanec František Mikloško. Pán poslanec, nech sa páči, máte priestor v rozprave.

F. Mikloško, poslanec: Ďakujem pekne. Najskôr ešte tri poznámky. Prvá vec. Chcem poďakovať pánovi poslancovi Vestenickému zo Slovenskej národnej strany, ktorý takisto tu bol. A vážim si to, že bol tu na celom rokovaní. Aj dnes je tu. Samozrejme, neviem, nakoľko je záujem, aby som tých ostatných spomínal. Druhá vec, prečo dal pán prezident Michal Kováč amnestiu svojmu synovi. Zhodou okolností som toho očitý svedok. Boli sme u pána prezidenta Michala Kováča. Bol som tam ja, teda seba spomínam, lebo tu hovorím za pultom, bol tam Ján Čarnogurský, predseda KDH, bol tam Jozef Moravčík, predseda DÚ. A už si nepamätám, bohužiaľ, kto tam bol z maďarskej koalície, teda ešte vtedy nie z koalície. Ale Béla Bugár tam bol istotne. A myslím, že tam bol aj niekto z Együttélés. Vtedy pán prezident Kováč povedal, že chce, aby jeho syn mohol cestovať do Mníchova a vypovedať pred súdom, aby sa mohol očistiť. Ale ministerstvo vnútra odobralo pánovi Michalovi Kováčovi mladšiemu pas s tým, že je tuná vedené proti nemu trestné stíhanie, a preto nemohol vycestovať. A Michal Kováč povedal pred nami všetkými, povedal som už mená, ktoré boli svedkami, že ak mu tento pas nevydajú, aby tam mohol ísť očistiť sa, vypovedať, tak mu dá amnestiu. Čiže ak by mu boli normálne vydali pas, úplne bezdôvodne mu zadržovali tuná pas, tak by bol Michal Kováč mladší vycestoval a nebol by mu dával otec amnestiu. Toto je pravý dôvod. Bol som pri tom. Je potrebné, aby som o tom podal svedectvo. A k tomu opakovanému zamietaniu a dávaniu podnetu na zrušenie amnestií, týchto veľmi nemorálnych amnestií rád by som raz a navždy upozornil na všetky zákony, rehabilitačné zákony po roku 1988, ale aj rokoch 1968 a 1969, ktoré zrušili všetky rozsudky súdov, aj Najvyššieho súdu v Prahe, v oblasti politických procesov. Čiže hovoriť, že ak raz niečo je definitívne súdne uzavreté, už sa nemôže to ničoho týkať, je naprostý aj právny nezmysel. A každý, kto sa dovoľáva takéhoto výroku, tak hovorí, že v oblasti práva má vedomosti na úrovni obchodnej akadémie, kde sa právo vyučuje v 1. a 2. ročníku. A teraz budem pokračovať v obžalobe. V rovnakom duchu dostal aj anonymný list od príslušníka SIS, ktorý sa podieľal na tejto trestnej činnosti. Súčasťou pôvodného vyšetrovacieho spisu je písomné priznanie bývalého príslušníka SIS Oskara Fegyveresa o tom, že zavlečenie realizovala Slovenská informačná služba. Rovnako manželka poškodeného Michala Kováča dostala strojom písaný list od obyvateľa Svätého Jura, ktorý uviedol, že videl mercedes, ktorý

bol zakrytý aviou a mal štátnu poznávaciu značku BHH 42-59, Ford Mondeo s ŠPZ BLD 42-95, BMW trojkového radu so štátnou poznávacou značkou BLH 02-27 a hyundai so štátnou poznávacou značkou BLD 68-23. (Ruch v sále.) By som len poprosil, keby o niečo tichšie mohli byť moji kolegovia zo Smeru, budem vďačný. Vyšetrovaním sa zistilo, že išlo o vozidlá, na ktorých jazdili príslušníci sledovacieho útvaru SIS, ktorí mali s riaditeľom SIS obvineným Ing. Ivanom Lexom uzatvorené dohody o používaní vozidiel. Boli to Jiří Novotný, ktorý mal dohodu z 15. 5. 1995 č. EO 006-12/1994, Igor Majtán mal dohodu z 25. 7. 1995, a Dušan Rakús z 15. 5. 1995 č. EO 006-38/1994. Dňa 29. 9. 1995 dostal vyšetrovateľ anonymnú zásielku s piatimi fotografiami a lístkom „Akcia SIS“. Vzhľadom na to, že bývalý riaditeľ 2. sekcie SIS mal kontakt na vyšetrovateľov, táto skutočnosť vyšla najavo, čo malo za následok, že dvaja príslušníci SIS z oddelenia, odkiaľ pochádzali fotografie, boli postavení mimo služby. Neskorším vyšetrovaním sa zistilo, že išlo o fotografie z osobných materiálov príslušníkov odboru špeciálnych operácií SIS, z ktorých dvaja priamo realizovali zavlčenie Michala Kováča do Rakúska, pričom jeden z nich obvinený, Igor Kurtiš, ťažko psychicky znášal to, že jeho fotografia bola vo vyšetrovacom spise. Vyšetrovaním vykonaným po roku 1998 sa jednoznačne preukázalo, že na príprave, organizovaní, riadení a vykonaní trestného činu zavlčenia do cudziny sa zúčastnili príslušníci štátneho orgánu Slovenskej republiky, Slovenskej informačnej služby. Organizovali ho funkcionári SIS a podieľali sa na ňom okrem príslušníkov SIS aj osoby z radov bývalých príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky a jedna osoba z civilného sektora. Pozostával z niekoľko na seba nadväzujúcich fáz, pričom mal charakter organizovanej trestnej činnosti, pretože jednotlivé skupiny príslušníkov SIS mali medzi sebou rozdelené úlohy týkajúce sa sledovania osoby menom Braňo Chilo-Pták i Michala Kováča, jeho zadržania a prevozu do Rakúska. Celú akciu sledovania, zadržania a zavlčenia z centrály riadili obvinený Ing. Ivan Lexa v postavení riaditeľa SIS prostredníctvom riaditeľa 2. sekcie SIS a riaditeľa 46. odboru SIS. So spáchaním tohto trestného činu úzko súvisí celý rad udalostí, ktoré boli súčasťou dlhotrvajúcej diskriminačnej kampane namierenej proti vtedajšiemu prezidentovi Slovenskej republiky a vyvrcholili zavlčením jeho syna do cudziny. Motív spáchania trestného činu súvisel so zhoršujúcimi sa vzťahmi medzi prezidentom Slovenskej republiky a predstaviteľmi HZDS, čo sa odvíjalo od neochoty prezidenta vymenovať Ing. Ivana Lexu za člena vlády a neskôr za riaditeľa Slovenskej informačnej služby. Národná rada Slovenskej republiky dňa 5. 4. 1995 zákonom č. 72/1995 Z. z. novelizovala ustanovenie § 3 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe, podľa ktorého riaditeľa SIS vymenúvala a odvolávala vláda Slovenskej republiky na návrh predsedu vlády. Na základe tejto novelizácie bola obmedzená právomoc prezidenta Slovenskej republiky, ktorý dovtedy vymenúval a odvolával riaditeľa SIS na návrh vlády Slovenskej republiky, resp. Národnej rady Slovenskej republiky. Ihneď po nadobudnutí účinnosti tejto novely bol na návrh predsedu vlády Vladimíra Mečiara vymenovaný do funkcie riaditeľa SIS vládou Slovenskej republiky obvinený Ing. Ivan Lexa. Svoju úlohu zohrala aj tá skutočnosť, že dňa 18. 11. 1994 súd Spolkovej republiky Nemecko vydal medzinárodný zatykač na Michala Kováča v prípade Technopolu. Vzhľadom na to, že medzinárodný zatykač nebol aplikovateľný na území Slovenskej republiky, vo vedení Slovenskej informačnej služby bolo rozhodnuté prostredníctvom spolupracovníka SIS vylákať Michala Kováča do erotického salónu, tam ho omámiť a následne vyviezť do Rakúska. Ďalšou alternatívou bolo vylákatie Michala Kováča do Rakúska pod zámienkou odovzdania dokladov svedčiacich proti Krylovovi v prípade Technopolu. Na realizáciu týchto zámerov riadiaci

funkcionári SIS využili osobu Branislava Chila-Ptáka napriek tomu, že tento bol slovenskými orgánmi činnými v trestnom konaní trestne stíhaný za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, 2 Trestného zákona a že na neho bol Okresným súdom v Spišskej Novej Vsi dňa 16. 7. 1993 pod spisovou značkou Tp 46/93 vydaný medzinárodný zatykač, zatýkací rozkaz. Dňa 13. 8. 1995 prekročil Branislav Chilo-Pták v okolí Skalice ilegálne štátnu hranicu z Českej republiky na Slovensko. Ubytoval sa v byte na Hraničnej ul. č. 5 v Bratislave, kde ho príslušník SIS Valo navštívil spoločne s JUDr. Svěchotom. S menovaným vykonali pohovor v konšpiračnom byte SIS na Zámockej ulici č. 1 a v reštaurácii Parlamentka, pričom predmetom rozhovoru boli obchodné aktivity osôb v prípade Technopol, na čo Braňo Chilo-Pták uviedol, že dokumenty k týmto obchodom má ukryté v Levoči a v Maďarsku. Dňa 16. 8. 1995 pod dohľadom príslušníkov útvaru sledovania SIS Braňo Chilo-Pták odcestoval bez cestovných dokladov do Rakúska, pričom prechod cez hraničný priechod Petržalka – Berg mu zabezpečoval príslušník SIS obvinený Milan Lovich, ktorý sa pohyboval na služobnom motorovom vozidle značky Mercedes 190 tmavočervenej farby. Rovnako mu zabezpečil bezproblémový prechod aj pri spiatočnej ceste o 16.07 hodine na priechode Rajka – Rusovce, doprevádzal ho aj na ceste do Levoče. Až 14. 8. 1995 bol založený sledovací spis č. 4600/337 pod krycím názvom „Únik“. Žiadosť na sledovanie osoby Chila-Ptáka na neurčitú dobu odporučil a súčasne schválil vtedajší riaditeľ 2. sekcie JUDr. Jaroslav Svěchota, pričom nebolo podľa zákona o SIS poverenie na schválenie sledovania riaditeľom SIS obvineným Ivanom Lexom. Dôvodom sledovania Chila-Ptáka mal byť bližšie nešpecifikovaný únik informácie zo SIS, ktorý však nebol podložený založením príslušného operatívneho spisu. O nasadení síl a prostriedkov odboru sledovania a operatívnej techniky SIS rozhodoval jeho vtedajší riaditeľ obvinený JUDr. Gejza Valjent, CSc., hoci sledovanie neodsúhlasil riaditeľ SIS alebo ním poverená osoba a sledovanie sa začalo o deň skôr, ako bola vypísaná žiadanka. Sledovanie sa začalo 13. 8. 1995 o 10.30 hodine na Hraničnej ulici č. 5 v Bratislave, pričom sa ho zúčastnilo 13 príslušníkov odboru sledovania s ôsmimi služobnými motorovými vozidlami, medzi ktorými bol aj Mercedes-Benz 208 D s ŠPZ BHH 42-59, ktorý slúžil na statické sledovanie ako mobilný oporný bod. Kontrolu po celú dobu sledovania vykonával vedúci 1. zmeny obvinený Peter Skrutek a námatkovo riaditeľ obvinený JUDr. Gejza Valjent, CSc. Protizákonným nasadením síl a prostriedkov SIS v rámci sledovacieho spisu s krycím názvom „Únik“ vznikla SIS škoda vyplatením služobného príjmu v sume 254 031 Sk amortizáciou a výdavkami na pohonných hmotách pre služobné vozidlá škoda v sume 70 395 Sk. Celá činnosť Branislava Chila-Ptáka a jeho nadväzovanie kontaktov s Michalom Kováčom boli monitorované príslušníkmi sledovacieho útvaru SIS. Tvrdenie Kováča o snahe Chila-Ptáka nadviazať s ním kontakt, odovzdanie listu do schránky jeho rodinného domu potvrdzujú výpovede príslušníkov sledovacieho útvaru aj služobné záznamy, z ktorých je zrejmé, že dňa 24. 8. 1995 vo Svätom Jure prišiel Chilo-Pták osobným motorovým vozidlom značky Seat Ibiza s ŠPZ BLE 76-48 o 15.40 hodine k domu, v ktorom býval Michal Kováč, a vhodil do schránky obálku veľkosti A5. List je súčasťou pôvodného vyšetrovacieho spisu. Túto skutočnosť potvrdzuje svojou výpoveďou aj svedok Syč-Milý, ktorému sa o kontaktoch s Braňom Chilom-Ptákom zmienil Michal Kováč pri stretnutí v nákupnom stredisku na Žabom majeri. Dňa 24. 8. 1995 riaditeľ odboru sledovania a operatívnej techniky SIS obvinený JUDr. Gejza Valjent zvolal pracovnú poradu, na ktorej sa zúčastnili príslušníci SIS Róbert Beňo, Peter Skrutek, Igor Majtán, Jiří Novotný, na ktorej im nariadil vykonať rekognoskáciu miesta bydliska Michala Kováča v meste Svätý Jur s cieľom vytypovať miesto

možného skrytého sledovania. Po vykonanej ohliadke obvinený Róbert Beňo určil, že Mercedes-Benz 208 D bude mať stanovište oproti rodinnému domu Kováča na rohu Krajinskej cesty a Novej Pezinskej cesty pred domom č. 2. Dňa 27. 8. 1995 sa konala porada u zástupcu riaditeľa odboru sledovania a operatívnej techniky SIS obvineného Róberta Beňa, na ktorej boli prítomní príslušníci odboru sledovania Skrutek, Holec, Crkoň, Paulen, Majtán, Rakús, Novotný, Fegyveres, Čičmanec a Kyrinovič. Na porade obvinený Róbert Beňo oznámil, že riaditeľ SIS Ing. Ivan Lexa vydal príkaz na permanentné sledovanie Michala Kováča a od 28. 8. 1995 sa začalo nepretržité sledovanie jeho rodinného domu. Na statické sledovanie bolo využité skriňové vozidlo typu Mercedes-Benz 208 D. Pozorovanie sa uskutočňovalo v 24-hodinových intervaloch nepretržite, pričom príslušníci slúžili vo dvojčlenných zmenách a pri pozorovaní sa striedali v dvojhodinových intervaloch. Týchto služieb sa zúčastnili Kimlička, Fegyveres, Čičmanec, Holec, Paulen, Crkoň. Spojenie bolo zabezpečené rádiostanicami a medzi riadiacimi dôstojníkmi a vedením SIS mobilnými telefónmi. Výmena zmeny sa vykonávala tak, že so sledovacím vozidlom sa odišlo na odľahlé miesto v obci Svätý Jur, kde sa dvojice vystriedali a vozidlo zaparkovali na pôvodné stanovište. Riaditeľ SIS obvinený Ing. Ivan Lexa vydal príkaz nasadiť sily a prostriedky odboru sledovania a operatívnej techniky SIS na sledovanie Michala Kováča v rozpore so zákonom, pričom príkaz nebol vydaný písomne, nebol uvedený účel sledovania a doba jeho trvania. Na odbore sledovania a operatívnej techniky SIS v rozpore s internými predpismi SIS nebol založený sledovací spis, do ktorého sa mali zakladať všetky podstatné skutočnosti zistené sledovaním, za čo bol priamo zodpovedný riaditeľ odboru JUDr. Gejza Valjent, CSc. Sledovanie osoby Michala Kováča sa administratívne zakrylo a utajovalo použitím časti síl a prostriedkov z akcie sledovania osoby Chila-Ptáka. Dňa 27. 8. 1995 Chilo-Pták navštívil Michala Kováča vo Svätom Jure a pozýval ho na stretnutie do nočných podnikov a obchodné rokovanie do Kittsee. Poškodený Michal Kováč však na jeho ponuku nereagoval a na stretnutie neprišiel. Nakoľko sa nepodarilo vylákať Kováča do zahraničia jednak listom, jednak osobným rozhovorom, bol zvolený druhý variant spočívajúci v sledovaní pohybu Kováča v týždni od 28. 8. 1995 a v hľadaní okamihu na jeho zadržanie a vyvezenie do Rakúska. Na realizáciu tohto zámeru boli vyčlenené prostriedky odboru sledovania a operatívnej techniky SIS, a to príslušníci s osobnými motorovými vozidlami, príslušníci oddelenia špeciálnych operácií SIS a skupina osôb, ktoré neboli príslušníkmi SIS, pod vedením obvineného Michala Hrbáčka, príslušníka zaradeného u riaditeľa 2. sekcie SIS. Trestný čin bol spáchaný na základe pokynov vrcholných funkcionárov Slovenskej informačnej služby, obvineného Ing. Ivana Lexu, riaditeľa SIS, obvineného JUDr. Gejzu Valjenta, riaditeľa odboru sledovania a operatívnej techniky SIS, a riaditeľa 2. sekcie SIS JUDr. Jaroslava Svěchotu, ktoré v záujme zachovania utajenosti neboli dávané písomnou formou, ale osobným kontaktom riadiacich funkcionárov s im podriadenými príslušníkmi. Skupinu príslušníkov SIS, ktorá sa pohybovala vo Svätom Jure, tvorili obvinený Mgr. Róbert Beňo, vedúci I. oddelenia odboru sledovania a operatívnej techniky SIS, ktorý jazdil na osobnom motorovom vozidle značky Mazda 626 sivej farby so štátnou poznávacou značkou BLE 58-92 a mal pridelený mobilný telefón 0901 702 567, obvinený Peter Skrutek, zástupca obvineného Róberta Beňa a vedúci 1. zmeny, ktorý jazdil na osobnom motorovom vozidle značky Toyota Camry zelenej farby so štátnou poznávacou značkou BLH 09-05 a mal pridelený mobilný telefón 0901 707 886, Dušan Rakús, príslušník oddelenia sledovania, ktorý jazdil na osobnom motorovom vozidle značky Hyundai Lantra fialovej farby s ŠPZ BLD 68-23, ktorý

ako jediný mal aj spolujazdca, príslušníka oddelenia sledovania Oskara Fegyveresa, Igor Majtán, príslušník oddelenia sledovania, ktorý jazdil na osobnom motorovom vozidle BMW 320i červenej farby so štátnou poznávacou značkou BLH 02-27, Jiří Novotný, príslušník odboru sledovania, ktorý jazdil na osobnom motorovom vozidle Ford Mondeo modrozelennej farby so štátnou poznávacou značkou BHH 42-59, Dušan Holec, ktorý vykonával sledovanie z mobilného oporného bodu, ktorým bol Mercedes-Benz 208 D so štátnou poznávacou značkou BHH 42-59. Zadržanie Michala Kováča dňa 31. 8. 1995 o 10.47 hodine uskutočnila skupina obvinených, v ktorej boli Mgr. Michal Hrbáček, príslušník SIS zaradený u riaditeľa 2. sekcie, Ing. Ľubomír Kosík, Ing. Martin Lieskovský, Miroslav Šegita a Jozef Zoššák, z ktorých prví traja dňa 31. 8. 1995 ukončili služobný pomer príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky a na policajnom pohotovostnom útvere Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave. Jedinou osobou z civilného sektora bol Jozef Zoššák, ktorý pôsobil ako biletár v erotickom salóne. Uvedené osoby vykonali blokovanie osobného motorového vozidla Michala Kováča motorovými vozidlami Seat Toledo a Seat Ibiza a jeho zadržanie. Prevoz Kováča do Rakúska uskutočnila dvojica príslušníkov SIS z oddelenia špeciálnych operácií Igor Kurtiš a Roman Kuciak, ktorí jazdili osobným motorovým vozidlom Kia Sephia modrej farby so štátnou poznávacou značkou BLE 83-63, pričom bezproblémový prejazd tejto skupine cez hraničný priechod v Petržalke s poškodeným Kováčom zabezpečoval JUDr. Milan Lovich, vedúci inšpekcie riaditeľa 2. sekcie SIS, ktorý predtým pôsobil ako príslušník pohraničnej stráže. Dňa 28. 8. 1995 JUDr. Jaroslav Svěchota o 16.46 hodine telefonoval podplukovníkovi Ladislavovi Čukovičovi, zástupcovi vedúceho odboru hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru SR tvrdiac, že Slovenská informačná služba pracuje na drogách, monitoruje pohyb na priechodoch a v dňoch 30. a 31. 8. 1995 sa príslušník SIS Milan Lovich bude zdržiavať na hraničných priechodoch Jarovce – Kittsee a Petržalka – Berg. Toho istého dňa bol v meste Svätý Jur zaregistrovaný prvýkrát sledovací Mercedes-Benz 208 D s nálepkami českej firmy na klimatizáciu, ako parkuje na rohu Novej Pezinskej ulice pred domom č. 2. Dňa 29. 8. 1995 riaditeľ SIS obvinený Ing. Ivan Lexa vydal podriadenému riaditeľovi 2. sekcie SIS JUDr. Jaroslavovi Svěchotovi v súvislosti so zabezpečením zadržania Michala Kováča do cudziny pokyn, aby dal pristaviť na parkovisko pred Zimný štadión v Bratislave na Ružinovskej ceste päť služobných vozidiel rôznych značiek. Následne mu dal ďalší pokyn, aby zabezpečil na deň 30. 8. 1995 na 10.00 hodinu dvoch príslušníkov SIS z jeho sekcie na stanovište na Dolnozemskej ceste pri Porsche Inter Auto a telefonicky sa skontaktoval s osobou vystupujúcou pod menom Majster, povie obvinený Mgr. Hrbáček, ktorý mal realizovať so svojou skupinou zadržanie Michala Kováča. Títo príslušníci SIS mali podľa pokynu prevziať mercedes šedej farby s osobou a po prevoze do Rakúska cez hraničný priechod Petržalka – Berg vozidlo odstaviť na prvom parkovisku a počkať, až príslušník rakúskej polície alebo colnej stráže vykoná kontrolu vozidla a zadrží osobu. Dňa 30. 8. 1995 sa v objekte SIS na Kopčianskej ceste v Bratislave u riaditeľa 2. sekcie konali porady za účasti obvineného JUDr. Valjenta a jeho zástupcu obvineného Róberta Beňa. V ranných hodinách JUDr. Svěchota vydal pokyn príslušníkom oddelenia špeciálnych operácií SIS obvinenému Igorovi Kurtišovi a Romanovi Kuciakovi, aby o 10.00 hodine čakali na stanovišti na Dolnozemskej ceste v Petržalke, kde mali prevziať osobu s mercedesom šedej farby, ktorú mali previezť do Rakúska. S JUDr. Svěchotom udržiavali kontakt mobilnými telefónmi, pričom splnenie úlohy JUDr. Svěchota oznámil riaditeľovi SIS obvinenému Ing. Ivanovi Lexovi. Na pracovných poradách sa zvažovala možnosť použitia

autobusu SIS na blokovanie štátnej cesty II/502 smerom zo Svätého Jura do Bratislavy. Autobus mal zablokovat' príjazdovú cestu k miestu zadržania Michala Kováča s tým, že bude predstierať dopravnú nehodu, pričom bol postavený križom cez cestu. Za tým účelom JUDr. Svěchota dal pokyn príslušníkovi SIS Mariánovi Tinákovi na vykonanie poznávacej jazdy, ktorý ju uskutočnil od 11.15 hodiny autobusom žltej farby so štátnou poznávacou značkou BAB 64-75 na trase Bratislava – Modra – Harmónia a späť, pričom v objekte SIS v Bratislave spolu s ďalšími príslušníkmi SIS čakal na pokyn použiť autobus až do 22.30 hodiny. V doobedňajších hodinách sa uskutočnilo stretnutie podplukovníka Ladislava Čukoviča v objekte SIS na Kopčianskej ulici s riaditeľom 2. sekcie JUDr. Jaroslavom Svěchotom, pričom rokovali o zabezpečení prítomnosti obvineného Milana Lovicha na hraničných priechodoch smerom do Rakúska. Podplukovník Čukovič telefonicky vydal pokyn Miroslavovi Bardoňovi, veliteľovi odboru hraničných priechodov Mestského veliteľstva Policajného zboru v Bratislave, aby vyhovel požiadavke Milana Lovicha na prednostné vybavenie auta. Rovnako telefonicky požiadal Pavla Repiského, príslušníka pasovej kontroly na hraničnom priechode Petržalka – Berg, aby prednostne zabezpečil prejazd vozidla cez hraničný priechod vo večerných hodinách dňa 30. 8. 1995, resp. 31. 8. 1995. Typ vozidla a štátnu poznávaciu značku mu neuviedol, len to, že v tom čase sa bude na hraničnom priechode zdržiavať príslušník SIS Milan Lovich, ktorý vie, o aké vozidlo ide. Požiadavka bola zapísaná v knihe služby na OCP Petržalka. V poobedňajších hodinách JUDr. Svěchota vydal pokyn svojmu vodičovi Stanislavovi Manovi, aby odišiel služobným motorovým vozidlom mazda bielej farby s ŠPZ BLC 79-24 do Rakúska, kde mal na parkovisku v meste Kittsee čakať na príchod dvoch príslušníkov SIS a týchto mal doviesť späť na Slovensko. V Kittsee sa zdržiaval od 01.00 hodiny dňa 31. 8. 1995, keď bol odvolaný a vrátil sa späť. JUDr. Svěchota zabezpečil splnenie pokynu vydaného riaditeľom SIS Ing. Ivanom Lexom, keď prikázal pristaviť päť osobných motorových vozidiel na parkovisko pred Zimným štadiónom v Bratislave. Vozidlá boli na miesto pristavené a ponechané otvorené s kľúčmi a technickými osvedčeniami. Medzi vozidlami bol aj Seat Toledo červenej farby so štátnou poznávacou značkou BLE 75-67, ktorý mal pridelený Július Ivan, vedúci oddelenia špeciálnych oddelení SIS, a Seat Ibiza modrozelennej farby s ŠPZ BLE 76-48, na ktorom dňa 24. 8. 1995 Braňo Chilo-Pták priviezol Michalovi Kováčovi list do schránky. O 20.00 hodine toho istého dňa prišiel príslušník SIS obvinený Milan Lovich na hraničný priechod Jarovce – Kittsee, kde požiadal Jána Maslena, príslušníka pasovej kontroly, o prednostné vybavenie cestujúcich v Jarovciach. Asi o 21.15 hodine opustil služobnú miestnosť, pretože chce vykonať služobný telefonický rozhovor. Výskyt vozidiel sledovacieho útvaru vo Svätom Jure zaregistroval svedok Róbert Križan, ktorý v nočnej dobe z 30. na 31. 8. 1995 pri mercedese videl stáť vozidlo s ŠPZ BLD 42-95, čo si poznačil na útržok denníka Nový Čas 30. 8. 1995. Dňa 31. 8. 1995 medzi 5.45 hodinou a 6.15 hodinou bola na sledovacom Mercedese-Benz 208 D vykonaná jazda, ktorá slúžila na výmenu posádky, pričom do služby nastúpil príslušník sledovania Dušan Holec. O 7.00 hodine skupina siedmich príslušníkov so šiestimi služobnými motorovými vozidlami zaujala určené stanovište vo Svätom Jure, pričom medzi sebou boli spojení vysielaczkami a riadiaci dôstojníci obvinený Róbert Beňo a obvinený Peter Skrutek mobilnými telefónmi. Riaditeľ odboru sledovania a operatívnej techniky SIS obvinený JUDr. Gejza Valjent prostredníctvom telefonických kontaktov prijímal od obvineného Róberta Beňa informácie o situácii vo Svätom Jure a spätne prostredníctvom neho dával pokyny na ďalší postup. Skupinu v meste Svätý Jur riadil vedúci 1. zmeny obvinený Peter Skrutek, ktorý s

vozidlom Toyota Camry zaujal stanovište neďaleko kostola na ulici Dr. Kautza, ktorá v dolnej časti vyúsťovala na Pezinskú ulicu, kde sa nachádzal rodinný dom Michala Kováča. Vedúci 2. zmeny Jiří Novotný na osobnom motorovom vozidle značky Ford Mondeo zaujal stanovište neďaleko poľnohospodárskeho družstva smerom na Bratislavu. Vedúci 4. zmeny Igor Majtán jazdiaci na motorovom vozidle značky BMW 320i zaujal stanovište na parkovisku smerom zo Svätého Jura na Grinavu. Príslušník odboru sledovania Dušan Rakús jazdiaci na motorovom vozidle značky Hyundai Lantra zaujal stanovište vo vinohrade smerom zo Svätého Jura na Grinavu. Príslušník sledovania Dušan Holec vykonával sledovanie z mobilného oporného bodu, ktorým bol mercedes nachádzajúci sa na rohu ulice Nová Pezinská a Krajinskej cesty. Na základe pokynu JUDr. Svěchotu v objekte SIS pod krycím názvom „Gemini“ bol vodič Marián Tinák v pohotovosti s autobusom štátnej poznávacej značky BAB 64-75. O 7.30 hodine príslušník hraničnej polície Ján Maslen stretol v bufete na hraničnom priechode v Jarovciach príslušníka SIS obvineného Milana Lovicha, ktorý mu povedal, že dňa 30. 8. 1995 sa to nezrealizovalo. Asi o 8.30 hodine obvinený Róbert Beňo na pokyn obvineného JUDr. Gejzu Valjenta priviezol do Svätého Jura príslušníka SIS Oskara Fegyveresa a pridelil ho ako spolujazdca Dušanovi Rakúsovi. Sám sa pripojil k Igorovi Majtánovi, s ktorým potom čakali na oznámenie od príslušníka z Mercedesu-Benz 208 D, kedy Michal Kováč opustí rodinný dom. Asi o 9.00 hodine sa obvinený JUDr. Milan Lovich na služobnom motorovom vozidle mercedes červenej farby presunul z hraničného priechodu Jarovce – Kittsee na hraničný priechod Petržalka – Berg, kde sa zdržiaval v zóne pre diplomatov a viackrát použil služobný telefón. Asi o 10.00 hodine sa v centrále SIS na Kopčianskej ulici v kancelárii riaditeľa JUDr. Svěchotu uskutočnila porada s riaditeľom SIS obvineným Ing. Ivanom Lexom a riaditeľom odboru sledovania a operatívnej techniky SIS obvineným JUDr. Gejzom Valjentom, na ktorej podriadení riaditeľa SIS informovali o plnení úloh príslušníkmi SIS. V tú istú dobu obvinený JUDr. Milan Lovich na hraničnom priechode Petržalka – Berg príslušníkovi hraničnej polície Ladislavovi Sillovi oznámil, že sa tam nachádza kvôli vozidlu a bude sa pohybovať v zóne diplomatov. Podľa pokynu riaditeľa 2. sekcie SIS dvaja príslušníci oddelenia špeciálnych operácií 2. sekcie SIS obvinený Igor Kurtiš a obvinený Roman Kuciak na služobnom motorovom vozidle značky Kia Sephia so štátnou poznávacou značkou BLE 83-63 zaujali stanovište na Dolnozemskej ceste v Bratislave-Petržalke, pričom splnenie úlohy ohlásil obvinený Igor Kurtiš mobilným telefónom riaditeľovi 2. sekcie SIS. O 10.30 hodine inšpektor Franz Peresich, vedúci colnej správy na hraničnej kontrole v Kittsee, prijal telefonát, v ktorom mužský hlas s cudzím prízvukom oznámil, že v priebehu dňa pricestuje do Rakúska osobné motorové vozidlo značky Mercedes, pričom vo vozidle sa bude nachádzať osoba, na ktorú je vydaný medzinárodný zatykač. V rovnakú dobu príslušník SIS zo sledovacieho mercedesu vysielateľkou oznámil odchod Michala Kováča z rodinného domu. Toto oznámenie prijali všetci členovia sledovacej skupiny nachádzajúci sa v meste Svätý Jur. Potom, ako Michal Kováč nasadol do vozidla značky Mercedes-Benz 190 D, a odchádzal smerom do Bratislavy, vedúci 1. zmeny obvinený Peter Skrutek dal vysielateľkou pokyn ostatným členom sledovacej skupiny opustiť určené stanovištia a zaradiť sa za vozidlo Michala Kováča. Po zaradení sledovacích vozidiel za vozidlo značky Mercedes jazdiace v pravom jazdnom pruhu na konci mesta Svätý Jur smerom do Bratislavy kolónu v ľavom jazdnom pruhu predbehli dve vozidlá. Spolujazdec v červenom motorovom vozidle značky Seat Toledo oblečený do maskáčovej uniformy dal rukou Michalovi Kováčovi znamenie, aby zastavil. Keď nereagoval na jeho výzvu a snažil sa

ho obísť vľavo, skrížili mu cestu spredu a súčasne vozidlom Seat Ibiza tyrkysovo modrej farby zablokovali mercedes z ľavej strany a donútili ho zastaviť. Za touto skupinou vozidiel prehradili vozovku v oboch jazdných pruhoch vozidlá skupiny sledovania. Muž v maskáčovej uniforme s revolverom v ruke vyzval Kováča vystúpiť z vozidla a keď nereagoval, zo Seatu Ibiza vystúpil muž v čiernych maskáčoch, ktorý odopol bezpečnostné pásy poškodenému, a násilím ho vytiahli z auta. Napriek odporu Michala Kováča tohto preniesli na zadné sedadlo vozidla Seat Toledo a opustili miesto prepadu. Za nimi nasledovalo vozidlo Seat Ibiza a mercedes Michala Kováča, do ktorého nastúpil jeden z členov „Hrbáčkovej skupiny“. Blokovacia skupina sledovačov po opustení miesta prepadu skupinou Mgr. Hrbáčka dostala vysielacskou pokyn blokovat' chvíľu vozovku, potom vypnúť vysielacky a vrátiť sa na pracovisko. Počas jazdy Kováčovi cez hlavu nasadili modré textilné vrece, na ruky mu spredu nasadili putá a keď sa pokúsil o vyskočenie, bili ho päťami do tváre a dávali mu paralyzátorom elektrošoky na pohlavný úd. Prinútili ho vypiť alkohol, najpravdepodobnejšie whisky Ballantine's, v dôsledku čoho upadol do bezvedomia. Obvinený Michal Hrbáček mobilným telefónom 0901 703 787 informoval o priebehu zadržania riaditeľa 2. sekcie SIS. Tesne pred realizáciou zadržania Michala Kováča a po jeho zadržaní bola zaznamenaná zvýšená intenzita telefonických kontaktov medzi obvineným JUDr. Valjentom a obvineným Mgr. Róbertom Beňom, obvineným Mgr. Hrbáčkom a obvineným Kurtišom a riaditeľom 2. sekcie SIS. Po realizácii zadržania prestali telefonické kontakty medzi obvineným JUDr. Valjentom a obvineným Mgr. Beňom a na minimum sa zvýšili telefonické kontakty medzi obvineným JUDr. Valjentom a riaditeľom 2. sekcie SIS. V tom čase sa na Úrad vlády Slovenskej republiky v Bratislave dostavil riaditeľ SIS obvinený Ing. Ivan Lexa, ktorý počas rokovania vlády Slovenskej republiky požiadal prítomných pracovníkov, aby oznámili predsedovi vlády Slovenskej republiky Vladimírovi Mečiarovi, že je prítomný. Tento prerušil rokovanie a v inej miestnosti spoločne s obvineným Ing. Lexom sa rozprával asi 20 – 30 minút. Medzi 11.00 hodinou a 12.00 hodinou v Bratislave vo Vajnoroch na Rybníčkovej ulici bolo zaregistrované osobné motorové vozidlo značky Mercedes striebornej farby s osádkou jedného muža, ktorý bol doprevádzaný ďalšími vozidlami a prichádzal v smere od Rače. Tri vozidlá obsadené skupinou Mgr. Hrbáčka s Michalom Kováčom pred Račou odbočili z hlavnej cesty vľavo okolo objektu Záchraného systému Alfa Slovakia a cez železničné priecestie prešli smerom na Vajnory. Asi o 12.00 hodine na Dolnozemskej ceste v Bratislave-Petržalke bolo svedkami videné zaparkované služobné vozidlo SIS Kia Sephia modrozelennej farby s ŠPZ BLE 63-83, na ktorom jazdil príslušník SIS obvinený Kurtiš, stojace na opačnej strane cesty pred Porsche Inter Auto. V tú dobu na pokyn riaditeľa 2. sekcie SIS vodič ochranca Stanislav Mana osobným motorovým vozidlom Mazda 626 bielej farby so štátnou poznávacou značkou BLC 97-24 odišiel do Rakúska cez hraničný priechod Petržalka – Berg s úlohou priviezť dvoch príslušníkov SIS späť na Slovensko, pričom po prejazde hraníc na parkovisku za hraničným priechodom Berg čakal na kontakt týchto osôb. Asi o 13.00 hodine vodič Marián Tinák autobusom so štátnou poznávacou značkou BAB 64-75 na pokyn riaditeľa 2. sekcie ukončil pohotovosť v objekte SIS pod krycím názvom „Gemini“ a vrátil autobus na oddelenie autodopravy SIS. Medzi 13.00 hodinou a 14.00 hodinou operačný dôstojník SIS JUDr. Lukáč dostal oznámenie z Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, že bol unesený mladý Kováč. Osobne telefonicky túto informáciu oznámil riaditeľovi SIS obvinenému Ing. Ivanovi Lexovi. Asi o 14.00 hodine na Dolnozemskej ceste v Bratislave obvinený Roman Kuciak a obvinený Igor Kurtiš prevzali

od Hrbáčkovej skupiny osobné motorové vozidlo značky Mercedes-Benz 190 D s omámeným Michalom Kováčom, ktorého za pomoci obvineného JUDr. Milana Lovicha previezli cez diplomatickú zónu hraničného priechodu Petržalka – Berg a odstavili na parkovisku za hraničným priechodom. Potiaľto moje vystúpenie. Pokračovať bude v čítaní obžaloby poslanec Rudolf Bauer. Ďakujem.

M. Hort, podpredseda NR SR: Skončili ste, pán poslanec?

F. Mikloško, poslanec: Áno.

M. Hort, podpredseda NR SR: Ďakujem pekne. S faktickou poznámkou na vystúpenie pána poslanca Mikloška sa prihlásila pani poslankyňa Katarína Tóthová ako jediná. Nech sa páči, pani poslankyňa, máte slovo vo faktickej poznámke.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem. Vážený pán kolega, milý Ferko, veľmi nerada, ale musím povedať, že tú právnu analýzu na začiatku vystúpenia, ktorá bola podopretá znalosťami, by mal vedieť aj poslucháč 1. ročníka. Keby to tak vedel, ako to tu bolo prezentované, tak zrejme skúšku z teórie štátu a práva neurobí. Totiž treba rozlišovať obnovenie jednotlivých súdnych procesov, čo sa deje, dialo a možno aj bude diať aj v budúcnosti, a zrušenie amnestie, čo sa v histórii neudialo a ani neudeje, pretože v právnom štáte amnestia znamená zánik trestnosti. A už na Slovensku bol tu riaditeľ pán Devine z Washingtonu, z Inštitútu sledovania prešľapov štátnych úradníkov, a ten do tlače, môžem doniesť ukázať, jasne uviedol, ak by Slovensko zrušilo amnestiu, nemôže byť charakterizované ako právny štát. Takže, pán poslanec, nemýliť si fazónu so sezónou, pretože obnovenie procesov a zrušenie amnestie nie je to isté. Ďalej, to dlhé čítanie tu malo jednu chybu, že nebolo vyvážené. Pokiaľ bol spomínaný Svěchota, malo byť prečítané jeho vyjadrenie na Ústavný súd, kde hovoril, že to boli konšpiračné veci, o ktorých ste čítali. A uviedol, že niektoré jeho vyhlásenia boli vynútené. A dal to aj písomne. V spise Ústavného súdu sa to nachádza, treba si to len pozrieť.

M. Hort, podpredseda NR SR: Ďakujem. Reagovať na pani poslankyňu Tóthovú bude teraz pán poslanec Mikloško. Nech sa páči.

F. Mikloško, poslanec: Pani poslankyňa, je mi ľúto, že ste ma nepočúvali, pretože ja som skoro vôbec nehovoril o výpovediach pána JUDr. Svěchotu, ale hovoril som o rekonštrukcii celého prípadu zavraždenia, kde sa hovorilo najmä o tých, ktorí boli aktérmi toho. Takže možno sa dostaneme aj k Svěchotovi a potom sa môžete prihlásiť s faktickou poznámkou. A pokiaľ ide o to, čo ste hovorili z teórie práva. Pani poslankyňa, ak v päťdesiatych rokoch Najvyšší súd niekoho odsúdil na trest povrazom a toho popravili alebo niekomu dal 25 rokov a ten si odsedel 15 a potom v roku 1971 alebo v roku 1990 tento súd bol zrušený, tak o čo vlastne ide? O čo ide? Aký je rozdiel medzi tým, že zrušil úplne rozsudok definitívny súdu, a tým, že tuná bola zrušená amnestia, ktorá rušila všetko, čo súviselo vrátane vraždy Róberta Remiáša, o ktorej možno budeme ešte počuť.

M. Hort, podpredseda NR SR: Ďakujem. (Ruch v sále.) Poprosím o pokoj, pani poslankyňa. Skúste si to povedať mimo sály, lebo ďalej sa prihlásil do rozpravy pán navrhovateľ. Nech sa páči.

V. Palko, poslanec: Vážená pani unikajúca poslankyňa Katarína Tóthová, prvý, kto narábal už s platnou amnestiou, ktorú udelil, to bol Vladimír Mečiar. Jednu udelil v marci 1998 a druhú v júni, keď poopravil tú z marca. Čiže on bol prvý, ktorý to začal. Takže ďakujem pani poslankyni za kritiku Vladimíra Mečiara. Chcel som jej povedať aj niečo iné o právnom štáte, ale keďže utiekla, tak keď sa tu objaví, možno potom. Ďakujem.

M. Hort, podpredseda NR SR: Na vystúpenie pána poslanca sa s faktickou poznámkou neprihlásil nikto. Ďalej do rozpravy písomne prihlásený je pán poslanec Rudolf Bauer. Pán poslanec, nech sa páči.

R. Bauer, poslanec: Ďakujem. Vážený pán podpredseda, dámy a páni, kým budem pokračovať v čítaní obžaloby, tak chcel by som ešte predtým povedať, že na prebiehajúcej schôdzi Národnej rady je predložený aj návrh zákona o štátnych vyznamenaniach, poslanecký návrh pánov poslancov Dušana Jarjabka a Mojmíra Mamojku. A v tomto texte návrhu zákona je aj návrh na opätovné zavedenie Radu Andreja Hlinku, ktorý sa udeľuje občanom Slovenskej republiky, ktorí sa mimoriadnym spôsobom zaslúžili o vznik Slovenskej republiky. Každý, kto sleduje slovenskú politiku, sa vie dovŕtiť, že ak by bol takýto zákon schválený a znovu takýto rad by bolo možné udeliť, určite po nejakom čase by prišiel návrh na udelenie tohto, v poradí prvého najdôležitejšieho vyznamenania podľa navrhovaného zákona pre poslanca Vladimíra Mečiara. Lenže ja sa pýtam, ako by mohol dostať Rad Andreja Hlinku človek, ktorý bránil a bráni priechodu spravodlivosti, človek, ktorý zneužil inštitút amnestie a udelil amnestie na ešte nevyšetrené vážne podozrenia. Každý, kto má zmysel pre spravodlivosť, ešte aj malé dieťa vie, že je to podozrivé, že niečo nie je v poriadku. Andrej Hlinka by sa určite v hrobe obracal. Dámy a páni, hlavne z koalície, aj vy všetci viete, že to nebolo v poriadku, ale jediné, na čo sa zmôžete, je pilátovsky alibistické konštatovanie, že amnestie sa nedajú zrušiť. Páni a dámy, dajú sa zrušiť. Máte to podrobne zdôvodnené v dôvodovej správe nášho návrhu. A chcem v tejto správe vás upozorniť, na medzinárodne uznávanú tzv. Radbruchovu formulu, podľa ktorej „konflikt medzi spravodlivosťou a právnou istotou je možné riešiť len tak, že pozitívne právo reprezentované zákonmi a mocou má prednosť aj vtedy, ak je obsahovo nespravodlivé a neúčelné, vyjmúc prípad, keď rozpor medzi pozitívnym právom a spravodlivosťou dosiahne takú neznesiteľnú mieru, že zákon musí ako nenáležité právo spravodlivosti ustúpiť“. Páni poslankyne, páni poslanci, toto je ten prípad, o ktorom hovorí táto klauzula, rozpor medzi pozitívnym právom a spravodlivosťou dosiahol takú neznesiteľnú mieru, že zákon musí spravodlivosti ustúpiť. Ešte raz, rozpor medzi pozitívnym právom a spravodlivosťou dosiahol takú neznesiteľnú mieru, že zákon musí spravodlivosti ustúpiť, a to spôsobom prijatia zákona, ktorý zruší Mečiarove amnestie a umožní vyšetriť všetky podozrenia. Toto je podstata argumentácie návrhu, ktorý prerokujeme. O toto vás žiadame už po niekoľkokrát. Jedine táto cesta umožní otvoriť priechod spravodlivosti, ktorá je pre budúcnosť Slovenska veľmi, veľmi dôležitá. Teraz budem pokračovať v čítaní obžaloby. Na hraničnom priechode bol svedkom zaregistrovaný prejazd mercedesu svetlej farby, v ktorom sedeli traja muži. O 15.04 hodine sa obvinený Igor Kurtiš mobilným telefónom spojil s riaditeľom 2. sekcie a oznámil mu, že na rakúskej strane ich nečakal príslušný pracovník. Na základe rozhodnutia obvineného Ing. Ivana Lexu vozidlo malo byť prevezené do Hainburgu pred policajnú stanicu. Riaditeľ 2. sekcie SIS sa stretol s príslušníkom SIS, ktorý po prejení do Rakúska mal doprevádzať obvineného Igora Kurtiša a Romana Kuciaka do Hainburgu, ukázať im miesto, kde majú zaparkovať mercedes s poškodeným Kováčom a telefonicky oznámiť, že v zaparkovanom vozidle sa nachádza medzinárodne hľadaná osoba. Po 15.00 hodine uvedený príslušník prešiel osobným motorovým vozidlom značky Daewoo Nexia cez priechod Petržalka – Berg, doprevádzal osádku vozidiel do Hainburgu a službu konajúcemu policajtovi oznámil výskyt vozidla Mercedes-Benz 190 D s osobou, po ktorej pátra Interpol. O 16.30 hodine obvinený Ing. Ivan Lexa mobilným telefónom č. 0901 708 697 oznámil Karolovi Martinkovi, že strieborný mercedes s koncovým

dvojčíslom 41 stojí pred policajnou stanicou v Hainburgu a keď tam už nestojí, tak ho už majú policajti. Na základe telefonického oznámenia bol Michal Kováč zadržaný rakúskou políciou, pričom fyzickým útokom obvinených mu boli spôsobené drobné poranenia a vyvezením do Rakúska a následným vzatím do väzby bol porušený čl. 23 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého občana nemožno nútiť, aby opustil vlasť, nemožno ho vyhostiť ani vydať inému štátu. Poškodenému Michalovi Kováčovi bola týmto konaním spôsobená škoda v celkovej sume asi 478 241,13 rakúskych šilingov. Asi o 17.00 hodine obvinený JUDr. Milan Lovich na hraničnom priechode Petržalka – Berg oznámil služobným telefónom, že všetko je v poriadku, a následne odišiel osobným motorovým vozidlom značky Mercedes cez diplomatickú zónu do Rakúska. Po 18.00 hodine sa vrátili z Rakúska na Slovensko cez hraničný priechod Kittsee – Jarovce príslušník SIS, ktorý oznámil telefonicky riaditeľovi 2. sekcie splnenie úlohy, i vodič ochranca Stanislav Mana, ktorý mu oznámil, že z Rakúska priviezol dvoch príslušníkov SIS, obvineného Kuciaka a obvineného Kurtiša. Obvinený Igor Majtán začiatkom septembra 1995 dostal pokyn od vedúceho I. oddelenia 46. odboru SIS Mgr. Róberta Beňa, aby spoločne s Oskarom Fegyveresom zabezpečili alibi pre sledovací Mercedes 208 D. Preto dňa 6. 9. 1995 odišli do obce Vojka nad Dunajom v okrese Dunajská Streda, kde sa skontaktoval s príslušníkom Policajného zboru, od ktorého žiadal formou úradného záznamu potvrdiť, že Mercedes 208 D sa nachádzal v jeho služobnom obvode v dňoch 28. 8. 1995 až 31. 8. toho istého roku. Nakoľko príslušník Policajného zboru im odmietol splniť túto požiadavku, dňa 13. septembra 1995 v Bratislave v Sklenárstve Ložan na Jurigovom námestí dal vyrezať priehľadné sklá, za ktoré zaplatil 2 766 korún, ktorými boli nahradené sklá s nepriehľadnou fóliou na Mercedese 208 D s ŠPZ BHH 42-59. Konal tak s úmyslom, aby svedkovia v trestnom konaní zavlečenia Michala Kováča do cudziny vozidlo nestotožnili s tým, ktoré sa nachádzalo na rohu Novej Pezinskej ulice a Krajinskej cesty v dňoch 28. 8. až 31. 8. 1995 a ktoré príslušníci SIS použili na sledovanie domu Michala Kováča. V prípravnom konaní pri výsluchu pred vyšetrovateľom z trinástich obvinených siedmi využili právo dané ustanovením § 33 ods. 1 Trestného poriadku a nevypovedali. Sú to: Ing. Ivan Lexa, Peter Skrutek, JUDr. Milan Lovich, Mgr. Michal Hrbáček, Ing. Martin Lieskovský, Miroslav Šegita a Jozef Zoššák. Obvinený JUDr. Gejza Valjent, CSc., vo svojej výpovedi pred vyšetrovateľom uviedol, že sa necíti byť vinný z trestného činu zavlečenia. Nedal podriadenému obvinenému Róbertovi Beňovi pokyn na sledovanie Michala Kováča, neriadil sledovanie a ani nehovoril s obvineným Ing. Lexom a obvineným Mgr. Beňom a riaditeľom 2. sekcie SIS dňa 31. augusta 1995 o sledovaní a zadržaní Michala Kováča. Jeho tvrdenia nie sú pravdivé a sú evidentnou snahou zbaviť sa trestnej zodpovednosti. Jeho obhajoba je vyvrátená jednak výpoveďou obvineného Róberta Beňa, ktorý ho usvedčuje z podielu na spáchaní trestného činu voči poškodenému Michalovi Kováčovi mladšiemu. Pokiaľ ide o sledovanie Braňa Chila-Ptáka, obvinený Gejza Valjent uviedol, že pokyn dal riaditeľ 2. sekcie, ktorý mu uviedol, že má súhlas od obvineného Ivana Lexu. Obvinený Igor Kurtiš uviedol, že sa necíti byť vinný zo spáchania skutku, za ktorý je stíhaný, nenachádzal sa na mieste, ktoré sa uvádza v uznesení o stíhaní. Aj jeho tvrdenie je snahou zbaviť sa trestnej zodpovednosti a je vyvrátené výpoveďami jeho priameho nadriadeného svedka Ivana i svedka Muzslaya, ktorí videli jemu pridelené osobné motorové vozidlo dňa 31. 8. 1995 na Dolnozemskej ulici, a výpoveďou svedka Manu, ktorý ho mal spoločne s obvineným Romanom Kuciakom priviezť kritického dňa z Rakúska, potom ako previezli Michala Kováča do Hainburgu. Obvinený Roman Kuciak poprel spáchanie skutku, tvrdil, že kritického dňa

oslavoval výročie svadby. Aj jeho tvrdenie je nepresvedčivé a zo spáchania skutku je okrem výpovede svedka Manu usvedčovaný aj výpoveďou priameho nadriadeného svedka Ivana, podľa ktorého sa mu mal na konšpiračnom byte na Kladnianskej ulici priznať, že spolu s Igorom Kurtišom vyviezol poškodeného do Rakúska. Obvinený Ing. Ľubomír Kosík poprel spáchanie trestného činu a obhajoval sa tým, že kritického dňa bol na pohotovostnom útvare Policajného zboru a odovzdával výstroj, nakoľko končil služobný pomer. Zo spáchania skutku je však usvedčovaný výpoveďou utajeného svedka č. 1006, podľa ktorého sa mal podieľať spoločne s ďalšími členmi „Hrbáčkovej skupiny“ na zadržaní Michala Kováča, použil voči nemu fyzické násilie a mal za to dostať odmenu 50 000 Sk. Spáchanie trestného činu je preukázané priznaním obvineného Mgr. Róberta Beňa, ktorý pri výsluchu pred vyšetrovateľom uviedol, že na sledovanie dostal pokyn od riaditeľa 46. odboru, ktorý mu bol priamym nariadeným, a bol nim obvinený JUDr. Gejza Valjent, CSc. Na základe jeho pokynu dňa 31. 8. 1995 priviezol do mesta Svätý Jur príslušníka SIS Oskara Fegyveresa, ktorého prideliť príslušníkovi na osobnom motorovom vozidle značky Hyundai. Svojou výpoveďou usvedčuje obvineného JUDr. Gejzu Valjenta, že asi 7 dní pred 31. 8. 1995 si zavolať príslušníkov z jeho útvaru do kancelárie, medzi ktorými boli Skrutek, Novotný a Majtán, a vysvetlil im, kde býva prezidentov syn, a uložil im vykonať obhliadku miesta, poveril ich sledovaním za súčasného použitia sledovacieho Mercedesu-Benz 208 D. Obvinený priznal, že vedel, že ďalšia skupina bude realizovať Michala Kováča, a jeho priamy nadriadený mu povedal, že musí zabezpečiť priestor za vozidlom Kováča, aby nedošlo k zraneniu realizačnej skupiny. O zadržaní Michala Kováča informoval obvineného JUDr. Gejzu Valjenta, CSc., ktorý mu dal pokyn, aby o tom zachovával mlčanlivosť. Potom, ako boli zverejnené fotografie bieleho Mercedesu 208 D, ktorý bol použitý na sledovanie Michala Kováča, dal obvinený JUDr. Gejza Valjent, CSc., pokyn na jeho premaskovanie a na výmenu skiel. Obvinený Róbert Beňo pri výsluchu spracoval aj nákres postavenia vozidiel v momente zadržania Michala Kováča. Priznal tiež, že v nočnej dobe z 30. 8. na 31. 8. 1995 na základe pokynu obvineného JUDr. Valjenta sa zdržiaval spoločne s ďalším príslušníkom SIS Petrom Crkoňom v meste Svätý Jur a mal zistiť, kto sa nachádza s Michalom Kováčom v aute pri jeho návrate z Harmónie do Pezinka. Na základe pokynu riaditeľa 46. odboru skončil pohotovosť o 1.30 hodine a už o 7.30 hodine ráno sa mu hlásil do služby. Skutočnosti uvádzané obvineným Mgr. Róbertom Beňom potvrdzuje aj ďalší príslušník sledovacieho útvaru obvinený Igor Majtán, stíhaný za trestný čin nadržovania, ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že príslušníci SIS sledovali Braňa Chila-Ptáka, zaregistrovali ako dvakrát bol vo Svätom Jure, pričom prvýkrát sa rozprával s Michalom Kováčom a druhýkrát, keďže mu nikto neotváral, vhodil do schránky list. Potvrdil, že sledovací spis „Únik“ je autentický a že v ňom sú aj jeho podpisy. Uviedol, že o sledovaní Michala Kováča neboli urobené zvodky, nebola v tom čase spracovaná žiadosť o sledovanie a o skutočnostiach zistených pri sledovaní bol informovaný riaditeľ 46. odboru obvinený JUDr. Gejza Valjent. Uviedol, že mal vedomosť o tom, že Kováč je medzinárodne hľadaný a že môže prísť zo strany polície k jeho zadržaniu. Popísal, ktorí príslušníci SIS sa zúčastnili na akcii 31. 8. 1995, taktiež situáciu pri zadržaní Michala Kováča. O postavení jednotlivých vozidiel pri zadržaní Michala Kováča pri výsluchu spracoval nákres. Obvinený Igor Majtán uviedol, že sa necíti byť vinný zo spáchania skutku, pre ktorý je stíhaný. On nevybavoval alibi pre mercedes, ale len odviezol svojho kolegu do obce Vojka nad Dunajom. Rovnako ho dovezol aj do Sklenárstva Ložan na Jurigovom námestí. Potvrdil, že sklá dali vyrobiť z titulu maskovania služobného vozidla, ktoré boli

dekonšpirované, avšak nevie, kto robil ďalšie maskovanie vozidla Mercedes 208 D. Spáchanie trestného činu zavlčenia Michala Kováča do cudziny dokumentujú písomné materiály zo Slovenskej informačnej služby obsahujúce skutočnosti prísne tajného charakteru, týkajúce sa nariadení riaditeľa SIS, organizačnej štruktúry, systému riadenia 2. sekcie SIS a odborov, ktoré sa podieľali na spáchaní skutku, tzv. ľavých mien obvinených, pridelených mobilných telefónov a osobných motorových vozidiel použitých pri sledovaní, zadržaní Michala Kováča, jeho prevoze do Rakúska i dovezení páchatel'ov z Rakúska na Slovensko. Vykonaným vyšetrovaním boli jednotlivé fázy trestnej činnosti zdokumentované výpoveďami svedkov, listinnými dôkazmi, ako i výpismi spoločnosti Eurotel o telefonických kontaktoch medzi funkcionármi SIS a riadiacimi dôstojníkmi. Jednoznačne sa potvrdila existencia sledovacieho Mercedesu-Benz 208 D, použitého na statické sledovanie Braňa Chila-Ptáka v Bratislave a Michala Kováča vo Svätom Jure. Z listinných dôkazov vyplýva, že na základe faktúry z 27. mája 1994 bolo zakúpené vozidlo pod krytím pre Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky od firmy Helbig, spol. s r. o., Bratislava, za sumu 1 071 763 Sk. Na základe žiadosti z 1. 6. 1994 bol Mercedes-Benz 208 D-KB 3350, rok výroby 1993, zaevidovaný na kryciu firmu Centrum ekonomických informácií a od 3. 6. 1994 daný do užívania odborom sledovania a operatívnej techniky SIS s pridelenou ŠPZ BLC 87-29 vyhradenou pre SIS. Dňa 5. 6. 1995 na vozidlo bola pridelená štátna poznávacia značka BHA 42-59, použitá pri sledovaní Kováča v dňoch 28. 8. až 31. 8. 1995. Podľa knihy prevádzky mercedesu dňa 31. 8. 1995 je v nej vyznačená fiktívna jazda v Bratislave v čase od 5.40 hodiny do 6.16 hodiny s najazdením 5 kilometrov, hoci v tom čase bolo vozidlo zaparkované vo Svätom Jure. Z výpovede svedka Tomáša Kállaya, vedúceho autodopravy SIS, vyplýva, že v septembri 1995 odovzdal všetky doklady pracovníkovi SIS Androvičovi (pravým menom Ambruš) a potvrdil tiež pravosť protokolu o odovzdaní dokladu č. 111018. Sledovanie Braňa Chila-Ptáka, pracovné porady príslušníkov SIS dňa 13. 8. 1995 na Kopčianskej ul. a v iných objektoch SIS s ohľadom na to, ktorý riadiaci príslušník SIS ich zvolával, boli potvrdené výpoveďami príslušníkov, ktorí sa zúčastnili sledovania. Ich tvrdenia sa zhodujú s obsahom sledovacieho spisu SIS s krycimi menami i znakmi, pod ktorými v tomto prípade vystupovali, a potvrdzujú výpoveď poškodeného Michala Kováča v tom smere, že Braňo Chilo-Pták sa snažil nadviazať s ním kontakt a pod rôznymi zámienkami ho vylákať z domu do erotického salónu, resp. do zahraničia. Ich obsah zodpovedá pôvodným tvrdeniam bývalého príslušníka SIS Oskara Fegyveresa, ktorý už v roku 1995 vypovedal o podiele SIS na sledovaní Braňa Chila-Ptáka, Michala Kováča a vyjadroval sa o tom pred redaktorom Sme, svedkom Petrom Tóthom, ktorý ich potvrdil svojou výpoveďou pred vyšetrovateľom. Okrem výpovedí príslušníkov SIS Róberta Štiglica, Jána Molnára, Renáty Ilavskej, Miroslava Kriaka je to doložené aj obsahom sledovacieho spisu pod krycím názvom „Únik“. Rovnako je preukázané aj sledovanie Michala Kováča v meste Svätý Jur v poslednom augustom týždni roku 1995. Z výpovedí radových sledovačov Prvoniča, Milošoviča, Jesného, Rakúsa i utajeného svedka č. 1002 vyplýva, že sa podieľali na sledovaní pomocou Mercedesu 208 D, ktorého výskyt na rohu Novej Pezinskej ulice a Krajinskej cesty pred domom č. 2 potvrdzujú výpovede obyvateľ'ov Svätého Jura, svedkyne Ľudmily Černákovej, Vlastislava Gejduša, Petra Halenkoviča a Denisy Szelepcsényiovej. Svedok Róbert Križan, obyvateľ domu č. 2 na Novej Pezinskej ulici, od 28. 8. 1995 zaregistroval mercedes so štátnou poznávacou značkou Bratislava-vidiek s nálepkami českej firmy na klimatizáciu pred svojím domom. V nočnej dobe z 30. 8. na 31. 8. 1995 zaregistroval ruch pri mercedese, pri ktorom videl vozidlo limuzínu so

štátnou poznávacou značkou BLD 42-95. Poznačil si údaje na útržok Nového Času, ktorý odovzdal príslušníkom Policajného zboru Slovenskej republiky a ktorý tvorí súčasť pôvodného vyšetrovacieho spisu. Výskyt týchto vozidiel potvrdil aj strojom písaný list, adresovaný manželke poškodeného, kde pisateľ uviedol typy vozidiel a štátne poznávacie značky. Zisteniami vyšetrovateľov sa preukázalo, že išlo o osobné motorové vozidlá, na ktorých jazdili príslušníci sledovacieho útvaru SIS Jiří Novotný, Igor Majtán a Dušan Rakús. Okolnosti, za ktorých bol dňa 31. 8. 1995 zablokovaný Michal Kováč a neskôr zadržaný tzv. Hrbáčkovou skupinou, potvrdzuje výpoveď utajeného svedka č. 1006 i svedka Františka Hulenu, jazdiaceho z Bratislavy smerom do Svätého Jura, ktorý dňa 31. 8. 1995 o 10.45 hodine videl pred obcou 9 áut, pričom nakreslil plán postavenia vozidiel a jeho tvrdenia sa zhodujú s vyjadreniami príslušníkov sledovacieho útvaru, v akom postavení boli vozidlá. Spáchanie skutku potvrdzuje výpoveď poškodeného Michala Kováča, ktorý podrobne popísal, aké autá ho predbiehali, blokovali, ako boli oblečení muži, ktorí ho zadržali a použili proti nemu fyzické násilie. To, že voči nemu bolo použité fyzické násilie, je potvrdené lekársnym vyšetrením v Rakúsku 1. 9. 1995 vykonaného Dr. Mortingerom. Zo záznamu vyplýva, že poškodený mal vľavo na čele trojcentimetrovú odreninu, na pravom oku krvnú podliatinu a na pohlavnom úde v strede červené škrvy. Dychovou skúškou z 31. 8. 1995 o 21.45 hodine bolo v krvi zistené 0,65 promile alkoholu. Akútna intoxikácia nastala u poškodeného v dobe medzi 12.00 hodinou a 14.00 hodinou, keď upadol do bezvedomia a spánku. A toto mohlo byť spôsobené aj v dôsledku nadmerného použitia alkoholu. Podľa vyjadrenia lekára v prípade vypitia väčšieho množstva ako 1 liter, by mal v krvi 4,8 až 5 promile alkoholu, čo by viedlo k jeho smrti. Z vyjadrenia svedka MUDr. Haninca vyplýva, že dňa 31. 8. 1995 o 22.00 hodine videl Kováča v nemocnici, pričom si zapamätal, že má nesúmernú tvár, opuch lícnej kosti, na oku krvnú podliatinu, páchol alkoholom a špinavý bol od bieleho prachu aj na časti tváre. O tom, ako vyzeral, zhodne vypovedali otec poškodeného i svedok Maňák. V rámci vyšetrovania sa podarilo zistiť, kde sa nachádza jedno z osobných motorových vozidiel, ktoré boli použité pri blokovaní mercedesu Michala Kováča a na jeho prevoz z miesta zadržania, a to Seat Toledo s ŠPZ BLE 75-67, ktoré bolo od 8. 6. 1995 evidované na vedúceho odboru špeciálnych operácií 2. sekcie SIS Mgr. Júliusa Ivana. Dňa 13. 3. 1996 bolo prevezené, prevedené, JUDr. Feňkovi, bytom v Starej Ľubovni. A bola mu pridelená nová ŠPZ SLA 31-67. Pri oboch týchto vozidlách je uvádzané totožné osvedčenie, technický preukaz č. SC 038152. Dňa 25. 6. 1999 bola vyhotovená fotodokumentácia z ohliadky tohto motorového vozidla, ktorá je súčasťou vyšetrovacieho spisu, pričom poškodený Michal Kováč po predložení fotodokumentácie spoznal vozidlo podľa vnútorných potáhov. Z knihy prevádzky osobného motorového vozidla vyplýva, že sa malo kritického dňa v dobe od 6.30 hodiny do 23.00 hodiny nachádzať v meste Žarnovica. Teda je v nej uvedená fiktívna jazda, hoci kritického dňa bolo použité na odvezenie zadržaného Michala Kováča. Príslušníci tzv. Hrbáčkovej skupiny, obvinení Ing. Ľuboš Kosík, Ing. Martin Lieskovský, Miroslav Šegita a Jozef Zoššák, nespĺňali podmienky uvedené v § 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 46/1993 Z. z., pretože v ich prípade nešlo o osoby konajúce v prospech informačnej služby. Spáchanie trestnej činnosti týmito osobami je potvrdené predovšetkým výpoveďou utajeného svedka č. 1006, z ktorej vyplýva, že voči poškodenému Michalovi Kováčovi použili fyzické násilie, pričom tieto osoby sa mali vyjadrovať, že ho mali zbiť viacej, aby si menej pamätal. Za túto službu dostali odmenu po 50 000 Sk. Pohyb mercedesu dňa 31. 8. 1995 vo Vajnoroch je preukázaný výpoveďou svedka Pokrivčáka, pričom v tom čase bol ešte možný

prejazd smerom na Vajnory, nakoľko prehradenie jazdného pruhu bolo uskutočnené až v roku 1998. Pokiaľ ide o obvinených Romana Kuciaka a Igora Kurtiša, spáchanie trestnej činnosti je preukázané výpoveďou ich priameho nadriadeného svedka Júliusa Ivana, ktorý spoločne so svedkom Muzslayom videl 31. 8. 1995 na Dolnozemskej ulici v Petržalke odstavené vozidlo Kia Sephia so štátnou poznávacou značkou BLE 83-63, ktoré mal pridelené obvinený Igor Kurtiš. Rovnako potvrdil, že obvinený Roman Kuciak sa mu priznal, že spoločne s obvineným Igorom Kurtišom vyviezli Michala Kováča do Rakúska. Z výpovede svedka Ivana vyplýva, že obvinený Igor Kurtiš ťažko psychicky niesol fakt, že jeho fotografia z osobných materiálov na základe anonymného listu bola doručená vyšetrovateľovi v septembri 1995 a bola obsahom vyšetrovacieho spisu. Fakt, že 31. 8. 1995 sa nachádzali v Hainburgu, potvrdzuje výpoveď svedka Stanislava Manu, vodiča ochrancu kancelárie riaditeľa 2. sekcie, ktorý na pokyn JUDr. Svěchotu ich priviezol z Rakúska cez hraničný priechod Kittsee – Jarovce. Spáchanie trestného činu obvineným Milanom Lovichom je preukázané jednak záznamom z knihy služieb, v ktorej je uvedený jeho výskyt na hraničných priechodoch Jarovce a Petržalka, a jednak výpoveďami službukonajúcich príslušníkov, svedkov Jána Póňu, Mariána Schaubmára, Ladislava Silla, Ruženy Matejovičovej, Jána Maslena, Františka Galoviča, z ktorých vyplýva, že dňa 30. 8. 1995 o 20.00 hodine prišiel na hraničný priechod v Jarovciach a o 21.15 hodine pritom, ako telefonoval zo služobnej miestnosti, požiadal svedka Maslena, aby nebol prítomný pri hovore. Pri stretnutí dňa 31. 8. 1995 o 7.30 hodine na jeho otázku, čo tu robí, odpovedal, že sa to nezrealizovalo. Z výpovedí ďalších svedkov vyplýva, že dňa 31. 8. 1995 videli v diplomatickej zóne pohybovať sa bývalého príslušníka pohraničnej stráže, v súčasnosti pracovníka SIS obvineného Milana Lovicha, ktorý viackrát volal zo služobného telefónu. Svedkovi Sillovi oznámil, že je tu kvôli vozidlu a bude sa pohybovať v zóne diplomatov, a po 17.00 hodine v jeho prítomnosti odovzdal správu, všetko je v poriadku, a červeným mercedesom odišiel cez diplomatickú zónu do Rakúska. Z výpovede ďalšieho príslušníka pasovej kontroly vyplýva, že sa stalo prvýkrát, aby SIS priamo na hraničnom priechode monitorovala pohyb motorových vozidiel. Spáchanie trestnej činnosti je ďalej preukázané výsluchom utajeného svedka č. 1001, ktorý na základe pokynu riaditeľa 2. sekcie SIS dňa 31. 8. 1995 zavolať na policajnú stanicu v rakúskom Hainburgu o výskyte vozidla s osobou, na ktorú bol vydaný medzinárodný zatykač, ďalej, výpoveďou utajeného svedka č. 1002, ktorý potvrdil, že z Mercedesu 208 D sledoval pohyb Michala Kováča v meste Svätý Jur a v tomto vozidle ho vystriedal dňa 31. 8. 1995 príslušník SIS Dušan Holec. Potvrdil, že spojenie medzi príslušníkmi bolo zabezpečené pomocou rádiostanice, pričom vnútorné zariadenie bolo prispôbené na nepretržité sledovanie. A uviedol tiež, ktorí príslušníci SIS a na akých vozidlách jazdili pri sledovaní Michala Kováča. Utajený svedok č. 1003 reprodukoval to, čo sa dozvedel o zavlčení, pričom skonštatoval, že týždeň po únose videl obvineného Mgr. Michala Hrbáčka so zmeneným výzorom, pretože bol dohola ostrihaný, hoci predtým nosil dlhšie zvlnené vlasy. Rovnako vypovedal aj svedok Kriak o zmenenom výzore ďalších príslušníkov sledovacieho útvaru, ktorí po zavlčení začali nosiť dlhé vlasy, fúzy, okuliare a čiapky, aby zmenili svoj výzor. Súčasťou vyšetrovacieho spisu je aj prepis magnetofónového záznamu, rozhovoru riaditeľa 2. sekcie SIS JUDr. Svěchotu v postavení obvineného so zástupcom riaditeľa sekcie vyšetrovania Ministerstva vnútra Slovenskej republiky JUDr. Šátekom i poskytnutý rozhovor pre denník Plus 7 dní, ktorý uviedol, že obvinený Ing. Ivan Lexa mu dal ústne pokyny na sledovanie Michala Kováča, určenie vozidiel a príslušníkov SIS na stanovište na Dolnozemskej ceste, o splnení ktorých ho

informoval dňa 31. 8. 1995 o 10.00 hodine na Kopčianskej ulici. Prítomnosť obvineného Ing. Lexu v tomto objekte potvrdil aj svedok Lacho. Rovnako JUDr. Svěchota potvrdil, že obvinený JUDr. Gejza Valjent, CSc., informoval obvineného Ing. Lexu o plnení úloh ním podriadenými príslušníkmi SIS a o situácii v meste Svätý Jur. Prostredníctvom mobilného telefónu prijímal správy a na základe pokynov obvineného Ing. Ivana Lexu rozhodoval o ďalšom postupe, najmä pokiaľ ide o umiestnenie osobného motorového vozidla s poškodeným Kováčom do Hainburgu i príkaz vyslať príslušníka SIS na telefonovanie na policajnú stanicu. Z pripojeného záznamu telefonického rozhovoru medzi obvineným Ing. Ivanom Lexom a Martinkom sú zrejmé také detaily, z ktorých je zrejmé, že obvinený Ing. Ivan Lexa vedel podrobnosti o zavlčení Michala Kováča do cudziny. A tento telefonát presne zapadá do mozaiky telefonických kontaktov medzi obvineným JUDr. Valjentom, CSc., a obvineným Mgr. Beňom a obvineným Mgr. Hrbáčkom a obvineným Skrutekom i riaditeľom 2. sekcie SIS JUDr. Svěchotom dňa 31. 8. 1995. Prítomnosť obvineného Ing. Ivana Lexu na Úrade vlády dňa 31. 8. 1995 potvrdzujú výpovede svedkov Jany Laskovskej a JUDr. Michalíka, z ktorých vyplýva, že asi po 10.30 hodine sa dostavil na Úrad vlády Ing. Ivan Lexa a požiadal svedkyňu, aby oznámila predsedovi vlády, že je tu, načo Vladimír Mečiar prerušil rokovanie a spoločne s obvineným Ing. Ivanom Lexom opustili miestnosť, pričom v osobitej miestnosti sa spolu rozprávali približne 20 až 30 minút. Potom obvinený Ing. Ivan Lexa z budovy odišiel a do skončenia rokovania sa nevrátil na Úrad vlády Slovenskej republiky. Trestná činnosť obvinených je dokumentovaná aj ďalšími listinnými dôkazmi obsiahnutými v jednotlivých vyšetrovacích spisoch, a to záznamom o tom, že otec poškodeného sa dozvedel o zavlčení Michala Kováča dňa 31. 8. 1995 o 21.30 hodine na Táloch, volal ministrovi vnútra Slovenskej republiky Hudekovi, s ktorým sa stretol 1. 9. 1995 o 1.30 hodine na priechode v Petržalke, a so synom o 2.30 minút v Hainburgu, záznamom príslušníka operačného strediska podplukovníka Karasa na Úrade ochrany ústavných činiteľov z 31. 8. 1995, z ktorého vyplýva, že manželka poškodeného Michala Kováča o 20.50 hodine telefonicky oznámila unesenie jej manžela, záznamom príslušníka Policajného zboru npor. Svetlovského z 1. 9. 1995 o oznámení zavlčenia do cudziny Ing. Michalom Kováčom starším, zápisnicou o obhliadke motorového vozidla Mercedesu 190 D so štátnou poznávacou značkou BLD 46-41 na Račianskej ulici č. 46 v Bratislave dňa 1. 9. 1995 o 3.40 hodine, ďalej, záznamom o obhliadke miesta činu dňa 1. 9. 1995 o 10.45 hodine na úseku 12. až 14. kilometra štátnej cesty II/502, 246 metrov za dopravnou značkou „koniec mesta Svätý Jur“, ďalej, správou v Rádiu Twist z 1. 9. 1995 o zavlčení Michala Kováča mladšieho do cudziny po telefonickej informácii hovorcovi prezidenta republiky Štefka o 7.30 hodine, záznamom pplk. Maleca o prehliadke priestoru od systému Slovakia po Vajnory dňa 2. 9. 1995 v dobe od 13.00 hodiny do 17.00 hodiny s cieľom hľadania fliaš od whisky a zápisnicou z 2. 9. 1995 o vydaní siedmich kusov faxových správ podľa § 78 Trestného poriadku Ing. Michalom Kováčom starším nájdených v odkladacom priestore Mercedesu-Benz a odcudzených z domu poškodeného, ktorých originály si ponechala rakúska polícia a týkali sa korešpondencie medzi JUDr. Havlátom a právnym zástupcom Blumleinom v dobe od 4. 8. do 16. 8. 1995 a obsahom bolo upresnenie termínu výsluchu Ing. Michala Kováča, ktorý sa mal uskutočniť v dobe od 12. 9. do 22. 9. 1995 na Veľvyslanectve Spolkovej republiky Nemecko v Bratislave. Zo spisového materiálu vyplýva, že poškodený v dobe od 24. 8. do 30. 8. 1995 mal v oprave osobné motorové vozidlo značky Mercedes a z tohto dôvodu páchatelia nemohli uskutočniť jeho zadržanie, pretože na realizovanie svojho zámeru potrebovali jednoznačne jeho osobné motorové vozidlo.

Vo večerných hodinách 30. 8. 1995 sledovali poškodeného v oblasti Harmónie, avšak zadržanie neuskutočnili z toho dôvodu, že s ním v aute sa nachádzala aj jeho manželka, ktorej prítomnosť by skomplikovala situáciu. Ukončenie akcie v nočnej dobe z 30. 8. na 31. 8. 1995 dokumentuje aj telefonický kontakt medzi obvineným Ing. Lexom a obvineným Mgr. Hrbáčkom o 1.42 hodine, ďalej, pokyn obvineného JUDr. Valjenta obvinenému Beňovi, aby o 1.30 hodine opustil stanovište vo Svätom Jure, a pokyn vodičovi Manovi o 1.00 hodine na návrat na Slovensko, ktorý v Kittsee čakal na dvoch príslušníkov SIS... (Vystúpenie prerušené predsedajúcim.)

M. Hort, podpredseda NR SR: Vážený pán poslanec, chcem vás upozorniť, že už je 11.01 hodín. Ešte sú tam aj faktické poznámky, o 11.00 hodine máme hlasovať. Chcete minútu? Je všeobecný súhlas, aby pán poslanec v priebehu jednej minúty ukončil vystúpenie v rozprave? Ďakujem pekne. Nech sa páči.

R. Bauer, poslanec: Z výpovede otca poškodeného vyplýva motív konania páchatel'ov. Z výpovede jeho priateľ'ov je zrejmé, kde sa Michal Kováč zdržiaval pred svojím zadržaním, a z výpovede manželky poškodeného vyplýva, za akých okolností a v ktorom časovom intervale odišiel dňa 31. 8. 1995 z rodinného domu. Pokiaľ ide o trestný čin nadržovania, pre ktorý je stíhaný obvinený Igor Majtán, tento je preukázaný jednak výpoveďou utajeného svedka, ktorý potvrdil, že bol za ním Oskar Fegyveres spolu s obvineným Igorom Majtánom, ktorí žiadali od neho alibi v súvislosti s čiernou jazdou, ktorú mali uskutočniť na mercedese, ktorého štátna poznávací značka začínala písmenami BHH. Alibi požadovali na obdobie od 28. 8. do 31. 8. 1995. Navštívili ho dňa 6. 9. 1995 vo Vojke nad Dunajom, pričom podľa fotoalbumu spoznal obvineného Igora Majtána. Pokiaľ ide o zabezpečovanie skiel v Sklenárstve Ložan, toto je preukázané výpoveďou svedkyne Slezákovovej, ktorá uviedla, že tam bol prítomný obvinený Igor Majtán, ktorý mal v tom čase na sebe oblek a zaplatil za sklá sumu 2 766 korún, pričom ho spoznala vo fotoalbe ako muža pod číslom 7 a Oskara Fegyveresa pod číslom 2. Súčasťou vyšetrovacieho spisu je ústrižok o zaplatení sumy 2 766 korún za sklá s dátumom 13. 9. 1995 o 13.15 hodine. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z. informačná služba ako štátny orgán Slovenskej republiky má pôsobnosť vo veciach ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku a bezpečnosti štátu v rozsahu vymedzenom týmto zákonom, pričom vo svojej činnosti sa spravuje ústavou, ústavnými zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými predpismi. Dámy a páni, tu končím svoje čítanie a bude pokračovať môj kolega Pavol Minárik. Ďakujem za pozornosť.

M. Hort, podpredseda NR SR: S faktickými poznámkami sa prihlásili pán poslanec Mikloško, pán poslanec Kovarčík. Uzatváram možnosť prihlásiť sa s faktickou poznámkou. Slovo má pán poslanec Mikloško.

F. Mikloško, poslanec: Ďakujem. Chcel by som len pripomenúť, že v čase po únose Michala Kováča mladšieho v správe a obžalobe sme sa dozvedeli, že Michal Kováč mladší bol unesený cez diplomatickú zónu a že bol unesený na diplomatické pasy. Vy, ktorí ste boli vtedy poslancami alebo vo vláde a mali ste diplomatické pasy, možno si spomínate, že práve diplomatické pasy od tej chvíle, ja som to vždy zažil, boli kontrolované naprosto podrobne rakúskou stranou, kým bežné slovenské pasy boli púšťané akoby nič. Proste únos Michala Kováča mladšieho takýmto spôsobom pohoršil aj meno Slovenskej republiky, že je to krajina, v ktorej sa na takýto štátny terorizmus používajú diplomatické pasy. A druhá vec. Je veľmi zaujímavý v tejto žalobe odpočutý telefón medzi riaditeľom SIS Ing. Ivanom Lexom a Karolom Martinkom. Otázka znie, na čo Ivan Lexa, riaditeľ SIS, informoval absolútne podrobne,

absolútne podrobne Karola Martinku. To je otázka, ktorá pre mňa doteraz nebola zodpovedaná. Možno by ju vedel zodpovedať pán Vladimír Mečiar, keby tu bol, či Karol Martinka podával správy niekomu ďalej. Ale to neviem. Rád by som sa na to opýtal, prečo riaditeľ SIS podrobne informoval v čase únosu práve Karola Martinku o tom, ako únos prebiehal. Ďakujem.

M. Hort, podpredseda NR SR: Posledný s faktickou poznámkou je pán poslanec Ján Kovarčík. Nech sa páči.

J. Kovarčík, poslanec: Pán Bauer, ja vás poznám ako slušného človeka, ktorý v minulosti bol vo vysokej funkcii miestnej správy v Košickom kraji. Nepoznám vás ako konšpiračného pracovníka. Ja som prekvapený, že s akou informáciou ste tu vystúpili a koľko peňazí ste odobrali daňovým poplatníkom tým, že ste tam vlastne rozprávali a čítali veci, o ktorých sme my ani netušili. A teraz sa vás spýtam, odkiaľ máte tieto informácie. Ak to máte ako záznam zo spisu, tak sa pýtam: Ste tam uvedený, že ste sa oboznamovali s týmito informáciami? Totiž toľko podrobných informácií nemohol nikto z nás nikde získať. Teraz mám obavu, že keď vy budete pri moci a náhodou niečo po piatich rokoch sa niekde objaví, či náhodou nebudete čítať o niektorom z nás takéto informácie, či nebudete mať tiež záznamy o nás všetkých, ktorí tu sedíme. Skutočne ste ma prekvapili ako slušný človek, že ste sa nechali do tejto skupiny nejako vtlačiť alebo niekde s nimi prejsť. Odišli ste z KDH a myslím si, že KDH tým získalo, že sa zbavilo takýchto ľudí a že určite im to v budúcnosti pomôže, pretože je určité porekadlo, ktoré všetci dobre poznáme: „Kto akými zbraňami bojuje, takými zahynie.“

M. Hort, podpredseda NR SR: Ešte chce reagovať na faktické poznámky pán poslanec Bauer. Nech sa páči.

R. Bauer, poslanec: Ďakujem pekne. Pán poslanec Kovarčík, ďakujem za tie vaše hodnotenia o slušnosti. Ale chcem vám povedať, že slušnosť sa spája aj so zmyslom pre spravodlivosť. To je hlavná motivácia, prečo sme predložili tento návrh a prečo sa domáhame takto húževnato toho, aby boli vyšetrené všetky podozrenia, ktoré sú nahromadené. Chcem vám povedať, že obžaloba je verejný dokument. Čiže každý sa má možnosť dostať k tomuto dokumentu, takisto aj vy. Nie je to žiadna konšpirácia. Je to verejne prístupný dokument a nie je utajený. Aj preto si pokladáme za povinnosť v tomto úsilí o nastolenie spravodlivosti to tu pri tomto bode prečítať.

M. Hort, podpredseda NR SR: Ďakujem. Prerušujem rozpravu k tomuto bodu programu. Pristúpime teraz k hlasovaniu, ale predtým ešte vyhlasujem 2-minútovú prestávku. Žiadam všetkých, aby sa dostavili do rokovacej sály.

(Prestávka.)

(Po prestávke.)

M. Číž, podpredseda NR SR: Takže, vážené kolegyne, kolegovia, dovoľte mi, aby sme pokračovali v prerušenom rokovaní tejto schôdze Národnej rady Slovenskej republiky.

A. Belousovová, podpredsedníčka NR SR: Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, budeme pokračovať v rozprave o prerušenom bode, v rokovaní o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 783). Teraz má slovo pán poslanec Pavol Minárik, ktorý je posledným z písomne prihlásených rečníkov do rozpravy. Nech sa páči, pán poslanec.

P. Minárik, poslanec: Ďakujem za slovo, pani podpredsedníčka, pani predsedajúca. Vážené dámy a páni, skôr ako budem pokračovať a nadväzovať na mojich kolegov v čítaní obžaloby, niekoľko málo poznámok, asi tri. Po prvé. Zdá sa mi byť mimoriadne komické, že sa nečítania

žaloby a zisťovania spôsobu, ako sme sa k nej dostali, dovolávajú ľudia zo strany, ktorej predseda ako premiér nachádzal tajné dokumenty na stole a pracoval s nimi. Pri predchádzajúcom prerokovávaní hovoril tento človek, poslanec Mečiar, o veciach z mojej minulosti. A pritom bolo jasné, že o nich hovoriť nesmie, pretože ho nik nezbavil mlčanlivosti. A je to o to jasnejšie... (Ruch v sále.)

A. Belousovová, podpredsedníčka NR SR: Prepáčte, pán poslanec. Páni poslanci, nerušte kolegu a venujte pozornosť jeho vystúpeniu. Koho to nezaujíma, nech si diskusiu vybaví mimo rokovacej sály. Nech sa páči, pokračujte.

P. Minárik, poslanec: Hovoril som, že je jasné, že ho nikto vtedy nemohol zbaviť mlčanlivosti. A je to o to jasnejšie, že v tom čase a dokonca ani dnes nie je oprávnená osoba, ktorá by ho mlčanlivosti mohla zbaviť. To vám, pani profesorka, nevadilo? Vtedy ste sa neozývali. V tejto súvislosti treba stále dokola pripomínať, že žaloba a rozsudok nikdy nemôžu byť utajené. Ku nezmyselnosti právneho aktu prelomenia amnestie a k voľne citovanému výroku pani profesorky Tóthovej, že sa to nikdy nestalo a nikdy nestane. Ja nie som právny historik. Ale minimálne v Argentíne a v Peru sa to stalo, keď prelamovali amnestie, ktoré si udelili dôstojníci pred odovzdaním moci. Tí dôstojníci si chceli zaručiť beztrestnosť za zločiny, ktoré spáchali, keď vládla junta. Nech je od nás ďaleko, aby Juhoameričania mali vyvinutejší cit pre spravodlivosť ako my. Ale Európa sa nemusí hanbiť, lebo štatút norimberského tribunálu prelomil potenciálne všetky amnestie, ktoré by mohli byť na zločiny druhej svetovej vojny uvalené. Takže robil to dokonca vopred a na všetky a nešpecifikované. Dámy a páni, väčšina kolegov tu nie je. A tí, ktorí tu sú okrem niekoľkých, dávajú ostentatívne najavo, ako ich čítanie tejto žaloby nezaujíma. Možnože dúfajú, že sa budú tváriť, že boli nevedomí, že nevedeli, čo sa stalo. A to ich viní z toho, že vládnu s človekom, ktorý sa snažil zakryť pravdepodobne spáchané veľké zločiny a snažil sa ich zakryť udelením amnestie. Neviní to ani tých, ktorí s týmto človekom iba chceli vládnuť. Dámy a páni, je pravda, že nevedomosť hriechu nečiní, ale len do tej chvíle, dokedy sme nemohli vedieť. Aj preto čítame túto žalobu, aby sa už nikto nikdy nemohol vyhovárať, že nemohol vedieť. Dámy a páni, budem pokračovať. Sledovanie Braňa Chila-Ptáka i Michala Kováča bolo v rozpore s poslaním a úlohami SIS i vnútrorezortnými smernicami, pretože tieto osoby nevyvíjali činnosť ohrozujúcu ústavné zriadenie, územnú celistvosť, zvrchovanosť a bezpečnosť Slovenskej republiky. V prípade ich sledovania nešlo o organizovaný terorizmus, poškodzovanie spravodajských služieb alebo únik údajov obsahujúcich skutočnosti tvoriace štátne tajomstvo. Teda SIS neplnila úlohy podľa § 2 zákona č. 46/1993 Z. z. Postup pri sledovaní Braňa Chila-Ptáka i Michala Kováča bol v rozpore s § 10 ods. 1 zákona o SIS, pretože informatívno-operatívne a informačno-technické prostriedky neboli použité na plnenie úloh podľa tohto zákona. Navyše o použití sledovania osôb a vecí podľa § 11 ods. 2 nerozhodol riaditeľ SIS alebo ním poverený príslušník a v prípade odpočúvania a vyhotovovania obrazových záznamov nedal predchádzajúci písomný súhlas príslušný sudca bývalého Mestského súdu v Bratislave podľa § 13 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z., ako to vyplýva zo stanoviska námestníka predsedu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. 3. 2000 pod spisovou značkou Spr 3182/2000. Nebol založený pri sledovaní Michala Kováča sledovací spis a v prípade Braňa Chila-Ptáka až deň po začatí sledovania pod krycím názvom Únik, pričom tento bol vedený v rozpore s nariadením riaditeľa SIS č. 17/1994 a nariadením riaditeľa odboru sledovania a operatívnej techniky SIS č. 4/1994, pretože sa v ňom nachádzali materiály osôb z afrických krajín nesúvisiace so sledovaným Braňom Chilom-Ptákom.

Obvinený Ing. Ivan Lexa ako riaditeľ SIS, obvinený JUDr. Gejza Valjent, CSc., ako riaditeľ 46. odboru SIS, obvinený Róbert Beňo, ako vedúci I. oddelenia 46. odboru SIS, JUDr. Milan Lovich, ako vedúci inšpekcie 2. sekcie SIS, Mgr. Hrbáček a Peter Skrutek mali postavenie verejných činiteľov podľa § 89 ods. 9 Trestného zákona, pretože ako príslušníci štátneho orgánu SIS sa podieľali na plnení úloh v spoločnosti štátu a používali pritom právomoc, ktorá im bola zverená v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh. Po objektívnej stránke svojím konaním naplnili zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pretože vykonávali právomoc spôsobom odporujúcim zákonu a porušili zákon o SIS i vnútrorezortné predpisy a nariadenia riaditeľa SIS. Po subjektívnej stránke v ich konaní ide o priamy úmysel podľa § 4 písm. a) Trestného zákona, nakoľko chceli svojím konaním porušiť záujem štátu na riadnom rozhodovaní o právach fyzických a právnických osôb verejnými činiteľmi v rámci ich právomocí a v súlade s právnym poriadkom. Pri skutkovej podstate trestného činu podľa § 158 Trestného zákona úmysel zahŕňa spôsobenie škody inému, pričom zákonodarca škodou mal na mysli nielen skutočne fyzické poškodenie veci alebo materiálne dôsledky konania páchatela, ale aj škodu na zdraví, na právach, ujmu na cti i morálnu škodu. V danom prípade boli poškodené práva Michala Kováča zaručené ústavou a uvedené v čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 23 ods. 4. Obvinený Mgr. Michal Hrbáček tým, že v rozpore so zákonom o SIS vytvoril skupinu, ktorej činnosť nebola v súlade s poslaním SIS ako štátneho orgánu, ktorý podľa § 2 ods. 1 zákona č. 46/1993 Z. z. len získava, sústreďuje a vyhodnocuje informácie o organizovanom zločine a činnosti ohrozujúcej ústavné zriadenie a nevykonáva aktívnu činnosť, naplnil zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 158 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Navyiac, Hrbáčkova skupina pri zadržaní Michala Kováča mladšieho tým, že predstierala, že ide o príslušníkov Policajného zboru, používala za tým účelom neoprávnene označenie žltými páskami s nápisom Polícia. Osvojila si práva, ktoré jej podľa zákona o SIS nepatrili. Podľa § 89 ods. 5 Trestného zákona trestný čin je spáchaný so zbraňou, ak páchatel alebo s jeho vedomím niektorý zo spolupáchatateľov použije zbraň na útok, na prekonanie alebo zamedzenie odporu alebo ak ju na tento účel má pri sebe. Zbraňou sa rozumie čokoľvek, čím možno urobiť útok proti telu dôraznejším. Podľa výpovede poškodeného Michala Kováča pri zadržaní použili voči nemu hrozbu strelnej zbrane a pri preprave smerom na Vajnory mu dávali pomocou paralyzátora elektrošoky. Organizovanou skupinou pre účely zákona č. 249/1994 Z. z. sa rozumie najmenej trojčlenná skupina páchatateľov alebo útočníkov, ktorá sa spojila na spáchanie trestného činu uvedeného v tomto zákone, ak sa ich konanie vyznačuje určitou koordinovanosťou. Organizovanou skupinou sa rozumie združenie viacerých osôb, v ktorom sa uskutočnila určitá deľba úloh jednotlivých členov združenia a ktorého činnosť sa v dôsledku tohto vyznačuje plánovitosťou, koordinovanosťou, čo zvyšuje pravdepodobnosť úspešného vykonania trestného činu. Skupina nemusí mať trvalejší charakter. Týmto spôsobom možno spáchať aj len jeden ojedinelý jednorazový trestný čin. Nevyžaduje sa výslovné prijatie za člena skupiny alebo výslovné vyhlásenie o pristúpení ku skupine, stačí, že sa páchatel do skupiny fakticky včlenil a aktívne sa podieľal na jej činnosti. Obvinení Ing. Ivan Lexa, JUDr. Gejza Valjent, CSc., Mgr. Róbert Beňo, JUDr. Milan Lovich, Mgr. Michal Hrbáček, Igor Kurtiš, Roman Kuciak, Peter Skrutek, Ing. Ľuboš Kosík, Ing. Martin Lieskovský, Miroslav Šegita a Jozef Zoššák pri zavlčení Michala Kováča mladšieho do cudziny pôsobili ako organizovaná skupina, ktorá bola jednotne riadená a organizovaná tak, že jednotliví členovia plnili úlohy na

základe vymedzenia del'by, čím sa podstatne zvýšili možnosti a sily jednorazového účinku v porovnaní s možnosťami a silami osôb v prípade spolčenia. Obvinení Ivan Lexa, JUDr. Gejza Valjent a Róbert Beňo ako funkcionári štátneho orgánu a riadiaci dôstojníci Peter Skrutek, Mgr. Michal Hrbáček a JUDr. Milan Lovich za súčinnosti osôb mimo Slovenskej informačnej služby si rozdelili úlohy plánu zavlčenia Michala Kováča do cudziny na fázu sledovania, realizácie, zadržania a fázu zavlčenia, ktoré uskutočňovali príslušníci 46. odboru SIS, členovia Hrbáčkovej skupiny a príslušníci odboru špeciálnych operácií 2. sekcie SIS. Z hľadiska subjektívnej stránky u všetkých obvinených ide o priamy úmysel, nakoľko chceli svojím konaním porušiť záujem chránený Trestným zákonom. Ústava Slovenskej republiky zaručuje nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia (čl. 16), zaručuje osobnú slobodu (čl. 17), chráni vlastnícke práva (čl. 20) a zaručuje slobodu pohybu a pobytu (čl. 23). Ústava zakazuje štátu vykonávať akúkoľvek činnosť smerujúcu k nedobrovoľnému opusteniu vlasti jednotlivcom, teda aby príslušné štátne orgány vyhostili nášho občana alebo ho vydali inému štátu (čl. 23 ods. 4). Vedeli, že bez použitia násilia sa nezmocnia osobného motorového vozidla Michala Kováča a bez jeho omámenia ho neprevezú na územie Rakúska. Nakoľko pôsobili ako organizovaná skupina bez ohľadu na to, že sa nezúčastnili všetci zadržania, naplnili po objektívnej a subjektívnej stránke zákonné znaky kvalifikovanej podstaty trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Z hľadiska naplnenia zákonného znaku nie je rozhodujúce, že ich úmysel nesmeroval k trvalej dispozícii s osobným motorovým vozidlom, v ktorom ho previezli do Rakúska a zanechali v Hainburgu pre lepšiu identifikáciu rakúskej polície. Podľa právnej teórie zmocnením sa rozumie tá skutočnosť, že páchatel' získa možnosť voľne disponovať vecou s vylúčením toho, kto ju mal dovtedy vo svojej dispozícii, pričom zodpovednosť spolupáchateľov je rovnaká bez ohľadu na to, že jedni použili násilie voči poškodenému Kováčovi za použitia strelnej zbrane a druhí sa zmocnili jeho osobného vozidla značky Mercedes a ďalší priebeh tejto akcie v takomto duchu naplánovali. Rovnako svojím konaním naplnili aj zákonné znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Trestného zákona, pretože za použitia paralyzátora nútili bitím poškodeného vypiť väčšie množstvo alkoholu, aby ho dostali do stavu bezvedomia a nemohol sa brániť pri prevoze do zahraničia. Tým, že previezli poškodeného Michala Kováča do Rakúska, naplnili po objektívnej i subjektívnej stránke zákonné znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu zavlčenia do cudziny podľa § 233 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorý je špeciálnym obzvlášť závažným prípadom obmedzovania osobnej slobody spočívajúcim v dopravení iného proti jeho vôli za hranice republiky. Na spôsobe, akým k tomu činu došlo, nezáleží. Toto ustanovenie chráni každého bez ohľadu na jeho štátnu príslušnosť, pričom cudzinou zákonodarca mal na mysli tú časť zeme, ktorá podľa medzinárodného práva nepodlieha suverénnej moci Slovenskej republiky. Hoci všetci sa nepodielali priamo na vyvezení Michala Kováča do Rakúska, vedeli, čo bude nasledovať po jeho odovzdaní príslušníkom odboru špeciálnych operácií na Dolnozemskej ceste v Petržalke. Obvinení zbavili Michala Kováča osobnej slobody, znemožnili mu slobodný pohyb na dlhšiu dobu a dopravili ho za hranice Slovenska proti jeho vôli, kde bol voči nemu aplikovaný medzinárodný zatýkací rozkaz, v dôsledku ktorého bol vzatý do väzby. Obvinený Igor Majtán svojím konaním po objektívnej i subjektívnej stránke naplnil zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu nadržovania podľa § 166 ods. 1 Trestného zákona. Pre trestný čin podľa § 166 Trestného zákona je charakteristické, že jeho objektom je boj spoločnosti so zločinnosťou a

základnou podmienkou trestnej zodpovednosti vzťah páchateľa k trestnému činu inej osoby, ktorý sa uplatnil inou formou ako účastníctvom na trestnom čine. Ďalšou črtou je, že vzťah páchateľa k priamemu páchateľovi trestnej činnosti sa prejavuje v čase, keď tento trestný čin bol už spáchaný. Obvinený Igor Majtán svojim konaním sa snažil, aby boli zahladené stopy, aby svedkovia nepoznali mercedes patriaci SIS ako ten, ktorý parkoval v obci Svätý Jur, bol použitý na sledovanie Michala Kováča, a aby na základe týchto zistení nebolo vznesené obvinenie konkrétnym osobám z radov príslušníkov SIS. (Vystúpenie prerušené predsedajúcou.)

A. Belousovová, podpredsedníčka NR SR: Prepáčte, pán poslanec, je 12.00 hodín, čiže prerušujem vaše vystúpenie. Zároveň prerušujem rokovanie 28. schôdze Národnej rady Slovenskej republiky do 14.00 hodiny poobede. Ďakujem.

(Prerušenie rokovania o 12.00 hodine.)

A. Belousovová, podpredsedníčka NR SR: Pán poslanec Palko, prepáčte, preruším vás na chvíľočku. Rokovací poriadok hovorí, čoho sa má týkať vystúpenie rečníka v rozprave, takže rešpektujeme navzájom seba aj rokovací poriadok. Pokračujte.

V. Palko, poslanec: Absolútne súhlasím, pani podpredsedníčka. Myslím si, že mali ste to adresovať pánovi poslancovi Kovarčíkovi, ktorý tu nemiestne vykrikuje. Viete, pán poslanec Kovarčík, toto ste vy schopný robiť, takúto robotu ste vy schopný robiť za nejakých 80 000 mesačne? Však vy si vypýtajte milión mesačne od Mečiara za takéto službičky nehorázne, ktoré mu robíte, ako sa tu dokázate tváriť neuveriteľne. Viete, o akom rozhovore ja hovorím? Nie je to o nejakej fikcii. Ja hovorím o rozhovore, o ktorom A teraz sa vrátim k rokovaniu v prerušenej rozprave v prvom čítaní o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Je to tlač 783. Prosím poslanca Vladimíra Palka, aby zaujal miesto určené pre navrhovateľov, a spravodajkyňu z ústavnoprávneho výboru poslankyňu Janu Laššákovú, aby zaujala miesto určené pre spravodajcov. Nech sa páči, pán navrhovateľ aj pani spravodajkyňa. Dnes dopoludnia neukončil svoje vystúpenie v rozprave písomne prihlásený poslanec Pavol Minárik, ktorému v tejto chvíli odovzdávam slovo. Nech sa páči, pán poslanec, máte priestor v rozprave pre vaše vystúpenie.

P. Minárik, poslanec: Ďakujem, pán predsedajúci, za slovo. Skúsím ešte raz zopakovať tú poslednú polovicu vety odtiaľ, kde ma pani podpredsedníčka prerušila, aby to nadväzovalo. Takže, obvinený Igor Majtán svojim konaním sa snažil, aby boli zahladené stopy, aby svedkovia nespoznali mercedes patriaci SIS ako ten, ktorý parkoval v obci Svätý Jur a bol použitý na sledovanie Michala Kováča, a aby na základe týchto zistení nebolo vznesené obvinenie konkrétnym osobám z radov príslušníkov SIS. Jeho konanie je pre spoločnosť nebezpečné a určované je kritériami uvedenými v § 3 ods. 4 Trestného zákona, predovšetkým záujmom spoločnosti na účinnom boji s kriminalitou a snahou, aby poriadok vo verejných veciach nepoškodzovali iné závažné konania páchateľov, ktoré majú znaky súčinnosti. Stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania obvinených Ing. Ivana Lexu, JUDr. JUDr. Gejzu Valjenta, CSc., Mgr. Róberta Beňa, JUDr. Milana Lovicha, Petra Skruteka, Romana Kuciaka, Igora Kurtiša, Mgr. Michala Hrbáčka, Ing. Ľuboša Kosíka, Ing. Martina Lieskovského, Miroslava Šegitu a Jozefa Zoššáka je určovaný kritériami uvedenými v § 3 ods. 4 Trestného zákona. Je určovaný najmä významom chráneného záujmu, ktorý bol jednotlivými trestnými činmi dotknutý. Ide predovšetkým o nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, osobnej slobody a práva

vlastniť majetok, pričom vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu tak, ako to zaručujú čl. 16, 17 a 20 ústavy a právo občana na slobodu pohybu a pobytu, pričom ho nemožno nútiť, aby opustil vlasť, resp. vyhostiť alebo vydať inému štátu (čl. 23 ods. 4 ústavy), pokiaľ ide o konanie príslušníkov SIS, tiež záujem spoločnosti na tom, aby verejní činitelia vykonávali svoju prácu v súlade so zákonom. Ich konanie je pre spoločnosť mimoriadne nebezpečné, pričom jeho stupeň je zvyšovaný predovšetkým tým, že sa ho dopustili príslušníci štátneho orgánu Slovenskej republiky, ktorí v rozpore so svojimi úlohami použili sily a prostriedky Slovenskej informačnej služby voči synovi vtedajšieho prezidenta a svojím konaním naplnili zákonné znaky viacerých kvalifikovaných skutkových podstatí trestných činov ako členovia organizovanej skupiny, pričom ich konanie vyvolalo medzinárodný ohlas a znížilo vážnosť Slovenskej republiky v európskom a svetovom meradle. Obvinený Ing. Ivan Lexa doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky, podľa vyjadrenia Národnej rady Slovenskej republiky nebolo voči nemu vedené disciplinárne konanie podľa § 135 zákona č. 350/1996 Z. z. Obvinený JUDr. Gejza Valjent, CSc., doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený Mgr. Róbert Beňo doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený JUDr. Milan Lovich doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený Peter Skrutek doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený Roman Kuciak doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený Igor Kurtiš doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený Mgr. Michal Hrbáček doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený Ing. Ľuboš Kosík doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený Ing. Martin Lieskovský doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený Miroslav Šegita doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený Jozef Zoššák doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Obvinený Igor Majtán doteraz nebol súdne trestaný, z miesta bydliska nie sú na neho negatívne poznatky. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je preto obžaloba podaná v súlade s ustanovením § 177 Trestného poriadku. Na hlavnom pojednávaní navrhujem 1. podľa § 305 Trestného poriadku vykonať voči obžalovanému Ing. Ivanovi Lexovi konanie proti ušlému podľa § 302 ods. 1 Trestného poriadku a nasledujúce, 2. vypočúť zástupcu za poškodenú organizáciu JUDr. Ondreja Rišu, č. 1. 433 – 435, zv. IV/4, 3. vypočúť poškodeného Ing. Michala Kováča, č. 1. 347 – 357, zv. III/1, 4. vypočúť utajeného svedka č. 1001, č. 1. 2 – 13, zv. III/1, utajeného svedka č. 1002, č. 1. 20 – 25, zv. III/1, utajeného svedka č. 1003, č. 1. 32 – 35, zv. III/1, utajeného svedka č. 1006, č. 1. 418 – 421, zv. III/1, utajeného svedka č. 5, č. 1. 43 – 45, zv. III/1, utajeného svedka č. 1, č. 1. 360 – 368, zv. II spisu č. Vp 143/95, 5. vypočúť svedkov Stanislava Manu, č. 1. 46 – 78, zv. III/1, Mgr. Júliusa Ivana, č. 1. 84 – 99, zv. III/1, Pavla Jesného, č. 1. 100 – 107, zv. III/2, Dušana Rakúsa, č. 1. 108 – 129, zv. III/2, Róberta Štiglicu, č. 1. 132 – 136, zv. III/2, Jána Molnára, č. 1. 137 – 141, zv. III/2, Renátu Ilavskú, č. 1. 142 – 145, zv. III/2, Mariána Mádera, č. 1. 146 – 148, zv. III/2, Štefana Bóriho, č. 1. 149 – 151, zv. III/2, Vladimíra Janetu, č. 1. 152 – 154, zv. III/2, Ing. Mariána Tináka, č. 1. 155 – 157, zv. III/2, Oľgu Nemcovú, č. 1. 163 – 168, zv. III/2, Annu Kontošovú, č. 1. 173 – 176, zv. III/2, Petra Prvoniča, č. 1. 177 – 181, zv. III/2, Miroslava Kriaka, č. 1. 187 – 192, zv. III/2, Ondreja

Slovinského, č. 1. 193 – 196, zv. III/2, Martina Kimličku, č. 1. 197 – 200, zv. III/2, Miroslava Milošoviča, č. 1. 204 – 207, zv. III/3, Jána Székelyho, č. 1. 208 – 213, zv. III/3, Rastislava Náhlíka, č. 1. 214 – 217, zv. III/3, Rastislava Hudeca, č. 1. 218 – 223, zv. III/3, Alenu Marošovú, č. 1. 214 – 241, zv. III/3, Františka Hádera, č. 1. 242 – 249, zv. III/3, Ondreja Muzslaya, č. 1. 301 – 313, zv. III/4, Gabrielu Paulenovú, č. 1. 318 – 321, zv. III/4, Boženu Matejovičovú, č. 1. 340 – 344, zv. III/4, Mariána Schaubmára, č. 1. 345 – 348, zv. III/4, Jozefa Maslena, č. 1. 349 – 353, zv. III/4, Ladislava Silla, č. 1. 354 – 359, zv. III/4 (Hlas v sále.), je to veľká obžaloba, pani Tóthová, Eriku Kardiakovú, č. 1. 370 – 373, zv. III/4, Tomáša Kállaya, č. 1. 393 – 400, zv. III/4, Jána Pónu, č. 1. 401 – 405, zv. III/4, Miroslava Bardoňa, č. 1. 411 – 414, zv. III/4, Jána Welnitza, č. 1. 415 – 417, zv. III/4, Ivana Karasa, č. 1. 427 – 429, zv. III/5, Františka Michňáka, č. 1. 433 – 436, zv. III/5, JUDr. Františka Maleca, č. 1. 437 – 439, zv. III/5, Ing. Petra Kuruca, č. 1. 48 – 50, zv. IV/1, Ing. Vlastislava Gejduša, č. 1. 61 – 64, zv. IV/1, Danielu Szelepcsényiovú, č. 1. 65 – 68, zv. IV/1, Ľudmilu Čermákovú, č. 1. 69 – 71, zv. IV/1, Františka Hulenu, č. 1. 72 – 76, zv. IV/1, Jozefa Macharíka, č. 1. 79 – 81, zv. IV/1, Romana Nemca, č. 1. 136 – 139, zv. IV/1, Miroslava Sameka, č. 1. 147 – 149, zv. IV/1, JUDr. Ivana Michalíka, č. 1. 162 – 167, zv. IV/2, JUDr. Jána Schvarca, č. 1. 170 – 174, zv. IV/2, Petra Pokrivčáka, č. 1. 205 – 209, zv. IV/3, Petra Kuzmu, č. 1. 236 – 239, zv. IV/3, Máriu Siarskú, č. 1. 240 – 243, zv. IV/3, Petra Siarského, č. 1. 244 – 247, zv. IV/3, Petra Ložana, č. 1. 248 – 251, zv. IV/3, Máriu Slezákovú, č. 1. 255 – 258, zv. IV/3, Róberta Križana, č. 1. 259 – 262, zv. IV/3, JUDr. Jána Havláta, č. 1. 286 – 291, zv. IV/3, pplk. Ing. Jána Strašifťáka, č. 1. 292 – 295, zv. IV/3, Juraja Motolíka, č. 1. 296 – 299, zv. IV/3, Moniku Kováčovú, č. 1. 308 – 319, zv. IV/4, JUDr. Petra Filipa, č. 1. 339 – 342, zv. IV/4, MUDr. Stanislava Haninca, č. 1. 343 – 346, zv. IV/4, Ing. Michala Kováča, CSc., č. 1. 358 – 374, zv. IV/4, JUDr. Antona Maňáka, č. 1. 397 – 403, zv. IV/4, Ing. Petra Habartu, č. 1. 381 – 387, zv. IV/4, Mgr. Petra Tótha, č. 1. 388 – 396, zv. IV/4, Andreja Hryca, č. 1. 404 – 405, zv. IV/4, Ondreja Muzslaya, č. 1. 417 – 421, zv. IV/4, Ing. Viliama Gaplovského, č. 1. 430 – 432, zv. IV/4, JUDr. Tibora Lukáča, č. 1. 436 – 439, zv. IV/4, Ľubicu Lesnú, č. 1. 439 – 452, zv. IV/4, Annu Laskovskú, č. 1. 183 – 188, zv. IV/2, 6. oboznámiť sa so správou o listinných dôkazoch súvisiacich so zavlečením Michala Kováča, č. I. 1 – 3, zv. VII/1, so správou o osobnom motorovom vozidle Seat Toledo, č. I. 6 – 102, zv. VII/1, správou k autobusu, k Mazde 626, č. I. 114 – 131, zv. VII/2, správou k Romanovi Kuciakovi, č. I. 140 – 147, zv. VII/2, výpisom z interného predpisu, č. I. 151 – 167, zv. VII/2, internými predpismi, č. I. 167 – 230, zv. VII/3, správou zo SIS o štátnych poznávacích značkách, č. I. 246 – 271, zv. VII/3, listinnými materiálmi k vozidlu Seat Toledo, č. I. 15 – 41, zv. IX/1, odborným vyjadrením z fonoskopie, č. I. 64 – 66, zv. IX/1, znaleckým posudkom z fonoskopie, č. I. 69 – 74, zv. IX/1, znaleckým posudkom znalca z odboru cestnej dopravy, č. I. 111 – 119, zv. IX/2, oznámením o typovom rade vozidla Mercedes-Benz, č. I. 173, zv. IX/2, prepisom magnetofónového záznamu rozhovoru JUDr. Šáteka s JUDr. Svěchotom, č. I. 212 – 231, zv. IX/3, rozhovorom Ľuby Lesnej s Jaroslavom Svěchotom, č. I. 232 – 236, zv. IX/3, úradným záznamom z hraničného priechodu Petržalka, č. I. 357 – 362, zv. IX/3, účtom za opravu vozidla poškodeného Ing. Kováča, č. I. 363 – 366, zv. IX/3, správou k prehradeniu štátnej cesty č. II/502 pri obci Svätý Jur, č. I. 370 – 378, zv. IX/3, programom 36. zasadnutia vlády Slovenskej republiky dňa 31. 8. 1995 a 5. 9. 1995, č. I. 400 – 424, zv. IX/4, výpisom hovorov spoločnosti Eurotel, č. I. 427 – 1083, zv. IX/4 až IX/10, záznamom z operatívnej previerky, č. I. 1084, zv. IX/10, vyhodnotením telefónnych staníc, č. I. 1091 – 1137, zv. IX/10,

7. oboznámiť sa s vyšetrovacím spisom Krajského súdu vyšetrovania Policajného zboru v Bratislave č. Vp 143/95, zv. I – IV, 8. oboznámiť sa s vyšetrovacím spisom Sekcie vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, č. Vp 1/30 – 95, zv. 1 – 15. Pod to sa podpísal prokurátor krajskej prokuratúry JUDr. Michal Serbin. Vážené dámy a páni, vzhľadom na to, že pani spravodajkyňa využijúc svoje oprávnenia navrhla, aby sa ďalej nepokračovalo a aby sa využil § 73 ods. 3 písm. b) zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku, dávam procedurálny návrh, aby sa, naopak, využilo písmeno c) daného paragrafu a daného odseku rokovacieho poriadku, teda že prerokujeme návrh v druhom čítaní. Ďakujem pekne za pozornosť.

M. Hort, podpredseda NR SR: Ďakujem pekne. S faktickými poznámkami na vystúpenie pána poslanca sa prihlásili pán poslanec František Mikloško, Martin Pado, Katarína Tóthová. Uzatváram možnosť prihlásiť sa s faktickou poznámkou. A slovo má pán poslanec Mikloško. Nech sa páči.

F. Mikloško, poslanec: Vážený pán podpredseda, v náväznosti na to, čo povedal pán poslanec Minárik najmä v úvode, keď sa zamýšľal a polemizoval s tým, čo hovorila pani poslankyňa Tóthová o nemožnosti revidovať amnestie, o nemožnosti prijať zákon, o právnej nemožnosti prijať ústavný zákon na to, aby sme zrušili nemravné amnestie, by som chcel povedať jeden príklad. Predstavme si, že v nejakej krajine sa riadne nejaká politická strana dostane k moci po voľbách, má obrovskú väčšinu, získa takú moc, že môže ovládnuť všetky mocenské posty, voľba je napr. prezidenta v parlamente, čiže môže si zvoliť aj prezidenta, a teraz začne robiť proste zločiny, začne naháňať ľudí, začne vraždiť ľudí, začne vyčínať, plieniť a na záver tohto všetkého, keď si vyčistí krajinu od nepriateľov a keď do najbližších generácií vystraší všetkých, ktorí by chceli nejakým spôsobom sa voči nej postaviť, si dá amnestiu. No tak by som chcel vidieť toho renomovaného amerického právnika, ešte raz keby som mohol počuť jeho meno, ktorý hovorí, že z právneho hľadiska zrušiť takéto amnestie je nemravné. By som rád prosil u toho renomovaného právnika amerického uviesť, či náhodou nie je to tajný člen HZDS, ako boli tajní členovia Komunistickej strany v Spojených štátoch. Dámy a páni, ten príklad vôbec nie je fiktívny, v Nemecku vyhral Hitler voľby naprosto demokraticky, naprosto demokraticky. Áno, nestihol si dať amnestiu, pretože mu potom už rozvalcovali Nemecko našťastie Spojenci. Ale norimberský súd, ktorý dnes nikto nespochybňuje, všetko zrušil. A nepovedal, všetci keď sa vyhovárali, že išli podľa zákonov, ktoré boli platné, nie, človek má svedomie, aby nepáchal veľké zločiny. Samozrejme, toto nie je porovnateľné s tým, čo sa tu stalo, no napriek tomu, že... (Vystúpenie prerušené časomierou.)

M. Hort, podpredseda NR SR: Pán poslanec, dve minúty vám vypršali. Ďalej sa s faktickou poznámkou hlási pán poslanec Martin Pado. Nech sa páči.

M. Pado, poslanec: Ďakujem pekne za slovo, pán predsedajúci. Ja sa chcem poďakovať všetkým predkladateľom, ktorí vystúpili a prečítali obžalovací spis, napriek tomu, že mnohí občania našej krajiny sa pýtajú, prečo treba čítať niečo také po trinástich rokoch. Ja sa pýtam všetkých, čo sme to za spoločnosť, keď nechápeme prečo treba čítať takéto veci. Táto spoločnosť sa za poslednú dobu uberá smerom k absolútnej vulgarizácii. Znižuje sa prach citlivosti na protispoločenské konanie. Pokrytectvo a klamstvo sa stávajú najvyššou čnosťou. Tak tvrdím, že treba čítať takéto veci. Treba čítať informácie o tom, ako sa páchal štátny terorizmus a ako by to pokračovalo, ak by to takto išlo ďalej, kde by sa to zastavilo. Mne z toho, čo tu bolo čítané, išiel mráz po chrbte. A to je len jeden prípad. Čo všetko sa ešte dialo, o čom

nevieme? A tak aj keď mnohí si myslia, že stačilo, ja som presvedčený, že nestačilo a že nikdy nebude dosť informácií o tom, že štátne orgány, štát páchal proti vlastnému občanovi čin štátneho terorizmu. A aj táto vláda má svoju kauzu, má svoj prípad Hedvigy Malinovej. Aj dnes sú občania tejto krajiny sledovaní v politických záujmoch. Sú sledovaní opoziční poslanci a nepohodlní ľudia. Sú zvláštne situácie odchodov poslancov z poslaneckých klubov a záhadných návštev a telefonátov z utajených čísel niekoľkonásobne prevyšujúcich bežnú komunikáciu. Preto treba na takéto praktiky zneužívania moci poukazovať, a na alarmujúci stav. Ďakujem pekne.

M. Hort, podpredseda NR SR: Ďakujem pekne, pán poslanec. Poslednou, ktorá sa prihlásila s faktickou poznámkou, je pani poslankyňa Katarína Tóthová. Nech sa páči.

K. Tóthová, poslankyňa: Ďakujem. Nadviažem na začiatok vystúpenia pána poslanca, ktorý vystúpil v rozprave a spomínal ústavu aj prelamanie ústavy. Odporúčam, a budem mať aj otázku, prečítať si článok Františka Šebeja v Týždni č. 39 o ústavnom delíriu. Pýtam sa predkladateľov, tento František Šebej, to je váš koaličný partner na voľbu prezidenta, tento váš koaličný partner jednoznačne odsudzuje prelamanie ústavy vrátane teda prelamovania amnestie ústavy ako delírium ústavnosti. Treba si prečítať jeho názory, ako to bolo v Nemecku, ako došlo k prelamovaniu ústavy, až to viedlo k diktatúre a fašizmu. Takže ja sa pýtam, ako je to možné, že váš koaličný partner na prezidenta takto tvrdo odsudzuje postupy vrátane teda postupu, aký máte vy. Taktiež súhlasím s tým, že moc nemožno zneužívať, že moc nemožno, bolo to tu pred chvíľou aj spomínané, využívať na činnosť, ktorá je nemorálna ap., neprijateľná v právnom štáte. Ale potom sa pýtam, kde sú žaloby na vraždu Duckého, keď máme také veľké svedomie, kedy bude vyriešený problém vraždy Duckého, prečo sa táto... (Prerušenie vystúpenia časomierou.)

M. Hort, podpredseda NR SR: Ďakujem. Pán poslanec Minárik chce reagovať na vystupujúcich s faktickou poznámkou. (Ruch v sále.) Skôr sa skúste prihlásiť, pán kolega. Nech sa páči.

P. Minárik, poslanec: Ďakujem pekne. Pani kolegyňa, zodpovednosť v tomto parlamente nesieme ja a vy, určite nie František Šebej. A keď budem písať do Týždňa, určite budem trochu v inom postavení, ako keď som poslanec a túto zodpovednosť, ktorú mi zverili zverením mandátu občania, budem musieť niesť. Podľa môjho názoru ústavu nie je možné prelomiť ústavným zákonom. Ústavným zákonom je možné len modifikovať ústavný poriadok tejto republiky. A preto, a vtedy písal František Šebej o inom zákone, písal o preukazovaní pôvodu majetku, možno meniť ústavnými zákonmi ústavný poriadok. Na pána Duckého, pani kolegyňa, sa choďte opýtať ministra vnútra tejto vlády, ministra spravodlivosti tejto vlády, a nie mňa.

M. Hort, podpredseda NR SR: Konštatujem, že sme skončili. (Hlasy z pléna.) Pán kolega, poprosím, mali ste priestor vo faktickej a ešte vám nevypršal čas. Skončili v rozprave všetci, ktorí sa prihlásili písomne. Teraz sa pýtam, kto sa chce do rozpravy prihlásiť ústne. Pán poslanec František Mikloško, pán poslanec Pavol Minárik. Uzatváram možnosť prihlásiť sa do rozpravy ústne. Slovo má pán poslanec František Mikloško. Nech sa páči.

F. Mikloško, poslanec: Vážený pán podpredseda, vážená pani spravodajkyňa, pán navrhovateľ, v tridsiatych a štyridsiatych rokoch 20. storočia bol jednou z kľúčových postáv Komunistickej strany Rudolf Slánský. Hneď po februári 1948 sa stal generálnym tajomníkom Komunistickej strany Česko-Slovenska. On bol jeden z tých, ktorý spustil celú mašinériu hrozných politických procesov, hrozných hrdelných trestov, ktoré sa potom diali na občanoch

Česko-slovenskej republiky, toho štátu. Jedného dňa išiel pán generálny tajomník Komunistickej strany Česko-Slovenska na večeru, myslím, vtedy s predsedom vlády Antonínom Zápotockým. Vracal sa od Antonína Zápotockého domov, prišiel pokojne domov, svojím tatraplánom a o nejaký čas zazvonil uňho niekto razantným zvončením. Pán generálny tajomník otvoril dvere a pred dverami jeho bytu stála Štátna bezpečnosť. Štátna bezpečnosť ho zatkla, Štátna bezpečnosť ho vyše roka vyšetrovala metódami, o ktorých nemáme ani predstavu, Štátna bezpečnosť ho zlomila, bohužiaľ, teda to sa nedalo ľudsky vydržať, tak, že potom hovoril, čítal predpísaný scenár, a Štátna bezpečnosť ho vydala, aby bol popravený, čo sa aj udialo. Jedným z kľúčových slovenských politikov komunistického obdobia bol Vladimír Clementis, ktorý mal takú dôveru, teda Komunistickej strany, že v roku 1949 bol menovaný do tzv. cirkevnej šestky. Táto cirkevná šestka bola mozgový trust všetkých proticirkevných pohybov a všetkého politického diania v najbližších rokoch. Všetko, čo sa potom dialo v katolíckej, evanjelickej a ostatných cirkvách, sa dialo s vedomím a na podnet tejto cirkevnej šestky, ktorej členom bol aj Vladimír Clementis. V roku 1951 ešte Vladimír Clementis mal takú dôveru, že navštívil New York ako minister zahraničných vecí, po samovražednej smrti alebo teda po smrti Jána Masaryka, ministra zahraničia. Navštívil OSN, kde mal vystúpenie. Vrátil sa naspäť. Dokonca Gottwald, aby ukázal svoju veľkorysosť, poslal za ním aj jeho manželku do New Yorku, aby vedel, že keď chce, môže tam zostať. Vladimír Clementis sa vrátil a takisto jedného večera zakrátko uňho niekto razantne zazvonil. Bola to Štátna bezpečnosť, ktorá ho zaistila a ktorá ho dva roky mučila. Vladimír Clementis bol o rok viac vo vyšetrovacej väzbe ako Rudolf Slánský. A takisto v procese s tzv. sionistami skončil ako jediný človek, ktorý nebol židovského pôvodu a zomrel povrazom. Tento osud stretol Gustáva Husáka a Ladislava Novomeského, prominentných komunistov v štyridsiatych rokoch, v povstaní a celého ďalšieho vývoja. Boli to oni, ktorí rozbíjali a ukotvovali komunizmus na Slovensko, pretože na Slovensku až takú silnú pozíciu komunizmus nemal. Boli to oni, ktorí na jednej strane rozmýšľali národne a na druhej strane, pokiaľ išlo o moc Komunistickej strany, nemali najmenší problém sa spojiť s Prahou tak, aby komunistickú moc v celom Česko-Slovensku získala Komunistická strana. Pri dverách týchto ľudí takisto jedného dňa zazvonila Štátna bezpečnosť a zobrala aj Gustáva Husáka, zobrala aj Ladislava Novomeského. A stačí si prečítať svedectvá Gustáva Husáka, aké neľudské, ponižujúce boli vyšetrovania Štátnej bezpečnosti, tajnej služby, po ktorých človek sa mal a musel priznať. A treba na česť Gustáva Husáka povedať, a to mi hovorili aj politickí väzni, že patril snáď k jedným z mála, na jednej ruke sa dalo spočítať ľudí, ktorí nakoniec nepodpísali to, čo od nich chceli scenáre Štátnej bezpečnosti, a sa nezlomil, bol tak tvrdým človekom. Takto dopadli ďalší komunisti, ktorí pripravovali celý tento nástup. Prečo spomínam práve týchto ľudí a nespomínam všetky desaťtisíce politických väzňov. Bolo ich viac ako 80 000, prečítajte si ich zoznam v knihe na CD-čku Zločiny komunizmu na Slovensku, len na Slovensku viac ako 80 000. Spomínam to trošku v tejto chvíli možno aj netradične a, podotýkam, neporovnateľne, ale predsa. V roku 1991 došlo k prvej zrážke VPN medzi nami a Vladimírom Mečiarom. Pri všetkej skromnosti chcem povedať, že som bol na čele parlamentu a na čele Predsedníctva Slovenskej národnej rady, ktoré ho odvolávalo a ktoré nakoniec celý tento proces odvolávania nieslo politicky na svojich pleciah. A do dnešného dňa som na to hrdý a dúfam, že zostanem na to hrdý. Michal Kováč bol vtedy veľký prívrženec Vladimíra Mečiara a HZDS. Michala Kováča a Rudolfa Filkusa sme neodvolali z vlády, oni sami potom podali demisiu. Išli zo solidarity s Vladimírom Mečiarom. A Michal Kováč bol ten, ktorý mňa

osobne vtedy napadol ako predsedu parlamentu, že preto útočím voči Vladimírovi Mečiarovi, pretože mu závidím jeho schopnosti. Nuž o jeho schopnostiach sa potom neskôr dozvedal z vlastnej praxe. A chcem ešte povedať, že Michal Kováč aj so svojim synom, ktorého potom stretol tento osud, aspoň také som mal informácie, boli vo volebnom štábe a mali ekonomické záležitosti na starosti vo voľbách, teraz neviem, či v roku 1992 alebo v roku 1994. V každom prípade mali takú silnú dôveru HZDS, že boli vo volebnom štábe. Michala Kováča nestretol taký trest, aký stretol Slánskeho ap. A, samozrejme, nechcem tieto veci porovnávať, ale proste došlo k veľkej zrážke. A on ako ten, ktorý verne podporoval Vladimíra Mečiara, odrazu sa ocitol v jeho nemilosti a odniesol to jeho syn. Tak ako nikdy neprestanem odsudzovať zločin voči Slánskému, Clementisovi, Husákovi a Novomeskému a, samozrejme, mnohým ďalším, nikdy neprestanem proste bojovať proti zločinu, ktorý sa udial Michalovi Kováčovi ako prezidentovi a jeho synovi ako synovi prezidenta tým, že ho teroristickým spôsobom uniesli a že ho mohli obrať o život. Nikto nevie, ako by sa vyvinula situácia, kde s tým revolverom naňho v tom aute mierili, keby Michal Kováč mladší vytiahol revolver a išiel sa brániť. Nikto nevie, kto by vystrelil prvý. Nikto nevie, čo sa mohlo stať, keby nejakým spôsobom predávkovali alkohol, ktorý doňho nasilu a pod nátlakom, bitím a tými elektrošokmi vliali, či nemohlo dôjsť k náhode, takže by bol zahynul. Čiže aj tu išlo o život. A to treba zdôvodniť všetkým tým, ktorí sa dneska stále ešte usmievajú nad tým, čo sa udialo. A z toho dôvodu sa treba k tomu vrátiť, pretože moc tajnej služby nemožno zneužívať. Dámy a páni, v rokoch 1989 a 1990 som patrili ku garnitúre tých politikov, ktorí boli zástancami hrubej číary. Tá hrubá číara sa týkala amnestie veľkej, ktorú dal prezident Václav Havel a ktorá sa týkala mnohých a mnohých, nielen politických, lebo vtedy už nebolo veľa politických väzňov, možno žiadni takíto neboli, iba možno Ivan Polanský, väzňov, ktorí vtedy boli vo väzení, ale všetkých, ktorí nejakým spôsobom aj zo zúfalstva z toho režimu o nepriedušnosti bojovali s režimom, dostali amnestiu. Bolo to akési vykročenie, skúsme začať od znovu, skúsme začať po tých hrozných 40 rokoch budovať nejaký iný život. V tejto línii spolu s Jánom Čarnogurským sme požiadali o milosť prezidenta Václava Havla, keď bolo začaté trestné oznámenie a trestné stíhanie voči nadporučíkovi Štátnej bezpečnosti za to, že nás protiprávne držal v cele predbežného zadržania. Jednak sme chceli ísť v línii, že začneme odznovu, a jednak sme si mysleli, že je smiešne, aby jeden nadporučík Štátnej bezpečnosti išiel do väzenia a ostatní všetci pohlavári, ktorí to riadili, sedeli vo svojich vilách, tu neďaleko a usmievali sa na nás ako my nejakým spôsobom vybavujeme si účty s tým veľkým komunistickým režimom. Dámy a páni, ale toho bolo dosť. A treba stále a stále sa pýtať pána Vladimíra Mečiara na to, čo povedal Svěchota, nebohý Svěchota, v interview pre Plus 7 dní. Tam ho nikto nenútil, že celý ten proces únosu riadil on. A tu sa treba znovu opýtať, prečo dával správu o tom, ako podrobne prebieha únos, Ivan Lexa práve pánovi Karolovi Martinkovi, ako to bolo povedané v tejto správe. A treba sa opýtať, o čom sa rozprávali vtedy na tej vláde, keď Vladimír Mečiar odrazu prerušil rokovanie vlády, v čase únosu, a pol hodinu sedel s Ivanom Lexom. Treba povedať, že dosť, proste ak niekto takýmto brutálnym spôsobom rok a pol potom, čo sa dostal k moci, potom začal proste veci, ktoré nemajú obdoby. Ja sa pamätám, ako sme boli vtedy vo Washingtone, ako sa nás tam pýtali tí senátori a kongresmani, čo to je za krajinu, že tajná služba unesie prezidentovho syna, čo to je za krajinu, ktorá chce ísť do EÚ a chce patriť do demokratickej sféry, kde má byť NATO. No proste dosť, ak teda HZDS, ak nejakým spôsobom teda Vladimír Mečiar na tomto participoval, no tak sa musia nejako postaviť tvárou v tvár tejto skutočnosti. Pán Mečiar sa tu

nazýva a sám seba nazýva zakladateľom štátu. Prosím, nech sa páči, môže si tento titul dať, ale aj s jeho prívlastkami, ktoré chceme tu mať ozrejmene. Chceme vedieť, na akých základoch sa začal budovať tento štát, v duchu toho masarykovského, že štát stojí na tých ideách, na ktorých sa začal rozvíjať. Chceme vedieť, na akých ideách to bolo, či to nebola brutalita, terorizmus, na ktorých sa mal začať budovať tento štát, a preto tento zápas je tu stále a stále aktuálny, preto nie sú to nejaké povinné tance, ktoré my tu chceme už, nedajbože, z nejakých straníckych dôvodov, pretože nám ide o charakter tohto štátu, pretože nám ide o to, o každom takomto teroristickom, teda prepáčte za výraz, svinstve, ktoré sa tu deje, keď sa zneužíva moc tajná. Ved' sme videli, akým spôsobom tí ľudia používali pásky bezpečnosť, akým spôsobom sa pohybovali na hranici. Úplne bez akéhokoľvek splnomocnenia zneužívali postavenie tajnej služby, aby si každý myslel, že všetko majú povolené. Nič nebolo povolené, ani sledovanie, ani odpočúvanie, nič. Všetko robili, zneužívali tajnú službu. Ak táto krajina má ísť ďalej ako normálna krajina, ak táto krajina nemá znovu upadnúť do tohto, tak si všetci príslušníci Slovenskej informačnej služby, všetci predstavitelia Slovenskej informačnej služby, ale aj vlády a jej premiéri musia uvedomiť, že tu budú vždy sily, ktoré na to ukážu, a že nikdy nedopustíme, aby takýmto spôsobom sa brutálne v jednom demokratickom štáte potom, čo celý tento systém obludný, zločinecký, komunistický tu padol, niekto ešte odvažoval tu zneužívať moc voči občajným ľuďom. A to nie sú ešte všetky veci, ešte sa dostaneme aj k veciam, ktoré sa udiali potom, resp. ktoré sa udiali v tom období. Dámy a páni, svojím hlasovaním sa pridáte na jednu stranu barikády. Ďakujem. (Potlesk.)

M. Hort, podpredseda NR SR: Ďakujem. S faktickými poznámkami na vystúpenie pána poslanca Mikloška sa neprihlásil nikto. Posledným prihláseným do rozpravy ústne je pán poslanec Pavol Minárik. Nech sa páči, pán poslanec, máte slovo v rozprave.

P. Minárik, poslanec: Ďakujem pekne, pán predsedajúci, za slovo. Skúšali sme to s každým parlamentom a dávame túto šancu, pani kolegyňa, aj vám, pretože my sme naozaj zvedaví, že kto tento problém chce riešiť. Dámy a páni, stojíme pred problémom, ktorý by vonkajší, ale hlavne povrchný pozorovateľ mohol nazvať súperením právneho purizmu a právneho nihilizmu. Čo sa za týmto problémom ale v skutočnosti skrýva, aké sú vnútorné motivácie jednotlivých aktérov? Protistrana nás tlačí do pozície ľudí, ktorí s krvavými očami siahajú na základné práva chudáka Ivana Lexu. Čo teda my vlastne krvežízniví antimečiarovci, antilexovci chceme? No chceme riadny proces, proces pred štandardným súdom riadne zdokumentovaného vyšetreného zločinu, kde už bola aj pripravená obžaloba, zločinu, ktorý sa skutočne stal, žiaľ, len fingovaného sebaúnosu, nežiadame žiadne mimosúdne postupy ani špeciálne tribunály, ani vyšetrovacie výbory tohto parlamentu. A nežiadali sme to ani vtedy, keď mali sme v tomto parlamente väčšinu. Chceme riadny súd. Chceme riadny súd s vysokou dôverou v spravodlivosť. Napriek tomu, že vieme, aké sú problémy v našej justícii, napriek tomu, že vieme, že medzi sudcami sú aj takí sudcovia, ako je súčasný minister spravodlivosti, ktorý len dočasne odišiel a stále zdôrazňuje, že je stále sudcom, napriek tomu nechceme nič iné, len aby títo ľudia stáli pred takýmito súdmi. Chceme priechod spravodlivosti, ktorému nebudú brániť amnestie, právne kľúčkovanie a právnici a hlavne plané reči. Tento problém spôsobili právnici na čele s právníkom Mečiarom. A chceme len to, čo tento právnik Mečiar už raz urobil, opravu jeho amnestie. On svoju prvú amnestiu opravil. Chceme revíziu jeho nemravnej amnestie a nechceme nič, čo by tu už predtým nebolo. Chceme to, čo sa na tomto svete deje často, ba skoro pravidelne, možno nie práve v takejto forme zrušenia amnestií, ale to, čo sa deje vždy, keď

nemravná vláda prekročí určitý rámec a musí byť vymenená. A v tejto chvíli ma už nezaujímajú názory právnikov a ich kľučky, najmä nie tých právnikov, ktorí v čase, keď tú amnestiu udeľoval, a boli to ľudia, ktorí sa s ním mohli kontaktovať, ho neupozornili na to, že je to nezrušiteľný akt a že je to obrovský mravný problém. Títo právnici ma v tejto chvíli už nezaujímajú ako právnici a zaujímajú ma už len ako ľudia, ktorí túto vec budú posudzovať ako súlad spravodlivosti. (Hlas z pléna.) Áno, pán poslanec, veríme tomu. Keby sme neverili tomu, že je možné dosiahnuť spravodlivosť, tak tu nie sme. Ja osobne keby som si nemyslel, že je možné dosahovať svet, v ktorom je možné dosahovať spravodlivosť, nikdy by som nevykonával funkciu poslanca, tak ako by som ju nikdy nebol vykonával pred 20 až 65 rokmi. To bol odkaz pre pána Cabaja. Dámy a páni, ide o to, že keď sa zmení paradigma vládnutia, vždy sa revidujú činy predchádzajúcich vládcov. A tá nová vláda ich niekedy benevoltnejšie, niekedy prísnejšie posudzuje. V každej revolúcii, ale aj pri normálnych výmenách vlády sa toto deje. A keď ten rozpor medzi tým, čo si tá nová vláda, nová moc predstavuje, že je spravodlivé, a tým, čo napáchali tí predchádzajúci, je neznesiteľný, tak sa zvyčajne aj koná. Toto našlo už aj odraz v právnej teórii. Našlo sa teoretické zdôvodnenie ústami nemeckého právneho teoretika pána Radbrucha. Ale tak ako mnohé geniálne veci vyslovené a vysvetlené teoretikmi to odráža len normálnu, bežnú prax, ktorá musí odrážať prirodzené právo, pretože ináč by tu ľudstvo nemohlo existovať. On hovoril o neznesiteľnom rozpore medzi normatívnym právom a spravodlivosťou. A táto vôľa sa zhmotňuje v tom, keď ľudia odstraňujú vlády, ktoré povýšia samy seba nad akékoľvek právo, nad akúkoľvek spravodlivosť. A udialo sa to v dejinách ľudstva nespočetnekrát. Áno, nám ľuďom zmluvy, teda ľuďom odchovaným na judaisticko-kresťanskej tradícii a rímskom práve je jasné, že normatívne právo má obrovský význam. A ak má význam, má aj cenu. A touto cenou je, že niekedy musíme nejakú nespravodlivosť prehliadnuť. Kde sú tie hranice, čo prehliadnuť a čo nie? Snáď každému je jasné, že nebudeme obetúvať naše právo v nezmyselnej túžbe za každú cenu potrestať korunového vreckára, rovnako ako je každému jasné, že norimberské procesy museli byť, pretože do neba volajúci hriech vraždy 6 mil. ľudí sa nedal nepotrestať. Medzi týmito dvoma bodmi je nekonečne mnoho príkladov. V tomto prípade nám už ale nepomôže žiaden teoretik. A každý jednotlivý prípad musí niekto skúmať. V demokratickej spoločnosti asi na to nie je lepší orgán ako parlament. Kde je tá hranica? Kde je to už neznesiteľný rozpor? Mimochodom, pán Radbruch si uvedomil, že niekde tá hranica je, práve keď spoznal hrôzy nacizmu. Mimochodom, pre poslancov Smeru – sociálnej demokracie Radbruch bol sociálny demokrat, teda vyvražďovanie Židov určite, korunový zlodej asi nie. Dámy, pokiaľ budeme mať možnosť, budem sa v tomto parlamente vždy poslancov pýtať, kde je vaša hranica, kde je tá správna hranica, kedy už musíme prestať napriek tomu, že sa niekto zaštitil právom alebo štátnou mocou. Budem trápiť vaše svedomie. Niektorí pripomínajú, že aj amnestia prezidenta Kováča svojmu synovi bola nemravná. Prosím, skúste vyskúšať moje svedomie na Kováčovej amnestii, ale každý kto túto otázku položí, už zodpovedal na moju otázku, lebo ak sa mu zdá Kováčova amnestia nemravná, je úplne jasné, že Mečiarovu nie je možné považovať za inú. Moja hranica je pri zločine štátneho funkcionára vykonaná s pomocou štátnej moci, ktorá sa snaží zaštitiť štátnou mocou tak, aby bola nepostihnuteľná. Dámy a páni, aj tým hlasovaním, ktoré bude nasledovať o 17.00 hodine, zadefinujete svoju hranicu. Pamätajte, že keď zadefinujeme túto hranicu zle, tak so Slovenskom to dopadnúť dobre nemôže, pretože aj Mečiar, Lexa, Lexova SIS si dovolili to, čo si dovolili, možno práve preto, že zločiny komunizmu po roku 1989 neboli náležite potrestané. Boli tým

jednoducho povzbudení a mysleli si, že predstaviteľom štátnej moci sa môže všetko prepieť. Neboli potrestaní tí, čo strieľali na hraniciach, neboli potrestané na Slovensku ani iné zločiny. Pánboh zaplať, že aspoň prokurátorka Milady Horákovvej v Čechách nejako trestaná je. Dámy a páni, ak nebudeme schopní potrestať predstaviteľov štátnej moci, tak možno nie tak brutálne, ako to urobila Lexova SIS s Michalom Kováčom ml., ale menej brutálne, v krádežiach, v klientelizme, nepotizme a v iných odporných praktikách sa bude pokračovať. Nerobme tú istú chybu, ako sme urobili po roku 1989. Dámy a páni, ja ju nehodlám urobiť, a preto pokiaľ budem mať možnosť, budem vás zrušením amnestií trápiť a vôbec mi nebude vadiť, keď ma niekto bude zatláčať k právnym puristom. V tomto si kľudne ten právny nihilizmus dovoľm obhájiť. Ďakujem pekne. (Potlesk.)

A. Belousovová, podpredsedníčka NR SR: Faktickú poznámku na vystúpenie pána poslanca Minárika má pán poslanec Lipšic. Končím možnosť prihlásiť sa s faktickými poznámkami. Pán poslanec, máte slovo.

D. Lipšic, poslanec: Ja by som chcel zareagovať nie len na pána poslanca Minárika, ale najmä na jeho predrečníka, na pána poslanca Mikloška, ktorý, si myslím,... (Vystúpenie prerušené predsedaťou.)

A. Belousovová, podpredsedníčka NR SR: Musíte reagovať na predrečníka, pán poslanec.

D. Lipšic, poslanec: Ja viem, pani podpredsedníčka, budem pokračovať. Myslím si, že nám tu zrekapituloval veľmi kvalifikovane to, čo sa vlastne udialo a o čom budeme rozhodovať. Mnohí z nás veria v Božiu spravodlivosť, ale máme povinnosť sa snažiť spravodlivosť naplňovať, aj keď nedokonalým spôsobom, aj tu v našej prítomnosti. Môžeme si myslieť už o minulosti čokoľvek, ale mali by sme urobiť krok, ktorý umožní priechod spravodlivosti, nebude rozhodovať o vine alebo nevine, umožní priechod spravodlivosti, zruší tu prekážku, ktorá tu dnes existuje. Amnestiu nevinný človek nepotrebuje, na čo by mu bola, keď nič nespáchal, amnestiu potrebujú len tí, ktorí sa boja, boja sa toho, že raz budú stáť pred spravodlivosťou. Pevne verím, že to bude ešte pozemská spravodlivosť.

A. Belousovová, podpredsedníčka NR SR: Pán poslanec Minárik, chcete reagovať na faktickú poznámku? Nie. Ďakujem. Takže vystúpili všetci prihlásení rečníci, vyhlasujem všeobecnú rozpravu za skončenú. Stanovisko k rozprave chce zaujať navrhovateľ. Nech sa páči, máte slovo.

V. Palko, poslanec: Ďakujem. Vážená pani podpredsedníčka, vážené panie poslankyne a páni poslanci, vždy keď vidím bohorovnosť niektorých poslancov vládnej koalície, ktorí sa tak dokážu tváriť, ako keby to tu bola nejaká fikcia, o ktorej hovoríme, tak, či chceme, či nechceme, musím sa vrátiť k brutálnej pravdivej podstate, musím sa opäť vrátiť k legendárnemu rozhovoru medzi riaditeľom SIS Lexom a ministrom vnútra Hudekom. Nebudem ho čítať už celý, len niektoré tie hutné výroky zopakujem. Lexa vraví: „A dáme ešte tomu vyšetrovateľovi? Hej?“ Hudek vraví: „No však ten, toho kopneme do g...“ Lexa vraví: „Tak zajtra ho kopneš povedal pred pár týždňami Krajský súd v Bratislave, že, a teraz citujem, nevymýšľam si, ja citujem, a to je aj pre pani poslankyňu Laššákovú, ktorá s takou bohorovnosťou navrhuje, aby sme nepokračovali v prerokúvaní tohto zákona o zrušení amnestií, tak ja vám zacitujem: „Predmetom tohto rozhovoru bolo o. i. nezákonné zasahovanie ministra vnútra Hudeka do vyšetrovania trestného činu zavraždenia Michala Kováča mladšieho do cudziny.“ A toto dokážete prejsť s takou nejakou bohorovnosťou? Toto vás nemrzí? Iné k tomu nemáte čo povedať, len takéto úsmešky ironické? A toto nazývate spravovaním krajiny? Toto nazývate

vládnutím, panie poslankyne, páni poslanci? Vďaka tomu, vďaka amnestiám aj tento nehodný minister vnútra nemôže byť trestne stíhaný, pretože maril vyšetrowanie. A to marenie vyšetrowania je trestným činom, ktorý súvisí s trestným činom zavlečenia. Aj on má amnestiu. Ani on nemôže byť trestne stíhaný. O čom sú všetky vaše reči o spravovaní štátu, o boji proti kriminalite, o boji proti zločinu? Prečo kryjete takéhoto nehodného ministra vnútra, Hudeka? Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, včera polícia v Prahe, v Českej republike, zadržala Jozefa Roháča. Jozef Roháč bol slovenskou políciou podozrievaný z asi desiatky nájomných vražd. V roku 1999 mu vyšetrovateľ vzniesol obvinenie z vraždy Róberta Remiáša. Dôkazy však nestačili na to, aby bolo vyšetrowanie ukončené podaním obžaloby, preto dnes nie je za vraždu Róberta Remiáša stíhaný nikto. Ani Roháčovi to nehrozí. Ale mohlo by mu to hroziť, vážené panie poslankyne, páni poslanci, keby sa napr. do detailu a na súde objasnil motív a súvis vraždy Róberta Remiáša so zavlečením, pretože ten súvis tam je jasný. Jedným z dôležitých svedkov v kauze zavlečenia bol Oskar Fegyveres, ktorý svedčil, ako sa zúčastnil celej akcie Slovenskej informačnej služby ako jej príslušník. Oskar Fegyveres zo strachu o svoj život emigroval po roku 1995 zo Slovenska a Róbert Remiáš bol spojkou medzi ním a Slovenskom. Ten súvis so zavlečením je absolútne zjavný. A kľúčom k vražde Róberta Remiáša môže byť jedine objasnenie kauzy zavlečenia Michala Kováča mladšieho na súde. To sa však stane, len keď zrušíme amnestie. A o tomto budete rozhodovať. Teda budete rozhodovať aj o tom, či niektorí vrahovia budú ohrození vo svojom doterajšom pokoji alebo môžu naďalej spokojne odpočívať a tešiť sa slobode. Ak by ste amnestie zrušili, mnohí ľudia by sa museli obhajovať za zavlečenie pred súdom a mnohí ľudia by mohli začať hovoriť a boli by nútení hovoriť a mohli by hovoriť aj o vražde Róberta Remiáša. A potom môže dôjsť aj na ľudí, ako je ako je Roháč. Ale bez zrušenia amnestií to nepôjde. A ja sa pýtam, panie poslankyne, páni poslanci, či ste ochotní naďalej obhajovať aj pokoj takých ľudí, ako je Jozef Roháč. Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, prešli sme celú obžalobu. Boli tam rôzne zaujímavé mená. Jedno z kľúčových mien, jedna z kľúčových osôb, ktorá sa priamo, až fyzicky, zaangažovala v kauze zavlečenia bol Michal Hrbáček. Prečítam vám o ňom niečo z dennej tlače, ale nie niečo, čo je staré 13 rokov alebo 10 rokov, niečo, čo je čerstvé, čo má iba niekoľko týždňov. Je to správa z 13. septembra tohto roku, stará mesiac aj čosi. Citujem z nej: „Polícia včera zatkla Michala Hrbáčka a obvinila ho z viacerých trestných činov. Bývalý príslušník Slovenskej informačnej služby bol podľa obžaloby jedným z únoscov Michala Kováča mladšieho do cudziny. Toto zatknutie sa týka káuz lúpežných prepadnutí a únosov, do ktorých majú byť zapletení bývalí policajti. Viacerí z nich sú už obžalovaní na súde.“ Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, ak nechcete zrušiť amnestie, aj tohto človeka kryjete. Kryjete ho, nemusí sa zodpovedať z teroristického činu spred 13 rokov. Keby nebolo amnestií na zavlečenie, keby za ne bol stál pred súdom Michal Hrbáček, bol by dnes trestne stíhaný za ďalšie trestné činy podobného charakteru, ktorých sa vraj dopustil v tom ďalšom období? To vás nemrzí, keďže ste celé roky odmietali zrušiť amnestie, že takýto človek nemusel stáť kvôli vašej ľahostajnosti pred súdom? A takýto postoj nazývate riadením štátu? Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, dnes sme prečítali celú obžalobu proti trinástim ľuďom. Je to už v análoch slovenského parlamentu. Raz bude historik skúmať amnestie a bude skúmať postoj nás, poslancov, zástupcov ľudu. Bude musieť asi skonštatovať, že väčšina zástupcov ľudu sa správala nezodpovedne a zbabelo a že podporovala, či už priamo alebo nepriamo, zločincov, skonštatujúc, že tu boli časy, keď sa HZDS na čele s jeho predsedom správali a konali ako

mafia. Historik skonštatuje, že poslanci Smeru vrátane premiéra Fica sa správali zase ako pomáhači mafie. A skonštatujú, že tu boli poslanci, ktorí si svoju povinnosť splnili, vážené panie poslankyne a páni poslanci, a ktorí si ju budú plniť aj naďalej, pretože nič sa nekončí a všetko sa to vráti. Ďakujem za pozornosť.

A. Belousovová, podpredsedníčka NR SR: Ďakujem. Pani spravodajkyňa, chcete sa vyjadriť k rozprave? Nie. Ďakujem. Prerušujem rokovanie o tomto bode programu.

C.2 Hlasovanie v I. čítaní o tlači 783 na 28. schôdzi NR SR dňa 28. októbra 2008

P. Paška, predseda NR SR:

Pani poslankyňa Laššáková uvedie hlasovanie v prvom čítaní o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii. Je to tlač 783.

J. Laššáková, poslankyňa: Ďakujem pekne za slovo. Vážený pán predseda, v rozprave k predloženému ústavnému zákonu boli štyria písomne prihlásení poslanci a dvaja ústne prihlásení poslanci. Pán poslanec Minárik podal procedurálny návrh, aby sa Národná rada Slovenskej republiky podľa § 73 ods. 3 písm. c) uzniesla prerokovať návrh ústavného zákona v druhom čítaní. Prosím, dajte o tomto procedurálnom návrhu hlasovať.

P. Paška, predseda NR SR: Hlasujeme.

(Hlasovanie.)

134 prítomných,

55 za,

65 proti,

13 sa zdržalo,

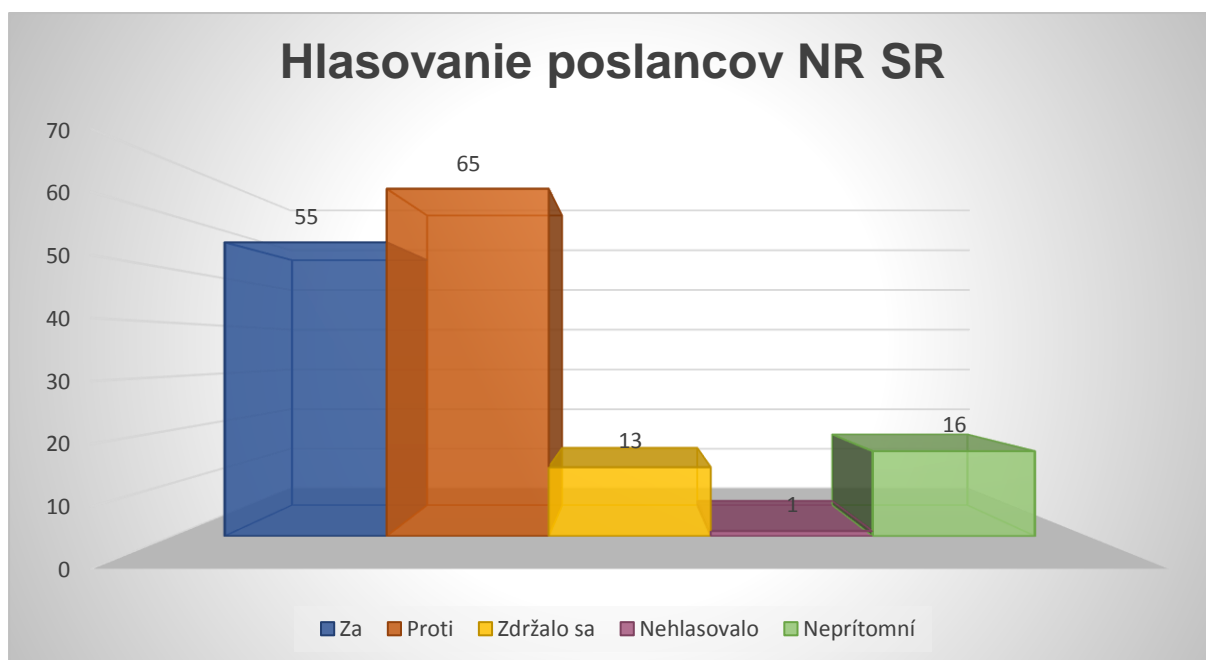
1 nehlasoval.

Návrh zákona do druhého čítania sme neschválili, nebudeme pokračovať v rokovaní o tomto návrhu zákona.

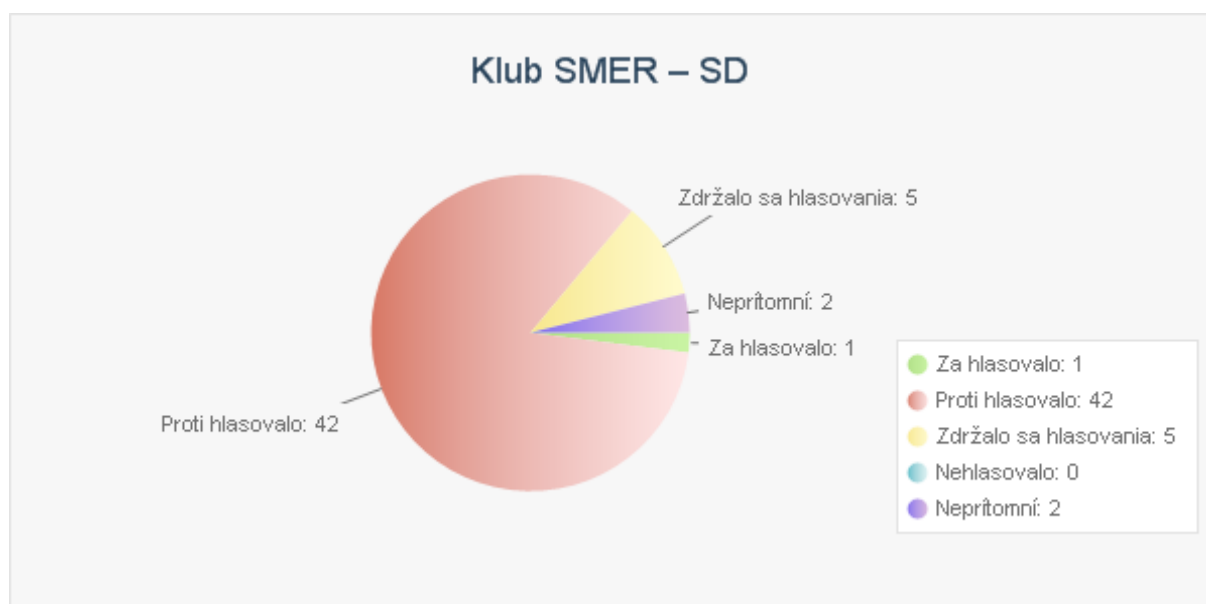
C.3 Uznesenie NR SR č. 1095 z 28. októbra 2008³²

Národná rada Slovenskej republiky po prerokovaní uvedeného návrhu ústavného zákona v prvom čítaní rozhodla, že podľa § 73 ods. 3 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov **nebude pokračovať v rokovaní o tomto návrhu ústavného zákona.**

³² <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/uznesenie&MasterID=5476>

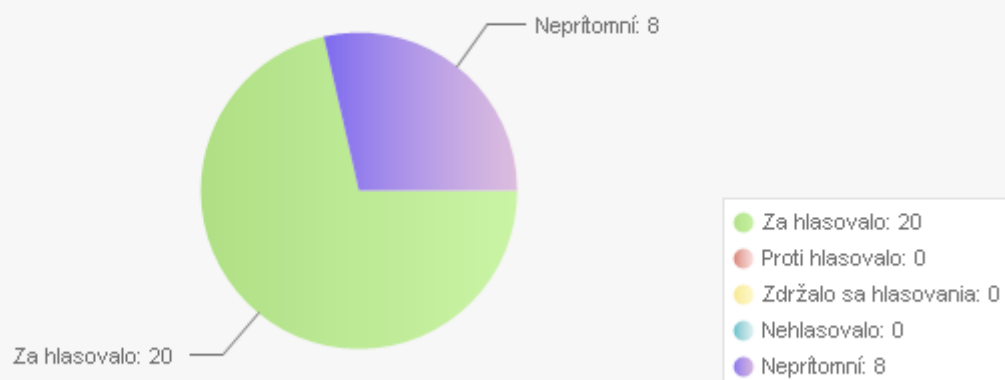


(Hlasovanie č. 113 z 28. októbra 2008 o tom, aby bol návrh zákona prerokovaný v druhom čítaní³³)

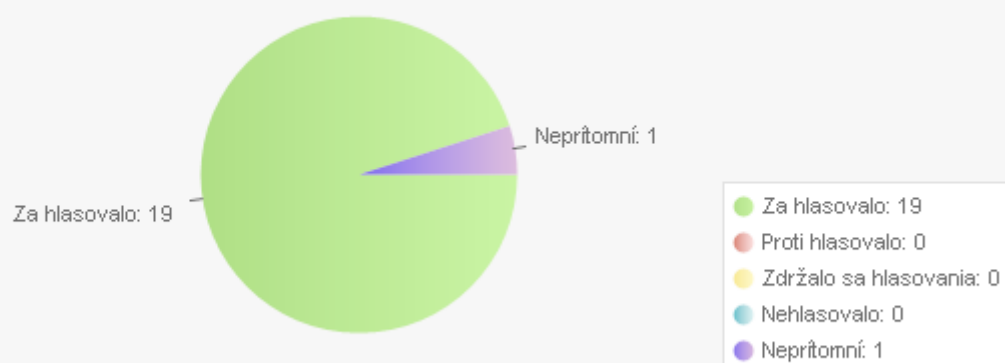


³³ <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=23779>

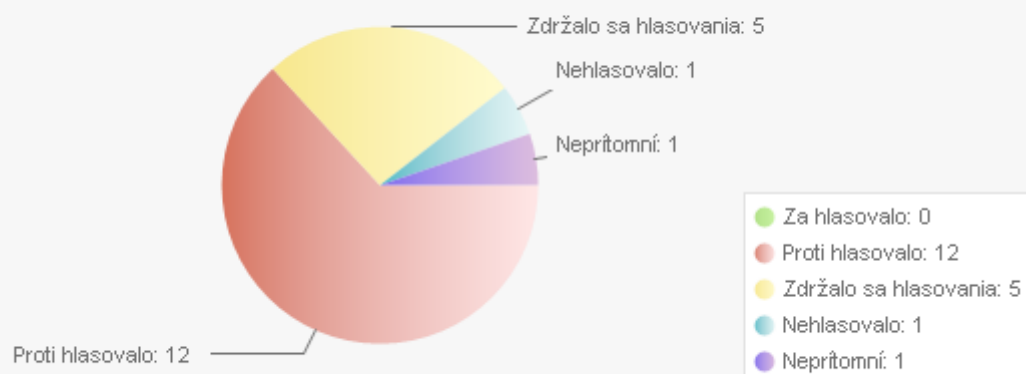
Klub SDKÚ – DS



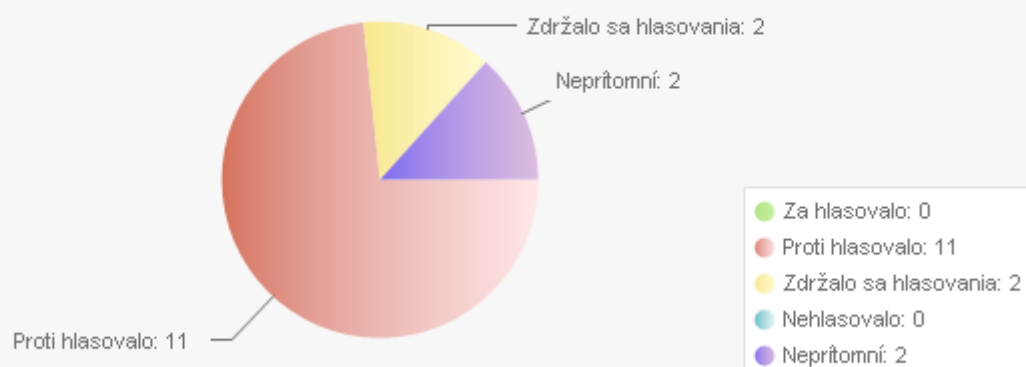
Klub SMK – MKP



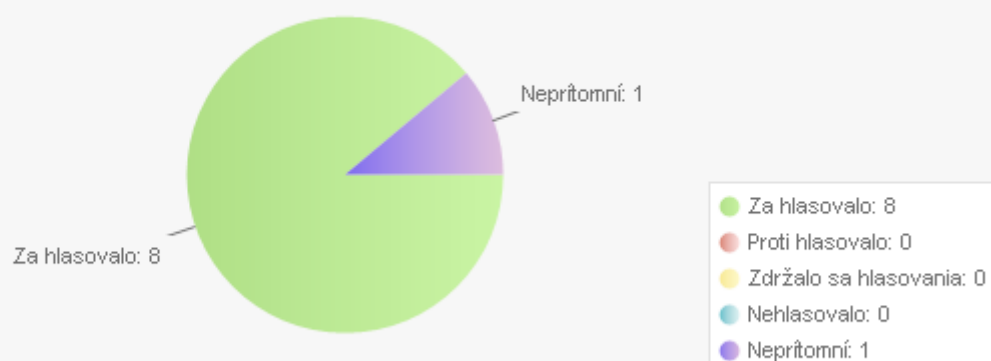
Klub SNS



Klub ĽS – HZDS



Klub KDH



Poslanci, ktorí nie sú členmi poslaneckých klubov



NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo:

520

Návrh

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

na vydanie

ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

Predkladajú:

Vladimír	Palko	v. r.
Rudolf	Bauer	v. r.
Július	Brocka	v. r.
Pavol	Hrušovský	v. r.
František	Mikloško	v. r.
Peter	Muránsky	v. r.
Mária	Sabolová	v. r.
Jaroslav	Slaný	v. r.
Alojz	Rakús	v. r.
Anna	Záborská	v. r.

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
schvaľuje
návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

Bratislava, február 2000

Kancelária		
Národnej rady Slovenskej republiky		
Dňa: 11-02-2000		
Číslo: 11-02-2000		
Poznámka	Rozpráva	Príloha

N á v r h

ÚSTAVNÝ ZÁKON

zo 2000

o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

PREAMBULA

Vychádzajúc z presvedčenia,
že neoddeliteľnou súčasťou právneho štátu je konanie a rozhodovanie ústavných
činiteľov, ktoré

rešpektuje záujmy všetkých občanov,

je založené na prirodzenej spravodlivosti a slušnosti,

nevyvoláva podozrenie zo zneužívania verejných funkcií a právneho
poriadku,

berúc do úvahy Deklaráciu o ochrane všetkých osôb pred núteným zmiznutím,
ktorá bola vyhlásená Rezolúciou Valného zhromaždenia Organizácie spojených
národov číslo 47/133 zo dňa 18.decembra 1992 a najmä čl. 18 ods. 1 tejto
deklarácie, ktorý uvádza, že osoby podozrivé zo spáchania trestných činov,
ktoré spočívajú v protiprávnom obmedzení osobnej slobody predstaviteľmi
štátnej moci alebo osobami, ktoré konajú v mene alebo v súčinnosti s
predstaviteľmi štátnej moci, nemajú podliehať udeleniu amnestie alebo
obdobnému inštitútu, ktorého použitie by malo za následok neprípustnosť
trestného stíhania,

sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla na tomto ústavnom
zákone:

Čl. I

Zrušujú sa:

1. článok V a článok VI rozhodnutia o amnestii z 3. marca 1998,
uverejneného pod č. 55/1998 Z.z.,

2. rozhodnutie o amnestii zo 7. júla 1998, uverejnené pod č. 214/1998 Z.z.,
3. rozhodnutie o amnestii z 8. decembra 1998, uverejnené pod č. 375/1998 Z.z..

Čl. II

Účinnosťou tohto ústavného zákona zanikajú účinky rozhodnutí všetkých štátnych orgánov, ktoré zabraňujú v trestnom stíhaní páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997. Tieto rozhodnutia sa súčasne zrušujú v rozsahu, v ktorom zabraňujú v trestnom stíhaní páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997.

Čl. III

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dôvodová správa

Všeobecná časť:

Predložený návrh ústavného zákona zrušuje neštandardné amnestie udelené bývalým predsedom vlády V. Mečiarom, ktorý vykonával niektoré oprávnenie prezidenta republiky. Tieto amnestie - v časti týkajúcej sa zavlčenia M. Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997 - sú zmatóčné a ako také nezodpovedajú princípu právnej istoty, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu.

Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 31. októbra 1996 (sp.zn. I. ÚS 61/1996) „jediné ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky limitujúce právomoci prezidenta Slovenskej republiky je obsiahnuté v sľube, ktorý skladá pred Národnou radou Slovenskej republiky a v ktorom sa zaväzuje, že svoje povinnosti bude vykonávať v záujme občanov a zachovávať i obhajovať Ústavu a ostatné zákony.“

Predseda vlády V. Mečiar svojimi rozhodnutiami o amnestii, ktoré sa v jednej časti týkali konkrétneho skutku zavlčenia slovenského občana do cudziny a konkrétneho skutku zmarenia riadne vyhláseného referenda, nezohľadňoval záujmy občanov, ani zachovávanie a obhajobu ústavy, ktoré predstavujú jediné ústavne upravené dôvody, ktoré musí prezident republiky (zastupovaný predsedom vlády) zohľadňovať pri výkone ktorejkoľvek zo svojich ústavných právomocí. Svojimi rozhodnutiami negatívne zasiahol do prirodzenej spravodlivosti a slušnosti v práve a zneužil právo.

Z uvedeného dôvodu zrušil predseda vlády M. Dzurinda svojim rozhodnutím zo dňa 8. decembra 1998 príslušné články dvoch amnestií udelených v roku 1998 bývalým premiérom V. Mečiarom. Ústavný súd však dňa 28. júna 1999 (sp.zn. I. ÚS 30/1999) vyslovil, že: „Právom prezidenta Slovenskej republiky upraveným článkom 102 ods. 1 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta Slovenskej republiky akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky“. Na základe tohto uznesenia o výklade čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy, ktorému I. senát ústavného súdu následne priznal retroaktívny účinok, rozhodol I. senát ústavného súdu dňa 20. decembra 1999 o porušení ústavných práv obvineného Jaroslava Svěchotu a zrušil uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia J. Svěchotovi.

Prvý senát ústavného súdu svojím rozhodovaním, ktoré vyvrcholilo dňa 20. decembra 1999, nielen nerešpektoval celú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu, či samotný text ústavy, ale porušil aj mnohé princípy právneho štátu – princíp právnej istoty a dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva a princíp vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie. Svojím rozhodnutím umožnil, aby bývalý vysoký štátny funkcionár, ktorý je dôvodne podozrivý zo spáchania aktu štátneho terorizmu (a ktorý sa k jeho spáchaniu aj verejne priznal) unikol spravodlivosti. Takýto stav je pre právny štát nepripustný.

V právnom štáte je možné revokovať rozhodnutie ústavného súdu jedine zmenou ústavy alebo schválením ústavného zákona. V žiadnom prípade nemôže ísť o prípad zasahovania zákonodarnej moci do moci súdnej, pretože v uvedenom prípade neprichádza k revokácii rozhodnutia súdu zo strany zákonodarcu, ale ústavodarcu. Uvedený postup je úplne legitímny (ústava a ústavný zákon je normatívnym právnym aktom najvyššej právnej sily) a bol použitý aj v ústavnom systéme Slovenskej republiky, kedy novelou ústavy zo 14. januára 1999 (ústavný zákon č. 9/1999 Z.z.) prišlo v čl. 111 ústavy k prelomeniu rozhodnutia ústavného súdu z 2. 6. 1993 (sp.zn. I. ÚS 39/1993), podľa ktorého „čl. 116 ods. 4 ústavy prezidentovi neukladá povinnosť odvolať člena vlády, ak to predseda vlády navrhne“. Keďže Slovenská republika má parlamentnú formu vlády, zodpovedá za výkon funkcií vlády predseda vlády. Bolo by preto v rozpore s princípmi fungovania parlamentnej vládnej formy, aby prezident mohol ingerovať do personálneho zloženia vlády. Z uvedeného dôvodu sa ústavodarcu rozhodol revokovať rozhodnutie ústavného súdu zmenou príslušného článku ústavy.

Návrh ústavného zákona nepredpokladá zvýšenie nárokov na finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a neukladá nároky na pracovné sily a organizačné zabezpečenie.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi.

Podľa čl. 1 Ústavy SR „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát“. Základnou charakteristikou právneho štátu je:

- a) bezvýnimočné panstvo zákona, ktorý zaväzuje štát, t.j. všetky štátne orgány
- b) zákonnosť realizácie štátnej moci.

V prípade skutkov, v súvislosti s ktorými boli udelené predmetné amnestie, je vážne podozrenie, že sa na trestnej činnosti podieľali štátne orgány. Využitím prezidentského oprávnenia udeliť amnestiu došlo k potlačeniu princípov právneho štátu a k zneužitiu práva. Udelenie amnestie malo za následok nemožnosť trestného stíhania páchatel'ov dotknutých skutkov.

Právna úprava platí v zásade do budúcnosti (princíp zákazu retroaktivity). Sú však určité princípy, resp. zásady, ktoré konkurujú zákazu retroaktivity. Sú spôsobilé vylúčiť jeho aplikáciu a nastoliť uplatnenie iného právneho princípu.

Medzi najvýznamnejšie konkurujúce princípy treba zaradiť princíp dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva, účel udelenia amnestie, účel vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestia a zákaz potlačiť základné práva a slobody.

Právna istota a dôvera v právo má v demokratickej spoločnosti miesto aj vo vzťahu k zákonu a iným právnym aktom, vrátane rozhodnutí o amnestii. Požiadavkou právnej istoty je, aby sa amnestia nestala nástrojom stálej derogácie Trestného zákona a aby sa politicky nezneužívala.

Princíp zákazu retroaktivity konkuruje vyššie uvedeným právnym princípom, t.j. princípu dôvery v právo, princípu zákazu zneužívania práva, uznávaným účelom udelenia amnestie, účelu vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie, princípu zákazu potlačenia základných práv a slobôd. Riešenie konkurencie uvedených princípov je možné len ich zváženíom so zreteľom na spravodlivosť a slušnosť v práve. Je pritom evidentné, že z hľadiska požiadaviek ústavnosti a aj zákonnosti nemôže v konkurencii uvedených princípov získať prevahu princíp zákazu retroaktivity, ale je potrebné dôvodne požadovať prioritu iných právnych princípov, najmä princípu zákazu zneužívania práva.

Taktiež podľa čl. 7 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa „nebráni súdeniu a potrestaniu osoby za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, bolo trestné podľa všeobecných právnych zásad uznávaných civilizovanými národmi“.

Na záver tejto problematiky ešte citujeme medzinárodne uznávanú Radbruchovu formulu, podľa ktorej „Konflikt medzi spravodlivosťou a právnou istotou je možné riešiť len tak, že pozitívne právo reprezentované zákonmi a mocou má prednosť aj vtedy, ak je obsahovo nespravodlivé a neúčelné, výmuc prípad, keď rozpor medzi pozitívnym právom a spravodlivosťou dosiahne takú neznesiteľnú mieru, že zákon musí ako „nenáležité právo“ (unrichtiges Recht) spravodlivosti ustúpiť“.

Podľa čl. 86 písm. a) patrí do pôsobnosti Národnej rady SR „uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú“. Z tohto ustanovenia vyplýva možnosť Národnej rady SR uznieť sa na ústavnom zákone. Pritom, okrem čl. 3 ods. 2, čl. 7, čl. 86 písm. b) a čl. 99, nie je nikde v ústave vymedzený možný predmet úpravy ústavného zákona. Domnievame sa, že uvedené štyri ustanovenia ústavy nie sú limitom možného predmetu úpravy ústavného zákona.

Možnosť udeliť amnestiu vyplýva pre prezidenta z čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy. Nemožno súhlasiť s tým, že návrh ústavného zákona nie je v súlade s týmto ustanovením, ako aj s výkladom Ústavného súdu z 28. júna 1999 podľa ktorého „právom prezidenta SR upraveným čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta SR akýmkoľvek spôsobom

meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov SR“, keďže podľa tohto výkladu nie je možnosť meniť rozhodnutie o amnestii zo strany prezidenta SR, čo však nevylučuje možnosť zrušenia amnestie zo strany ústavodarcu.

D o l o ž k a z l u č i t e ľ n o s t i
návrhu zákona s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona: vláda Slovenskej republiky.
2. Názov návrhu zákona: Ústavný zákon o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii.
3. V práve Európskej únie nie je problematika návrhu ústavného zákona upravená.
4. Návrh ústavného zákona svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení a svojou problematikou nepatrí ani medzi priority odporúčané v Bielej knihe.
5. Charakteristika právnych noriem Európskej únie, ktorými je upravená problematika návrhu zákona: vzhľadom k štvrtému bodu sa neuvádza.
6. Vyjadrenie stupňa kompatibility s právnou normou Európskej únie: vzhľadom k štvrtému bodu sa neuvádza.

Osobitná časť:

K článku I

Zrušujú sa články rozhodnutí o amnestii, ktoré sa týkajú zavlečenia Michala Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997. Prvé dva body tohto článku obsahovo korešpondujú s rozhodnutím o amnestii z 8. decembra 1998. Zrušením príslušných článkov amnestii uvedených ad 1. a 2. stráca opodstatnenie existencia amnestie z 8. decembra 1998, ktorá vypustila články, ktoré sa navrhujú v tomto ústavnom zákone zrušiť.

K článku II

Upravuje sa účinok predchádzajúceho článku na prípadné trestné stíhanie páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavlečením M. Kováča ml. do cudziny a v súvislosti so zmareným referendom.

K článku III

Účinnosť ústavného zákona sa navrhuje dňom jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Ministerstvo financií SR
Odbor štátneho rozpočtu

Bratislava 30.1.2000

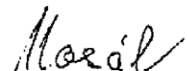
Vážený pán
Vladimír Palko

predseda výboru
Národnej rady SR
pre obranu a bezpečnosť

Vec: Stanovisko odboru štátneho rozpočtu MF SR k rozpočtovým
dôsledkom návrhu skupiny poslancov NR SR na vydanie
ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o
amnestii

V dôvodovej správe predloženého návrhu sa konštatuje, že
"Návrh ústavného zákona nepredpokladá zvýšenie nárokov na
finančné prostriedky štátneho rozpočtu a neukladá nároky na
pracovné sily a organizačné zabezpečenie".

Odbor štátneho rozpočtu MF SR sa s týmto konštatovaním
stotožňuje.



Ing. Miloš Nosál, CSc.
riaditeľ odboru
štátneho rozpočtu

29. sept. 2000

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 1506/2000

772

N á v r h

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

na vydanie

ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

Predkladajú:

Vladimír	Paiko	v. r.
Rudolf	Bauer	v. r.
Július	Brocka	v. r.
Pavol	Hrušovský	v. r.
František	Mikloško	v. r.
Peter	Muránsky	v. r.
Mária	Sabolová	v. r.
Alojz	Rakús	v. r.
Anna	Záborská	v. r.

Návrh uznesenia:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
návrh skupiny poslancov Národnej
rady Slovenskej republiky na vydanie
ústavného zákona o zrušení niektorých
rozhodnutí o amnestii

Bratislava september 2000

N á v r h

ÚSTAVNÝ ZÁKON

zo 2000

o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

PREAMBULA

Vychádzajúc z presvedčenia,
že neoddeliteľnou súčasťou právneho štátu je konanie a rozhodovanie ústavných
činiteľov, ktoré

rešpektuje záujmy všetkých občanov,

je založené na prirodzenej spravodlivosti a slušnosti,

nevyvoláva podozrenie zo zneužívania verejných funkcií a právneho
poriadku,

berúc do úvahy Deklaráciu o ochrane všetkých osôb pred núteným zmiznutím,
ktorá bola vyhlásená Rezolúciou Valného zhromaždenia Organizácie spojených
národov číslo 47/133 zo dňa 18.decembra 1992 a najmä čl. 18 ods. 1 tejto
deklarácie, ktorý uvádza, že osoby podozrivé zo spáchania trestných činov,
ktoré spočívajú v protiprávnom obmedzení osobnej slobody predstaviteľmi
štátnej moci alebo osobami, ktoré konajú v mene alebo v súčinnosti s
predstaviteľmi štátnej moci, nemajú podliehať udeleniu amnestie alebo
obdobnému inštitútu, ktorého použitie by malo za následok neprípustnosť
trestného stíhania,

sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla na tomto ústavnom
zákone:

Čl. I

Zrušujú sa:

1. článok V a článok VI rozhodnutia o amnestii z 3. marca 1998,
uverejneného pod č. 55/1998 Z.z.,

2. rozhodnutie o amnestii zo 7. júla 1998, uverejnené pod č. 214/1998 Z.z.,
3. rozhodnutie o amnestii z 8. decembra 1998, uverejnené pod č. 375/1998 Z.z..

Čl. II

Účinnosťou tohto ústavného zákona zanikajú účinky rozhodnutí všetkých štátnych orgánov, ktoré zabráňujú v trestnom stíhaní páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997. Tieto rozhodnutia sa súčasne zrušujú v rozsahu, v ktorom zabráňujú v trestnom stíhaní páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997.

Čl. III

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2001.

Dôvodová správa

Všeobecná časť:

Predložený návrh ústavného zákona zrušuje neštandardné amnestie udelené bývalým predsedom vlády V. Mečiarom, ktorý vykonával niektoré oprávnenie prezidenta republiky. Tieto amnestie - v časti týkajúcej sa zavlčenia M. Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997 - sú zmatocné a ako také nezodpovedajú princípu právnej istoty, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu.

Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 31. októbra 1996 (sp.zn. I. ÚS 61/1996) „jediné ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky limitujúce právomoci prezidenta Slovenskej republiky je obsiahnuté v sľube, ktorý skladá pred Národnou radou Slovenskej republiky a v ktorom sa zaväzuje, že svoje povinnosti bude vykonávať v záujme občanov a zachovávať i obhajovať Ústavu a ostatné zákony.“

Predseda vlády V. Mečiar svojimi rozhodnutiami o amnestii, ktoré sa v jednej časti týkali konkrétneho skutku zavlčenia slovenského občana do cudziny a konkrétneho skutku zmarenia riadne vyhláseného referenda, nezohľadňoval záujmy občanov, ani zachovávanie a obhajobu ústavy, ktoré predstavujú jediné ústavne upravené dôvody, ktoré musí prezident republiky (zastupovaný predsedom vlády) zohľadňovať pri výkone ktorejkoľvek zo svojich ústavných právomocí. Svojimi rozhodnutiami negatívne zasiahol do prirodzenej spravodlivosti a slušnosti v práve a zneužil právo.

Zuvedeného dôvodu zrušil predseda vlády M. Dzurinda svojim rozhodnutím zo dňa 8. decembra 1998 príslušné články dvoch amnestií udelených v roku 1998 bývalým premiérom V. Mečiarom. Ústavný súd však dňa 28. júna 1999 (sp.zn. I. ÚS 30/1999) vyslovil, že: „Právom prezidenta Slovenskej republiky upraveným článkom 102 ods. 1 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta Slovenskej republiky akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky“. Na základe tohto uznesenia o výklade čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy, ktorému I. senát ústavného súdu následne priznal retroaktívny účinok, rozhodol I. senát ústavného súdu dňa 20. decembra 1999 o porušení ústavných práv obvineného Jaroslava Svěchoty a zrušil uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia J. Svěchotovi.

Prvý senát ústavného súdu svojim rozhodovaním, ktoré vyvrcholilo dňa 20. decembra 1999, nielen nerešpektoval celú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu, či samotný text ústavy, ale porušil aj mnohé princípy právneho štátu – princíp právnej istoty a dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva a princíp vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie. Svojim rozhodnutím umožnil, aby bývalý vysoký štátny funkcionár, ktorý je dôvodne podozrivý zo spáchania aktu štátneho terorizmu (a ktorý sa k jeho spáchaniu aj verejne priznal) unikol spravodlivosti. Takýto stav je pre právny štát neprípustný.

V právnom štáte je možné revokovať rozhodnutie ústavného súdu jedine zmenou ústavy alebo schválením ústavného zákona. V žiadnom prípade nemôže ísť o prípad zasahovania zákonodarnej moci do moci súdnej, pretože v uvedenom prípade neprichádza k revokácii rozhodnutia súdu zo strany zákonodarcu, ale ústavodarcu. Uvedený postup je úplne legitímny (ústava a ústavný zákon je normatívnym právnym aktom najvyššej právnej sily) a bol použitý aj v ústavnom systéme Slovenskej republiky, kedy novelou ústavy zo 14. januára 1999 (ústavný zákon č. 9/1999 Z.z.) prišlo v čl. 111 ústavy k prelomeniu rozhodnutia ústavného súdu z 2. 6. 1993 (sp.zn. I. ÚS 39/1993), podľa ktorého „čl. 116 ods. 4 ústavy prezidentovi neukladá povinnosť odvolať člena vlády, ak to predseda vlády navrhne“. Keďže Slovenská republika má parlamentnú formu vlády, zodpovedá za výkon funkcií vlády predseda vlády. Bolo by preto v rozpore s princípmi fungovania parlamentnej vládnej formy, aby prezident mohol ingerovať do personálneho zloženia vlády. Z uvedeného dôvodu sa ústavodarca rozhodol revokovať rozhodnutie ústavného súdu zmenou príslušného článku ústavy.

Návrh ústavného zákona nepredpokladá zvýšenie nárokov na finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a neukladá nároky na pracovné sily a organizačné zabezpečenie.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi.

Podľa čl. 1 Ústavy SR „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát“. Základnou charakteristikou právneho štátu je:

- a) bezvýnimočné panstvo zákona, ktorý zaväzuje štát, t.j. všetky štátne orgány
- b) zákonnosť realizácie štátnej moci.

V prípade skutkov, v súvislosti s ktorými boli udelené predmetné amnestie, je vážne podozrenie, že sa na trestnej činnosti podieľali štátne orgány. Využitím prezidentského oprávnenia udeliť amnestiu došlo k potlačeniu princípov právneho štátu a k zneužitiu práva. Udelenie amnestie malo za následok nemožnosť trestného stíhania páchateľov dotknutých skutkov.

Právna úprava platí v zásade do budúcnosti (princíp zákazu retroaktivity). Sú však určité princípy, resp. zásady, ktoré konkurujú zákazu retroaktivity. Sú spôsobilé vylúčiť jeho aplikáciu a nastoliť uplatnenie iného právneho princípu.

Medzi najvýznamnejšie konkurujúce princípy treba zaradiť princíp dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva, účel udelenia amnestie, účel vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestia a zákaz potlačiť základné práva a slobody.

Právna istota a dôvera v právo má v demokratickej spoločnosti miesto aj vo vzťahu k zákonom a iným právnym aktom, vrátane rozhodnutí o amnestii. Požiadavkou právnej istoty je, aby sa amnestia nestala nástrojom stálej derogácie Trestného zákona a aby sa politicky nezneužívala.

Princíp zákazu retroaktivity konkuruje vyššie uvedeným právnym princípom, t.j. princípu dôvery v právo, princípu zákazu zneužívania práva, uznávaným účelom udelenia amnestie, účelu vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie, princípu zákazu potlačenia základných práv a slobôd. Riešenie konkurencie uvedených princípov je možné len ich zvážení so zreteľom na spravodlivosť a slušnosť v práve. Je pritom evidentné, že z hľadiska požiadaviek ústavnosti a aj zákonnosti nemôže v konkurencii uvedených princípov získať prevahu princíp zákazu retroaktivity, ale je potrebné dôvodne požadovať prioritu iných právných princípov, najmä princípu zákazu zneužívania práva.

Taktiež podľa čl. 7 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa „nebráni súdeniu a potrestaniu osoby za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, bolo trestné podľa všeobecných právnych zásad uznávaných civilizovanými národmi“.

Na záver tejto problematiky ešte citujeme medzinárodne uznávanú Radbruchovu formulu, podľa ktorej „Konflikt medzi spravodlivosťou a právnou istotou je možné riešiť len tak, že pozitívne právo reprezentované zákonmi a mocou má prednosť aj vtedy, ak je obsahovo nespravodlivé a neúčelné, výjmcu prípad, keď rozpor medzi pozitívnym právom a spravodlivosťou dosiahne takú neznesiteľnú mieru, že zákon musí ako „nenáležité právo“ (unrichtiges Recht) spravodlivosti ustúpiť“.

Podľa čl. 86 písm. a) patrí do pôsobnosti Národnej rady SR „uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú“. Z tohto ustanovenia vyplýva možnosť Národnej rady SR uznieť sa na ústavnom zákone. Pritom, okrem čl. 3 ods. 2, čl. 7, čl. 86 písm. b) a čl. 99, nie je nikde v ústave vymedzený možný predmet úpravy ústavného zákona. Domnievame sa, že uvedené štyri ustanovenia ústavy nie sú limitom možného predmetu úpravy ústavného zákona.

Možnosť udeliť amnestiu vyplýva pre prezidenta z čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy. Nemožno súhlasiť s tým, že návrh ústavného zákona nie je v súlade s týmto ustanovením, ako aj s výkladom Ústavného súdu z 28. júna 1999 podľa ktorého „právom prezidenta SR upraveným čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta SR akýmkoľvek spôsobom

meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov SR“, keďže podľa tohto výkladu nie je možnosť meniť rozhodnutie o amnestii zo strany prezidenta SR, čo však nevylučuje možnosť zrušenia amnestie zo strany ústavodarcu.

Doložka zlučiteľnosti návrhu zákona s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona: vláda Slovenskej republiky.
2. Názov návrhu zákona: Ústavný zákon o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii.
3. V práve Európskej únie nie je problematika návrhu ústavného zákona upravená.
4. Návrh ústavného zákona svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení a svojou problematikou nepatrí ani medzi priority odporúčané v Bielej knihe.
5. Charakteristika právnych noriem Európskej únie, ktorými je upravená problematika návrhu zákona: vzhľadom k štvrtému bodu sa neuvádza.
6. Vyjadrenie stupňa kompatibility s právnou normou Európskej únie: vzhľadom k štvrtému bodu sa neuvádza.

Osobitná časť:

K článku I

Zrušujú sa články rozhodnutí o amnestii, ktoré sa týkajú zavlčenia Michala Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997. Prvé dva body tohto článku obsahovo korešpondujú s rozhodnutím o amnestii z 8. decembra 1998. Zrušením príslušných článkov amnestii uvedených ad 1. a 2. stráca opodstatnenie existencia amnestie z 8. decembra 1998, ktorá vypustila články, ktoré sa navrhujú v tomto ústavnom zákone zrušiť.

K článku II

Upravuje sa účinok predchádzajúceho článku na prípadné trestné stíhanie páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavlčením M. Kováča ml. do cudziny a v súvislosti so zmareným referendom.

K článku III

Účinnosť ústavného zákona sa navrhuje dňom 1. januára 2001.

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 1085/2000

772a

Spoločná správa

výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 772) vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky v druhom čítaní

Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky ako gestorský výbor k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (ďalej len „gestorský výbor“) podáva Národnej rade Slovenskej republiky v súlade s § 79 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov spoločnú správu výborov:

I.

Národná rada Slovenskej republiky uznesením č. 1085 zo 19. októbra 2000 prideliла návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 772) na prerokovanie všetkým výborom Národnej rady Slovenskej republiky (okrem Mandátového a imunitného výboru Národnej rady Slovenskej republiky, Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov, Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európsku integráciu, Osobitného kontrolného výboru Národnej rady Slovenskej republiky na kontrolu činnosti Slovenskej informačnej služby a Osobitného kontrolného výboru Národnej rady Slovenskej republiky na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva).

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre životné prostredie a ochranu prírody návrh ústavného zákona v určenej lehote neprerokoval.

Ostatné výbory prerokovali návrh ústavného zákona v lehote určenej uznesením Národnej rady Slovenskej republiky č. 1085 zo dňa 19. októbra 2000.

II.

Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky, ktorí nie sú členmi výborov, ktorým bol návrh ústavného zákona pridelený, neoznámili v určenej lehote gestorskému výboru žiadne stanovisko k predmetnému návrhu zákona (§ 75 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).

III.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá odporučil návrh ústavného zákona schváliť bez pozmeňujúcich návrhov.

Vo Výbore Národnej rady Slovenskej republiky pre pôdohospodárstvo,
Výbore Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť
Výbore Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelanie, vedu, mládež a šport,
Výbore Národnej rady Slovenskej republiky pre ľudské práva a národnosti,
Výbore Národnej rady Slovenskej republiky pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie,

Výbore Národnej rady Slovenskej republiky pre zdravotníctvo,
Výbore Národnej rady Slovenskej republiky pre sociálne veci a bývanie,
Výbore Národnej rady Slovenskej republiky pre financie, rozpočet a menu,
Zahraničnom výbore Národnej rady Slovenskej republiky a
Ústavnoprávnom výbore Národnej rady Slovenskej republiky
nezískal návrh ústavného zákona potrebnú trojpäťtinovú väčšinu hlasov všetkých
poslancov jednotlivých výborov v súlade s § 37 odsek 2 a § 52 odsek 4 zákona Národnej
rady Slovenskej republiky číslo 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady
Slovenskej republiky.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre verejnú správu neprijal k uvedenému
návrhu ústavného zákona uznesenie – nebol uznášaniaschopný (celkový počet členov výboru
12, prítomných 5).

IV.

Gestorský výbor na základe stanovísk výborov k návrhu skupiny poslancov Národnej
rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí
o amnestii (tlač 772) vyjadrených v ich uzneseniach uvedených pod bodom III. tejto správy
a v stanoviskách poslancov gestorského výboru vyjadrených v rozprave k tomuto návrhu
zákona v súlade s § 79 ods. 4 a § 83 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996
Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
odporúča Národnej rade Slovenskej republiky rokovať o návrhu skupiny poslancov
Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých
rozhodnutí o amnestii (tlač 772) a o pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch
prednesených v rozprave bez odporúčajúceho stanoviska.

Spoločná správa výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 772) vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky v druhom čítaní (tlač 772a) bola schválená uznesením Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky č. 468 z 28. novembra 2000.

Bratislava 28. novembra 2000

Ladislav Orosz v.r.
predseda Ústavnoprávneho výboru
Národnej rady Slovenskej republiky

14. MAR. 2002

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 653/2002

1427

Návrh

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

na vydanie

ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

Predkladajú:

Vladimír	Paľko	v. r.
Július	Brocka	v. r.
Pavol	Hrušovský	v. r.
František	Mikloško	v. r.
Peter	Muránsky	v. r.
Marcela	Pčolinská	v. r.
Mária	Sabolová	v. r.
Alojz	Rakús	v. r.
Anna	Záborská	v. r.

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
schvaľuje
návrh skupiny poslancov Národnej rady
Slovenskej republiky na vydanie ústavného
zákona o zrušení niektorých rozhodnutí
o amnestii

Bratislava marec 2002

N á v r h

ÚSTAVNÝ ZÁKON

zo 2002

o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

PREAMBULA

Vychádzajúc z presvedčenia,
že neoddeliteľnou súčasťou právneho štátu je konanie a rozhodovanie ústavných
činiteľov, ktoré

rešpektuje záujmy všetkých občanov,

je založené na prirodzenej spravodlivosti a slušnosti,

nevyvoláva podozrenie zo zneužívania verejných funkcií a právneho
poriadku,

berúc do úvahy Deklaráciu o ochrane všetkých osôb pred núteným zmiznutím,
ktorá bola vyhlásená Rezolúciou Valného zhromaždenia Organizácie spojených
národov číslo 47/133 zo dňa 18.decembra 1992 a najmä čl. 18 ods. 1 tejto
deklarácie, ktorý uvádza, že osoby podozrivé zo spáchania trestných činov,
ktoré spočívajú v protiprávnom obmedzení osobnej slobody predstaviteľmi
štátnej moci alebo osobami, ktoré konajú v mene alebo v súčinnosti s
predstaviteľmi štátnej moci, nemajú podliehať udeleniu amnestie alebo
obdobnému inštitútu, ktorého použitie by malo za následok nepripustnosť
trestného stíhania,

sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla na tomto ústavnom
zákone:

Čl. I

Zrušujú sa:

1. článok V a článok VI rozhodnutia o amnestii z 3. marca 1998,
uverejneného pod č. 55/1998 Z.z.,
2. rozhodnutie o amnestii zo 7. júla 1998, uverejnené pod č. 214/1998
Z.z.,
3. rozhodnutie o amnestii z 8. decembra 1998, uverejnené pod č.
375/1998 Z.z..

Čl. II

Účinnosťou tohto ústavného zákona zanikajú účinky rozhodnutí všetkých štátnych orgánov, ktoré zabráňujú v trestnom stíhaní páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997. Tieto rozhodnutia sa súčasne zrušujú v rozsahu, v ktorom zabráňujú v trestnom stíhaní páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997.

Čl. III

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2002.

Dôvodová správa

Všeobecná časť:

Predložený návrh ústavného zákona zrušuje neštandardné amnestie udelené bývalým predsedom vlády V. Mečiarom, ktorý vykonával niektoré oprávnenie prezidenta republiky. Tieto amnestie - v časti týkajúcej sa zavlčenia M. Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997 - sú zmätočné a ako také nezodpovedajú princípu právnej istoty, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu.

Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 31. októbra 1996 (sp.zn. I. ÚS 61/1996) „jediné ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky limitujúce právomoci prezidenta Slovenskej republiky je obsiahnuté v sľube, ktorý skladá pred Národnou radou Slovenskej republiky a v ktorom sa zaväzuje, že svoje povinnosti bude vykonávať v záujme občanov a zachovávať i obhajovať Ústavu a ostatné zákony.“

Predseda vlády V. Mečiar svojimi rozhodnutiami o amnestii, ktoré sa v jednej časti týkali konkrétneho skutku zavlčenia slovenského občana do cudziny a konkrétneho skutku zmarenia riadne vyhláseného referenda, nezohľadňoval záujmy občanov, ani zachovávanie a obhajobu ústavy, ktoré predstavujú jediné ústavne upravené dôvody, ktoré musí prezident republiky (zastupovaný predsedom vlády) zohľadňovať pri výkone ktorejkoľvek zo svojich ústavných právomocí. Svojimi rozhodnutiami negatívne zasiahol do prirodzenej spravodlivosti a slušnosti v práve a zneužil právo.

Z uvedeného dôvodu zrušil predseda vlády M. Dzurinda svojim rozhodnutím zo dňa 8. decembra 1998 príslušné články dvoch amnestií udelených v roku 1998 bývalým premiérom V. Mečiarom. Ústavný súd však dňa 28. júna 1999 (sp.zn. I. ÚS 30/1999) vyslovil, že: „Právom prezidenta Slovenskej republiky upraveným článkom 102 ods. 1 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta Slovenskej republiky akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.“ Na základe tohto uznesenia o výklade čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy, ktorému I. senát ústavného súdu následne priznal retroaktívny účinok, rozhodol I. senát ústavného súdu dňa 20. decembra 1999 o porušení ústavných práv obvineného Jaroslava Svěchotu a zrušil uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia J. Svěchotovi.

Prvý senát ústavného súdu svojim rozhodovaním, ktoré vyvrcholilo dňa 20. decembra 1999, nielen nerešpektoval celú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu, či samotný text ústavy, ale porušil aj mnohé princípy právneho štátu – princíp právnej istoty a dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva a princíp vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie. Svojim

rozhodnutím umožnil, aby bývalý vysoký štátny funkcionár, ktorý je dôvodne podozrivý zo spáchania aktu štátneho terorizmu (a ktorý sa k jeho spáchaniu aj verejne priznal) unikol spravodlivosti. Takýto stav je pre právny štát neprípustný.

V právnom štáte je možné revokovať rozhodnutie ústavného súdu jedine zmenou ústavy alebo schválením ústavného zákona. V žiadnom prípade nemôže ísť o prípad zasahovania zákonodarnej moci do moci súdnej, pretože v uvedenom prípade neprichádza k revokácii rozhodnutia súdu zo strany zákonodarcu, ale ústavodarcu. Uvedený postup je úplne legitímny (ústava a ústavný zákon je normatívnym právnym aktom najvyššej právnej sily) a bol použitý aj v ústavnom systéme Slovenskej republiky, kedy novelou ústavy zo 14. januára 1999 (ústavný zákon č. 9/1999 Z.z.) prišlo v čl. 111 ústavy k prelomeniu rozhodnutia ústavného súdu z 2. 6. 1993 (sp.zn. I. ÚS 39/1993), podľa ktorého „čl. 116 ods. 4 ústavy prezidentovi neukladá povinnosť odvolať člena vlády, ak to predseda vlády navrhne“. Keďže Slovenská republika má parlamentnú formu vlády, zodpovedá za výkon funkcií vlády predseda vlády. Bolo by preto v rozpore s princípmi fungovania parlamentnej vládnej formy, aby prezident mohol ingerovať do personálneho zloženia vlády. Z uvedeného dôvodu sa ústavodarca rozhodol revokovať rozhodnutie ústavného súdu zmenou príslušného článku ústavy.

Návrh ústavného zákona nepredpokladá zvýšenie nárokov na finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a neukladá nároky na pracovné sily a organizačné zabezpečenie.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi.

Podľa čl. 1 Ústavy SR „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát“. Základnou charakteristikou právneho štátu je:

- a) bezvýnimočné panstvo zákona, ktorý zaväzuje štát, t.j. všetky štátne orgány
- b) zákonnosť realizácie štátnej moci.

V prípade skutkov, v súvislosti s ktorými boli udelené predmetné amnestie, je vážne podozrenie, že sa na trestnej činnosti podieľali štátne orgány. Využitím prezidentského oprávnenia udeliť amnestiu došlo k potlačeniu princípov právneho štátu – a k zneužitiu práva. Udelenie amnestie malo za následok nemožnosť trestného stihania páchatel'ov dotknutých skutkov.

Právna úprava platí v zásade do budúcnosti (princíp zákazu retroaktivity). Sú však určité princípy, resp. zásady, ktoré konkurujú zákazu retroaktivity. Sú spôsobilé vylúčiť jeho aplikáciu a nastoliť uplatnenie iného právneho princípu. Medzi najvýznamnejšie konkurujúce princípy treba zaradiť princíp dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva, účel udelenia amnestie, účel vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestia a zákaz potlačiť základné práva a slobody.

Právna istota a dôvera v právo má v demokratickej spoločnosti miesto aj vo vzťahu k zákonom a iným právnym aktom, vrátane rozhodnutí o amnestii. Požiadavkou právnej istoty je, aby sa amnestia nestala nástrojom stálej derogácie Trestného zákona a aby sa politicky nezneužívala.

Princíp zákazu retroaktivity konkuruje vyššie uvedeným právnym princípom, t.j. princípu dôvery v právo, princípu zákazu zneužívania práva, uznávaným účelom udelenia amnestie, účelu vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie, princípu zákazu potlačenia základných práv a slobôd. Riešenie konkurencie uvedených princípov je možné len ich zvážením so zreteľom na spravodlivosť a slušnosť v práve. Je pritom evidentné, že z hľadiska požiadaviek ústavnosti a aj zákonnosti nemôže v konkurencii uvedených princípov získať prevahu princíp zákazu retroaktivity, ale je potrebné dôvodne požadovať prioritu iných právných princípov, najmä princípu zákazu zneužívania práva.

Taktiež podľa čl. 7 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa „nebráni súdeniu a potrestaniu osoby za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, bolo trestné podľa všeobecných právnych zásad uznávaných civilizovanými národmi“.

Na záver tejto problematiky ešte citujeme medzinárodne uznávanú Radbruchovu formulu, podľa ktorej „Konflikt medzi spravodlivosťou a právnou istotou je možné riešiť len tak, že pozitívne právo reprezentované zákonmi a mocou má prednosť aj vtedy, ak je obsahovo nespravodlivé a neúčelné, výmuc prípad, keď rozpor medzi pozitívnym právom a spravodlivosťou dosiahne takú neznesiteľnú mieru, že zákon musí ako „nenáležité právo“ (unrichtiges Recht) spravodlivosti ustúpiť“.

Podľa čl. 86 písm. a) patrí do pôsobnosti Národnej rady SR „uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú“. Z tohto ustanovenia vyplýva možnosť Národnej rady SR uznieť sa na ústavnom zákone. Pritom, okrem čl. 3 ods. 2, čl. 7, čl. 86 písm. b) a čl. 99, nie je nikde v ústave vymedzený možný predmet úpravy ústavného zákona. Domnievame sa, že uvedené štyri ustanovenia ústavy nie sú limitom možného predmetu úpravy ústavného zákona.

Možnosť udeliť amnestiu vyplýva pre prezidenta z čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy. Nemožno súhlasiť s tým, že návrh ústavného zákona nie je v súlade s týmto ustanovením, ako aj s výkladom Ústavného súdu z 28. júna 1999 podľa ktorého „právom prezidenta SR upraveným čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta SR akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov SR“, keďže podľa tohto výkladu nie je možnosť meniť rozhodnutie o amnestii zo strany prezidenta SR, čo však nevylučuje možnosť zrušenia amnestie zo strany ústavodarcu.

**Doložka zlučiteľnosti
návrhu zákona s právom Európskej únie**

1. Navrhovateľ zákona: vláda Slovenskej republiky.
2. Názov návrhu zákona: Ústavný zákon o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii.
3. V práve Európskej únie nie je problematika návrhu ústavného zákona upravená.
4. Návrh ústavného zákona svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení a svojou problematikou nepatrí ani medzi priority odporúčané v Bielej knihe.
5. Charakteristika právnych noriem Európskej únie, ktorými je upravená problematika návrhu zákona: vzhľadom k štvrtému bodu sa neuvádza.
6. Vyjadrenie stupňa kompatibility s právnou normou Európskej únie: vzhľadom k štvrtému bodu sa neuvádza.

Osobitná časť:

K článku I

Zrušujú sa články rozhodnutí o amnestii, ktoré sa týkajú zavlečenia Michala Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997. Prvé dva body tohto článku obsahovo korešpondujú s rozhodnutím o amnestii z 8. decembra 1998. Zrušením príslušných článkov amnestii uvedených ad 1. a 2. stráca opodstatnenie existencia amnestie z 8. decembra 1998, ktorá vypustila články, ktoré sa navrhujú v tomto ústavnom zákone zrušiť.

K článku II

Upravuje sa účinok predchádzajúceho článku na prípadné trestné stíhanie páchateľov skutkov spáchaných v súvislosti so zavlečením M. Kováča ml. do cudziny a v súvislosti so zmareným referendom.

K článku III

Účinnosť ústavného zákona sa navrhuje dňom 1. júla 2002.

PCL XL error

Subsystem: KERNEL

Error: IllegalAttributeCombination

Operator: BeginPage

Position: 162

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
II. volebné obdobie

Číslo: 653/2002



2395

UZNESENIE
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 10. júla 2002

k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 1427)

Národná rada Slovenskej republiky

po prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii (tlač 1427) v druhom a treťom čítaní

n e s c h v a ľ u j e

návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii.

Jozef M i g a š v. r.
predseda
Národnej rady Slovenskej republiky

Overovatelia:

Marian Mesiarik v. r.
Ján Cuper v. r.

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

III. volebné obdobie

Číslo: / 2005

N á v r h

Ústavný zákon

z 2005

o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

Predkladajú:

Pavol Minárik
Pavol Abrhan
Ján Bielik
Mária Sabolová
Mária Majdová
Mária Demeterová
Andrej Hajduk
Jozef Šimko
František Mikloško
Stanislav Kahanec
Peter Muránsky
Július Brocka
Jozef Miklušičák
Alojz Pridal

Pavol Hrušovský

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
návrh Ústavného zákona poslancov Národnej
rady Slovenskej republiky o zrušení niektorých
rozhodnutí o amnestii

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky		
Došlo:	21-04-2005	
Číslo:	581/2005	
Poznámka	Referent	Príloha

Bratislava Apríl 2005

N á v r h

Ústavný zákon

z 2005

o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

PREAMBULA

Vychádzajúc z presvedčenia,
že neoddeliteľnou súčasťou právneho štátu je konanie a rozhodovanie ústavných činiteľov, ktoré

rešpektuje záujmy všetkých občanov,
je založené na prirodzenej spravodlivosti a slušnosti,
nevyvoláva podozrenie zo zneužívania verejných funkcií a právneho poriadku,
berúc do úvahy Deklaráciu o ochrane všetkých osôb pred núteným zmiznutím, ktorá bola vyhlásená Rezolúciou Valného zhromaždenia Organizácie spojených národov číslo 47/133 zo dňa 18. decembra 1992 a najmä čl. 18 ods. 1 tejto deklarácie, ktorý uvádza, že osoby podozrivé zo spáchania trestných činov, ktoré spočívajú v protiprávnom obmedzení osobnej slobody predstaviteľmi štátnej moci alebo osobami, ktoré konajú v mene alebo v súčinnosti s predstaviteľmi štátnej moci, nemajú podliehať udeleniu amnestie alebo obdobnému inštitútu, ktorého použitie by malo za následok neprípustnosť trestného stíhania,

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto ústavnom zákone:

Čl. I

Zrušujú sa:

1. článok V a článok VI rozhodnutia o amnestii z 3. marca 1998, uverejneného pod č. 55/1998 Z.z.,
2. rozhodnutie o amnestii zo 7. júla 1998, uverejnené pod č. 214/1998 Z.z.,
3. rozhodnutie o amnestii z 8. decembra 1998, uverejnené pod č. 375/1998 Z.z..

Čl. II

Účinnosťou tohto ústavného zákona zanikajú účinky rozhodnutí všetkých štátnych orgánov, ktoré zabraňujú v trestnom stíhaní páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997. Tieto rozhodnutia sa súčasne zrušujú v rozsahu, v ktorom zabraňujú v trestnom stíhaní páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31.

augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997.

Čl. III

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dôvodová správa

Všeobecná časť:

Predložený návrh ústavného zákona zrušuje neštandardné amnestie udelené bývalým predsedom vlády V. Mečiarom, ktorý vykonával niektoré oprávnenie prezidenta republiky. Tieto amnestie - v časti týkajúcej sa zavlčenia M. Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997 - sú zmätočné a ako také nezodpovedajú princípu právnej istoty, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu.

Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 31. októbra 1996 (sp.zn. I. ÚS 61/1996) „jediné ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky limitujúce právomoci prezidenta Slovenskej republiky je obsiahnuté v sľube, ktorý skladá pred Národnou radou Slovenskej republiky a v ktorom sa zaväzuje, že svoje povinnosti bude vykonávať v záujme občanov a zachovávať i obhajovať Ústavu a ostatné zákony.“

Predseda vlády V. Mečiar svojimi rozhodnutiami o amnestii, ktoré sa v jednej časti týkali konkrétneho skutku zavlčenia slovenského občana do cudziny a konkrétneho skutku zmarenia riadne vyhláseného referenda, nezohľadňoval záujmy občanov, ani zachovávanie a obhajobu ústavy, ktoré predstavujú jediné ústavné upravené dôvody, ktoré musí prezident republiky (zastupovaný predsedom vlády) zohľadňovať pri výkone ktorejkoľvek zo svojich ústavných právomocí. Svojimi rozhodnutiami negatívne zasiahol do prirodzenej spravodlivosti a slušnosti v práve a zneužil právo.

Z uvedeného dôvodu zrušil predseda vlády M. Dzurinda svojim rozhodnutím zo dňa 8. decembra 1998 príslušné články dvoch amnestií udelených v roku 1998 bývalým premiérom V. Mečiarom. Ústavný súd však dňa 28. júna 1999 (sp.zn. I. ÚS 30/1999) vyslovil, že: „Právom prezidenta Slovenskej republiky upraveným článkom 102 ods. 1 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta Slovenskej republiky akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky“. Na základe tohto uznesenia o výklade čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy (teraz písm. j), ktorému I. senát ústavného súdu následne priznal retroaktívny účinok, rozhodol I. senát ústavného súdu dňa 20. decembra 1999 o porušení ústavných práv obvineného J. Svěchoty a zrušil uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia J. Svěchotovi.

Prvý senát ústavného súdu svojim rozhodovaním, ktoré vyvrcholilo dňa 20. decembra 1999, nielen nerešpektoval celú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu, či samotný text ústavy, ale porušil aj mnohé princípy právneho štátu – princíp právnej istoty a dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva a princíp vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie. Svojím rozhodnutím umožnil, aby bývalý vysoký štátny funkcionár, ktorý je dôvodne podozrivý zo spáchania aktu štátneho terorizmu (a ktorý sa k jeho spáchaniu aj verejne priznal) unikol spravodlivosti. Takýto stav je pre právny štát nepripustný.

V právnom štáte je možné revokovať rozhodnutie ústavného súdu jedine zmenou ústavy alebo schválením ústavného zákona. V žiadnom prípade nemôže ísť o prípad zasahovania zákonodarnej moci do moci súdnej, pretože v uvedenom prípade neprichádza k revokácii rozhodnutia súdu zo strany zákonodarcu, ale ústavodarcu. Uvedený postup je úplne legítimný (ústava a ústavný zákon je normatívnym právnym aktom najvyššej právnej sily) a bol použitý aj v ústavnom systéme Slovenskej republiky, kedy novelou ústavy zo 14. januára 1999 (ústavný

zákon č. 9/1999 Z.z.) prišlo v čl. 111 ústavy k prelomeniu rozhodnutia ústavného súdu z 2. 6. 1993 (sp.zn. I. ÚS 39/1993), podľa ktorého „čl. 116 ods. 4 ústavy prezidentovi neukladá povinnosť odvolať člena vlády, ak to predseda vlády navrhne“. Keďže Slovenská republika má parlamentnú formu vlády, zodpovedá za výkon funkcií vlády predseda vlády. Bolo by preto v rozpore s princípmi fungovania parlamentnej vládnej formy, aby prezident mohol ingerovať do personálneho zloženia vlády. Z uvedeného dôvodu sa ústavodarca rozhodol revokovať rozhodnutie ústavného súdu zmenou príslušného článku ústavy.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami.

Podľa čl. 1 Ústavy SR „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát“. Základnou charakteristikou právneho štátu je:

- a) bezvýnimočné panstvo zákona, ktorý zaväzuje štát, t.j. všetky štátne orgány,
- b) zákonnosť realizácie štátnej moci.

V prípade skutkov, v súvislosti s ktorými boli udelené predmetné amnestie, je vážne podozrenie, že sa na trestnej činnosti podieľali štátne orgány. Využitím prezidentského oprávnenia udeliť amnestiu došlo k potlačeniu princípov právneho štátu a k zneužitiu práva. Udelenie amnestie malo za následok nemožnosť trestného stíhania páchatel'ov dotknutých skutkov.

Právna úprava platí v zásade do budúcnosti (princíp zákazu retroaktivity). Sú však určité princípy, resp. zásady, ktoré konkurujú zakazu retroaktivity. Sú spôsobilé vylúčiť jeho aplikáciu a nastoliť uplatnenie iného právneho princípu. Medzi najvýznamnejšie konkurujúce princípy treba zaradiť princíp dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva, účel udelenia amnestie, účel vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie a zákaz potlačiť základné práva a slobody.

Právna istota a dôvera v právo má v demokratickej spoločnosti miesto aj vo vzťahu k zákonom a iným právnym aktom, vrátane rozhodnutí o amnestii. Požiadavkou právnej istoty je, aby sa amnestia nestala nástrojom stálej derogácie Trestného zákona a aby sa politicky nezneužívala.

Princíp zákazu retroaktivity konkuruje vyššie uvedeným právnym princípom, t.j. princípu dôvery v právo, princípu zákazu zneužívania práva, uznávaným účelom udelenia amnestie, účelu vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie, princípu zákazu potlačenia základných práv a slobôd. Riešenie konkurencie uvedených princíпов je možné len ich zvážením so zreteľom na spravodlivosť a slušnosť v práve. Je pritom evidentné, že z hľadiska požiadaviek ústavnosti a aj zákonnosti nemôže v konkurencii uvedených princíпов získať prevahu princíp zákazu retroaktivity, ale je potrebné dôvodne požadovať prioritu iných právnych princíпов, najmä princípu zákazu zneužívania práva.

Taktiež podľa čl. 7 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa „nebráni súdeniu a potrestaniu osoby za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, bolo trestné podľa všeobecných právnych zásad uznávaných civilizovanými národmi“.

Na záver tejto problematiky ešte citujeme medzinárodne uznávanú Radbruchovu formulu, podľa ktorej „Konflikt medzi spravodlivosťou a právnou istotou je možné riešiť len tak, že pozitívne právo reprezentované zákonmi a mocou má prednosť aj vtedy, ak je obsahovo nespravodlivé a neúčelné, výmuc prípad, keď rozpor medzi pozitívnym právom a spravodlivosťou dosiahne takú neznesiteľnú mieru, že zákon musí ako „nenáležité právo“ (unrichtiges Recht) spravodlivosti ustúpiť“.

Podľa čl. 86 písm. a) patrí do pôsobnosti Národnej rady SR „uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú“. Z tohto ustanovenia vyplýva možnosť Národnej rady SR uznieť sa na ústavnom zákone. Pritom, okrem čl. 3 ods. 2, čl. 7, čl. 86 písm. b) a čl. 99, nie je nikde v ústave vymedzený možný predmet úpravy ústavného zákona. Domnievame sa, že uvedené štyri ustanovenia ústavy nie sú limitom možného predmetu úpravy ústavného zákona.

Možnosť udeliť amnestiu vyplýva pre prezidenta z čl. 102 ods. 1 písm. j) ústavy. Nemožno súhlasiť s tým, že návrh ústavného zákona nie je v súlade s týmto ustanovením, ako aj s výkladom Ústavného súdu z 28. júna 1999 podľa ktorého „právom prezidenta SR upraveným čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy (teraz písm. j) je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta SR akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov SR“, keďže podľa tohto výkladu nie je možnosť meniť rozhodnutie o amnestii zo strany prezidenta SR, čo však nevylučuje možnosť zrušenia amnestie zo strany ústavodarcu.

Návrh ústavného zákona nepredpokladá zvýšené nároky na štátny rozpočet, rozpočty obcí alebo rozpočty vyšších územných celkov a nezakladá nároky na pracovné sily a organizačné zabezpečenie.

Prerokovanie návrhu ústavného zákona v Rade hospodárskej a sociálnej dohody SR, vzhľadom na jeho obsah, nie je potrebné.

Problematika návrhu ústavného zákona je upravená len primárnym právom EÚ. Z tohto dôvodu sa k návrhu nevypracováva tabuľka zhody a otázka zhody je dostatočne vyjadrená v doložke zlučiteľnosti.

Doložka finančných, ekonomických a environmentálnych vplyvov a vplyvov na zamestnanosť

1. Návrh ústavného zákona nezakladá nároky na verejné financie.
2. Návrh ústavného zákona nebude mať ekonomický dopad na obyvateľov, hospodárenie podnikateľskej správy a iných právnických osôb.
3. Návrh ústavného zákona nebude mať vplyv na životné prostredie.
4. Návrh ústavného zákona nebude mať vplyv na zamestnanosť.

Doložka zlučiteľnosti právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona: vláda Slovenskej republiky.
2. Názov návrhu zákona: ústavný zákon o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii.
3. Záväzky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskym spoločenstvám a Európskej únii.
 - a) Problematika návrhu právneho predpisu nie je prioritnou oblasťou aproximácie podľa čl. 70 Európskej dohody o pridružení, podľa Národného programu pre

prijatie *acquis communautaire*, podľa Partnerstva pre vstup, podľa Bielej knihy a podľa výsledkov rokovaní pri *screeningu*. Návrh zákona nie je súčasťou Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2002.

b) Problematika návrhu právneho predpisu nie je predmetom záväzku vyplývajúceho z negociačných pozícií.

4. Problematika návrhu právneho predpisu

a) je upravená v čl. 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii, ktorý ustanovuje, že únia rešpektuje práva zabezpečené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd z roku 1950 ako všeobecne právne princípy,

b) nie je upravená v práve Európskych spoločenstiev.

5. Stupeň zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie:

a) úplná,

b) žiadna.

6. Gestor (spolupracujúce rezorty): bezpredmetné.

7. Účasť expertov pri príprave návrhu právneho predpisu: bezpredmetné.

Osobitná časť:

K článku I

Zrušujú sa články rozhodnutí o amnestii, ktoré sa týkajú zavlčenia Michala Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997. Prvé dva body tohto článku obsahovo korešpondujú s rozhodnutím o amnestii z 8. decembra 1998. Zrušením príslušných článkov amnestii uvedených ad 1. a 2. stráca opodstatnenie existencia amnestie z 8. decembra 1998, ktorá vypustila články, ktoré sa navrhujú v tomto ústavnóm zákone zrušiť.

K článku II

Upravuje sa účinok predchádzajúceho článku na prípadné trestné stíhanie páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavlčením M. Kováča ml. do cudziny a v súvislosti so zmareným referendom.

K článku III

Účinnosť ústavného zákona sa navrhuje dňom jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov SR.

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

IV. volebné obdobie

Na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

Číslo:

.....

Návrh

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

n a v y d a n i e

ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

Predkladajú:

VLADIMÍR PALKO
DANIEL LIPPIC
MONIKA GIBALOVÁ
STANISLAV KAHANEČ
JOLIK BRODA
F. MIKULČO
RUDOLF BAUER
P. ABRHAN
P. MICHÁČIK

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky

schvaľuje

návrh skupiny poslancov Národnej rady
Slovenskej republiky na vydanie
ústavného zákona o zrušení niektorých
rozhodnutí o amnestii

W. H. Č. 1

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky		
Došlo:	29-09-2006	
Číslo:	ODGA - 1977/2-006	
Poznámka	Referent	Príloha
5. x. 2006		1 x. 2006

Bratislava, september 2006

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

IV. volebné obdobie

Návrh

Ústavný zákon

z 2006

o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

PREAMBULA

Vychádzajúc z presvedčenia,
že neoddeliteľnou súčasťou právneho štátu je konanie a rozhodovanie ústavných činiteľov, ktoré

rešpektuje záujmy všetkých občanov,
je založené na prirodzenej spravodlivosti a slušnosti,
nevyvoláva podozrenie zo zneužívania verejných funkcií a právneho poriadku, berúc do úvahy Deklaráciu o ochrane všetkých osôb pred núteným zmiznutím, ktorá bola vyhlásená Rezolúciou Valného zhromaždenia Organizácie spojených národov číslo 47/133 zo dňa 18. decembra 1992 a najmä čl. 18 ods. 1 tejto deklarácie, ktorý uvádza, že osoby podozrivé zo spáchania trestných činov, ktoré spočívajú v protiprávnom obmedzení osobnej slobody predstaviteľmi štátnej moci alebo osobami, ktoré konajú v mene alebo v súčinnosti s predstaviteľmi štátnej moci, nemajú podliehať udeleniu amnestie alebo obdobnému inštitútu, ktorého použitie by malo za následok neprípustnosť trestného stíhania,

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto ústavnom zákone:

Čl. I

Zrušujú sa:

1. článok V a článok VI rozhodnutia o amnestii z 3. marca 1998, uverejneného pod č. 55/1998 Z. z.,
2. rozhodnutie o amnestii zo 7. júla 1998, uverejnené pod č. 214/1998 Z. z.,
3. rozhodnutie o amnestii z 8. decembra 1998, uverejnené pod č. 375/1998 Z.z..

Čl. II

Účinnosťou tohto ústavného zákona zanikajú účinky rozhodnutí všetkých štátnych orgánov, ktoré zabraňujú v trestnom stíhaní páchateľov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997. Tieto rozhodnutia sa súčasne zrušujú v rozsahu, v ktorom zabraňujú v trestnom stíhaní páchateľov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997.

Čl. III

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dôvodová správa

Všeobecná časť:

Predložený návrh ústavného zákona zrušuje neštandardné amnestie udelené bývalým predsedom vlády V. Mečiarom, ktorý vykonával niektoré oprávnenie prezidenta republiky. Tieto amnestie – v časti týkajúcej sa zavlčenia M. Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997 – sú zmätočné a ako také nezodpovedajú princípu právnej istoty, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu.

Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 31. októbra 1996 (sp. Zn. I. ÚS 61/1996) „jediné ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky limitujúce právomoci prezidenta Slovenskej republiky je obsiahnuté v sľube, ktorý skladá pred Národnou radou Slovenskej republiky a v ktorom sa zaväzuje, že svoje povinnosti bude vykonávať v záujme občanov a zachovávať i obhajovať Ústavu a ostatné zákony.“

Predseda vlády V. Mečiar svojimi rozhodnutiami o amnestii, ktoré sa v jednej časti týkali konkrétneho skutku zavlčenia slovenského občana do cudziny a konkrétneho skutku zmarenia riadne vyhláseného referenda, nezohľadňoval záujmy občanov, ani zachovávanie a obhajobu ústavy, ktoré predstavujú jediné ústavne upravené dôvody, ktoré musí prezident republiky (zastupovaný predsedom vlády) zohľadňovať pri výkone ktorejkoľvek zo svojich ústavných právomocí. Svojimi rozhodnutiami negatívne zasiahol do prirodzenej spravodlivosti a slušnosti v práve a zneužil právo.

Z uvedeného dôvodu zrušil predseda vlády M. Dzurinda svojim rozhodnutím zo dňa 8. decembra 1998 príslušné články dvoch amnestií udelených v roku 1998 bývalým premiérom V. Mečiarom. Ústavný súd však dňa 28. júna 1999 (sp.zn.I.ÚS 30/1999)vyslovil, že: „Právom prezidenta Slovenskej republiky upraveným článkom 102 ods. 1 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je oprávnenie prezidenta Slovenskej republiky akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky“. Na základe tohto uznesenia o výklade čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy (teraz písm. j), ktorému I. senát ústavného súdu následne priznal retroaktívny účinok, rozhodol I. senát ústavného súdu dňa 20. decembra 1999 o porušení ústavných práv obvineného J. Svěchotu a zrušil uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia J. Svěchotovi.

Prvý senát ústavného súdu svojim rozhodovaním, ktoré vyvrcholilo dňa 20. decembra 1999, nielen nerešpektoval celú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu, či samotný text ústavy, ale porušil aj mnohé princípy právneho štátu – princíp právnej istoty a dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva a princíp vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie. Svojím rozhodnutím umožnil, aby bývalý vysoký štátny funkcionár, ktorý je dôvodne podozrivý zo spáchania aktu štátneho terorizmu (a ktorý sa k jeho spáchaniu aj verejne priznal) unikol spravodlivosti. Takýto stav je pre právny štát nepripustný.

V právnom štáte je možné revokovať rozhodnutie ústavného súdu jedine zmenou ústavy alebo schválením ústavného zákona. V žiadnom prípade nemôže ísť o prípad zasahovania zákonodarnej moci do moci súdnej, pretože v uvedenom prípade neprichádza k revokácii rozhodnutia súdu zo strany zákonodarcu, ale ústavodarcu. Uvedený postup je úplne legitímny (ústava a ústavný zákon je normatívnym právnym aktom najvyššej právnej sily) a bol použitý aj v ústavnom systéme Slovenskej republiky, kedy novelou ústavy zo 14. januára 1999 (ústavný zákon č. 9/1999 Z. z.) prišlo v čl. 111 ústavy k prelomeniu rozhodnutia ústavného súdu z 2.6.1993 (sp.zn.I. ÚS 39/1993), podľa ktorého „čl. 116 ods. 4 ústavy prezidentovi neukladá povinnosť odvolať člena vlády, ak to predseda vlády navrhne“. Keďže

Slovenská republika má parlamentnú formu vlády, zodpovedá za výkon funkcií vlády predseda vlády. Bolo by preto v rozpore s princípmi fungovania parlamentnej vládnej formy, aby prezident mohol ingerovať do personálneho zloženia vlády. Z uvedeného dôvodu sa ústavodarca rozhodol revokovať rozhodnutie ústavného súdu zmenou príslušného článku ústavy.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami.

Podľa čl. 1 Ústavy SR „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát“. Základnou charakteristikou právneho štátu je:

- a) bezvýnimočné panstvo zákona, ktorý zaväzuje štát, t.j. všetky štátne orgány,
- b) zákonnosť realizácie štátnej moci.

V prípade skutkov, v súvislosti s ktorými boli udelené predmetné amnestie, je vážne podozrenie, že sa na trestnej činnosti podieľali štátne orgány. Využitím prezidentského oprávnenia udeliť amnestiu došlo k potlačeniu princípov právneho štátu a k zneužitiu práva. Udelenie amnestie malo za následok nemožnosť trestného stíhania páchatel'ov dotknutých skutkov.

Právna úprava platí v zásade do budúcnosti (princíp zákazu retroaktivity). Sú však určité princípy, resp. zásady, ktoré konkurujú zákazu retroaktivity. Sú spôsobilé vylúčiť jeho aplikáciu a nastoliť uplatnenie iného právneho princípu. Medzi najvýznamnejšie konkurujúce princípy treba zaradiť princíp dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva, účel udelenia amnestie, účel vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie a zákaz potlačiť základné práva a slobody.

Právna istota a dôvera v právo má v demokratickej spoločnosti miesto aj vo vzťahu k zákonom a iným právnym aktom, vrátane rozhodnutí o amnestii. Požiadavkou právnej istoty je, aby sa amnestia nestala nástrojom stálej derogácie Trestného zákona a aby sa politicky nezneužívala.

Princíp zákazu retroaktivity konkuruje vyššie uvedeným právnym princípom, t.j. princípu dôvery v právo, princípu zákazu zneužívania práva, uznávaným účelom udelenia amnestie, účelu vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie, princípu zákazu potlačenia základných práv a slobôd. Riešenie konkurencie uvedených princípov je možné len ich zvážením so zreteľom na spravodlivosť a slušnosť v práve. Je pritom evidentné, že z hľadiska požiadaviek ústavnosti a aj zákonnosti nemôže v konkurencii uvedených princípov získať prevahu princíp zákazu retroaktivity, ale je potrebné dôvodne požadovať prioritu iných právnych princípov, najmä princípu zákazu zneužívania práva.

Taktiež podľa čl. 7 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa „nebráni súdeniu a potrestaniu osoby za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, bolo trestné podľa všeobecných právnych zásad uznávaných civilizovanými národmi“.

Na záver tejto problematiky ešte citujeme medzinárodne uznávanú Radbruchovu formulu, podľa ktorej „Konflikt medzi spravodlivosťou a právnou istotou je možné riešiť len tak, že pozitívne právo reprezentované zákonmi a mocou má prednosť aj vtedy, ak je obsahovo nespravodlivé a neúčelné, výmúč prípad, keď rozpor medzi pozitívnym právom a spravodlivosťou dosiahne takú neznesiteľnú mieru, že zákon musí ako „nenáležitý právo“ (unrichtiges Recht) spravodlivosti ustúpiť“.

Podľa čl. 86 písm. a) patrí do pôsobnosti Národnej rady SR „uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú“. Z tohto ustanovenia vyplýva možnosť Národnej rady SR uznieť sa na ústavnom zákone. Pritom, okrem čl. 3 ods. 2, čl. 7, čl. 86 písm. b) a čl. 99, nie je nikde v ústave vymedzený možný predmet úpravy ústavného zákona. Domnievame sa, že uvedené štyri ustanovenia ústavy nie sú limitom možného predmetu úpravy ústavného zákona.

Možnosť udeliť amnestiu vypláva pre prezidenta z čl. 102 ods. 1 písm. j) ústavy. Nemožno súhlasiť s tým, že návrh ústavného zákona nie je v súlade s týmto ustanovením, ako aj s výkladom Ústavného súdu z 28. júna 1999 podľa ktorého „právom prezidenta SR upraveným čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy (teraz písm. j) je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta SR akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov SR“, keďže podľa tohto výkladu nie je možnosť meniť rozhodnutie o amnestii zo strany prezidenta SR, čo však nevylučuje možnosť zrušenia amnestie zo strany ústavodarcu.

Návrh ústavného zákona nepredpokladá zvýšené nároky na štátny rozpočet, rozpočty obcí alebo rozpočty vyšších územných celkov a nezakladá nároky na pracovné sily a organizačné zabezpečenie.

Prerokovanie návrhu ústavného zákona v Rade hospodárskej a sociálnej dohody SR, vzhľadom na jeho obsah, nie je potrebné.

Problematika návrhu ústavného zákona je upravená len primárnym právom EÚ. Z tohto dôvodu sa k návrhu nevypracováva tabuľka zhody a otázka zhody je dostatočne vyjadrená v doložke zlučiteľnosti.

Osobitná časť:

K článku I.

Zrušujú sa články rozhodnutí o amnestii, ktoré sa týkajú zavraždenia Michala Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997. Prvé dva body tohto článku obsahovo korešpondujú s rozhodnutím o amnestii z 8. decembra 1998. Zrušením príslušných článkov amnestií uvedených ad 1. a 2. stráca opodstatnenie existencia amnestie z 8. decembra 1998, ktorá vypustila články, ktoré sa navrhujú v tomto ústavnom zákone zrušiť.

K článku II.

Upravuje sa účinok predchádzajúceho článku na prípadné trestné stíhanie páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavraždením M. Kováča ml. do cudziny a v súvislosti so zmareným referendom.

K článku III.

Účinnosť ústavného zákona sa navrhuje dňom jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov SR.

DOLOŽKA ZLUČITELNOSTI
s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie

- 1. Navrhovateľ právneho predpisu:**
skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
- 2. Názov právneho predpisu:**
Návrh ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii
- 3. Záväzky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskym spoločenstvám a Európskej únii:**
irelevantné
- 4. Problematika návrhu právneho predpisu:**
 - a) je upravená v čl. 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii, ktorý ustanovuje, že únia rešpektuje práva zabezpečené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd z roku 1950 ako všeobecné právne princípy,
 - b) nie je upravená v práve Európskych spoločenstiev
 - c)
 - d) nie je upravená v práve Európskej únie
- 5. Stupeň zlučiteľnosti návrhu vyhlášky s právnymi normami Európskej únie:**
Vzhľadom na vnútroštátny charakter upravenej problematiky je vyjadrovanie stupňa zlučiteľnosti s právom ES/EÚ bezpredmetné.
- 6. Gestor (spolupracujúce rezorty)**
Bezpredmetné.
- 7. Účasť expertov pri príprave návrhu právneho predpisu a ich stanovisko k zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie (špecifikácia úrovne a spôsobu expertnej účasti, napr. konzultácie a pod.):**
Na príprave návrhu zákona sa nezúčastnili experti.

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

IV. volebné obdobie

Na rokovanie Národnej rady
Slovenskej republiky

Číslo:

.....

Návrh

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

na vydanie

ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

Predkladajú:

VLADIMÍR PALCO
Borut Minarič
Rudolf Bauer
František MIKLOŠ

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
schvaľuje
návrh skupiny poslancov Národnej
rady Slovenskej republiky na
vydanie ústavného zákona
o zrušení niektorých rozhodnutí o
amnestii

Bratislava september 2008

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky		
Došlo: 24-09-2008		
Číslo: 0061-KA2/2008		
Poznámka	Referent	Príloha

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

IV. volebné obdobie

Návrh

Ústavný zákon

z 2008

o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii

PREAMBULA

Vychádzajúc z presvedčenia,
že neoddeliteľnou súčasťou právneho štátu je konanie a rozhodovanie ústavných činiteľov,
ktoré

rešpektuje záujmy všetkých občanov,

je založené na prirodzenej spravodlivosti a slušnosti,

nevyvoláva podozrenie zo zneužívania verejných funkcií a právneho poriadku, berúc
do úvahy Deklaráciu o ochrane všetkých osôb pred núteným zmiznutím, ktorá bola vyhlásená
Rezolúciou Valného zhromaždenia Organizácie spojených národov číslo 47/133 zo dňa 18.
decembra 1992 a najmä čl. 18 ods. 1 tejto deklarácie, ktorý uvádza, že osoby podozrivé zo
spáchania trestných činov, ktoré spočívajú v protiprávnom obmedzení osobnej slobody
predstaviteľmi štátnej moci alebo osobami, ktoré konajú v mene alebo v súčinnosti
s predstaviteľmi štátnej moci, nemajú podliehať udeleniu amnestie alebo obdobnému
inštitútu, ktorého použitie by malo za následok neprípustnosť trestného stíhania,

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto ústavnom zákone:

Čl. I

Zrušujú sa:

1. článok V a článok VI rozhodnutia o amnestii z 3. marca 1998, uverejneného pod č.
55/1998 Z. z.,
2. rozhodnutie o amnestii zo 7. júla 1998, uverejnené pod č. 214/1998 Z. z.,
3. rozhodnutie o amnestii z 8. decembra 1998, uverejnené pod čl. 375/1998 Z.z..

Čl. II

Účinnosťou tohto ústavného zákona zanikajú účinky rozhodnutí všetkých štátnych
orgánov, ktoré zabraňujú v trestnom stíhaní páchateľov skutkov spáchaných v súvislosti so
zavlečením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra 1961, do cudziny 31. augusta 1995
a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23. mája a 24. mája 1997. Tieto
rozhodnutia sa súčasne zrušujú v rozsahu, v ktorom zabraňujú v trestnom stíhaní páchateľov
skutkov spáchaných v súvislosti so zavlečením Ing. Michala Kováča, narodeného 5. decembra
1961, do cudziny 31. augusta 1995 a v súvislosti s prípravou a vykonaním referenda z 23.
mája a 24. mája 1997.

Čl. III

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dôvodová správa

Všeobecná časť:

Predložený návrh ústavného zákona zrušuje neštandardné amnestie udelené bývalým predsedom vlády V. Mečiarom, ktorý vykonával niektoré oprávnenie prezidenta republiky. Tieto amnestie – v časti týkajúcej sa zavlčenia M. Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997 – sú zmatečné a ako také nezodpovedajú princípu právnej istoty, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu.

Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 31. októbra 1996 (sp. Zn. I. ÚS 61/1996) „jediné ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky limitujúce právomoci prezidenta Slovenskej republiky je obsiahnuté v sľube, ktorý skladá pred Národnou radou Slovenskej republiky a v ktorom sa zaväzuje, že svoje povinnosti bude vykonávať v záujme občanov a zachovávať i obhajovať Ústavu a ostatné zákony.“

Predseda vlády V. Mečiar svojimi rozhodnutiami o amnestii, ktoré sa v jednej časti týkali konkrétneho skutku zavlčenia slovenského občana do cudziny a konkrétneho skutku zmarenia riadne vyhláseného referenda, nezohľadňoval záujmy občanov, ani zachovávanie a obhajobu ústavy, ktoré predstavujú jediné ústavne upravené dôvody, ktoré musí prezident republiky (zastupovaný predsedom vlády) zohľadňovať pri výkone ktorejkoľvek zo svojich ústavných právomocí. Svojimi rozhodnutiami negatívne zasiahol do prirodzenej spravodlivosti a slušnosti v práve a zneužil právo.

Z uvedeného dôvodu zrušil predseda vlády M. Dzurinda svojim rozhodnutím zo dňa 8. decembra 1998 príslušné články dvoch amnestií udelených v roku 1998 bývalým premiérom V. Mečiarom. Ústavný súd však dňa 28. júna 1999 (sp.zn.I.ÚS 30/1999) vyslovil, že: „Právom prezidenta Slovenskej republiky upraveným článkom 102 ods. 1 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je oprávnenie prezidenta Slovenskej republiky akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky“. Na základe tohto uznesenia o výklade čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy (teraz písm. j), ktorému I. senát ústavného súdu následne priznal retroaktívny účinok, rozhodol I. senát ústavného súdu dňa 20. decembra 1999 o porušení ústavných práv obvineného J. Svěchotu a zrušil uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia J. Svěchotovi.

Prvý senát ústavného súdu svojim rozhodovaním, ktoré vyvrcholilo dňa 20. decembra 1999, nielen nerešpektoval celú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu, či samotný text ústavy, ale porušil aj mnohé princípy právneho štátu – princíp právnej istoty a dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva a princíp vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie. Svojím rozhodnutím umožnil, aby bývalý vysoký štátny funkcionár, ktorý je dôvodne podozrivý zo spáchania aktu štátneho terorizmu (a ktorý sa k jeho spáchaniu aj verejne priznal) unikol spravodlivosti. Takýto stav je pre právny štát neprípustný.

V právnom štáte je možné revokovať rozhodnutie ústavného súdu jedine zmenou ústavy alebo schválením ústavného zákona. V žiadnom prípade nemôže ísť o prípad zasahovania zákonodarnej moci do moci súdnej, pretože v uvedenom prípade neprichádza k revokácii rozhodnutia súdu zo strany zákonodarcu, ale ústavodarcu. Uvedený postup je úplne legitímny (ústava a ústavný zákon je normatívnym právnym aktom najvyššej právnej sily) a bol použitý aj v ústavnom systéme Slovenskej republiky, kedy novelou ústavy zo 14. januára 1999 (ústavný zákon č. 9/1999 Z. z.) prišlo v čl. 111 ústavy k prelomeniu rozhodnutia ústavného súdu z 2.6.1993 (sp.zn.I. ÚS 39/1993), podľa ktorého „čl. 116 ods. 4 ústavy prezidentovi neukladá povinnosť odvolať člena vlády, ak to predseda vlády navrhne“. Keďže

Slovenská republika má parlamentnú formu vlády, zodpovedá za výkon funkcií vlády predseda vlády. Bolo by preto v rozpore s princípmi fungovania parlamentnej vládnej formy, aby prezident mohol ingerovať do personálneho zloženia vlády. Z uvedeného dôvodu sa ústavodarca rozhodol revokovať rozhodnutie ústavného súdu zmenou príslušného článku ústavy.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami.

Podľa čl. 1 Ústavy SR „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát“. Základnou charakteristikou právneho štátu je:

- a) bezvýnimčné panstvo zákona, ktorý zaväzuje štát, t.j. všetky štátne orgány,
- b) zákonnosť realizácie štátnej moci.

V prípade skutkov, v súvislosti s ktorými boli udelené predmetné amnestie, je vážne podozrenie, že sa na trestnej činnosti podieľali štátne orgány. Využitím prezidentského oprávnenia udeliť amnestiu došlo k potlačeniu princípov právneho štátu a k zneužitiu práva. Udelenie amnestie malo za následok nemožnosť trestného stíhania páchateľov dotknutých skutkov.

Právna úprava platí v zásade do budúcnosti (princíp zákazu retroaktivity). Sú však určité princípy, resp. zásady, ktoré konkurujú zákazu retroaktivity. Sú spôsobilé vylúčiť jeho aplikáciu a nastoliť uplatnenie iného právneho princípu. Medzi najvýznamnejšie konkurujúce princípy treba zaradiť princíp dôvery v právo, princíp zákazu zneužívania práva, účel udelenia amnestie, účel vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie a zákaz potlačiť základné práva a slobody.

Právna istota a dôvera v právo má v demokratickej spoločnosti miesto aj vo vzťahu k zákonom a iným právnym aktom, vrátane rozhodnutí o amnestii. Požiadavkou právnej istoty je, aby sa amnestia nestala nástrojom stálej derogácie Trestného zákona a aby sa politicky nezneužívala.

Princíp zákazu retroaktivity konkuruje vyššie uvedeným právnym princípom, t.j. princípu dôvery v právo, princípu zákazu zneužívania práva, uznaným účelom udelenia amnestie, účelu vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie, princípu zákazu potlačenia základných práv a slobôd. Riešenie konkurencie uvedených princípov je možné len ich zvážením so zreteľom na spravodlivosť a slušnosť v práve. Je pritom evidentné, že z hľadiska požiadaviek ústavnosti a aj zákonosti nemôže v konkurencii uvedených princípov získať prevahu princíp zákazu retroaktivity, ale je potrebné dôvodne požadovať prioritu iných právnych princípov, najmä princípu zákazu zneužívania práva.

Taktiež podľa čl. 7 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa „nebráni súdeniu a potrestaniu osoby za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, bolo trestné podľa všeobecných právnych zásad uznávaných civilizovanými národmi“.

Na záver tejto problematiky ešte citujeme medzinárodne uznávanú Radbruchovu formulu, podľa ktorej „Konflikt medzi spravodlivosťou a právnou istotou je možné riešiť len tak, že pozitívne právo reprezentované zákonmi a mocou má prednosť aj vtedy, ak je obsahovo nespravodlivé a neúčelné, vyjmúc prípad, keď rozpor medzi pozitívnym právom a spravodlivosťou dosiahne takú neznesiteľnú mieru, že zákon musí ako „nenáležitité právo“ (unrichtiges Recht) spravodlivosti ustúpiť“.

Podľa čl. 86 písm. a) patrí do pôsobnosti Národnej rady SR „uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú“. Z tohto ustanovenia vyplýva možnosť Národnej rady SR uznieť sa na ústavnom zákone. Pritom, okrem čl. 3 ods. 2, čl. 7, čl. 86 písm. b) a čl. 99, nie je nikde v ústave vymedzený možný predmet úpravy ústavného zákona. Domnievame sa, že uvedené štyri ustanovenia ústavy nie sú limitom možného predmetu úpravy ústavného zákona.

Možnosť udeliť amnestiu vypláva pre prezidenta z čl. 102 ods. 1 písm. j) ústavy. Nemožno súhlasiť s tým, že návrh ústavného zákona nie je v súlade s týmto ustanovením, ako aj s výkladom Ústavného súdu z 28. júna 1999 podľa ktorého „právom prezidenta SR upraveným čl. 102 ods. 1 písm. i) ústavy (teraz písm. j) je udeliť amnestiu niektorou z foriem, ktoré sú v tomto článku uvedené. Súčasťou tohto práva však nie je aj oprávnenie prezidenta SR akýmkoľvek spôsobom meniť rozhodnutie o amnestii už uverejnené v Zbierke zákonov SR“, keďže podľa tohto výkladu nie je možnosť meniť rozhodnutie o amnestii zo strany prezidenta SR, čo však nevylučuje možnosť zrušenia amnestie zo strany ústavodarcu.

Návrh ústavného zákona nepredpokladá zvýšené nároky na štátny rozpočet, rozpočty obcí alebo rozpočty vyšších územných celkov a nezakladá nároky na pracovné sily a organizačné zabezpečenie.

Prerokovanie návrhu ústavného zákona v Rade hospodárskej a sociálnej dohody SR, vzhľadom na jeho obsah, nie je potrebné.

Problematika návrhu ústavného zákona je upravená len primárnym právom EÚ. Z tohto dôvodu sa k návrhu nevypracováva tabuľka zhody a otázka zhody je dostatočne vyjadrená v doložke zlučiteľnosti.

DOLOŽKA ZLUČITELNOSTI
s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie

- 1. Navrhovateľ právneho predpisu:**
skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
- 2. Názov právneho predpisu:**
Návrh ústavného zákona o zrušení niektorých rozhodnutí o amnestii
- 3. Závazky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskym spoločenstvám a Európskej únii:**
irelevantné
- 4. Problematika návrhu právneho predpisu:**
 - a) je upravená v čl. 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii, ktorý ustanovuje, že únia rešpektuje práva zabezpečené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd z roku 1950 ako všeobecné právne princípy,
 - b) nie je upravená v práve Európskych spoločenstiev
 - c) nie je upravená v práve Európskej únie
- 5. Stupeň zlučiteľnosti návrhu vyhlášky s právnymi normami Európskej únie:**
Vzhľadom na vnútroštátny charakter upravenej problematiky je vyjadrovanie stupňa zlučiteľnosti s právom ES/EÚ bezpredmetné.
- 6. Gestor (spolupracujúce rezorty)**
Bezpredmetné.
- 7. Účasť expertov pri príprave návrhu právneho predpisu a ich stanovisko k zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie (špecifikácia úrovne a spôsobu expertnej účasti, napr. konzultácie a pod.):**
Na príprave návrhu zákona sa nezúčastnili experti.

Osobitná časť:

K článku I.

Zrušujú sa články rozhodnutí o amnestii, ktoré sa týkajú zavlčenia Michala Kováča ml. do cudziny a zmareného referenda, ktoré malo byť vykonané v dňoch 23. a 24. mája 1997. Prvé dva body tohto článku obsahovo korešpondujú s rozhodnutím o amnestii z 8. decembra 1998. Zrušením príslušných článkov amnestií uvedených ad 1. a 2. stráca opodstatnenie existencia amnestie z 8. decembra 1998, ktorá vypustila články, ktoré sa navrhujú v tomto ústavnom zákone zrušiť.

K článku II.

Upravuje sa účinok predchádzajúceho článku na prípadné trestné stíhanie páchatel'ov skutkov spáchaných v súvislosti so zavlčením M. Kováča ml. do cudziny a v súvislosti so zmareným referendom.

K článku III.

Účinnosť ústavného zákona sa navrhuje dňom jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov SR.